Kákay Szabó György MDK

Madonna, olf.

Magyar Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Repr: "Leányfej"

KÉPZŐMŰVÉSZET ..... ?

A művész gyűjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

egy finom portréval szerepelt a velencei kiállitáson

Mesterének Glatz-nak pedagogiai kvalitását dicséri. /Gerevich Tibor nyilatkozata/

r.m.:"A római magyar Akadémiával uj utja nyilt meg a magyar müvészetnek."
Ma gyarország 1930. jul. 24.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőmüvész , főrestaurátor

gondos előadásu leányarcképe

szerpelt az 1934 évi nemzeti képzőmüvészeti kiállitáson.

Ybl Ervin: A nemezeti képzőmüvészeti kiállitás.
B.H. 20. lap.
valószinüleg 1934 ápr. 29 ?

A müvész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész , főrestaurátor

Szerepelt a második egyházmüvészeti kiállitáson Rómában.

Balás-Piri László dr: Egyházmüvészeti kiállitás Rómában
Magyarság.....

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákai Szabó György
festő

M.D.K

A Római Magyar Intézetben dolgozott
a két háboru között

Bodnár Éva: Magyar festők Italiában -
Művészet, 1967. március - 9 lap

Kàkai Szabó György

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban női fejével szerepelt.

MH.934.IV.17.

Kákai Szabó György

Alkotásával szerepelt a fiatal művészek kiállitásán a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Kákay Szabó György
352, 348. l.

Kontuly Béla 348. l.

Koszta József 348. l.

Medveczky Jenő 348. l.

Molnár C. Pál 352. l. 349. l.

Rudnay Gyula 93. t. 349. l. 352. l.

Szőnyi István 349. l. 352. l.

Vaszary János 350. l. 352. l. 88. t.

l.

Velencei Biennale
1936.

F, mi körben fehér fókötős fiatal asszony jön látogatóba, ki visna néző szőke gyermeket balkezénél fogva vezeti.

ez balra fordult

levő ~~az egyszerű~~ deszkaasztalnál, földmives imádkozik ~~és~~
~~i harangszóra~~ F. Előttük kasztrol étellel,
csó van. ~~Balról fehér fókötős fiatal asz-~~
~~gyermek balkezét~~ Körülök az összekulcsolt
d, bajusza és szakálla leberetvált, ~~mel~~
a szükrefogott nyíri viget és pantalló szürke, az ± ~~vizel~~,
ját simára fésülte, lila réklit és zöl-
gató pedig ~~öltözete~~ virágos gallér és sötét-
ig befüggönyözött ajtón keresztul, a sza-
alól jobbra: „Perlmutter 1900".

30 cm.
23-iki 92258 sz. leirattal 4000 Kán.

. 14-én (338/902.)
a az 1902: VII. 26-iki 27258 sz. leirat.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Szerpelt a kiállitáson

B.P.L.: A Fővárosi Képtár uj kiállitása.

?

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

K

MDK

Szabó György, Makay

l.: Makay Szabó György

Nők Lapja, Bp. 1956. február 2. [10–11. l.]

Kákai Szabó György MDK

Tárnok utca 14. sz. ház.

1950-53-ban Borsos László és Csemegi József eredeti formájában helyreállitotta, a falfestést Kákai Szabó György restaurálta és egészitette ki.

Repr. 94. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
55.1.

Tárnok utca 14. sz. ház.

1950-53-ban Borsos László és Csemegi József eredeti formájában helyreállította, a falfestés Kákai Szabó György restaurálta és egészítette ki.

Repr. 94. kép.

55.1.

EH 1959. X. 22 Kákay foto

Ötvennégy műremek

Először állítják ki Budapesten egy külföldi képtár képeit. A drezdai képtár 54 műből álló kiállítása október 24-én nyílik. Kákay Szabó György főrestaurátor Tiziáno Vecelli: „Fiatal nő vázával" című képét vizsgálja.

(MTI foto
Keleti felv.)

NAPILAP

Habosított kohósalakbeton-ház épült

Térhatású hanglemezek kerülnek forgalomba

Néha

ÉPÜL AZ ÚJ BÉCSI

MDK

Kákay-Szabó György

munkatársa volt az alábbi könyvnek

A Képzőművészet iskolája. A festészet, grafika és szobrászat technikái. Bp. 1941. Magyar Könyvnap 1941. junius.

MDK

3/. Kákay Szabó György, restaurátor

Az ö rédztvételével zajlott le a Müeml. Orsz. Biz. tisztviselöinek 1941. évi mursközi tanulmányutja, melynek elsösorban a visszacsatolt déli területen lévö, magy. müv. tört. szempontból nagyjelentöségü középkori falképek megvizsgálása volt a fösélja. /Vizsolyi ref. templ. Ez a munka 1942-ben fejezödött be. /

Szentiványi Gyula: Falkép -restaurálások. Szépmüvészet. 1943. 1. sz. 8-11. l.

MDK

3/. Kákay Szabó György, restaurátor

Az ő rédztvételével zajlott le a Műcsl.Orsz.
Diz. tisztviselőinek 1941. évi murskózi tanul-
mányutja, melynek elsőcsorban a visszacsatolt déli
területen lévő, magy.műv.tört. szempontból nagyje-
lentőségű középkori falképek megvizsgálása volt
a főcélja. /Vizsolyi ref.templ. Ez a munka 1942-
ben fejeződött be. /

Kákay Kabó György [festő] MOL

A Tárnok u. 14. sz. ház homlokzatán
lévő falfestést restaurálta. (1953 : 1958)

Petreházy Károly: Képzőművészetek alkalmazása
a budapesti műemlék = lakóépületek 1958.
évi restaurálásánál 45-50. l

MŰEMLÉKvédelem, évf. 1961. 1. sz.

Kákay Szabó György M.~.K.

tehetséges festőnek ismerték.

A szépmüvészeti Muzeum restaurátora lett.

61 éves korában meghalt.

Meghalt Kákay ~zabó György

Magyar Nemzet 1964. január 28. 4.1.

MDK

Kákay Szabó György

Önarckép c.műve.Repr.

Uj Magyarság Vasárnapja, 1934.okt.21.

MDK

Kákay-Szabó György

Genthon I.: A KUT kiállítása a N. Szalonban. Napkelet 1934. 298.l.

MDK

Kákai Szabó György festő

A Képzőmüv.Akadémia évzáró kiállitásán sikerrel mutatták be zsanerképeit.

Cikk:Müvészet-zene

Dunántul,1928 május 24. 6 l.

MDK

Kákay Szabó György

Szt.Imre királyfi.

Arpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitasanak Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Kákai Szabó György festő

A váci székesegyházban előkerült Maulpertsch-freskót, amely Mária és Erzsébet találkozását ábrázolja, restaurálja.

M-freskót találtak (Napi hirek)

Pesti Hirlap 1943 dec.18.

M.D.K.

Kákai Szabó György festőművész

A Szépmüvészeti muzeum főrestaurátora a váci székesegyházban Maulpertsch nyolcvan négyzetméteres freskóját restaurálja.
Fényképét bemutatja a lap munkaközben.

Szinház, Bp. 1947. szept. 2-8. III. évf.
36. sz.

MOK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Döntő bizonyitékokat hozzott a mellett, hogy a firenzei Uffici Képtár "Koncert"-jét Giorgione festette. A koncert orgonázó figurájának feje nagyon ~~hi~~ hasonlit ~~Giro~~ Giorgione "Férfiképmás"-nak eredetijéhez...
Esti Hirlap. 1957. nov. 9.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákai Szabó György MDK

festőművész, főkonzervátor

"A képzőművészet iskolája" c. könyv társszerzője Szőnyi Istvánnal, Molnár C. Pállal, Ferenczi Bénivel stb.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

1941 év első fele

Kákay Szabó György

Alkotása szerepelt a velencei nemzetközi képzőm.kiállításon.

N.U.930.IX.28.

MMK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Lakása: XIv. Erzsébet királyné ut 100/b

Szerkesztői üzenetek közt
egy 1932 utáni megjelent ujságban.

A művésznő gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MK

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

"Szent Imre királyfi" tempera
Az Árpádházi Szentek kiállitásán kitüntető elismerésben részesült. /1930/
(-r):Árpádházi szentek a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1930. aug. 15.

A művész gyujteményében levő

3 drb. kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész

Értékes Perugino képet talált egy Lorenzo Lotto arckép alatt.
Uj Magyarság 1940 okt. 2.

A művész gyüjteményében lévő

három kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson

--: A római magyar intézet müvészeinek bemutatkozó kiállitása.

Magyarország. 1931. máj. 24.

és még

A müvész gyüjteményében lévő

két kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Pellicconinak volt tanitványa. /Igy!:Pellicconi/ Egy éve /X egy Lorenzo Lotto-nak tulajdonitott kép alatt felfedezte Peruggino egy képét.

Kenessey Péter: Ismeretlen festő "legelésző őzei" alól Courbet remekműve bukkan elő egy bünügy során...

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk
R.M. /Reggeli Magyarország/ 1940. dec. 8.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.

A müvész "Madonnája" érdemel figyelmet.

(B.M.) Serédi hercegprimás ma délelőtt megnyitotta az egyh zmüvészeti kiállitást.
Esti Kurir 1945 febr. 15.

A müvész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

A Krakói "Magyar kiállitáson" szerepelt

Repr. két fényképfelvétel a kiállitás anyagáról. 1. / Medveczky, Mezeik, Kuntuly, Heintz, Basilides, Molnár C Pál ,Kákay képei
2. /Szőnyi, Patkó, Kébor, Kákay-Szabó képei.

A müvész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Nemzeti Ujság 1939 ápr.
/valészinüleg a N.U. melléklete a "Nemzeti Magazin" /

Kákay Szabó György

— Az Ernst Muzeum kiállításának megnyitása. Az Ernst Muzeum nagyérdekü csoportkiállitását, melyen: *Jobbágyi Gaiger* Miklós, *Kákay Szabó* György, *Kern* Andor, *Kotász* Károly, *Rónay* Kázmér és *Vásárhelyi* Győző vesznek részt. *Wlassits* Gyula báró h. államtitkár nyitotta meg. A megnyitáson jelen voltak: *Liber* Endre h. polgármester, *Rónay* Zoltán *és Tihamér* Lajos min. tanácsosok, *Schovics* Elek dr. és *Végh* Gyula muzeumi főigazgatók.

Est, 933. IX. 24.
M. 933. IX. 24.
N.U. 933. IX. 26.
P.H. 933. IX. 24.
N.U. 933. IX. 24.

Kákay Szabó György

Leányfej c. műve (eml.)

kerepel Nyírbátorban a Báthori István múzeumban

Telepy Katalin: Festők és modellek

Keleti-Magyarország 1968 X. 13

Kákay Szabó György

Ivód

(–io). Az Ernst-Museum évadnyitó kiállítása.
Pesti Napló 1933. szept. 24

U. 2373.

l a t .

szal fordultak a Müemlékek Orszá-
egedi templom-tér épitésének be-
ést rendeztek be a restaurált Szent
orony egyik ablakára nagy faketre-
alambok bejáratául és külső pihe-
itiv alakjával s tulnagy méretével
. Panaszolták azt is, hogy a galam-
ezért a mostanig használt falétra
létrát akarnak a torony oldalára
kezelése végett kényelmesen jár-
kához. A Müemlékek Országos Bizott-
égrehajtó bizottsági ülésén foglal-
z álláspontra helyezkedett, hogy a

NYOMTATVÁNY

Kákay Labó Gróm

írót

Ki-kicsoda?

381. l.

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Kákai Szabó György

festő

...űcs. Kiáll. 1933 tól ...

Pipics 115.1.

Kákay Szabó György

Irod

J. E. Csoporthiállítás.
Budapesti Hirlap 1933
szept. 24.
U. 2374.
Ernst Muzeumban.
A Szépművészeti Muzeum
restaurátora.

BUDAPEST
9.33 OKT. 29-1

Kákay-Szabó György

Kákay-Szabó György: Szeplőtelen fogantatás

?

Kákay-Szabó György

Révai XXI. 483. l.

Kákai Szabó György, restaurát[illegible]

Érdekesek a feltárása a középkori falfestmények-fe
nek./esztorg. királyi palota, kassai Dóm, veszprémi
Gizella-kápolna, pécsi sirok/ legutóbb a bp.-i bel-
városi plébániatemplom szentélyének falfestmlnyei,
melyeket részben Mauro Pellicioli, milánói restaurátor
részben Szentiványi Gyula, a Bizotts. fötitkára és
Kákai Szabó György, a Szépm. muz. konzervátora re-
stauráltak.

Forgách Géza: Kassa a magyar műemlékek budapesti
kiállitásán.

Nemzeti Szalon.
Felvidéki Ujság. 1942. dec. 3. -274. sz. 4.1.

MDK.

Kákay Szabó György

"A képzőművészet iskolája" c. érdekes könyvben fenti művész közre adja tapasztalati, hogy bevezessen a rajzolás, festészet minden ágában és a grafika műhelytitkaiba.

Magyarság, 1941. május 25.

Кёлау Szabó Gyöngy

MDK

Kákai Szabó György, festőm.

A Ferenc József koronázási jubileumi alapítvány 1940.évi festészeti díjára beérkezett pályaművek közül: dicséretben részesült.

Nemessányi Kontuly Béla kapta a Ferenc József festészeti díjat. U.A fővárosi metszet-pályázatának első díját Jegus Ernő nyerte.
Magyarország 1940.nov. 26. 6.l.

MDK

Kákai Szabó György

Szent Imre kiralyfi, olajf.

Magyar képzőművészek szegedi reprezentativ kiallitasa. 1930. Aut. 30.1.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

ismerteti az általános javitás technikáját és a restaurálás müvészetét.

Márkus Pál: Az operatőrök finom müszereivel, türelmével, tudásával dolgoznak a restaurátorok...

Nemzeti Ujság 1936 okt. 18.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákai Szabó György festőművész

Kákai Szabó György a Szépműv.Múz.főrestaurátora végezte a váci Székesegyházban a főoltár fölött levő Maulbertsch-freskó restaurálását.

Dr.Biró Bertalan: Vác művészettörténeti szenzációja.

Nemzeti Ujság, 1944.jan.9.

Kakai Szabó György MMA

festőművész, főkonzervátor

Repr: B. Szabó György: Sokác Fiu.

[Szy.]

Rozványi Vilmos: A Főiskolai Növendékek Kiállitása

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó

~~Két~~ gyermekképmás

Tavaszi Tárlat a kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1952 máj. 18.

Kákay Szabó György

M.D.K.

Homlokzatfestés kiegészitése a budavári Tárnok u. 14. sz. épületen
a festés felujitását Bénes Jenő készitette.

Műemlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966. 64.l.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész

az Országos Szépmüvészeti Muzeum restaurátora/[illegible]/ 19 husvétvasárnapján jegyezte el Vértesy János páncélos alezredes leányát Ilsét.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MTK

Kákay Szabó György
festőművésza, főrestaurátor

Szerepelt az Ujabb Római Magyar Müvészek
Kiállitásán a Nemzeti Szalonban.
/1936/

A művésa gyüjteményében lévő

nyolc kivágott ujságcikk.

Egyikről megállapitható, hogy 1936-ban
a másikról hogy kora tavasszal jelent meg.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

R$_e$pR9
Szent György /olajfestmény/.

Szent György a magyar müvészetben.
~~Egyxxxxxxxx~~ cimü lap egy képes folyoiratból.

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

Tiziannak a Madonnát Magdolnával ábrázoló képét ~~xxx~~ átfestéstől megszabaditotta.

K.K. Tizian-képet fedezett fel Budapesten
Gombosi mütörténész.
Az Est szept.7.old.
1935-37 közt szept. közepén.

A művész gyüjteményében lévő

2 kivágott ujságcikk.

Egyiken a kép reprodukciója.

Kákai Szabó György

A Szépmű. Múzeum restaurátora.
Vízfestményekkel nézeget
a Nemzeti Szalon csoport-
kiállításán

Pesti Hirlap 1936 IX. 13

MDK

Kákay Szabó György

festőművész , főrestaurátor

"Leányfej" cimü müvét az állami vásárló bizottág dr. Wlassics Gyula h. államtitkár elnöklésével kiválasztotta állami intézmények számára...
A fiatal müvészek kiállitásán szerepelt.

--: Dijkiosztás és állami vásárlások a mücsarnokban.

A müvész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

által felfedezett ~~p~~ Peruggino kép /Két női szent/ reprudukciója megjelent a milánói Rizzoli kiadásában megjelent Peruggino oeuvre-katalogusban. /Tutta la pittura del Peruggino/.

Magyar Nemzet. 1959. okt. 23.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a Nemzeti Szalonban 1936 szept.-ben rendezett csoportkiállitáson.
-i.: Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.
- : Festők és Szobrászok. A Nemzeti Szalon kiállitása
(f.j.):Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.
(B.M.): A Nemzeti Szalon uj szezonja. 1936.IX.13.

A művész gyüjteményében lévő négy kivágott ujságcikk.

Az ujságcim mindenütt hiányzik. Keltezés csak az utolsón(mint fönt)

Kákay Szabó György

"KUT." kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Ujság 93h. IV. 15.

Kákai Szabó György

"K.M.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban képe szerepelt.

PN. 934. IV. 15.

Kákai Szabó György

festő

M.D.K.

A Tárnok u 14 számú ház

falfestés kiegészítését végezte

Zolnay László: Ujjáépül a budai vármegyed.

Műrészet, 1961. október 18 l.

MDK

Kákay Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Szerepelt az Ernst-muzeum csooortkiállitásán.
"Szt Imre"

g-ő: Sechs Maler im Ernst-Museum
PESTER LLOYD /1933 szept ?24?/

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

KÁKAY SZABÓ GYÖRGY

409. A siófoki vitorlás kikötő. temp.
417. A siófoki "BYC" Club. temp.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll.1940-41. 17.old.

K. D. K.

KÁKAI SZABÓ György

Bp. Tárnok u. 3. Zöld-fehér-terete

" " 14 lilásbárna-fehér

szinű mértani diszítménycinek

es a kagdolna templom középkori

indadiszes falképeinek konzerválása

Gerő László: A budai bár helyreállítása Bp. 1957. 90. l.

MDK

Kákai Szabó György

d.r: Két kiállitás. Függetlenség, 1937. márc.21.
8 l.

Dunaalmás (Komárom)

Római fürdő, betemetett maradván
huzódnak.

(Tamber Ilona, 1951)

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.

Önarcképe
Zöldruhás olasz nő
Leányaktja
"Szent György"
"Szent Imre királyfi"

(Kézdi) : ~~Pesti Hirlap~~ Az Ernst-Muzeum megnyitó kiállitása. PESTI HIRLAP 1933 szept. /24 ? /

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságaikk.

MTK

Kákay Szabó György
festőművész, főrestaurátor

"Örzsike"

Szomory Dezső: Nemzeti Kiállitás a Mücsarnokban.
~~xNemzetixUjsá~~ Az Est 1934. ápr. ~~20~~ 29.

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

Kákay-Szabó György MMK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt az Ernst Muzeumban rendezett kiállitáson.
Fára festett önarcképei.

Y.E.: (Csoportkiállitás.)
Budapesti Hirlap. /1933. szept. 24 ?/

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

M.D.K.

Kákai Szabó György /1903-

378.Őszi hangulat. Olajf. 68x56 vászon.

Háborús mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 26. l.

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Szerpelt a kiállitáson.

zöldruhás olasz nő
portréi

-io: Az Ernst-Muzeum évadnyito kiállitása.

PESTI NAPLO /1933. szept. 24/

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Repr: "Szent György" az Ernst-Muzeum gyüjteményes kiállitásán.

Függetlenség 1933. szept. ? 24?

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

M.D.K.

Kákai Szabó György .
Festőművész.

Genthon István opponensi véleménye Aradi Nóra kandidátusi disszertációjáról.

Müv.Tört.Ért. 1960.1.szám 64.lap

MDE

Kákay Szabó György festő

Madonna

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magy. Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

"Önarckép"

Kopp Jenő: Bpest Szfőváros uj szerzeményeinek kiállitása

Magyar Művészet 1937. évf. I. szám 32. lap.

Repr.: "Önarckép"

u.o. 31. lap.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

Magyarruhasleány.c.művének repr.

Szépművészet, 1942. 6.sz.

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.
Szent Imre herceg lovasképe
"Üdvözlégy Mária" kompozicio

(E.a.): Az Ernst-muzeum csoportkiállitása.

UJSÁG /1933 szept. 24 ??/

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

Önarckép.c.műve.Repr.

Magyar Művészet, 1937. 31.l.

MDK

Kákai Szabó György festő

Kompozició, vizfestm.
Madár tanulmany, vizfestm.
Kilátás a Monte Gianicolóról, vizfestm.
Római műterem, vizfestm.

Nemzeti Szalon, 1936.szept.csop.kiall.

MDK

Kákai Szabó György festő

Baranyai tajkép, vizfestm.
Subiaco, "
Vác a Dunáról, "
Madonna tanulmány, "

Nemzeti Szalon, 1936.szept.csop.kiall.

MDK

Kákai Szabó György festő

Leányfej, ecsetrajz
Rue Moufetard, vizfestm.
Somogyi táj, "
Csendélet, ezüst ceruza
Siófok, vizfestm.

Nemzeti Szalon, 1936. szept. csop. kiáll.

MDK

Kákay Szabó György

Rue Moufetard. Vizfestmény.
Baranyai ősz. "
Parasztleányka.
Bécsi költözködés.

V. Nemzeti képzőm. kiáll. 1939. Kassa. 21. l.

MDK

Kákai Szabó György festő

Pipi, vizfestm.Mgt.
Maria, tempera.Mgt.
Palermói kikötő, vizfestm.
Fügefalevél, vizfestm.

Nemzeti Szalon, 1936.szept.csop.kiall.

MDK

Kákai Szabó György festő

Orosz Zoltánné urnó arcképe,vizf.Mgt.
Párisi lépcsóház, vizfestm.
Olasz leány, tusrajz.
Kékruhás leányfej, vizfestm.Mgt.

Nemzeti Szalon, 1936.szept.csop.kiall.

MDK

Kákai Szabó György festő

Gervay Marica arcképe, vizfestm.Mgt.
Leány alak, vizfestm.Mgt.
Lovak, vizfestm.
Mödlingi udvar, vizfestm.

Nemzeti Szalon, 1936.szept.csop.kiall.

Kákai Szabó György

MDK

Kora tavasz, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Kákai Szabó György festő

Szatmári tájkép, tempera
Balaton, vizfestm.
Bécsi költözködés, vizfestm.

Nemzeti Szalon, 1936. szept. csop. kiáll.

MDK

Kákay Szabó György

Módlingi udvar. Vizfestmény.
Tanulmányfej. "
Subiácoi kolostor. "

V.Nemzeti képzőm.kiáll.1939.Kassa.22.l.

MDK

Kákay Szabó György

Párisi lépcsőház. Vizfestmény. Mgt.
Abbazia. "
Istállóban. "

V.Nemzeti képzőm.kiáll.1939.Kassa.22.l.

MDK

Kákay Szabó György

Önarckép c. műve. Repr.
(A gr. Klebelsberg Kunó Emlékkiallitasról.)

Képzőművészet, 1933. 58.sz. 63.l.

MDK

Kákay Szabó György

Parasztleanyka c. művének repr.

V.Nemzeti képzőm.kiall. 1939. Kassa.

MDK

Kákay-Szabó György
Kora tavasz, of.

Tavaszi Tárlat, 1957. Műcs.

MDK

Kákay Szabó György

Leányfej, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

MDK

Kákay Szabó György, festöm.

Signorelli kiasasszonyarcképe. Tempera.
Repr. 199.1.

Gerevich Tibor: Római magyar müvészek.
Magyar Müvészet. 1931. 199.1. 2e3.1.

MDK

Kákay Szabó György, festő.

100. A siófoki BYC clubház, tempera
102. A siófoki vitorlás kikötő, "
129. Vízimalom, "
131. Kékruhás lány, of

Mür. és Keresk. Int. (v. Ernst Muz.) – Nemz. Sportbiz. és a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. – 1945 III. 11. – 26. – Kat.

MDK

Kákay-Szabó György

Gervay Marica c.műve.Repr.
(A Nemzeti Szalon csoportkiállitasaról.)

Művészet, 1936.I. 34.l.

MDK

Nákay Szabó György

Gyermekjátékok, olajf.

I. Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.-7.-Jul.28.-i
11.lap

MDK

Kákai Szabó György, festö

Ildikó. Olf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 12.l.

Kákay Szabó György

Bemutatott műve:

102. sz. „A siófoki vitorlás kikötő", tempera.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőműcének Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Kókai Lajos György

Bemutatott mű:

129. sz. „Vízimalom," tempera.

A Nemzeti Sporttisztviselő és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Kákay Szabó György

Kékoukás lány (olaj)

Nemz. Sportbiz, MKépzőm
Kiáll. Katalógus 1945 aug

Kákai Szabó György

Bemutatott műve:

131. sz. „Kékruhás lány," olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművének Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Kókay Szabó György

gyermekjátékok, olajfestmény

Magyar Képzőművészeti
I. Kiáll. Katalógus 1946 jú

MDK

Kákay Szabó György, sz. 1903.

Kilátás a Monte Gianicoloról, vf.

Magy. rajz 500 éve. Szépm.Muz. kiáll. 1940. jan.

MDK

Kákai Szabó György

Leányfej, of.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.

~~xbxxdx~~ 11 l.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

egy értelmesen megmintázott fejet állitott ki a KUT kiállitásán.

Jajczay János: Képzőművészeti Szemle.
Valószinüleg A Magyar Kultura 1934 évfolyamának 418 lapján.

Ny 1933.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György

MDK

Üdvözlégy Mária, tempera

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Kálnay Szabó György

Üdvözlégy Mária, kemperes

Kákay Szabó György

Leányfej, olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Kálmy Szabó Gyöngy

Leányfalu, Ofi.

MDK

Kákai Szabó György festőm.

Üdvözlégy Mária, festm.

Jajczay J: Képzőművészeti szemle. Magyar Kultura 1935. máj. 5. 419-422. l.

Kálnai Szabó György

Vízimalom (tempera)

Nemz. Sportbiz, MKépző
Kiáll. Katalógus 1945a

Kákay Szabó György

A szófoki vitorlás kikötő
tempera

Nemz. Sportbiz, M. Képzőm
Kiáll. Katalógus 1945 aug

Kákay Szabó György

festőművész restaurátor a feldebrői rk. templom freskoinak állagmegóvására javaslatot tesz (1936). Több helyreállítási munkálatokat végez Illés Jánossal.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II.

• Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

7191

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Repr: "Önarckép" /Szemüveges , kalapos/

Uj Magyarság.

/Kiss Menyhért költő haláláról ugyanazon számban számol be./

A művész gyűjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Kákay-Szabó

A velencei kiállításon a magyar akvarell-teremben szerepelnek művei.

Gerevich Tibor: az új európai művészet.

Magyar Szemle, 1936. szept. 44. old.

Dókay Szabó György

restaurálta 1941-ben a vele méri templom
falképeit.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál,
Mérey Ferenc: Magyar műemlékvédelem,
1969-70. Budapest, 1972

2711

Kákay Kabó György

A siófoki BYC clubház

tempera

Nemz. Sportbiz. MKépzőr
Kiáll. Katalógus 1945 au.

Kákay Szabó György

Bemutatott műve:

100. sz. „A siófoki BYC clubház," tempera.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Kákay – Szabó

emlékére a XX. Velencei Biennalén

Az új európai művészet
Magyar Szemle 1936 IX.

Kákay Szabó György

1941-ben restaurálta a velemeri

Aquila-falképeket, főleg az É. falon és

a Kálvária-képen kényített jól felismerhető kiegészí-

téseket.

Magyar Műemlékvédelem 1969-70

Bp. Akad. Kiadó 1972

271. old.

Kákai Szabó György.

57. l.

ONS, DAVID

VINCKBO

1578

1

Az öreg

Der verl

—

Tölgyfa — 38×

Kákay Szabó György

HÍREK

TEJBŐL SZÖVET

A modern kémia csodálatos új eredményeket jelent. Ujfajta eljárással tejből textilárukat lehet előállítani.

A világnak ezek után nem lesz többé öltözködési gondja.

Egyetlen tehén ellátja egy egész családnak a ruházatát.

A zsíros tejből és a tejfölből készülnek majd a nehéz szövetek, a lefölözött vagy pesti tejből a nyári ruhák.

Nagyszerűen lehet majd felhasználni az aludttejet. Ezekből lesznek a hálóingek.

A yoghurt alkalmas lesz pizsamák gyártására.

Társaságban megjelenik egy hölgy hatalmas uszályú estélyi ruhában. A többi nők irigykedve nézik. Azt mondja az egyik a férjének:

— Látod, Lenkének milyen pompás ruhája van! Ő bezzeg nem spórolt az anyaggal!

Mire a férj így válaszol:

— Könnyű neki! Tehenészete van az urának! Ebben a ruhában legalább 250 liter tej csörgedez!

A bivalytejből készülnek a fekete öltözeték, frakkok, szmókingok és gyászruhák.

Az állatvásáron másképpen ítélik meg a tehenek tejelőképességét, mint eddig. Ha a gazda dicsérni akarja az eladó jószágot, így szól:

— Nagyszerű állat! Havonként 25 méter szövetet tejel...

A kecsketejet is felhasználják. Abból készülnek a turistaruhák és hegymászás céljaira alkalmas sportöltönyök.

A modern kémia természetesen visszavarázsolhatja a textilárut tejjé. Igy aztán hallunk majd letört emberekről ilyesfajta megjegyzést:

— Szerencsétlen alak! Tegnap reggel kávézta el az utolsó mellényét! (—)

— Az olasz király és császár köszönete a Numizmatikai Társulatnak. Viktor Emánuel olasz királyt és császárt, a Magyar Numizmatikai Társulat díszes oklevéllel köszöntötte abból az alkalomból, hogy őfelségének a kormányzó úr az arany csillaggal ékesített Corvinlánc arany jelvényét adományozta. Az olasz királyi követség útján most érkezett meg az olasz király és császár értesítése, amelyben a díszes oklevélben foglalt szerencsekívánatokat megköszönte.

— Képzőművészeti kiállítás Pécsett. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács 1941 január havában *Pécsett* képzőművészeti kiállítást rendez.

— A Szent István Akadémia I. osztálya pénteken felolvasó ülést tartott, amelyen *Kniewald* Károly zágrábi egyetemi tanár *Hartvuig győri püspök pontifikáléja a XI. századból* cimmel tartott előadást.

— Lázító röpiratok Aradon. Aradon lázító tartalmú röpiratokat osztogattak. A rendőrség letartóztatott két külföldit.

Posta működik a Magyar Művészetért kiállításon

A *Magyar művészetért* mozgalom által rendezendő kiállítás helyén, (Hősök tere, Műcsarnok) december 15-től 22-ig bezárólag (vasárnap is) naponként 10—15 óráig tartó szolgálati idővel kizárólag levélpostai küldemények felvételével és értékcikkek árusításával megbízott alkalmi postahivatal működik. Az alkalmi postahivatal a feladott küldemények lebélyegzéséhez »A Magyar művészetért — Budapest« feliratú különleges alkalmi keletbélyegzőt használ. A lebélyegzés december 15-én *kék* festékkel, a többi napokon pedig *fekete* festékkel történik.

A Zeneakadémiában szombaton óriási tapsot kapott tangóharmonikaszerű csodahangszer meghallgatható és megvásárolható Sternberg hangszerpalotában, Rákóczi-út 60.

— A munkások karácsonyi segélye. A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete felirattal fordult az illetékes minisztériumokhoz, a városokhoz és a munkaadói érdekvédelmi testülethez. Kéri, hogy mind a közületi, mind pedig a magánüzemeknél a munkásság ugyanolyan arányban részesüljön, egyévi folytonos szolgálat esetén, karácsonyi jutalékban, mint a tisztviselői kar.

— Korlátozzák a villamosközlekedést Szófiában. Szófiában a villamosközlekedést a további intézkedésig korlátozzák: néhány vonal járatását megszüntetik, a többiét megrövidítik. A korlátozásra az anyagkímélés céljából van szükség, mert belföldön évente csak 6—10 kocsit tudnak építeni, külföldi kocsik behozatalára pedig egyelőre nincs mód. Ezenfelül a forgalmi személyzetben is hiány mutatkozik a behívások miatt.

— A néma autó halálos gázolása. *Berner* Dezső szövősegéd a *Széll Kálmán* téren haladt keresztül autójával és halálragázolta *Pogony* György 65 éves magánzót. A büntetőtörvényszék előtt azzal védekezett, hogy a balesetet elkerülni nem tudta, mert *Pogony* autója elé ugrott. A rendőrjárőr vallomása szerint az autónak sem a villanykürtje, sem a kézikürtje nem működött. A bíróság *Bernert* nem jogerősen öthónapi fogházra ítélte és örökre eltiltotta az autóvezetéstől.

— Hősi Emlékmű Nagybereznán. A Kárpátalja felszabadulásakor huszonhat határvadász hősi halált halt, akiknek emlékére bajtársaik szobrot állítottak. Az emlékmű leleplezésén előkelő közönség vett részt.

— Évi 20 aranypengő úrijog-elismerési díjat fizet a BKE a Városligeti tóért. A főváros szakbizottsága hétfőn dönt a Budapesti Korcsolyázó Egylettel kötött szerződés módosításáról. A BKE 1875-ben kötött bérleti szerződést a székesfővárossal a városligeti tónak korcsolyapálya céljaira való felhasználására. A szerződésben a BKE vállalta, hogy részesedést fizet a fővárosnak a bruttó bevételből. A polgármester most javasolja, hogy a szerződést módosítsák. Amennyiben a bruttó bevétel az évi 300.000 pengőt nem haladja meg, a szerződés további tartamára évi 20 aranypengő úrijog-elismerési díjat állapítsanak meg.

Vilma királynő Amerikába készül

Newyork, december 7. *(Német TI)* *Vilma* holland királynő és *Bernát* herceg a légiháború következtében azzal a tervvel foglalkozik, hogy *elhagyja Angliát és átköltözik Észak-Amerikába.* Azt hiszik, hogy erre már a legközelebbi hetekben sor kerül. *(MTI)*

— Az Eskü út 9. sz. alatti villamoskonyhában rendszeresített délutáni villamos-főzőbemutatók minden szerdán 17 órakor, a délelőttiek pedig minden hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor kezdődnek. Részvétel, ruhatár díjtalan.

Budapest lakosságának nem lesz élelem-gondja

A főváros közélelmezési bizottságának hétfőn tartandó ülésén *Rosta* János tanácsnok érdekes jelentést terjeszt elő. A jelentésben rámutat arra, hogy a gazdasági kényszerrendszabályokra *a közönség érdekében* van szükség. A csarnokok és piacok árufelhozatala a mult évvel szemben 12 százalékkal csökkent, főleg a gyümölcsfélék mennyiségének csökkenése miatt. Decemberig 64 százalékkal több szarvasmarhát és 114 százalékkal több juhot és bárányt vágtak a budapesti vágóhídon, mint tavaly. A borjúvágás eredménye megközelíti a tavalyit, a sertésvágások száma állandóan csökken. Voltak napok, amikor a zsírjegyek beváltásában fennakadás állt be, mire a főváros nagyobb mennyiségű tartalékzsírt hozott forgalomba és a tétényi sertéshízlaldából pótolta a vágóhídon mutatkozó áruhiányt.

Jelenti a tanácsnok, hogy ezidőszerint 600 vagón burgonya és nagyobbmennyiségű élelmiszert tárol a főváros raktáraiban, úgyhogy Budapest lakosságának a téli élelmiszerellátás szempontjából nincs oka aggodalomra.

Tavaly óta — folytatja a jelentés — legnagyobb mértékben a vöröshagyma drágult: 153 százalékkal. A borsó drágulása 110, az almáé 76, az élő sertésé 68, az élő marháé 45, a sertéshúsé 43, a marhahúsé 33, a zsíré 33, a búzalisztë 18, a libáé 57, a kacsáé 47, a csirkéé 23, a tojásé 13, a vajé 36, a halé 43, a lencséé 33, a burgonyáé 20 százalékos. Az 1913-as békeévekhez hasonlítva szintén minden megdrágult, csupán az élő marha és a borjúhús, a kelkáposzta és a tej olcsóbb néhány százalékkal.

— A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége választmányi ülésén *Varga* Ferenc elnök a kormányzó névnapját méltatta, majd *Somogyi* János központi főtitkár a karácsonyi segélyről beszélt, ismertetve a vármegyei tisztviselők karácsonyi segélyét. Sürgette a képesítés felemelését, amelyet a szerzett jogok épségben tartása mellett tart megoldhatónak. *Sverteczky* József társelnök, majd *Kató* József, *Kiss-Orbán* Kálmán, *Perlaky* József és *Iványi* Vilmos szólalt fel.

— Friedmann Ábrahám dollárt vett, hét hónapot kapott érte. A valutabíróság szombaton vonta felelősségre *Friedmann* Ábrahám tolcsvári rőföskereskedőt. Az ügyészség vádirata szerint 90 dollárt vett és zugforgalomban értékesítette. *Friedmann* nem ismerte be bűnösségét. A bizonyítási eljárás adatai alapján nem jogerősen héthónapi börtönre, 200 pengőre és 400 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélték.

A belgrádi szovjet követ villásreggelije Macsek tiszteletére

Belgrád, december 7. *(Német TI)* *Plotnyikov* belgrádi szovjetorosz követ pénteken délben vendégül látta dr. *Macsek* helyettes miniszterelnököt. *(MTI)*

— Inségmunkások építették a főváros új kislakásos házait. A lakáshiány enyhítésére a főváros a Gyáli út mentén, a Füleki és Aszódi út által határolt területen 16 kislakásos bérházat épít, épületenként 16 lakással. Ez volt az első alkalom, amikor a főváros a szociális gondozásában álló különböző képzettségű inségmunkásokkal végeztette el az építkezést. Szombaton délelőtt tartották meg a 16 kislakásos bérház bokrétaünnepélyét.

— Szviezsényi Zoltán elbúcsúzott volt munkatársaitól. *Szviezsényi* Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság vezetője megvált a bizottságtól és más tisztséget vállalt. *Szviezsényi* Zoltán a Margitszigeten vacsorán látta vendégül a bizottság alkalmazottait és búcsút vett tőlük.

Rákoscsabán összeütközött két vonat

Rákoscsaba vasutállomásán szombaton reggel 6 óra 20 perckor összeütközött két vonat. Az első szerelvény, amely *Gödöllőről* haladt *Budapest* felé, az állomáson vesztegelt. A mögötte következő személyvonatot ugyanarra a vágányra irányították és az hátulról *belefutott az ott álló szerelvénybe.* Szerencsére az utasok legnagyobb része idejében észrevette a készülő összeütközést és *kiugrált a vonatból.*

A mentők nyolc kocsival vonultak a helyszínre, de *csak három sérültet kellett kórházba vinniök: Ormos* György 37 éves cipészt, *Éliás* Ottó 17 éves géplakatost és *Tokaji* Gábor 35 éves magánhivatalnokot. A vizsgálat megindult, hogy megállapítsák, ki felelős a szerencsétlenségért.

— Gyilkolt egy fiatalkorú. *Schreiber* József 72 éves tápiógyörgyei gazdag fűszerkereskedőt egy fiatalkorú baltával agyonverte. Szombaton tárgyalta az ügyet a pestvidéki törvényszék. A vádlott tagadta bűnösségét. Azzal védekezett, hogy Schreibert csak egy *kicsit* akarta megverni és a pénzét elvenni. A bíróság gyilkosság és rablás kísérlete miatt nem jogerősen 12 évi fegyházra ítélte.

— Német költő előadása a Magyar-Német Társaságban. A Magyar-Német Társaság december 11-én, szerdán délután hat órakor a Parlamenti Múzeumban előadóülést rendez, amelyen Robert *Hohlbaum* német költő olvas fel saját műveiből.

— Magyar irodalmi est Belgrádban. Belgrádi jelentés szerint a magyar irodalmi élet vezető személyiségei januárban Belgrádba látogatnak és magyar irodalmi estet tartanak.

Uj rendet vezetnek be a fővárosi kórházakban

A főváros közegészségügyi szakbizottságának ülésén két fontos szabályrendelet szerepelt: a főváros közkórházainak és tüdőbeteggondozó intézeteinek szervezetéről és működéséről szóló szabályzat, amely új alapokra fekteti a kórházak igazgatását és működését.

Tárgyaltak az ápoló- és munkásszemélyzet ügyét is. 88 fővel emelik az ápolószemélyzet és 108 fővel a kórházi munkásszemélyzet létszámát. Az ápolónők a takarítástól és egyéb durva munkától mentesülnek és kizárólag a betegek ápolásával foglalkoznak. A kórházi ápoló- és munkásszemélyzet bérét is rendezik.

Megszűnik a Stefánia Szövetség budapesti szervezetének működése

A főváros közjótékonysági és szociálpolitikai szakbizottsága ülésén megállapították, hogy megszüntetik a havi 80—150 pengős havidíjas orvosi állásokat. Az *Országos Stefánia Szövetség* budapesti szervezetének működése december 31-én megszűnik. Ettől kezdve Budapest területén az anya-, csecsemő- és kisdedvédelmet a székesfőváros látja el. A szakbizottság hozzájárult ahhoz, hogy az ezévi inségjárulékból várható több mint 1,700.000 pengőt szociális célokra használják fel.

A közoktatásügyi szakbizottság megengedte, hogy a *Budapest Sport Egyesület* részére már engedélyezett 40.000 pengőn új repülőgépeket, üzemanyagot és alkatrészeket vásároljanak.

— Itélet a munkarendeletek kijátszása miatt. A szombathelyi rendőri büntetőbíró, *Fehér* József vasöntöde tulajdonost 500 pengőre ítélte a munkarendeletek sorozatos kijátszása miatt.

x A mi szűcsünk a váciuccai Palugyai.

— Jászberény új polgármestere. Jászberény képviselőtestülete *Pénzes* Sándor városi tiszti főügyészt, eddigi helyettes polgármestert választotta polgármesterré.

— Milyen bizonyítvány jár az elbocsátott tisztviselőnek? Egy nagyvállalat azonnali hatállyal elbocsátotta egyik tisztviselőjét, mert a pénzkezelés körül nagyfokú vétkes gondatlanság terhelte. A tisztviselő munkaügyi pert indított 1300 pengő erejéig, ami a felmondási időre járt volna neki és kérte, kötelezze a bíróság volt munkaadóját, hogy számára megfelelő tartalmú szolgálati bizonyítványt állítson ki. A törvényszék a keresetet elutasította, mert a tisztviselő munkaadóját anyagilag is megsértette, új bizonyítványt pedig nem követelhet, mert a minősítés nélküli szolgálati bizonyítvány rossz bizonyítványnak nem tekinthető.

— A volt budapesti 1. honvéd tábori ágyúsezred és az abból alakult tüzérezredek bajtársi köre december 12-én, este 8 órakor az Alkotmány-étterem különtermében (V., Vilmos császár út 54.) bajtársi összejövetelt tart. Ezredemlékművel kapcsolatos ügyek megbeszélése végett Maróthy alezredes elnök felkéri az összes bajtársakat pontos megjelenésre.

— Eltűnt Vas megye irodafőtisztje. *Oltványi* Mihály Vas megye központi irodafőtisztje, aki nemrégiben ment nyugalomba, eltűnt. A szombathelyi rendőrség a hozzátartozók kérésére keresi.

— Fogházra ítélték Vulpe volt aradi alpolgármestert. Az aradi törvényszék hütlen ügykezelés miatt két és fél évi fogházra ítélte *Vulpe* Josif volt alpolgármestert.

— Orvosi hír. Dr. *Orosz* László katonai szolgálatából visszatért és rendelését ismét megkezdte (VI., Kmetty ucca 17. Telefón: 117—907, d. u. 4—5).

— A Magyar Fogorvosok Országos Egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor a komáromi városházán díszközgyűlést tart.

— Gömör és Kishont vármegye vizszabályozási munkálataira 182.000 pengőt utalt ki a földművelésügyi miniszter.

Román politikusok, köztisztviselők, bírók és katonatisztek menekültek Erdélybe a legionista terror elől

Kolozsvár, decemebr 7. *(Bud. Tud.)* A románok a magyar-román határt egész hosszában rendkívül szigorú ellenőrzés alá vették. A legutóbbi napokban a legtöbb helyen *még a kettős birtokosok határátlépését is megtiltották.* Mivel ilyenformán úgyszólván semmiféle hiteles hír Románia belsejéből nem érkezik, *a Magyarországhoz visszacsatolt erdélyi magyar, román és szász lakosság a legnagyobb aggodalomban él a túloldalon maradt hozzátartozói és rokonai sorsa miatt.*

Fokozza ezt a bizonytalanságot és aggodalmat a Romániából menekülő — főképpen románokból álló — családok egyre nagyobb tömege, akik *hátborzongató részleteket mondanak el a mind szélesebb körökre kiterjedő anarchiáról.* A román menekülők javarésze politikus, magasrangú köztisztviselő, bírósági személy, rendőrtisztviselő és katonatiszt.

Ezeknek a magyar területen menedéket kereső románoknak a száma ezidőszerint nem állapítható meg, mert a vasgárdistáktól ellenőrzött szabályos határátlépőhelyeket érthető okokból kerülik és csaknem mindnyájan csempészutakon igyekeznek biztonságba jutni a határvonal egész hosszában. Valamennyiük első kérése a magyar hatóságokhoz az, hogy nevük ne kerüljön nyilvánosságra, mert Romániában maradt családtagjaikat és rokonaikat féltik a legionisták bosszújától.

Kolozsvár, december 7. *(Bud. Tud.)* A romániai légionista terror elől magyar területre menekült románok sorában szombaton egy ezredes és egy vezérkari százados is átlépte a határt és jelentkezett a magyar hatóságoknál.

Románia cáfolja Maniu és Vajda átköltözését

Bukarest, december 7. *(TP)* Hivatalos román részről cáfolják azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint *Maniu* és *Vajda* a magyar Erdélybe akaruának átköltözni.

A korán beállott tél

már érezteti hatását a fájós lábakra. A fagyások kiújulnak, újak keletkeznek, a tyúkszemek, bütykök, bőrkeményedések sokkal érzékenyebbek, nyilalnak, viszketnek. A feltörött lábak, úgyszintén a cipőtől szorítottak fagyásra hajlamosak. Egy jó meleg

Szent Rókus lábsósfürdő

megszabadítja fájdalmaitól. Mindenütt kapható, ára 28, 80, 140 és 220 fillér.

Készíti: **SZENT RÓKUS LABORATÓRIUM**, Budapest, XII., Németvölgyi-út 17. szám.

Ismeretlen festő „legelésző őzei" alól Courbet remekműve bukkant elő egy bűnügy során...

A Képzőművészeti Múzeum szakértői hozták napvilágra

Tegnap röviden beszámolt már a *Reggeli Magyarország* arról a rendkívül érdekes *bűnperről*, amelynek tárgyalását pénteken kezdte a büntetőtörvényszék, s amelynek *középpontjában*, a két vádlotton kívül, *Courbet*-nak, a világhírű, francia mesternek egyik *festményremeke* áll. Az eset méltán kelthet érdeklődést, mert elvezet bennünket a *képzőművészeti bűnözés nagy szakértelmet kívánó*, s a valódi alkotások *felismerésének*, *»agnoszkálásának«* és életrehívásának: a bűnözőénél is sokkalta nagyobb *műértést* és *ítélőképességet* igénylő, érdekes világába.

A képzőművészeti bűnözés esetei aránylag éppen azért oly ritkák, mert a *feladat*, amire a bűnöző vállalkozik, nagyon *nehéz* és *komplikált*. S ha mégis meg tud felelni »feladatának«, — szembetalálja magát kiváló *műértő-szakemberekkel*, akik *tudásuk* fegyvereivel védik a szépművészetek birodalmát.

A jelenlegi bűnper azzal kezdődik, hogy a valutáris rendelkezések óta *festményt csak abban az esetben lehet külföldre szállítani*, ha a *Szépművészeti Múzeum* szakvéleményt adott a képre vonatkozóan. Enélkül *kiviteli engedélyt* kérelmezni sem lehet.

A bűnper két vádlottja, egy budapesti, művészeti, kereskedelmi vállalat nevében, szakvéleményezés céljából többek között *egy rendkívül artisztikus olajfestményt* is benyujtott a múzeumhoz, a *kivitel* engedélyezését kérve. Ez a festmény a jegyzékben így szerepelt: *»Ismeretlen festő: Tájkép őzekkel.«*

Előtűnik a „szignó"

Elbírálás céljából a kép a *Szépművészeti Múzeum* két kiváló szakértőjéhez: *Hoffmann* Edit igazgatóhoz és *Héjjas* János múzeumi őrhöz került, akik, *rövid* vizsgálódás után, *egybehangzóan* arra az álláspontra jutottak, hogy *kisértékű festményről* és *»Ismeretlen festő«-ről szó sem lehet, a külföldreszállítás olyan remekművet fenyeget, amelynek alkotója nem lehet más, mint Courbet, az újabb francia festészet világhírű mestere.*

A két szakértőt, a *stílus*, a *technika* s a *festési mód* szempontjai mellett még az is megerősítette feltevésében, hogy *a finomszellemű francia mester sokszor választotta képei témájául — az őzeket.*

Hoffmann Edith és *Héjjas*, a szakvélemény egyezése alapján, most már *tárgyi bizonyítékot* keresett az állítás beigazolására. A festmény *mikroszkópikus* vizsgálatánál hamarosan rábukkantak *a kép egyik sarkában* felfedezhető, kis területre, amely *gyanus* volt arra, hogy *ott rendkívül ügyes, utólagos »átfestés« történt!*

Ennek a kép-részletnek kicsi pontján *oldási próbát* csinálta, s azt tellett látniok, hogy az *oldó-regyizer jól fe veszi a festékanyagot*, nélkül, hogy az *a'atta* előtűnő rétegi, tehát *e ed ti* festékréteget oldaná, vagy megsé.tené. A kritikus területen most már bátrabban alkalmazva az oldó-anyagot, *csakhamar előtűnt az alkotómüvész szignója: »C. Courbet«.*

Így hiusult meg egy *nagyértékű* festménynek, »ismeretlen festő« olcsó dolgaként való, külföldre csempészése. És így indult a bűnper, amelyben a bíróság állapítja meg, hogy a *tagadásban lévő, két vád ott* bűnös-e, avagy csak megtévesztett?

Műkincset kutat a hályogoperáló kés

A budapestihez hasonló eset az elmult évek során elsőfordult néhányizben a *külföldön* is. Sőt akadt olyan *rejtegetés* is, amikor nemcsak a *régi* mester *aláírását* tüntették el *átmeneti ráfestéssel*, hanem a kiváló alkotásra, annak *teljes* nagyságában, *értéktelen, modern tájképet vagy kompoziciót* »kenettek« rá, hogy a csempészésnek még a *gyanúját* is távoltartsák.

Ilyen, teljes »letakarás« már *sokkal nagyobb probléma* elé állítja a legkiválóbb szakembert is.

A rejtett műkincsek életrekeltésénél nem mindig lehet alkalmazni a festékréteget *oldó*, bonyolult és sokféle vegyiszert, ugyanis ha az *eredeti* alkotásra történt *ráfestés* maga is *régen történt*, akkor az oldószer *nemcsak a felső, tehát jelenlegi kép* festékanyagát oldja fel, hanem *az alatta rejtőző, igazi* műalkotás festékjét is, ami az *agnoszkálni* kívánt remekmű *halálát* jelentené...

Ilyen, tehát *régi* ráfestés esetén a *restaurátor-művész* az *operatőr szemészorvosok* által használt *hályogoperáló késsel* tud csak eredményesen dolgozni. A munka hónapokat, néha egy-két évet igényel. Az egész világon *tizenöt-húsz* elsőrangú *restaurátor-*, illetve *konzervátor*-művész van csupán. Maga ez is mutatja, hogy a konzervátornak nemcsak elsőrendű *szakembernek*, hanem *kiváló műértőnek* és *művésznek* kell lennie, egyszemélyben.

A budapesti *Szépművészeti Múzeum* a probléma fontosságának megfelelően, saját *restaurátor-*, illetve konzervátorműtermet tart fenn a központi épületben, ahol *két, kiváló művész* dolgozik: ~~Kákay-Szabó~~ György a *festményeknek*, *Vály* László pedig a *szobroknak* a konzervátora. A szobroknál *Varjú* Domokos is közreműködik.

100 000 pengőt talál a restaurátor

A konzervátor-művészek munkája, a muzeális feladatkörön túl, gyakran *felbecsülhetetlen* értékekhez vezet. *Kákay-Szabó* a világ leghíresebb konzervatorának, a milánói *Museo di Préra* ma is élő művészének: *Pellicconinak* volt a tanítványa, annak a Pellicconinak, aki az *esztergomi* ásatásoknál napvilágra került, *árpádkori magyar freskókat* restaurálta.

Egy évvel ezelőtt *Kákay-Szabó* György — stílus- és anyagkritika alapján — annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a Múzeum tulajdonában lévő, *»két női fej«*-et ábrázoló *Lorenzo Lotto*-kép — hamisítvány, s hogy e kép alatt *valamely régi remekmű* lappanghat.

Főigazgatói engedély és utasítás alapján *Kákay-Szabó* kezében »próbafejtés«-t kezdett *a hályogoperálókés. A feltevés valónak bizonyult.* Hónapok türelmes munkájával, *tüzes színekkel, épen, sértetlenül előbukkant — ugyancsak két, női fej*, de azokat a *korai »Quattrocento«* nagyhírű mestere: *Peruggino* festette és remek munkáját *rendesen szignálta is.* A kép értéke *meghaladja a 100.000 pengőt*, s nagy nyeresége minden tekintetben a Múzeumnak.

Ilyen eset Magyarországon mindössze még *egy* fordult elő. A kommunizmus idején egy fiatal, magyar festő támogatásért fordult egyik *arisztokratánkhoz*, aki akkor nem tudott egyébbel segíteni, mint hogy a lomtárból egy *nagyméretű, összehajtogatott vásznat* adott a festőnek, mondván:

— *Ami ezen van, úgyis értéktelen. Darabolja fel és fessen rá!...*

A festő megköszönte s otthon, nézegetve, gyanítani kezdte, hogy *»ez alatt lehet valami«*... Szakemberhez fordult, aki nagy munkával: *Jordaens* pompásszépségű *Ádám és Évát hámozta* elő. A remekmű ma a *Szépművészeti Múzeumban* látható; a fiatal festő *nem járt rosszul* az ajándékkal.

Kenessey Péter

Szabályozták a borravalóelosztást

A kereskedelmi miniszter újból szabályozta a vendéglátóiparban kiszolgálási díj címén szedett összegek elosztását. Rendelete szerint a *főpincér* azokban az üzemekben, amelyekben öt vagy ennél több alkalmazottat foglalkoztatnak, 28%-ot kap. Az ennek levonása után fennmaradó részt a kiszolgálószemélyzet között olyképpen kell megosztani, hogy a megosztás megállapított egységének egyszeresét kapja az *élhordó*, kávéházakban a felszolgáló pincér, felét a *borászként* alkalmazott felszabadult segéd és negyedét a vendéglőkben a *tanonc*. Az ételhordó, illetőleg kávéházakban a felszolgáló pincér részesedésének kiszámításánál az általa lebonyolított forgalmat is figyelembe lehet venni. A fizetőpincér a kiszolgálási díj címén beszedett összegből nem részesedhetik. A tanoncokat illető részesedés megosztásánál a tanoncok szorgalmát és szolgálati idejét figyelembe lehet venni. A részesedésnek ez a módja január első napján lép életbe.

Robbanás egy debreceni lakásban

Debrecen, december 7. *(A Reggeli Magyarország tudósítójától.)* Debrecen külsőségén, a Bellegelőn *Orha* György napszámos tegnapelőtt hulladékfát, szemetet gyüjtött fűtéshez. Az összeszedett holmikat hazavitte. Tizennyolcéves *Sándor* nevű fia válogatás közben egy kemény, fekete tárgyat talált a hulladék között. Baltával ráütött, mire *felrobbant*. A robbanás *Orha* Sándort megölte. A felesége és *Teréz* nevű kislánya, valamint *Orha* György megsebesült. A sebesülteket kórházba vitték, ahol *Orha* György meghalt. A nyomozás megindult.

Nyilt árusításu üzletek és fodrászüzletek zárórája a karácsonyi ünnepek alatt

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendelete értelmében a nyilt árusítási üzleteket *december 9-től december 23-ig és december 31-én este 7 óráig szabad nyitvatartani.* December 24-én hét órán túl *üzletek nyitvatartása tilos.* December 15-én és 22-én, vasárnap, a nyilt árusítási üzletek élelmiszereken kívül egyéb cikkek árusítására *reggel 10 órától délután 6-ig* nyitvatarthatók, az élelmiszerüzletekre cukorka-, mészáros- és hentesüzletekre vonatkozóan a *vasárnapi munkaszünet általános rendelkezései* irányadók.

December 25-én, *karácsony első napján a nyilt árusítási üzleteket zárva kell tartani.* A cukorkaüzletek és virágüzletek *délelőtt 10 órától délután 2-ig* nyitvatarthatók. Túlnyomóan élelmiszereket árusító üzletek *reggel 7 órától 8 óráig tejet kiszolgáltathatnak és házhoz szállíthatnak.* Karácsony második napján a nyilt árusítási üzletekre *a vasárnapi munkaszünet általános rendelkezéseit* irányadók; mészáros- és hentesüzleteket *reggel félháromtól délelőtt 11 óráig* szabad nyitvatartani.

Január 1-én, *újév napján*, a nyilt árusítási üzletekre vonatkozóan a vasárnapi munkaszünet általános rendelkezései irányadók.

A *fodrászüzleteket* december 24-én *este 7 óráig* szabad nyitva tartani, december 25-én *egész napon át*, december 26-án *déli 12 órától* kezdve bezárandók. December 31-én a fodrászüzletek *reggel 7 órától este 9-ig tarthatók nyitva.* Ujév napján az üzletek *zárva maradnak.*

Pest–Magyarország–IBUSz

Erdélyi, Soproni (Lővér) és Kőszegi

Karácsonyi és Téli Társasutazások

Első utazás 1940 december 21—30. További utazások minden szombaton.

8 napos utazás részvételi díja:

1. Nagybánya	P 93.—tól
2. Borszék	P 133.—tól
3. Gyilkostó	P 137.—tól
4. Szováta	P 123.—tól
5. Tusnádfürdő	P 124.—tól
Sopron (Lővér)	P 98.50-től
Kőszeg	P 78.—tól

A részvételi díjban a teljes ellátás napi háromszori étkezéssel, adó és borravalóval benufoglaltatik.

Jelentkezési határidő: az indulást megelőző szombaton, azaz 8 nappal az indulás előtt.

Felvilágosítás és jelentkezés: Pest–Magyarország IBUSz Utazási és Menetjegyiroda, VII., Erzsébet-körút 7. Telefon: 422-985, és az összes IBUSz-irodákban.

Kákai Szabó György

Lap: PESTER LLOYD

Megjelent: 1943 DEC 18.

Ein Maulpertsch-Fresko in Vác aufgefunden. Kardinal-Erzbischof Graf Christof *Migazzi* ließ die Vácer Kathedrale in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts erbauen. In seinem Auftrag malte Maulpertsch auf die Wand hinter dem Altar ein Fresko, das ursprünglich das Altarbild war. Sodann ließ er dieses Wandgemälde aus einem uns unbekannten Grund vermauern und vor die Wand ein Altarbild stellen. Der Vácer Bischof Josef *Pétery* leitete die Restaurierung der Kathedrale mit einem Kostenaufwand von etwa einer Viertel Million Pengő ein, und im Zuge der Restaurierungsarbeiten wurde die nachträglich gezogene Wand abgerissen, hinter der das Wandgemälde Maulpertsch', das die *Begegnung zwischen Maria und Elisabeth darstellt*, zum Vorschein kam. Vom Bild gab es bisher nur einen Stich. *Das Wandgemälde ist im großen und ganzen gut erhalten geblieben*, obwohl die Ziegelecken am oberen Teil des Freskos an mehreren Stellen ziemlich tiefe Furchen hinterlassen haben. Da aber nur der Himmel des Bildes auf diese Weise verletzt wurde, *kann das hochwertige Wandgemälde restauriert werden*. Das neuentdeckte Maulpertsch-Fresko läßt Kultusminister *Szinyei Merse* im Wege des Landeskommission für Denkmalschutz auf Kosten des Kultusministeriums restaurieren. Die Kommission erteilte bereits den Auftrag dem Maler Georg *Kákai Szabó*, dem Restaurator des Museums für Schöne Künste. Durch die Restaurierung des Wandgelmäldes wird die Umgebung von Pest wieder um ein wertvolles Barockdenkmal aus dem 18. Jahrhundert reicher.

getrieben und gegossen. Am glockenförmigen,
mige Schaft mit plastischen Masken, Hermen
ch nach oben erweiternde Becher durch einen
asserfabeltieren und Nereiden. Ebenso der
it einer vollplastischen römischen Kriegerfigur
Meisterzeichen. (Rosenberg, 3. Ausg. No. 451.)
25. Illustr. Taf. XI.

eissilber. Getrieben und gegossen. Der glocken-
Voluten und geschweiftem Blätterdekor ge-
mit drei S-förmige Ansätze, welcher den

n, gedeckelten Kelch trägt. Den Deckel
Augsburger Beschau- und GST Meister-
Schmidt 1577—1653. Rosenberg, 3. Aufl.
50 g. Augsburg, Anf. XVII. Jh.
Illustr. Taf. XVIII.

m getriebenem Dekor und grössere, kleinere
kenförmigen, gerippten, gewundenem Fuss
vischen Ranken und Rosetten. Die birn-
ten spiralartigen Rillen verjüngt, ist mit
en geziert. Zwischen dem Dekor sind ver-
igen die Doppelbilder Ludwigs II. und der
ückseite der beiden anderen: die Schlacht
ne erwächst eine mit einem Drachenkopf
ungene Henkel. Am unteren Teil der birn-
. V. — C. E. B. D. N. (Comes Ladislaus

Kákai Szabó György festő

Vízfestményekkel nézepel a Nemzeti Szalon évadnyitó kiállításán

Est 1936 IX-15

Kákay-Szabó György festő

szerepel a Nemzeti Szalon

csoportos kiállításán

Nemzeti Újság 1936 IX. 11

Kákay Szabó György

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalónban
a római magy. művészek kiáll.-án.

P.H.936.IV.7.

Kákay Szabó György

Temperái a Nemzeti Szalónban a római magy. művészek kiáll.-án.

M.O.936.IV.5.

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM
BUDAPEST, XIV., DÓZSA GYÖRGY-ÚT 41.

BUDAPEST
43 11. 21. 12.
V 63 C

dr.Szentiványi Gyula urnak
a Müemlékek Orsz.Bizottsága főfelügyelője

MAGYAR NEMZETI MUZEUM 1802
ORSZÁGOS MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM

Budapest.

Hőgyes Endre ucca

Hivatalból
Díj átalányozva

Kákay Szabó György
festő

Meghívó

A MŰVÉSZETI MÚZEUMOK BARÁTAINAK EGYESÜLETE

tisztelettel meghívja Önt és B. Családját február hó 26-án (csütörtökön) délután 5 órakor az O. M. Szépművészeti Múzeum újabban helyreállított képeinek megtekintésére.

ELNÖKSÉG

XIV., Dózsa György-út 41

Kákai Szabó György

l.

1950. 77. l.

né dr.Tombor Ilona elismerem, hogy
tartási lapot, 1 drb OTBA "B" mintáju
OTBA gyógyszerellenőrzési lapot átvettem
évi junius hó 10.-én.

Foglámé dr. Tombor Ilona

Kákay

Lásd

KRima 1882. 54 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

KÁKAŸ-SZABÓ GYÖRGY

~~VII., Bosnyák-u. 1.~~

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak

A Műemlékek Orsz. Bizottságának Titkára

Budapest

II, Budakeszi-út 10/c

Nagyváros

Szentiványi Gyula dr. nőnek,

a Műemlékek Orsz. Bizottsága titkárának

Budapest

IX. Rákos u. 1.

Műemlékek Orsz. Bizottsága

MDK

Kákay Szabó György festő

Pisanello (veronai festő, 1397-1455)
Szent Jusztina egyszarvúval fa,tempera
100x90 cm.Az Ipolyi gyüjtm.Restaurálta
Kákay Szabó György, 1939.
A képről repr. a 82.lapon.

Magyarország művészeti topográfiaja.81,
82.l.

< Kákay Szabó György >

cikke

< > A Majális úyra
régi szineiben ragyog.
Magyar Művészet.
1948. (20, 21, l.
3,
képekkel

Fent: restaurálta,
1947 ben

Kákay Szabó György

állította helyre az I. ker. Tárnok u. 14. sz. alatti ház homlokzat festését.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3151

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Strozzinak "Adógaras" képén potolja a lepattogtott foltok-at.
Greco "Apostolfején" észrevette az átfestést és az egészet letisztitotta.
Pesellino "Madonná"-ját tisztitva felfedezte az alatta lévő eredeti finomabb változatot.

Pogány G. Ödön: Világhirü festmények kozmetikája.
Egy folyoiratból több képpel.
/Talán 1945-48/

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

beszámol a Majális restaurálásáról.

Berend Ilona: Harc Szinyei Merse "Majálisa" körül.

Képes Figyelő. 1948.

ÉS

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György

"Alkotás vagy restaurálás" cimmel Dercsényi Dezső a magyarországi müemlékek restaurálásával kapcsolatban átfogó képet ad a képzőmüvészeti kincsek, müemlék épületek helyreállitásának problémáiról. A pécsi székesegyház dombormüveinek elkészitésével Zala György szobrászmüvészt bizták meg annak idején, -irja, s ezenkivül megemliti Kákay Szabó György és/Dex/ Deéd György nevét, akik az olasz Mauro Pellicioli mellett dolgoztak, -a cikkben felsorolt freskók helyreállitásán.
A cikket lásd: **Kákay Szabó György nevé**-nél!
Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. lo.
~~XX.~~ évf. 28. sz. 5. lap.

Kákay Szabó György

"Restaurálás" cimmel Przudzik József restaurátor hivatkozik Dercsényi Dezső: "Alkotás vagy restaurálás" c. cikkére, melyben a müvészrestaurátor gyakorlati tevékenységét müvészi vonatkozásban nem eléggé tisztázta. Példának állitja Kákay Szabó Györgyöt, aki nemcsak "kitünő restaurátor, hanem alkotómüvész is volt, ami kihatott restaurátori tevékenységére." Ezután megjegyzi, hogy restaurátorképzésnek, a képzőmüvészeti alkotó tevékenységre kellene felkésziteni a képrestaurátort.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 25.
XX. évf. 39. sz. 2. lap.

Kákay Szabó György

Lotz Károly Keleti pályaudvaron lévő munkáját restaurálja

Esti Hirlap 277 sz. 1957. nov. 26. 2 old.

Jácéntos virágom
111 legszebb magyar dal csokorba kötve

RÓZSAVÖLGYI kiadás. *Könyvnapi ára kartonálva* **2.40.** *Bolti ára* **3.—.**

Az 1941. évi könyvnapok egyik úttörő újítása, hogy éneklésre alkalmas kótasorok kíséretében a legszebb magyar népdalok gyüjteményét bocsátja a kiadó a magyar közönség rendelkezésére. A magyar népdalok a népi lélek legművészibb, legértékesebb visszatükröződései. Örömét fogja találni benne mindenki, aki a magyar népi zenét szereti. Külön említést érdemel a többszínű, magyaros művészettel megfestett kartonboríték.

KÜLÖNBÖZŐ TÁRGYU MŰVEK

Banó István: Baranyai népmesék

A MAGYARSÁGTUDOMÁNYI INTÉZET és FRANKLIN-TÁRSULAT együttes kiadása. *Könyvnapi ára füzve* **6.—.**

A Pázmány Péter Tudományegyetem Magyarságtudományi Intézete a tavalyi könyvnapon indította el új népköltészeti gyüjteményét az Ortutay Gyula által gyűjtött „Fedics Mihály mesékkel". Méltó folytatása az új kötet az oly nagy sikert aratott mesegyüjteménynek. A „Baranyai népmesék" gyűjtője a fiatal etnografikus gárda egyik legtehetségesebb tagja s a gyüjtésében kiadott mesék a magyar paraszti képzeletvilág új kincseit tárják fel. Könyve néprajzi irodalmunk nagy gazdagodása.

Ignácz Rózsa: Keleti magyarok nyomában

A legidőszerűbb könyv a Balkán magyarságáról.

DANTE kiadás. 200 lap. *Könyvnapi ára füzve* **4.20** *kötve* **5.80.** *Bolti ára füzve* **4.60,** *kötve* **6.20.**

A nagy erdélyi írónő 1938 és 1940 között beutazta egész Kelet-Európát, a szovjethatártól a Fekete tenger bolgár partjáig, mindenütt magyarok után kutatva, hogy hírt hozzon az orosz határszélen élő bukovinai székelyekről, a moldovai csángókról, Bukarest és a Dobrudzsa magyarjairól. E regényes útirajz egy új magyar világot tár fel előttünk, amely úgyszólván itt van a szomszédságunkban és mégis mintha óceánok választanák el tőlünk elhagyatottságában. A könyvet számos művészi tollrajz díszíti.

Kertész Árpád: A nyomtatott betű története és útja Magyarországon

MAGYAR NYOMDÁSZOK TÁRSASÁGA kiadása. 240 lap. *Könyvnapi ára füzve* **3.50.** *Bolti ára* **4.50.**

Ez a hatalmas munka az írás megszületésétől kezdve végigvezet az emberiség legnagyobbszerű találmánya feltalálásáig. Nem száraz adatok halmazata, nem is kézikönyv ahhoz, hogy abból a könyvnyomtatást vagy a mellette kifejlődött iparok valamelyikét elsajátíthassuk. Mindazt elmondja azonban, amit minden művelt embernek mindezekről tudnia kellene, olyan formában, mintha az egyik művelt ember elmesélné művelt emberekből álló társaságának mindazt, amit egy hosszú életen keresztül a nyomdászatról megtanult.

Szinyei Merse Pál

OFFICINA KÉPESKÖNYV. 32+32 lap, 4 színes képpel.
Ára a könyvnapon **2.40.** *Bolti ára* **2.80.**

Az Officina Képeskönyvek közismert, nagysikerű sorozatában ez a rendkívül érdekes kötet jelenik meg a könyvnapra. Szinyei Merse Pál különös festői pályája és csodálatos művészi alkotásai sokszor foglalkoztatták már a magyar művészettörténészeket, most azonban Pátzay Pál, a kitűnő szobrász ír Szinyeiről, művész a művészről és az ő szemével értékelődik át és kap új fogalmazást Szinyei örökértékű művészete. Pátzay kitűnő tanulmánya a mester festészetét elemzi, kapcsolódásait a megelőző stílusokhoz. Négy színes és számos egyszínű képpel.

A Képzőművészet iskolája

A festészet, grafika és szobrászat technikái
Irták: Szőnyi István, Elekfy Jenő, Szobotka Imre, Molnár C. Pál, Kákay-Szabó György, Varga Nándor Lajos és Ferenczy Béni.
GYŐZŐ ANDOR kiadása. *Könyvnapi ára kötve* **9.60.**

A kiváló szerzők tapasztalataik legjavát adják közre ebben a könyvben. Segítségére akarnak lenni a hivatásos kezdő művészeknek és műkedvelő közönségnek. Ismertetik a művészi rajznak, az olaj-, tempera-, akvarell-, pasztell- és freskófestészetnek művészettechnikai eljárásait; az üvegfestészet, mozaik mesterségbeli fogásait; a fametszet, rézkarc, rézmetszet, kőrajz művészi műhelytitkait, végül a szobrászat összes ágainak technikai eljárásait.

Szalay Lajos: Vázlatkönyv

Dr TERBE LAJOS kiadása. 64 lap. *Könyvnapi ára fűzve* **2,—.** *Bolti ára fűzve* **3.—.**

Ez a könyv különlegesség. Zárt példányszámban, fínom műnyomópapíron, a Bolyai Könyvek formátumában, 60 műremek rajzot ad. Szalay Lajos a külváros, a faluvég, a megtört, vergődő ember, a proletár és a paraszt megformázója. Technikában mester, látásban költő, kifejezésben abszolut művész. Humor és tragikum, groteszk és tiszta líra váltakozik e lapokon. A magyar grafika és rajzművészet egyik legkiválóbb fiatal mestere mutatkozik be ebben a kötetben.

Rozmaring
Balázs Árpád legszebb nótái

RÓZSAVÖLGYI kiadás. *Könyvnapi ára kartonálva* **2.40.** *Bolti ára* **3.—.**

A nemrég elhúnyt országos hírű magyar nótaköltő daltermésének legkedveltebb darabjait tartalmazza ez a szép kis kötet, mégpedig az énekléshez szükséges hangjegysorokkal. Balázs Árpád egy-egy nótája megjelenés után azonnal népszerű lett a közönség legszélesebb köreiben. Legszebb dalainak ez a gyüjteményes kötete valamennyi népszerű nótáját tartalmazza. A könyv gyönyörű, többszínű kartonborítékban jelent meg.

MDK

Kákai Szabó György főkonzervátor

1926-ban mint kezdő festő megnyerte a Chernoch-dijat.
Párisban a Louvre képeit tanulmányozta, és lemásolt egy trecento Madonna képet. A másolat láttán Hahn bécsi műkereskedő leszerződtette restaurátornak.

Balás-Piry László: Műkincsek...

Az Ország, 1943. nov. 2o.

MDK

Kákai Szabó György főkonzervátor

Hazatérve a Szépművészeti Múzeumban kapott állást.
Tanulmány úton volt: Milánóban a Bréra konzervátoránál Pelliciolinál. Berlinben Ruhmann-nál, és Bécsben Isephnél.

Balás-Piry László: Műkincsek...

Az Ország, 1943. nov. 2o.

Kákay Szabó György

1926. egyházművészeti kiáll.-a
Nemzeti kalonban

Szt. Ferenc a madarakhoz
prédikál, olajf.

Ezt a művét a Csernoch-díj
pályázaton kitüntettek.

Kat. repr.

Naturlasta, de nem
aprólékos

Korzó, római VI. 131.

161. Fadrusz János arcképe. - Olajf., lem.p. 40.5 x 64.7 cm. Jelz.l.j.: "Jánosnak 1901 László".

LÖTE ÉVA :

162. Eljövendő. - Szobor, terr. Mag.:47 cm. Jelzés nélkül.

LUGOSI SZABÓ VLADIMIR :

163. Olasz halász. - Temp. falem. 36x48 cm. Jelzés nélkül.

LUX ELEK / 1883 - 1941 / :

164. Zsuzsanna. - Szobor, fa. Mag.: 33.5 cm. Jelz.a talapz.b.o.:" Lux Elek".

KÁKAI SZABÓ GYÖRGY :

129. Önarckép. - Olajf., 25.5 x 34 cm. falem. Jelz. f.b.s.: "Kákai Szabó György".

130. Női arckép. - Olajf., fa. 33.7 x 45 cm. Jelz. nélkül.

Székesfőv. képt. jub.-kiáll.
1944.

Kákai Szabó György

HELYSÉG
LŐCSE.

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG
Gimnáziumi templom.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT
Templomberendezések.

KOR
XVII. sz. utolsó negyed.

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY
Főoltár.

LEIRÁS (ANYAG; ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

FÉNYKÉP, RAJZ

IRODALOM

JEGYZET

Tímpla. Ltsz: B. 456.

ap.

Kákay 1 m² 2 dollár, 900.– dol (450 m²) (170.000.000.– + 136.000.000.–) 306 mill

4 segéd à 100.000.000.–
egy hónapra 400.000.000.–
4 hónapra 1600.000.000.–
a munka bérek időközi emelésével 36.500.000.–

1 napszámos havi 40.000.000.– lésével
4 hónapra 160.000.000.–
a munkabér időközi emelésével 3.500.000.–

Festékek, ecsetek, szivácsok, vegyi szerek, szerszámok stb. 16.500.000.–

OTI járulék, baleset biztosítás adók ~~Mbelül~~ 15.500.000.–

(a) 242.000.000 – 1 m² = 538.000.– ap. 14.520 mill 60-as)

b) 378.000.000. 1 m². 840.000.– ap 22.680.

1134. dollár × 5 –
5670 béke pengő

240.000.000 : 450 = 533333 × 450
2350
1500
1350
1500
1350
1500

2666665
2133332
23999985

Kákay Szabó György MDK

1953-1954-ben restaurálta az egykori liptószentmáriai oltárnak az R N mester által festett képeit.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.369.l.

Kákay Szabó György MDK

festőművész, főkonzervátor

restaurálta a görcsönyi templom raktárában talált régi Mária képet. amely pontosés hiteles mása az olaszországi Ree vérző Madonnájának.

D.B. G.: A csodatevő reei madonna mása Görcsönyben Uj Ember 1959 II. 1.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

munkatársaival: Illás János és Czumpf Imre restaurátorokkal befejezte a Keleti pályaudvar Lotz Károly festette faliképének restaurálását.

Esti Hirlap. 1957. nov. 26.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk .

MDK

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

Az Akadémia disztermében Lotz Károly freskóját restaurálta.

(d.M.) : Lotz Károly megmentett freskói között

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Magyar Nemzet 1954. jun. ?

M.D.K.

Kákay Szabó György, festő, restaurátor

állította helyre 1952-ben M. S. mester erősen felhólyagzott Vizitáció táblaképét.

Radocsay Dénes: Beszámoló az Országos Szépművészeti Muzeum munkájáról 1941-1953. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts; 1954. 4.sz. 102.old.

Kákay Szabó György M.D.K.

Az Uri u. 47. sz. középkori lakóház utcai homlokzatán a csucsives abalaknyilás vakolt káváján levő al secco technikával készült falfestés restaurálása.

Forcházy Károly: Képzőművészetek alkalmazása a budapesti műemlék-lakóépületek 1958 évi restaurálásánál

Műemlékvédelem 1961 /V/ 1. sz. 48.1.

.

Kákay Szabó György MDK

1946-ban biztositotta a belvárosi plébánia templom egykori szentségházának töredékesen megmaradt falképdiszét.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.122.l.

MDK

Kákai Szabó György

Ferencvárosi r.k plébániatemplom. Bakáts tér.

Tervezte Ybl Miklós, épült 1867-79.

Helyreállitotta Gerő László, a freskókat /Lotz és Than/ Kákai Szabó György. 1949.

Repr. 265. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
168-69.l.

Kókay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Egy fára festett Cecilia-kép alatt egy férfi mellképét fedezte fel. Ez a kép talán Claudio Monteverdinek egyetlen hiteles képmása.

d.m. : Érdekes festményt fedezett fel a Szépművészeti Muzeum restaurátora.
Magyar Nemzet 1959. jan. 8.

A művész gyűjteményében lévő kivágott ujságcikk

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

felfedezte, hogy Taddeo di Bartolo háromrekeszes képét többször átfestették gyenge szinekkel. A jobboldali rekeszről már lefejtette a hamis festékréteget.

Giorgione "Férfiképmása"-t a művész előbb égrevetett szemekkel festette, mint Kákay Szabó tanár röntgennel kimutatta.
Bogáti Péter: Téli séták....
Népszava 1957 dec. 11.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk

Kákay Szabó György M.D.K.

A kisszebeni főoltár restaurálása. 1958., 1960., 1961., 1959.

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországon
Bp. 1963. 47 .48.1.

Kákay Szabó György MDK

1942-1942-ban restaurálta a bántornyai rám. kat. templom falképeit.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.113.l.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

"a főváros eddig harmadik alakos-ábrázolásos középkori freskóját bontotta ki a vakolat alól. A kép Szent Kristof vállán az országalmás Jézust ábrázolja. "
Sántha Gábor: A hátszáz éves Budavár ujjászületése
Magyar Nemzet 1951. febr. 8.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György MDK

ő restaurálta a budapesti helyőrségi temlomnak az 1949-ben feltárt falképét, amelyet azután a falról leszedve Bartha László vászonra huzott.

Rádocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.122.l.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Devich Sándorral együtt rendbehozták a Nyugatról rossz állapotban visszatért képeket.

V.Zs.: Megnyilt a Szépmüvészeti Muzeum Régi Képtára.

Magyar Nemzet. 1949. aug. 7. 6. lap.

A müvész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk

Kákay Szabó György MDK

(királyi kápolna)
Az esztergomi szibilla és próféta sorozatát
restaurálta

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei.
Bp.1954.135.l.

Kákay Szabó György

festő MDK

Buda ,T árnok u. 14. müemléki restaurálá sánál /1950/ a festés teljes helyreálli-tását végezte.

Gerő:ÉpMüe 367. o.

Kákay Szabó György

1941 nyarán Kákay Szabó György fejezte be a Feldebrőn Deéd Ferenctől megkezdett, s annak idején befejezetlenül maradt konzerváló munkát.

Szentiványi Gyula dr.
Falkép-restaurálások
Szépművészet
1943. II. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

XX Kákay Szabó György MDK

1937-ben a MOB megbizásából restaurálta Aquila János veleméri falképeit.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.232.l.

Kákay Szabó György

1941 nyarán kezdődött a veleméri templom Aquila-freskóinak karbahozatala, s 1942 nyarán fejeződött be.

A muzeális konzerválás értelmében végrehajtott gondos helyreállítás Kákay Szabó György műve. Az ő részvételével zajlott le a Műemlékek Orsz. Bizottsága tisztviselőinek 1941. évi muraközi tanulmányútja, melynek elsősorban a visszacsatolt déli területen lévő, magyar művészettörténeti szempontból nagyjelentőségű középkori falképek állapotának megvizsgálása volt a célja.

Szentiványi Gyula dr

Falkép-restaurálások, Szépművészet

1943. II. l.

HIRLAP, ÍZOMÁNYOS
Rákóczy út. 43 sz.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V., Vigadó [illegible]

Kákay Szabó György

wód

Genthon István:

Szerlegbeszéd a Szi-
nyei emlékvasso-
rán -

Magyar Művészet

1948. 68. l.

Költségvetés

Kiutaltatott_

Minisztériumb

Felhasználva_

Rendelkezésre

MOL

Kárpáty Szabó György festőművész-restaurátor

(egy XVI. századinak tartott nemesi kastély restaurálása közben egy XIV. századi eredeti festményre bukkant.)
(más adat nincs.)

Veress Pál: A Szépművészeti Múzeum félévszázados élete.
Magyar Ifjúság. Bp. 1957. 53. sz. [7. l.]

Kákay Szabó György
restaurátor

A noszvaji De la Motte kastély nagy-
termének festményeit Kákay Szabó György,
Illés János és csoportja végezte.

Gerőné Kramer Miarta: Falligyhelyreállítások.
Művészet, 1974 junius – 5 lap

Kákay Szabó György

tanára volt Ruhemann, a berlini múzeum kép-restaurátora. – A Szépmův. Múz. Perugino-töredékét Kákay-Szabó bontotta ki egy Lorenzo dotto hamisítvány alól.

Genthon István ismeretése Frank Arnau: Művészet-hamisítók – hamisítók művészete c. könyvéről.

Művtört. Ért. 1969. 1. sz., p. 86.

M.D.K.

Kákay Szabó György

Frank János: "Devich Sándornál"c. interjújában emliti meg a müvész nevét, aki Devich Sándor helyett utazott Bécsbe restaurátorként. „1932-től, mint a Szépmüvészeti Muzeum restaurátora megteremtette Magyarországon a modern, tudományos igényü restaurátori szemléletet." -mondja a beszámoló az öt évvel ezelőtt elhunyt müvészről.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 1.
XIII. évf. 18. sz. 8. lap

Kákay Szabó György
restaurátor

Kákay Szabó György és csoportja
1955-1956 között restaurálta
a székesfehérvári volt cisztercita templomot.

Gerőné Kramer Márta: Falhéphelyreállítások...
Művészet, 1974. jünius - 5 lap.

Wanderer, links ein Hirt mit einer Ziegenheerde. — 1819: I. 9. *Cl. Gelée Lorrain:* Eine Landschaft stb. — 1835: V. 44. *Cl. Lorrain:* Eine Landschaft stb. — 1844: V. 43. *Cl. Gelée Lorrain:* Landschaft mit grossen Bäumen stb. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 2. *Gellée Lorrain:* Tájkép fákkal, elől két utas, balról pásztor és kecskenyáj.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 2. *Gellée Lorrain:* Tájkép fákkal, elől két utas, balról pásztor és kecskenyáj. — 1873: I. 2. *Nach Cl. Gelée Lorrain:* Landschaft mit grossen Bäumen, vorwärts zwei Wanderer, links ein Hirt mit Ziegenheerde. — 1876, 1878, 1879: XIII. 477. *Cl. Gelée Lorrain után:* Tájkép nagy fákkal, elől két vándor, balra pásztor kecskenyájjal.

Kákai Szabó György festő

Aréna - út 41. Műcsarnok

1934. nemz. képzőm. kiáll. 210.

Kákay Kaleó György

Miscarnok

1933. nemz. képzm. kiáll.

290.

Kákay Szabó Ernő

l.

Szépmüvészet
1944, 276.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kákay Szabó György, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyűjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mű, 180 művész Kákay Szabó egy művel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Kákay Szabó György

l.

Építészet

1944. 58. l.

Kákay Szabó Györgyné

Póór Lily.

szül. Csurgó (Somogy megye) 1908.

Két évig tanult állami ösztöndíjjal a Coll. Hungaricumban.

Férje közlése

1935 jan. 7.

Itt ez értelemben javítandó az Éber lex.

II. kiadásában megjelent életr.

…ak: piros nyakkendő, lila rékli, fodros
…ekenya s kivágott czipő; a legénynek:

→ Körülök az előbbi jobbra

…omorkodó ~~szerelmes~~ legénynyel (Moli Ta-
…ót kigúnyolja. ~~A fekete leány~~ Jobbra for-
…tható, bal kezét a szék támlájára tette,
…k, nyitott legyezőt tart; ~~nyakkendője~~
~~… fodros és kivágott czipője hegyes orrú.~~
…n czigarettát tart, pörge kalap, piros
…t nadrág ~~herd.~~ A háttérben, balrol a szek-
…eget, órát és különféle tárgyakat veszünk
…lzése alol balra: Reinhard K. A kép hátán
…ázolt öreg asszony ~~mellképe van~~ őszü-
…s reklivel van ábrázolva

37661 sz. leirattal ~~[illegible]~~

(488/901)
…: VII. 16-iki 16026 szvsz. Vid. Muz.

…eirattal kiadatott a szegedi városi

…1: VIII. 8-iki 54451

Kákai Szabó György

A képrestaurálás-
ról szóló részt fest-
írta.

Szőnyi István:

A képzőművészet
iskolája. A festő-
művészet, grafika és
nobrászat technikai
eljárásai. Bp. 1941.

Kákai Szabó György

l.

Szépmüvészet

1944. 193. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lepterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp. V., Rothermere-u. 12.
Telefon: [illegible]

Kákai Szabó György

Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek kiáll. 42

Kákay Szabó György

l.

Szabad Művészet

1949. 2-3. f.

122. l.

Nagyszeben (Hermannstadt) am

Kákay Szabó György

l.

Szendy K., Budapest
városf. közig. évkönyve.
1942. Bp. 1943. 88 l.

45.765-1915. szám.

III.

Folyó évi április h

55. szám alatt kelt fölterjesz

ságot, hogy a brassói u. n. Fe

falfestmény lemásolását s hely

Budapest, 1

A minis

Kákay Szabó György

cvód
2

Váci Hislap.
1944. ápr. 29. (A
nékesegyházi freskó-
pályázat.)

mesterünk és szellemi vezérünk, dr. Gerevich Tibor professzor úr előtt, kinek tudományos irányitása mellett nevelődtünk s kinek eszméit és tanitásait mindenkor meggyőződésünkké avattuk.

Végül köszönetet mondunk mindazoknak, akik munkánkban támogattak, igy Sebastian Färber arbergi plébános, dr. Kapossy János egyetemi m. tanár, Leopold Antal kanonok, Molnár László pápai kamarás, plébános, Pálfi János dr. plébános, dr Révhelyi-Reh Elemér uraknak, de kiváltképpen dr. Schoen Arnold urnak, aki tanácsaival és értékes utbaigazitásaival mindenkor lekötelező szivességgel segitett és támogatott minket.

1936. december 10.

Kákay Szabó György MDK

1943-ban restaurálta az 149o-15oo körül készült felsőerdőfalvi oltárt, mely 1896-ban a Mátyás templomba került.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.3o3-3o4.l.

Kákay-Szaló-György

A Római Magyar Akadémia
öszt ondéjasainak első kiállitásán bemutatta Kákay-Szaló
portréit.

P. Szűcs Julianna: Az idérőjel csapdája
Művészet, 1977. december - 2 lap.

Kákay Szabó György

1.

Szabad Művészet

1948. 249, 250. l.

Kákai Szabó György restaurator

a Szépművészeti Múzeumban

Szabad Nép 1948 márc. 5.-40.-

Kákay – Szabó György festő.

Meszar Nemzet.

1946. VII. 7.; II. évf. 148.

(: Bencmoló :)

Kákai Szabó György festő

Új Ember.1946.jul.28.11.old.

Jajczay János cikke.

Kákay-Szabó Gyöngy, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. f. 609-613. l.

Gerevich Tibor: Kisrömaművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Kákay Szabó György festő

Béke és Szabadság VI. M. n.
1955 ápr. 6.

Fénykép

Béke és K.: 236. Hegedűné

Kákai Kabó György Markó Ferenc-
tájképet restaurál.

1954.

Kákai Szabó ~~Tajos~~ festőművész
Györa

8 órai Ujság 1931. V. 27. 10.

Beszámoló a sómai Magyar Intézet kiállításáról

Kákay Szabó György festő.

Katol.Szemle.1941.377-78.l.

Restaurálás Tiepolo „szent Jakab apostol"
festményét Kákás Szabó György restaurálta

a Szépművészeti Múzeumban

Szabad Nyp 1948 márc 5.-40.-

Kákay Szabó György

MAGYAR MŰVÉSZET

1931. 199. 203

MYCIATI KLAUSEM

Kákay Szabó György

1942. Ferenc József koronázási jubileumi díjat kapott a fővárostól.

Városgazd

88-l.

I. – VIII. + 1. – 164. M.

Wien u. Leipzig
A. Hartleben
1910

Kákay Szabó György

cód

Z

Nagyjmagy 118. l.

Kákay Szabó György

festő

koll. kiáll.

Ujság. 1933. szept. 24.

(c. a.: Az Ernst-Museum csoportkiállítása.)

az idealistától és Konrad Lange,
feleletet kaptuk, hogy a szép csak
az éles fogalmazást manapság sei
tétikai reagálás hatóköre ma jogg
művészetek, hanem a művészete
foglalja a természeti szépnek egész,
nemcsak a kész műremekek ad
művészi alkotás és a műélvezet felt
és visszahatás körülményeit általáb
értékfilozófia, pszichológia, fiziológ

De a művészettörténet is ma
a »szépnek történeti metafizikáj
Herder látta Winckelmann munká
hasonlóan csak részletkérdése vagy
a művészet az esztétikának. A szé
ideálról szóló tanok egyedül tal
a jellegzetes, a kifejezésteljes és e
a szépnek poláris fogalma, a csúr
a művészetben, ahol a joga mindig
elméletekben. A műtörténeti kut
a kultúra, technika, gazdaság, t
ismeretét is feltételezi. Sőt az e
oknyomozó levezetése, a cselekvé
legtágabb értelemben is belekapc
művészettörténet is elsősorban tö

Kákay Szabó György

festő

László

Szépmüvészet

1942. 205. l.

(Ferenc József-díj

Kákai Szabó György

festő

l. Szépművészet 1941. 280. l.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

Kákay László Károly

Kollektiv kiáll. az
Ernst-Múzeumban

Magyarország 1933. Sept.
24. (Modern reklám-
grafikus ei öt fiatal
festő az Ernst Múzeum-
ban.)

U. 237

Kákay Szabó György
festő

M.D.K.

A Szépművészeti Museum főrestaurátora meghalt. Emlékét hegyelettel őrzik.

—: In Memoriam

Művészet, 1964. március – 47 lap.

MDK

Lákay Szabó György restaurátor

Főrestaurátor a Szépművészeti Múzeumban.
(A riportban megemlített, munkába vett művek: Lucas Cranach: Golgota; szt. Cecilia-kép a 17. századból - alatta renaissance fér-tiportré; fára festett oltárkép a kisszebeni oltárról.)

Szemes Piroska: Remekművek orvosai.

Nők Lapja, Bp. 1956. február 2. [10-11. l.]

MDK

Kákai Szabó György

Kopp J: Magy.művészet sikere Velencében és Milanóban.
Szépművészet, 1940. 1.sz. 20-21.l.

MDK

Kákay Szabó György festő

F.J: Római magy. művészek a N.Szalonban.
Pesti Hirlap, 1936. ápr. 7. 7 l.

MDK

Kákai Szabó György

arcképek

Péter A: A hónap kiáll. Tükör, 1936. máj. 379 l.

MDK

Kákai Szabó György festő

római

H.I: Ujabb magy. művészek kiáll. Pesti Napló, 1936. ápr. 5. 18 l.

Kákay Kabó György

L.

Ernst Múzeum kiáll.

141. sz.

1933. évre.

Főv. Képtár

Kákai Szabó Gyula

festő

l.

Szépművészet

1940. 72. l.

Kákai Kabó György

kiáll.

Nemzeti Kaszinó

1936. április.

Főv. kijárt.

MDK

Kákay Szabó György

Biennale. Tükör, 1940. 7.sz. 345 l.

~~Kákay~~ Kákay Szabó György MIK

festő

szerepelt a párizsi Salon Populiste kiállításon a magyar művészek csoportjában.

Műterem 1936 I.évf. 9. sz. 44.o.

Kákay Szabó György, festőművész

Több jeles festőt ihletett meg a mai napig a sokácság életének ábrázolása, díszes ruhákban és anélkül: Kolbe Mihály „Ilka" c., vagy Kákay Szabó György „Fiatal sokac lány" ámű portrék.

|említve|.

Szita László: Baranyai sokácok a magyar művészetben, Dunantúli Napló, 1981. okt. 1.

MDK

Kákai Szabó György

Szépműv. Muz. Évk. VII. 182 l.

MDK

Kákay Szabó György

h.i: Római művészek kiáll. Magyarország, 1936. ápr. 5. 15 l.

MDK

Kákai Szabó György festő

t: Kiállitások. Az Est, 1936. ápr. 5. 9 l.

MDK

Kákai Szabó György

Y.E: Ujabb római magy. művészek kiáll. B.H.
1936. ápr. 5. 17 l.

Kákai Kabó György

rajzai

repr.

Budapest

1946. 5. 4.

ZALAPÍTVÁNYI KIRÁLYI ÜGY[illegible]AZGATÓSÁG

Budapest, V., Báthory-utca 12. II. 13. — Tele[illegible]

.136/1939. szám.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

tekintetes Igazgatóságának,

BUDAPEST.

IX.,Hőgyes Endre-u.16.sz.

Kákay Szabó György

~~162~~, ~~163~~.

lejsd élet. arck.

Pipics Szász

162. 163. l.

Kákay Szabó Gyön

4 grafika

Csánky Ung Mal

41. l.

l-
i-
tett
ett
r.

ki-

o-
Fő-
ki-
g.
vi-
l-

TA Főfelügyelőség, indokott esetben a kivitelt meg tiltsalja.

Kákay Szabó György

Budavár 1940. sept.

Kákay-Szabó György, a Szép művészeti muzeum főkonzervátora.
I. Attila-u. 87. 160-858

Pesti ref. egyház VII. 268.

Kákay Szabó György

Card okv.

Orszőszt 1932/33

17 : l

Kállay Szabó György

Katol.Szemle.78-81.l.

Kállay-Szabó György festö.

Katol.Szemle.1942.181-82.l.

Kákay Szabó György

1933 feb-márc kiáll-

VI. 8—10-

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

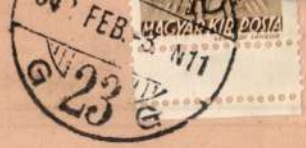

Bizottsága Könyvtára

Budapest IX

Hágyes F utca 12

Kákay Szabó

Gyöngyös

A vácz Maul-
bertsch freskool-
párkep restaurata
sa.

Derescsényi Dezsödr

A vácz szeresegyhá-
Bp. 1944. 7/8. l.
képpel.

Azling Károly · esztergályos művér

51, 282,

Kákai Szabó György

festő

Budapesti szemle CCV. 1927.
440-449. o. Ybl Ervin: Képző-
művészet

Kákay-Szabó festö.

Katol.Szemle.1936.339-40.l.
I.k.

M. D. K

KÁKAY SZABÓ György

Téri u. 47. sz. közétkeri lakóház

falfestéseinek al secco technikával

restaurálta

Perehászy Karoly: Készőművészetek

alkalmazása a bpesti műemlik-

lakó épületek restaurálásánál

Műemlikvédelem 1961. 1. sz. 48. l

KÁKAY Szabó György

93. 5. 21.

Új Mű. 1993

3, 1447, 1535, 2067, 2307

204, 478, 501, 503, 504, 649, 658, 885, 1586,

, 1036

4

Kákai Szabó György ép

[KÁKAI]

→ Bálint Endre †

Művészet 1985/4/13

KÁKAY Szabó György

SZŰCS György: A Vigilia beszélgetése Dercsényi Dezsővel.
= Vigilia, 53.évf. 2.sz. 1988 130 [illegible].

A Székesfehérvári Aba-Novák freskók egyes sezemélyiségeinek -Horthy, Hóman - lekaparásáról s helyükbe Szekfü és Petőfi festése.

5 Altichiero und Mitarbeiter, Martyrium der hl. Lucia,

ter geht Vitale
kleinere Grupp
und ungewöhn
det solche Lös
in der Kirche v
wird zusätzli
dunkler Hinte
Aufenthalt de
Bildern für de
„Nikolaus-Le
sition geschaf
des Trecento
Friaul ist eber
den zu behand
ziemlich groß
des „Laurenti
wie auch das
stabes *(Abb.*
Vitale stamm
sichter mit ih
durch eine he
Die „Ladislau
lien, aber die
(Abb. 8). Hier

Kákai Szabó György

áll. ösztöndíj restaurátori tanulmányok folytatására Berlinbe.

Évkképzőrik

1931-32. 87. l.

1934. jul. 1-étől a Képzőmüvészeti Múzeum restaurátorává nevezték ki, hol már két év óta mint segélydíjas működött.

A MAGYAR KIRÁLYI PÉ

22.526/934. szám.

O. T. B. A.

Tek.

dr. S z

Hivatalból.
Díj átalányozva.
12/1934.

Kákay-Szabó György

— **Nem Tintoretto festette a várdombi »Tintoretto-képet«.** *Szekszárdról jelenti tudósítónk:* Szombaton jelentette *Az Est*, hogy a tolnamegyei *Várdomb* községben felfedezett állítólagos Tintoretto-festmény felülvizsgálására Várdombra érkezett *Csánky* Dezső, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, *Hoffmann* Edith műtörténész és *Kákay-Szabó* György múzeumi képrestaurátor. Hozzájuk csatlakozott még dr. *Csalog* József, a szekszárdi vármegyei múzeum igazgatója is. A négytagú bizottság vizsgálatának eredménye az, hogy *nem Tintoretto festette a hatalmas várdombi templomképet*. A bizottság tagjai megállapították, hogy egy évszámot lehet felfedezni a festményen, amely szerint a kép *az 1700-as évek elején készült*, míg Tintoretto az 1500-as években festette képeit. Az bizonyos, hogy a várdombi kép a megtévesztésig hasonlít Tintoretto munkájához. Így a Tintoretto-láz egyszer és mindenkorra lecsillapodott.

Az Est. 1938 aug. 30.

Mély tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy esetleges hátralékukat, valamint 1931 évi (V. évfolyam) előfizetési díjukat a mellékelt postatakarékpénztári befizetési lappal mielőbb befizetni méltóztassanak, nehogy folyóiratunk szétküldése akadályoztassék.

A MŰGYŰJTŐ

kiadóhivatala

Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.

Wodianer-nyomda rt., Budapest

MDK

Kákay Szabó György

festőművész , főrestaurátor

A KUT-nak 1934 áprilisában a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásán először szerepelt szobrokkal.

B.H. 9 1934 ápr. 14.
Magyarság. Pesti Napló
(e.a): A Kut kiállitása. UJSÁG
Kállay Miklós: A Kut kiállitása a Nemzeti Szalonban. Nemzeti Ujság

A művész gyüjteményében lévő

öt **kivágott ujságcikk.**

Kákay Szabó György, [restaurátor] MDK

"A képzőművészet iskolája" c. könyvben a festő, a szobrász, a rézkarcoló művész és a restaurátor mesterségének titkait kiváló magyar mesterek: Szőnyi István, Ferenczy Béni, Molnár C. Pál, Elekffy Jenő és Kákay Szabó György ismertetik."

A : A művészi alkotás műhelytitkaival ...

Esti Hirlap, II.évf.119.sz. 1957.máj.24.pé.
2.oldal

MDK

Kákai Szabó György főkonzervátor

Mint a Sépm. Múz. restaurátora egy Lorenzo Lottó signaturával ellátott kép alatt egy Peruginó-kompozició részletét fedezte fel.

Balás-Piry László: Műkincsek...

Az Ország, 1943. nov. 2o.

ORSZÁGOS MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

OLASZ FESTÉSZET A 17. ÉS 18. SZÁZADBAN

BUDAPEST, 1948

A KIÁLLÍTOTT FESTMÉNYEK JEGYZÉKE

(A szerzés módja után zárójelben a leltári számok. Bővebb adatok a Régi Képtár 1937. évi katalógusában.)

1. DANIELE CRESPI (1590 körül—1630): *Krisztus sírbatétele.* Esterházy-gyűjtemény. (539).
2. BARTOLOMEO MANFREDI (1580 körül—1620 körül)?: *Kártyázók.* Esterházy-gyűjtemény. (610).
3. ÉSZAKOLASZ FESTŐ (17. század): *Szent Rókus a pestisbetegek között.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4233).
4. BOLOGNAI FESTŐ (17. század 1. fele): *Két szatír.* Esterházy-gyűjtemény. (607).
5. ANNIBALE CARRACCI (1560—1609): *Jézus és a samáriai nő a kútnál.* Vétel, 1908. (3823).
6. MATTEO ROSSELLI (1578—1650): *Az őrzőangyal.* Esterházy-gyűjtemény. (494).
7. GIUSEPPE CESARI, IL CAVALIERE D'ARPINO (1568—1640): *Diana szarvassá változtatja Actaeont.* Esterházy-gyűjtemény. (508).
8. ONORIO MARINARI (1627—1715): *Salome Keresztelő Szent János fejével.* Esterházy-gyűjtemény. (481).
9. FRANCESCO FURINI (1600 körül—1646): *Venus siratja Adonist.* Esterházy-gyűjtemény. (493).
10. ONORIO MARINARI (m. f.): *Judit Holofernes fejével.* Esterházy-gyűjtemény. (480).
11. LODOVICO CARDI, IL CIGOLI (1559—1613): *Mária gyermekével.* Esterházy-gyűjtemény. (479).
12. VINCENZO CARDUCCI, spanyolul VICENTE CARDUCHO (1578—1638): *Assisii Szent Ferenc előtt megjelenik Mária és gyermeke.* Esterházy-gyűjtemény. (795).
13. MATTEO ROSSELLI (m. f.): *Női képmás, mint a Hűség allegóriája.* Leitner Gyula ajándéka, 1904. (2506).
14. CARLO DOLCI (1616—1686): *Mária.* Esterházy-gyűjtemény. (483).
15. ÉSZAKOLASZ vagy SPANYOL FESTŐ (17. század első fele): *Szent István vértanú.* Letét.
16. DOMENICO FETTI (1589 körül—1624): *Alvó leány.* Esterházy-gyűjtemény. (609).
17. GIOVANNI BATTISTA LANGETTI (1625—1676): *József a börtönben álmot fejt.* Boross Jenő ajándéka, 1930. (6387).
18. BERNARDO STROZZI (1581—1644): *Az angyali üdvözlet;* vázlat. Pyrker János László ajándéka, 1836. (612).
19. JAN LYS (1590 körül—1629): *Judit Holofernes fejével.* Dr. Kammerer Ernő ajándéka, 1916. (4913).
20. GIOVACCHINO ASSERETO (1600—1649): *Jób kigúnyolása.* Esterházy-gyűjtemény. (783).
21. BERNARDO STROZZI (m. f.): *Az angyali üdvözlet.* Esterházy-gyűjtemény. (596).
22. BOLOGNAI FESTŐ (17. század 1. fele): *Mária gyermekével.* Esterházy-gyűjtemény. (482).
23. Ifj. BENEDETTO GENNARI (1633—1715): *A pihenő Szent Család.* Esterházy-gyűjtemény. (512).
24. ÉSZAKOLASZ FESTŐ (17. század 2. fele): *Szent Péter.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (476).
25. GIOVANNI FRANCESCO GRIMALDI (1606—1680): *Folyó partja.* Esterházy-gyűjtemény. (520).

26. FRANCESCO TREVISANI (1656—1747): *Lucretia.* Esterházy-gyűjtemény. (500)
27. FRANCESCO TREVISANI (m. f.): *Ottoboni bíbornok bevonulása Rómába.* Esterházy-gyűjtemény. (504).
28. GIOVANNI FRANCESCO BARBIERI, IL GUERCINO (1591—1666): *Krisztus megvesszőzése.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4225).
29. KÖZÉPOLASZORSZÁGI FESTŐ (17. század vége): *Mária gyermekével.* Esterházy-gyűjtemény. (501).
30. MARTINO ALTOMONTE (1657—1745): *Szent András a vesztőhelyen.* Vétel, 1923. (5931).
31. BENEDETTO LUTI (1666—1724): *A bűnbánó Magdolna.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4246).
32. LUCA GIORDANO (1632—1705): *A lefegyverzett Igazságosság.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4229).
33. LUCA GIORDANO (m. f): *A Szent Család menekülése.* Esterházy-gyűjtemény. (528).
34. MICHELE ROCCA (1670/75—1751 után): *Sámson és Delila.* Vétel, 1902. (2312).
35. ANDREA VACCARO (1598—1670): *Szent Cecilia.* A. L. Nicholson ajándéka, 1922 (5894).
36. FRANCESCO DESIDERIO (17. század I. fele): *Képzeleti templom belseje.* Esterházy-gyűjtemény. (538).
37. MASSIMO STANZIONI (1585—1656): *Joachim és Anna találkozása.* Esterházy-gyűjtemény. (766).
38. GIOVANNI PAOLO PANNINI (1691/92—1765): *Szent Pál prédikációja Athénben.* Esterházy-gyűjtemény. (669).
39. ANDREA VACCARO (m. f.): *Irene és szolgálónője megtalálják Szent Sebestyént.* Esterházy-gyűjtemény. (521).
40. GIOVANNI FRANCESCO GRIMALDI (m. f.): *Erdős táj.* Esterházy-gyűjtemény. (510).
41. GIULIO CARPIONI (1611—1674): *Bacchus megtalálja Ariadnét.* Esterházy-gyűjtemény. (622).
42. GIULIO CARPIONI (m. f.): *Iris az Álomisten birodalmában.* Esterházy-gyűjtemény. (599).
43. GIULIO CARPIONI (m. f.): *Bacchanália.* Esterházy-gyűjtemény. (623).
44. VELENCEI FESTŐ (18. század közepe): *Képzeleti táj.* Nemes Marcell ajándéka, 1916. (4945).
45. SEBASTIANO RICCI MODORÁBAN (18. század 1. fele): *A három királyok hódolása.* Boross Jenő ajándéka, 1922. (5878).
46. ALESSANDRO MAGNASCO (1667—1749): *Szerzetesek ebédje.* Nemes Marcell ajándéka, 1915. (4877).
47. GIOVANNI BATTISTA PITTONI (1687—1767): *Magyarországi Szent Erzsébet alamizsnaosztása.* Vétel, 1927. (6155).
48. ALESSANDRO MAGNASCO (m. f.): *A képesláda.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (927).
49. GIACOMO FRANCESCO CIPPER, IL TODESCHINI (kimutatható 1705—1736): *Fiatal parasztpár zenészekkel.* Letét.
50. GIUSEPPE MARIA CRESPI (1665—1747): *A földműves családja.* Esterházy-gyűjtemény. (519).
51. FRA VITTORE GHISLANDI (1655—1743): *Lodovico Rota képmása.* Vétel, 1895. (1241).
52. GIUSEPPE BAZZANI (1690 körül—1769): *Szent József a kis Jézussal.* Vétel, 1930. (6401).
53. GIUSEPPE BAZZANI (m. f.): *A tékozló fiú búcsúja.* Vétel, 1895. (1367).
54. GIUSEPPE BAZZANI (m. f.): *Szent Teréz és az angyal.* Vétel, 1930. (6400).
55. FRANCESCO FONTEBASSO (1709—1768/69): *Sz. Mária megjelenik Szent Jeromosnak.* Ormos Zsigmond ajándéka, 1868 előtt. (666).

56. ALESSANDRO MAGNASCO (m. f.): *Kínvallatás.* Esterházy-gyűjtemény. (594).
57. FRANCESCO ZUCCARELLI (1702—1788): *Táj várral.* Esterházy-gyűjtemény. (652).
58. GIOVANNI DOMENICO TIEPOLO (1727—1804): *A pihenő Szent Család.* Beer József K. ajándéka, 1932. (6536).
59. FRANCESCO ZUCCARELLI (m. f.): *Táj híddal.* Esterházy-gyűjtemény. (650).
60. GASPARE DIZIANI (1689—1767): *A három királyok hódolása.* Esterházy-gyűjtemény. (618).
61. GIOVANNI BATTISTA TIEPOLO (1696—1770): *Mária és Szent József megjelenik öt szentnek.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (651).
62. FRANCESCO GUARDI (1712—1793): *Négy tájkép Velence környékéről.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (633, 636, 638, 639).
63. BERNARDO BELLOTTO, IL CANALETTO (1720—1780): *Az Arno Firenzében a Ponte Santa Trinitával.* Esterházy-gyűjtemény. (647).
64. BERNARDO BELLOTTO, IL CANALETTO (m. f.): *A Piazza della Signoria Firenzében.* Esterházy-gyűjtemény. (645).
65. FRANCESCO GUARDI (m. f.): *Négy tájkép Velence környékéről.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (629, 631, 632, 634).
66. FRANCESCO DE MURA (1696—1782): *Mária gyermekével.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4249).
67. SEBASTIANO RICCI (1659—1734): *Mária mennybevitele.* Esterházy-gyűjtemény. (654).
68. NICOLA GRASSI (1682—1748): *Krisztus megvesszőzése.* Pyrker János László ajándéka, 1836. (685).
69. GIOVANNI ANTONIO PELLEGRINI (1675—1741): *Jézus meggyógyítja a bénát.* Esterházy-gyűjtemény. (654).
70. GIOVANNI DOMENICO TIEPOLO (m. f.)?: *Az Atyaisten.* Jankovich Miklós gyűjteménye. (641).
71. VELENCEI FESTŐ (18. század eleje): *A velencei Signoria egyik tagjának képmása.* Pálffy János hagyománya, 1912. (4219).
71. VELENCEI FESTŐ (18. század eleje): *A velencei Signoria egyik tagjának kép-*
73. PIETRO ROTARI (1707—1762): *Leány guzsallyal.* Esterházy-gyűjtemény. (643).
74. CARLO CARLONE (1686—1775): *Krisztus levétele a keresztről.* Perlaky Kálmán hagyománya, 1901. (2175).
75. FRA VITTORE GHISLANDI (m. f.): *Fiatal festő képmása.* Vétel, 1894. (1148).
76. MARCO LIBERI (1640—1725 után): *Jupiter és Mnemosyne.* Esterházy-gyűjtemény. (616).
77. GAETANO PRADA (18. század 2. fele): *Velencei jogtudós képmása.* Nemes Marcell ajándéka, 1908. (3790).

Kiadásért felel: Pigler Andor.

49.281. — Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Tirai Richárd.)

Kákai Szabó Ildikó

Az újra megnyílt esztergomi Keresztény Múzeumban lévő műveket restaurálta.

D. I.: Képkörnüvészet.
Vigilia, Budapest, 1943. júl.

MDK

Kákai Szabó György

Nemzeti Ujság 1933. szept. 24. K: Az Ernst-Muzeum csoportkiállitása.

Kákay Szabó György
Szinyei Merse Pál

tovább

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Hazánk
Megjelent: 1948 JÚN 4.

93

MŰVÉSZETI ÉLET

SZINYEI MERSE PÁL születésének századik évfordulóját, némi eltolódással, a szépművészeti múzeum emlékkiállítással ünnepi meg. Immár elfogulatlanul, az idő rostáján átszűrt tisztánlátással szemlélhetjük egy feltűnésekor észrenemvett, majd utóbb európaszerte elkésett kitüntetésekkel elhalmozott, fiatalkori világraszóló remekekkel végül is halhatatlanként felfedezett festőgéniuszunk életművét. Bizvást elmondhatjuk róla, hogy szerencsés életkörülmények közt a század angyali mosolyú festőküldöttja, egy új Correggióvá válhatott volna. Magyar sors, hogy a közöny és megnemértés ellenáramától szárnyszegetten letört, elkallódott teremtő lendülete.

A 28 éves korában festett «Majális» [illegible] György tisztította le avatott kézzel) a legsötétebb kék azurba felröppenő kis magyar madárral zeng hálaimát az élet kimeríthetetlen gyönyörűségéért. Szép heverő női aktja a dalos magasságba szegezett mélázó tekintetével: költői álom a boldogságról. És milyen szűzi, milyen vallásos ihletésű ez a tündérálom... Örvénylő, habfehér bárányfelhők záporozzák az öröm káprázatát.

«Lilaruhás nő»-je — fiatal felesége eszményitett szépségében — talán a legtökéletesebb, felülmúlhatatlan festői remeklése. Mintha a szép madonnák festőjének, Giovanni Bellininek atyai pillantásától kísérve jött volna, mint csoda, létre. Giorgione mellett se vallana szégyent. Éppen ez a messzefénylő, belsőtűz- [illegible] relmes pár»-ját emlékezetből, egy félszázaddal később remekbe álmodja újra.

*

DIENER DÉNES RUDOLF pajzán könnyedségű pasztelljei vidáman és fürgén rögtönzött tájhangulatok. Tetszetősek, bohókásak, mint finom, pikáns, piciny sanszonok. Ez a ficánkoló éberség őszinte és közvetlen a pasztell-megnyilatkozásokban, de keresett, mesterkélt az olajfestményeken.

*

P. TAMÁS ALAJOS templomi hangversenyei változatlan érdeklődést keltenek. Legutóbb Corelli és Bach áhítatos karácsonyi zenéjét tolmácsolta a Kapisztrán-kórus és zenekar közreműködésével.

rkesztője is kapott
seményeknek ezek-
minden budapesti
az ankéton, hogy
elnök titkos és bi-
n képviseltette ma-
s kézhezvette a mi-
gy döntött, hogy
szerelnöki ankéton
t. Liptai Imre nem
mely azelőtt egyike
onképpen fogalma
igban, s hogy a vi-
apot Surányi szak-

Liptaira, mint in-
nagyon értelmes és
n, amelyet munka-
tatott, elkedvetlene-

FARKAS FERENC írta kantátáját, a Dsida Jenő szerelmi költészetéből összeállított, hatszakaszos »Szent János kútja« a hangversenyévad legkiemelkedőbb bemutatója. Tökéletes egységbe olvad forma s tartalom, szöveg és zene, érzés és kifejezés, dallam, ritmus és hangulat. A szerény, mélyérzésű Farkas tüneményes finomságú dalkomponista. Egy magyar Schubert. Ő talán az egyetlen önálló, összintén sajátmondanivalójú magyar zeneköltő a Bartók- és Kodály-epigonok között.

A kétségek szerelmi dalciklusa

A késői Szinyei festészete már csak részletszépségekben gazdag. Ám az átfogó, egyre újabb alkotásokra serkentő telítettség, démoni tűze elhamvadt. Érdekes, gyönyörű, finom, sőt helyenként Kóllai is („Pipacs a mezőn"), amint így alkot, de többé nem szükségszerű. Lánctelmélje még egy utolsót lobban, amikor 25 éves korában testetét és Amerikából csak halálka után vissza-

Kóllai Sándor

Pacsirta, (mindkét mes-

Ma

MDK

Kákay Szabó György festő

Mohácson egy Dorfmeister festette olajképet restaurált.

Cikk:A régi müalkotások...

Nemzeti Ujság 1942 ápr.19.11 l.

Kákai Szabó György

"K.U.T." kiállításain a Nemzeti Szalonban plasztikai munkáival szerepelt.

NU. 93h. IV. 17.

Kákay-Szabó György

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

M.934.IV.15.

Kákay Szabó György

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Szent Imre királyfi" c. temperája.

NK.930.VIII.24.

Kákay Szabó György

Modern egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban szerepelt.

UN. 930. VIII. 17.

Maxi Herber világbajnoknő

a német falusi munkaszolgálatban

Sztalin nem fogadta Sir Stafford Cripps moszkvai angol nagykövetet

Róma, október 2.

(Az Esti Ujság római munkatársának telefonjelentése.)

Mint mértékadó római politikai körökben közlik, Serrano Suner spanyol belügyminiszter, a caudilló Rómában tartózkodó megbízottja, ma ismét kihallgatáson jelent meg a Ducenál. Római politikai körökben a spanyol belügyminiszter tárgyalásaira vonatkozóan elzárkóznak minden nyilatkozattétel elől, kétségtelen azonban, hogy ezek a tanácskozások a berlini német-olasz-spanyol megbeszéléseknek egyenes folytatását jelenti és szintén elsősorban a földközitengeri újjárendezésre irányulnak.

Spanyolország máris szövetségese a tengelynek

Nagy feltűnést keltett egyébként Rómában a félhivatalos olasz sajtó ama megállapítása, amely szerint

Németország és Olaszország Spanyolországot új szövetségesének tekinti.

Jóllehet a berlini tanácskozások után nem hozták nyilvánosságra semmiféle hivatalos közlést a döntéseket illetően, *négy nap mulva a legnagyobb olasz lapok, mint Olaszország és Németország új szövetségesét emlegetik Spanyolországot.*

Lehetséges tehát, hogy

már a berlini tanácskozások után megindult a tengelyhatalmak és Spanyolország együttműködése.

Hivatalos formában egyelőre nem közölték, hogy ez az együttműködés mikor indul meg katonai téren is és lehet, hogy nem is hozzák a berlini tanácskozások döntését nyilvánosságra, az olasz és a német sajtó azonban máris de facto szövetségesnek tekinti Spanyolországot.

A szovjetsajtó baráti állásfoglalása

Római politikai és diplomáciai körök érdeklődésének középpontjában egyébként továbbra is a berlini német-olasz-japán katonai szerződés nemzetközi visszhangja áll. A Kreml hivatalos lapja, a Pravda után most a legnagyobb orosz lap, az *Izvesztija* is állást foglal a berlini hármas egyezménnyel kapcsolatban. Az Izvesztija állásfoglalásával kapcsolatban rámutatnak arra, hogy

az angol propaganda mesterkedése hiábavalónak bizonyult, mert a szovjetorosz lap teljes elismeréssel nyilatkozik az egyezményről és abban Szovjetoroszország és a tengelyhatalmak további együttműködésének lehetőségét látja.

Sir *Stafford Cripps* moszkvai angol nagykövet a Pravda cikkének megjelenése előtt nyilatkozatot adott a sajtónak és abban bejelentette, hogy rövidesen alkalma lesz Sztalinnal megbeszélést folytatni a *Szovjetoroszország és az Egyesült Államok ellen irányuló berlini egyezmény kihatásairól.* Az angol nagykövet már hetek óta nem találkozott Molotovval,

Sztalin pedig egyetlenegyszer sem fogadta.

Nyilvánvaló tehát, hogy ez a nyilatkozat, amelyet a *Pravda* és az *Izvesztia* cikkének megjelenése előtt tett, *puszta kitalálás volt és nem volt semmiféle alapja.* Éppen ezért nemzetközi diplomáciai körökben azt hiszik, hogy

a moszkvai angol nagykövet ennek után kénytelen lesz visszahívását kérni.

Az olasz és német sajtó egyébként semmi kétséget sem hagy az iránt fennforogni, hogy *a berlini hármas szerződés tulajdonképpen elismerte Szovjetoroszország életterét is* az 5. pontban foglalt megállapítások alapján. Ugyanakkor a *Popolo d'Italia* még tovább megy ezen a téren és rámutat arra, hogy abban az esetben,

ha Anglia végleg nem fogja megérteni az új világhelyzetet, nem csupán Németországgal, Olaszországgal és Japánnal találja szemben magát, hanem majd Szovjetoroszországgal is.

A három nacionalista nagyhatalom mellett *a Szovjet is el van szánva arra, hogy életterét megvédelmezze.* A szovjet élettere és az angolok ázsiai érdekeltsége között egyébként éles ellentétek vannak.

Ujabb tervek

Római felfogás szerint tehát Németország, Olaszország, Japán és Szovjetoroszország viszonyában *újabb változások, még pedig kedvező változások következnek be.* A most folyó szovjetorosz-japán tárgyalások után

a tengelyhatalmak is újabb, szorosabb együttműködést kezdeményeznek Szovjetoroszországgal.

Hiábavaló tehát az angol propaganda mesterkedése, Szovjetoroszországot nem lehet eltéríteni felfogásától.

Szovjetoroszország felfogása különös

való kapcsolatok további kiépítésére törekszik.

Hasonlóképpen belgrádi politikai körökben is nagy volt a meglepetés sokak számára.

A Pravda cikke most az egész délszláv politikának új irányt adhat, mert Belgrádban mindenki beláthatja, hogy csak egyetlen út marad a jugoszláv külpolitika számára is: csatlakozni a tengelyhez.

A *Popolo di Roma* megállapítása szerint ugyanis nemcsak Németország, Olaszország és Japán ismerték el hallgatólagosan Szovjetoroszország életterét, hanem mint az a Pravda hivatalos cikkéből kitűnik,

Szovjetoroszország is elismerte az új élettér-elosztást.

Római felfogás szerint tehát a tengelyhatalmak diplomáciai harca teljes sikerrel halad Anglia térdrekényszerítésére.

V. F.

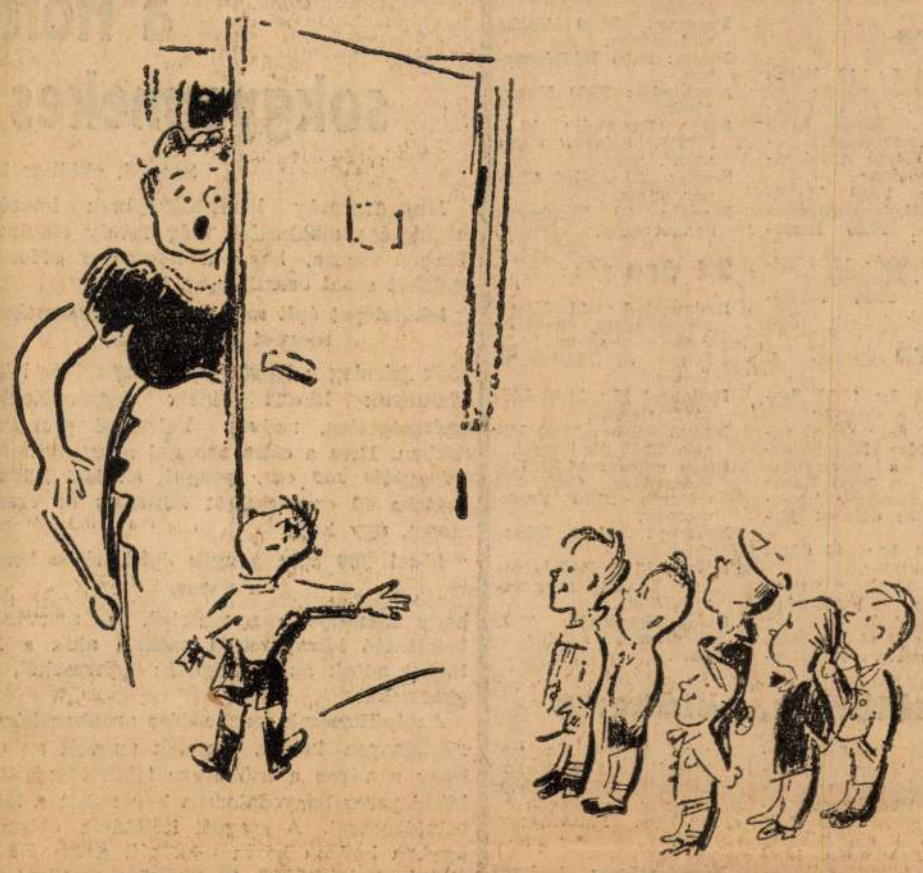

Túlzás, öcskös — de szent igaz, hogy a Tungsram Krypton lámpa ragyogóan világit kevesebb áramért.

az Esti Ujság teljes rádióműsora okt. 2 éltől — okt. 3 délig

Szerda, október 2

12 óra

Budapest I.: 12 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — 12.10 Tungsram dal- és önképzőkör énekkara. — 12.40 Hírek. — 12.55 Damokos László zongorázik.
Kassa: 12—15.25 Budapest I.
Belgrád: 12 Lemezek. — 12.30 Népdalok.

13 óra

Budapest I.: 13.20 Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 13.30 A Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara.
Belgrád: 13.10 Lemezek. 13.50 Lemezek.
Német műsor: 13 Harcteri jelentés. — 13.15 Hangverseny.

14 óra

Budapest I.: 14.30 Hírek. — 14.45 Műsorismertetés.
Belgrád: 14.20 Népies z.
Német műsor: 14.00 A harctéri jelentés megismétlése. 14.15 Dalok, apró zeneművek.

15 óra

Budapest I.: 15 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
Kassa: 15.25 Hanglemezek.
Német műsor: 15 Délutáni zene.

16 óra

Budapest I.: 16.15 „Gáztámadás — élelmiszerek". Rittlop Béla dr. ezredorvos előadása. 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek.
Kassa: 16.15—18 Budapest I.
Német műsor: 16 Hírek.

17 óra

Budapest I.: 17 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 Csikszereda. Holló Ernő városismertetése. — 17.45 Kóczé Antal cigányzenekara.
Belgrád: 17.25 Mandrino Nikola gordonkaművész. 17.55 Lemezek
Német műsor: 17.30 Időszerű eseményekről.
Zágráb: 17.15 Rádiózenekar.

18 óra

Budapest I.: 18.30 Szeressük a magyar ipart. Saly Géza beszélgetése Novák Ervinnel a papírgyártásról. — 18.55 Kóczé Antal zenekara keringőket és dalokat játszik.
Budapest II.: 18 Olasz nyelvoktatás.
Kassa: 18 Olasz nyelvoktatás. — 18.30—22.00 Budapest I.
Belgrád: 18.35 Lemezek.
Német műsor: 18 Helyszini közvetítések a harctérről. (Hangfelvétel). 18.45 Politikai vagy katonai tárgyú előadások.
Toulouse: 18.45 Zeneképek.

19 óra

Budapest I.: 19.10 Hírek magyar és román nyelven. 19.25 Az ember és a bűn. Irta: Szrubián Dezső rendőrfőtanácsos. Felolvasás. — 19.55 A rádió szalonzenekara.
Budapest II.: 19.25 A régi Rábaköz néprajza. Felolvasás.
Ankara: 19.50 Fuvószenekar.
Belgrád: 19.40 Népzene.
Kalundborg: 19.50 Offenbach-, Bizet- és Ravel-zene.
Német műsor: 19 Hírek. 19.16 Szórak. zene. — 19.55 A politikai helyzet.
Olasz műsor: 19.30 Szimf. hangverseny. Csak 230 méteren 19.30 Szalonzene.
Pozsony: 19.40 Tánczene.
Stockholm: 19.45 Katonazene.
Toulouse: 19.15 Hangképek.

20 óra

Budapest I.: 20.15 A magyar-német válogatott atlétikai mérkőzés. Előadás.
Budapest II.: 20 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 20.25 Hanglemezek.
Ankara: 20.45 Jazz.
Belgrád: 20 Operaközvetítés a Nemzeti Színházból.
Német műsor: 20 Harcteri helyzet. — 20.15 Hangverseny.
Olasz műsor: Csak 230 méteren 20.15 Modern zenekar.
Pozsony: 20.20 Tarka esti műsor.
Prága: 20.05 Rádiózenekar.
Stockholm: 20.30 Hangjáték.
Svájc (Romand): 20.40 XVIII. századi olasz szimf. zene.
Szófia: 20 André Chéner opera.
Zágráb: 20 Tamburahangverseny.

21 óra

Budapest I.: 21 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 21.25 Hírek és időjárásjelentés.
Budapest II.: 21.30 Időjárásjelentés.
Német műsor: 21.00 Hírek. 21.15 Esti zene.
Olasz műsor: 21.10 Rádiózenekar. Csak 230 méteren 21.15 Énekverseny.
Pozsony: 21.40 Tánczene.
Prága: 21.30 Rádiózenekar. Maxian zongoraművésszel.
Svájc (Romand): 21.05 Schumann: Es-dur ötös.

Csütörtök, október 3

Budapest I.: 6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. étrend. Hanglemezek. — 10 Hírek. 10.20 Móricz Pál elbeszéléseiből. Felolvasás. 10.45 Mese Atlantiszról. — Felolvasás. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
Kassa: 10—11 Budapest I. 11.05 Szlovák hallgatóinknak. A szlovák zene tegnap és ma. Előadás. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
Német műsor: 4 Reggeli zene. 5.10 Könnyű zene. 6 Hírek. 7 Szórak. zene. 8 Kamarazene. 9 Szórak. z. 11 Déli zene. — 11.30 Hírek.

A Magyar Légiforgalmi R. T. értesíti az utazóközönséget, hogy a

Budapest-Kassa-Ungvár-i

repülőjárat alábbi menetrend szerint továbbra is üzemben marad:

13.45	ind.	Budapest	érk.	10.00
15.00	érk.	Kassa	ind.	8.45
15.15	ind.	Kassa	érk.	8.30
15.45	érk.	Ungvár	ind.	8.00

Közelebbi adatokat a Magyar Légiforgalmi R. T. utazási irodája (telefon: 180—888), valamint a kassai és ungvári IBUSZ fiókok adnak.

Kórházakat bombáztak angol repülők Hannoverben

Hannover, október 2.
(Német Távirati Iroda)

Hétfőre virradó éjjel röviddel 1 óra után, *angol repülők dél felől jövet támadást intéztek Hannover ellen* és több robbanó- és gyujtóbombát dobtak le a Leine-folyó mentén. Két bomba eltalálta a Siloah nagy kórházat, amely messziről felismerhető vöröskereszt jelzéséről. Egy bomba a kórház udvarára esett anélkül, hogy kárt okozott volna, a másik pedig beleesett a nagy épülettömb világító udvarára, ott azonban a házi légvédelem erélyes közbelépésével azonnal sikerült ártalmatlanná tenni. *Nagyobb károkat okozott a bombázás a kórház környékén,* ahol egy szomszédos utcában három ház pusztult el. Több ember szenvedett kisebb-nagyobb sebesülést. Egy bomba a kertbe esett s itt egy kis nyári lak pusztult el a lángokban. Mindent egybevetve, itt is kitűnt a britek igazi szándéka: munkáslakások, lugasok, kórházak bombázása.

Még ebben a hónapban betöltik Miskolcon az elvont zsidó italmérési engedélyeket

Miskolc, október 2.

Miskolcon *a mai nappal szűnnek meg a zsidó italmérési jogosítványok.* A miskolci pénzügyigazgatóságon állandóan dolgozzák fel az új kérelmeket és előreláthatólag *október folyamán valamennyi új engedély kiadásra kerül.*

A pénzügyigazgatóság a legszigorúbb utasítást adta ki a pénzügyőrségnek, hogy ellenőrizze a zugkiméréseket és hogy az új tulajdonosok között *nincsenek-e iparfedezők.* Amennyiben ilyen esetek előfordulnának, az elvonó eljárást azonnal folyamatba teszik. Egyébként már az új engedélyek kiadásánál is vizsgálták, hogy nem fordul-e elő az iparfedezés esete.

Nagyértékű Perugino-képet talált Kákay-Szabó György a Szépművészeti Múzeum Lorenzo Lotto képe alatt

Érdekes módon gyarapodott a Szépművészeti Múzeum képtára egy nagyértékű műkinccsel. A múzeum förestaurátora, *Kákay-Szabó* György egy Lorenzo Lotto felirással jelzett képet restaurálva észrevette, hogy a kép felszínén másrajzú repedések mutatkoznak, mint ami a kép korának megfelel. Megröntgenezés és megtisztitási kisérletek után

kiderült, hogy a Lorenzo Lotto kép alatt egy más korábbi olasz szentkép rejtőzködik,

majd a felső kép levakarása után Rafael híres mesterének, a lirai nevü *Peruginonak* egy igen nagyértékü Madonnája bukkant elő, sőt megtalálta Kákay-Szabó

Perugino jellegzetes kaligrafikus szignóját is.

A fölfedezett lelet annál értékesebb, mert a Szépművészeti Múzeumnak *Perugino-képe* eddig nem volt.

Karácsonyra elkészül Szegeden a Horthy Miklós sokgyermekes családi lakótelep

Szeged, október 2.

Magyarország kormányzójának húszéves országlása alkalmából még tavaly elhtározta Szeged városa, hogy a nevezetes évforduló emlékét azzal örökíti meg, hogy

lakótelepet épít azoknak a sokgyermekes szegedi családoknak,

akik jelenleg a legsúlyosabb anyagi és lakásviszonyok között élnek, összezsúfolódva egészségtelen, nedves, külvárosi pincelakásokban. Erre a célra azonnal *megszavazott a közgyülés 100 ezer pengőt,* az idei költségvetésbe 40 ezer pengöt állitanak be ezen a címen, úgy hogy

közel 200 ezer pengős épitkezésbe kezd a város,

hogy kiemelje a nyomorból, a szervezetet bomlasztó környezetből azokat, akik a legtöbbet adtak az országnak: gyermeket, sok gyermeket.

Az épitkezések megkezdése azonban hónapról-hónapra késett, aminek az volt az oka, hogy a város a szükséges telek kisajátitása körül peres bonyodalomba keveredett a telektulajdonossal. A szegedi itélőtábla ebben az ügyben kedden hozta döntését, a kisajátitási eljárás befejeződött és jogerőre emelkedett s igy

a legközelebbi napokban már meg is kezdődhet az épitkezés.

Egyelőre tíz magyaros díszitésü, úgynevezett ikerház épül a Felsőváros végén. Minden házban két kényelmes, egészséges szép lakás lesz,

Minden lakás előszobából, konyhából, két lakószobából és kamrából áll.

A ház végében minden lakáshoz melléképület készül gazdasági kamrával, mosókonyhával és disznóóllal s minden lakáshoz egy gyümölcsfákkal beültetett, konyhakerti művelésre is alkalmas tágas udvar tartozik. A lakótelep közepén

díszes márvány emlékmü fogja hirdetni országgyarapító kormányzónk dicső országlása huszadik évfordulójának emlékét.

Pálfy József dr. szegedi polgármester a hétfői kisgyülésen kijelentette, hogy még nincsenek kiválasztva azok a sokgyermekes családok, akik lakást kapnak majd a telepen, azonban a kiválasztásnál alapelv lesz, hogy

elsősorban a vitézek, másodsorban az ellenforradalomban részt vettek, azután a hadirokkantak, frontharcosok, illetőleg ezeknek szegénysorsban élő nagy családja jön számításba,

vagyis a jelentkezők között a ráutaltság mellett honvédelmi érdemeik szerint állapitják meg majd a sorrendet.

Ha minden úgy sikerül, ahogy tervezik a szegedi torony alatt,

boldog és szép karácsonya lesz az idén a szegedi szegénysorsú sokgyermekes családoknak

az újonnan épült „Horthy Miklós-lakótelepen".

Eső és köd

A METEOROLOGIAI INTEZET HIVATALOS ELŐZETES JELENTESE. VARHATÓ IDŐJARAS A KÖVETKEZŐ 24 ÓRARA:

Mérsékelt szél. Több helyen, kivált a nyugati és északi megyékben eső és köd. A hőmérséklet emelkedik.

Budapesten ma délben a hőmérséklet + 15 fok

Gyufadrágitásért került bíróság elé egy fűszerkereskedőnő

Ziegler Istvánné, szül. *Guzsovics* Aranka 43 éves csillaghegyi fűszerkereskedőnő háromrendbeli árdrágító visszaélés bűntettével vádoltan került a pestvidéki törvényszék *Hajnády* Gusztáv-tanácsa elé. Az ügyészség vádirata szerint az asszony 6 fillér helyett 11 fillérért árusitotta a gyufát.

Ziegler Istvánné tagadta bűnösségét. Horvát János kertész előadta, hogy gyufát hozatott Zieglernétől, aki 6 fillér helyett 11 fillért számított fel egy skatulya gyufáért. Még két tanu tett hasonló vallomást.

Több tanut hallgatott ki ezután a bíróság, akik azt vallották, hogy a kérdéses alkalommal jelenvoltak Zieglerné üzletében, de ott csak arról volt szó, hogy megdrágul a gyufa. A bíróság végül dr. *Krasznay* Antal védő indítványának helyt adva, további bizonyítást rendelt el és elnapolta a gyufadrágitási per tárgyalását.

KÖZGAZDASÁG

Bőséges felhozatal a nagypiacon

A nagyvásártelep szerdai felhozatala bőséges volt. A gyümölcspiacon oly sok volt az áru, hogy több cikkből eladatlan maradt vissza. Sok *szőlőt* hoztak fel, ezirant élénk volt a kereslet, 105—110 fillérért árusitották kilóját a szép szőlőnek. *Szilva* is bőségesen volt a piacon, 55—60 fillér volt kilója. Élénk forgalmat bonyolitottak le a *tojáspiacon,* ahol változatlan árak mellett *az egész felhozatal elkelt. A baromfipiacon az előárusitók közepes, a vágott-üzlet élénk volt.* Lényegesebb árváltozás nem fordult itt elő. A *zöldségpiacon* 1—2 fillérrel olcsóbbodott a *fokhagyma* és a *sóska,* drágult a *kalarábé,* a *töltenivaló paprika,* a *vajbab,* a *csöves tengeri* és a *petrezselyem.*

A nagypiac árai

Baromfi: élőcsirke, rántanivaló 200, sütnivaló 180—210, tyúk 180—200, lúd 230, ruca 200—220, pulyka 160. Tisztitott csirke I. rendü 260—300, II. rendü 220—240, tyúk 200—250, lúd 200—250, ruca 200—250, csirke beles I. rendü 230 fillér.

Tojás: ládaáru 210, kiolvasva 215—220 fillér.

Gyümölcs: alma, nemes 60—135, közönséges 30—90, körte nemes 50—170, közönséges 40—70, szőlő 50—120, szilva 32—80, birsalma 35—55, gesztenye, hazai 60—70, olasz 95—100 fillér.

Nő a kereslet az értéktőzsdén

Az értéktőzsdén gyengébb irányzattal indult a forgalom, azonban később megjavult a hangulat, mert a felszinre került alacsonyabb árfolyamoknál vevők jelentkeztek. A jobb kereslet megakasztotta a lanyha irányzat elmélyülését és *az alacsonyabb árfolyamoknál fokozatos irányjavulás következett be.* Különösen a bánya- és a vasipari vállalatok részvényei iránt mutatkozott jobb érdeklődés, ami barátságosabbá tette az egész vonalon az értéktőzsde irányzatát. *A forgalom a bánya- és a vaspiac élénkülésében kifolyóan meg-nagyobbodott* és lényegesen több kötés fordult elő a mai üzlet folyamán, mint az elmúlt napokban. A fixkamatozású értékek piacán az 1914. évi fővárosi kölcsöncímleteket keresik.

Bőséges kinálat a nagypiacon

A gabonatőzsdén tartott az irányzat. *Az érdeklődés a sörárpatételek iránt fokozódó, a kinálat is bőséges* és a budapesti sörgyárak aránylag könnyen fedezhetik szükségletüket a felajánlott kisalföldi tételekből. Búzában, rozsban és zabban egészen lényegtelen forgalom alakult ki, mert az eladásra kerülő tételek nagyrésze a vidéki állomásokon talál elhelyezést. *A magpiacon a bőséges kinálat a csillagfürt árában kisebb csökkenést okozott.* A többi magféle ára alig változott.

Kákay Szabó György

Madonna c. képe
repr.
(A magyar egyházművészeti kiállításról.)

Pásztortúz. 1941. 154. l.

Kákai Szabó György

A siófoki BYC klub-
ház, tempera
A siófoki vitorlás
kikötő, tempera

Művészeti Hetek Ungvár

1941.

m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertő

.....szám.

A Műemlékek Országos Bizottságának

nagyon sürgős.

Budapest

Hivatalból.
olgálati ügyben.
átalányozva

Kákay Szabó György szobrász.

Női fej. Gipsz.

KUT. 1934.ápr. /N.Szal./.

Kákay Szabó György

Pirosruhás nő,
olajkompozíció

Művészeti Hotek Pécs

1941.

III.

SZOBROK, PLAKETTEK, ÉRMEK

MDK

Kákay Szabó György

Gyermekjátékok, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz. 1946. jul. 11 l.

MDK

Kákay Szabó György

Várady Zsuzsa arcképe, selyemre festve
Signorelli kisasszony arcképe, temp.

Római Magy. Int. ösztöndijas müvészeinek
1. kiáll. N.Szal. 1931. máj. 16 1.

MDK

Kákai Szabó György

Önarckép, festm.

Radnainé Szőrédi I: cikke. Uj Magyarság. 1936. ápr. 5. 22 l.

Kákay Szabó György

Arcképei a Nemzeti Szalónban a római magy. művészek kiáll.-án.

B.H.936.IV.5.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

monumentális hatásu Madonnája.
Szerepelt a kiállitáson.

--: Serédi Jusztinián hercegprimás ünnepélyesen megnyitotta az egyházmüvészeti kiállitást.

Uj Magyarság. 1941. febr. 16.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban aranyalapra festett "Szent Imre királyfi"-ja szerepelt.

PH.930.VIII.15.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Résztvett az Ernst-Muzeum CXLI. kiállitásán. Jobbágyi Gaiger Miklós, Kákay-Szabó György, Kern Andor, Kotász Károly, Rónay Kázmér, Vásárhelyi Győző festőművészek gyüjteményes kiállitása. 1933. szept.

"B.E. arcképe"/Magántulajdon/
"Leányakt"
"Zöldruhás olasz nő"
"Öna rckép"
"Üdvözlégy Mária"
A művész gyüjteményében lévő

Katalogus a kiállitásról. sssssssssssssssss

MDK.

Kákai Szabó György, festő.

Augustus.	Of. -
Éltanuló.	Temp.
Orsi lányom.	Of. -

Műcs. - Tav. párh. 1952 máj. 10 - jún. 4. - Kat. 8. l.

Kákai Szabó György MDK

Önarckép, olf.

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1944 A Székesfővá Képtár Jub. Kiáll.

Dombormű agyagból, Baál képét ábrázoló VI. 157

Kákay Szabó György

Kiállítva:

Várady Zsuzsa archeje,
selyemre festve
Signorelli kisasszony
archeje, tempera.

Gerrómai ösztdmüvészek

MDK

Kákay Szabó György, a Római Magy.Akad.
ösztöndijasa

Signorelli kisasszony, temp.
Önarckép, temp.
Laurètta, "

Klebelsberg emlékkiáll. tárgym. 1933. 25 l.

Kákay Szabó György

126. Szt. Ferenc a madaraknak prédikál. Olajf.

~~120/a. A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek tervei.~~

Nemzeti Szalon
Ephrussi-kiáll.
1926.

996. Ismeretlen festő.
A raktárban.

996. Tököly Imréné, sz. Zrinyi I

látható

Térdig, jobbra fordu
piros szőnyeggel letakart
levél fekszik. Kezeit olyk
fehér kendővel letakart jo
ba tüzött rótt haját fehér
öldöke és szeme barna, hom
di sirban megtalált hosszú
nyolcz ágú csillagot ábráz
öltözete ~~[illegible]~~ váll
és összefont kendőből csin
Munkács környékére nyerünk
sorban: cop. R. Braunecker

Vászon, mér. 126.5

Vétetett 1906. már

Lord Bath longleat

solta b. Braunecker Stina(

Keretét Malabarba C

ta szerint 48 Káért csinál

Régi Külföldi Képtárának egyik nagy értékű *Canaletto*-képét csak a szerencsés véletlen mentette meg attól, hogy dekorációs célra feldarabolják. Ez csak *egy* eset, amelynek nem lett gyászos vége, de hány olyan volt és van, amelynek híre el sem jut a szakértőkhöz! Hány, de hány értékes festmény és szobor pusztul vagy rongálódik a tudatlanság és nemtörődömség miatt!

Nyomatékosan szeretném felhívni mindenkinek a figyelmét, akinek műtárgyszámba vehető érték van a birtokában, hogy mielőtt „kiselejtezne" valami régi „ócskaságot", forduljon előbb szakértőhöz, mert meglepetések a legközömbösebbnek látszó esetekben is előfordulhatnak.

Vidéki műemlék-restaurálásaim során nemegyszer találtam már plébániák padlásán a szó szoros értelmében szemét közé süllyesztett értékes, eredeti barokk, sőt még régebbi stíluskorszakból származó szobrokat. Néha csak azért selejtezték ki őket, mert nem voltak „szépek". Sajnos, *műemlékvédelmünk* nagyon *fogyatékos*. A múlt év nyarán Tarcalon jártam. Szomorú látványban volt részem. Ismeretlen tettesek vandál módon elpusztították az ottani barokk kápolnácska berendezését. Ma már ez ugyan nem fordulhatna elő, de ha a műemlékfelügyelőség helyreállíttatja is a kápolnát, amely műemlék, még a leggondosabb restaurálás is csak „eső utáni köpönyeg" lesz. Mennyivel egyszerűbb lett volna előre megóvni az értékes szobrokat!

A műtárgyak valóságos népvándorlásával került át a Szépművészeti Múzeumba 1950-ben az Iparművészeti Múzeumból egy közepes, vidéki, barokk emléknek látszó feszület. Évtizedek óta kallódott ott más raktári anyaggal egyetemben, amelyet sem kiállítani, sem kidobni nem lehetett. A lábnak a szobor többi részétől elütő, finom formaképzése, a karoknak első pillantásra is feltűnő aránytalansága s a szobron levő, páncélszerűen vastag festékréteg fölkeltette a figyelmemet. Egyszerű *kopogtatásra* is érezhettem helyenként a felület alatt meghúzódó üres teret. Óvatosan felbontva döbbentem rá, hogy a több milliméternyi vastag festék-, gipsz- és vászonréteg alatt valószínűleg középkori faszobor rejtőzik.

A jellegzetes barokk korabeli kontár javítás eltorzította a figura eredeti stílusát, és kiforgatta karakteréből. A szobor eredeti két karja valószínűleg szúrágástól pusztult el, úgyhogy a szobor javításra szorult. A barokk-kori javító a hiányt új, de a szobor stílusához semmiképpen sem alkalmazkodó nagy, vastag és otromba karokkal iparkodott pótolni. Vaspánttal erősítette őket a vállakhoz, majd beborította vászonnal, és gipszréteget kent rá. A „stílusegység" kedvéért az egész testet, sőt a fejet és az arcot is hasonló sors érte, azzal súlyosbítva, hogy a kontárkodó a fejet még külön le is fűrészelte, és a nyakat megtoldva, az egészet a barokk ízlésnek megfelelően, hatásfokozó célzattal mélyen előredöntötte. Gipsszel a finoman mintázott arcot és a hajat is teljesen deformálta, úgyhogy a szobor fölismerhetetlen lett.

A hamis pótlások és az átfestés gondos eltávolítása után a több milliméter vastag gipszréteg alól egy csaknem teljesen ép fa Corpus bukkant elő. *Balogh Jolán* művészettörténész kutatása a szob-

A vastag gipszréteggel bevont, középkori fából faragott feszület a helyreállítás előtt

A Corpus restaurálás közben. Az idegen karokat a kontár kéz vaspántokkal erősítette a szépen faragott testhez

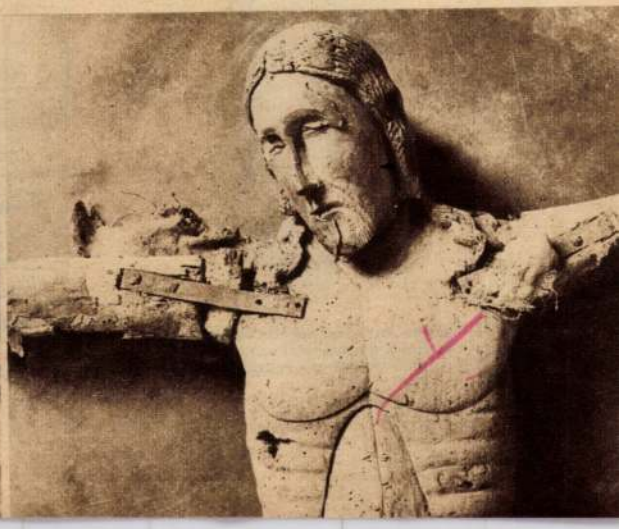

A teljes Corpus ma eredeti formájában látható a Szépművészeti Múzeumban mint a XIII. század egyik legbecsesebb múzeumi emléke

rot egy *Spoletó*ban működött mester 1210—1220 táján keletkezett művének határozta meg. Most a Szépművészeti Múzeum Régi Külföldi Szoborgyűjteményének első termében láthatjuk.

Ez és még számos más eset juttatott ama meggyőződésre, hogy a múzeumnak már ismert anyagán belül is még mindig érhetik meglepetések a kutatót, a magántulajdonban levő műtárgyak meg éppen szinte korlátlan lehetőségeket ígérnek.

Minden egyes műtárgy, amely az ismeretlenség és a feledés homályából bukkan elő, nemzeti művelődésünket s művészi hagyományainkat gazdagítja, ezek pedig ma már egész népünk kincsei. Ezért hangos szóval hívjuk fel ifjúságunk s egész népünk figyelmét e nemzeti kincsek ápolására, tiszteletbentartására és védelmére.

Németh Kálmán
szobrászművész, az Orsz. Szépművészeti Múzeum restaurátora

Az alábbi rendezvényekre jegyek a helyszínen és az Uránia Ismeretterjesztő Boltban (VII., Lenin körút 6. telefon: 422—754) elővételben is kaphatók.

Május 12.

Keleti útiélmények. Előadó: Germanus Gyula egyetemi tanár. A MEDOSZ előadótermében (VI., Jókai u. 4.) Délután 6 óra. Belépődíj 4 forint.

Május 13.

Bulgária. Előadó: Abella Miklós tud. kutató. A MEDOSZ előadótermében (VI., Jókai u. 4.). A „Bolgár építészet" és az „Új Bulgária" c. filmeket vetítik. Délután 6 óra. Belépődíj 4 forint.

A szívműtétek. Előadó: dr. Ránki László adjunktus. „A szív újra dobog" c. játékfilmet vetítik. A MEDOSZ előadótermében (VII., Jókai u. 4.). Este 8 óra. Belépődíj 4 forint.

Május 14.

Romain Rolland. Előadó: Benedek Marcel egyetemi tanár. A Társulat székházának előadótermében (VIII., Múzeum u. 7.). Délután 6 óra. Belépődíj 4 forint.

Jean Effel művészete. Előadó: Sándor Károly. Az előadást vetített képekkel illusztrálják. A Társulat székházának előadótermében (VIII., Múzeum u. 7.). Este 7 óra. Belépődíj 3 forint.

Pudovkin művészete. Előadó: Szekeres Zsuzsa tud. kutató. Az előadás után a „Vihar Ázsia felett" c. filmet vetítik. A Társulat székházának előadótermében (VIII., Múzeum u. 7.). Este 8 óra. Belépődíj 4 forint.

Május 18.

Brüsszel. Előadó: Gádoros Lajos építészmérnök. Az Uránia Filmszínházban (VIII., Rákóczi út 21.). Délelőtt fél 11 óra. Belépődíj 5 forint.

Kákay Szabó György

MDK

A siófoki "BYC" Club, tempera

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Kákay Szabó György MDK

A siófoki vitorláskikötő, tempera

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Kákay Kabó György

Önarckép

Repr.

Kopp

MAGYAR MUVESZET

1937. 31. l.

32. l

A MAI VILÁG KÉPE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula

Bp IX.

Üllői - u 3

NÉLKÜLÖZHETETLEN
A TELEFON
MA MÁR

BUDAPEST
938 FEB 7
HL 4

Budapest 4.
Postafiók 242

Kákay Szabó György

MDK

Madonna, repr.

Magyar Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Kákay Szabó György

Önarchép, olaj.

Repr.

Nagyújmagy 118. l.

Német mester, XVIII. sz: Tanulmány
fő: Vászon, olaj, 48 × 40 cm.

Magyarország II. 297. szám.

Kákai Szabó György

Szent Ferenc-c. képe
a Csernoch-díj pályá-
zaton kitüntetést
nyert 1926-ban

MAGYAR EGYETEMI NYO
E NY

Kákai Szabó György

Ónarchépe repr.

~~űcs. kiáll. tól~~
Pipics 217. l.

Kákay Szabó György MDK

Angyali üdvözlet

Parasztfiu

Önarckép

Leányka

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Kákay Szabó György

Magyarruhás leány
tempera

Művészeti kötet
Kolozsvár 1942.

94. l.

Kákay Szabó György

Feleségem arcképe
repr.
Független Kritika
1936. 4-14.

Corp. Inscr. Lat. VI. 106.

Arcképfestőink uj termékeiből

Kukán Géza: Kordnyi Frigyes báró

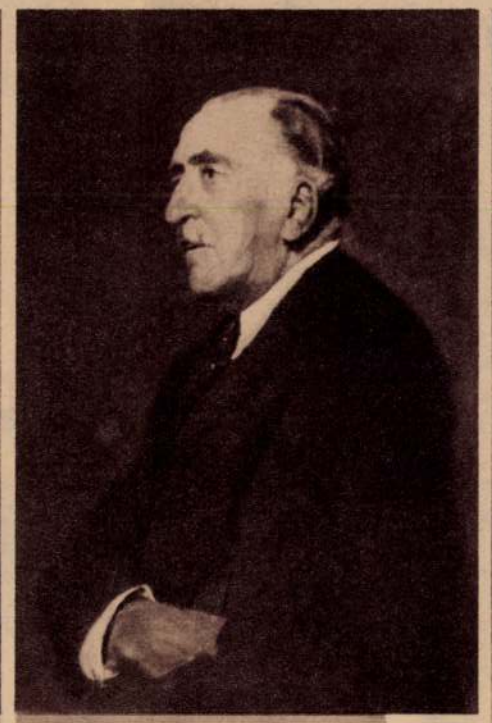

Szüle Péter: Herczeg Ferenc

Udvary Pál: A művész felesége

Komdromi Kacz Endre: Dávidházy Jánosné

Kontuly Béla: Feleségem

Kákay-Szabó György: Önarckép

Kövesdy Géza: Petrovácz Gyuláné

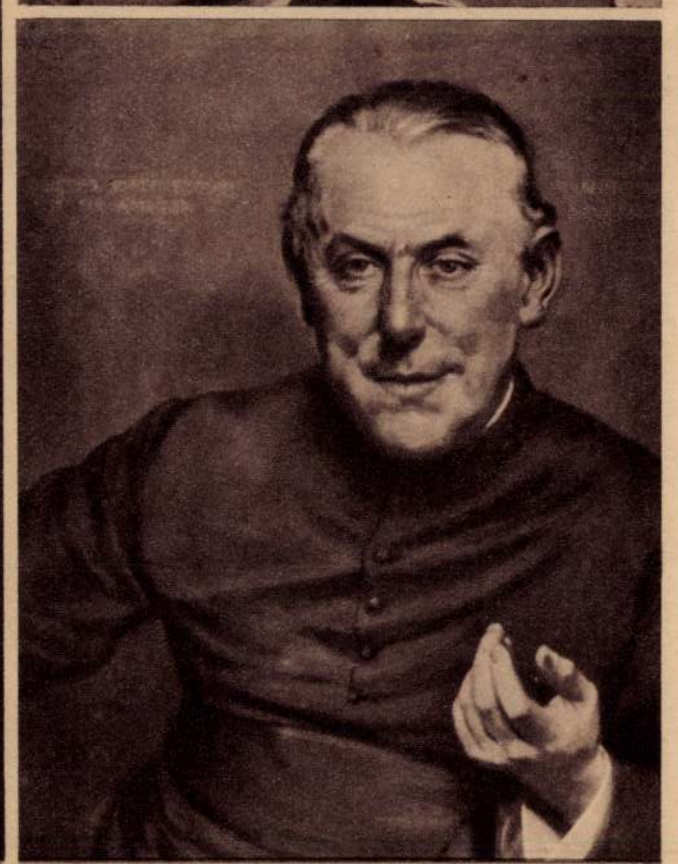

Zombori Moldován Béla: Szőnyi Ottó dr. arcképe

A divatfrontról

BUDAPEST ELMULT HETE

Göring tábornok Belgrádba való utaztában leszállott gépével a mátyásföldi repülőtéren, ahol Mackensen budapesti német követ várta

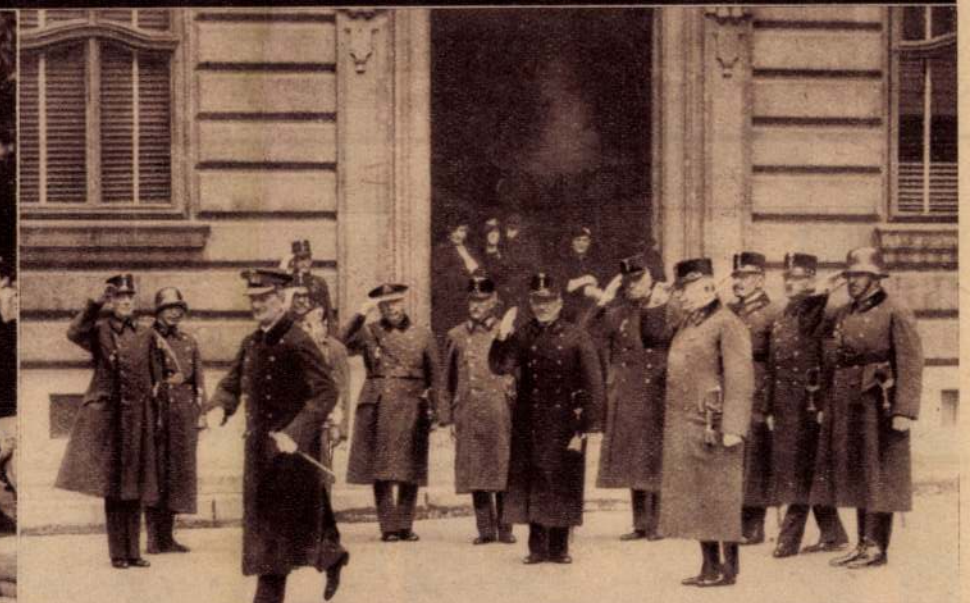

Horthy Miklós kormányzó távozik a Mária Terézia-rend fennállásának jubileumi ünnepéről

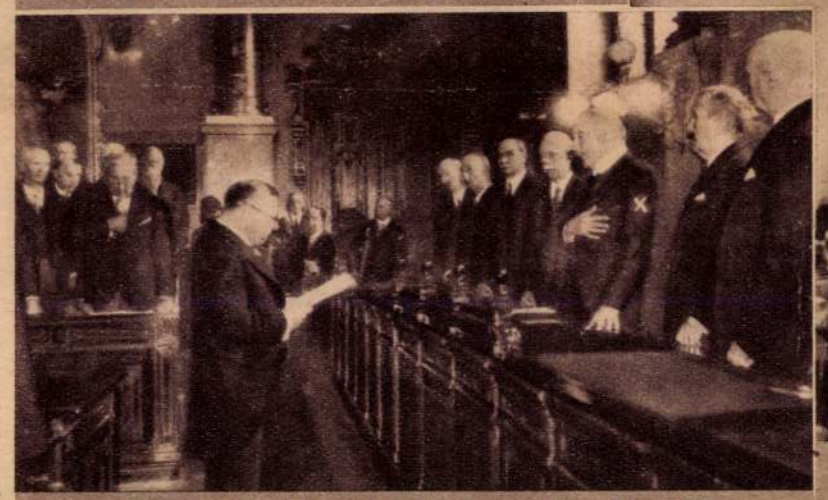

Oszvald István dr., a Kuria elnöke (X) esküt tesz

Az első istentiszetet a tisztviselőtelepi evangélikus templomban, Raffay Sándor püspök (1), Keményi Lajos esperes (2), Majba Vilmos lelkész (3)

Kiss Menyhért, a neves költő, délelőtt még beszélt az országgyűlésnél, s délután meghalt

Lengyel dalosok érkezése a keleti pályaudvaron

Új Magyarság Vasárnapja . 1939. okt. 1.

Kákay Szabó György

Szent Imre

Angyali üdvözlet

repr.

Jajnai egyház

58, 59. tábla

Szent György

repr.

n.o. 60. tábla

BUDAPEST
934 . III. 21-1
62

Kákay Szabó György

"Felesége portréja" és "Önarcképe" a Nemzeti Szalónban a római magyar művészek kiáll.-án.

Uj Magy. 936. IV. 5.

Kákai Szabó György
Önarckép, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 11 1.

MDK

Kákay Szabó György

"Üdvözlégy Mária", temp.

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

26 l.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

"Tanulmányfej" (Magántulajdon)
"Szent György" vázlat
"Önarckép"
"D.M. arcképe" Magántulajdon.
"A betyár"

Az ~~X/n~~ Ernst-Muzeum CXLI. kiállitásának katalogusa.

(1935)

A [illegible]

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.
"Szent György"
"Üdvözlégy Mária" kompozicio
"Tanulmányfej."
--: Az Ernst Muzeum csoportkiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. szept. 24

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György, festö

"Üdvözlégy Mária". Tempera.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.-
éa Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 26.1.

Kákay Szabó György

Festő, szobrász. (:1903-64:)

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 143 l.

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.
Zöldruhás leányarcképe
Önarcképe

(G.) Csoportkiállitás az Ernst-muzeumban.
Az Est. /Valószinüleg 1933 szept. 24/

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György · MDK

1951-1952-ben restaurálta a Tárnok-u.14.számu lakoház ornamentális falfestményeit.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.124.l.

MNK

Kákay Szabó György
festőművész

Guzich Jenővel megosztva nyerte el a Ferenc József-dijat. /3000 pengő/

1942.VI.

Nemzeti Ujság 1942. VI. 20.

A művész gyüjteményében lévő
három kivágott ujságcikk.

MUK

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

Az Egyházművészeti Kiállitás Csernoch-dijára beküldött pályamüvével öt millio korona jutalomban részesült. /a 4o millios első dijat Heintz Henrik nyerte el./
Szent Ferenc kép.

A művész gyujteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Egész évre ösztöndijat kapott a berlini Collegium Hungaricumba /restauratori.../

1930-31 tanévre

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

Ferenc József-díj.

Szépmüvészet, 1942. 2o5 l.

MDK

Kákai Szabó György festőm.

dicséretben részesült.

Döntött a zsüri a főváros művészeti pályadíjairól.
Új Magyarság. 1940.nov. 27. 6.l.

Kákai Szabó György

glatz tanítványa.

Szerepel a Képzőmű. Főiskola

kiállításán a műcsarnokban

Nemzeti lyság 1937. III. 20.

MDK

Kákai Szabó György
Női fej

Szomory Dezső: Képzőmüv. uj társ. a N. Szalonban. Az Est, 1934. ápr. 15. 12 l.

Kákai Szabó György
Vác a Dunával, vizf.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január, 8 l.

Az Ipolyi-gyűjteményből.
Ipolyi, Biharvármegye, 108. szám.

MAGYAR (BÁRTFAI?) FESTŐ, 1470 körül

1. *Szent Fülöp, Szent Tamás és Szent Máté*
(Belső kép.)

2. *Apostolok oszlása*
(Külső kép.)

3. *Ifj. Szent Jakab, Szent Tádé és Szent Bertalan*
(Belső kép.)

4. *Szent Kunigunda, Mettercia, Szent Magdolna*
(Külső kép.)
Fa, tempera, 73×59·5, illetve 69×59·5 cm. Két szárnykép szétfűrészelve. Az egyik kép hátán a Kapeller-család egyik tagjának neve volt a rácsozás előtt olvasható, ami arra enged következtetni, hogy a képek sárosi származásúak. Stílusuk szerint inkább a tiroli művészethez tartoznak.
Restaurálta Váli László, 1931.

MAGYAR FESTŐ, 1480 körül

Háromkirályok imádása (23. kép)
(Két kép közös keretben.)
Fa, tempera, 72·5×30 + 30 cm.
Az Ipolyi-gyűjteményből.
Ipolyi Arnold képgyűjteménye. Új Magyar Sion, II., 1871., 372. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., 24. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 5. szám.

5. l.) — Berti Toesca 948—950 l. (Képe 948. l.) (Pinturricchio.) — Lepold—Lippay 55. l.

PINTURICCHIO, BERNARDINO (umbriai festő, 1454—1513) KÖVETŐJE

Madonna Jézussal és angyalokkal (109. kép)

Tondo, fa, tempera, átm. 41·5 cm.

—ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 13. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 677. l.— Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 235. l. — Maszlaghy II., 49. szám. (Sienai festő.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich PA, 232. l. (Pinturicchio ismeretlen tanítványa.) — Van Marle: XI., 1929., 546. l. (Verocchio isk.)

PISAI ISKOLA, XIV. század

Szent Jeromos

Fa, tempera, 26×28·5 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjteményből. Ramboux, 137. szám. — Gerevich PA, 230. l. (Pisai iskola.)

PISANELLO (veronai festő, 1397—1455)

Szent Jusztina egyszarvúval (110. kép)

Fa, tempera, 100×90 cm.

Az Ipolyi gyüjteményből.

Restaurálta Kakay Szabó György, 1939.

Lepold—Homor 97. l. — Van Marle: VIII., 1927., 208. l. (Pisanello isk.) — Gerevich PA, 236—238. l. (Képe 239. l.) (Pisanello.)— Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch, Belved. 70. l. (Galasso Galassi.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 70. szám. (Képe hátul.) — Gerevich IPGY, 99. l. (Képe 91. l.) — Berti Toesca 959. l. (Képe 958. l.) (A Torchiara-kastély freskóinak mestere.) — Esztergom. MM, IX., 1933., 61. l. — Delogu 184. l. (A Torchiara-kastély freskóinak mestere.) — Pellicioli (szóbelileg): Giovannino de'Grassi. — Lepold—Lippay 55. l. (Képe XV. táblán.)

PITTONI GIAMBATTISTA (velencei festő, 1687—1767)

Bemutatás a templomban

Vászon, olaj, 95×90 cm.

Borromei Szent Károly áldoztat

Vászon, olaj, 30×25 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 115. l. (Maulbertsch.) — Maszlaghy II., 315. szám. (Maulbertsch.) — Gerevich: PA, 220. l. (Maulbertsch.) — Jajczay János: A művészet hódolata az eucharisztia előtt. Bp. 1938., 79. kép. (Maulbertsch.) — Pellicioli (szóbelileg): Pittoni köre. — Lepold—Lippay 56. l.

POLIDORO VENEZIANO (velencei festő, 1515—1565)

Madonna Jézussal és Ker. Sz Jánoskával 112. kép)

Fa, olaj, 50×44 cm.

A Bertinelli-gyüjteményből.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 761—762. l. — Maszlaghy II., 64. szám. (Tizian.) — Gerevich PA, 238. l. (Polidoro.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Berti Toesca: 957. l. (Képe 954. l.) (Polidoro.) — Berenson 463. l. (Polidoro.)

109. kép. *Pinturicchio követője: Madonna angyalokkal.*

Szűz Mária találkozása a keresztet vivő Krisztussal

Fa, olaj, 34·5×43 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 65. szám. — Gerevich PA, 99. l.

PRETI, FRA MATTIA (calabriai festő, 1613—1699)

Ábrahám megvendégeli az angyalokat

Vászon, olaj, 159×165 cm.

Csernoch prímás vásárolta.

Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. (Preti.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 240—241. l. (Preti.) — Berti Toesca 960. l. (Képe 960. l.) (Preti.) — Jajczay János: A művészet hódolata az eucharisztia előtt. Bp. 1938., 26. kép. — Nagy Zoltán: La mostra della pittura napoletana. Corvina, 1938., 585. l. — Lepold—Lippay 55. l.

110. kép. *Pisanello: Szent Jusztina egyszarvúval.*

PROCACCINI, GIULIO CESARE (bolognai festő, 1548—1626 körül)

Madonna Jézussal

Vászon, olaj, 63×51 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Őszi kiállítás 1930., Ipolyi, 83. szám.

RAFAELLO, SANTI (római festő, 1483—1520) KÖVETŐJE

Madonna Jézussal és Ker. Szt Jánossal

Fa, olaj, 60×50 cm.

A Bertinelli-gyüjteményből.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 762. l. — Maszlaghy II., 69. szám.

RICCI, SEBASTIANO (velencei festő, 1660—1734)

Kákai Szabó György
festő

K

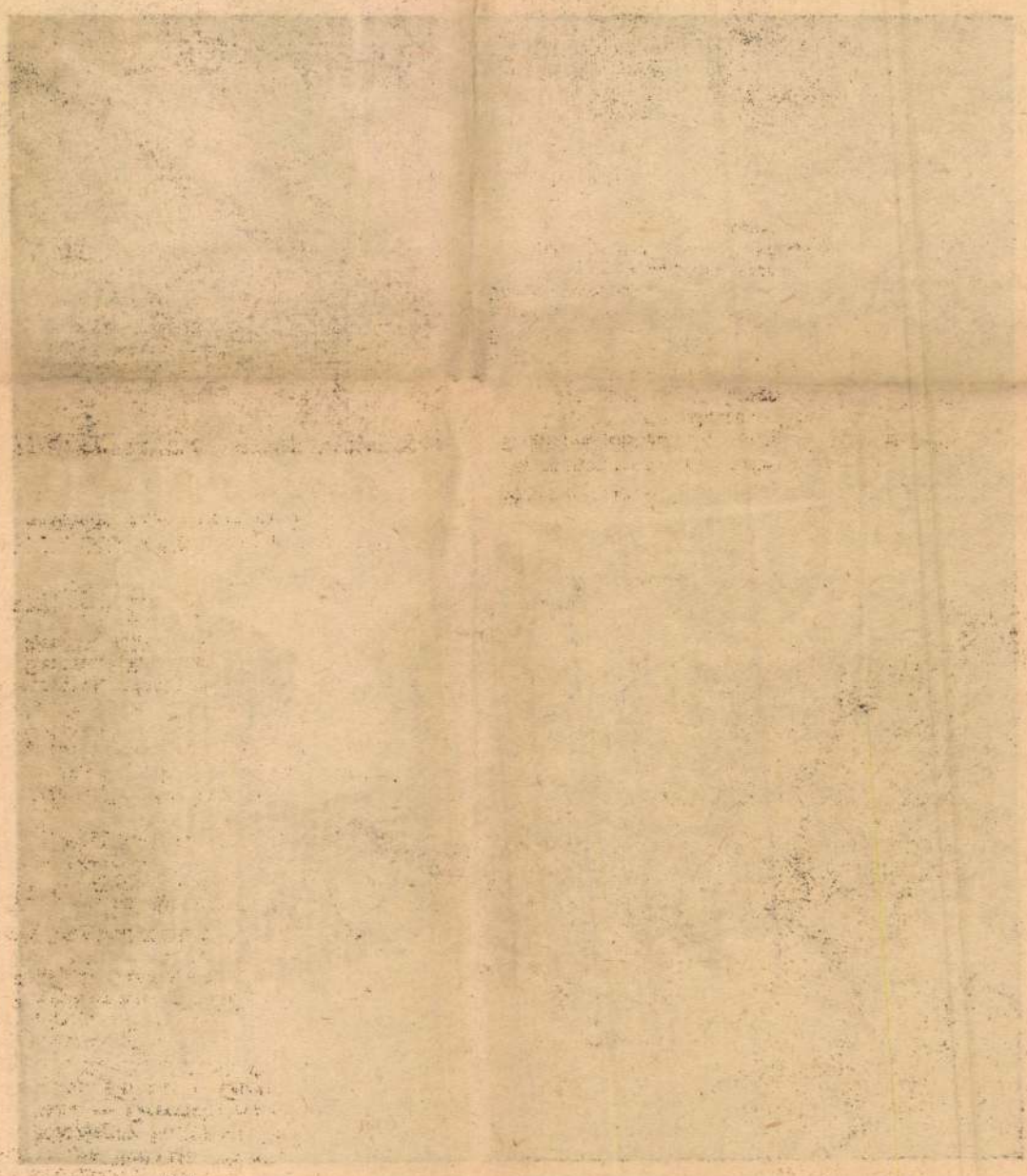

Kákay Szabó György MDK

Buda I. Tárnok u. 14.sz
lakóház festésének kiegészitését
végezte.

Gerő: É műve 367.o.

Kákai Szabó György

restaurátor

vód

Biró Bertalan dr.:

Vác művészettörté-

neti szenzációja.

Nemzeti Újság

1944. jan. 9.

személyisége volt.
lt el Prágából Pilsenen, Nürnbergen
Marburgba. Itt Erzsébet királyné
ás ötvösművű koporsójában őrzött
körmenetben vitt körül a városban.
hajóztak Kölnig, ahol a napkeleti
szárnévá koronázták Schweidnitzi

k a bővebb feljegyzések, valószínű
t is a kegyhelyeket gazdagon meg-
tő, hogy az aacheni templomot is
ószínű Pór Antalnak az a feltevése,
része, mely az alapító oklevélben
sébet királyné ajándékaként került

zarándokhely, ahol Szent Miklós
djárat alkalmával, Manfrédoniából
gatta Szent Miklós barii püspök
koporsójánál, majd gazdagon meg-
ia feljegyezte — vitézei is követték.
kesegyház kincstárának 1362. évi
et a magyar címer díszített. Egy
gaz, kissé átalakított formában —,
mnak.
k zománcképei, a toronyban álló
piros-fehér pólyák díszítik. Első-

Kákai-Szabó György

Feleségem, olaj-temp.
Leányfej, " "
Önarckép, " "
Vác a Dunával, vizf.
Tájkép, vizf.

Ujabb Római magyar művészek kiáll. N.Szal.1936.ápr.
cimlap, 15 l.

MDK

Kákai Szabó György

Ildikó, olaj

Arckép kiáll. Ernst Múz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Kákay Szabó György

éltanulót ábrázoló alkotása szerepel a Tavaszi Tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.

Nők lapja, Bp. 1952. május 22. [10-11.l.]

MDK

Kákai-Szabó György

Feleségem, o.temp.
Leányfej, " "
Önarckép, " "
Kilátás a római magyar akadémia müte...
Vác a Dunával, vizf.
Tájkép, vizf.

Ujabb Római Magy. Művészek kiáll. Mix N. Szal.
1936. ápr.

KÁKAY SZABÓ GYÖRGY
66. Vác a Dunával, vízf.

Nemzeti Szalon

Magyar városok
1940. jan.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a Nemzeti Szalonben rendezett csoportkiállitáson. /Winold Reiss, Molnár Géza, Barth Ferenc Pataki Ferenc társaságában/.

B.L.:Nemzeti Szalon. :
8 érai Ujság
(p.gy) :A Nemzeti Szalon tárlata
Ujság
Y.E. A Nemezeti Szalon Kiállitása.
B.H. 1936. szept. 13.

A művész gyüjteményében lévő
három **kivágott ujságcikk.**

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

A váci székeseg ház Maulpertsch-freckójának
restaurálása.
Repr: Kákay-Szabó György a kijavitott freskón
az utolsó ecsetvonásokat végzi.
Ilyen állapotban volt Maulbertsch világhirü
freskója.
F.H.xx: Világhirü freskó került elő Vácott.
SZIVÁRVÁNY 1947.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákai Szabó György

Megbizást kapott,hogy a váci székesegyházban előkerült ~~ann~~ Maulpertsch-freskót restaurálja.

Maulpertsch-freskót...

Reggeli Magyarország,1943 dec.18.

Kákay Szabó György M.D.K.

Sárnek u. 14. sz. középkori lakóház homlokzatának XVI. sz. beli festését restaurálta, 1958

Pereházy Károly: Képzőművészetek alkalmazása a budapesti műemlék-lakóépületek 1958 évi restaurálásánál

Műemlékvédelem 1961 /V/ 1. sz. 48.1.

Kákay Szabó György

"Római iskola" tagja.
A Nemzeti Galériában 1967-ben a "Magyar festők Itáliában" c. tárlaton bemutatásra került néhány olaszországi képe

Vigilia 1967. VI. 417.l.

MDK

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

Nagy szerepe volt a várdombi "Tintoretto-kép" /"Utolsó vacsora"/megvizsgálásában.

Nemjén József: Hogyan került Tintoretto remekműve a tolnamegyei Várdomb templomába.
A Reggel , 1938 aug. 28.
-:Templomot kapnak a várdombiak a Tintoretto-képért.
A Reggel 1938, aug. 28.
A művész gyüjteményében lévő

3 **kivágott ujságcikk.**

MDK

Kákai Szabó György

Dicséretben részesult a Ferenc József festészeti dijra bekuldött munkája.

Szépmüvészet, 1940.3.sz. 72.1.

Kákay Szabó György festő

MDK

egy kép restaurálása során eredeti Perugino-művet fedezett fel.

Cikk:A régi műalkotások...

Nemzeti Ujság 1942 ápr.19.11 l.

Kákai Szabó György
festő

irod

Ybl Ervin: A Nemzeti Szalon kiállítása. Budapesti Hírlap. 1936. nept. 13.

Koll. Kiáll. a Nemzeti Szalonban.

2 0 0 7 3 szám.
V.-1906.

A műemlékek tekintetes országo

A zólyomi dohányá
sára vonatkozó 491/906 sz.jel
küldöm oly megkereséssel misze
foganatositását tekintettel an
tett intézkedését ide közölni

MDK

Káknay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Játékos "Csendélete"
Szerepelt az Ernst Muzeumban rendezet
"Magyar Képzőművészetért" kiállitáson.

Uj Ember. 1946.

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Káky-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Résztvett az Ernst Muzeum /CXLI./ csoportkiállitásán.

(G.) Csoportkiállitás az Ernst-muzeumban.

Az Est. /1933 szept. ??/

A művész gyűjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György MDK

Megjelent a "Képzőművészek Iskolája"
szerkesztik fennti művészek.

Esti Hirlap 37 sz. 1958. febr.13 2 old.

MDK

Kákai Szabó György, festö

21c. Örzsike. 1934. Olf.

Bp.Mücs. -MKT. Nemz.Képzömüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 11.old. jun.17.

Kákay = Szabó György, festő MDK

+

A Szépművészeti Múzeum főrestaurátora nyilatkozott a Németországból 1946-ban visszaszállított kb 600 kép állapotáról és restaurálásukról.

Gyöngyösi Nándor: Felszabadulásunk 15. évfordulójára kiállítás nyílik múzeumaink restaurált remekműveiből

Népszabadság Bp. 1960. febr. 10. 9.l

MDK

Kákay Szabó, festő
két gyermek képmás.

Mücs. - Tav. tárl. - M.N. 1952 Ö. 18. - 5. l. - Dulka M.

Kálkay Szabó György

DOK

A Múzeum restaurációs osztályának munkatársai rendszeresen vizsgálják a képeket, régi festményeket.
Kálkay Szabó György festőrestaurátor röntgen-felvételt készített egy festményről.

-: Restaurátorok gondozzák a műkincseket a képművészeti Múzeumban

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 17. 9. l

Kákay-Szabó György, festőm. -a Szépmüv. Muz. főrestaurátora. MDK

az ő írása is szerepel a müben.

A Képzőművészet iskolája.

A festőművészet, grafika és szobrászat technikai eljárásai.
1941. Könyvnap. Árjegyzék.

2/.

Kákay Szabó György, restaurátor MDK

1941 nyarán kezdődött a vecéméri Aquila-XXX vreskéinak karbahozatala s 1942 nyarán fejeződött be. A muzeális konzerválás értelmében végrehajtott mü fentnev, restaurátor müve.

Szentiványi Gyula: Falkép -restaurálások. Szépmüvészet. 1943.1.sz. 8-11.l.

MDK

Kákay Szabó György

Velencei Biennale 1930. 161.l.

MDK

Kákay-Szabó György

Gervay Marica, repr.

Művészet 1936. 34.l.

MDK

Kákai Szabó György

Művei, az Ernst-Múzeum csoportkiállitasan.

Cikk: Az Ernst-Múzeum csoportkiállitasa.

Képzőművészet, 1933. 232.l.

~~Báncsaky Miklós~~

Kákai Szabó György

Miklós József

Udvary Pál

festők

5–5 millió jutalomban részesültek

Szt Ferenc-Mária képének pályázatán az egyházuniverzeti kiállítás

Eretében 1926.

Magyar Katolikus Almanach

I évf. Bp 1927.

536. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Csernoch-díj pályázat

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Kákai Szabó György MDK

festőművész, főkonzervátor

Nyilatkozata az amerikai hatóságoktól hazatért 700 festményről és szoborról.

V.P.:Raphael, Girgone, Goya, Van Dyck egészségesek, Correggio,Bernardo, Strozzi, Brueghel Munkácsy állapota kielégitő.
Szinház, 1947
7 fényképrepr. Kákay Szabó Gy. munka közben

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kákay Szabó György

Éltanuló

Tavaszi tárlat a rücsarnokban (Rogány O. Gábo

Nők Lapja Budapest 1952 máj. 24

Kákay Szabó György
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1960 FEB 10.

Felszabadulásunk 15. évfordulójára kiállítás nyílik 117 múzeumaink restaurált remekműveiből

A DREZDAI KÉPTÁR BUDAPESTI KIÁLLÍTÁSÁNAK óriási sikere ráterelte a nagyközönség figyelmét a restaurátorok művészetére is. Jó alkalom ez arra, hogy felfigyeljünk restaurátoraink munkájára, akik a háborús pusztulás után, gondjaikba vették a Szépművészeti Múzeum nagyértékű anyagát. A menekülő német hadsereg nyomába szegődött nyilasok ugyanis nemcsak leszerelt gyárakat, a Nemzeti Bank aranykészletét, a koronaékszereket vitték magukkal, de elhurcolták a Szépművészeti Múzeum képtárát is. A múzeum nyilas igazgatójának, Csánky Dénesnek nem lehetett sok ideje a Szépművészeti Múzeum kiürítésére, mert sok kép megsérült a csomagoláskor, s szállítás közben pedig vastag piszokréteg tapadt rájuk. A múzeum egyik nagyértékű kincse, *Tiepolo Szent Jakab legyőzi a mórokat* című képe például majdnem áldozatul esett a nyilasok barbarizmusának. *Kákay-Szabó György* festőművész, a Szépművészeti Múzeum évtizedek óta főrestaurátora, erről a következőket mondja:

— Amikor Németországból 1946-ban visszaszállították a Szépművészeti Múzeum körülbelül 600 képből álló gyűjteményét, ezek között megtaláltuk a Tiepolo-képet is. De milyen állapotban! A kincset érő kép össze-vissza repedezett, több helyütt megsérült, s a festékréteg nagy darabokon teljesen elvált a vászontól. Másfélévi munkával állítottuk helyre, eredeti szépségében Tiepolo remekművét.

ÉS A TÖBBI VISSZASZERZETT KÉP? — Valamennyit restaurálni kellett. A hosszas tárolás a vizes pincében majd minden képen nyomot hagyott. Felhólyagosodtak, lepattogzott a festékréteg, és valamennyit ette a por meg a piszok. Majdnem 15 éve dolgozunk az elrabolt képek restaurálásán és máig sem készültünk el az óriási anyag helyreállításával. A múzeum kiállított képei úgyszólván kivétel nélkül átmentek kezeinken; hogy csupán legjelentősebb műkincseinket említsem: *Velasquez:* Étkező parasztok, *Goya:* Bermudezné képmása, *Lucas Cranach:* Krisztus siratása, *Taddeo di Bartolo* Háromrekeszes oltárképe, *Giorgione:* Férfiarckép, *Giovanni del Ponte:* Szent Katalin eljegyzése, *Ribera:* Szent András mártíriuma, *id. Hans Holbein:* Mária halála, *M. S.* jelzésű legszebb régi magyar képünk: Mária látogatása Szent Erzsébetnél, egy eddig még ismeretlen nagymester Három királyok című képe, mind valamennyi csak alapos restaurálás után vált ismét teljes értékűvé és lett újra Európa-szerte nyilvántartott értéke a Szépművészeti Múzeum gyűjteményének.

Visszakerült az a táblakép is, melynek felső festékrétege alatt felfedeztem *Perugino* egy remekművét. A helyreállítás lassan megy. Bonyolult és kényes munka ez, így naponta egy négyzetcentiméternél többet nem tudok restaurálni. A legfontosabb az, hogy most már nemzetközi fórumok is elismerték: Perugino-kép rejtőzött az értéktelen festmény alatt. A nemrég Olaszországban megjelent, Perugino összes műveit feltüntető katalógusban már szerepel is a félig feltárt táblakép reprodukciója, *Két női fej* címmel. A helyreállítást az idén befejezem, s akkor múzeumunk ismét gyarapszik egy klasszikus remekművel.

S NEMCSAK A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN foglalkoznak a műkincsek restaurálásával. A Nemzeti Galéria főrestaurátora, *Sárdy Brutusz* festőművész irányításával a magyar festőművészet sok remekét sikerült teljes színpompájában helyreállítani.

— *Székely Bertalan* V. Lászlójának a háttere egy könnyelmű átfestés alatt teljesen eltűnt — mondotta. — *Gyárfás* Tetemrehívásának alsó részéből nagy darab vászon hiányzott. Állítólag a mester rúgott bele a képbe, amikor hírét vette a kortársak lebecsülő kritikájának. *Barabás* remekműve, a Bittóné, csupa repedés volt és belefestések éktelenítették el egyik legszebb portrénkat. A színek eredeti finomságai csak a helyreállítás után jelentkeztek. *Brocky* Anyaság című képe három firniszréteg és hamis retusálások alól bukkant elő eredeti, szép színeiben. *Madarász* Hunyadi László siratása című, különben is sötét tónusú képét teljesen kivehetetlenné tette a rárakódott sok piszok és átfestés. A Németországból visszaszerzett képeink közül helyreállításra szorultak *Paál, Szinyei, Mednyánszky, Ferenczy Károly* képei és *Munkácsy* vásznai is. A parlament Munkácsy-képe, a *Honfoglalás*, különösen megrongálódott.

*

Mint a két nyilatkozatból kitűnik, nagyszerű restaurátoraink eléggé nem méltányolható munkát végeztek a két múzeum műkincseinek megmentéséért. Erről egyébként a nagyközönségnek is módjában lesz meggyőződnie, mert felszabadulásunk 15. évfordulója alkalmából múzeumaink kiállítást rendeznek a fasiszta dúlás után új életre keltett remekművekből.

Gyöngyösi Nándor

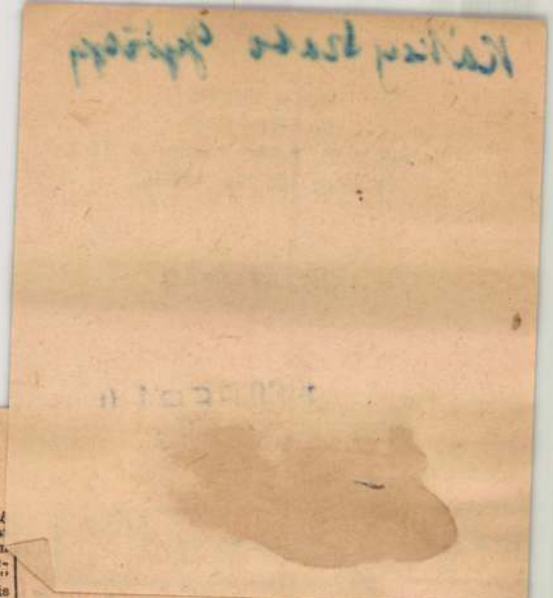

ÁLLÁS

A Malomszerelő és Gépgyártó Vállalat azonnali belépésre keres vasesztergályosokat. Jelentkezés: Budapest, IX., Vaskapu u. 41. Termelési osztály.

A Malomszerelő és Gépjárműjavító V. ... azonnali belépésre keres világítási és erőátviteli berendezések tervezésében jártas erősáramú okl. elektromérnököt, vagy technikust. Jelentkezés: Bpest., IX., Soroksári út 48. Személyzeti osztály.

A Magyar Optikai Művek keres azonnali belépésre **esztergályos, marós, gép- és lemezlakatos** szakmunkásokat. Jelentkezés Bp. XII., Csörsz u. 39. fszt. 26. reggel 8—12-ig.

Acsokat azonnal felvesz az **5. sz. Mélyépítő Vállalat IV. sz.** főépítésvezetősége, Budapest, VII., Sip u. 23. **Bérezés** teljesítmény szerint, higiénikus szállás, napi kétszeri meleg étkezéssel, stb. 3 éves munka egyhelyben.

Autogén- és vill. hegesztőket felveszünk. Kazángyártó és Javító V. XIII., Váci út 163. sz.

Tűzoltószer- és Létragyár felvételre keres festő, fényező, lakatos szakmunkásokat és segédmunkásokat. Fizetés képesség szerint. Jelentkezés: XIII., Lomb u. 34. sz.

Azonnali felvételre keresünk tehergépkocsivezetőket, gyakorlattal segédkocsivezetőket, autószerelő és karosszérialakatos szakmunkásokat, kazánfűtőket. Jelentkezés: 2. Belkereskedelmi Szállítási Vállalat, Budapest, Jász u. 159. Munkaügyi osztály.

Keresünk azonnali belépésre esztergályos szakmunkásokat, továbbá egy fő mintaasztalost villanyszerelőt és egy fő karbantartó csőszerelőt. Nyomdagépjavító Vállalat, XIII., Petneházy u. 34—36. Munkaügyi osztály.

Közgazdasági végzettséggel rendelkező munkaerőt keresünk **belső ellenőri** munkakör betöltésére. Jelentkezés részletes önéletrajzzal „Közlekedés 88195" jeligére Felszabadulás téri hirdetőbe.

Keresünk gyakorlott gépésztechnikust díszpécseri munkakör betöltésére. Ajánlatot „Gépgyártás" jeligére kérjük beküldeni a Népszabadság kiadóhivatalába.

Villanyszerelő részlegvezetőt, kinek villanyszerelő-technikumi **végzettsége** van, felv...

Motorszerelő gépészt keresünk. Lakás van. Komoly szakember jelentkezését kérjük. Halgazdaság, Balatonlelle.

KŐMŰVES,
ÁCS,
FESTŐ,
ÁLLVÁNYOZÓ
VILLANYSZERELŐ
ÉPÜLETLAKATOS
BÁDOGOS,
PARKETTÁS,
MŰANYAG-BURKOLÓ,
KŐFARAGÓ
BOGNÁR

és férfi segédmunkásokat budapesti munkára azonnal alkalmazunk. Fővárosi **2. sz.** Építőipari Vállalat, Bp., V., Bástya u. **35.**

Budapesti lakással rendelkező, 2—3 éves gyakorlattal

GÉPKOCSIVEZETŐKET,
GÉPKOCSIRAKODÓ MUNKÁSOKAT,
GÉPKOCSISZERELŐKET,
AKKUMULÁTORJAVÍTÁSBAN JÁRTAS SZERELŐT,
SEGÉDMUNKÁSOKAT
felvesznünk.

Budapest, III., Zay utca 1. 2. sz. Épületanyagfuvarozó V.

Közlekedési gyakorlattal

mérnököt
és
ÜZEMVEZETŐMÉRNÖKÖT

felveszünk.
„Autó" jeligére az Újpesti hirdetőbe.

Bérelszámolót

lehetőleg
gépkocsivezetői béreiszámolásban jártast,
azonnali belépésre **felveszünk.**

11. sz. AKÖV, XIII., Forgács u. 19.

A XVIII. ker. Lakáskarbantartó KSZ keres felvételre
ÉPÍTŐIPARI

Gyakorlattal rendelkező **könyvkötő szakmunkás** felveszünk tagnak. Nem állami iparból jöttet. Jelentkezés: „Compactor" KTSZ iroda: Hegedűs Gy. u. 43., szombat kivételével naponta 15—17 óráig.

Felvételre keres a Gépipari Autófuvarozó Vállalat

motorszerelőket

azonnali belépésre.
XIV., Nagy Lajos király út 210.

Lenin Kohászati Művek felvételre keres technológus és metallurgus szakon végzett okleveles **KOHÓMÉRNÖKÖKET,** TMK. vonalon gyakorlattal rendelkező és kezdő

GÉPÉSZMÉRNÖKÖKET,

műszer szakmában lehetőleg jártas Gyengeáramú elektromérnököket, Erősáramú elektromérnököket, Calorikus mérnököt. Kultúrmérnököt. Jelentkezést részletes önéletrajzzal, végzettség megjelölésével, esetleg eddigi gyakorlat feltüntetésével írásban a Lenin Kohászati Művek Személyzeti Osztályán kell leadni.

Gyakorlott

gyors- és gépírónőt

keresünk

„Csepeli nagyvállalat" jeligére kiadóba.

Gyakorlattal rendelkező

esztergályosokat
és
marósokat
felveszünk

Vidéki vállalatnál, vagy szövetkezetnél anyagbeszerzői állást vállalnék Budapesten. „Autó és Gép 81635" jeligére kérek értesítést levélben Felszabadulás téri hirdetőbe.

Főv. 15. sz. Építőipari Vállalat, Bp. XX., Határ út ötven, **felvételre keres** építőipari gyakorlattal rendelkező

technikust, művezetőt, normást,

valamint
ÉJJELIŐRT, KŐMŰVESEKET
és
SEGÉDMUNKÁSOKAT.
A fizikai dolgozók részére munkásszállást és egyszeri étkezést biztosítunk.

A Fővárosi Autótaxi Vállalat felvételre keres 2 éves gyakorlattal és helyismerettel rendelkező

gépkocsivezetőket.

Jelentkezni lehet: VIII., Kerepesi út 15. sz. alatt a munkaügyi osztályon.

„Gábor Áron" Vasöntöde és Gépgyár állandó munkára, azonnali belépéssel felvesz: kifogástalan rajzismerettel rendelkező szerkezeti

lakatosokat villanyszerelőket

és
öntődei darukezelőket,
valamint
segédmunkásokat.
Jelentkezni lehet:
Budapest VIII. ker. Asztalos Sándor u. 9. munkaügyi osztályon

Férfi

segéd-

7 kh. öntözéses üzemi konyhakertbe feles-kertészt keresünk. Irásbeli jelentkezés Mezőgazdasági Kutató Intézet, Martonvásár címre küldendő.

Azonnali felvételre
KERESÜNK
GYENGEÁRAMÚ MÉRNÖKÖT
vagy
TECHNIKUST
(MEO-ba):
GYENGEÁRAMÚ MÉRNÖKÖT
vagy
TECHNIKUST
időelemzői beosztásba;
gyakorlattal rendelkező
MŰSZAKI RAJZOLÓT,
GYENGEÁRAMÚ MÉRNÖKÖT
vagy
TECHNIKUST
vegyész ismerettel, művezetői beosztásba.
Gyakorlattal rendelkező
GÉPKOCSIVEZETŐT.
A jelentkezők életrajzaikat „Kőbányai Közpüzem 8045" jeligére legkésőbb 1960. február 14-ig a Magyar Hirdetőhöz (Budapest, V., Felszabadulás tér 1. sz.) adják le.

Az Egyesült Izzó Vakuumtechnikai Gépgyár azonnali felvételre keres

esztergályos, marós,

SZERSZÁMKÉSZITŐ, LAKATOS, KÖSZÖRÜS

szakmunkásokat. Jelentkezés Újpest, Szilágyi u. 26. Személyzeti osztályon.

Megközelíthető: 12-es, 62-es villamossal.

Több évi szakmai gyakorlattal felveszünk

kőműves, festő, bádogos,

ács,
állványozó,

Tervező... vállalat ... tályára ... korlattal, végzett „Gépgyár... igére Fe... hirdetőbe

Faipari — gépi ... felveszün... vetkezet, 12.

Gépgyári pészmérn... kust felv... „Textilgé... re Fels... hirdetőbe

Elhelyezk... nak, üzem... éves gyak... József, Batthyán...

Önálló b... éves gy... lyezkedne... K. SZ. F... fejtésben ... munkaerő... Felszabad... tőbe.

Információ... alkalmazo... rény ház... möhöz do... Jelentkez... du. 3—8

Kertészt, mó ... ösz... sek. „Bu... igére Fel... hirdetőbe.

Négyéves lé ... gond... Lehet ny... napra. T... 5 óráig, né.

Elektrotec... sítási, e... romos fű... kivitelezé... korlattal ... tatna. „... jeligére F... ri hirdet...

Becsületes nő üzlet... szerzői „Univerz... igére Fe... hirdetőbe

Két gy... gondozón... ponta 7-t... tó elfog... tenként Felszabad... tőbe kére... seket lev...

Napi n... vállal or... asszisztens... 319—472.

Egy mest... rász ál... vagy tá... sürgősen. ... rász 8159 ... szabadulá...

Magyar Nemzet
1949 AUG - 7.

93

Megnyílt a Szépművészeti Múzeum Régi Képtára

Ünnepel a magyar művészi élet. És ünnepel mindenki az országban, akinek bármiféle köze van a szépséghez, a művészethez vagy az újjáéledő kulturális élethez. Szombaton délelőtt ismét kitárta kapuit a *Szépművészeti Múzeum Régi Képtára.* Ezt a vernisszázst szinte egyenértékűnek tekinthetjük az 1906-os megnyitással, amikor a millenniumi törvény határozata által létesített Szépművészeti Múzeum megnyitotta Régi Képtárát. Ha igaz ugyanis az, hogy egy elveszített tárgyunk megtalálása nagyobb örőm, mint a vadonatúj ajándék, úgy a barbár elhurcolásból visszaszerzett kincseinknek méltán örülünk kétszeresen s a Régi Képtár 1949-es megnyitása egyenértékű, sőt különb esemény, mint az 1906-os volt.

A Régi Képtár csodálatosan gazdag anyagából, amely ismét a nagyközönség elé tárult, közel 400 képet helyeztek el 28 teremben és kabinetben és ezalkalommal elégedjünk meg a legkiválóbb mesterek neveinek felsorolásával a legkülönb alkotások megemlítésével: Maso di *Banco* „Mária megkoronázása". *Orcagna* vagy műhelye „Trónoló Mária gyermekével". *Sassetta* „Aquinói Szent Tamás". Luca *Signorelli* „Tiberius Gracchus". *Botticelli* követője „Keresztelő Szent János", *Rafaello* Santi „Esterházy Madonna" és „Férfi képmás", Francesco *Francia* „Szent család", *Pannoniai* Mihály „Ceres" *Boltraffio* „Mária gyermekével", Gentile *Bellini* „Cornaro Katalin képmása", *Giorgione* „Férfi képmás", *Palmavecchio* „Ifjú képmása", Sebastiano del *Piombo* „Férfi portré", *Correggio* „Madonna del Latte", *Ribera* „Szent András vértanúsága", *Valesquez* „Reggelizők parasztok", *Greco* „Apostolfej", „Angyali üdvözlet" és „Bűnbánó Magdolna", *Goya* „Leány korsóval", „A köszörűs" és „Bermudezné arcképe", *Murillo* „A kenyeret osztó Jézus", *Rembrandt* „Szent József álma" és „A rabbinus", id. Pieter *Breughel* „Keresztelő Szent János prédikációja", a' két Franz *Hals*-portré, *Vermeer* van Delft „Női képmás", *Van Dyck* „Házaspár képe", Claude *Lorrain* „Tájkép". *Memling* „Szárnyasoltár", *Reynolds* „E. Hughes képmása".

Az ünnepélyes megnyitás alkalmából két nevet kell megemlítenünk, *Kákay* Szabó Györgyét és *Devich* Sándorét, a restaurátorokét, akik a Nyugatról rossz állapotban, megrongáltan, helyenként szakadozottan és megfakultan visszatért képekre a régi fényt varázsolták s tökéletesen rendbehozták az anyag tönkretett darabjait.

Meg kell emlékeznünk arról is, hogy a felszabadulás óta a Régi Képtár több igen értékes alkotással gyarapodott, *Greco*, *Chardin* újonnan szerzett művét említjük itt csak, de ezek a nevek világos képét adják az elmúlt négy év értékes munkájának.

Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter megnyitó beszédében a magyar művelődés egyik legértékesebb kincsesházának nevezte a Szépművészeti Múzeum e gyűjteményét, amely most az új rendezésben új fényében ragyog.

V. Zs

Megbukott a női sporthorgászat a Balatonon

Balatonfüred, *augusztus*

Stanci néni, *Zoltán* Antalné, talán az egyetlen nő a világon, aki szívesen öregíti magát. Amikor Füreden híre ment, hogy ha jókedve van, *átússza a balatonfüred tihanyi távot*, elmentem, hogy megnézzem ezt a női csodát. Erős, zömök mosolygószemű asszony fogadott a parti nádasba épült, modern kis kőpalota tornácán. Nem nézném többnek *negyvenöt* évesnél.

De nemcsak a nap ellen védő nádból készült halászkunyhók átinak a horgászok rendelkezésére, Stanci néni villájának *ké nagy termét sporthorgászok hálóhelyéül is berendezte.* Itt akarta ugyanis megalapítani a *női sporthorgászok egyesületét* amely terv — hogy vízihasonlattal éljünk — mégiscsak zátonyra futott.

Bajor, Kerády
a sporthorgászok küszöt

— Pedig olyan szépen indult

Pedig már hatvan vagyok

BIPOLD SÁNDOR

műlakatos- és csillárgyára

Budapest, IX. ker., Bokréta-utca 23. sz.

Saját gyártásu csillárok diszes kivitelben. Rácsok, kandallók, világitótestek terv vagy rajz után. Különlegességek dombormű, vert vagy kovácsolt vas- és fémbutor veretekben.

Telefon: 128—62. Telefon: 128—62.

Bing Gusztáv

festék és vegyes cikkek raktára

Budapest, VII., Thököly-ut 38.

Telefon 76—07.

Telefon: 111—68. **Bondy M. és Társa** Telefon: 111—68.

Budapest, VII., Kertész-utca 38.

Vizvezetékek. Gázvezetékek. Gőz- és légfütések. Csatorna-felszerelések.

CASINO pezsgőt.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: KisUjság

Megjelent: 1949 JAN. 8

RÖNTGENSUGÁRRAL

a képhamisítók ellen

Hogyan születnek a Rubensek, Van Goghok, Rafaelek és egyéb remekművek a képhamisítók boszorkánykonyhájában?

93

Épp a napokban tört ki hangos botrány Nizzában *Matisse*-hamisítványok körül — amelyek központjában egy magyar festőművész állt. Tavaly is volt Párizsban hasonló botrány, ekkor a legkülönbözőbb XIX-ik századbeli impresszionisták képeit hamisította *Degas*-nak ötven év körüli unokahuga, maga is festőművésznő.

Még nagyobb port vert fel világszerte *Van Mengeren* holland festő esete, aki komoly vagyonokat szedett össze *Vermeer*-képek hamisításával. Oly mesterien csinálta ezt, hogy a legkomolyabb angol és amerikai gyüjtőket is becsapta műveivel.

Az egyik fajtája a képhamisításnak, mikor *értéktelen újkori másolatot tüntetnek fel értékes régi mesterműként*, a másik, amikor a kép értékét *lefelé* hamisítják meg, *s újkori csekélyértékű szobadísznek álcáznak valami múzeális értékű festményt.*

A röntgensugár leleplezi a hamisítást

— Mit kell tudni a restaurátornak a képhamisítókról? — kérdeztük *Kákay Szabó* festőművészt, aki a *Szépművészeti Múzeum* főrestaurátora.

— Rengeteget — hangzott a válasz. — Ma már sokkal nehezebb dolga van a képhamisítónak, mint ezelőtt. A vásznat, a festékkeverés módját, a lakkok összeállítását még csak megtanulja a hamisító. Vannak szakkönyvek, amiből mindez részletesen elsajátítható. És régi, értéktelen roncskép is elég akad, amely valóban rendelkezik azokkal a kvalitásokkal, amelyekkel egy, mondjuk XVI-ik századbeli olasz képnek rendelkeznie kell. Csakhogy *ma már röntgensugár áll rendelkezésünkre a képek megvizsgálására.*

— Hogy lehet röntgennel megállapítani egy kép valódiságát? Hiszen a röntgensugár keresztülmegy az egész kép anyagán A festett aktnak nincsenek csontjai?...

— De *fényei vannak*. És a fényeket, amióta csak olajfestékkel festenek művészek, *ólomkeverékkel* érik el. Márpedig az ólmon a röntgensugár nem hatol keresztül. Ilymódon a kép festett plasztikája majdnem fotografikus hűséggel követhető a röntgenképen. Hiszen mindenütt, ahol a képen fény van, vállon, homlokon, keblen, combon, ott a fotón árnyék adódik. *Van Dyeke*, minden idők legnagyobb festővirtuóza, olyan pontosan helyezte el fényeit, olyan lágy átmenetekkel valósította meg az árnyalatokat, hogy a röntgenképen a festett alak majdnem olyná tünik, mintha egyszerü fotográfia lenne.

Most *Kákay Szabó* kis Rubens-képet mutat. Rózsaszín telt akt, Rubens sajátságos síma festési modorával, csillogó selymes hússal, gyöngyszürke árnyékokkal.

— Én festettem — mondja szerényen. — *A jó restaurátornak jó hamisítónak is kell lennie.* Még hozzá nemcsak másolni kell tudni. Hanem a festő modorában újat alkotni is, olyasféleképpen, mint *Karinthy* az **„Így írtok ti"-ben, Rubensnél ez** rendkívül könnyü. Technikáját utánozni annál nehezebb, mert ő találta ki az úgynevezett *optikai árnyék* fogalmát. Azaz, azt az eljárást, hogy az árnyékok helyén lehelletszerű átmenettel olyan vékonyan helyezi el a festéket, hogy az alap barnasága áttetszik. *Ezer megszámlálhatatlan ilyen apró trükk van, minden festő modorában*, amit meg kell tanulni, mint megannyi idegen nyelv kifejezéseit. Berlinben például még a huszas években a Kaiser Friedrich-múzeumot majdnem becsapták mesteri *Van Gogh*-hamisítványokkal. Csak a festmény és az igaziak profil-metszetének összehasonlításánál jöttek rá arra, hogy Van Gogh mégis csak sokkal szeszélyesebben kezelte a festék vastagságát, *sokkal nagyobb ecsetvonásokkal festett, sokkal vaskosabban tette fel a fényeket*, mint ahogy ezt utánzója merte.

A meghamisított Rafael

Kis képet mutat, ötvenszer negyvenes nagyságú vászon lehet. Három finom női arc látszik a képen.

— Lorenzo *Lotto* neve volt a képre írva — mondta. — *Pirker* velencei patriarcha hagyatékából került a múzeumhoz. Tehát jó helyről. Hogy nem Lorenzo *Lotto*, azt azonnal láttuk. De hogy micsoda, az csak akkor derült ki, mikor restaurálni kezdtem egy repedést. A sötét háttér alól ez a gyönyörűség bontakozott ki, ezek a lehelletszerű fák a háttérben, ezek a picike lombok. Kíváncsi lettem s a nő kékes ruháját is megkapartam. És akkor előbukkant ez a finom, szinte kaligrafikusan festett aranyszegély. Akkor már tudtam, hogy az egész felső kép csak maszk, hogy a két arc mögött (megjegyzem, egész szép arcok voltak ezek is) más, esetleg értékesebb mű rejtőzik. És most itt van Peruggino *Rafael* mesterének két bűbájos kis szentje, valószínűleg egy nagyobb elpusztult madonnaképnek fragmentuma. Azóta már kétszer kérdeztem magamtól, miért hamisították ezt meg?

A modern hamisítók

— És a modern képek hamisítói? Azok, akik *Matisst* vagy *Renoirt* akarnak kicsempészni határokon át úgy, hogy átfestetik őket?

— Többnyire úgy, hogy *bevonják az eredetit egy semleges lakkréteggel és vízfestékkel, temperával mázolmányt festetnek föléjük*. De ezek gyakran megjárhatják. A modern festők gyári festékkel dolgoztak és könnyen megtörténik, hogy az új festékréteg olyan nem várt vegyi folyamatot indít el a régiben, hogy *tönkreteszi*, vagy egyszerűen lehámlasztja akkor, amikor csak a felső réteget akarják lemosni.

— És a művész lelkének kisugárzását meg lehet hamisítani?

— Tulajdonképpen nem. A régi képek arckifejezését eltalálni lehetetlenség. A legprecízebben négyzetmilliméterre lemásolt madonna szeme is mai ember szeme, ha mai ember festi. Éppen csak abszolut látású egyén alkalmas arra, hogy ezt megállapítsa.

F. Á.

akarnak elnököt cs

Az Egyesült Államok

elnökének kongresszusi üzenet
visszhangot keltett az egész v
különösen azonban a Marsh
országaiban, ahol egyszerre vil
látják, milyen súlyos gazdaság
sággal küzdenek maguk az E
Államok is. A londoni *Daily* V
azt írja Truman üzenetéről, h
lágosan mutatja, milyen súlyos
ségekben szenved a dollár országa
látszólagos egészsége ellenére is. Igaz — írja a lap —, hogy Truman néha célzott a Szovjetúnió iránti barátság szükséges voltára, de az amerikai külpolitika soha nem adta tanujelét békeszándékának, világuralmi tervei vannak és ellenséges a Szovjetúnióval szemben.

Az Egyesült Nemzetek szervezetében

a Szovjetúnió minden lefegyverzési javaslatát amerikai ellenállás hiusította meg.

A *Humanité* is azt állapítja meg, hogy Truman beismerte az Egyesült Államok gazdasági helyzetének súlyosbodását és nyilvánvalónak tartja, hogy az úgynevezett szociális befektetések hangoztatása csak a távoli vidékeken élő amerikai adófizető megnyugtatására szolgál, aki nehezen tudja megérteni, hogy *amerikai pénzen Európában akarnak erőműveket építeni, amikor neki nincs villanyvilágítása a kunyhójában.* Amerikában Henry *Wallace* bírálta élesen Truman fegyverkezési terveit.

lános kétkedés fogadja. Különösen élesen bírálják a négyéves tervnek azt a számítását, hogy a mostani passzív fizetési mérleg 1952—53-ra aktív lesz.

Kínában

a népi felszabadító hadsereg

behatolt Tiencsin délkeleti külvárosába,

tüzérsége állandó tűz alatt tartja az egész várost. A Jangcsei-arcvonalon a néphadsereg két fontos várost foglalt el Nankingtól 120 kilométerre északra. Csang-Kai-Sek hadseregének azok a hadosztályai, amelyek átpártoltak a népi felszabadító hadsereghez, most már annak keretében harcolnak a Kuomintang csapatai ellen.

Az egyiptomi

határon ma elnémulnak a fegyverek. Az UNO csütörtökön hivatalosan bejelentette, hogy mind Izrael, mind Egyiptom

32/921 Ny. Gerece Zol

Nagyságod al. ~~[illegible]~~ gyalékából valós a M. O. B.
Nagyságod kulajdonát k
épitéseli fényképe lemes
folyhatan megkeresztelnyére van
Ban szerencsém kozalni,
vétlárat ~~[illegible]~~ megbízol
lehet szó, mert (sajnos) erre pén
Minkán azonban kiv
esek a lemesek a M. O.
megszerezteszenek, a
a fő és éni kölcsönt
ságodat, fegyverkezjük
nis a Menszetgyűlés

ban. A Washington Post szerint már nem is az a kérdés, hogy lesz-e gazdasági válság, hanem csak az, hogy milyen mérvű lesz ez a válság. A *Newyork Star* közgazdasági szakírója nyiltan megírja, hogy *„egyes amerikai üzletemberek félnek a Szovjetúnióhoz fűződő békés viszony kifejlődésétől és a katonai költségvetés tételeinek leszállításától, mert ez csökkentené az amerikai üzleti élet élénkségét".*

Angliában

is aggodalommal néznek az új gazdasági év elé, mert az egyes ipari ágakban egymást érik a válságok.

szakos rendszabályokat léptetett életbe a munkásosztály ellen. Sok új letartóztatás történt. A francia bányákban szerencstélenség szerencsétlenséget követ, több mint 300 bányász-szerencsétlenség történt a nagy bányászsztrájk befejezése óta.

A Skandináv Államok

miniszterelnökei és külügyminiszterei kétnapos értekezletet tartottak, amelyen a hivatalos kommüniké szerint Svédország, Dánia és Norvégia védelmi együttműködésének feltételeit tárgyalták. Ez a tanácskozás nyilván szoros összefüggésben állott azzal a wash-

Kákay - Szabó György

(: Entergom :)

Magy. Nemzet 83. VII. 16.

MDK.

1)

Kákay Szabó György,
a Szépmüv. Muzeum konzervátora

részt vett a 3 hetes tanulmányuton, /Megszervezte Gerevich Tibor/, melyen a kiváló milánói konzervátorral Mauro Pellicioli is részt vett/ azonkivül Genthon, Deéd, Szentiványi Gyula/.

1941 nyarán KÁSzGy. fejezte be Feldebrön Deéd Ferenctöl megkezdett s annak idején befejezetlenül maradt munkát.

Szentiványi Gyula: Falkép-restaurálások.
Szépmüvészet. 1943. 1. sz. 8-11. l.

Lütfen aşağıdaki boş sayfayı geçiniz.

M.D.K.

Kákai Szabó György festő

a Szépművészeti Múzeum hosszú évekon át kiváló restaurátorának halálára írt kegyeletes sorokkal emlékezik meg:

Weiner Mihályné: A Magyar Régészeti, Művészettörténeti és Éremtani Társulat 1963 évi működéséről.

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1964. XIII.évf. 4.sz. 318. old.

Kákay Szabó György

Szerepel a XXI. Velencei Biennálén

Nemzeti Ujság 1938 jan. 19

Kákay Szabó György, festő MDK

Az Úri u. 47. sz. Középkori lakóház falfestményeinek restaurálója.

Pereházy Károly: Képzőművészetek alkalmazása a budapesti műemlék = lakóépületek 1958. évi restaurálásánál 45-50. l

MŰEMLÉKvédelem, Bp. 1961. 1. sz.

M.D.K

KÁKAY SZABÓ György, restaurátor

Feltárja és restaurálja a váci Székesegyház főoltárának Maulbertsch freskóját (1942.) (melyet Migazzi befalaztatott)

Dercsényi-Gyanasztói: Vác, Bh. 1960.
142., 151. l.

Kákai Szabó György

Reggeli Magyarország
1943. dec. 18.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest. XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.
REGGELI Ország, Budapest
Lap: 1943 DEC. 18.
Megjelent: .....

FRÉSI SORREND

K

31

Maulpertsch-freskót találtak a váci székesegyházban

Vác, december 17. A váci püspöki székesegyházat *Migazzi* Kristóf gróf bíborosérsek, váci püspök építtette a 18. század második felében. Migazzi az oltár mögötti falra *Maulpertsch*-csel festetett freskót, amely eredetileg *oltárkép* volt. Ezt a freskót Migazzi előttünk ma már ismeretlen okból elfalaztatta s a fal elé oltárképet állíttatott.

Pétery József váci püspök a székesegyházat most mintegy negyedmillópengős költséggel restauráltatja és a restaurálás folyamán került sor az oltár mögötti, Migazzi által utólag huzatott fal kibontására. A fal kibontása után előkerült Maulpertsch freskója, amely Mária és Erzsébet találkozását ábrázolja. A kép eddig csak egy metszetről volt ismeretes. A kép nagyrészben elég jó állapotban maradt fenn, bár az eléje épített ívek tégláinak sarkai a kép felső részét több helyen elég mélyen felszántották. Minthogy azonban ilyen sérülés csak a kép egét érte, a nagyértékű freskó restaurálható.

Az újonnan felfedezett Maulpertsch-freskót *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a Műemlékek Országos Bizottsága útján a kultusztárca költségén restauráltatja s a bizottság a kép restaurálására a megbízást *Kákai Szabó* György festőművésznek, a Szépművészeti Múzeum restaurátorának már meg is adta. A Maulpertsch-falkép restaurálása és biztosítása után Pestkörnyéke ismét gazdagabb lesz újabb nagybecsű 18. századi barokk művészi értékkel. *(MTI)*

—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	3602	3199–3601

ULA Telefonszám: Aut. 862-28.

ónyay-utca 23, A Czuczor-
rnok közvetlen közelében.

FIDES

Régiségkereskedés, Lakásberendező

R.-T.

udapest, VII., Hársfa-utca 42. Telefon: J. 380-90

Antik bútorok, régiségek, teljes antik stílű berendezések!

mételte fenyegete
lósította. *Zsebk*
magát. Mire rá

— **Halál a búto**
alatt. *Kolozsvárról*
13 éves István ne
fuvarozott. A kis
leesett fadarabot,
bútorszállító kocsi
kocsi agyongázolta.

— **A Marcal s**
helyről jelentik:
dömölki apát elnöklésével a Marcal-völgyi Vízitársulat közgyűlést tartott. Megjelent a közgyűlésen *Némethy* Béla a földmívelésügyi minisztérium vízrajzi osztályának főnöke is. A Marcal folyó szabályozására eddig 1.175.125 pengőt fordítottak. A Torna és a Kodó patakok szabályozása is folyik. A vízitársulat egyébként beolvad a Rábaszabályozó Társulatba. Azokat a gazdákat, akik a Marcal szabályozása folytán területeket engedtek át, kártalanítják.

— **Ezüstkalászos gazdák kiképzése.** A bi harmegyei Okány községben háromhónapos

napra ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— **Két bajtársát keresi egy haditudósító.** Dr. *Sándor* Tibor keresi azt a két honvédet, akik őt 1942 augusztus 30-án a sustyeperejesheje-i ütközetben, mint a haditudósító század karp. tizedesét sebesülten a tűzvonalból kihozták. Értesítést a következő címre kér: dr. Sándor Tibor, Budapest, I., Korona ucca 10/c.

— **Tréfából felakasztotta magát, komolyan megfulladt.** Oros községben *Barta* Lajos 15 éves fiú meg akarta ijeszteni néniét és padlásukon a nya-

Kákay Szabó György

Egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban kitüntető elismerésben részesült "Szent Imre királyfi" c. temperája.

PH. 930. VIII. 24.

Szeged.

Tordai Imre,

Vágh-Weinmann-Nándor

és

Vágh-Weinmann Mihály

festőművészek

gyüjteményes kiállitása

1930. VIII.

Kákay-Szabó György

Árpádházi Szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban kitüntető" elismerésben részesült "Szent Imre királyfi" c. temperája.

M.930.VIII.24.

los másolat hiteléül:

iniszteri iroda s.tiszt.

Kákay Sabó György

római öszteñdij

Képrom. Török. Ezk.

1930-31. Ti. f.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri [illegible]tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

[signature]

miniszteri iroda s.tiszt.

Kákay Szabó György
festő
I. k. IV. Béla király
u. 95

MKSz 1947

Kákay Szabó György

l.

Szépm. Mur. Ést.

X. 207. l

Kákay Szabó

Györaz

restaurálta a
hazatérült muzeum
képek. egy részét

vod
z

Pigler Andor

Az újjászülető
Szépmüvészeti Mu-
zeum. Budapest

1947. 186. l.

Kákay Szabó György

cred

Világ. 1947.
júl. 20. (Ujjá-
nyilatott a „Majális”)

Fenti restaurátta
levette róla az
elbarnult régi
lakkot

~~Barth Ferenc~~

Kákai Szabó György

Molnár Géza

Pataky Ferenc

Sümegi Schrotta Frigyes

Turchányi László

Zólyomi Zierlich Dezső

tovább

l.

Ősérő, 1936. II. évf.

12.11.27. l.

Istók László: A Nemzeti Szalon kiállítása.

Nagytekintetü Bi

Sándor József vajdahunyadi vá
sághoz cimzett nyugdijazt
Tiszteletteljesen be
nek orvosilag beigazolt a
tását részemről javasolni
rad továbbra is szolgálat
Egyidejüleg tisztele
mozgósitás folytán keletk

MDK

Kákay-Szabó György

Leányfej c.műve.Repr.

Képzőművészet, 1933. 208.l.

MDK

Kákay Szabó György

R.Sz.I.: A Képzőművészet iskolája. Uj Magyarság 1941. jun. 1. 10.l.

MDK

Kákay Szabó György

v.Szabados B.: A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

szövarch 20.-201.lap

Kákai Szabó György.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1933-ba

Bendej:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Kákay Szabó György

Szerepel a Kégrőmérnöki Főiskola tanításán

Magyarság 1937 III-21.

Kákay Szabó György

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalónban a római magyar művészek kiáll.-án.

Ujság, 936. IV. 4.

Kákay-Szabó György MNK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.
antikizáló tájstudiumai
sokat igérő portréi

--:Kiállitás az ErnstáMuzeumban.
Magyar Hirlap. /1933. szept. 24 ??

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

A Képzőművészet iskolája c.könyv egyik
írója Kákay-Szabó György.

Magyar Könyvnap, 1941.jun.

Kákay Szabó György

Restaurálta a buda-
vári koronázó templom
tulajdonában lévő
felsőerdőfalvi szárnyas oltárt.
Az átvétel a Szépmű-
vészeti Múzeumban
1943. febr. 12-én történt.
A szárnyasoltárt
fenti 1940-ben vette át
restaurálásra. A költsé-
geket a főváros mint Egyúr
visette. A város nakértő-
je az átvételnél én voltam.

Kentivány

GEREVIC

KÖZREMŰ

KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: KIRÁLYI
VIII., MÚZEUM-KÖRÚT 6. TELEFON 146—165.
ETÉSI DÍJ ÉVI 20 P. SZÁMONKÉNT 2 P. —
SZÁM: KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA
AGYAR EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST

- A mellékleteknél a fényképész nevét nem közöljük.

BELLE ARTI

RIVISTA D'ARTE
DIRETTA DA TIBERIO GEREVICH
REDATTA DA ÖDÖN MARIAY

AMMINISTRAZIONE: TIPOGRAFIA UNIVERSITARIA UNGHERESE DI BUDAPEST.
BUDAPEST VIII, MÚZEUM-KRT. 6.

ABBONAMENTO ANNUO Lit. 120.

HALT — INDICE

Kákay Szabó György

Önarcképe, a Nemzeti Szalón kiáll.-án.

Az Est, 936. IV. 5.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Szerepelt az 1941-es egyházművészeti kiállitáson.

Függetlenség. /1941. febr. 15 ?/
Magarország /1941 febr. 15 ?/

A művész gyüjteményében lévő
két **kivágott ujságcikk.**

Kákay Szabó György

"Önarckép"-e, a római magy.intézet növendékeinek csoportkiállitásán a Nemzeti Szalónban.

M.H.936.IV.5.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

A Mátravidéki CentrálÉ tavában 4 kilo 60 dekás halat horgászott.

A müvész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk .

MDK

kákai Szabó György festő

Elek A: Egyházmüv. kiáll. Nyugat 1926, okt. 16.
646 l.

MDK

Kákai Szabó György

Leányfej c. tanulmányát megvásárolták az állami gyüjtemény számára

Fiatalok a Műcsarnokban. Művész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

Kákai Szabó György festőművész

Leányfej

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933 Műcsarnok.

MDK.

Kákai Szabó György

Kiállitási hir

Müvészet do67 márc.p.lo.

Kákay Szabó György

festő

Gentmüeml

80.462.l.

nak javítására vonatkozó panaszat a

enni és annak helyreállitására nézve

november hó 18-án.

A műszaki tanácsos megbizásából:

Gross Emil

tb. v. főmérnök.

MDK

Kákay-Szabó György

b-r: Képzőmüv.Főisk. nyolcévi tárlata. Magyarság, 1937, márc. 21. 23 l.

MDK

Kákai Szabó György

Kut kiáll.N.Szal. Nemz.Ujs.1934. ápr.17. 11.1.

KÁKAY SZABÓ GYÖRGY: PARASZTLEÁNYKA.

V. Nemzeti Képzőm. kiáll. 1939.
Kassa.

BURGHARDT REZSŐ: NAPLEMENTE.

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 4 pengő. — Állást keresők és oktatók részére 2 pengő.

Marci!
Gyere haza, mindent rendbe hozok! REZSŐ

Használt ruhákért
csodálatos árakat fizet
Fischbein, Dob-utca 25. Tel. 423-582

Lakás átadó
Budán, háromszobás, parkra-nyiló, üresen vagy bútorozva három hónapra. Tel.: 357-462.

Használt férfi, női ruháért egyenruháért szenzációs árat fizetek
Gerstl, István-út 28. Telefon 426-547

Vennék komfortos
kis villát
budai oldalon. Telefon: 139-408.

Használt férfi és női
ruhákért, EGYENRUHÁKÉRT, cipőkért legtöbbet fizetek. Freund, Dobozi-utca 27. Telefon: 142-673. Hívásra lövök. Szövetcsere.

1700-as 4-ajtós **Mercedes** eladó
P 3500, és Renó primaquatre, Lancia-Augusztа eladó Paulay Ede-utca 23. Telefon 226-208

SZENZÁCIÓS árat fizetek használt férfi-, női ruhákért, fehérneműért, szőnyegért, egész háztartásért. Gersil G., Erzsébet-körút 32. Tel. 421-868

Felhívás!
Átvettem Machaczek Sándorné, Bp., IX., Tompa-u. 16. sz. alatt lévő szatócsüzletét. Kérem a hitelezőket, 3 napon belül jelentkezzenek. Schlesinger Ilona, VIII. ker., Vig-utca 18. ss. I. 3.

Parafalapokat
törmeléket is, szurkosat vagy hasonlót veszek. »Hőszigetelő« jeligére a fők.

Kőbányák!
Lehetőleg 7 kg-os sínekat, csilléket, drót- vagy lánc-felvonót fékkel vennénk.
Ajánlatokat: »Azonnal 7073« jeligére a főkiadóba kérünk.

Címírást és minden egyéb írásmunkát vállalok. Gyarmati, VII., Rottenbiller-u. 37/F. I. em. 12. (Odeon mozi-ház)

Nagyothallók és süketek figyelmébe! Minden készülék-nél többet ér a szájról való leolvasás elsajátítása. Eredményesen tanítja Simonyiné, IV., Veres Pálné-utca 19., III. emelet 2

Latin, német, francia-szakos párizsi és budapesti egyetemet végzett
fiatal tanárnő nyelvórákat ad
korrepetál, vizsgára előkészít, mindennemű fordítást vállal. Reggel 8—10-ig. Tel.: 124-517.

Gyönyörű, nagyméretű, világos
2-ablakos utcai szoba
szép kilátással, fürdőszoba és telefonnal, lehetőleg üresen július hó 1-ére kiadó. Telefon 9-től: 4-ig: 127-201.

Angol és francia női ruhaszalón
előnyös áron készít ruhát, kabátot.
Átalakítást is vállal
Kramerné, Király-utca 51., I. em. 12/a

Svábhegyi Kastély penzió
Loránt-út 22.
Pünkösdi week-end.
Luxus-kényelem. Telefon: 165-210.

VISELT RUHÁIT
és egyenruhát legmagasabb áron megveszem Wertheimer Teréz-körút 29 T. 426-727

ARANYAT, ÉKSZERT
VESZEK. Taub, Thököly-út 18

Használt férfiruhákért
egyenruhákért óriási árat fizetek.
Spiegel, Teréz-krt 2. I. 9. T. 224-842

FIGYELEM!
Használt ruhákért, egyenruhákért legmagasabb árat fizet Schulcz, Népszínház-utca 21. Telefon 142-367.

VENDÉGLŐI BERENDEZÉSEK
használtak és újak olcsón
Rosenfeld, Népszínház-u. 31

Lupasziget legszebb telke
240 □-öl kövezett partial eladó. Érdeklődni d. e. 9—10, d. u. 3—4 telefon: 144-477.

ELTŰNT
félévos fekete hím puli (Pirinkó), XII., Sólyom-utca 9. számú házból hétfőn éjjel. Megtaláló jutalmaztatik. Telefon: 465-135.

Mindent megtalál a
Metropol
szállóban, Rákóczi-út 38

Spolarich—Metropol
Étteremben
kolossvári Balogh Jancsi muzsikál
2-ig nyitva

Spolarich—Metropol
Kávéházban
Torma Töni muzsikál

Spolarich—Metropol
Söröző
Budapest látványossága
Zónaételek, polgári árak
2-ig nyitva

Spolarich—Metropol
Grillben
műsor. Tánc 2-ig
Dizős: Pulay Etelka.

Metropol—Matróz-
Csárdában
Szentiványi énekel.
2-ig nyitva
Igazi tengerparti kocsma

Mátyásföldön jó helyen, 252 □-öles **TELEK ELADÓ!**
Cím a kiadóhivatalban.

Házfelügyelői állást
vállalna fiatal házaspár jó referenciával vagy esetleg óvadékkal. Szíves értesítést: »Bádogos és szerelő« jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Pörkölt rozs
1 kiló **58** fillér
a Párisi Nagyáruházban
IV em., élelmiszerosztály

Blúzok ..... P 9.90-től
Imprimé ruhák... P 20.—-től
Lenvászon kosztümök P 35
Shantung kosztümök P 40
Gyönyörű kivitel, nagy raktár!
Zsuzsi női divat
ERZSÉBET-KÖRÚT 24

MINDEN FOLTOT KIVESZ
zsíros kalapot, kabátgallért azonnal ujjá varázsol, kitűnő féregírtó, poloska, légy, svábbogár és rusznі ellen a közismert
Ditró Nem ég! Nem robban! Nem tűzveszélyes!
Haderer Emil vegyitermék nagykereskedés, Bpest, Bethlen Gábor-u. 14. T. 224-809

Orosz L. Irén
fűzőszalónja
készít fürdőruhát, napozót hozott anyagból is.
VII., Erzsébet-körút 18. földsz. Telefon: 422—777.

Vörös salak
kerti kavics, murva, fekete salak legkiválóbb minőségben vidékre is.
Salakkereskedelmi Vállalat
Budapest, VII., Dohány-u. 59. T. 224-408

STRAND
és VÁSZONRUHÁK BALLONKABÁTOK
Sportruházatnál
VI., Vilmos császár-út 13.

Különbejáratú, elegáns
kertes szoba
abszolút csendes budai házban, közvetlen autobusz, villamosnál, különbejárat, fürdő, melegvíz, vidékieknek is havibérbe kiadó. T. 386-698, köznap délelőtt

Ritka alkalmi vétel Felsőgöd kertvárosban 6-szobás teljesen alápincézett kifogástalan, emeletes
VILLA 280-öles, eladó. Tel. 220-886
Hacker, Benczur-utca 16

Elcserélném
Lánchíd közelében levő olcsóbérű egyszoba-hallos összkomfortos lakásomat belterületi kettőszobás összkomfortos lakásért. Ajánlatot: »Nyugdíjas« jeligére kérek.

Különbejáratú
szép nagy — Abonyi-utcára néző — bútorozott szoba fürdőszobával, légfütés, meleg vízzel, június hó elsejére kiadó. Arénaút 17. szám, magasföldszint 1

Telefonáljon a leggyorsabb
taxigépírónőnek!
Új telefon 226-136

B. STEINER GIZI
NŐI SZALÓN
V. Légrády Károly-u. 44/b. em. 1
Telefon: 292-53'

Rieth volt német diplomatát letartóztatták Newyorkban

Newyork, május 30 (NST)

Csütörtökön letartóztatták newyorki szállodájában dr. Kurt Rieth volt német diplomatát. A letartóztatást a bevándorlási hatóságok foganatosították és azonnal Ellis Islandra szállították dr. Riethet. A volt diplomata ellen máris megindult a deportálási eljárás.

A letartóztatást az előzte meg, hogy a »New York Herald Tribune« hajszát indított dr. Rieth ellen és azt állította, hogy a volt diplomata egészen más célból tartózkodik Amerikában, mint amit bevallott a bevándorlási hatóságoknak. A newyorki lapok híradása szerint a washingtoni német nagykövetségen kijelentették, hogy Rieth egyesegyedül magánügyeinek elintézése céljából tartózkodott az Egyesült Államokban és a nagykövetség előtt teljességgel érthetetlen, miért tartóztatták le.

Eden baklövése vitte Angliát a balkáni kudarcba

Angol okmányok a francia sajtóban Wavell elvetett afrikai terveiről és a balkáni háború kierőszakolásáról

Vichy, május 30 (Magyar Távirati Iroda)

A francia sajtó amerikai források alapján eredeti *angol okmányokat* ismertet, amelyek érdekes megvilágításban mutatják be *az angol kormány és az angol vezérkar között a balkáni háború kérdésében március havában felmerült ellentétet.* Ezekből az okmányokból kitűnik az is, hogy az angol diplomácia, élén *Edennel*, milyen csalfa reményeket fűzött a német-jugoszláv háborúhoz és általában a balkáni hadműveletekhez.

Wavell tábornok március második felében a *bengházi* szakaszon elért jelentős sikerek hatása alatt azon a nézeten volt, hogy *az előrenyomulást ezen a szakaszon teljes erővel kell folytatni.* Március 24.-én a Downing Street 10. szám alatt az angol kormány szűkebb tanácsa értekezletre ült össze, amelyen az afrikai és a keletföldközitengeri hadihelyzettel foglalkoztak. A hadügyminiszter bejelentette, hogy a legutóbbi események katonai mérlege Nagybritanniára igen kedvező s a vezérkar meggyőződése szerint a Tripolisz ellen irányuló gyors offenzíva sikerének valószínűsége 90%-ra tehető.

Utána *Eden* emelkedett szólásra.

— Pontos értesüléseim vannak, — mondotta Eden — hogy *elérkezett a kedvező pillanat, amikor a Balkánon közbe kell lépnünk.* Az ellenséget most arra kényszeríthetjük, hogy komoly szárazföldi fronton bocsátkozzék hadműveletekbe. Tripolisz ma csak másodrendű fontosságú hadszintér. *Minden erőfeszítésünket arra kell irányítanunk, hogy a Balkánon komoly harcteret létesítsünk.*

Eden szavait hosszú vita követte. *Churchill* kezdetben habozott, végül azonban *csatlakozott Eden felfogásához.* Egy órával később a kormány az alábbi táviratot küldte a kairói főparancsnoksághoz:

»*Offenzívát haladéktalanul beszüntetni.* Csapatokat tripoliszi frontról gyors ütemben visszavonni. Minden csapatmegerősítést, utánpótlást Alexandriába irányítani. *Behajózást Kréta felé előkészíteni.* Részletes utasítás megy.«

Március 25-én éjfélkor érkezett meg Kairóból *Wavell* tábornok távirati válasza, amely így hangzott:

»*Benyujtom lemondásomat. A balkáni hadműveleteket katonai ön gyilkosságnak tartom.* Londonba való visszatérésem tárgyában sürgős utasítást várok.«

Wavell távirata megdöbbentette az angol kormányt. A főparancsnok — »our glorious Archibald« — Anglia legnépszerűbb embere s lemondása a közvélemény bizalmát végzetesen megrendítené. Churchill félnapon át ingadozott Eden és a főparancsnok felfogása között. Csakhogy Eden Londonban volt, meggyőzően beszélt, csábos kilátásokat tárt fel, míg Wavell a távolban várta a döntést. *A mérleg ismét Eden javára billent.* Churchill személyes táviratot intézett Wavellhez:

»*Lemondását nem fogadom el.* A felelősséget magamra vállalom. Görögország hathatós megsegítésére az erkölcsi tekintély szempontjából feltétlenül szükség van. Kényszerítenünk kell az ellenfelet, hogy erőit széles balkáni fronton szórja szét. A tripoliszi hadjárat nem sürgős.«

Churchill határozott akarata előtt Wavell végül meghajolt. Tripoliszban megkezdődött az angol hadak visszavonulása és ezzel egyidőben az expedíciós hadsereg Alexandriából útrakelt a Balkán felé.

Dunkerque romjai alatt ma is többszáz holttest hever

Vichy, május 30 (Magyar Távirati Iroda)

Páris városa a prefektus kezdeményezésére »adoptálta« az elpusztult *Dunkerquet*, ami francia szokás szerint annyit jelent, hogy a főváros, amelyet az átvonuló történelmi vihar megkímélt, teljes mértékben magára vállalja *az újjáépítés gondjait és költségeit.* Ez az önzetlen lépés Párisra igen súlyos anyagi terhet ró, mert a mult év júniusában lezajlott bombázások során *Dunkerque városának 51 utcája teljesen elpusztult, 41 utca házsorai súlyosan megrongálódtak s 2650 épület, vagyis a város házainak 80 százaléka dőlt romba.* Dunkerque, amelynek a háború előtt 110.000 lakosa volt, a németek bevonulásának pillanatában mindössze *10.000 lelket* számlált. *Ma 12.000 ember él a romok között,* főleg aggok, nők és gyermekek. A júniusi bombázások polgári áldozatainak számáról még ma sincsenek pontos adatok. A *Candide* című lap úgy tudja, hogy *a romok alatt még ma is többszáz holttest hever.* Az őszi és téli hónapok során az angol repülőgépek mindennapi bombázásai következtében mintegy *200 polgári egyén vesztette életét.* A németek bevonulásakor a kikötői öböl fenekén *a vízbefulladt francia és angol katonák százainak holttestei hevertek.* Egy esztendő leforgása alatt — írja a »Candide« — a tenger hullámai a holttestek nagy részét kisodorták az öbölből.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54.
TELEFON: *222-630, *222-220, 222-688, 222-636
—
Felelős szerkesztő: BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
—
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 9. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

A Szentszék döntött a visszatért déli országrészek egyházkormányzatáról

A *Magyar Kurir jelenti:* Dr. *Angelo* Rotta c. érsek, apostoli nuncius *Maglione* Alajos bíboros államtitkár május 15-én 3748/41. szám alatt kelt levelére való hivatkozással dekrétumban értesítette gróf *Zichy* Gyula kalocsai és bácsi érseket, *Virág* Ferenc pécsi megyéspüspököt és *Grősz* József szombathelyi megyéspüspököt, hogy a Szentszéktől nyert felhatalmazás alapján a régi hazához legújabban visszatért területek plébániái fölött az egyházi joghatóságot június 1. napjától kezdődően e területek egykori főpásztoraira ruházza át mindaddig, amíg a Szentszék által a most visszacsatolt plébániák kormányzatáról végleges gondoskodás történik.

Róma döntése tehát rövidesen követte a visszacsatolás által teremtett tényleges helyzetet és e döntés következtében gróf *Zichy* Gyula kalocsai és bácsi érsek egyházi joghatósága június 1-től kezdődően kiterjed a régi hazához visszatért bácskai terület valamennyi plébániájára; *Virág* Ferenc pécsi megyéspüspöké a dárdai háromszögben levő és a dárdai és baranyavári esperesi kerületekben megszervezett összesen 16 plébániára, végül *Grősz* József szombathelyi megyéspüspöké a visszacsatolt vendvidék 20 plébániájára, akik fölött az átmeneti időben a marburgi érsek gyakorolta a joghatóságot.

A Szentszéknek ezt az örvendetes döntését a felsorolt egyházfejedelmek mindegyike külön pásztorlevélben hozza a visszacsatolt területek papjainak és hiveinek tudomására és ezt a pásztorlevelet a régi hazához visszatért plébániák papjai pünkösd ünnepén fogják a szószékről a hiveknek kihirdetni.

— **Az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségének** nagyválasztmánya ülést tartott. *Ledniczky* Endre országos elnök megnyitóbeszédében arról szólott, hogy az ügyvédi kamarák országos bizottsága *a keresztény jelölti karra sérelmes gyakorlatot* folytat, mert megengedi az egységes ügyvédi és bírói vizsgát tett zsidó jelölteknek *az ügyvédjelöltek névjegyzékében való benmaradását.* Hiába törlik az ügyvédi vizsga után a kamarák a jelöltek névjegyzékéből a zsidó jelöltet, az országos bizottság *sorra megváltoztatja a határozatokat* és így megengedi, hogy a zsidó jelölt *akár tíz évig is jelölti gyakorlatot folytathasson.* A másik ügy, amelyben a választmánynak állást kell foglalnia, az igazságügyminisztériumnak *a közjegyzői rendtartás módosítása tárgyában készített törvényjavaslata.* A szövetség tagjait súlyosan érinti a javaslat, mert számtalan okiratra *a közokirati kényszert* írja elő és megengedi közjegyzőknek a magánokiratok készítését.

A nagyválasztmány több felszólalás után elhatározta, hogy mindkét tágykörben *feliratot intéz az igazságügyminiszterhez és eljuttatja tiltakozását a kamarák országos bizottságához.*

— **Hatvan—hatvanötéves találkozó.** Akik a *kolozsvári* kégyesrendi gimnáziumban az 1877., 1878., 1879., 1880. vagy 1881. évben tettek érettségit, együttes találkozóra gyülnek össze *Kolozsvárott.* Ismerkedés június 7-én délután 7 órakor a *Központi Szállóban.* Megjelenésüket szíveskedjenek előre közölni a szálló vezetőségével.

— **A képzőművészet iskolája.** Ritkán jelenik meg a könyvpiacon olyan értékes könyv, mint a *A képzőművészet iskolája.* Régen megoldásra váró feladatot valósít meg ez a mű, mert a képzőművészetekkel foglalkozókat, különösen a kezdőket megkíméli a művészet *technikai teendőivel* való kísérletezéstől. Még kiforrott művészemberek is haszonnal forgatják majd, mert gyarapítja tudásukat. A kiváló szerzők: *Szőnyi* István, *Molnár* C. Pál, *Szobotka* Imre, *Elekfy* Jenő, *Kákay-Szabó* György, *Varga* Nándor Lajos és *Ferenczy* Beni maguk is elsőrangú művészemberek. Tanácsaik gazdagsága páratlanul értékessé avatja a művet. A művészetnek nagy szeretete és nemes önzetlenség kellettek ahhoz, hogy amit a szerzők hosszú művészi pályájukon elsajátítottak, most feltárják a közönség előtt: *közkinccsé teszik. A képzőművészet iskolája Szőnyi* István szerkesztésében és stílusos, szép kiállításban jelent meg. A szöveg megértését sok színes és egyszínű műmelléklet s egész sor szövegábra segíti elő. A maga nemében ez a munka páratlanul egyedülálló. Rendkívül gazdag, jól megírt, igazán hézagpótló könyv, amelyet minden művészet iránt érdeklődő laikus is haszonnal forgathat.

— **Negyvenéves jegyző-találkozó.** A Budapesten 1901. évben közigazgatási tanfolyamot végzett jegyzők *negyvenéves találkozója* június 7.-én délelőtt 11 órakor lesz a *Lukácsfürdő* éttermének teraszán. Részvételi értesítést kér *Lagnier* Sándor jegyző Budapest, Andrássy-út 86.

— **A drogisták és festékkereskedők pünkösd hétfőjén zárva tartanak.** A Budapesti Drogisták Ipartestülete, a Magyar Illatszer és Kozmetikai Cikk Kereskedők Országos Egyesülete és a Magyar Festékkereskedők Országos Egyesülete megállapodtak abban, hogy *üzleteiket pünkösd hétfőjén zárva tartják.*

— **Házasság.** *Ludwig* József és *Frühwirth* Rózsika tegnap délután tartották esküvőjüket a józsefvárosi plébániatemplomban.

— **Magyarkanizsaiak boldog vasárnapja.** Azok a magyarkanizsaiak, akiket a szerbek 1918 után kiüldöztek, vasárnap reggel féltízkor hazamennek Magyarkanizsára, ahol nagy ünnepélyességgel fogadják őket. A csoport vezetői: dr. *Bata* Péter Pál főorvos és *Bata* János főmérnök. Hazaviszik a Reviziós Liga által adományozott zászlókat is a felszabadult magyar városba.

— **A váci Piarista Diákszövetség közgyűlése.** A váci *Piarista Diákszövetség* június 8.-án, vasárnap délelőtt tartja Vácott a piarista gimnázium dísztermében XIII. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés előtt *Zimányi* Gyula piarista rendfőnök misét mond. A közgyűlésen az új iskolát felavató elnöki beszédet dr. *Preszly* Elemér m. kir. titkos tanácsos mondja, dr. Sebes Ferenc arcképét leleplező beszédet dr. *Orbán* József kúriai bíró tartja, míg dr. *Kisparti* János emlékbeszédét dr. báró *Adreánszky* Gábor egyetemi magántanár, a Diákszövetség társelnöke mondja el. Ugyancsak emlékbeszédet mond néhai dr. Trager Ignácról dr. *Czettler* Jenő m. kir. titkos tanácsos. A közgyűlés után emlékműkoszorúzás, majd társasebéd következik, amelyen dr. vitéz baráti *Huszár* Aladár, az OTI elnöke mondja el a *Madách serlegbeszédet.*

— **Pünkösdi szolgálat az IBUSz-nál.** Az IBUSz igazgatósága közli, hogy vigadótéri menetjegyirodájában június 2-án, pünkösd hétfőjén délelőtt 9—12-ig van szolgálat. Az ugyanakkor meghosszabbításra beadott bérletek azonban csak kedden vehetők át.

— **Augusztus 1.-én nyitja meg kapuit a Soproni Nyári Egyetem.** *Sopronból* jelentik, hogy *a nyári tanfolyamokra minden előkészület megtörtént.* Augusztusra adnak egymásnak találkozót híres professzorok és szakelőadók, hogy a megnagyobbodott ország hallgatói elé tárják a megujhodó Európa legfontosabb gazdasági és műszaki kérdéseit, *az új európai világrendet.* Ezidén *a közgazdasági kari dékán* áll a Tanulmányi Bizottság élén és így a tanfolyamok különleges vonzóerőt gyakorolnak, nemcsak az évről-évre hűen beiratkozó csonkaországi hallgatók százaira, hanem a visszatért Felvidék, Kárpátalja, Erdély és a Délvidék fiaira is. Egy geopolitikai előadássorozat az ország dunavölgyi kulcshelyzetével foglalkozik. Az előadásoknak pompás keretet nyujt Sopron, a magyarság »barokk szabadtéri múzeuma«, az eszményi nyaralóváros. Jelentkezéseket elfogad: a Soproni Idegenforgalmi Iroda (Sopron, Várkerület 44.).

Megkezdődött a pünkösdi élelmiszervásár

Itt a kelebiai rétesnek való cseresznye

Ma nagy forgalom volt a csepeli vásártelepen, miután a zöldvendéglők és üdülőtelepek már pünkösdre is igényeltek árut. *A Balatonra is sok alföldi korai terméket szállítottak.* A saláta felhozatala *tetőpontjára emelkedett,* a szép fejessaláta ára tartott volt. Keresték az újburgonyát, az uborkát, a zöldborsót, a főzőtököt és a gyenge kalarábét. A gyümölcspiera megjött a rétesnek való sötét cseresznye Kelebiáról. A baromfipiacon *a soványkacsa felhozatala emelkedett,* az áru zöme *már reggel kifogyott.*

A *konyhakerti termékek piacán* az árak nagyban így alakultak: új kalarábé 4—18, karfiol levéllel 130—160, főzőtök 100—160, 100—160, cukorborsó 60—85, gyengébb minőségű 55—60, fejessaláta 1—9, retek különféle 1—10, paraj 14—28, sóska 16—34, hegyespaprika 4—20, tölteni való 10—55, salátauborka, hosszú 100—130, kisebb 70—100, petrezselyem 24—45, sárgarépa 20—40, vöröshagyma 170—200, zeller 50—90, zöldhagyma apró 2—8, főzőhagyma csomózva 14—30, fokhagyma 130—180, spárga 20—180 fillér.

A gyümölcspiacon a cseresznye minőség szerint 80—240, a földieper 90—360, az egres 30—70 fillér nagyban.

A baromfipiacon az árak nagyban így alakultak: *Élőpiac:* tyúk 210—230, rántanivaló csirke 340—350, lúd és runca 300—330 fillér. *Vágottpiac:* tyúk 200—310, csirke 400—500 hizott runca 270—320, hizott lúd 260—320 fillér kg-ként.

A tojáspiacon a friss ládaáru 235—240, az egyéb minőségű tojás 190—220 fillér kg-ként nagyban.

SPORT EGY MONDATBAN

A SAJTÓKAMARA SPORTTUDÓSÍTÓI ALOSZTÁLYA ma délután félöt órakor tartja a kamara új székházában közgyűlését.

—•—

BUDAPEST—VIDÉK VÁLOGATOTT BIRKÓZÓMÉRKŐZÉST rendez pünkösd vasárnapján a Ceglédi MOVE.

—•—

A MAGYAR—OLASZ HÖLGY TENISZMÉRKŐZÉS ma kezdődik Milánóban két egyes játékkal.

—•—

AZ IBUSZ SPORTKLUB most tartotta dr. Veres Gábor elnöklésével közgyülését, amelyen elhatározták, hogy ősszel labdarúgó csapatot alakítanak, majd díszelnökké választották dr. Senn Ottót és Láner Kornélt.

—•—

AZ ATHENAEUM ÉS PALLAS NYOMDA csapatai között csütörtök délután tartott labdarúgó mérkőzést 7:1 (5:0) arányban az Athenaeum csapata nyerte. Góllövők Major (3), Tarsoly, Fehér, Halas és Fényes.

— **A Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség díszvacsorája.** *Karafiáth* Jenő m. kir. titkos tanácsos, főpolgármester, mint a Gyógyhelyi Bizottság elnöke, a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség Budapesten ülésező igazgatótanácsa tiszteletére május 27-én *a városligeti Gundel Szinyei-Merse-terében* estebédet adott. A főpolgármester üdvözlő beszédére B. *Diethelm* alelnök, svájci főmegbizott, meleg szavakban mondott köszönetet a hagyományos magyar vendégszeretetért és rámutatott a Szövetség munkájának rendkívüli jelentőségére. Az estebéden *József Ferenc* kir. herceg, a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség elnöke, *Anna* királyi hercegasszony, Gerhart *Schmidt* alelnök, németbirodalmi, B. *Diethelm* alelnök svájci, *Posch* szlovák és *Janusic* horvát kiküldöttek vettek részt a magyar fürdőügyi szakférfiakon kívül.

RADIO

Péntek, május 30.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. — 12.10 Cigányzene. — 12.40 Hirek. — 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés. — 13.30 Katonazene. — 14.30 Hirek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 Ének zongorakisérettel. — 15.40 Mit főzzünk? — 15.55 Balalajkazene. — 16.10 Előadás. — 16.45 Időjelzés, hirek. — 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 A rádió szalónzenekara. — 18.00 Sportközlemények. — 18.10 Cigányzene. — 18.25 Előadás. — 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. — 19.25 Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. — 20.20 Külügyi negyedóra. — 21.40 Hirek. — 22.10 Kedvelt hanglemezek. — 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. — 23.25 Cigányzene. — 24.00 Hirek.

BUDAPEST II.: 18.30 Cigányzene. — 19.30 Gyorsirótanfolyam. — 20.00 Hirek. — 20.10 Táncelemezek. — 21.10 Felolvasás.

KASSA: 12.10 Hanglemezek. — 12.40 Budapest I. — 15.20 Szlovák hallgatóinknak. — 15.35 Hanglemezek. — 16.10 Budapest I.

— **Vajthó László: Halhatatlan magyar irodalom.** A magyar irodalom történetének kevés népszerű összefoglalása van. Ezek legtöbbje csak azzal szolgálja az olvasót, hogy színesebb jelzőkkel mondja el a tudomány megállapításait. Az irodalom viszont annyira személyes ügye az olvasónak, az élményből fakadó kapcsolatok annyira bensőségesek, hogy egy népszerű és valóban a nagyközönségnek írt irodalomtörténetnek módszerében is újat kell alkotnia, ha céljául a közvetlen megismertetés feladatát tűzi maga elé. *Vajthó* László könyve eléri ezt a célt. Az irodalmat ismerteti, a sokszázéves magyar irodalom halhatatlan alkotásait, nagy írói egyéniségeit. Szellemes előadása, óriási anyagismerete, stílusa vonzóvá teszi előadását. Függelékül a magyar versek ritmusát ismerteti. Segítségével az olvasó elé egyszerre ismeretlen szépségek tárulnak. A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

— **Erdélyi szobafoglalás az IBUSz-nál.** Az IBUSz, mint az Erdélyi Fürdők Szövetségének képviselője, készséggel nyujt felvilágositást az erdélyi fürdőhelyek szobafoglalásaira vonatkozólag. Kéri a közönséget, forduljon kívánságával a Vigadói Főirodához.

Express hirdetések

Pünkösdkor üdüljön a **Hüvösvölgyi Parkszanatóriumban** Hidegkúti-út 78. Nyéki-útnál leszállni 83. villamosról. T. 164-085.

Vennék zongorát vagy PIANINÓT, privättól, készpénzért. Tel.: 115-934. Pozsonyi-út 1., virágüzletben, Hausner.

Fagylaltkészítő és tároló elektromos automatagép, Hennenfeld-féle eladó. Csákányi cukrászda, VII., Wesselényi-utca 60. Telefon: 425—041.

Angol, német tanítás, társalgás, fordítás, levelezés. Vilmos császár-út 76, H. 3

Mindenki A SVÁBHEGYI **GRILL** KÁVÉHÁZBAN **szórakozik** Fogasmegállónál. Zene, tánc.

Használt és új **irodabútor LAKÁSBÚTOR** olcsón részletre is. Klauzál-utca 26.

Balatonakaratján 400 □-öl bekerített **gyümölcsös eladó** Telefon 292-735.

Hegyi levegő, napsütés elsőrendű étkezés Orvosi és nevelői felügyelet **Mártonhegyi Gyermeküdülő** Kérjen azonnal prospektust! Telefon: 166—663.

Bútorozott luxus lakrész Benczur-utcában a nyári hónapokra kiadó. Tel. 220-886. 1—3-ig.

ZONGORA-HANGOLÁST olcsón, jól, szakszerüen végez **Blau Dezső** Bécsben végzett hangoló. Lauberger és Gloss tanítványa. VI., Eötvös-utca 28. Telefon 112-842. Vétel-eladásnál szakbirálat.

magvait. Célszerű egészséges kisdedóvók, pompás középiskolák és modern nagy egyetemek épülnek. Templomtornyok karcsúsodnak ég felé. Mind a lélek kulturájának áhitatában fogant alkotások.

A templomokhoz egyházi ruhák és szent edények is készülnek. Az egyik vitrinben ott látunk egy garniturát a szegedi fogadalmi templom miseruháiból. A gödöllői Premontrei rendház egy remekbe készült casulát állított ki. A Római Magyar Akadémia egyik növendéke *Molnár* Mária monstraciát és kelyheket mutat be. Az uj magyar iparművészetnek egészen kivételes szépségű művei ezek. Születésük szerves folytatása egy következetesen keresztül vitt nagyszabású kulturprogrammnak.

Fenn a képek fölött szinte húzza magához a tekintetet néhány gyönyörű terítő: mély vörös óarany hímzésszegéllyel, megfakult, de annál artisztikusabb zöld és kék arany ezüst és színes hímzések bámulatos ornamentikájával. A római, bécsi és berlini Collegium Hungaricumok díszterítői ezek s művészi szépségük nemcsak gyönyörködtet, hanem egyben rátereli a figyelmet Klebelsberg kulturprogramjának egyik legtermékenyebb és messzekiható jelentőségű részére a külföldi magyar Collégiumok kifejlesztésére. Három nagy egyetem megalkotása fűződik Klebelsberg gróf nevéhez, de az egyetemek tudományos munkájának európai horizontuvá tágítása, kifejlesztése és beletörése itt történik a külföldi Collegiumokban. Itt érik és forr ki az

KÁKAY SZABÓ GYÖRGY: ÖNARCKÉP

A gr. Klebelsberg Kunó Emlékkiállításról

Képzőművészet
1933. 58. f. 63. l.

Kákay Szabó György K

VASZARY JÁNOS: HAL

A gr. Klebelsberg K

új szellemtörténeti irányzat, amelynek gazdag kiterebélyesedése összeesik ezzel a gazdag kulturkorszakkal.

Vitrinákban a könyveknek egész légiója sorakszik fel: Kisebb nagyobb füzetek, testes kötetek, vaskos foliok, gazdagon illusztrált díszmunkák, a Collegiumok ösztöndíjas növendékeinek művei. A szellemtörténet minden iránya képviselve van itt. A római intézet főleg művészettörténeti tanulmányokkal tünik ki, míg a bécsi főleg történelmi kutatásainak feldolgozásával gazdagította a magyar tudományosságot. A háború után megnyilt titkos császári levéltár az uj adatoknak kimeríthetetlen forrásával szolgált itt az ifjú magyar kutatóknak.

Külön kell itt megemlékezni a Magyar Történelmi Társulat munkásságáról, amelynek nagybecsű kiadványai Klebelsberg Kuno gróf kezdeményezésével és támogatásával jelentek meg. Felbecsülhetetlen értékű ezek közt Széchenyi István gróf hátrahagyott írásainak monumentális kiadása.

Arról talán fölösleges is beszélni, milyen szolgálatokat tett különösen a Római Magyar Akadémia a fiatal magyar festőnemzedék fejlődésének, Róma legtehetségesebb fiataljainknak irányító és termékenyítő hatást adott.

Impulzust, uj lehetőségeket, működési teret adott ez a kultúrprogramm a magyar iparművészetnek is, amint erről a kiállítás iparművészeti része tanúskodik. Impozáns darabjai ennek a résznek a Testnevelési Főiskola asztalterítője, a szegedi egyetem avatási terítője és nagy asztalterítője, mindhárom az Izabella Háziipari Szövetkezet remekbekészült munkája. Egy üvegszekrényben a Corvin rend jelvényei, serlege és alapító oklevele látható. Igen érdekes *Berán* Lajosnak a kormányzót ábrázoló színes viasz reliefje és *Lux* Eleknek néhány finom mívű porcellánja a Herendi gyár kivitelében. Külön szekrény a kultuszminiszterium gazdag érem és plakettgyüjteményét mutatja be.

De nemcsak a jelent és a jövőt szolgálta Klebelsberg kulturprogrammja, hanem a mult emlékeinek megőrzésére gondja volt. Külön terem mutatja be ezt a műemlékvédelmi munkát. A Szent Anna templom, az Egyetemi templom, a Nemzeti Muzeum, a Szentháromság szobor, a visegrádi Salamon-tornya, a gödöllői Kálvária, a szegedi Ferencrendi templom, a zsámbéki román templom, az egri minorita templom, az egri minaret, a székesfehérvári ciszter-

SZÍNHÁZ

Sas-ucca

Bemutató a Belvárosiban

Akár idegen példa, akár magyar ötlet, szerencsés dolog volt Hendrik *Hausen* holland vígjátékát pesti környezetbe tenni át. (Kitünően sikerült is a kitünő *Lakatos* Lászlónak.) Igy sok mindent nem kell megmagyarázni: a textil-bonyodalomból a textil már adva van s ennek az ismerős világnak színpadra vitele elfeledteti a nézővel, hogy a bonyodalom már többször volt adva hazai és külföldi színpadokon.

Az unokájával az apa ellen üzletileg összefogó nagymama már ismert nemzedék-összeütközésekre utal, amelyeknek kiengesztelő megoldása ma már csak a klisék helyes felhasználásának dolga s ha ráadásul még két remek alak is van a darabban, már csak két megfelelő színészt kell találni s az igazgató készítheti a táblát: Minden jegy elkelt.

A két alak: a sasuccai nagymama, a könyörtelen és csúfolódó üzletasszony és csupaszív nő; a családi viszályt pletykáival fűtő Poldi bácsi, a nagyszájú rokoni ingyenélő.

A két színész: *Gombaszögi* Ella, aki az élő mában gyökerező biztos művészi megérzésével olyan huncut és tiszteletreméltó, puhán makacs, jóságosan gonosz, gonoszkodva jó, félszegen öntudatos, morcosan kedves, csúfszájú de annál szebb szívű nagymama, hogy életet kap tőle a többi alak is (a szerzőtől úgyse kapott) — és a Poldi bácsit túlzásaiban is hiteles humorral játszó *Sarkadi* Aladár.

A többi szereplő csak ürügy. Szép, izgalmas és jelés ürügy: *Muráti* Lili, aki mellett *Nagy* György, *Baróthy* József, *Végh* Sári és *Báthori* Giza játsszák a főszerepeket elismerésre méltóan.

L. G.

A csodadoktor

Bemutató a Magyar Színházban

Párizsi parfőm hamisítatlan, édes illata árad a zenekarból. A modern francia operettirodalom két legnagyobb komponistája fogott össze, Maurice *Yvain* és Henri *Christiné*, két elmés francia zenei kozőr, a dallam, a ritmus, az üdítően szellemes hangszerelés két mestere. A jeles zsonglőrpár az operettcirkusz offenbachi magaslatán szaltózik. Ki nézi a trambulint, André *Bardé* szabályos szövegkönyvét, amely csak eszköz arra, hogy elvégezzék fölötte a nagyszerű mutatványt? *Heltai* Jenő üditően bájos magyar szövegkönyve és *Harmath* Imre pattogó versei kitünően alkalmazkodnak a zenéhez, amely éppen úgy ki fogja elégíteni a párizsi csemegére vágyó inyenceket, mint a borsos bő hazai koszt kedvelőit.

Kosáry Emmy

Balla Lici

Kosáry Emmy, *Balla* Lici, *Somogyi* Nusi, *Kabos*, *Gózon* és *Békássy* szekszettje halad az együttes élén, amely *Kováts* Terus, *Szigeti*, *Keleti*, *Ihász* és *Sugár* epizódfiguráival bővítve gondos előadást nyujt. *Lóránt* Vilmost, a rendezőt, *Komor* Vilmost, a karmestert illeti még elismerés. A főpróba közönsége lelkesen fogadta az operettet, mintha egy párizsi különvonat érkezett volna tele jókedvvel, dallal és optimizmussal. (s. a.)

Zerkovitz Béla

Autó mint szerzői tiszteletdíj

Zerkovitz Béla zeneszerző nemrég érkezett haza Olaszországból.

— Érdekes megállapodást kötöttem a *Ricordi*-kiadócéggel — mondotta Zerkovitz Béla. — Őt dalt szállítok a cégnek és eladom egész világjogát. Ennek a dalsorozatnak a tantiémje és néhány régebbi követelésem helyett a *Ricordi*-cég »házhoz szállított« részemre *egy modern olasz autót*...

Különös magyar propagandafilm a párizsi hiradóban

Nagy sikerrel játsszák mostanában Angliában és Olaszországban a *Hungária*-filmet, amely Magyarország szépségeinek, a főváros pompás látványosságainak gyüjteménye. Annál furcsább az a levél, amelyet dr. *S. H.* nevü olvasónk küldött Párizsból és amely a következőképpen szól:

»A párizsi mozikban jelenleg futó »Éclair Journal« (tehát a heti filmhiradó) képei között »Printemps Magyar« (magyar tavasz) cimen egy kis jelenetet mutatnak be. Az alcim szerint husvét hétfőjén a falusi ifjúság csapatosan látogatja meg a helybeli szépségeket. A »látogatás« a képen olyan módon zajlik le, hogy 10—12 turisüvéges, matyókötényes ifjú befordul egy falusi házikó sivár udvarára. Megtöltenek a kútból néhány lóitató pitlit, másrészt egy rugkapáló és sivalkodó leányzót cipelnek a csöbrökhöz. A gáláns ifjúság négy tagja (ketten jobbról, ketten balról) lefogja a szegény áldozatot, a többiek pedig a pitlik tartalmát teljes erejükből a *rugkapáló lányzó arcába és nyakába vágják*. Tisztelettel kérdem az illetékes tényezőket, *nem tudnak a magyar föld szépségeiből mást mutatni a külföldnek? És miért nem vigyáz jobban a magyar filmcenzúra, hogy ilyen kép ne kerüljön ki idegenbe?*«

A nagy koncert

Tombolva ünnepelte a pesti közönség Saljapint a Vigadóban

Péntek este zajlott le a Vigadóban az évad egyik legszebb hangversenye: *Saljapin dalestje*. Gyönyörű estélyiruhák vonultak fel, ott volt *a rádsa is* és olajbarna felesége...

Mielőtt Saljapin megjelent volna a pódiumon, Ivan *Basilevsky* zongoraművész eljátszotta *Chopin* 3. számú Scherzóját. Az emberek türelmetlenül ültek és várták Saljapint. Ezért még Ivan Basilevskyt is érdemes volt meghallgatni.

Aztán kijött az a nagy darab orosz ember, kitűnően szabott frakkjában, nyájasan mosolyogva és főúri gesztusokkal integetett a közönségnek. Mindig maga mondta be a műsorszámait. Németül. Nem a dalok vagy áriák címét, csak a számot, amelynek alapján a közönség a műsorban megnézhette, hogy mit énekel.

*

Először orosz szerzőktől énekelt. *Mussorgskyt*, *Glinkát*, *Borodint*, az »Igor herceg«-beli áriát.

Aztán *Rossini* következett. Basilio áriája a »Szevillai borbély«-ból. Csattogtak a tenyerek, az emberek nevetve tapsoltak utána. Felrázta őket Saljapin Basiliója.

Melyik volt a legszebb? Talán *Flégier* »A kürt« című dala Alfred de *Vigny* szövegére. Híres régi száma Saljapinnak. Vagy *Schumann* »Két gránátos«-a? *Mozart* »Don Juan«-áriája?

Nem, a legszebb a »Bolha-dal« volt. Szebb, mint az a *Dargomschsky*-dal, amelyben a zseniális énekes *egy részeget utánzott*, mint a fölényes komédiázás nagymestere. A »Bolha-dal«, *Mussorgsky* tökéletes zenéje, *Mefisztofelesz* remek kacagásával a végén. Az emberek még lélegzeni se mertek. Persze az elmaradhatatlan »*Ej uhnyem*« mindig megteszi a hatását. Tegnap este is. Azzal a végtelen pianóval végződik, amelynek Saljapin olyan nagy művésze.

*

A szünetben hatalmas virágcsokrot nyujtottak át neki. Kivett belőle egy vörös szekfűt és a gomblyukába tűzte. Aztán, mint egy udvari hoppmester, mint egy konferanszié, mondta:

— *És most tíz perc szünet következik, hogy elszívhassunk egy cigarettát.*

El akartunk szívni egy cigarettát, mire a rendőrök azt mondták, hogy *a dohányzó nem dohányzó többé!* Tessék átmenni egy másik helyiségbe, ahol persze egy gombostűt se lehet lejteni, olyan sokan vannak.

Néhány külföldi, sőt belföldi is méltatlankodott emiatt. Egy nagyon is látogatott Saljapin-koncertet nem szabad megzavarni ilyen bosszantó apróságokkal.

(K. K.)

Színházi kis hírek

Kik lesznek Gigli partnerei a »Parasztbecsület«-ben? A május 18-i városiszínházi Gigli-előadáson a »Parasztbecsület«-ben Santuzza: Bodó Erzsi, Lola: Gere Lola lesz. Alfiót Losonczy György, Luciát Bársony Dóra énekli, Turridu: Gigli. Az előadást Fleischer Antal vezényli.

Linz Mártát, a Berlinben élő világhírű magyar hegedűművésznőt nemsokára a königswusterhauseni rádióállomáson hallgathatjuk a »Künstler von Ruf« sorozatban. Hétfőn, május 14-én lesz a hangversenye. Zongorán Michael Raucheisen kíséri, aki a magyar származású Ivogün Mária operaénekesnő férje.

A moszkvai cigányszínházban nemrég előadták a »Carmen«-t. Mérimée elbeszélését vitték színpadra Bizet zenéje nélkül. A szereplők valamennyien cigányok és cigánylányok.

Színházi ünnepnapok lesznek Berlinben. Igy április 20-án, Hitler Adolf születésnapján, valamint január 30-án a nemzeti szocialista uralom jubileumi napján is. Ezeken a napokon csak olyan darabokat szabad játszani a színházakban, melyek előadását előzőleg megbeszélték a birodalmi dramaturgokkal.

Shuk Lajos, a magyar származású karmester vezényelte nemrég a newyorki Civic zenekart.

Rösler Endre és Farkas Sándor, az Operaház két kiváló énekese június végén Milánóba utazik Eduardo Gardinhoz, a világhírű énekmesterhez. Egy hónapig korrepetálnak nála.

A színigazgató

Egyik magánszínházunk házifőpróbáján a rendező összeveszett a színigazgatóval.

— Ez mégis csak sok! — kiabálta a direktor. — *Maga itt az igazgató, vagy én?*

A rendező állását féltve hirtelen megszeppent és így felelt:

— Nem én vagyok, kérem...

— *Akkor ne beszéljen butaságokat!*

RÁDIÓ

Ma: Majális és közvetítés egy gyermekjátszótérről

Szombat, május 12.

Budapest I.: 3.30 Üzenetek. — 5.00 Közvetítés egy gyermekjátszótérről. — 5.30 Hajós Magda hegedül. — 6.00 Amatőrposta. — 6.20 Polgár vezényli az operaházi zenekart. — 7.40 Julier ezredes: A magyar katona és a külföld. — 8.15 »Majális«. — 10.35 Cigányzene. — 11.15 Hanglemezek.

Külföld. Hangversenyek. Chopin-est **(Varsó 8.00).** Schubert—Weber ünnep **(Beromünster 8.00).** Zenekar **(Luxemburg 8.00).** Smetana-est **(Varsó 8.45). Operák.** Smetana: Libussa **(Prága 7.00).** Zandonai: Francesca da Rimini **(Róma 9.00).**

Vasárnap, május 13.

Budapest I.: 9.10 Üzenetek. — 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd. — 11.15 Evangélikus istentisztelet. — 12.30 Üzenetek. — 2.00 Cigányzene. — 3.00 Gazdasági előadás. — 3.45 Üzenetek. — 5.00 Hankó Béla tanár előadása. — 5.30 Budapesti Kamara-kórus. — 6.15 Huszár Pufi csevegése. — 6.45 Hanglemezek. — 7.30 Móricz Zsigmond előadása: Miskolc körképe. — 8.00 Halász Gitta és Somló operettrészleteket énekel. Fridl vezényel. — 10.00 Cigányzene. — 11.00 Német előadás. — 11.15 Jazz.

BUDAI SZINKÖR

Vasárnap, május 13-án délután 4 órakor, este 8 órakor

Herzer világhírű szenzációs színműve

Molnár Aranka és Beregi Oszkár

ÉLET ÉS MÁMOR

(Morfium)

Rendkivül olcsó helyárak!

Az utolsó évtizedek legvidámabb, legpárizsibb francia bohózata a

Hölgyeim, elég volt!

Legdrágább hely 4 pengő. Premier: szerdán este, május 16-án 9 órakor

Fővárosi Operettszínház

Holnap, vasárnap délelőtt ½11 órakor

Lakner Bácsi Gyermekszínháza

a Magyar Színházban

KIRÁLYOK KINCSE

Utazás a föld körül 80 perc alatt.

Kedvezményes jegyek Az Est kiadóhivatalában ma este 7 óráig

TENIERS MÁSOLATA Giorgione híres festményéről »*Páris születéséről*«, amelynek eredetije most került elő röntgenvizsgálat útján a Szépművészeti Múzeum egyik értéktelen másolata alól

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM tulajdonában levő kép egy részlete Ez alatt van az eredeti Giorgione kép

BERZEVICZY ALBERTET, a Tudományos Akadémia tizenegyedszer megválasztott elnökét üdvözli *Kornis* Gyula. Az asztalfőn ül *Berzeviczy*, mellette *Balogh* Jenő főtitkár

A LETT SZÉPSÉGKIRÁLYNŐ, aki a *Nemzetközi Vásáron* nemzeti viseletben csinál *propagandát* hazájának

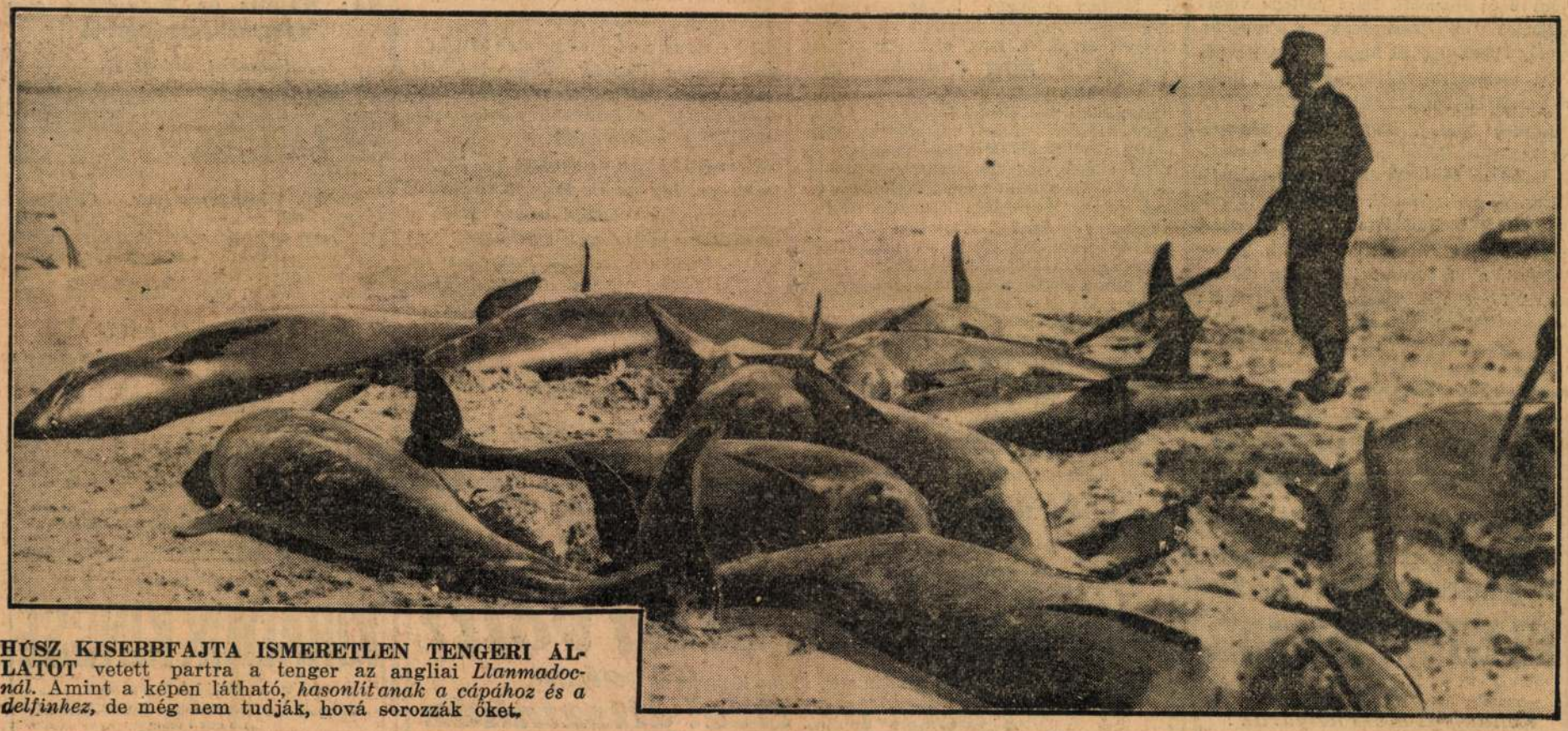

HÚSZ KISEBBFAJTA ISMERETLEN TENGERI ÁLLATOT vetett partra a tenger az angliai *Llanmadocnál*. Amint a képen látható, *hasonlítanak a cápához és a delfinhez*, de még nem tudják, hová sorozzák őket.

A PORKATASZTRÓFA BORZALMAS CSAPÁST MÉRT AMERIKÁRA

A téli búzatermés java elpusztult, a farmerek éhinség előtt állnak, az állatállomány veszendőbe megy

Newyork, május 12
(A United Press kábeljelentése)

A por- és homokvihar, amely napok óta dühöng az Egyesült Államok középnyugati országaiban, már egészen az Atlanti-óceánig jutott, de erejéből semmit sem vesztett. A városokban az uccákon alig lehet járni és termérdek sokan megbetegedtek. A meteorológiai intézetek jelentései kiemelik, hogy évek óta nem volt ilyen számum és az ok kétségkívül a hetek óta tartó rekkenő forróság és szárazság.

A por elsötétítette a napot

Az egyiptomi tíz csapás egyikének újvilágbeli megismétlődésének tekintik azt a porfelhőt, amely lassankint végigsepri az északamerikai szárazföld túlnyomó részét A történelem során ezúttal először borította el a délvidéki prairiek pora Newyork uccáit.

Amerre a porfelhő elvonul, a nap délben is elsötétül.

A repülőgépeknek legalább tizenötezer láb magasságba kellett felszállni, hogy elkerüljék a fojtó, poros levegőt, amely behatolt a házakba, üzletekbe, erős szemgyulladadást idézett elő, forgalmi baleseteket okozott, pillanatnyilag megvakítva a kocsivezetőket.

Háborgó iszapóceán

A repülők jelentése szerint a vidék a magasból

háborgó iszapóceánhoz hasonlított.

Csikágóban egy köblábnyi levegőben 308.950 porrészecskét számláltak meg. A rochesteri Maio klinikán a műtéteket el kellett halasztani, mert a por a műtőtermekbe is behatolt. Indiana államban hócekkel próbálták az utakat járhatóvá tenni. Sok helyen a vízellátás is fennakadt.

Ez az elemi csapás növelte azokat a pusztításokat, amelyeket a tartós szárazság a vetésekben okozott. A terméskilátások a legrosszabbak negyven év óta. A tizenhét legfontosabb nyugati és középnyugati földművelőállamot termés-katasztrófa fenyegeti.

Naponta egymillió bushel pusztul el a búzatermésből

Wallace földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a rossz időjárás április elseje óta naponta egymillió bushelt pusztított el a téli búzatermésből. Május elseje óta a terméskilátások még rosszabbak lettek. Hozzátette, hogy

csak a régebbi termésekből fenmaradt készletek tudják megmenteni Amerikát az élelmiszerhiánytól.

Újabb jelentések szerint a téli búzatermést 461 bushelre becsülik, ami 170 millió bushellel kevesebb a tíz évi átlagnál.

A csikágói gabonatőzsdén újabb viharos áremelkedések voltak.

Londonban azt hiszik, hogy az amerikai belföldi búzaár az ősszel legalább tíz pennyvel haladja meg a világpiaci árat. Üzleti körök azt várják, hogy a csikágói búzaár egy-két napon belül meghaladja az egy dolláros színvonalat.

A kárvallott államok parlamenti képviselői híreket kaptak hazulról, hogy a farmerek éhínség előtt állanak és állatállományuk takarmány hiányában veszendőbe megy.

Abbazia: Hotel Pension Parco
Központi fekvés a fürdők és tenger közvetlen közelében. Legnagyobb kényelem. Pengőbefizetés Budapesten, V., Báthory ucca 16. sz., Eternit-cégnél. Prospektussal és felvilágosítással szolgál „AZ EST" utazási irodája

MEGNYÍLT
a margitszigeti
POLO
(volt Floris)
BUTTOLA-JAZZ

„Kétségbeejtő a helyzet" a hivatalos jelentés szerint

Roosevelt elnök és összes érdekelt szakminiszterei a mult éjszaka hosszasan tanácskoztak az aszálysujtotta középsőnyugati vidék földmívelő lakosságának megsegítéséről. Az állami időjelző hivatalok jóslásai szerint

esőre nincs kilátás.

A helyzet az összes hivatalos szervek jelentése szerint mindenütt kétségbeejtő és a károk messze túlhaladják az eddigi becsléseket.

Lincolnban (Nebraska állam) a hatóságok a vetőmagnak

élelmezési célokra való felhasználását javasolják.

Minesota államban hatálytalanították a termelést korlátozó intézkedéseket.

Roosevelt elnök hozzájárult az 1322 millió dolláros pótköltségvetéshez általános újjáépítési célokra, az eddig tervezett 1500 millió dollár helyett.

Párizs: 29 fok árnyékban

Párizs, május 12

A fagyosszentek Párizsban és Francaiországban nagy hőséggel köszöntöttek be. Párizsban a hőmérő tegnap

árnyékban 29 fokig emelkedett.

Valószínű, hogy a meleg tovább tart és csupán az ország déli és délnyugati részében jósolnak viharokat és hősüllyedést.

Beretvával öngyilkos lett a Rudasban a rákosligeti jegyző

— Az Est tudósítójától —

Ma délelőtt a Rudasfürdőben egy elegánsan öltözött középkorú úr kabint bérelt s bezárkózott. Körülbelül 20 perccel később a folyosón tartózkodók arra lettek figyelmesek, hogy *a kabinból jajgatás, nyöszörgés hallatszik.* Az alkalmazottak előbb kopogtattak, majd felnyitották a kabin ajtaját. A vendég a kabinban ült, *félig aléltan, hátrabukva. A fürdővíz telve volt vérrel.* A férfi

nyakán a főütőér és jobbkezén az ütőér fel volt vágva

azzal a beretvával, ami a fürdőszoba szőnyegén hever. Már *nagyon sok vért veszített, beszélni sem tudott.* Gyorsan első segélyben részesítették, közben értesítették a mentőket is.

A fürdőszoba asztalán a vendég kirakta értéktárgyait, többek között pénztárcáját, amelyben személyazonossági okmányai voltak. Ezekből megállapították, hogy az illető

dr. Mikes József rákosligeti községi jegyző.

Dr. Mikes több búcsúlevelet írt, ezeket valószínűleg már magával vitte a fürdőbe. Az egyik levelet dr. *Endre* László gödöllői járási főszolgabírónak, egy másikat bátyjának, *Mikes* Sándor isaszegi földbirtokosnak.

Amikor a mentők néhány perc mulva megérkeztek, *dr. Mikesben már alig volt élet.* Hordágyra tették és elrobogtak vele a Rókus-kórházba, de

mielőtt a kórházban kórágyra helyezhették volna, meghalt.

Az Est munkatársa *Erdélyi* Lóránt-nál, Pest vármegye alispánjánál érdeklődött dr. *Mikes* személye felől. Az alispán a következőket mondotta:

— Én magam nem ismertem közelebbről a szerencsétlen dr. *Mikes* Józsefet. Annyit tudok róla, hogy

ellene semmiféle fegyelmi vizsgálat nem volt

és így az öngyilkosság nem hozható össze hivatali szolgálatával. Annál megdöbbentőbb az öngyilkosság híre, mert nemrégiben kint voltunk egy rákosligeti ünnepélyen, akkor beszéltem dr. Mikes Józseffel. *Az erős, életvidám férfin nyoma sem volt annak, hogy belső harcokat vív* és öngyilkosságra készül. Nyilván *magántermészetű ügyei* késztették a végzetes lépésre.

A délelőtti órákban már Rákosligetre is kiszaladt a hír a főjegyző tettéről. Senkinek fogalma sincs arról, hogy miért követhette el tettét a mindig jókedvű, jó anyagi viszonyok között élő főjegyző, akit

szombaton választottak meg

a község főjegyzőjének egyhangúlag.

Székrekedésnél,
gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes ***Ferenc József*** keserűvizet.

Dr. Fritz János főorvos gyalog elindult Rómába

— Az Est tudósítójától —

Egy fanatikus ember indult ma el gyalog Budapestről Rómába, a népbetegségek ellen harcoló dr. *Fritz* János főorvos.

Fritz azt az elvet vallja, hogy a *család szentségének visszaállítása mentheti meg az emberiséget.* Érdekes elgondolása a fritzizmusnak, hogy *minden ezer család családközösségbe lépjen,* ekkor módja lesz mindenkinek arra, hogy külön háziorvosa legyen, sőt a legkisebb faluban is kisebb szanatórium épülhessen anélkül, hogy ez a társadalom számára nagyobb megterhelést jelentene. Személyenként és naponként még egy fillér áldozatot sem kellene hozni és minden faluban 10—12 ágyas szanatórium és orvos lehetne.

Dr. *Fritz* János elgondolását a magyar orvosok nagy része máris magáévá tette. Most *Fritz* gyalog Rómába zarándokol, hogy

a pápa elbírálása alá bocsáthassa elgondolását,

amit könyvben is megírt.

Délelőtt kilenc órakor a belvárosi főplébánia templomban nagy útja előtt *megáldozott* dr. *Fritz* János.

Röntgenvizsgálattal eredeti Giorgione-festményt fedeztek fel a Szépművészeti Múzeumban

Világhírű elveszett kép egy jelentéktelen másolat alatt

— *Az Est tudósítójától* —

A *Szépművészeti Múzeumban olyan óriási jelentőségű felfedezésre jutottak*, amely bizonyára

világszerte feltűnést fog kelteni.

A múzeum a napokban meggazdagodott, még pedig nem ajándékozással vagy vásárlással, hanem *egy fiatal tudós kutatómunkája és a csodálatos röntgensugár segítségével, amely*

egy értéktelen másolat rétege alól egy világhíres Giorgione-festményt varázsolt elő.

»Párizs születése« — amelyről most kiderült, hogy boldog tulajdonosai vagyunk — romantikus multra tekinthet vissza. Annyit tud a művészettörténet

Giorgione egyik legkiválóbb alkotásáról,

hogy a XVII. században a Habsburgok brüsszeli gyüjteményében volt. Ennek a gyüjteménynek igazgatója David *Teniers*, a kitünő festő volt. Teniers a gyüjtemény értékesebb darabjait kicsiben le is másolta és rézmetszetben sokszorosítva forgalomba hozta.

Giorgione híres festményének, a »Páris születésének« Teniers-féle eredeti másolata a firenzei Loeser-gyüjteményben van,

a Teniers-féle rézmetszetek a világon több példányban forgalomban vannak, de

az eredeti Giorgione-festmény eltűnt.

A *Szépművészeti Múzeumban* régóta van egy *festménytöredék*. Két pásztort ábrázol és *a két figura hasonló a Teniers-féle másolatról ismert Giorgione-festmény két főfigurájához.* Ezt a töredéket több mint ötven évvel ezelőtt megpróbálták a Giorgione elveszett eredetijével identifikálni, azonban *a szakkörök leghevesebben szembehelyezkedtek ezzel a kísérlettel.* Utaltak arra, hogy *a Szépművészeti Múzeum képe teli van brutális elrajzolásokkal*, festői munkája meg olyan felületes, ami nem méltó *Giorgione-hoz.* Döntő érv volt a szakkörök véleményének támogatására, hogy *a kép színanyaga Giorgine koránál későbbinek mutatkozik.*

A képet a Szépművészeti Múzeum ma is mint másolatot könyveli el katalógusában.

A festmény sorsa most újabb fordulathoz érkezett. Dr. *Gombosi* György fiatal művészettörténészünk, aki régen foglalkozik Giorgione művészetével, összevetette a kép eredetére vonatkozó adatokat és arra a feltételezésre jutott, hogy azt nem másolatnak, hanem

átfestett eredetinek kell tekinteni.

Ennek ellenőrzésére szolgál a Röntgennel való átsugárzás, amely azon alapul, hogy *az újabb kor növényi és állati anyagokból készült festékré egén a Röntgen-sugár áthatol, de árnyékot ad, ha régi, fémtartalmú festékrétegbe ütközik. Gombosi* engedélyt kért *Petrovics* Elektől, a múzeum főigazgatójától és dr. *Polgár* Ferenc röntgenológussal vizsgálat alá vette a Szépművészeti Múzeum képét. Az eredmény meglepő volt.

Az újabbkori durva átfestések alatt kibontakoztak az eredeti Giorgione-kép körvonalai!

Kiderült, hogy *az átfestés előtt a kép összes részletei eltérőek voltak, a karok helyzete más volt, a ruhák szabása csak nagyjából egyezett, a pásztorok rövidrenyirott haja hosszú volt és ami a legérdekesebb:* ezek

a Röntgen alatt megváltozott részletek egytől-egyig egyeztek azokkal a másolatokkal, amelyeket Teniers készített az egykori brüsszeli gyüjtemény Giorgione-festményéről.

Kétségtelennek látszik, hogy

az átfestés rétege alatt ma is ott rejlik Giorgione eredetije,

illetve *annak egy fontos töredéke.* Hátra van még *a hosszadalmas és igen kényes restaurálási munka:*

az eredetiről el kell tüntetni a XVIII. századbeli kontár restauráló ügyetlen átfestéseit.

Ezt a munkát valószínüleg *Kákay Szabó* festőművész, a fiatal magyar restaurátor fogja végezni.

A megbecsülhetetlen értékű Giorgione-festmény annál nagyobb nyeresége a *Szépművészeti Múzeumnak*, mert

a világon alig nyolc kép van, amelyet Giorgionenak lehet tulajdonitani

és abból is csak háromnak van olyan régi hitelessége, mint a *»Páris születése«*-nek.

Siklós Ferenc

Tyúkszemfájdalmakra azonnali enyhülés!

Cipőszorítás és bokabántalmak rögtön elmúlnak!

Oldjon fel 5—6 liter jó meleg vízben 3 kanálnyi valódi Szt. Rókus-sót és várjon, amig az oxigén milliónyi gyöngybuborék formájában felszáll. Ekkor áztassa lábait ebben az erős, balzsamos oxigéngyógyoldatban vagy 20 percig. Öntsön hozzá olyan meleg vizet, amennyire az csak elviselhető. Azonnali kellemes enyhülés áll be; hosszabb áztatás után tyúkszemek és bőrkeményedések annyira megpuhulnak, hogy kézzel eltávolíthatók. Ezt az eljárást egy héten háromszor megismételve, megszabadul az összes tyúkszemektől és bőrkeményedéseitől. A lábak megerősödnek, fáradtság megszünik, a fájdalmak, égések, szúró nyilalások, bokaduzzadások teljesen elmúlnak. Nem dagad be lába a cipőjébe, hordhat egy számmal kisebbet, állhat vagy járkálhat órákig a legcsekélyebb fáradtságérzet nélkül. Egy kiadós csomag valódi Rókus-só már 70 fillérért zöld csomagolásban beszerezhető

LE A KABÁTTAL, URAK!

— *Az Est tudósítójától* —

A kánikulás tavaszban felvetődött a gondolat: mi legyen az idei *kényelmes férfidivat?* Felvetődött megint a kérdés, hogy szükség van olyan férfiruha-tipusra, amely *szép és izléses, de a legnagyobb nyári kényelmet nyujtja.*

Tagadhatatlan, hogy egyszer már fel kell szabadulnia az ósdi öltözködési törvények kötelezettsége alól a hőségtől szenvedő férfiaknak is. Éppenséggel nem kicsinyes és komikus ennek a problémának a felvetése, mert a nagy hőségben

mégis csak a kényelem a legfontosabb.

Megindítottuk a vitát, hogy a közönség mondjon véleményt ebben a kérdésben. Mond is. Egyik olvasónk, dr. *Bálint* Imre a következőkben szól hozzá a már most annyira aktuális kérdéshez:

— Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Örömmel olvasom nb. lapjában, hogy nyári viseletünk vita tárgyává tehető. Engedje meg, hogy néhány szót *embertársaim érdekében* én is mondhassak.

Nem új kérdés a nyári nagy melegekben *a kabátnélküliség* gondolata. Csodálatos, hogy mi férfiak, akik a mai modern élet minden problémáját megoldjuk, ezt az egyszerű és ránkézve előnyös öltözködési formát nem akarjuk a gyakorlati életben megvalósítani. Tudjuk, hogy a nők feltétlen pártolják törekvésünket, hiszen gyakran ők biztatnak, hogy

kánikulai melegben vessük le a kabátunkat.

Külföldön, mint a képeslapokból láthatjuk, még a legelőkelőbb urak is izléses ingekben jelennek meg nyilvános helyeken. Gazdaságilag sincs akadálya az új viseletnek, mert olyan olcsó a férfi fehérnemü, hogy *a szükséges egy-két jobb inggel minden férfi rendelkezik.*

Határozzuk el tehát, hogy ha a hőmérő eléri a 30 fokot, egyöntetüen

áttérünk a kabátnélküli viseletre.

Fésüs Irma budapesti tanítónő véleményét a következőkben közölte velünk:

Tisztelt Főszerkesztő úr!

Nagybecsü lapjában közölt »Urak, mi legyen a kánikulai kényelmi divat?« cimü cikkéhez legyen szabad néhány szóval *női felfogásomat* közölni.

Érthetetlen előttem, hogy a férfiak miért vitatkoznak ezen a

természetes és könnyen megoldható

problémán. Talán nem tartják elég esztétikusnak az ingben való megjelenést? Megnyugtatjuk szegény szenvedő, dolgozó férfiakat, hogy részünkre is kellemes érzés lenne, ha végre *a józan ész* legyőzné a férfiak helytelen, konzervatív álláspontját.

Egyik úridivatkereskedő olvasónk a következő levelet irta:

— Urak, mi legyen a kánikulai kényelmi divat? — kérdezi a t. Szerkesztőség. Ez olyan nagyfontosságú kérdés, hogy elsősorban nekem kell rá felelnem, mint aki *divatüző népemnek* nemcsak kényelmi vágyát, de

anyagi helyzetét is

a legjobban ismerem. Amikor évszázadok tradicióján nyugvó trónok recsegni, ropogni, düledezni kezdtek, már láttam, hogy kemény gallérokra épített hatalmamat én, a gallérkirály, sem tarthatom a kánikulai melegben. A haladó kor igényelt ki kell elégíteni. Fel kell találni valami olyan ruházati cikket, gondoltam, ami *ing is, kabát is, izléses, kényelmes és olcsó.*

És megírja a divatkereskedő, hogy feltalálta az ingkabátot, amely rávarrott, kihajtható és nyakkendővel is viselhető gallérral, panamából, zefirből, frescoból és nyersselyemből mérték szerint készül. *Szerinte ez a kánikulai kényelmi divat.*

Éppenséggel nem akarunk elfogultak lenni a férfiak javára, de meg kell mondanunk, hogy *lenge nyári öltözetükben igenis*

irigyeljük a hölgyeket.

Mennyivel szabadabb, kényelmesebb a hölgyek nyári divatja. Vannak, akiknek *még a vékonyka harisnya is meleg.* Vannak hölgyek, akik

kis zoknit

húznak és meztelen lábszárral tüntetnek a kánikula ellen. És itt ez a kérdés: szabad-e például a korzón vagy a Váci uccában, a hivatalban vagy a szórakozó helyen csak zokniban, meztelen lábszárral megjelenni?

Kiváncsiak vagyunk *e tekintetben is olvasóink véleményére.*

Egy hét Budapest életéből

Az 1934 április 29-től 1934 május 5-ig terjedő héten

1.	Születések száma	342 (315)
2.	Halálozások száma	290 (266)
3.	Öngyilkos lett	13 (7)
4.	Házasságkötések száma	276 (181)

(Zárójelben a multheti adatok)

Küldeményeket Moszkvába

vagy a Szovjetköztársaság bármely tetszésszerinti helyére gyorsan, olcsón és **abszolút megbízhatósággal** továbbít

TORGSIN USSR

Union-Vereinigung für den Handel mit Ausländern in der U. d. S. S. R.

Közvetítőhelyek Magyarországban a következő bankok és azok összes fiókjai:

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Magyar Általános Hitelbank

A fenti bankok készséggel szolgálnak Önnek minden kívánt felvilágositással minden kötelezettség nélkül és megküldik Önnek a **Torgsin-Áruházak** gazdag tartalmú árjegyzékét. A Torgsin-Áruházakban minden árnt, élelmiszert, ruházatot, szükségleti tárgyakat, stb. elismert kitünő minőségben és igazán olcsó árban megkaphat.

A fenti közvetítőhelyek minden egyes küldeményről az átvevő aláírásával ellátott elismervényt kapnak, mely a közvetítőhelyeken megtekinthető

Vasárnap megnyílik a Hungária Weekend Strandfürdő

Olcsó kombinált jegyek az ujságárusitó pavillonokban kaphatók

593/1943

Hivatalosan igazolom, hogy Kákay-Szabó György, a Szépművészeti Muzeum főkonzervátora, a Műemlékek Országos Bizottságának freskó-~~szakértője~~ restaurátora jelenleg, a bántornyai rk. templom középkori falképeinek helyreállitását végzi, ~~A munka befejezése~~ amivel befejezés után a gelencei ~~r.k.~~ templom falképeinek helyreállitásával van megbizva. Mindkét restaurálást állami megbizásból végzi. ~~tekintve, hogy mindekét helyen a Szent László legendát ábrázoló középkori~~ falképek restaurálását végzi, munkája nemcsak a nemzet kulturális vagyonának megmentése, de nemzetpolitikai szempontból is rendkivül jelentős, miután mindkét templom a ~~visszatért~~ Muraközi illetve erdélyi területen fekszik.

Kákay Szabó György a Műemlékek Országos Bizottságának megbizásából már évek óta végzi a középkori falképek restaurálását és ellenőrzését, e munkáját előreláthatóan évekig még el fogja látni. Tekintve, hogy a munkák ~~mind~~ falvakat vidéken, ~~rendszerint~~ vonattal ~~vagy más közlekedési eszközzel~~ meg nem közelithető helyen ~~fekszenek~~ kell végezni, AT 695 frsz. személygépkocsijának a honvédelmi szolgáltatás alóli felmentését ~~kulturális szempontból kivánatosnak tartom.~~ hivatalból van szükségem.

Budapest, 1943 szeptember 4

A budapesti I. honvéd hadtestparancsnokságnak

Budapest

593 1943 szám.
1943 ér szept. hó 4. n.

Kákay Szabó György

Kiselejtezett
irat

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

A váci Maulbertsch freskó restaurálása.

--: Már restaurálják a nagytemplom freskóját. Előkerült Maulbertsch szignaturája is.

Váci Hirlap.
valószinüleg 1943 dec.

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész

Kákay-Szabó György: Hogyan fedeztem fel a Perugino -képet?

Valamilyen folyoirta 18-19. lapján.
Több fényképreprodukcióval.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kókay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

tervei szerint Laszka Géza festette a Magyar Szinház számára a Zilahy Lajos uj darabjának két ~~XXXXX~~ "kelléké"t" A "Szüz és a gödölye" c kép "eredetijét" és "másolatát".
Mikor a képre nem lesz szükség az egyik Zalahi Lajos, a másik Bródy Pál igazgató szobáját fogja diszitani.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Talán ~~XX~~ 1936-37 évből.

MDK

Kákay-Szabó György
festőmüvész, főrestaurátor

Lucas Cranach "Golgota"
Szt Cecilia alatt felfedezett Férfiportré

Szemes Piroska: Remekmüvek orvosai

Egy képeslapból /~~Tatán 1945-48~~/

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész

A Szépművészeti Muzeum főrestaurátora beszél a restaurátor tudnivalóiról.

Egy Rubens képet mutat. "Én festettem. A jó restaurátornak jó hamisitónak is kell lennie."

Beszél az 1940-ben felfedezett Perugino képről is.

F.Á.: Röntgensugárral a képhamisitók ellen. Kis Ujság 1949. ....

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

Restaurálta Szinyei "Majálisát" és Tiepolo "Szent Jakab apostol"-át

F.Á.E. : A Szépmüvészeti Muzeumban.

Szabad Nép.

1948 ?

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

A váci Székesegyház Maulpertsch freskóját
varázsolja elő az eléje épitett téglafal mögül.
Repr: A Maulpertsch-fresko a fal és a keret
részleges lebontása után.
Kákay Szabó főrestaurátor munka közben.

--: Egy Magyarországi Régi Müremek Ujjászületése.
SZINHÁZ 1947.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MMK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

A Képzőművészeti Főiskola jelenlegi és volt tanitv
ványainak kiállitásán azok közt szerepel a neve,
"akik már kiváló nevet szereztek maguknak.".

Dr. Balás-Piri László; A Képzőművészeti Főis-
kola Kiállitása.
Nemzeti Ujság március 20.
/91/

A művész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőmüvész, főrestaurátor

"A képzőmüvészet iskolája" c. könyv. melynek Kákay Szabó társszerksztője ~~másdodx~~ második kiadásban jelent meg.

666 (d.m.) : Uj müvészeti könyvek.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Bemutatják a felerészben már megtisztitott, Szinyei Merse "Majálisát".

--: Ötven méter magasban, a Szépm. Muz. tetején beszélte meg Ortutay kultuszminiszter a helyreállitási munkákat.

?

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor.

A Váci székesegyház Maulbertsch-freskóját restaurálta.

--: Befejeződött a Maulbertsch-freskó restaurálása.

Váci Hirlap. 1944 julius 29.

A művész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

a belvárosi templom Kákai Szabó György restaurátori bravurjával leemelt freskója.

dr. d.m.: Megnyilt a kiállitás Budapest multjának csodálatos emlékeiből.

Világ. 1946..... ?

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

M.D.K.

Kákay

Herman Lipót: "Ez is megtörténhetett..." cimmel ir a városligetben a Képzőművészeti Társulat által rendezett kiállitásról, ahol a müvész alkotása is szerepel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. május 13-19. XXIV. évf. 21. sz. 54-55. lap

MOK

Kákay Szabó György

restaurátor vizsgálja, a firenzei Uffizi képtárban lévő "Konczert" Giorgione, vagy Tizian müve?

Esti Hirlap 263 sz. 1957 nov.9 2 old.

M. D. K

KÁKHY SZABÓ György

Támok u. 14. sz. ház homlokzatán a XVI. századi falfestést restaurálta (1953) 1958.

Perchaży Károly: Képzőművészetek alkalmazása a bpesti műemlek-lazó-lyületek restaurálásánál

Műemlikvédelem 1961. 1. sz. 48. l.

M.D.K.

Kákay-Szabó György, restaurátor

szerepel a Majális restaurálásával kapcsolatban

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa, ~~a~~ ~~cikkében~~

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 55.old.

MDK

Kákay Szabó György

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 27 12

MDK

Kákay Szabó György
festőmivész, főrestaurátor

Repr:

"Szeplőtelen fogantatás"

PESTI NAPLO.....

A mivész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

Kákai Szabó György

festő

II. k. felvégének
arcképe a Fővárosi
Képtárban. Ugyanez
a kép kiváló állít-
va az egyik velencei
Biennalen-

Kákainé közlése

1957. dec. 15.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Rónay Zoltán s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Jánosy

min. irodasegédtiszt.

Kákai Szabó György

l Szabad művészet

1948. 4. sz. 137. l.

138. l.

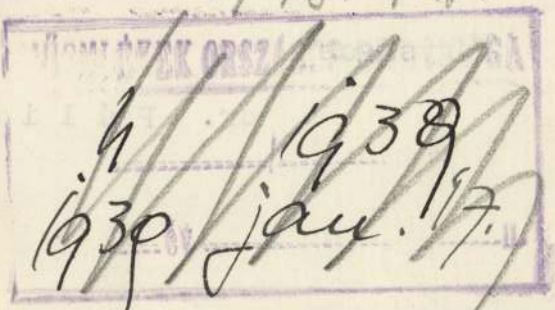

K ö l t s é g

Nagyságos

dr. P á l i n k

2 drb. könyvállvány készités
azonos kivitelben. Kö
sága 200 cm. magas, 1
cm. mély puhafából va
külső részek tölgyfa
rozva, ugyanugy, mint
könyvespolcok. Elkész

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

"Szent Imre ~~királyfix~~ királyfi"

(Kézdi): Árpádházi szentek. Modern egyházművészeti kiállitás a Nemzeti Szalonban.

Pesti Hirlap. 1930.aug. 15.

és még

A müvész gyüjteményében lévő

három kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

Henry Ramey látogatást tett Kákay Szabó György restaurátornál.

Pesold Ferenc: Francia festő a magyar képzőművészetről.

Esti Hirlap. 1957. dec. 19.

A művész gyűjteményében lévő kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Kákay-Szabó György

Résztvett a római ösztöndijas művészek kiáll.-án.

B.H.931.V.24.

MDK

Kákay Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Szerepelt az Ernst muzeum száznegyvennegyedik gyüjteményes kiállitásán.

Jajczay János:

Valószinüleg: Magyar Kultura 1933. nov. száma.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György

festőművész , főrestaurátor

Szerepelt az E"nstMuzeum csoportkiállitásán
Rónay K,zmár,Vásárhelyi Győző, Kotász Károly
Kern Andor és jobbágyi Geiger Miklós müvészekkel

(D.A.): Az E"nst-muzeum kiállitása.

MAGYARSÁG. /1933. szept. ?24?/

A müvész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György

festőművész, főrestaurátor

R_pr:

Hét fényképreprodukcio mutatja be a müvész restaurációs munkáját.

--: Képek a Boncoló asztalon.

A müvész gyüjteményében lévő kivágott ujságcikk.

Valószinüleg a Nemzeti Magazin.
/A Nemzeti Ujság 1936 okt. 18.-iki mellékléte./

Kákay Szabó György

"K.U.T." kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Kákay Szabó

György egy finom érzéssel mintázott női fejet, *Goldmann* György egy fiatal munkásnak nagy formákban előadott, mégis eleven portréját, *Esseő* Erzsébet pedig nagy művészi kultúrával mintázott kisplasztikákat és érmeket állított ki. Feltünik *Mészáros* Lászlónak kis bronzfigurája, mely stilusosságával szinte antik bronzokkal vetekszik.

BH. 934. IV. 15.

Kákay - Szabó György

Rómában a második egyházművészeti kiállításon neve szerepelt.

PH. 934. II. 13.

Kákai Szabó György

"Leányfej" c. művét

.....

az állami gyüjtemények számára megvásárolták.

M.933.IX.23.

Fénykép

Magyar Foto: BT-Zö 2901/2-13 Hegedűsné

Kákay Szabó György, Devich Sándor és Bíró Géza restaurátorok munkája a képművészeti Múzeumban

1952.

Neg. van

MDK

Kákai Szabó György

Szinyei Merse Pál Majális c.festményét
Kákai Szabó György restaurálta

Szab.Nép 1948 márc. 5. 4

MDK

Kákay Szabó György fókonzervator

Kákay Szabó György fókonzervator restaurálta a váci nagytemplom szentélyében lévő Maulbertsch-freskót.

Cikk: Csütörtökön döntik el, ki festi a nagytemplom freskóját.

Váci Hirlap, 1944.IV.26.

Kákai Szabó György

festőművész, főkonzervátor

A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete 1927 évi évkönyve és naptára

címlapját rajzolta.

A művész gyűjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

Kárpáty Szabó György

Dutka Mária: A Nemzeti Galéria kiállítása. Magyar festők Itáliában.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 8. 4. o.

Kákai—Szabé György MDK

festőművész, főkonzervátor

Giorgione: "Párizs születése" képét valószinüleg ő fogja restaurálni.

Siklós Ferenc: Röntgenvizsgálattal eredeti Giorgione-festményt fedeztek fel a Szépmüvészeti Muzeumban.

Az Est 1934 máj. 13. 4. oldal

A müvész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay-Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Goya "Korsás Leány" képe alatt egy virágcsendéletet fedezett fel.

A művész gyűjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

MDK

Kákay Szabó György
festőművész, főrestaurátor

Fénykép repr: A főrestaurátor Tiziano Vecelli:
"Fiatal nő vázával" cimü képét vizsgálja.

Esti Hirlap. 1959 okt. 22.

A müvész gyüjteményében lévő
kivágott ujságcikk.

— **Legényegyleti székházavatás Dunaföldváron.** A dunaföldvári kat. legényegylet fényes külsőségek között tartotta meg új székházának házszentelő ünnepségét. Délelőtt Buzsáky Imre prépostplébános mondott ünnepi szentmisét, majd az új székházba vonult a nagyszámú közönség, ahol Auguszt káplán, legényegyleti elnök nyitotta meg a díszgyűlést. A mély gondolatokban gazdag ünnepi beszédet Buzsáky Imre prépostplébános tartotta, a Budapest Rákosi Kat. Legényegylet dalárdája pedig szép énekszámaival emelte az ünnepély fényét. Virág Ferenc megyéspüspök levelét olvasta ezután fel a prépostplébános, melyben Pálinkás József egyleti pénztárosnak 40 évi legényegyleti működéséért köszönetét és püspöki áldását küldte a derék iparosnak. A házszentelési szertartást ugyancsak Buzsáky prépostplébános végezte, majd az üdvözlések és záróbeszéd után ismét a Rákosi Kat. Legényegylet dalárdája szerepelt. Délután a dunaparti sportpályán nép- és sportünnepség, este pedig műkedvelő előadás volt az Egyenlőségi körben, hol a Rákosi Kat. Legényegylet műkedvelői a Tót leány c. népszínművet adták elő zsúfolt nézőtér előtt.

— **Az urak Mária-kongregációjának** folyó hó 4-én, hétfőn délután 6 órakor a papnevelő intézetben kápolnagyűlése s ezt követően tanácsülése lesz.

— **A Pécsi Kereskedők Testületének elnöksége** felhívja valamennyi, de különösen a textil és rövidárú szakosztályának tagjait, hogy a trianoni békeparancs aláírásának 8. évfordulója alkalmából megtartandó országos tiltakozó gyász halotti pompájának emelése és a mindnyájunkat eltöltő hazafias fájdalom külső dokumentálása végett f. hó 3-án gyászkirakatokkal járuljanak hozzá a nemzet összeségének néma tiltakozásához. Az elnökség elvárja tagjaitól, hogy a nemzeti öntudat fejlesztése érdekében és a nemzet egyetemének ezen hallgatva is felsíró „nem, nem soha" tiltakozása alkalmából a tagok részéről mindenkor tapasztalt hazafias közreműködése a testület szellemének megfelelően ezúttal is impozáns lesz.

— **Quintus cipőraktár** Irgalmasok-u. 24. Telefon 13-26.

— **Visszaélés a szigeti külvárosi egyházközség nevével.** A napokban érdekes feljelentés érkezett a pécsi államrendőrségre. A panaszt a szigeti külvárosi katolikus egyházközség elnöke tette, aki előadta, hogy egy ismeretlen egyén sorra járja az egyházközségi tagokat azzal, hogy többé nem kell fizetni egyházi adót, hanem adjanak át neki egy tetszésszerinti összeget és azzal minden el van intézve. A rendőrség megindította a nyomozást a rejtélyes egyén ellen, aki az egyházközség nevében szélhámoskodik már hetek óta.

— **Bácskai uradalmi** teljes zsíros juhsajt érkezett. Fuhrmann, Deák-u.

— **Magánlaksértés Kistótfaluban.** Kistótfalun történt, hogy egy fiatalemberekből álló mulató társaság a záróra után felzörgette a kocsmáros leányát Tóth Irént és attól bort követeltek. A leány kijelentette, hogy nem szolgálhat itallal és kérte a legényeket, hogy menjenek haza békében. A legények azonban nem hallgattak az okos szóra és Kőrösi Sándor vezetésével valamennyien behatoltak a leány szobájába. Tóth Irén feljelentésére Kőrösi Sándor és hat társa ellen magánlaksértés miatt megindult a bűnvádi eljárás.

— **A pécsi kereskedelmi alkalmazottak új otthonukban.** A színház téren levő Otthon palota félemeletét bérelték ki a pécsi kereskedelmi alkalmazottak egyesületi helyiség céljára. A teljesen átalakított helyiség társasjátékokkal felszerelve, valamint az 1500 kötetet tartalmazó könyvtár az akalmazottak kultúrális igényeit nagy mértékben kielégíti. A vezetőség gondoskodik arról, hogy az alkalmazottak szabad idejüket az egyesület helyiségeiben kellemes szórakozásokkal tölthessék el. A hivatalos órák naponta este 7 órától és vasárnap délelőtt 10 órától tartatnak mért is a vezetőség ezúton is felhívja a kereskedelmi alkalmazottak figyelmét (úgy a nő, mint a férfi alkalmazottakét), hogy az említett időkben látogassák az egyesület helyiségeit. Az új helyiséget hivatalosan június 16-án este avatják fel ünnepélyes keretek között. Az avatáson az Országos Szövetséget Deutsch Jenő ügyv. titkár fogja képviselni. Tekintettel arra, hogy az egyesület intenzívebben foglalkozik díjtalan állásközvetítéssel, felkéri a vezetőség a főnököket, amennyiben bármelyik szakmából alkalmazottra volna szükségük, forduljanak bizalommal az egyesülethez. Július 15-én nagyszabású nyári ünnepélyt rendez az egyesület, melyre már most felhívják a közönség figyelmét. A részletes programmra még visszatérünk.

— **A Pannónia pince** éttermében 5-én, 6-án, 7-én esténkint Kodelkáné szül. Jobbágyi Ilus énekel.

— **Hat palotát épít a Phőnix Biztosító.** Budapest legforgalmasabb helyén a Lipótváros szívében hat épületből álló házkomplexumot épít a Phőnix Biztosító Társaság. A Phőnix egy év alatt kétmillió pengőért vette meg a Dunaparton lévő Thonet udvart. A legmodernebb tervek szerint kb. ötmillió pengő költséggel épülő hat új bérpalotája révén a biztosító társaságok között a Phőnix fog a legértékesebb bérházkomplexummal Budapesten rendelkezni.

— **Órajavító intézet Kossuth L.-u. 4.**

— **Megakarta ölni a feleségét.** Véres családi drámát rendezett a napokban Szakáll Ferenc szekszárdi pékmester. Délután 4 óra tájban baltát ragadott és azzal a sütőhelyiségben fürdőző feleségére támadt és teljes erejéből fejbevágta. A megtámadott asszony mindenképen védekezni akart, de férje újból feléje sujtott és az asszonynak a védekezésre felemelt kezéről jobb középújját is levágta. Az asszony sikoltozására a házbeliek és a szomszédok berohantak s lefegyverezték a dühöngő pékmestert, aki feleségét meg akarta ölni s azután önmagával akart végezni. Tettének oka féltékenység. A brutális férjet az ügyészségre kísérték, súlyosan sérült feleségét pedig a szekszárdi Ferenc közkórházba szállították.

— **Mérsékelték a szekszárdi autóbuszjárat tariffáját.** Szekszárd városa a már évek óta fennálló autóbuszjárataít a f. év június 1-ével a vasuti forgalommal, továbbá a pécsbonyhádi autóbuszjárattal is összhangzásba hozta, egyszersmind az eddigi viteldíjakat jelentékenyen leszállította. Reggel 7 óra 40-kor a szekszárdi autóbuszról Bonyhádon át lehet szállni a pécsi autóbuszra, a délután 5 órakor Szekszárdra induló autóbusz pedig bevárja az ugyanekkor Pécsről Bonyhádra érkező kocsit. A viteldíjak ezután 10 km-en felül kilóméterenkint 10 fillérbe kerülnek az eddigi 16 fillér helyett. Az autóbuszjáratok Dunaföldvárig és Tamásiig közlekednek.

Vegyen részt a **SALAN** plakátpályázatán

A plakáttervek lényege az, hogy a

SALAN legtökéletesebb házi fertőtlenitőszer sokoldalúságát és előnyeit kiemelje. A **SALAN** szagtalan fertőtlenitőszer, amely minden bacillust megöl, sebet gyógyit, vérzést megállit, izzadást megszüntet, szagtalanit, nem mar, nem mérgez, nem rongál, gazdaságos és olcsó. Mindenütt kapható. **Egy üveg ára 1·40 pengő.**

A pályázatra 1000 pengő dijat tüztünk ki a következő elosztással;

I. dij 500 pengő
II. dij 300 pengő
III. dij 200 pengő

Mindenki részt veheti!

Nem csak kész plakát terveket, hanem ötleteket is dijazunk.

A pályázat feltételei megtudhatók:

Benes Testvérek Vegyészeti Gyár Rt.-nál, Budapest, V., Akadémia-u. 11.

— **Vasárnap egész napos juniális lesz Szentkúton.** A Természetbarátok Túrista Egyesültének pécsi csoportja jún. 3-án egész napos kirándulást rendez Szentkútra. A kabaré előadás kezdődik délután 3 órakor, délelőtt sétahangverseny, délután a versenyek egész sorozata, tekeverseny, tejfelnyalás, női kötélhúzás díjazással, tánc, melyhez egy jól szervezett jazz zenekar szolgáltatja a zenét.

— **A világ legjobb artistáit csak a Czája cirkuszban láthatja!**

— **Lopás a Ferenciek utcájában.** Singer Gabriella, aki Pécsett a Ferenciek utcája 14. szám alatt lakott feljelentést tett a rendőrségen, hogy ma délelőtt az éjjeli szekrényről valaki 15 pengőt ellopott. Az ügyben megindult a nyomozás.

— **Vasárnap reggel 7** órától 10 óráig nyitva herceg Esterházy húsárú gyárának lerakata, Ferenciek-utca 50.

— **Budapesti tolvajt keresnek Pécsett.** A budapesti rendőrfőkapitányság megkereste a pécsi rendőrséget, tegyen folyamatba nyomozást egy ismeretlen tolvaj után, aki egy igen értékes cigarettatárcát lopott el Budapesten. A cigarettatárca recés, 12 cm. széles, 7 és fél cm. hosszú. Kívül grófi címer van rajta, amelynek leírása a következő: kilenc ágú korona, alatta paizson egy álló farkas, mely két első lábával zászlót tart, a zászlón hatágú csillag van elhelyezve a közepén. A címer kék románcban van. A tárcára belül Büvész 1927. bevésés van.

— **Nyárra huladékfát Stropeknél, Ferenciek-u. 8. Telefon 15-75.**

— **Veszedelmes szélhámos után nyomoz a pécsi rendőrség.** A közeli napokban egy ismeretlen egyén kereste fel a pécsi háztulajdonosokat, akiknek mint a Háztulajdonosok Országos Szövetsége vidéki megbízottja mutatkozott be. Elmondotta, hogy az országos szövetség megszervezi a vidéki háztulajdonosokat is és Pécs megszervezésével ő van megbízva. Majd a pécsi háztulajdonosokkal belépési nyilatkozatokat is iratott alá és tagdíjakat is vett fel. Az eset tudomására jutott Sárkány Armin dr.-nak, a pécsi háztulajdonosok szövetsége alelnökének, aki az országos szövetségnél érdeklődött, hogy folyik-e az országban ilyen szervezési munka és küldtek-e Pécsre megbízottat. A válasz mint előrelátható volt, igazolta a gyanut, mert az ismeretlen egyén szélhámoskodott az országos szövetség nevében és belépési nyilatkozatok, amelyeket a pécsi háztulajdonosoknál hagyott emlékül, jól sikerült nyomtatvány hamisítványok. A rendőrség megindította a szélhámos kilétének megállapitására a nyomozást.

— **Talált tárgyak a pécsi rendőrségen.** Az elmult héten a következő tárgyakat szolgáltatták be a rendőrségre: egy sétabotot, egy pár női kesztyüt, spárgára kötve öt darab kulcsot, egy patkó alakú börerszényt, egy ezüt órát lánccal, karikára füzve 11 darab kulcsot és egy pénzösszeget. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen, II. emelet 70. számú szobában.

— **Gazdasági helyzetünk, a kereseti viszonyok, a közterhek és a hitelkérdés** címmel tart előadást Szabó János dr. jogtanácsos, a pécsi törvényhatósági bizottság tagja június 9-én, szombaton este ½9 órakor a Pannónia pince (Király-utca 5.) különtermében. Előadás után a pécsi keresztény községi párt eszmecserét nyit meg. Érdeklődőket szívesen látnak és hívnak.

— **A Pannónia pince** éttermében 5-én, 6-án, 7-én esténkint Kodelkáné szül. Jobbágyi Ilus énekel.

— **E hó közepén nyilik meg a Pécsi Szerelési és Gépipari Rt.** Alsómalom-utca 12. Telefon 15—80. alatti, a legmodernebb speciális gépekkel felszerelt autó és gépjavító üzeme.

— **Rózsa kárpitos nagyüzeme.** Az összes kárpitozott bútorok készítése és javítása a Barátok temploma átellenében. Tisztviselőknek kedvezmény. Fizetési kedvezmény. Vidékre ingyen csomagolás, vasútra szállítás. Telefon 14-85.

— **Anyakönyvi hírek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Kovács Károly rk. 75 éves, Kovács Imre rk. 57 éves ny. községi főjegyző, Molnár Endre ref. 63 éves, nyug. hercegi uradalmi épitész, Velner István rk. 21 éves gazdasági cseléd Ódalmand, Gombár István rk. 23 éves gazdaság cseléd Mánfa, Friesz Vlmos cipészsegéd r. 55 éves, özv. Makai Jánosné sz. Válovics Anna rk. 83 éves, Orzsi József ref. 19 éves, honvéd.

A hét folyamán házasságot kötöttek: Kertész Gyula villamosvasúti kalauz és Cseri Ilona, Dobos Vendel vas- és fémesztergályos és Séta Anna, Somogyi János kőmüves és Szép Erzsébet, Kis Ernő géplakatos és Czopf Erzsébet, Klein Jenő városi vízvezetéki szerelő és Pollák Erzsébet, Gál Péter kocsis és Dombi Anna, Kupferschmidt József lakatos és Pocsek Mária, Jurasics Antal fűszerkereskedő és Nagy Irma, Németh Antal sütő és Büchler Melitta, Pintér János városi forgalmi adófőellenőr és Pölczbauer Anna, Hirling László banktisztviselő és Jankovits Paula, Kolpek József cipész és Gász Anna, Windheim Béla kárpitos és Füredi Margit, Szandtner József kőmüves és Juhász Mária.

SZINHÁZ

Pécs közönsége barátom, testvérem nekem

— mondotta Fedák Sári, aki szivesen jön Pécsre, kizárólag jótékonycélból

Pécs, jún. 2. — Azoknak, akik túlságosan messze élnek Pécstől, csupán ennyi vagyunk: Város a Mecsek alján. Akik érzik a patricius-város merész és büszke felivelését a csonkaország déli horizontján, azok utána sóhajtják: A magyar Heidelberg... De akik egyszer már jól szembenézték ezt a várost, azok tudják: Hideg, nehezen mozduló arc, nyugodt szkeptikus szem, hüvös, tartózkodó, századokon keresztül konzervativizmusra nevelt értelem, egyetlen felesleges szó, egyetlen felesleges gesztus és egyetlen felesleges lelkesülés: A nagy magyar vidéki városok tarka csoportjában ez Pécs arculatja. És ez Pécs közönsége. Piros Pünkösd vasárnapján mintha mindez váratlanul megváltozott volna. A tartózkodóan és szkeptikusan hüvös magyar Heidelberg közönsége három napon keresztül zsúfolásig megtöltötte a pécsi Nemzeti Színház nézőterét, ahol példátlanul forró estéken lelkesen és önfeledten, tapsolt lelkesedett és ünnepelt egy vendégszereplő művésznőt. Nemrég történt, hogy ugyanennek a színháznak a pénztáránál vissza kellett váltania jegyét annak a huszenegy néhány érdeklődőnek, akik arra szánták magukat, hogy megtekintsenek egy állítólag rossz darabot. Ugyanez a tartózkodóan hüvös és szkeptikusan rideg közönség három felejthetetlenül foró estén, dübörgő tapsorkán közepette ünnepelte a magyar színjátszás csodálatos csillagát, Fedák Sárit. Azok hosszú sora után, akik a multban hiába kopogtattak a pécsi szivekben, most már nem nehéz feladat megállapitani: A titkos ajtót, csak annak a ragyogó tehetségü művésznek sikerülhetett felpattantania, akit a magyar horizont alatt egyetlen szóval jelöl meg a népszerüség: Zsazsa. Neki kellett jönnie, hogy elsimuljanak a ráncok egy fáradt város arcáról.

A búcsúzás pillanatában konvencionális szavak helyett túláradó szeretettel és azzal a rajongással beszél a „Dunántúl" munkatársa előtt a pécsi közönségről, amellyel ez a város ünnepelte őt három felejthetetlenül forró estén keresztül. Ezeket mondja:

— Pécs városától el vagyok ragadtatva. Éreztem, hogy minden perccel, minden nappal, amelyet itt töltök, több, kedvesebb és szorosabb kapocs füz ehhez a városhoz. Ez magyar város, kulturváros és egész őszintén kijelenthetem, hogy életem legszebb emléke az a három nap, amelyet most Pécsett töltöttem. Ilyen kedves közönséget nem láttam. Lelkesedni tudnak az emberek másutt is. De az a lelkesültség, amely a pécsi Nemzeti Színház nézőteréről viharzott az egészen más volt. Valahogyan sziven talált és én éreztem, hogy az a közönség, amely így tud lelkesülni, egészen más, mint a mai szinházak nézőterét megtöltő átlagos közönség. A lelkesültség ilyen felviharzását csak azzal a százados kulturáltsággal tudom megmagyarázni, amely egészen egyedülálló lelkiséget termelt ki ebben a városban. Ha nekem is szólt ez az ünneplés, mégse értem, a művészi szépért lelkesült itt a a közönség olyan önfeledt, szinte mámoros odaadással, hogy még most sem tudok erőt venni meghatott csodálkozásomon. Itt a lelkek legmélyén még őrzik azokat a nemes tradiciókat, amelyek talajában minden nyomorúság között is százszor fog szárba szökkenni és virágba bomlani a magyar művészet.

Ezért tartozom elsősorban leróhatatlan hálával a pécsi közönségnek.

Hálával és szeretettel gondolok a pécsi színtársulat összes tagjaira is, el kell ismernem, hogy egy valóban pompás együttes biztositotta a vendégszereplésem sikerét... Felejthetetlen emlékekkel távozom és azzal az érzéssel, hogy

valami módon le kell rónom hálámat a legdrágább és legintelligensebb vidéki közönség előtt... Pécs közönsége barátom, testvérem nekem...

A művésznő egy pillanatig elhallgat, aztán egy kedves ötlet melegsége suhan át az arcán:

— **Nagyon szivesen visszajövök,** — folytatja — **egy ujabb szereplésre... és hogy hálámnak ilyen formában is kifejezést adjak, ennek minden bevétele Pécsett kell, hogy maradjon, jótékony egyesületei számára...**

Valósággal meghatódik, amikor elmondja még:

— Reéh Gyuri beszélte, hogy pécsi rajongóim között volt egy tizéves kis leányka is, Schwarcz Thea, aki halálos betegen feküdt, amikor Pécsre érkeztem. Mindenáron látni akart, de a Halál gyorsabban járt, mint én... Már csak dedikált fényképem kerülhetett hozzá Reéh Gyuri utján. A fénykép és a kis Thea most együtt pihennek a koporsóban...

•

Aztán felporzik a hatalmas autó és a népszerü Zsazsa, aki nagykanizsai hatalmas sikere után pénteken délután Pécsett át Bajára robogott, itt hagyta a szines forró esték emlékét és egy kedves igéretet. A sárga autóból, mint egy bájos mezei virág integetett a pécsieknek a felejthetetlen kedves Zsazsa.

—

* **A szerelem és a halál játéka.** Romain Roland grandiózus drámáját közel három esztendeje mutatták be Pécsett. A bemutató irodalmi sikert aratott, de a nagyközönség érdeklődését nem tudta felkelteni. Az Országos Kamaraszínház ma esti reprizét is csak azok nézték végig, akik hívei Romain Roland ragyogó szellemének és brilliáns írásművészetének. Az előadás kitünő volt. Alapi Nándor, Mágori és Maczankay triásza lenyügözte a hallgatóságot. Az epizódszereplők közül Miskey, Ihász, Róbert Mária és Dalmay Emmy érdemelnek elismerést.

Butorok! Saját készitményü háló és ebédlő berendezések, valamint egyes butordarabok állandóan készen kaphatók igen jutányos áron.
Géczy József műbutorasztalos, butorraktár; Dr. Várady Antal-utca 9. szám. (volt Gyár utca 6.) 68

* **A Kamara Színház pécsi műsora.** Gyurkovics lányok-at Herczegh Ferenc szellemes vígjátékát mutatja be ma, vasárnap délután a kamaraszínház társulata, míg este Molnár Ferenc kacagtató fordulatos vígjátéka a Játék a kastélyban van műsoron. A jövö hét színlapján egymást váltják az érdekesebbnél érdekesebb darabok. Hétfőn játszák Luigi Pirandello, a legmodernebb olasz író világhírü drámáját az Öltöztessük fel a mezteleneket. Ez a kamaraszínház eredeti bemutatója. Az érdekfeszítésig feszült helyzetek váltakozása, szenvedélyes, túlfütött olasz alakok teszik az érdekes és eredeti cselekményt nagyszerűvé. Kedden Beer és Verneuil pompás bohózatát az Ügyvéd és a férjét mutatják be, míg szerdán Ibsen születése száz éves évfordulójának emlékére a nagy norvég klasszikus legtökéletesebb művét a Hedda Gablert tüzték műsorra. A további előadások során bemutatják Molnár Ferenc Liliomát, Sophokles tragédiáját az Antigonet, Goldvin bájos vígjátékát a Fogadósnál, majd két eredeti bemutató keretében Magyarországon először — Strindberg modern miszteriumát a Husvétot és Klobundnak a Krétakör szerzőjének legújabb vígjátékát az X—Y—Z-ét.

—

MÜSOR:

Vasárnap délután: **Gyurkovics lányok.** (Herczegh Ferenc).

Vasárnap este: **Játék a kastélyban.** (Molnár Ferenc).

Hétfő: **Öltöztessük fel a mezteleneket.** (Luigi Pirandello).

Kedd: **Ügyvéd és a férje.** (Verneuil).

Igmándi természetes **keserüviz** gyomor- és béltisztító hatása páratlan. Ne tévessze össze másfajta keserüvizzel. Mindenütt kapható.

— **A Pannónia pince** éttermében 5-én, 6-án, 7-én esténkint Kodelkáné szül. Jobbágyi Ilus énekel.

— **Automobil,** 4 üléses, önindítós, 1600 pengőért eladó. Értesítést a Hitelszövetkezetben, Széchenyi-tér 12. szám.

— **Az utolsó 10 év legjobb műsora a Czája cirkuszban!**

— **Plüss Staufer** a világ legjobb ragasztószere ismét kapható! **Alt és Böhm.**

— **Helyesen cselekszik, ha varrógép, tű, olaj- és fonálszükségletét nálunk fedezi. Singer varrógépalkatrészek elismerten a legjobbak! Singer varrógép fióküzlet** Pécs, Széchenyi-tér 16.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyujt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrendü **Park-szálloda,** amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad a legutóbbi előfizetési nyugta felmutatása ellenében. Egyben felhivjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szives figyelmét.

MŰVÉSZET-ZENE

)-(**Országh Tivadar hegedűművész hangversenye.** A Magyar Nemzeti Szövetség által a mai napon a pécsi Nemzeti Színházban ¾11 órai kezdettel tartandó gyászünnepélyén hangversenyező Országh Tivadar hegedűművész budapesti hangversenyeiről a budapesti lapok a következőket írták: Crescendó: A fiatalok közt Országh Tivadar egyike a pódium legnobolisabb jelenségeinek. Finom hangú, közvetlenül egyszerű játéka szimpatikus ... műsoron mindig hoz valami érdekes újdonságot. Egy másik napilap: Országh Tivadar a fiatal magyar hegedűsöknek azon kis csoportjához tartozik, akinek művészetét komoly, gondolkozó muzsikus-agyvelő, tisztult, nemes kultúrára szomjazó lélek irányítja... éreztük a finom stilisztikai elmélyülést, amellyel pompásan lépést tartott a technikai eszközök gazdagsága, a hangszínek sokrétű differenciálódása. Tiszta, nemes vonalakra fényt, árnyékot plasztikusan és ízlésesen elosztó a dinamikája... lírája frissen virul... Nemzeti Ujság: Országh Tivadar ma legjobb hegedűseink egyike ...

)-(**Szterényi József növendékeinek hangversenye.** Szterényi Józsefnek a kitünő énektanárnak növendékei június 12-én, kedden fél 9 órakor a Pannónia dísztermében tartják hangversenyüket. A műsoron Wagner, Mozart, Puccini, Kern, Reissinger, Diensl, Kurucz és Horváth művei szerepelnek. A hangversenyen Breuer Eci, Hameri Lili, Harmath Jánosné, Neidert Leóné. Nékám Anci, Rihmer Emmi, Tichy Delly, Wessely Lonci, Aronffy Tivadar, Fodróczy Vilmos dr. és Riehmer Zoltán szerepelnek.

)-(**A pécskerületi dalosokat újból figyelmezteti** az országos magyar dalosszövetség pécsi kerületének elnöksége a június 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a pécsbelvárosi fiúiskolában tartandó összpróbára és utána a színházban a Magyar Nemzeti Szövetség trianoni gyászünnepén való föllépésre. Fekete öltöny, gyászszalagos zászló.

)-(**Pécsi énekesnő sikere Székesfehérvárott.** Grund Nóra, Ludwig Vilma jeles tanítványa, aki Pécsett már több hangversenyen jelentős sikerrel szerepelt, hétfőn, május 28-án énekelt a székesfehérvári Emericana műsoros estélyén. A nagyszámú és előkelő közönség, mely ezen estélyen összegyült, őszintén és melegen ünnepelte a fiatal pécsi énekesnőt.

)-(**A mohácsi művésztelep** növendékei június hó 5-én érkeznek Mohácsra. — Míg az elmult évben öten voltak, ez évben hét növendéke lesz a telepnek. Az itt nyári tanfolyamot végző művészek közül csak egy nem tér vissza ebben az esztendőben: kákai Szabó György aki a bécsi Kunsthistorische Museum-ban kapott állást kiváló képességei és több díjat nyert festményei alapján.

)-(**A Gutenberg-dalkör vezetősége** közli, hogy a dalórák a következő napokon lesznek: hétfőn és csütörtökön este fél 8-tól 9-ig. Az oktatást végzi Haksch Lajos alk. főkarnagy. A dalkör vezetősége ezúton kéri fel mindazon régi és újonnan jelentkező férfi- és női dalosokat, hogy a jelzett napon és időben az ágostontéri fiúiskolában felvételre jelentkezhetnek.

MDK

Kákai Szabó György

Oszi hangulat, o.

Főv.Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Müvészeti Lexikon

, 16o2 -- München, 1666. márc. 4./:
nben. Családja ~~xxxxx~~ /--+ Szegedi

Kákay-Szabó György MDK

festőművész, főrestaurátor

Szerepelt a kiállitáson.

Pipics Zoltán dr.: Klebelsberg-emlékkiállitás a Műcsarnokban.
Magyarság 1933. febr. 12.

A művész gyüjteményében lévő

kivágott ujságcikk.

MDK

Zákay-Szabó György, festő. (római esop.)

Angyali üdvözlet.

(archaizáló hajlam, érzékeny rajz, és szinte középkorias technikai gondosság.)

Mücs.-Neuz. Képzőmüv. kiáll. - Magy. Szemle, 1933. XVIII. 2.
165. l. - Gerevich

1951 sept. 12

1957.

Restaurálják az esztergomi képtár műremekeit

A budapesti Szépművészeti Múzeum mellett az ország legjelentősebb — műtörténeti jelentőségű — képtára az esztergomi Múzeum. Ez, a primási palota második emeletének kilenc hatalmas termében elhelyezett képtár, nemcsak magyar, de bizonyos tekintetben, világviszonylatban is páratlan jelentőségű. A magyar műtörténet szempontjából a képtár első termében elhelyezett, XIV—XV. századbeli, magyarországi mesterektől származó, vallásos tárgyú tábla-kép-gyüjtemény egyedülálló értékű. A második terem pedig azt a világhírű *Berlinelli*-féle gyüjteményt őrzi, amelybe a mult század legkiválóbb olasz műgyüjtője a nagy renaissance-mesterek előtti itáliai festők remekeinek páratlan sorozatát gyüjtötte egybe. Ezt a gyüjteményt *Simor* primás 1878-ban — mikor pápaválasztásra Rómába utazott — 40.000 liráért vásárolta, s Magyarországra szállítása csak hosszadalmas diplomáciai alkudozások után sikerült, mert az olasz műértő közvélemény tiltakozott „az olasz műkincs-állomány e megcsonkítása" miatt.

Az elhanyagolt kincs-halmaz

A képtár további anyaga is jelentős — német, németalföldi, francia régi mesterek vallásos tárgyú festményei, s újabbkori magyar művészek alkotásait öleli fel. Francia gobelinek, gótikus és barokk templomi szobrok, porcelán, és érmegyüjtemény egészítik ki még, a nem annyira műértő rendszerességgel, mint inkább a „halmozás szenvedélyével" gyüjtött múzeum érték-leltárát.

Sajnos, semmiféle rendszeres katalógus sem készült még eddig erről a páratlan érték-halmazatról, melyet zömében — a primási birtokon szellőreinek verejtékes munka-fő'ből — Simor prímás szerzett össze. Utódai egy-egy kanonokra bízták a roppant műkincs patronálását, akik aztán, jól-rosszul, rendezgettek, szerezgettek is valamicskét még, de az állomány értékének megfelelő gondozás mindmáig hiányzott.

Pócs bácsi gondja

Az utolsó félszázadban egyetlen ember volt, aki hűségesen, gyengéd szeretettel, gonddal, törődéssel ápolgatta ezt a hatalmas nemzeti vagyont: az egyszerű szolgasorból „múzeumőrré" előléptetett *Pócs* József, aki immár 41-ik éve vezetgeti a múzeum sajnosan ritka látogatóit és magyarázza áhitatos lelkesedéssel százados színek és formák csodáinak szépségét.

A háborús veszedelmek elől széthordott, elrejtett anyagot a felszabadulás után *Pócs* bácsi rendezte megint múzeumi rendbe, s ő vette számba — minden repedést, mállást, kopást szinte megsiratva — a károsodásokat.

Ám *Pócs* bácsi gondja nem sokáig maradt árva. A nemzeti vagyon minden értékét számbavevő népi demokrácia gondoskodó figyelme az esztergomi múzeum kincseire is kiterjedt. A mult tavasz óta, a *Múzeumok és Műemlékek Országos Központja* jelentős áldozattal vállalta a múzeum gondozását. Mindenekelőtt az eddig szimpla üvegezésű teremablakokat szerelteite duplaüvegűre, megfelelő fűtőberendezést készíttetett, hogy a kényes műalkotásokat ezentúl ne emésszе az időjárás szeszélye, változása.

Folyik a restaurálás

Azután kirendelték Esztergomba az ország legkiválóbb restaurátor-művészeit, akik elsősorban megállapították — a bizony már igen jelentős mértékben előrehaladott károsodások — javításának sürgősségi sorrendjét. Az egyik teremben javító-műtermet rendeztek be, s ma már javában folyik a 3—4 százados kép-műremekek éppeoperálása.

Az izgalmasan szép restaurálási munkát *Sárdy Brutusnak*, a Fővárosi Képtár restaurátor-művészének vezetésével *Kapos* Nándor, *Szentneményi* Béla, *Kákai Szabó* Gyula, *Devich* Sándor végzik, s végezni fogják talán évek hosszú során át, mert a felbecsülhetetlen értékű képeken nemcsak a háborús viszontagságok, hanem az azt megelőző évtizedek gondatlansága is nyomot hagyott.

Amikor most meglátogattuk az esztergomi Múzeumot, *Sárdy* Brutus éppen egy XV. századbeli olasz festőnek, *Beccafumi Domenico*-nak, Jézus születését ábrázoló képén dolgozott. Ennek a képnek közvetlen szomszédja az a híres Madonna, amelyet ugyan *Gian Pietro Rizzi* műveként jelöl a múzeumi felirat, de a műértők Rizzi tanítómesterének, *Leonardo da Vinci*-nek ecsetnyomát sejtik abban a páratlanul finom, sejtelmes mosolyban, mely a csodálatos képről valósággal ígézi a szemlélőt.

Tanui lehettünk a *Beccafumi*-kép újjászületésének. *Sárdy* mester hófehér vatta-csomóra valami oldófolyadékot önt, s azzal óvatosan dörzsölni kezdi a kép egyik sarkát. Közben magyaráz:

„A fátyol lehull"

— Mindenekelőtt a régi, rossz firniszeket — amikkel tán még a mult században, kontár restaurátorok „frissíteni" akarták ezeket a képeket — le kell mosnunk, mert valósággal fátyolként takarják az eredeti festő szép, ragyogó színeit. Nagyon óvatosan, tapogatódzva, a megfelelő oldószert kikeresve, végezzük ezt a munkát, amelynek során gyakran kiderül, hogy a kép egyik-másik helyén nemcsak „firniszelés", hanem kontár átfestés is történt. Ezektől mind megszabadítjuk a képet és igyekszünk azt teljesen eredeti tisztaságába helyreállítani. Csak ott végzünk — teljesen az eredeti képhez simuló — kiegészítő festést, ahol folytonossági hiba, repedés, teljes lemállás, szakadás történt...

S már látjuk is, az óvatosan „mosdató" vatta alól előtünni a négy évszázad előtti olasz festőálta, ragyogóan kék itáliai eget, egy szürkésbarna folt alól egyszerre csak tündöklő bárányfelhő villan elő, aztán: rájaheveredve, örvendező arcú angyalkák. A „mosdatás előtt" mindebből keveset láthatott az áhítatos szemlélő. Amit a multak gondatlansága, felületessége, vagy kontársága, a hajdan üde színekre és finom formákra fátyolozott, azt ime, most szerető és értő gond töröli le.

Egy nemzedék munkája

— Ez a munka — mondja *Sárdy* mester — amit most a magyar nép állama itt elvégeztet, hallatlan értékeket ment meg, nemcsak a nemzet, de az egyetemes emberi kultúra számára is. Száz és száz olyan, fatáblára festett régi kép van itt, amiknek fa-alapja már görbülni, vetemedni kezdett s ezért a festékréteg is pattogzik róluk. Ezeket most, először fedőpapírral leragasztjuk, aztán különlegesen lemezelt új fatáblára préseljük. Ezt a munkát — amit „parkettázásnak" nevezünk — a Szépművészeti Múzeum kiváló műasztalos mesterei végzik. Azután kerül sor a repedéseknek finom és időálló anyaggal való kitömésére, cementálására. A tömítőanyagot pontosan a festmény festőrétegéhez csiszoljuk és úgy festjük rá a kiegészítő restaurálást. Tán az életünk is elfogy, mire ezzel végzünk... De megéri!

Igen, az a munka, amit most az esztergomi képtárban végeznek — éppenúgy, mint a multak bűneit, mulasztásait jóvátevő és pótló minden mostani munka — egy nemzedék erőfeszítéseit követeli. De — megéri — mert számtalan boldog nemzedék fogja élvezni a művészi szépség megújult ragyogását.

A Bánk bán előadásával nyit szerdán a Nemzeti Színház

A Nemzeti Színház szeptember 12-én, szerdán nyitja meg kapuit. Az évadnyitón Katona József örökbecsű alkotását, a Bánk bán-t adják elő. Csütörtökön pedig Trenyov nagysikerű műve, a Ljubov Jarovája kerül a közönség elé.

KÉT UJ DOKUMENTUMFILMET forgatnak a DEFA műtermeiben. Az egyik bemutatja a dolgozó parasztok viszonyát a földhöz, a termeléshez, a másik a szovjet műkorcsolyázók berlini látogatásáról számol be.

*

MEGHALT ROBERT FLAHERTY, a híres haladószellemű amerikai dokumentumfilm rendező.

*

FILMKLUBOT rendezett be a dolgozó fiatalok számára a Komszomol tomszki szervezete. Az eddig elhangzott előadások Lenin és Sztálin történelmi szerepét ismertették és ezzel kapcsolatos filmeket vetítettek.

*

OLASZORSZÁGBAN *bemutatták Losey, az ismert haladó amerikai rendező „Törvényen kívül" című filmjét. A mű egy ártatlanul meghurcolt fiatal fiú történetén keresztül leleplezi az amerikaiak félvérekkel szembeni faji gyülöletét. Végső fokon leleplezi az amerikai fasizmust.*

*

MÉG ÉSZAK-SZIBÉRIA VIDÉKÉN IS megszervezte a filmelőállást a szovjet kormány. A tungiri kerületben például a kolhozok sokszáz kilométerre feltszenek egymástól. A vadászattal foglalkozó kolhoz-dolgozókat nyáron csónakon, télen rénszarvasfogaton lehet megközelíteni A komszomolista mozigépész egy útja másfél hónapig tart, a kerület filmellátása mégis kifogástalanul működik.

KÖNYVSZEMLE

Aszenov: Gyilkosok közöt *(Szépirodalmi Könyvkiadó).* Egy fontos belgrádi gyár életét ismerteti meg a magyar olvasóval ez a könyv, melyet a Szépirodalmi Könyvkiadó igen jó időben jelentetett meg. Hiszen a könyv nemcsak a gyár életét, munkáját mutatja be, hanem minden sorában ott érzik az a határtalan gyülölet, melyet a munkások éreznek Tito és az egész rendszere ellen. Tosics mérnök, a gyár egyik vezetője, régi kommunista, felesége hősi halált halt azokban a partizánharcokban, melyeket a németek és bérenceik ellen vívtak. A mérnök kezdetben hisz Titóban, bízik rendszerében és az a véleménye, hogy a Kominformnak Titóról hozott határozata tévedéseken alapszik.

A gyár dolgozik, hadianyagot termel az amerikaiaknak, de az egyik reggelen Tosics mérnök ott találja már fróasztalán a röpcédulát: *„Le Titóval!"*. Nem érzi a sokszorosított röpcédula mögött megbúvó gyülölet és elégedetlenség erejét és nem érzi a munkásság ellenállásának jelentkezéséből, hogy Tito és rendszere elárulja a munkásságot és az egész jugoszláv népet. Az UDBA — Tito politikai rendőrsége — nyomozást indít a gyárban a tettesek után és a nyomozást *Topcsics* őrnagy vezeti.

Medics, a gyár egyik esztergályosa, hallgatag, magábazárkózott, furcsa ember, akiről köztudomású, hogy a háború alatt hős partizán volt. Egy éjszaka felkeresi lakásán Tosics mérnököt. Leleplezi a nyomozástvezető UDBA-őrnagyot, aki mint partizán harcolt és éppen a vezetője volt Tosics mérnök felesége csapatának — *mégis gyilkossá lett.* Nem a németek ölték meg Olgát, Tosics feleségét, hanem éppen Tito parancsára maga Topsics őrnagy lőtte le. Azért kellett az asszonynak meghalnia, mert egy alkalommal — mikor kémszolgálatot látott el a németek táborában — meglátta, hogy Tito legbizalmasabb embere egy német tábornokkal és az angol-amerikai beosztottal tárgyal. Tosics mérnök kétkedve fogadja Medics szavait, de hirtelen eszébejut felesége utolsó beszélgetése, mikor arról emlékezett: „Meg'epő do'og az, hogy a legértékesebb elvtársa'nk esnek el leghamarább, ők tünnek el leggyorsabban. Mintha valami kegyetlen parancsra történne mindez."

A kegyetlen parancsot Tito adta ki s orvul meggyilkoltatta a hős partizánok közül azokat, akik megtudták aljas terveit, a németekkel és az amerikaiakkal való együttműködését.

Tosics lelkében leleplezödik Tito egész rendszere, hisz a bátor partizánnak, a derék esztergályosnak: Medicsnek s hálás lesz a felvilágosításért. Tűz üt ki a gyárban, elég a hadianyagszállítmány, amit Amerika várt s Tosics megmenti Medicset, akit az UDBA el akar fogni.

A jugoszláv gyárak, üzemek tele vannak Medicsekkel, a háború hős partizánjaiból becsületes munkásokká átalakult hősökkel. A kemény munka közben gyülölik az elnyomást, gyülölik úgy, mint a harc közben s ahol csak módjukban áll: ütnek rajta. Vannak a gyárakban Tosics mérnökök, akik tétovázna, de a hős munkások vezetésével megtalálják az utat, amely a jugoszláv nép felszabadulásához vezet.

Tyeplov: Pszichológia, *(Tankönyvkiadó.)* Kultúrforradalmunk jelentős lépéssel halad előre idén a tankönyvkiadás területén is. Az általános iskolától az egyetemig számos kitünő tankönyv kerül ifjúságunk kezébe. Az egyetemi tankönyvek sorában megjelent többi között *Tyeplov* szovjet szerző Pszichológiája, melyet dr. *Kardos* Lajos rendezett sajtó alá.

Tyeplov rendkívül világosan építi fel művét a legegyszerűbb lelki folyamatoktól, az érzékeléstől és képzettől a munka és alkotás magasrendű, bonyolult tevékenységig. A haladó biológiai kutatások és eredmények alapján kimutatja, hogyan válik a pszichikum, az egyszerű élőlényektől fölfelé az emberig, fokozatosan az idegrendszer funkciójává és hogyan áll a lelki élet fejlődése közvetlen kapcsolatban az idegrendszer, majd magasabb fokon az agyvelő fejlődésével.

Az állatok pszichikumától élesen elhatárolja az ember lelki életét az a körü'mény, hogy az állat *alkalmazkodik* a természethez, az ember azonban szükségleteinek kielégítése céljából *megváltoztatja* a természetet. Ennek a különbségnek legfőbb megnyilvánulási formája a *munka*, ami igazán emberré teszi az embert.

Érdekes fejezet szól a műben az egyén lelki sajátosságairól és azoknak kifejlődéséről. Tyeplov megállapítja és példákon igazolja, hogy sem lelki, sem jellembeli sajátosságaink nem születnek velünk, csak bizonyos rátermettségeket hozunk magunkkal a világra s ezek kibontakozása a társadalmi körülményektől függ. „Csak a szocializmus rendszere biztosítja azt a lehetőséget, hogy az egyén sokoldalúan fejlődhetik. És valóban a tehetségek olyanarányú kifejlesztése, mint a Szovjetunióban, semmi más országban és soha egy korszakban sem volt megfigyelhető" — írja Tyeplov és utal *Marx* megállapítására, amely szerint *a tudat a társadalmi feltételek terméke.* Másrészt döntő szerep jut a jellem és egyéniség kialakításában az *önnevelésnek.* Éppen ezért nincs olyan jellem, amelyet ne lehetne megváltoztatni s az ember saját maga viseli a felelősséget jelleméért.

Tyeplov könyve szilárd világnézeti alapvetésével és világos stílusával nemcsak az egyetemi ifjúság számára jó tankönyv, hanem kitünő tájékoztató és vezérfonal mindenkinek, aki a lélektan kérdései iránt érdeklődik. Az illusztrációk, táblázatok és a fejezetek végén az összefoglaló kérdések nagyban fokozzák a mű használhatóságát.

Színházak keddi műsora

Margitszigeti Szabadtéri Színpad: Nincs előadás. — **Állatkerti Szabadtéri Színpad:** Nincs előadás. — **Kálvária-téri Színpad:** Tartuffe (a Katona József Színház előadása, fél 8). — **Károlyi-kert:** Nincs előadás. — **Állami Bábszínház:** Sztárparádé (fél 8). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Vadállatok a cirkuszban (4, 8). — **Rádió:** Dimka és Zsigán, hangjáték (Kossuth, 16.20), Bodzaliget — színházi közvetítés (Kossuth, 20.45).

Házavatás

Tiborszállás volt régen az ecsedi láp belső magva. A gazdag lápi humusz onnan maradt. *Kotunak* nevezik ezt a koromfekete talajt. Minden lépésre, minden kerékzördülésre, minden lópataddobbanásra a föld mélyéből dörög vissza ez a zsíros televény. A láp ős: növényeinek elhamvadt száraiból állt össze a láp fekete szene: a kotu. Csak ugy áraszija magából a koromszerűen csillogó, sikos-selymes tapintású könnyű lápi port.

De már csak ez a lebegő fekete por szálldos itt ma is éppenúgy a gyalogtóra, mint a felszabadulás előtt. Minden más megváltozott, mélybehullt, semmissé vált. Gróf Károlyi Gyula erdősűrűben megbujt kastélya ma iskola. Egykori cseléd-jeinek gyermekei járnak oda. A cselédlakások helyén 166 új, modern típuslakás készült el ezen a nyáron.

Házavatásokra érkeztünk. Az öröm szerteárad az embereken. Azok kapták ezeket a szép új otthonokat, akik a felszabadulás előtt csak úgy kaptak fedelet a fejük fölé, hogy 32 család járt egy közös konyhára. Az ötéves terv alatt épül ki Tiborszálláson Dél-Szatmár legnagyobb tanyaközpontja. Kultúrház, tanácsház, sportstadion lesz itt. Épül posta is, orvosi lakás, patika, iskola, óvoda. Lesz még vágóhíd, strand és tejgyüjtőállomás. Ez a 166 új ház csak előleg, csak kóstoló az új élethez.

A gróf egykori kondása, Turbula György költözött be elsőként derüs, tiszta, napfényes új otthonába. Hatszáz süldővel járta egykor a tiborszállási határt. Éjt-napot egybetéve szolgált. Éjjel kint aludt a disznókkal. Igy lett teljes a 24 órai szakadatlan szolgálat. Keveset fekhetett az ágyában. De az ágy oldalát így is megrothasztotta a víz, a nedves falak. A vászonneműeket pedig a nyirkosság elől télen a padlásra kellett felvinniök. Viléz Kiss Lajos tiszttartó hajnali 3-kor zörditette meg pecsétgyürüs kezével a kondás ablaka tábláját...

Turbula György házába gyülnek egykori sorsának osztályos társai, jóbarátok, ismerősök. Két legényfia, két eladólánya van. Azok is itthon: hiány hát semmiben nincs. A ház kicsinyén és nagyján határozottan érezni, hogy ez a helyfoglalás, ez az otthonteremtés, ez az örömteli beköltözési ünnep tudatosította bennük végleges en, hogy új világot értek.

A tűzhely vidító lángja nyájas szóra bírja a családfőt. De míg a multról beszél, még megérezni, hogy egy kis indulat türemlik vissza szavai mélyén:

— „Eredj haza!" „Vetkezz le!" „Öltözz át!" „Ez a ruha nem illik rád!" „Megbolondlak röglön, ha le nem veted!". Imigyen harsogo't egyszer is az én kislányom felé egy tisztes vasárnapi reggelen viléz Kiss Lajos. Mert valamivel jobb ruhába mert öltözni... „Én ezt megkerestem, dolgoz'am rá!" „Most ünnep van". „Holnap újra munkához öltözök." Igy felel vissza neki a kislányom. „Na, na, ne feleselj, mert most mindjárt megkapod" — fogad'a az erélyes szavakat egy kicsit megjuházva a tisz'tartó. Lánygyermeknél még ilyet nem tapasztalt. Aztán mégse emelt rá kezet. Azért olyan, akire a botját ráfogta — akadt! Igaz, hogy az meg a botot a kezében megragadta és visszatartotta az ütést.

— Ki volt olyan helyre legény?

— Tur Pista. Bizony, helyre legény volt! Indulat tusakodott benne, bátorsága volt, szókimondó volt! Egyszer is, éppen beszéd- és értelemgyakorlatot tartott velük a tanítónő. Mit esznek otthon — érdeklődött és azt szerette volna, ha kérdésére valamiféle megelégedett, dicsekvő választ kap a gyermektől. „Hát mikor mit. Nem nagyon telik!" Igy az neki. Már ez az egyszerű kis talpraesett válasz megbolygatta a kenyerét féltő tanyai tanítónő bátortalan lelkecskéjét. Továbbvitte a kérdezgetést, mint aki rosszat sejt: „Mi leszel te?" — fordult Pistához. „Kommunista" — feleli kurtán a gyermek. Azonnyomban szalad fel a tanítónő a tisztartói irodába rogyadozó lépekkel s lihegve panaszolja odafenn, mi történik odalent. No, fel is hívták Pista fiút az irodába. „Megkezelték" hatalmasan. És a „megkezelés" után néhány hónappal lovászgyereknek küldték fel a grófék pesti palotájába. Mert azért jóvágású gyerek volt ám ez a bátor fiú. De csak nem bírta ott fenn sem az „úri szagot". Ami a szívén, az a száján. Aztán elküldték végleg...

Az a világ, amelyről idáig szól a hajdani disznópásztor — a messzi mult mélyéről jött. Elmult és soha vissza nem jön. Turbula György azt mondja, hogy az óra sose jár visszafele.

Most benyitunk az első szobába. A szoba fapadlós. Bútordarabjai közt akad új, de több a régi. Két ágy különösen régi nyoszolya — ősi hozomány. Benne hajtották álomra fáradt fejeiket az apák, nagyapák hosszú sorai. Ezeknek az ágyaknak a vásznait, huzatait, lepedőit nem kell télire a padlásra hurcolni. Itt száraz és tiszta minden.

Az ágy karfájára támaszkodik az öreg.

— Az a vastag aranygyürüs tiszttartó nem engedte, hogy *hites ágyban* aludjon az ember! A disznaja mellett kellett hevernem éjjelente is. Mindenben belenyúlt az életünkbe. Harmadosföldet nem adott. Magamnak malacot sem hizlalhattam. Attul tartott, hogy így valahogyan kiboldogulnék...

— És ma mije van?

Az ágy karfáját elengedi Turbula György, kinéz az ablakon, lengeti karját s mondja:

— Hát itt ez a 800 öles telek, meg a ház. Kezem munkája rajta. Lelkem tettem rá. Ott hátul az istálló. Jó csikó ropogtatja benne az abrakot, kettő is, előtte meg a disznóól. Három hízó s egy anyakoca röfög az árnyékban. S van 9 hold földem. Búzám lett nekem 37 kereszt tiszlán, rozsból 72, zabból meg 60. Szerződtem én ezenkívül egy hold kenderre, 1400 öl szeszburgonyára. Van még két hold kukoricavetésem is.

— Ebből már csak hizlalhat malacot?!

— Ebből igen! De ilyet én még nem is láttam. A legmagasabb kukoricaszár 3 méter 60 centi. Egyen-egyen két-három cső mered az égnek. S a szemei olyan teltek, hogy csaknem kicsattannak...

Már búcsúznánk, de nehezen válik az ember: szabad emberek tiszta háziünnepe köti ide. Nyujtom búcsúra a kezem, s betoppan a postás. A Szabad Földet és a Szabad Népet hozza. Az új otthonát avató Turbula György még egy történettel fűszerezi búcsúzónkat:

— Aki most a tanyaközpont építkezéseit vezeti, szintén itt lakott a felszabadulás előtt Tiborszálláson. Egyszer Szalkáról hazajövet — kezében újság van. Szembetalálkozik a tiszttartóval. „Kinek az engedélyével hozol ide újságot?" — kiált paprikásan a tiszttartó. „Senkiével" — kapja a feleletet. „No, akkor holnap reggel már itt se lássalak, azonnal szedd a culát!" Hát el kellett mennie. Ujságot mert olvasni! A Károlyi gróf uradalmában csak azt kedvelték, aki annyit tudott, hogy két lábát egy csizmába ne dugja. És ha esik az eső, ne álljon az ereszcsurgó alá. Tanulni, olvasni, gondolkodni, a világban szétnézni tilos volt. Mit tilos? Bűn! ...

Ma könyvtár van Tiborszálláson. Mellette húzunk el a csöndes estében. A villanyfény élesen világít odabent. Fénye alatt emberek ülnek. Ujság a kezükben, vagy könyvet forgatnak, beszélgetnek. A szellő fúvása metsz idekint, elviszi a délről még áttmaradó augusztusi meleg rekkenő hőségét. Azok a könyvek ott bent is metszően, élesen hasítják szét s tisztítják meg a mult szenvedéseitől sokszor terhes és megfáradt koponyák belsejét. A szabadság levegője fú be s tör át gondolkodásukon. Csendes, jó, tiszta és egészséges fejek vannak itt. Munkás, szorgos és szabad kezek. Ők építik fel a tiborszállási tanyaközpont szép új világát.

Erdős Jenő

Pietro Nenni a magyar ujságírók között

A parlament gobelintermében összegyültek a magyar sajtó képviselői, a TASZSZ-iroda, a népi demokráciák újságíróinak, valamint a nyugati országok lapjainak képviselői, hogy találkozzanak Pietro *Nennivel*, az *Olasz Szocialista Párt* körünkben tartózkodó főtitkárával, a kiváló békeharcossal. Az olasz szocialista mozgalom e régi vezetője küzdelmes és bátor, harcos tapasztalatokban megedzett férfiú a java férfikor minden okosságával, bölcseségével és niggadtságával, akinek szavaiban és gondolataiban az olasz nyelv ismerői ott érezhetik a nagy klasszikus olasz irodalom hatását és annak a mélységes meggyőződésnek erejét, amely a néptömegek életéből meríti hitét és akaratát.

Itt áll most előttünk ez az ősz férfiú, Pietro *Nenni*, aki átment bátor küzdelmek és az emigráció minden iskoláján, végigélte az első világháború során az olasz szocialista mozgalom minden fordulatát, *Mussolini* árulását, végigszenvedte a fasizmus terrorját és az emigrációban, majd a második világháborúban meggyőződhetetett a munkásmozgalom teljes egységének szükségességéről. Hatalmas tömegek sorakoznak odahaza mögötte, amelyek helyeslik és igazolják azt a politikát, amelyet Pietro *Nenni* az olasz kommunistákkal, Palmiro *Togliattival* együtt folytat az olasz nép igazságáért, a munkások, szegényparasztok és értelmiségiek jobb életéért, az olasz nép békéjéért, szabadságáért és függetlenségéért.

Erről a békeküzdelemről, az olasz milliók benne való érdekeltségéről, az olasz parasztok földfoglaló mozgalmáról, a Marshall-kölcsön hatásáról, az olasz üzemek amerikai hatásra való leállításáról hangzanak el most kérdések az olasz nép e kiváló képviselőjéhez, aki egyben egyik vezetője a világ népei békemozgalmának is. Pietro *Nenni* higgadtan és nemes mondatokban, pátosztalanul és mégis a meggyőződés őszinte hevületével válaszol. Nem üres pátosz, a szavak és mondatok hamis, válságos dekorációja ez, hanem a tények, a puszta egyszerűségükben is kiáltó tények sorozata, amiről *Nenni* beszél. Ezek a tények a kérdések és feleletek során nagy és komoly világpolitikai körképpé sorakoznak. A terem megtelik annak az olasz népnek küzdelmes sorsával, amely felé a dolgozó magyar nép akkora szeretettel fordul.

A terem gótikus ívei alatt ott izzik most az olasz nép igazi élete. Mert Olaszország — nemcsak a csodálatos műemlékek, a felülmulhatatlan szépségek hazája, hanem sajnos az emberi nyomorúságnak is. A *Marshall* politika meg akarja fojtani az amerikai tőke érdekében e nagyszerű munkás népnek iparát, gazdaságát; az olasz parasztság földfoglalásai, törekvései az igazságos földreform iránt, mind-mind a nép nyomorúságát igazolják a földesurak rablógazdaságának igája alatt. Kivándorlás! — ez a probléma is ott vibrál döbbenetes erővel *Nenni* szavaiban: mennyire rokon ez a kérdés a mi politikai és gazdasági állapotainkkal, az 1920—30-as években, mikor egyes kapitalistáink és nagybirtokosaink úgy akartak „segíteni" az ország gazdasági kérdésein, hogy sürgették a magyar tömegek kivándorlását... *De Gasperi* most Amerikában tárgyal, többi között az olasz nép tömegeinek kivándoroltatásáról is: mily bűnös és mily végzetes ez a népellenes politika.

Pietro *Nenni*, ez a sokat tapasztalt kiváló államférfi — ma ellenzéki politikus. Ez az ellenzékiség: a legépítőbb és a legemberibb politika a kapitalizmus mai kormányzata alatt Nyugat-Európában. Ez az ellenzékiség oly politika, amelyet milliók követnek és amely milliók építő szándékait, jobb életét akarja valóra váltani, Pietro *Nenni* tudja, mennyire helyes az az ingathatatlan és erős politika, amely a békét, az emberi igazságot, a milliók érdekét, a dolgozók legteljesebb egységét tűzte zászlajára. A mi mai magyar állapotaink, amelyeket *Nenni* befejezésül oly rokonszenvvel említett, igazolják a népi és demokratikus erők teljes összefogását —, *Nenni*, *Togliatti* hű szövetségese így válik, így vált Nyugat-Európa egyik legépítőbb politikusává.

Nagyszerű és nemes dolog az a küzdelem, amelyet Pietro *Nenni* folytat, — a magyar sajtó képviselői ebben a kiváló államférfiban a nyugateurópai dolgozók békeharcának és egységfrontjának egyik legkiválóbb harcosát üdvözölték. *Nenni* által az olasz népnek, Nyugat-Európa dolgozóinak békeharcosának —, szól ez a szeretetteljes érdeklődés; *Nenni* úgy térhet majd haza, hogy magával viszi a magyar dolgozók szeretetét és bizalmát, szolidaritását és együttérzését.

Pietro Nenni az olasz nép békeharcáról és a nemzetközi politika kérdéseiről

Az Országos Béketanács a magyar és külföldi sajtó képviselőinek részvételével sajtófogadást rendezett Pietro *Nenni* tiszteletére.

Mihályfi Ernő népművelési miniszterhelyettes, az Országos Béketanács főtitkára köszöntötte Pietro Nennit, a nemzetközi békemozgalom egyik vezető harcosát, a kiváló újságírót, aki ezután válaszolt a sajtó képviselőinek kérdéseire.

Először az olasz politikai életnek legfontosabb központi kérdéséről, *az olasz nép békeharcáról* számolt be, majd elmondotta, hogy az olasz parasztok harcának eredményeként a parlament kénytelen volt törvényt elfogadni az agrárreformról. A „fordított sztrájk" az egyre súlyosbodó osztályharcnak igen komoly megnyilvánulása Olaszországban. A híres Reggiano üzemet például kilenc hónapja munkások vezetik.

A VIT-ről visszatért fiatalok most gyűléseken ismertetik a III. Világifjúsági Találkozó munkáját, eredményeit és a fiatalok további feladatait a békeharcban.

Nenni ezután *Olaszország egyre hanyatló gazdasági helyzetéről és a munkanélküliek állandóan növekvő számáról beszélt.* Rámutatott, hogy az utóbbi időben igen nagy elégedetlenség és forrongás mutatkozik az értelmiségi rétegek között is. Ami eddig még sohasem fordult elő, *egy temi professzorok és középiskolai tanárok is sztrájkba léptek;* nemrég zajlott le az állami hivatalnokok két nagy sztrájkja.

— A háborús készülődés, a fokozott ütemű fegyverkezés — mondotta Nenni — napról-napra súlyosbítja nemcsak a munkások, hanem a kisemberek és az értelmiségiek helyzetét is és *olyan súlyos általános gazdasági válságot idézett elő, amelyből Olaszország jelenlegi vezetői nem tudnak kivezető utat találni.*

A szovjet sajtó képviselőinek kérésére a keszoni tárgyalásokkal kapcsolatban Nenni elmondotta: az amerikai parancsnokságnak az a magatartása, hogy nem hajlandó elfogadni demarkációs vonalként a 38. szélességi kört, valamint, hogy incidenseket provokál, súlyosan veszélyezteti a tárgyalások sikerét és félő, hogy ennek következtében a tárgyalások nem érik el a kitűzött célt. Ami a sanfranciscói konferenciát illeti — folytatta — *a Béke Világtanács állásfoglalása a japán békeszerződés kérdésében az: csak olyan tárgyalás vezethet eredményre, amelyen részt vesznek a Kínai Népköztársaság és mindazon népeknek képviselői, amelyek hozzájárultak a Japán felett aratott győzelemhez.*

— A világmozgalomnak továbbra is központi feladata marad az öt nagyhatalom közötti békeegyezmény megkötésének követelése. Meggyőződésünk, hogy az *Egyesült Nemzetek Szervezete csak akkor tud visszatérni eredeti feladatának teljesítéséhez, ha az öt nagyhatalom megegyezett egymással.*

A *Reuter*, a *Times* és az *Associated Press* tudósítói kérdést intéztek De Gasperi amerikai útjával kapcsolatban.

— *Mi mindig mondottuk* — válaszolta —, *hogy országunk gazdasági nehézségei nem oldhatók meg amerikai segítséggel; ez olyan probléma, amely csak a társadalmi fejlődés útján nyerhet megoldást.*

Nenni ezután részletesen beszélt a rövid ittartózkodása alatt szerzett benyomásairól, amelyeket így foglalt össze: *Meggyőződtem arról, hogy az a forradalmi változás, amelyen ma Magyarország keresztülmegy, nemcsak politikai, nemcsak társadalmi, hanem erkölcsi forradalom is: új erkölcsi értékeket teremt és az új Magyarország legfőbb erkölcsi értékévé az alkotó, a teremtő munkát teszi meg.*

Elutazott Pietro Nenni

A Magyar Népköztársaság miniszterelnöke Pietro *Nenni* tiszteletére hétfőn délben ebédet rendezett. Az ebéden megjelentek *Rónai* Sándor, az Elnöki Tanács elnöke, a kormány több tagja, politikai és kulturális életünk számos kiválósága. Az ebéden a kormány nevében *Darvas* József közoktatásügyi miniszter üdvözölte Pietro *Nennit*, aki válaszában kijelentette: Olaszországba visszatérve, el fogja mondani tapasztalatait és ez egész biztos, hogy támogatás, hozzájárulás lesz a békéért folyó harc erősítéséhez.

Pietro *Nenni*, az Olasz Szocialista Párt főtitkára, a Béke Világtanács alelnöke, néhánynapos magyarországi tartózkodás után elutazott Budapestről. Búcsúztatására a Keleti-pályaudvaron megjelent: *Molnár* Erik igazságügyminiszter, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja, *Darvas* József közoktatásügyi miniszter, *Andics* Erzsébet, Kossuth-díjas, a Béke Világtanács tagja, az Országos Béketanács elnöke, *Lukács* György, Kossuth-díjas, a Béke Világtanács tagja, *Mihályfi* Ernő népművelési miniszterhelyettes, az Országos Béketanács főtitkára, *Benke* Valéria, az Országos Béketanács titkára.

Mit nyert a sorsoláson — Angyaltöld

Elmondja a százezres főnyeremény résznyertese: Kovács Lajos, a Transzvill ötgyermekes villanyszerelője

Kérdezem a Killián György-utcát az újpesti villamoson s egyszerre nyolcan-tizen adják az útbaigazítást, hogy hol szálljak le, merre menjek. Egy egész fiatal, fakószőke kislány azt mondja, hogyha meglátom a gyönyörű Killián György-utcai iskolát, akkor szálljak le, mert ha messzebb mennék, akkor is érdemes megnézni. Olyan lelkesen és tüzesen magyarázza nekem az iskolát ez a kislány, hogy alighanem mostanában került ki maga is a padok közül s elhatároztam, hogy lesz, ami lesz, leszállok az iskolánál, pedig egy bőrsapkás fiatalember alaposan a szemembe néz és megjegyzi:

— Bár ha Kovács Lajost, a nyertest keresi, akkor két megállóval tovább kellene mennie!

Ez arra vall, hogy Ujpesten már mindenki tudja és maga is örvendezve terjeszti, hogy *Kovács Lajos villanyszerelő 1620 sorszámú 0435 számú ötvenpengős kötvényével megnyerte a Tervkölcsön harmadik húzásán a százezerforintos főnyeremény egynegyedét, huszonötezer forintot.* Az a tény, hogy Kovácsékat keresem, egyszerre beavat engem a villamos úti közösségébe, olyan útitárs is akad, aki ismeri Kovácsékat s elmondja, hogy a főnyeremény boldog nyertese *villanyszerelő a Transzvill-nál, ötgyermekes családapa, egy unokája is van . . .*

Már úgy szállok le az iskolánál, mintha ismerném a boldog Kovács-családot. Megnézem kívülről az iskolát, Angyalföld büszkeségét s körülötte ezt a földből frissen kisarjadt városrészt, a bérházakkal a Sztálin-híd méltóságteljes pesti hídfője körül s elindulok Kovácsékhoz.

A Kilián György-úti lakásban zsibong a család ebben az ünnepi órában s a felnőtt, meg a kisebb Kovács-gyerekek örvendező orgonasípjai között csendes mosollyal ül Kovács Lajos sztahanovista villanyszerelő, oldalvást a fia, motorszerelő és a sztahanovista cím és oklevél jelöltje, aki lovaglóülésben ül a széken, mintha már a motorkerékpár nyergében ülne, mert neki *motorkerékpárja* lesz, mint ahogy az asszonytestvérének új, fényezett *konyhabútora*, a kisebbeknek *ruha, cipő*, a kisunokának finom, bolyhos, téli, gyapjúfonalból kötött *kezeslábas topogó* . . .

— És Kovács Lajosnak, a nyertesnek? . . .

Kovács Lajos egy büszke, adakozó pillantással egybefogja a gyerekeit és a feleségét, aki egy szobabútorra irányozott elő bizonyos összeget, ám Kovács Lajos szelíden és elégedetten int a fejével:

— Persze, a bútor, az kell, mert a régit alaposan megrongálta a háború, dehát, amikor az ember arra gondol, hogy mire volna szükség, akkor egyszerre úgy látja, hogy *igen-igen sokat kapott már . . .*

Mert Kovács Lajos szavaiból érzik, hogy öntudatos ember, aki teljességében nézi az életet, abban a hatalmas és diadalmas perspektívában, amelybe a Terv helyezte a dolgozó ember életét. Látja a gyönyörű, új iskolát, amelyben a lányai tanulnak s eszébe jut, hogy szebb, mint az az előkelő, mágnásintézet, ahol egyszer, a harmincas években villanyt szerelt s ebben most a kovácsidák és kovácsirénkék tanulnak; látja ezeket a fürdőszobás, villanytűzhelyes bérházakat, amelyekben most a kovácslajosok laknak; látja a Sztálin-híd villanyfényes sudarát a két part között; látja a Margitsziget szépségét, ahová eljárogat levegőzni s muzsikát hallgatni, a Rákosi Mátyás kultúrházat s az üzemeket, a lilafüredi kastélyt és a fényes, új gépeket . . .

Így aztán az ember pillantása tovább száll, előre az időben, amely valamikor a dolgozó ember számára szorongó rejtelem volt, titokzatos, félelmetes és ismeretlen. Az ilyen előrenéző emberek sok mindent látnak.

— *Ez csak a kezdet s ami ezután jön, az mindig szebb lesz . . .* Én ismerem azt a vidéket jónéhány éve, láttam a személdombok között fuldadozni, szívtam be a rozsdaport, amely mindig a levegőben szállt az ócskavas telepekről s szomorkodtam azon, hogy a nagyobbik gyerekeim a salakos grundokon kénytelenek játszani. Lakója, szemtanuja voltam a régi Angyalföldnek és Ujpestnek, ahol ide-oda vándorolt a munkásság rossz és még rosszabb lakások és munkaviszonyok között, azután láttam, hogyan tisztul ez az óriási személdomb. Az ember tiszlogatta el . . . Ma pedig már így élünk s mire a legkisebb gyerekeim is felnőnek, már emlékezni sem fognak arra, hogyan is volt régen . . .

A nyeremény nagyot lendített Kovács Lajosék sorsán s közelebb hozta az álmok megvalósulását, ám erre a szóra, hogy „álmok" rövidet és szigorúat int Kovács Lajos:

— *Nem az álmokat, kérem, mert manapság már nem álmok után megy az ember. Akkor álmodtunk, amikor mindez csupán álomban volt lehetséges. A bútor, a motorbicikli, a szövetkosztüm már nem álom . . . Valóság . . . Dolgozunk érte és a mienk lesz . .*

A „törpe MÁV" jelentősége a mezőgazdaságban

A gazdasági vasutak fejlődése az ötéves terv keretében — Uj bekötő vonalak létesülnek az ország különböző részeiben

A felszabadulás óta fokozott mértékben ismertük fel a gazdasági vasutak jelentőségét s ezért már a felszabadulást követő hónapokban teljes erővel megindult a kivétel nélkül megrongált, siralmas állapotban levő gazdasági, illetve a régi uradalmi kisvasutak újbóli felépítése és forgalmának elindítása. A 75 centiméter nyomtávú gazdasági vasutak fontosságával tisztában van a dolgozó parasztság is.

A kisvasutak megközelítik a tanyákat, községeket,

szerelvényeik megállnak a faluk főterein, piacterein, a tanyák közvetlen közelében

és így a megközelíthetőség szempontjából szinte abban a helyzetben vannak, mint az autóbusz, vagy a gépkocsi, üzemük és fuvardíjaik azonban lényegesen alacsonyabbak ezekénél.

A háború után a világtól elzárt tanyák népe sokhelyütt maga hozta helyre ezeket a vasutakat és lóvontatással kezdett közlekedni rajtuk. A nagymérvű rombolás következtében e vasutak helyreállításával kapcsolatos teendőket és a pályaépítéseket központi szervre kellett bízni és így alakult meg 1948 decemberében a közlekedési és postaügyi minisztériumban az a főosztály, amely irányítja a kisvasutak forgalmát.

Hatalmas beruházások segítségével átépítik a MÁV kistestvérét,

ahogy a vidéken nevezik, „a törpe MÁV"-ot, és ma már az a helyzet, hogy az országot etekintetben négy területre osztották, kiépítésüket négy kerületi központ ellenőrzi Szolnokon Békéscsabán, Kaposvárott és Győrött.

A kiépítés szempontjai a következők: megközelíthetőség, menetsűrűség és teljesítőképesség, sebesség, biztonság, megbízhatóság és olcsóság. Az új gazdasági vasutak vágányai *benyúlnak majd a szántóföldek táblára és onnan továbbítják a terméket a magtárakba és a vasúti állomásokra.* Ezeken a kisvasutakon siet majd a vajudó anyához az orvos, rajtuk távozik először a gyermek messzire otthonából, ezen jár majd iskolába és a tanyák dolgozó népe a törpe vasutakon juttatja el termékeit az ország különböző helyeire. De rajtuk keresztül jut az újság, a posta, gazdasági eszköz, műtrágya, ipari takarmány és iparcikk olcsón és gyorsan a dolgozó néphez.

A győri gazdasági vasutak területén jelentős esemény volt, hogy bekötötték *Kálóz* községet a forgalomba, amely 20 kilométernyire feküdt a vasúti állomástól. A *kapuvári* vonalak kifejlesztése többszáz dolgozónak érdekeit szolgálja és többezer vagon termelvénynek olcsó elszállítását teszi lehetővé. *Ercsi* mellett 600 ház épült fel, ezt a települést törpevasút útján kapcsolták be a forgalomba. Megemlítendő, hogy az építkezési anyagot négy hónap alatt szállították az építkezés helyére.

1949 és 1950 között épült ki a *tatabánya-harkányi-jajhalmi* vonal, a *fegyverneki* vonalat tavaly építették, a *tiszabői* pedig ezév folyamán lesz készen. A *Szeghalom* és *Tövishés* közötti vonal építése szintén tavaly kezdődött, és idén fogják meghosszabbítani *Csillag-tanya* felé, úgyhogy itt négy kisvasúthálózatot helyeznek forgalomba, körülbelül 150 kilométeres hosszúságban. Bekapcsolták többek között a *dombóvári* vonalba a *csomaszabadi-somogyszili* szakaszt is és még ezév folyamán bekötővonal létesül az *ercsi* olajgyárhoz és a földművesszövetkezetek raktáraihoz. Ez a vonal 600 vagon termelvénynek olcsó szállítását biztosítja.

1952-ben a következő gazdasági vonalakat építik ki: a *turkevei* szövetkezeti város gazdasági vasútját, a *tiszatarjáni* vonalakat, ahol három szövetkezeti község fekszik, továbbá a *dombiratosi* vonalakat.

Mindent egybevéve, a helyreállított gazdasági kisvasúti vonalak már most is elérik a 800—850 kilométert, az újonnan épített vasutak hossza 160—180 kilométer.

A forgalomnak átadott összvonalak előreláthatólag rövid időn belül elérik a 2000 kilométert is.

Itt említjük meg, hogy *Balatonfenyves* környékén most van építés alatt egy 40 kilométer hosszú gazdasági vasútvonal, amely minden valószínűség szerint ezév végéig elkészül. Ha még megemlítjük, hogy a gazdasági vasutak dolgozói között 27 *sztahanovista* munkálkodik különböző területeken, közöttük 8 jelvényes, azonkívül rengeteg kiváló élmunkás, akkor megállapíthatjuk, hogy a „törpe MÁV"-vonalak igen nagy mértékben járulnak hozzá közlekedésünk zavartalan lebonyolításához.

Fellángolt a földfoglalási mozgalom Calabriában

Calabria délolaszországi tartományban ismét fellángolt a szegényparasztok földfoglaló mozgalma. Catanzaro környékén egy falu határában csendőrök letartóztatták a mezőgazdasági munkások szövetségének tartományi titkárát. Amikor a parasztok kifejezték tiltakozásukat, a csendőrök puskatussal verték őket. Három paraszt súlyosan megsebesült, nyolcat pedig a csendőrök letartóztattak.

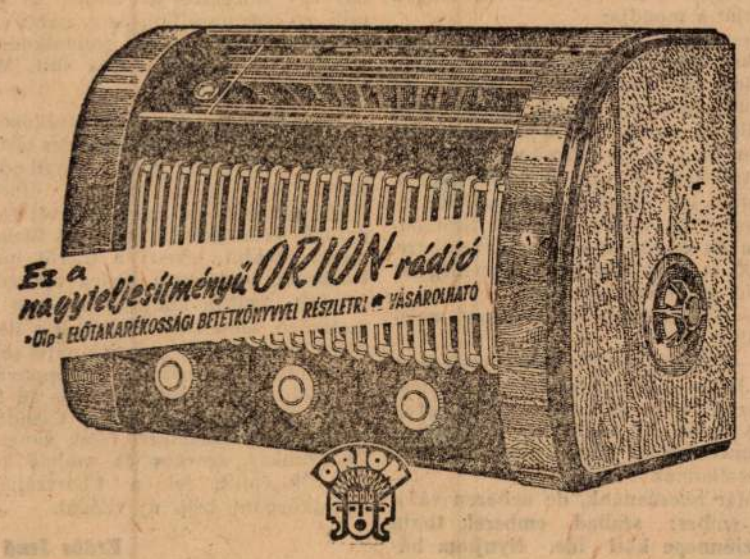

Kákay Szabó György

wód

3

Pest. 1944. márc.

23. (M. K.: Elő-

Erült Maulbertsch

XVIII. századbeli befa-

lazott váci oltárképe.)

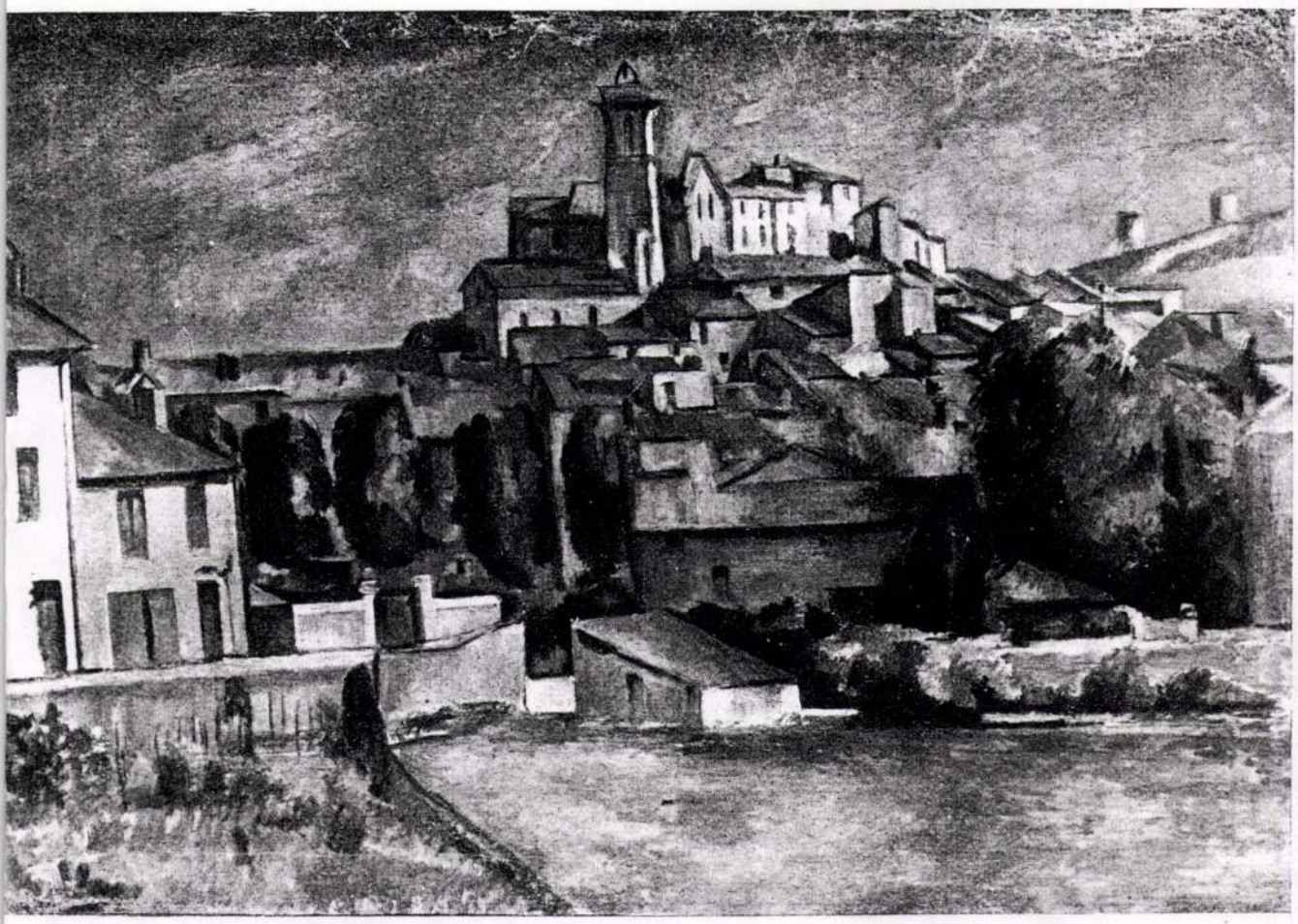

e látképe
temény, Párizs

CÉZANNE

Blick auf Gardanne
Sammlung Fabbri, Paris

em az „én", tárgyként van csak adva, minden egyéb s lelkisége megközelíthen.

Hogy a „másiknak" ezt a dologként tságát Cézanne maga lelkileg élte át, azt Fiú és a halálfej" bizonyítja. Itt is tár-: fiú és halálfej. Titok marad az összelésük miértje, mert nincs híd a „másik-, hiába minden konkrétul beleélniakarás, ő világa csak az övé, a kanti „magán-", a megismerhetetlen. Nekünk csak a viság van adva mint megfogható realitás a dereng is a sejtelme egy a tárgyként t másikba zárt lélekvilágnak: ki tudná *alkotni* azt is, ki tudna odáig elhatolni, kor nincsen közvetlen adott emberközösérzés, amelyből az alkotás elve kiindula. Valaha Hamlet vagy düreri „Melania" lett volna belőle. Szimbólumgazdag kban érthető jelentésegész, itt azonban a profán ruhához nem illő helyzet csak fokozza a lélek némaságát.

Ez az „ember" a cézannei világnézet embere, a XIX. század végének lelkisége; a végsőn elmagányosulté. Mert ezelőtt az *egyes* arcmásában is benne volt a lelki-összefüggés. A XV-ik században az isteni teremtés egy kreatúrája. A XVI-ikban Velence megteremti a „merengőt"; a „lélek" első ábrázolása ez: a lágy megindultság, a jelenvalóságból egy második szellemi honba mélázó tekintet szimbólumává válik a kedély mozgásának itt és ez mindenkiben közös. Rubensnek minden portréja a formáló természetnek egy kinyiló, duzzadó szüleménye. Közös bennük az életnedv. Rembrandt mindenik arcképe „a számtalanok egyike; az egyes mögött ott a „világlélek". S amikor a XIX. század elején eltünt az egyes mögül az „egész", legalább még az izolált individuum

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

KA'KAI

Szabó György

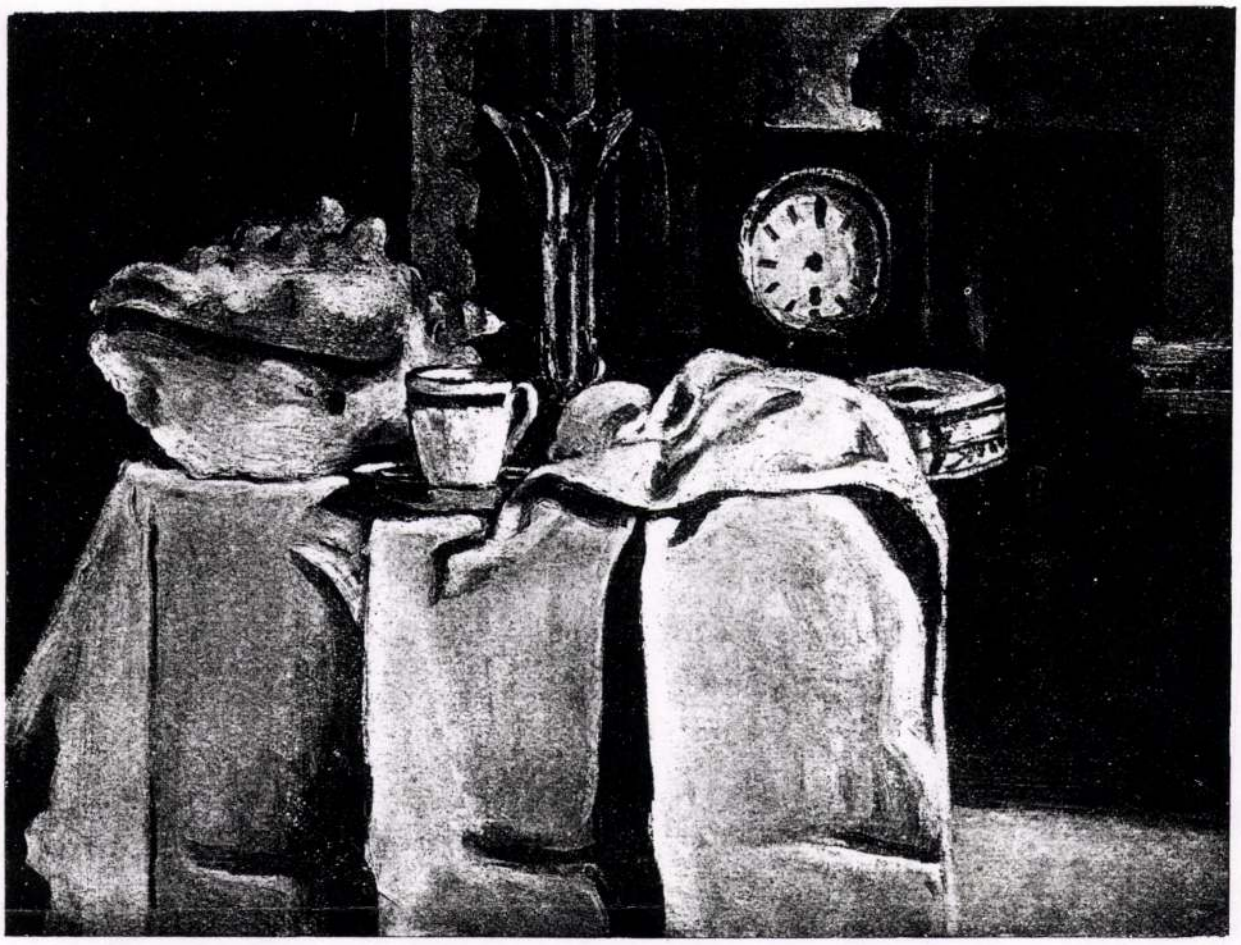

Feketeórás csöndélet
Báró Kohner Adolf-gyüjt., Budapest

CÉZANNE

Stilleben mit schwarzer Uhr
Sammlung Baron A. Kohner, Budapest

ézanne monumentális kompoziciót
s csöndélet lett belőle. Mert nincsen
oziciójának a valóságban ekvivalense,
rban az anyagok szépsége hat. A kom-
ó elvont és kell, hogy az maradjon,
nem *lehet* a kompozicionális fölépítés-
a valóság szimbólumát adni, hogyha
ez a realitás nem zárt többé.

söndélet a késői Cézanne *portréja* is.
sége képmásán" már bábszerűvé egy-
sült az alak. A karosszékkel együtt kissé
illen, de ez itt egyenesen szükségszerűen
Mert ami itt ül, az nem is ember: egy
ja az ősanyagnak, borvörös selymes-
„ruha", az arcon, a hajon nedveskék,
ken nedveskék és gyöngyház lehelletes
e-ai; sárga brokát széktámla, tompa-
üggöny (a régi gobelinek színe); a falon
skék és rózsaszín árnyalatok. És ez az
gazdagság, mintha víztükrön át volna
látható. S mert *tárgy* az alak is, akár a függöny, vagy a karosszék, innen a felépítés sajátos volta. Ezért a függöny nem eszköz az alak vitalitásának fokozására, mint a rubensi portrén, hanem egyenértékű vele. Azért megy a fal mögötte ferdén, mert a távolságban gazdagodik a nuance. Azért a fénylő tükör a sarokban, amely megint nem az alak jelentőségét emeli, hanem új, váratlan értékként van ott. És ezért minden gesztus elhagyása, amely az „embert" jellemezné; pedig virágot tart kezében ő is, mint némely rembrandti vagy régi németalföldi portré: itt azonban úgy, mintha nem is tudna róla. És azért az arcnak némasága, amelyből nem lehet többé olvasni, mint a régieknél: tárgy az ember is a tárgyak között.

De ez a tárgy mégis „ember". Mert van egy kapocs, a vele való közösségnek egy megfoghatatlan érzése, ámde mivel a „másik"

Kakasd János, egri kőműves – M.D.K.

neve az 1834-évi adókönyvben az írben fordul elő.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 347. old.

KAKARA János egri kőmüves. Nevével csupán 1834-ben az adókönyvben egy izben találkozunk.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Kakas István

építész ?

XVII. n

l.

Hecklerung

94. l.

Klein V. Budape

Kakasfalvi cig. hitv.

ev. templom

l.

Arch. Ért. 1911.

18-19. l.

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
mhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
z. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
iájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

me és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=
a nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.**
a sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Kakas Lomnitz

r. k. temp.

Myskovaly 1879.
rajza

1) alapraje ásdéli oldal 6 mm = 1 m

2) Részletek kapu keresztelő medence

vasrács. 8'5 cm = 1 m

Fork 1912.

1) alapraje 1:200. h/metnet.

2) három oldalmitt 1:200

3) (Kö)keresztkut 1:5.

I. Tábla.

5.

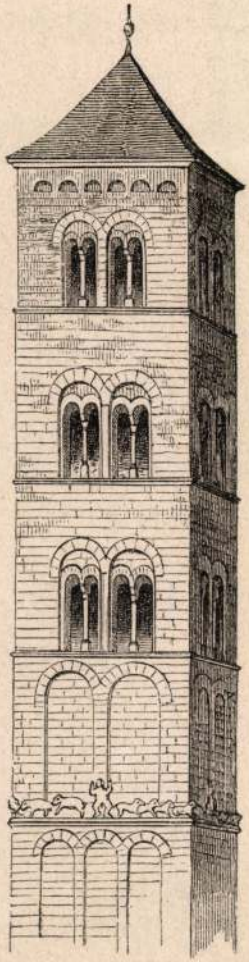

6.

Kakaslomnici Berzeviczy-kastély

képe repr.

Veress Endre dr

Berzeviczy Márton erdélyi kancellár (1538-1596).
Magy-Tört. Élet.

Bp. 1911. 14. l.

Igazolom a kiküldetés megkezdésének és befejezésének napját, a kiküldetésben eltöltött [illegible] arányos voltát, a kiküldetésnek az utasítás szerinti teljesítését, továbbá, hogy a gyorsvonat használata indokolt és igazolt.

Budapest, 1943 december 29

elnök.

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizot

Kakaslomnici kő
keresztelő kút

felvételi rajz

Foerk Szepesség

32. tábla

Kakaslomnici sk.

templom

gótikus

alaprajz és metszet

Fverk Szepesség

9. tábla

elő, hátsó, oldal
nézet

u. o. 10. tábla

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kákay Szabó György festő

Váci Hirlap

Lap: .....

Megjelent: 1943. dec. 29.

31

A püspök székesegyháza renoválásáról

A karácsonyi ünnepek alatt hiressé vált Maulbertsch-kép elől elszedték az állványokat és a székesegyházban áj-tatoskodók figyelme az oltárkép felé fordulhatott. Mondhatjuk, hogy az élénk szinek és a mű kompozíciója mindenki tetszését megnyerte. Az eddigi komor háttér helyén a hatalmas méretű szines kép nagyon tetszett. Ezért tehát a katolikus közönség boldogan hallja, hogy ezek a szinek még szebbek lesznek, ha majd nemsokára megyéspüspökünk rendelkezésére a restaurátor munkába kezd. Eddig a hatalmas méretű képet teljesen lemosták és a szinek még élénkebbek lettek. Most kezdődik a kijavitás nagy munkája, mely el fog tartani jó egy hónapig. A nagytemplom restaurálását különben a megyésfőpásztor közölte papságával is püspöki körlevelében, ahol ezeket mondja:

Közlöm paptestvéreimmel, hogy Isten segítségével hozzáfogtam a székesegyház belső restaurálásához. Nagytemplomunk építészetileg a XVIII. század egyik legkiválóbb magyar műemléke, a barokkból a klasszicizmusba hajló építészeti stílus egyik legértékesebb alkotása. 1772-ben szentelte fel székesegyházunkat Migazzi bíboros és azóta, tehát 171 év óta itt mutatják be a váci püspökök főpapi miséjüket, itt zsolozsmáznak mindennap a váci kanonokok, ide jár ünnepélyes alkalmakkor Istent imádni a nagy váci egyházmegye papsága és népe.

Székesegyházunk belseje a másfél évszázados használat alatt igen megkopott, megrongálódott. Isten házát ilyen állapotban hagyni nem lehet. A megújítást az is sürgeti, hogy a mennyezeten négy különböző helyen olyan nagy repedések vannak, hogy a kéz belefér. Azonkívül a tető már évekkel ezelőtt beázott és a mennyezet festését igen megrongálta.

A mai háborus, bizonytalan időben ilyen nagyarányú munkába belefogni nehéz és kockázatos feladat. Bár a kivitelezést, hacsak a mai állapotok lényegesen nem változnak, megvalósíthatónak látom, mégis a sok, ma még előre nem látható nehézségre való tekintettel, bizalommal kérem paptestvéreim buzgó imáit, hogy Isten dicsőségét és engesztelését célzó szándékomat megvalósíthassam.«

Műemlékek Országos
Kinizsi - utca 10. sz.

KAKAS JANOS, térképész, /1849 körül/

ULBRICH könyve II.részében Burgenland és környező államok községi térképei, legtöbb 1770 után. Sok az eredeti kéziratos, szinezett kataszteri térkék, sok a III. katonai felmérés 1:28.800-as méretaranyához igazodik. A térképek szerzői legnagyobbrészt magyarok, igy Kakas is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

Kákai Mária Constantina festő

Mária-képei spiritualis felfogásának.

„Modern törekvések az egyház-művészetben"

Pécsi Hétfő. 1947. I. évf. máj. 26. 2. l.

KAKAS Pál egri ács. Egerben 1785-ben, és 1795-ben irják, össze, mint adózó iparost, de még az 1800. évi adókönyvben is találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Kakas Pál . ceri ács

1785-ben és 1795-ben szerepel az adózók névsorában de neve még az 1800-évi adó-könyvben is előfordul.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 347. old.

MDK.

Kakasa Bánszki Tamás

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1966 dec.13.

Kakasfalvi templom

Halaváts Gyula =

Szelindek vára és a szelindeki, nagycsüri és kakasfalvi templom.

(Kny: Arch. Ért.)
8-r Bpest, k. n. (1911.)

31./

Gerő Ödön:
2 o, 25 K,
Gerő Ödön:
nyok, vázla
Budapest, é
Gombosi Gyö
ce kezdete
um Évkönyve
Gombosi Gyö
Budapest, 1
Gondai Béla
16 K, 94 L,
Gosztonyi G
Dunántul./
Gosztonyi G
2 o, 6 K, 4
Gosztonyi G
ház eredet
Gosztonyi G

Kakasy Éva

grafikusművész

„Bábfesztivál"
plakát, 78x53cm
1980

Művészet 8p
1980nov.

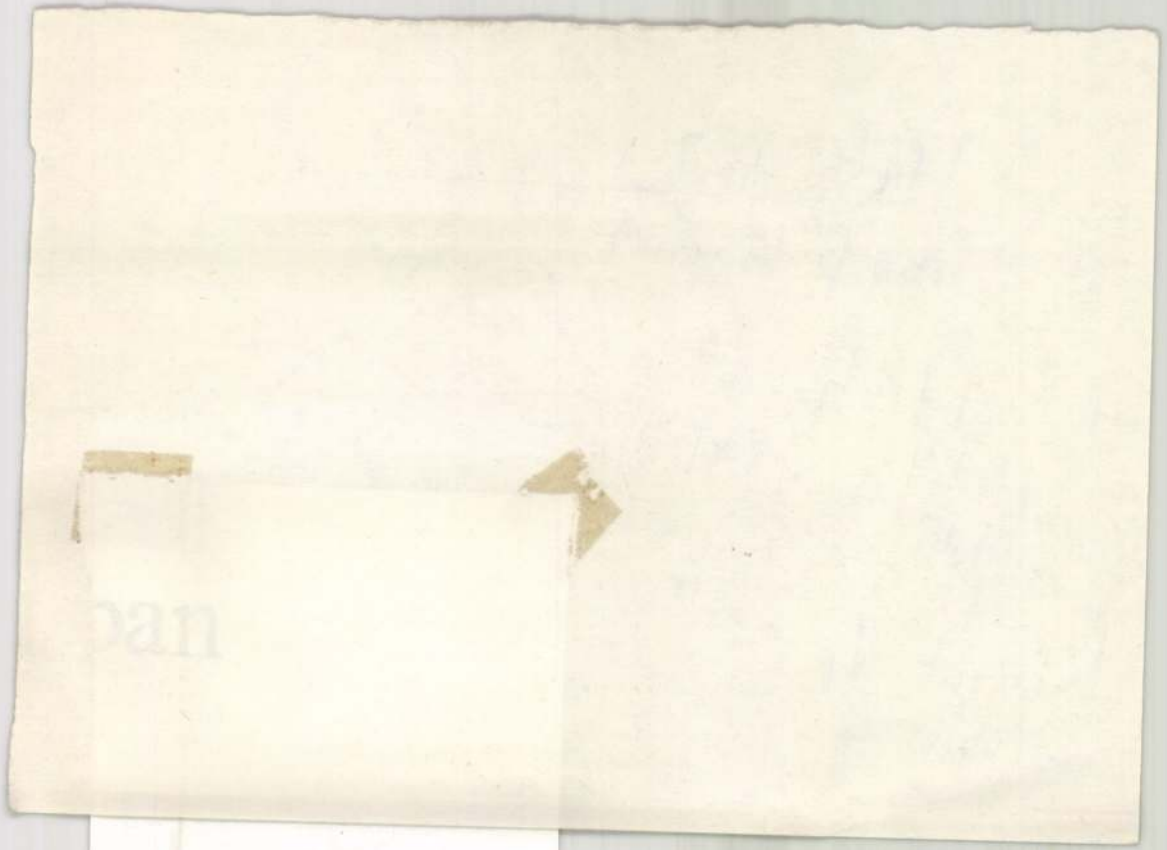

arculatát. Nem egyedi, hanem sokszor
val készültek a művek. Az itt dolgoz
hogy lapjaikat minél nagyobb számba
nagyközönség elé. Így adják ki évenk
minden résztvevőtől egy nyomat kerü

A művésztelep alkotógárdájának n
itt töltő grafikusok – Kocsis Imre, S
Szabados Árpád – adják, de az éve
jelentősek. Elég az idei résztvevőkre,
ra, Pinczehelyi Sándorra utalni, de me
az NSZK-ban élő Lux Antalt, a fiatal

Kakasi József

Szeged, Bécsi Körút 8-10. lakótömb. (Kakasi József építész.) - Magyar Építőipar, 1967. 16. évf. 1. n. 8-9. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ert. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

75. l.

Kakasos Nagy Sándor

híres tálas Hódmezővá-
sárhelyen XIX. sz.

Kisshmotálas 199. l

t (Tabán város-
részben)

ságos Bizottsága

Buda

Állatkerti ú

Szépmüve

Kakagos Nagy Gábor

Farekosmester.

Kvesz Mária: Fareko, kossós, tálos Bp. 1960.

337.o.

Kakassy Eszter

1937/38. III. évf.

fest. szak,

rendkív. hallg.

I.-II. félév.

Ferk. pzomfoiskèvk

1937/39. 150. l.

Kakassy Eszter

II. évi fest. szakos rendk. hallg

Képzőm. Fősk Évk

1936/37. 73. l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Kakassy Eszter I.é.

ált. lanf.

Ferk/pzomfoisk'vk

1935-36. 69. l.

igy Önök nem károsodtak. A per immár

yfelem azonban oly sulyos helyzetben

tegen kórházban fekszik, ugy hogy nincs

költségeket sem megfizetni.

elettel kéri ügyfelem a tekintetes Igaz-

ert megszüntetni és a költségek viselé-

ügyfelem igéri, hogy ha helyzete javul

gatóság ezen méltányosságát megfelelő

Kiváló tisztelettel

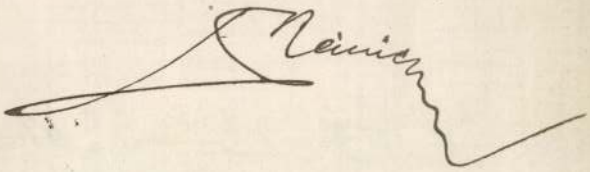

Tekirdağ 5.11.1970

Pek Muhterem
Edit Hanım,

Göndermiş oldğunuz sevimli mektubunuzu, üç adet resimle beraber aldım. Teşekkür ederim.

Yalnız mektubunuz eline yazılış tarihinden 2 ay sonra yani 16.10.1970 tarihinde geçti Bu kadar geçikme ya bizim seyahat sizin posta idaresinde olacak. Ama tahmin ediyorum bizde olacak çünki buraya geliş tarihini vurmamışlar.

Mektup eline geçtikten sonra, konore dolayısıyla Ankaraya gittim. Geçen hafta döndüm. Şimdi işlerini yoluna koyduktan sonra size bu mektubu yazıyorum.

Benim için çok büyük kiymeti olan fotoğraflara tekrar teşekkür ederim. Yalnız, aynı yere çekilmiş olan filmlere üzüldüm. Ben de sana Eniştemin plajda yeğenlerinle birlikte çekmiş olduğu fotoğraf gönderiyorum. İnşallah beğenirsin

Sana biraz buradan haber vereyim. Vali Bey Tekirdağ'ından ayrılarak Manisa valiliğine tayini çıktı. Orada vazife görecek Yalnız şimdi bir aydır Amerika da. geziye gittiler. Bize de Balıkesir valisi geldi o da, vali beyle beraber Amerikada.

Tekirdağ 5.11.1970

Pek Muhterem

Edit Hanım,

Göndermiş olduğunuz sevinli mektubunuzu, âş adet resimle beraber aldım. Teşekkür ederim.

Yanlız mektubunuz elime yazılış tarihinden 2 ay sonra yani 16.10.1970 tarihinde geçti. Bu kadar geçikme ya bizim veyahat sizin posta idareçinde olacak. Ama tahmin ediyorum bizde olacak çünkü Daraya geliş tarihini var mamışlar.

Mektup elime geçtikten sonra, konuşre dolayısıyla Ankaraya gittim. Geçen hafta döndüm. Şimdi işlerim yolunu koyduğundan size bu mektubu yazıyorum.

Benim için çok büyük kıymeti olan fotoğraf lara tekrar teşekkür ederim. Yanlız, aynı yere çekilmiş olan filmlere üzüldüm. Ben de sana Eniştemin playda yeğenlerinle birlikte çekmiş olduğu fotoğraf gönderiyorum. İnşallah beğenirsin.

Sana birez buradan haber vereyim.

Vali Bey Tekirdağ'ından ayrılarak Manisa valiliğine tayini çıktı. Orada vazife görecek. Yanlız şimdi bir aydır Amerika da geçiyor çiftler. Bize de Balıkesir valisi geldi o da, vali beyle beraber Amerikada.

Saros-Patak Belediye Başkanı M. Toht Josef ten ve M. Ladanyi. M. Bornard ve Gray'den mektup aldım. Hepsi salimen varmışlar.

Burada ki bütün size tanıyan arkadaşların da selâmlarını iletegim. Belediye deki arkadaşlarında ayrıca selâmı var.

Her nekadar tanımıyorsam da beyinize. selâm ve muhabbetlerini iletmenizi istirham edecegim. İnşallah onunla da tanışmak kısmet olur.

Sevgili Edit; satırlarıma burada son verirken en iyi dileklerimle başarılı ve mutlu olmanızı diler, selâm ve saygılar sunarım.

5.11.1970

EROL ERDOĞAN

Erdoğan

Kakasy Éva

BÁBFESZTIVÁL

V.Kiss Margit: Alkalmazott grafikai művésztelepm Békéscsabán.
MŰVÉSZET, 1980. november 5. lap.

Kakobey Károly

Nagy Ignácz elhunyt iró életnagyságu mellképét festette meg a Nemzeti Muzeum képcsarnoka számára,-irja a Müvészet c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1855. szept. 15.
51. sz. 1o2o. lap

Kalasy Éva

Múve emlékére

Magyar Nemzet 1974 január 23 4.old.

Kakasy Éva, grafikus

● A NŐI SZÉPSÉG RAJZBAN címmel — a Budapesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyesülete rendezésében — aktkiállítás nyílik holnap délután fél 6-kor a Metró Klubban. A Kakasy Éva, Kálmánchey Zoltán, Kondor Lajos, Lacza Márta, Macskássy János és Takács Zoltán rajzait felvonultató tárlatot dr. Szij Zoltán művészeti író, az egyesület főtitkára nyitja meg, közreműködik Mürtz Klára zongoraművész.

8.

-: o A női szépség rajzban

Esti Hírlap, Bp. 1982. jan. 7.

Kakasy Éva, grafikus

L: Somfai István

R. Gy: Embléma és csomagolás 7.
Népszabadság, Bp. 1981 szept. 11.

Kakasy Éva, iparművész, grafikus

Megemlítve.

(Murray): Hendrix, mint költő

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jan. 12.

Kakasy Éva gr.

→ Lenesés Ida ipm

Művészet 1985/4/59

KÁKONYI Asztrik Vigília 1984/11.

lábra kap a kommersz filmgyártás is nálunk, amerikai krimi-utánzatok, zenés ifjúsági filmek, kalandfilmek formájában, „de a magyar filmesek sokkal jobbak a társadalmi és lélektani elemzésben, a történelmi rekonstrukcióban ..."

Végezetül idézzük a magyar filmművészet régi barátját, David Robinsont, a *The Times*, a patinás angol hírlap filmkritikusát. Ő így fogalmazza meg értékelését: „Magyarország filmgyártása változatlanul a legdinamikusabb a szocialista országok között ... A magyar filmgyártás különös ereje abban rejlik, hogy képes őszinte kritikára a társadalommal és a történelemmel kapcsolatban."

Ez a szerény és rapszodikus válogatás persze nem lehet egyéb, mint figyelemfelkeltés. Annak jelzése, hogy a magyar film jelen van a nagyvilágban, hírt ad életünkről, kultúránkról. Ez természetesen nagy felelősséget jelent az alkotók számára. Egyben nagyszerű tett is, ha meggondoljuk, hogy a filmgyártó hatalmak évi sok száz filmjéből is alig egy-kettő kelt igazán figyelmet a nagyvilágban, a magyar filmgyártás pedig mindössze évi húsz filmet produkál, és ezek között számos olyan munka található, melyet nemzetközi szinten is méltányolnak.

KARCSAI KULCSÁR ISTVÁN

ZENE

Szvjatoszlav Richter Budapesten

„Pollini vérbeli pianista, Richter filozófus" – effélét magyarázott nekem annak idején konzervatóriumi zongoratanárom, Tantos László. Akkor inkább a gondolat frappáns volta tetszett, most viszont alkalmam volt eltöprengeni rajta mélyebben: 1983. augusztus 3-án Szvjatoszlav Richter zongorázott a Zeneakadémián. A műsoron szereplő művekről nincs mit mondani – Csajkovszkij és Rachmaninov zongoraműveit játszotta –, ami ez esetben érdekes, az az interpretátor és a műalkotás közötti *viszony* kérdése, továbbá az előadóművészet lehetőségeinek és határainak dilemmája volt. Nyilvánvaló dolog, hogy az alkotó elgondolásainak legnagyobb teljességét az előadóművészek két fajtája közelíti meg: a karmester és a zongoraművész. Előbbi a nagy apparátusra írt műveket „tarthatja kezében", utóbbi pedig a zongoradarabok mellett a zongorakivonatokat, átiratokat, tehát szintén a művek *egészét*, szemben valamely zenekari tag vagy kórustag nem lebecsülendő, de mégiscsak részmunkájával. A kétféle eset közül a romantikus zeneirodalomban a zongoraművészé a szubjektívabb szerep, itt a zongorista gyakran a szerző közvetlen nyomdokain jár, hiszen Liszttől Chopinig és Rachmaninovig a komponisták mind nagyszerű zongoristák is voltak, a zongoránál ülve alkottak ...

Zongoránál ülve alkot Richter is és minden zongoraművész: ez az újraalkotás – bár nem valami újnak a létrehozása, csupán felidézés, megidézés – mégis van olyan küzdelmes munka, mint az eredeti. Mert az interpretátornak messzebbről, több áttételen keresztül kell idevarázsolnia azt a „valamit", amit *annak idején* a szerző megpróbált formába önteni. A zongoraművész tehát eleve távlatba helyezve adja elő a művet, s ez a távlat, ez a térbeli és időbeli távlat Richternél még tetéződik egy elgondolásbeli távlattal: ő nemcsak eljátssza a darabot, nemcsak megjeleníti a művet és azon keresztül korát, hanem menet közben véleményt formál az éppen játszott, de folyamatát tekintve *már kész* előadásról, a műről, annak stílusvilágáról, koráról. Richter technikai, zenei, intuitív-filozofikus tudása révén olyan közel jut a műhöz s a műveken keresztül a mindenkori szerzőhöz, hogy megtörténik a varázslat, s egyszerre érezzük magunkat a XIX. századi Oroszországban és a mai Budapesten, egyszerre látjuk a zongoránál Richtert és *Pjotr Iljics*et. S a sötétbe borított hangversenyterem egyetlen lámpája körül kerengő rovarféléről nem csupán egy *Mikrokozmos*-darabra asszociálunk, hanem valahonnan verssorok idéződnek emlékezetünkbe:

Most más tánc jön: mazurka. Régen
Ha megzendült a hangszeren,
Ropogott sarkaktól keményen,
S rengett a parkettes terem,
Ablak csörrent a tánc-zenébe.

Most Richter játszik. Csajkovszkijt játszik. A mű megelevenedik. Csajkovszkij elevenedik meg. Megjelenik Richterben, átsugárzik Richteren. Úgy ahogy Richter gondolja. Richter filozófus.

De hát: költő-vér; ráncba vonja
Homlokát s a spinéthez ül,
Néhány akkordot fog . . .

Vegyük a *Barcarola* középső részét az *Évszakok*-ból. Nem egeket rengető mű. Azt azonban, ahogy a „köz", a konzervatív orosz társadalom, valamint az ehhez képest „lázadó, formabontó vagy csupán szenvedélyes" hangú művész Csajkovszkij, a forradalmár individuum a művön belül kitapinthatóan szembekerül egymással, azt csak most, csak így értettem meg igazán: amint Richter a visszatérő részhez ért, megtörtént a törés, Csajkovszkij felállt a zongorától, elzongorázta, amit akart, azonban az urak és a konvenciók kedvéért Richter még ott ül és befejezi a darabot annak rendje és módja szerint. Íme a romantika lényege: egy stíluskorszak, sőt egy egész korszak lényege. Az előadóművészet lényege.

A pompa s fény káprázatában
Házam s estélyes életem,
Sikereim a társaságban:
Csak talmi díszem, megvetem . . .
Itt hagynám ezt a torz világot,
Itt ezt az ócska mascarade-ot . . .

VÁCZI TAMÁS

KÉPZŐMŰVÉSZET

Kákonyi Asztrik 60 éves

Hans Urs von Balthasar írja egy helyütt, hogy a nagy művészek intuitív módon megsejtve, előre jelzik művészetükkel azt, amit a teológusok tudományos műveikben csak utólag foglalnak össze. Ezt tapasztalhatták azok, akik 1962. október 11-én, a II. vatikáni zsinat megnyitásának napján összegyűltek Pilisszentléleken. Az addig nem látott stílusban kifestett és megújított templomban a jelenlevők valamennyien érezték az esemény rendkívüliségét, de igazi jelentősége csak a Zsinat nyomán vált tudatossá mindannyiunkban. A művész, aki a Lélek kiáradásának, az egyház megújulásának gazdagságát előre megfestette, a ferences Kákonyi Asztrik volt. Ma, a Zsinat megnyitása után 22 évvel, amikor Kákonyi Asztrik betöltötte 60. évét és több mint harminc templomot újított meg teljesen s vagy hatvanat részben, érdemes keresnünk, honnan indult el, mik az eredői művészetének.

Az eredeti nevén Kákonyi Imre Kalocsán született 1923. augusztus 12-én földműves szülők gyermekeként. A nyolc testvér között ő volt a hetedik. Testvéreinek szinte mindegyikében volt valamilyen művészi irányú érdeklődés, és azt alkotó módon gyakorolták is. A legidősebb testvér, Teréz szerzetbe lépett. Apáca nevén Kákonyi Konstantina már a háború előtt ismert volt mint egyházművész. Közkézen forogtak például a Szent Margitról és Kisboldogasszonyról szóló, népi és keleti motívumokat felhasználó képeskönyvei. (Ma mint elismert egyházművész az Egyesült Államokban él.) Bátyja, Kákonyi István, szintén sokoldalú képzőművész, számos eredeti alkotása – festmények, szobrok, domborművek – díszíti templomainkat is. Az ő hatásuk, útmutatásuk, segítségük valamiképp hatást gyakorolt az ifjabb testvér művészetére és életére. Akárcsak az a nyolc gimnáziumi év, amit a kalocsai jezsuitáknál töltött. Ezt bizonyítja, hogy mint gimnazista lép a jezsuita noviciusok közé, de betegsége miatt nem lehetett a rend tagja. Az ifjúkorban átélt súlyos betegség, egy életveszélyes baleset a szenvedés oly nehéz útjára vezették, melyeket kívülálló föl nem mérhet, de amelyek nélkül – úgy látszik – nagy ember s

ebből következőleg nagy művész sem igen lehet senki. Érettségi után – mivel a családban már két festőművész is van – építészeti főiskolára jelentkezik. De itt csak másfél évet tölt, közbejön a háború, a megrendítő élmények, s az egész országot ért megrázkódtatások után – mint akkor annyi magyar fiatal – az örök értékek szolgálatát vállalja, ezúttal a ferences rendben. Ekkor kapja az Asztrik nevet, melyet később képei szignálásánál is használ.

1949. október 4-én, Assisi Szent Ferenc ünnepén teszi le a papi fogadalmat. 1951-ben szentelik pappá, teológiai tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián fejezi be, szentírástudományból doktorál. A következő meghatározó hely és környezet: Esztergom. Az akkor még ott működő rendi teológiai főiskolán tanít nemcsak szentírástudományt, hanem pszichológiát, művészettörténetet és aszketikát is. Az itteni közösség is segíti, hogy a kor teológiai, egyházi és emberi problémáit egyre alaposabban vizsgálhassa. Tanári munkája mellett soha nem hagyta abba az egyházművészettel való foglalkozást. Ez különben nem ritka jelenség az ötvenes-hatvanas évek magyar katolikus egyházában. Egész sereg pap érzett magában indítást arra, hogy egyházművészettel foglalkozzon. Az esztergomi Ferences Kollégiumban is volt még egy pap-festő, jó barát, a Kontuly tanítvány Forró Kamill. Kákonyi Asztrik azonban inkább csak magának festett, új utakon járt, amelyet a legtöbben nem értettek vagy nem értékeltek. Hiszen a hivatalos művészetkritika is dekadensnek nyilvánította a modern törekvéseket, és a magyar katolikus közvéleményben is csak torzképek éltek róla. Kákonyi Asztrik viszont kitűnően ismerte a régi és a modern művészetet. Új elgondolásait írásban is megfogalmazta, feldolgozva minden elérhető külföldi egyházművészeti eredményt. Ha nem festett volna, akkor is az egyik legszélesebb látókörű egyházművészeti írónk lehetett volna. Világosan felismerte a modern egyházművészet fő problémáit és megoldásra váró feladatait, a modern művészet buktatóit és zsákutcáit is, de úgy találta, csak a modern festészet eredményeinek felhasználásával lehet a mai emberhez szólni, hogy őt a keresztény misztériumokhoz, hittitkokhoz elvezessék.

De hol van lehetőség ennek kipróbálására, bemutatására és bizonyítására? A hatvanas évek elején ugyan a magyar egyház életében feltűnő jelenség, hogy a múlthoz képest szegény egyházközségekben a papok és a hívek nagy áldozatok árán kezdik rendbe hozni és megújítani templomaikat, ám ugyanakkor az elmaradott művészetszemlélet nehezen adott helyt a modern törekvéseknek. Ekkor jött a gondviselésszerű külső alkalom. Néhány tényező „különös" egybeesése folytán az esztergomi egyházmegye legkisebb és legszegényebb falujában, Pilisszentléleken lehetővé vált a düledező templom külső és belső felújítása. Még néhány véletlen fordulat után az egészen más irányba indult tervezést Kákonyi Asztrikra bízták. Ez neki való feladat volt: megfesteni a Szentlélek templomában a Szentlélek teológiáját, a Szentlélek, a Szellem világát. Ma, a karizmatikus mozgalmak, a pneumatikus teológia korában már vannak erre kísérletek. De 1960-ban csak egyetlen segítségre számíthatott: a Szentírásra. Ebből állt össze az a huszonkét, Szentlélekről szóló idézet, amelyek révén, a képek rendjén át a szemlélő közelebb kerül a hit titkaihoz. A festő egyik kifejezett törekvése a Szentírás szövegének a figyelem központjába állítása. Valamiféle modern Biblia pauperumot akar adni a mai embernek, aki tud ugyan olvasni, de sok esetben analfabéta vallási, keresztény ismeretek terén. Ezt a szöveget, tanítást természetesen a művészet nyelvén kell a falra vinni. Nem lehet azonban megmaradni a régi, sematikussá vált jelképeknél. Egy akkor festett templom szentélyében kilenc galamb szerepelt a jelenetek felett. A művész csak ezt az egyetlen szimbólumot tudta a Szentlélekkel kapcsolatba hozni. Nem volt immár kielégítő a liturgikus irodalomban – Parsch Pius, Szunyogh Xavér könyvei – található szimbólumok puszta másolása és felnagyítása sem. Új szimbólumokat, jeleket, jelzéseket kellett találni, illetve a régieket továbbfejleszteni, átalakítani. Kákonyi Asztrik ezt valósította meg a maga módján. A látható és a láthatatlan világ határán a színek szimbolikáját használta fel jelként. Amit később a színdinamika és a színpszichológia tudományosan megalapozva rendszerezett és alkalmazott, azt ő művészi intuícióval valósította meg. (A Szentírásban is van a színeknek szimbolikus jelentése. Ott a nagy ellentét-

pár: világosság és a sötétség.) Nála a régi festőknél tapasztalt, teljes szépségükben ragyogtak fel újra a színek, sejtették meg a láthatatlan, transzcendens világot, s töltötték el örömmel és reménnyel a szemlélőt. A színek mellett a lendületes formák is segítették az idézetek megértetését. Természetesen a nonfiguratív művészet nem lehet kizárólagos az egyházművészetben és nem is állhat ellentétben a figuratívval, hiszen Isten Igéje emberi alakot, testet öltött magára. De mindig az ábrázolt misztériumtól függ, hogy figuratív vagy nonfiguratív ábrázolása nyújt-e többet. A szentléleki templomban is fellelhetők az absztrakt szimbólumok mellett Forró Kamill figuratív *Szent Család*-ja, Kákonyi István rézdomborításai: a kereszt, a szőlőtő, Szent Antal és Kis Szent Teréz, Kákonyi Asztrik magyar szenteket ábrázoló képe, valamint a templom előtti Szűzanyakép.

Ha a Zsinat szellemében nézzük a pilisszentléleki templom falfestéseit, akkor látjuk csak igazán, hogy a modern egyházművészet feladatai közül mennyit oldott meg Kákonyi Asztrik. A Zsinat megkívánja a képek rendjét, elsősorban azt, hogy a középpontban az alapvető misztériumok, lehetőleg a húsvéti misztérium (mysterium paschale), Jézus szenvedése és megdicsőülése álljon. A szentléleki templomban a szentély középpontjában áll a tabernákulum és a vele összetartozó kereszt, fölötte a Szentlélek – itt egyedül galamb képében –, körülötte pedig az egész szentélyt betölti a pünkösdi tűz és vihar lobogása és fénye.

A Zsinat másik szándéka a szentségek, különösen a keresztség kiemelése. Ezt Pilisszentléleken a keresztutat körülvevő hatalmas kép valósítja meg.

A Zsinat előtti egyházművészet egyik problémája a keresztút bemutatása volt. Nem mindig tudták beilleszteni a képek rendjébe, a stációt befejezetlennek találták a sírbatétel jelenetével, és nem tudták kapcsolatba hozni az Eucharisztiával. Sokan egyszerűen azt javasolták, hogy mint magánájtatosságot a templomon kívülre helyezzék. A szentléleki templom fogadta be Kákonyi Asztrik első nonfiguratív keresztútját. Az alapszimbólum a tövises út, melyet Krisztus értünk vállalt. A bűn sötét és a szenvedés piros színei kísérik ezt az utat, de megjelenik szinte minden más szín is az Üdvözítő szenvedésében, míg az utolsó, az elsővel formailag teljesen egyező állomás, a megdicsőülés és feltámadás színeibe megy át.

A pilisszentléleki templom festése mintegy nyitánya Kákonyi Asztrik azóta sokféle és sokféleképp kibontakozó művészetének. Itt alkalmazta először a modern művészet, festészet szinte minden formáját, stílustörekvéseit, amint az különösen az egyházi évnek az adventtől pünkösdig váltakozó képein látható. A hét képen négyféle stílus keveredése figyelhető meg. Kákonyi művészete azóta leegyszerűsödött, még természetesebben olvasztja magába a különböző modern irányzatokat és stílusjegyeket. Figurális és nonfiguratív képeiből össze lehetne állítani egy modern Biblia pauperumot, amely magába foglalná az alapvető keresztény misztériumokat, a szentségeket és a legfontosabb bibliai jeleneteket.

Ha valaki ezek után azt gondolná, hogy a pilisszentléleki templom festése után 21 évvel Kákonyi Asztrik sikeres festő a szó megszokott értelmében, az téved. Útja sohasem volt diadalút. Holott Somogyi Antal elismeréssel adózott neki és a modern magyar egyházművészet méltó folytatóját látta benne, Legányi Norbert főapát az elsők közt ismerte fel korszerűségét. De Kákonyi mecénásai nem gazdag egyháziak voltak, hanem szegény, lelkes falusi papok, akik csak a legszínvonalasabb művészetet tartották méltónak és elfogadhatónak az egyházban. Így nőtt mégis nagyra Kákonyi Asztrik festészete és lett sikeres művész abban az értelemben, hogy képeivel vasárnapról vasárnapra évente tízezreket segít hozzá, hogy a keresztény hit misztériumába elmélyedjenek és azokból merítsenek.

Az egyháznak természetesen nincs kanonizált művészeti stílusa. Kákonyi Asztriké sem az. Útja, annak ellenére, hogy új utakat mutat a magyar egyházművészetben, egyéni út. Van benne olyan, ami átvehető: a gondolatok, az eszmék, a stílus általános vonásai. De nem másolásra való, igazában nem is másolható. Inkább felszabadító hatású példa a mai egyházművészek számára, hogy a keresztény misztériumokat a maguk sajátos művészi karizmái és adottságai szerint fejezzék ki és mutassák meg.

SZEIFERT FERENC

M.D.K.

Kákonyi Arisztid

Szentélykorlát, üvegablak, falfestés -tervek a sári-sápi rk templomban.

Müemlékvédelem 1967/2. 124.l.

Kákonyi Asztrik
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÚJ EMBER
1966 MÁJ – 8.

1021

Egy kiállítás képei között az egri szemináriumban

— Miután bemutattam az Új Ember munkatársát — mondotta Petróczi professzor a tizenkét negyedévesnek — én most el is távozom, nehogy véletlenül feszélyezzem jelenlétemmel a tisztelendő urakat őszinte véleményük megmondásában.

A professzor a történelmen kívül három esztendő óta az „ars sacra", az egyházművészet titkainak, szépségeinek és problémáinak oktatója is az egri szemináriumban. A beszélgetés is itt hangzik el, a Foglár utcai öreg épület egyik termében, közel a szobához, amelynek ajtaja felett szürke márványtábla hirdeti, hogy ott lakott Petőfi, mikor meglátogatta az egri kispapokat.

A terem falain a kitűnő szerzetes-művész, Kákonyi Asztrik régebbi s újabb képei sorakoznak, közöttük a pilisszentléleki nonfiguratív templomi képek reprodukciói, a hévízgyörki és szügyi templom képei, amelyekben ugyancsak a legújabb művészi törekvések eredményeit alkalmazta. Kitűnő alkalom, hogy lemerjem, milyen eredményeket lehet elérni, ha kispapjaink rendszeres és alapos egyházművészeti oktatást kapnak.

— Szavamra, én érzem magam feszélyezetten — szaladt ki a számon, amikor a kispapokkal együtt maradok.

Nevetnek. Bennük semmi elfogultság sincs. Ez már a legfiatalabb nemzedék, a beatlesek kortársai reverendában.

— Értik ezt? — mutatok rá az egyik képre, amelyen alak nem látható, csak sárgás fényfoltok izzanak mélykék alapon.

— Igen! Nem! — válaszolják. — De tetszik.

Az egyik sarokban giccses Szent József kép áll.

— Ez tetszik?

— Nem! — hangzik az egyöntetű válasz.

— Milyen képet tesznek majd templomukba?

— Katolikust! Amit nemcsak pénzért festett a művész.

— Mit értenek katolikus művészeten?

— Olyat, amiben áhítat van Ami a reneszánsz előtti egyházművészet rokona. A reneszánszban kezdtek a festők hit nélkül, pénzért festeni Madonna címén társaságbeli szépasszonyokat, akik valóban szépek a szemnek, csak éppen áhítat nincs bennük.

— Ha ez a véleményük, akkor keveset hagynak meg majd sok templom belső berendezéséből.

— Semmit sem dobunk ki. Legfeljebb lesznek majd dolgok, amelyeket nem teszünk vissza. A papnak tiszteletben kell tartani a hívek érzékenységét.

Járjuk sorra a képeket és a fülemben rögzítem megjegyzéseiket. Egyet elutasítanak: a hazugságot az egyházművészetben; egyébként mindent elfogadnak: a régit és újat, a legújabbat is, ha mond valamit.

— Maguknak már mond valamit, de a híveknek?

— A fiatalabb nemzedék meg fogja érteni, mire felnő.

— És minél kevesebb reprodukciót, szabványt és tucatmunkát akarunk látni templomainkban — mondja egy másik — minél több eredeti alkotást, ihletből fogant művészi munkát.

— Minden tetszik Asztrik atya képein?

Zsibonganak. Vitatkoznak.

— Újabb képei jobban tetszenek, mint a régiek, még ha nem is értjük mindenben. Ez az „Angyali üdvözlet" mindenkinek tetszik. Az angyal nem szárnyas fiú rajta, hanem fényködökben tündöklő égi jelenség. A Szűzanyáról is sugárzik az imádság.

Én meg lassanként nem tudom, miben gyönyörködjem inkább: az egyházművész vakmerő úttörésében, vagy a sugarak és atomok korának papi arculatában.

Azt hiszem azonban, hogy az egri kispapok ma is méltók azokhoz a régi elődjeikhez, akik annak idején körülülték és lelkesedésre tüzelték a sápadt forradalmár poétát.

Sinkó Ferenc

lag, családilag olyan
ben van, hogy minden
ség nélkül vállalhatná
szóvá tettem előttük
zet fonákságát, felh
támadtak rám, kiké
guknak, hogy beleav
életükbe. Sajnos, ezt
met tapasztalom n
Megkérdem, lehet-e
lemiség láttán Magyarországon nyugodt lélekkel Anyák napját ünnepelni?"

Nem mi vagyunk az első „ünneprontók", ha helyt adnak e keserű szavaknak. Lapjainkban és a rádióban az elmúlt hetekben keserűbb levelek is láttak napvilágot s komorabb panasz-szavak is elhangzottak. Lehetne levelet bőven közölni. Például az édesanyáét, aki azon panaszkodik, hogy munkahelyén kolléganői lenézik, mert egymásután szüli a gyerekeket. Vagy azét a másikét, aki azt írja, fél visszamenni szülési szabadságáról vállalatához, mert úgy érzi, főnöknője „igyekszik majd megszabadulni tőle". Vagy azét a ferencvárosi asszonyét, aki elpanaszolja, hogy negyedik gyermeke születése után a házmester megveregette a vállát és azt mondotta neki: „Ugye, most már abbahagyják!"

Ma az Anyák napja csak részben az áldozatos és derék anyák iránti hála és tisztelet ünnepe Magyarországon. Másik és talán nagyobb részben az eszmélődés és a magunkba szállás napja, amelyen elgondolkozhatunk, mennyit vétettünk és vétünk az anyák és az anyaság ellen otthon, munkahelyen, társaságban, annak a szellemnek fenntartásával és növelésével, amely szép szavak és virágok mögött is ellensége az anyaságnak és a gyermeknek.

Adjunk virágot az anyáknak, mondjunk nekik köszöntést. Ez a legkevesebb, amivel jóságukért fizethetünk. Ez azonban nem elég. Folytatni kell a már megkezdett hivatalos intézkedéseket és kezdeményezéseket az anyák és családok anyagi és társadalmi

rekvesel
a zsinati dekrétumok
latkozatok tömegéből a gyakorlati magatartást s az egyház minden tagját átható új szellemiséget, a nyitottság és a párbeszéd szellemiségét kívánja megteremteni.

Sankt Pöltenben, ahová meghívást kaptam, arról volt szó, mit tegyen, miként dolgozzék a katolikus újságíró a zsinat utáni korszakban. Itt, a bajorországi Chiemsee szigetén e feladatkörnek konkrétebb részéhez nyúltak, a keresztény humanitás és a marxista humanizmus tartalmi jegyeit elemezték hívők és nem hívők, teológusok és marxista filozófusok. Ez utóbbiak között ez idén a szocialista országok filozófusai is képviselve voltak Csehszlovákiából, Romániából, Jugoszláviából és Magyarországról. Szigeti József professzor és Lukács József, a Világosság főszerkesztője volt itt a magyar marxisták nevében, katolikus részről pedig Szennay András teológiai akadémiai tanár, Mihelics Vid főszerkesztő és én. Szigeti József előadására szombaton került sor, címe: „Marxista politika és kommunista humanizmus" volt. Ezenkívül Szigeti profesz-

VI. Pál pápa és Grom

Érdekes volt Ausztriában figyelni a sajtó magatartását azokban a napokban, amikor még bizonytalan volt, megtörténik-e a találkozás? Nem lehet azt mondani, hogy az osztrák sajtó egyöntetűen örömteljes várakozással nézett az esemény elébe. Talán legmesszebb ment a tartózkodásban az innsbrucki Volksbote, amely első oldalán ezzel a címmel hozott cikket: „Kockázatos keleti kapcsolatok" (Ostkontakte mit Risiko). A cikkben ugyan szó sem volt a küszöbön álló római eseményről, de aggodalmaskodó hangja elment addig a határig célzásokban, amennyit egy katolikus lap egy pápai gesztus és elhatározás iránt

Kákonyi
grafikus

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek körében
Művészet, 1964. augusztus - 42 kép.

KÁKONYI AMBRUS, szijgyártómester

Az egri szijgyártók a nyereggyártók és kereskedőkre panaszkodtak, A nyergesek jogtalanúl oly munkát is készítettek, melyek őket nem illették meg. Artikulusaik tiltják hogy egyik mesterség a másik munkájába avassa magát. A kérvényt aláirta: KÁKONYI AMBRUS, szijgyártómester is.
167.old. 50.jegyz

LÉNÁRT ANDOR: Az egri Céhek és a Magisztrátus a 18-19.század fordulóján 155.old

AzEGri Múzeum Évkönyve, XIII. -1975.-Eger, 1975

Kákonyi Asztrik

Az énekszó múzsájához

75 éves a Kőbányai Szent László Kórus

Történelmi nehéz évtizedeket megélt együttes, amely sohasem adta fel. (Kemény napok, s még keményebb lélekfenntartás!) Nekik szerencséjük volt? Tudták, hová tartoznak, ahogyan templomi énekkaraink tudták, az egyházzene több művészi teljesítménynél: liturgikus szolgálat, amelyben ott zeng az angyalok kórusa.

Így érezte, tudta az alapító 1920-ban, így az őt követő karnagyok, s már régtől *Varsányi István*, a jelenlegi dirigense — művészeti vezetője kórusának.

Karnagy úr, amikor sokak nevében köszöntöm együttesét, egyetlen kérdés motoszkál a fejemben: megérte?

— Erre fölösleges válaszolni. Itt vagyunk. Énekelünk; Szent Ágoston szellemében: kétszeresen imádkozunk. Ami a leglényegesebb a hívő ember életében...

A kórusra igyekszem, majd a szentélyben foglalunk helyet: májusi este van, Miksó Sándor apát-plébános mond ünnepi szentmisét, emlékezik régi kóristákra, köszönti a mostaniakat. Aztán felhangzik a zene, a musica sacra, hogy a mise után folytatódjék a Szent László Kórus hangversenye. Kodály, Jámbor László mellett — azok az egykori művészek, akik kapcsolatban voltak az énekkarral (Kodály kéziratát őrzik, a Stabat Materét) — felsorakozik a zeneirodalom egyházi „képviselete": Bach, Liszt, Faure, Bruch, s még annyi neves szerző. Zelinka Tamás, a Szent István Király Szimfónikusoknak (is) „szóvivője" konferál, s ekként a lánc összekötődik: két rangos, fiatal muzsikus társaság a magyar történelmet sorsában érzékelve jelképesen hirdetheti: nem veszhet el a magas művészi igény a jövő nemzedékében. S hogy a kerület polgármestere jelen volt, támogatást adott, ad a Szent László Kórusnak, fontosabbat mond minden szónál: az igényt fejezi ki a szellem iránt. (Így legyen!)

Már nem szokatlan, ha templomban felzúg a taps. Az öröm hallható kifejezése ez, a köszöneté, hiszen aki Lechner Ödön építész első szecessziós alkotásában, a Szent László plébániatemplomban minden vasár- és ünnepnapon hallja a kórust, még ha — mint mondani szokták — hangja, füle nincs is, kétszeresen imádkozik, mert csöndes, benső szavait a muzsika „kíséri": az immár Európában sem ismeretlen 75 éves helyi énekkar, a neves orgonaművészek: Áchim Erzsébet, Kárpáti József játéka.

Az énekszó igaz múzsájához, a szépet, rendet, harmóniát alkotó Istenhez fordulók imádkozhattak ekként ezen az estén, május 21-én:

„Vigyázz, Uram a hangra
mely időkről énekel
Valód végtelen pillanatáról,
amikor embert alkottál és
lelkébe ültetted a dalt..."

Tóth Sándor

Jövőképet hordozó tudatos kereszténységet...

A püspöki kar körlevele Szent László király halálának 900. évfordulóján

Kedves Hívek!

A Szent István által megalapított magyar államiságról és az általa megszervezett keresztény egyházról a szent király halálát követően úgy beszéltek a korabeli krónikások, hogy mindkettő veszni indult. A XI. század végén olyan uralkodóra volt szükség, aki a hit és a haza bajnokaként újra egybefogja,' megerősíti mindazt, amit első királyunk alkotott. Ez az uralkodó Szent László királyunk volt. Az ő halálának kilencszázados évfordulóján a magyar katolikus egyház — miközben felidézi a szent király történelmi alakját és munkásságát — kötelességének érzi, hogy a múltat a jelennel összevetve, tekintetével a jövőt kutassa.

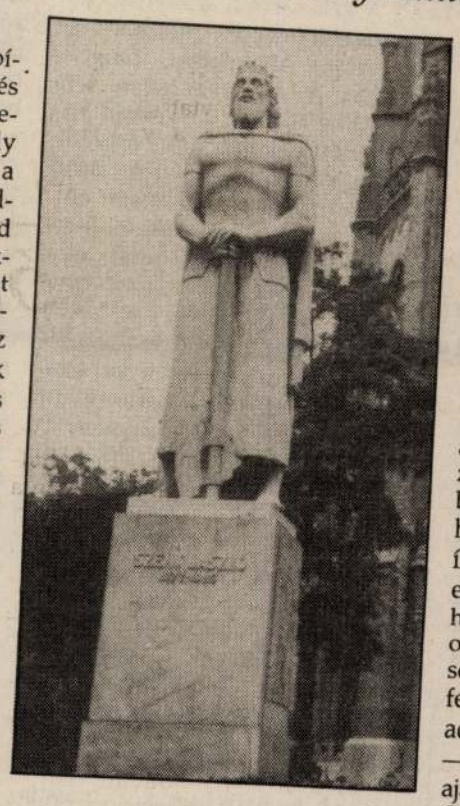

A fegyverforgatásban fiatalon híressé vált László kiváló képességeivel érdemelte ki királlyá választását. Az egész életét végigkísérő harcot és küzdelmet nem önmagáért kedvelte, a hatalmat nem öncélúan gyakorolta. Éppen az önös célok távoltartása révén tudta kivezetni a válságból a rábízott országot. Az ő uralkodása alatt vált nemzetté a magyar nép. Alakjának felidézése számunkra nem pusztán történelmi megemlékezés. Szent László királyunkban olyan példaképre tekintünk, akinek egyénisége és életműve kilencszáz év távlatából ma is eleven eszmény számunkra, amikor hazánk és nemzetünk ismét válságos időket él át.

Szent László királyunk azt akarta, hogy a keresztény hitre térített magyarok benső meggyőződésből legyenek a Jézus Krisztus adta értékek hordozói és e földi hazában Isten Országának polgárai. Az ország kormányzásának súlyos gondjai sem fordították el figyelmét attól a céltól, amely hitéből fakadt, és amely döntéseinek helyességét biztosította. Jövőképet hordozó, tudatos kereszténységet akart, amely nemcsak az örökkévalóságra irányult, hanem az egész nemzet számára történelmi távlatot is biztosított. Magyar nemzetünk az évezred végén sem nélkülözheti ezt a jövőképet. Ennek kialakításához Katolikus egyházunk örök hivatása alapján ajánlja fel a mai magyar társadalom számára az elmúlt két évezred során igaznak bizonyult keresztény értékrendet.

Szent László valamennyi tettét a krisztusi értékeket hordozó jövőkép határozta meg. Nemzetének jogos érdekeit úgy védelmezte, hogy közben országa békéjét és egységét erősítette. Ez nem más népekkel való szembenállást jelentett, hanem azoknak az egészséges viszonyoknak a megteremtését és továbbépítését, amelyek valóban Európa részévé tették Magyarországot. László király legendái szépen megrajzolják a németekkel, a szlávokkal, a bizánciakkal és a latinokkal kialakított sokoldalú kapcsolatait. A baráti szálak kialakítása mellett ügyelnie kellett a barbár, romboló erők távoltartására, megfékezésére is.

Szent László királyunk a keresztény értékeket hordozó jövőképet vonzó példaképek segítségével tudta megfogalmazni, kortársainak továbbadni. Ezért gondja volt arra is, hogy a pápa áldásával kereszténységünk megalapozóit, Istvánt, Imrét, Gellértet, a zoborhegyi remetéket, Andrást és Benedeket szenteknek kijáró tiszteletben részesítse. Ezzel a tettével a keresztény Európa előtt komoly tekintélyt biztosított országának. Leányának, Piroskának, a későbbi bizánci kegyes császárnénak személyében szentet ajándékozott a keleti egyháznak is. A montecassinói apáthoz írt levele arról tanúskodik, hogy egyéniségét az alázat és a szerénység hatotta át. A jövőképet — amelyre oly nagy szükségünk van — most sem lehetséges mintaképek nélkül felmutatni. Ebben az évben hálát adunk Istennek, hogy annyi szenttel — közöttük Szent László királlyal — ajándékozta meg a magyar nemzetet. Olyan példaképek ők, akikre egyházunk és nemzetünk mindig feltekinthet! Olyan példaképek, akik életükben hősi módon valósították meg a keresztény értékeket.

Kedves Hívek!

A keresztény ember számára Jézus Krisztus az idő és a történelem Ura. Őrá tekintünk és a harmadik évezred küszöbén is Tőle reméljük jövőbeli boldogulásunkat. Egyházunk legfőbb pásztora, II. János Pál pápa nemrég kiadott apostoli levelében erre irányítja mindannyiunk figyelmét: „A civilizáció válságára a szeretet civilizációjával kell válaszolni, mely a béke, a szolidaritás, az igazságosság és a szabadság egyetemes értékeire alapul, s ezek az értékek Krisztusban érik el teljességüket." (Tertio Millenio Adveniente, 52.)

Halálának 900. évfordulóján kérjük Szent László királyt, eszközölje ki a gondviselő Istennél, hogy a jövő felé bátran és bizalommal tekinthessünk. Az őáltala is buzgón tisztelt Boldogasszony Anyánk pártfogása és a magyar szentek közbenjárása révén nyerjünk Istentől oltalmat és segítséget. Őseink buzgóságával köszöntsük a szentet:

„Ave, égi király híve,
királyoknak gyöngye, éke,
László, mennynek sorsosa!
Ég királyát hűn követted,
országunkat védelmezzed,
légy hazádnak bajnoka!"

Páduai Szent Antal életrajzának új kiadása

A jubileumi évben éppen a szent ünnepére jelent meg az Ecclesia Könyvkiadó gondozásában *Kovács Antal Kalliszt* ferences atya Páduai Szent Antal könyvének második kiadása. Az 1992-ben megjelent könyv 1994-re elfogyott.

A könyv időszerűsége minden vitán felül áll. Szentatyánk a jubileumi évet meghirdető levelében hangsúlyozza, hogy az általános tiszteletnek örvendő szentről való megemlékezés csak úgy lehet gyümölcsöző, „ha mind a lelkipásztorok, mind a hívek felfedezik, megértik erényeit, meghallják élete üzenetét".

Mindezt nagyban előmozdítja a most megjelent életrajz, mivel segít abban, hogy minden tévedéstől mentesen és egész terjedelmében megismerjük Szent Antal életét, életszentségét, tanítását és csodáit. Ugyanakkor segít abban is, hogy felismerjük a szent időszerűségét.

Erről II. János Pál pápa így ír: „Szent Antal értett hallgatói nyelvén: hatékonyan át tudta adni a hit lényegét. Prédikációi, írásai és főleg életszentsége korunk emberét arra serkenti, hogy elkötelezze magát az új evangelizálásban. Ma, csakúgy mint Szent Antal idejében, megújult katekézisre van szükség, amely Isten szavára épül és ismét megérteti a keresztény világgal a kinyilatkoztatás és a hit értékét... Ő mint evangéliumi ember arra adott kiváló példát, hogyan tegyük Krisztust és az Evangéliumot mindennapi életünk, magán- és közéleti erkölcsi választásaink középpontjába."

Sz. K.

Börtönkereszt

Börtönviselt katolikusok visszaemlékezései — ezzel a címmel, illetve alcímmel jelent meg néhány hónappal ezelőtt Elmer István műve a Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség kiadásában. A mű egyúttal a METEM könyvek sorozatának hetedik kiadványát képezi.

A könyv első része mintegy negyven oldalas tanulmányt, a második tizenegy interjút tartalmaz. A bevezető tanulmányt írta, az interjúkat készítette és sajtó alá rendezte az Új Ember újságíró-szerkesztője.

Aki meg akarja írni vagy legalábbis alaposan meg szeretné ismerni a magyar katolikus egyháznak a kommunista uralom alatti oknyomozó történetét, annak okvetlenül át kell tanulmányoznia Elmer István munkáját. Itt elsősorban az „Egyház — Üldözés s Megmaradás" című bevezető tanulmányára gondolok, amely nagyrészt a Politikatörténeti Intézet iratanyaga alapján készült el. Az oknyomozó értekezés szakavatottan és meggyőzően mutatja be, hogy a Moszkva irányítása alatt álló és működő kommunista párt legnagyobb ideológiai ellenfelének, a magyar katolikus egyháznak felszámolása végett — az alapvető stratégiát sosem tévesztve szem elől — milyen taktikát folytatott, milyen ravasz módszereket és eszközöket alkalmazott 1945—1950, 1950 és 1956, majd 1956 és 1963 között. Ugyanilyen érdekesen világít rá a szerző arra, hogyan született meg a külföld elkápráztatására és jóindulatának megnyerésére is szolgáló 1964-es részmegállapodás a Vatikán és magyar állam között, amely 1990-ig meghatározta a hazai egyház mozgásterét, cselekvési szabadságát és annak irányát.

A bevezető tanulmány megállapításait nagyszerűen támasztja alá az a kilenc pap és két világi hívő vallomása, akikkel a szerző igen érdekes és tanulságos beszélgetést folytatott. Mind a 11 személy a kommunista diktatúrával szembeni ellenállás és az egyház szabadságáért folytatott küzdelem hőse volt. Sziklaszilárd jellemükkel, rendíthetetlen lelki erejükkel és minden szenvedést vállaló hősiességükkel példaképként állnak a mai és a jövendő magyar nemzedékek előtt.

Példaképekké nem kis mértékben azért válhattak, mivel ideáljuk Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, a Jézus nyomdokait leghűségesebben követő főpásztor volt. Őt — remélhetően — a közeljövőben az egyház a boldogok sorába iktatja, hogy vele, de a börtönviselt papok és világi hívek százaival együtt is megmutassák számunkra: hogyan kell és hogyan érdemes élnie annak, aki Jézus Krisztus igazi követője akar maradni.

Szántó Konrád

Könyvajánló

Egyházművészet

Szent László király emlékezete

Az Országos Egyházművészeti és Műemléki Tanács idei, tavaszi ankétja csatlakozni kívánt a Szent László király halálának 900. évfordulóját ünneplő egyházi rendezvényekhez. Helyszínének a Budapest-Kőbányai plébániatemplomot választotta, egyrészt hódolva a templom tituláris szentje előtt, másrészt örömmel nyugtázva, hogy két évtizedes erőfeszítés és a kölcsönös áldozatkészség jutalmaként, a régi fényében áll a hívők közösségének rendelkezésére, hazánk magyar szecessziós temploma, Lechner Ödön alkotása. A felújítás, amelyet az országos és budapesti műemlékvédelmi hatóságok mintegy félmilliárd forinttal támogattak, nagy körültekintést és hosszú előkészületet igényelt. A múlt század végi technológiák alkalmazása, a pécsi Zsolnay gyár díszítő kerámiáinak és tetőcserepeinek elkészíttetése sajátos feladatot jelentett. Az egyházi főhatóság, a plébániai vezetés türelemmel párosult lelkesedése azonban nem volt eredménytelen.

Az ankét május 30-án, és 31-én elhangzott előadásai méltatták a felújítók érdemeit és megismertették a nagyszámú résztvevőt az egykori templomtervezés körülményeivel, valamint a mai templom építésének történetével. Szent László, a Lovagkirály XIX. századi kultuszáról több tanulmány hangzott el avatott történészek kutatómunkájának összegzéseként. Így többek között: *Török József*, a katolikus egyetem hittudományi kara professzorának előadása Szent László XIX. századi portréjáról, *Lukácsy Sándor* irodalomtörténésznek a király prédikációs irodalomban megrajzolt alakjáról. *Kerny Teréz* művészettörténész a Szent László temetésére és sírjára vonatkozó legendákat, *Jékely Zsombor* pedig a legendák festménymásolatait mutatta be.

A felsorolás nem teljes. A tanács tagjai, baráti köre és az érdeklődők, György István polgármester kezdeményezésére, megtekinthették a Dréher sörgyár alatti nagyméretű pincerendszert, amely néhány évszázaddal ezelőtt, a település nevét adó „kőbánya" mesterségesen kialakított barlang labirintusa volt. Látogatást tettek abban a görög katolikus barokk kápolnában, amely bölcsője lett egykor a születendő egyházi közösségnek, és a múlt században a plébániatemplom szerepét töltötte be. A jubileumi ankét ünnepélyes, koncelebrált szentmisével fejeződött be, amelyen *Seregély István* egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke mondott szentbeszédet — melyben a legendák koronájával ékes Lovagkirály, mind a mai napig el nem halványuló emlékezetét idézte.

Farkas Attila

Mivé lettek a tündérek?

Tengődi úr nem változott meg öregkorára sem, mert éppen olyan javíthatatlan álmodozó maradt, mint volt fiatalabb éveiben... Csakhogy amit egy szerelmes gimnazista megtehet, azt nem illik tennie egy öregembernek!

Tudta ezt jómaga is, de nem volt ereje a tényekkel szembenézni, hiszen életében sokszor volt szerelmes, és minden szerelme nagy és lángoló volt, mert ő kizárólag tündéreknek udvarolt... Hite szerint szerelmei mind hibátlan, eszményi lények voltak, akiket annyira tisztelt, hogy még megérinteni sem merészelte őket... Romantikus ifjúként azzal is beérte, ha a kedvest messziről nézhette, s álmatlan éjszakák csöndjében írt verseit soha senkinek el nem küldte... Talán édesapjától örökölte a nemes érzelmet, amely őt a szebbik nemhez kötötte, mert temetőlátogatások alkalmával gyakorta megesett, hogy a gyermek Tengődi urat az apja egy ismeretlen, fiatal nő sírjához is magával vitte, ahol néki kellett a halott lelki üdvéért, ártatlan gyermekként imádkoznia. S csak felnőtt korában tudta meg a titkot, hogy apja ifjúkori, korán elhunyt szerelme feküdt ott...

De mi volt ez a szomorú történet Tengődi úr Rozika nevű szerelméhez?! A kék szemű, aranyhajú Rozika tizenhatévesen igézte meg gimnáziumi iskolatársát, Tengődi urat, aki még öregkorában sem tudta őt elfelejteni... Gyakran felmerült előtte a múlt idők párázatából a leányka tündér alakja, szelíd tekintete, minden mozdulata: emléke élt és tovább hódított, mert szép és fiatal maradt, mint ahogyan az az első, ártatlan szerelemmel lenni szokott. Pedig azóta több mint negyven év telt el, és Tengődi úr már csak az álmaiban láthatta, mert a gondtalan diákélettel együtt ő is tovaszállt. S egy-egy csöndes, téli estén, amikor az ablakpárkányra vastag, puha hó szitált, felidézte emlékét és az iskolai hógolyózást, amikor hó fedte a fákat, a kerítés padkáját és az iskolaudvart, ahol harsogó jókedvvel gyúrták, dobálták a hólabdákat a boldog fiúk és lányok, a játék mámorától csapzottan, kipirulva... Tengődi úr Rozika fürgeségét, hajlékony derekát csodálta még akkor is, amikor az nevetve feléje célzott! S az arcán puhán omlott szét a hógolyó, mintha bársonyos leánykéz cirógatta volna, miközben édes bizsergés futkározott rajta...

Tengődi úr még ma is hallja Rozika csilingelő nevetését, amely egyre biztatja, hívja és ellenállhatatlanul vonzza őt magához, a kipirult arcú, huncut tekintetű, copfos, szőke kislányhoz. S a félénk kisdiák olyan erővel ölelte át akkor Rozikát, mint aki attól fél, a karjaiban tartott tündér tovaszáll...

S évtizedek múltán most Rozika társnői meghívták érettségi találkozójukra Tengődi urat, mivel olvasták írását, melyből kitudódott, hogy mennyire nem volt közömbös velük szemben. És ő eleget tett a szíves meghívásnak, mert látni szerette volna Rozikát, akiről szentül hitte, hogy őt még mindig nem feledte... S hiába készült a találkozásra, semmi okos gondolat nem jutott az eszébe, a meghatottságtól végül alig bírta szólásra nyitni az ajkát. Rozika azóta nagymama lett, és Tengődi úr, ó mily balszerencse, nem ismerte meg! S egy világ omlott össze benne, amikor Rozika bevallotta, el sem tudta eddig képzelni: ki írt róla az újságokban.

Ezért a csalódott Tengődi úr barátjának írt beszámolóját e szavakkal zárta: „Még ma is szédelegve járok a múlt emlékei között, szomorú életem mutatványos sátrát koloncként hurcolva magammal. Megbuktam, mint valami készületlen, rossz diák. Kókler vándorkomédiás vagyok, akinek nem sikerült a produkciója; megbuktam, amikor a fiatalságomat véltem utolérni... Ifjúságom tündéreiből mára nagymamák lettek, mások tündérei, ezért csak azt tudom tanácsolni: ne kívánkozz a megszépült múlttal mindenáron találkozni!"

Burger János

Orbán Gábor:

Úgy legyen

Ave Maria, segíts nekem!
Te aki kimondtad: Úgy legyen!
A Megváltásról döntött szabad aka ratod
Szavaiddal: „Legyen meg a Te akaratod".
Üdvözlégy! Kérlek segíts nekem,
Még nehéz kimondanom azt, hogy
„Úgy legyen".

Segíts, hogy meglássalak a Nőben,
Az őszülőben, a serdülőben,
A csecsemőben, az öregedőben,
A szépben, a csúfban, minden egyes
nőben!

A lányban, asszonyban, az anyókában,
Az unokában, a nagymamában,
Akiktől úgy függünk, kiket úgy
imádunk,
Kiket dühünkben bántunk, megalázunk.

Mert jelen vagy Te minden asszonyban,
Kacérban, szerényben, jelen adacosban,
Ott vagy a szendében, ott vagy a
léhában,
Ott vagy a hitvesben és ott vagy a
lányban.

Add meg kérlek, ne felejtsük soha,
Hogy nélkülük életünk sivár, mostoha.
S ha bántjuk őket, azzal Téged bán-tunk,
Mert Te véded őket, anyánk, Hű
barátunk.

És add, hogy ne felejtsék ők se azt,
Hogy minket rendelt nékik a Te isteni
Urad.
Vegyék észre bennünk a Jézust, Józsefet,
A Társat lássák meg, ne az Ellenfelet!

Téged mind tisztelünk, tiszteljük
hát Őket
A drága, kedves, utálatos nőket!
Áldd meg őket, hintsd rájuk kegyelmed,
Hogy óvhassanak minket, nyújts
nekik védelmet!

Legyen végre béke a nemek között,
Múljon el az átok, mely eddig gúzsba
kötött,
Te légy a kapocs, légy Te a fény,
„Ha borús is az ég, azért van remény".

Ave Maria, Let it be, úgy legyen!
Hozzád fohászkodunk mind, e nyelveken
Anyánk vagy Te, édes jó anyánk,
Imádkozzál értünk, vigyázz nagyon
reánk!
Amen

Lukács Ottó:

Könyörgés

Hó-hamujában télnek
Dermedés bugyrában élek

Mely grádicsára érek
Zsarátos szenvedésnek

Énuram ne hagyj el — Hozzád
Hozzád hullik az ének

Rainer Maria Rilke:

Elalvás előtti szavak

Jó volna ringatni dajkamód
valakit, ülni ágya szélinél.
S éppen Te hallgatnád e dúdolót,
s én volnék, ki álmodba elkísér.
Jó volna tudnom egymagam, bár óv a ház,
azért még odakinn fagyott.
Figyelném, ahogyan lélegzel itt. Ám éjszakáz
velünk a Minden is. Az erdő amott.
Sok órainga ide-odaleng,
s az ember az Idő telkére lát.
Az utcán lent kósza idegent
néz, mint ijeszt kóbor kutyát.
Nyomában csönd lesz. Csak őrző szememnek
pilláit hagyom rád hullani;
szeliden marasztallak, majd eleresztlek,
ha a sötétben moccan valami.

Németh István Péter fordítása

Kákonyi Asztrik:

A Szentlélek áradása

Pünkösd napjának nincs estéje: mert
Napja, a Szeretet, nem ismer alkonyt. (Felirat)

Jóllehet a liturgikus naptárban elhagytuk pünkösd ünnepét, valójában nem lehetünk túl rajta. Hiszen a pünkösd azt jelenti, hogy az isteni erő vonzáskörébe kerültünk. Csak a pünkösdi királyság tart rövid ideig, a Szentlélek kiáradása határtalan. Térben is és időben is. Mindenütt, mindig időszerű, ugyanakkor túlmutat ezeken. Ezért is nagyon nehéz képileg megragadni.

Ezen a képen a Szentlélek eljövetelének, áradásának szimbolikus feldolgozását látjuk. Nonfiguratív munka a '60-as évek első feléből. Szerzője: Kákonyi Asztrik (1923-1990), ferences áldozópap és teológiai doktor volt. Pilisszentlélek templomában a Szentlélek vízióját, a kiáradó tűzjelet együtt láthatjuk a domborított réz tabernákulummal, a vele összetartozó korpusszal és a fölötte galamb képében megformált Szentlélekkel. Együtt a pünkösdi tűz és a kegyetlen valóság.

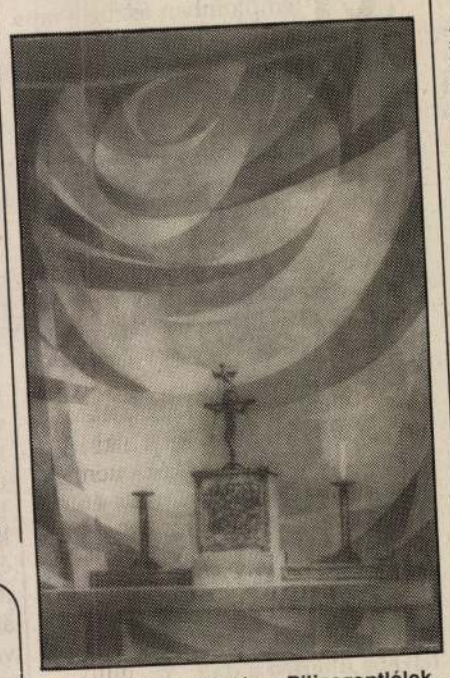

A Szentlélek áradása, Pilisszentlélek

Kákonyi Asztriknak sikerült megvalósítania az igazi absztrakt kép nagy erényét: érzékelteti a befejezettséget, az élet, a teremtés tágasságát. Képe él bennünk is. Aktív közreműködőt kíván. Kiáradásról szól. Önmagunk és mások megtalálására, formálására serkent. Arra ösztönöz: hadogva, fogyatékosan is, de hirdessük a Szentlélek tűzjelét, az örömhírt..

(f.g.)

KRITIKA

Arany és Petőfi levelezése prózában, versben

A kiadó *Olvastam, költőtárs...* címen induló sorozatában, az idei könyvhétre jelent meg ez a szép kiállítású, impozáns kötet. A két klasszikus költőnk legendás hírű barátságát igazoló, „1847. februárjától — a *Toldi* pályadíjának hírétől — 1849. júliusáig, Petőfi haláláig", mindössze két és fél éven át tartó levelezést Alföldy Jenő gondozta, s az értő, eligazító előszót is ő írta. Maradéktalanul közli a könyv Arany János 1858-ból (vagy néhány esetben még későbbről) származó jegyzeteit, amelyeket Petőfi egyes leveleihez fűzött, kiegészítve azokat a levelekben előforduló, idegen nyelvű betétek (latin, angol, francia, stb. szólások, idézetek vagy szavak) fordításával, valamint néhány további magyarázattal, s ahol volt, a boríték címzésével.

Jó szívvel, nyugodt lelkiismerettel tudjuk ajánlani minden középiskolásnak és egyetemi hallgatónak, sőt minden érdeklődő, irodalmat szerető olvasónak is ezt a könyvet. Élvezetes, szórakoztató és nagyon tanulságos olvasmány; telis-tele humorral, jó kedvű, baráti ugratásokkal, két zseniális fiatalember, két csodálatos költő sziporkázó ötleteivel, gyakorlati és alkotáslélektani megfigyelésekkel, tervekkel, ugyanakkor érzékletes részletekkel s olyan emberi közvetlenséggel és szeretettel, olyan egymás iránti, őszinte érdeklődéssel, tapintattal és segítőkészséggel, amelyet olyannyira hiányolunk mai zaklatott, ezredvégi életünkből. (*Mágus Kiadó, 1995*)

(p.j.)

Búcsú (2.)

Még egyszer a köpenye zsebébe nyúlt. Tenyerével végigsimította a papírt, amelyen a sok érintés miatt elmázolódott az írás: „Kérem, hogy munkaeszközeit adja le a Gondnokságon..."

Munkaeszközei? Fájdalmasan elmosolyodott. Egyetlen pillantása elég volt, hogy számba vegye őket: 1 partvis, 1 seprű, 1 szemétlapát, 1 műanyag vödör, 1 felmosórongy, 2 flakon Domestos. Volt egy tollseprűje is, de az évek során használhatatlanná silányodott. „Leírjuk" — mondta a gondnok, és rosszallóan nézte a tollait vesztett szerszámot. Újra nem futotta. A termek felső részeit létráról igyekezett elérni. A pókok azonban mindig néhány centivel az általa elért távolságtól lesték a legyeket. „Majd a pókokat is" — mondta szigorúan a gondnok. Bólintott. Nem merte megmondani, hogy fél a magasban.

— Elfáradtál, Juci? — Nem szerette ezt a nagyszájú lányt. Mindenbe beleüti az orrát. Ha a professzor úr szobájában üvegeket talált, egybeöntötte a maradékot, és kiitta. „Sokat vedelnek. Miből futja ezeknek, hogy ennyit igyanak?" Sose válaszolt. Ő szépen összegyűjtötte az üvegeket, ki is öblítette őket, aztán elvitte az üvegvisszaváltóba. Számon tartotta, melyikben fizetnek többet. Jó, ha tudja az ember. Manapság már az üvegekkel is sok a bajlódás. A visszajáró pénzt a professzor úr asztalára tette. Úgy igyekezett, hogy a szoba közelében őgyelegjen, amikor az befejezi óráját. Kicsavarta a vizet a rongyból, a partvisra tekerte, és föl-alá csoszogott a kőpadlón. Mintha fölmosna.

A professzor sokáig bajlódott a kulcsaival. Szemüveg nélkül roszszul látott. De mert hiú ember volt, óráira sosem vette föl. Az asztalon hagyta barna bársonytokban. Néha, amikor a szobát takarította, óvatosan végigsimította a tokot. Finom tapintása volt. „Az úri embereknek van ilyen" — mondta társainak, amikor a padon üldögélve horgolgattak.

Amikor a professzor végre beletalált a zárba, és kinyitotta az ajtót, föllegyenesedett. Várt. Hamarosan ismét kinyílt az ajtó. Nyílásában a professzor, kezében az üvegpénzzel.

— Jöjjön csak, Juci!

Kezébe nyomta a fémpénzeket.

— Ez a magáé — vissza akart lépni a szobájába, de kötelességszerűen elmosolyodott —: vegyen csokit az unokáinak.

Kicsit huzakodtak, aztán eltette a pénzt. Már kiszámolta, mire elég. Egy kiló kenyér. Tanszéki értekezlet után párizsira is futotta. Még hogy csokoládé! Drága dolog az. A professzor úr sem majszolt csokoládét. Tudta. Sosem lelte nyomát a papírkosárban.

A papírkosár különben valóságos kincsesbánya. Néha 20 és 50 filléreseket is talált benne. Egyszer egy régi ötforintost. Azt beváltotta. A közelben volt a bank, szó nélkül kicserélték. Ott találkozott a gondnokkal. Pénzt tett be a takarékkönyvébe. „Mi van Juci? Takarékoskodunk? Az a jó, megfial a pénz." Nevetett. Tréfás ember a gondnok úr. Hiszen ő tudja a legjobban: tizenötezerből nem lehet sokat félretenni. Mit sokat! Semmit! De azért egy kicsit büszke volt, hogy ott találkoztak. Ő meg a gondnok úr.

A kosárban találta azokat a fecniket is. Az íróasztalra tette, s igyekezett összeilleszteni őket. Olyan volt, mint az unokája összerakós játéka. A választás előtt az volt a plakáton: „Választóimnak kis megleptetéssel kedveskedem." Nem tudott mit kezdeni vele, magával vitte hát a gyereket is. A beszédből nem sokat értett, de a végén, amikor a képviselő úr osztogatni kezdte a könyvét, ő is odatolakodott. Neki mégsem könyvet adtak, hanem egy kirakós játékot. A gyereknek. Egy templomot lehetett kirakni. Kereszt is van a tetején. Azt már könnyű volt felrakni. A toronnyal nehezebben boldogult.

Kirakta a papírfecniket az asztalra, igyekezett összeállítani a szöveget. Az volt a címe: Leépítési javaslat. Megint építkezni fognak, gondolta. Az a jó. Utána mindig sok a munka. Meg változatosabb is az élete. Nem olyan egyhangú.

— Készen van, Juci? — A gondnok állt előtte.

Bólintott. Készen.

— Jöjjön be a szobámba. Odaadom a papírjait.

A szoba sarkába tette a takarító szerszámokat. Nehogy útban legyenek. Átvette a papírokat. Aztán csak álldogált. Nem tudta, mit kell csinálni ilyenkor.

— Hát, Juci — a gondnok segélykérően tekintett a partvisra. Meglátta a két Domestost. Odasétált. Felvette az egyiket. Tűnődve nézegette a kis árcédulát: 198,-. Aztán gyors mozdulattal odanyújtotta az asszonynak.

— Vigye. A magáé.

Szólni is alig tudott a meghatottságtól.

— Köszönöm, gondok úr — nyögte ki végül. — Az Isten áldja meg.

Szatyrába csúsztatta a flakont. Nem kell, hogy meglássák. Még kellemetlenséget okozna a gondok úrnak. Levette a köpenyét, és a fogasra akasztotta. Aztán kilépett az ajtón.

Stahl Ervin

Mindig magyar lesz

Egy komor-szigorú gyárépület előtt fiatal nők állnak, és mosolyognak. A frizurák egyformák, feltehetően házilag igazítottak, a viseletük is egyszerű. A csoportképen vagy háromszázan lehetnek; magyar dohánygyári munkások New Brunswickban, a századelőn. Hol vannak ma már...? Itt, itt vannak ma is a hajdani kenyéradó üzem mellett épült Szent László templom, rendház és iskola falai között. Itt vannak hitükkel, diófaültető bölcsességükkel, biztató mosolyukkal; „folytassátok maiak"!

A kitántorgók... 1880-ban a New Brunswick-i népszámlálás már megemlékezik magyarokról. 1905 körül ötezren vannak, minden nyolcadik lakos magyar New Jersey e gyorsan fejlődő ipari központjában. 1915-ben 2512 magyar férfit és 3060 magyar nőt mutat ki a helyi statisztika. A nők a dohánygyárban, a férfiak a Johnson & Johnson gyógyszeripari világcégnél s a vasiparban találnak munkát. Vallásukra nézve nagyjából 60–40 arányban katolikusok és protestánsok. Apró házacskákat laknak virágágyással, kis veteményeskerttel, az ötödik és a hatodik kerület magyar negyeddé lett, amit csak a II. világháború utáni konjunktúra, meggazdagodás kezd majd el bomlasztani.

S ők, a dohánygyár magyar lányai, a Johnson & Johnson magyar munkásai már 1902-ben katolikus egyházközséget alapítanak. Először a bevándorlókat befogadó, ír alapítású Szent Péter templom alagsorában jönnek össze, ám nem telik bele két esztendő, amikor telket vesznek, három, hogy az első kapavágás, majd még azon az őszön az alapkőletétel is megesik, fényes külsőségek, öt-hatezer felvonuló, hagyományos lovas bandérium jelenlétében.

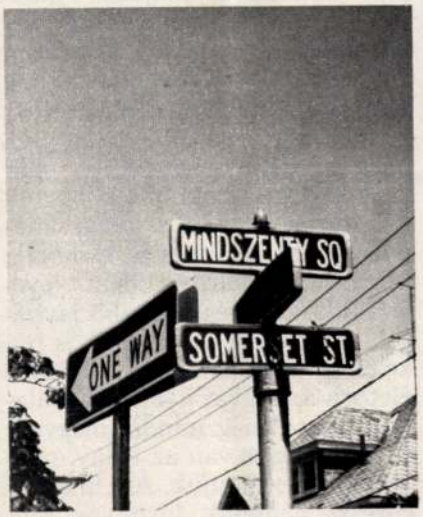

Ahogyan Kiss Máté plébános, ferences atya mondja a nagy becsben őrzött dohánygyári csoportkép előtt, 25 centenként gyűltek az adományok az építkezésre. A napi bér is centekben volt mérhető, mégis adtak, sok-sok ezer dollárra rúgó összeget, mert magyarul, saját templomukban, saját lelkipásztorukkal akarták dicsérni Istent. S a pénz csak nem volt elég. Akkoriban tekintélyes summával, ötezer dollárral lépték túl a költségek az előre számítottat. Ám a Gondviselés Szeneczey János fő isztelendő úr személyében oly férfiút vezérelt a közösség élére, akit mélyen megindított a reá bízottak igyekezete. Nem csupán szervezte, vezette a munkálatokat, de az egész kis vagyont kitevő hiányzó dollárokat is előteremtette. Hazautazott, apai örökségét pénzzé tette, és az utolsó centig egyházközségének adta.

Máté atya szavaival: nagylelkűség és magyar öntudat alapította és ez is tartotta fent a templomot mind a mai napig. Ez az egész város előtt nagy becsben álló épület több nagy átalakítást is megért az eltelt 85 év alatt. A hetvenes évek elején a csupasz vázig hatolt a felújítás, majd nyerte vissza a templom eredeti nemes egyszerűségét, amit számontartanak mind az amerikai, mind a magyar egyházművészetben. Kákonyi Asztrik ferences atya, soksok magyarországi templom restaurátora álmodta meg, milyen üzenetet hordozzon ablak és oltár, feszület és szentek szobrai, s hogy ez a mondandó miként, „milyen nyelven" közelítse meg a híveket. Máté atya oly elevenen írja le a töprengő művészt, hogy szinte magam előtt látom a „remete lelkű" Asztrik atyát, amint heteken, hónapokon át – meghívóit, rendtársait: páter Füzér Juliánt és Végvári Vazult már-már kétségekbe ejtve – ül és ül az üres templomban, újra és újra végigfuttatja tekintetét a legkisebb szegleten is, hogy aztán, miután már kellőképp „megtanulta a templomot", egyszercsak rajzolni kezdjen, és kész tervvel álljon elő.

Hogyan nyúlik bele az emberi lénybe, s emeli azt föl az isteni kegyelem, s hogyan nyúlik bele ebbe az isteni érintkezésbe Krisztus áldozata. Ezt, tehát a hit misztériumát láttatja a négy nonfiguratív díszítésű ablakba beletáruló feszület az oltár mögötti térben. A többi ablak a hívők magyar voltáról, a nemzeti szentek különös tiszteletéről beszél. Szent István, Szent Margit, Kapisztrán Szent János, Hunyadi Jánossal, Boldog Özséb, Szent Imre... alattuk történelmi jelenetek, szimbólumok. Az oltár fehér kövébe Varga Ferenc nemzetünk öt nagy püspökét faragta: Szent Asztrikot, Boldog Mórt, Pázmány Pétert, Prohászka Ottokárt, Mindszenty Józsefet. A keresztelőkút és a szentségtartó díszítése

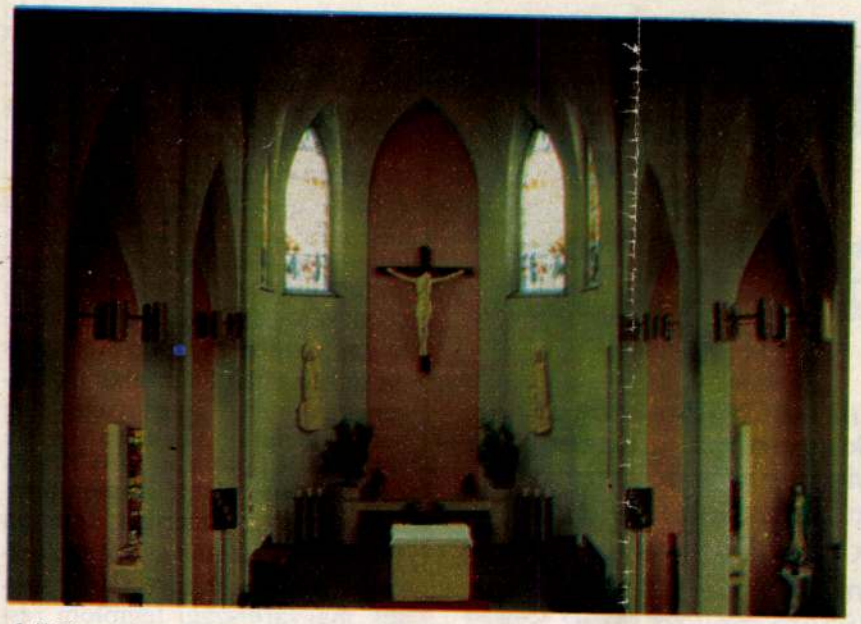

A Kállonyi Asztrik tervezte templombelső

Máté atya az édesanyja által hímzett miseruhával

újra csak nonfiguratív, amíg a templomkapu üvegei egy tulipános láda virágait idézik. E különböző stílusokat komponálta harmonikus egységbe Asztrik atya álma, amely – a „nagylelkűség és magyar öntudat" gyümölcseként – 1973-ra valósult meg. Mindszenty József bíboros kanadai útjáról vissza Bécs felé, a templomszentelés végett szakította meg útját New Brunswickban. A főpásztori látogatás emlékét a templom melletti parkban Varga Ferenc Mindszenty-szobra őrzi, a tér neve: Mindszenty square.

Az öröm ünnepi napjait – így van ez rendjén – gondoktól sem mentes hétköznapok előzik-követik. E hétköznapokról beszélgetünk a plébánossal, Máté atyával. Az irodában nagy a jövés-menés, sűrűn csöng a telefon. Máté atya a Szent László Iskola főgondnoka is, e minőségben sem kevés a teendője. Maga is tanárember, 1955-től a hatvanas évek közepéig az Esztergomi Ferences Gimnáziumban, majd két évig Szentendrén volt nevelő. Ekkor azonban az Állami Egyházügyi Hivatal megokolás nélkül elvette nevelői működési engedélyét. Rá két évre, 1968 decemberében Amerikába jöhetett. Hat éve vezeti a Szent László Egyházközösséget.

– Ha azt kérdik, mekkora a létszám – mondja –, olykor tréfára fogom a dolgot, és azt válaszolom: amekkorát óhajtasz. Állandó, rendszeres támogatónk úgy hat-nyolcszáz család, kétszázan élhetnek itt-ott szétszórtan, akik a nagyobb ünnepeket velünk töltik. És van úgy további kétszáz, jobbára idősebb testvérünk, akik egészségügyi okokból elköltöztek Floridába vagy a sivatagi államokba, de továbbra is kívánják, hogy számontartsuk őket, levelezzünk velük, és nagyobb javítások, átalakítások esetén ők is bőkezűen adakoznak. A vallásos életben a magyar nyelv használata felerészt még mindig megvan, és erre meg is van az igény, nem mi papok erőltetjük. Ám hiába is ébreszt bennünk bizonyos szomorúságot, szembe kell nézni a tényekkel: a második-harmadik generáció kedvéért az angol nyelv súlya növekszik. Értik, értik ők, hogy a magyar prédikációban miről van szó, csak azt nem értik, pro vagy kontra. Különösen az egyházközség intellektuális rétege erodálódik. Pedig miénk az egyetlen olyan amerikai elemi iskola, ahol minden nap van magyaróra. 1914-ben indult itt a tanítás, és volt olyan esztendő, amikor 500 gyerek járt hozzánk. Mára azonban annyira lecsökkent a tanulói létszám, hogy komolyan kell gondolnunk az iskola bezárására. Legkevesebb 200 növendék szükséges ugyanis ahhoz, hogy az egyházközség által fizetett hozzájárulás elviselhető mértékű legyen. Remélem, azért az összefogás végül is csak megmenti ezt a 75 éves intézményt. Hiszen innen olyan amerikai fiatalok kerülnek ki, akik valóban tudnak magyarul, nem csupán beszélni, de írni-olvasni is. Ez az útravaló már egy életre szól, ám ezek a fiatalok is – akiknek nem okozna gondot a magyar prédikáció –, előbb-utóbb itt hagynak bennünket. Elvégzik az egyetemet – többnyire igen jó eredménnyel –, azután költöznek oda, ahová a cégük küldi őket. Ugyanakkor két esztendeje csak, hogy teljesen felújítottuk, modernizáltuk nagy egyházközségi termünket. A 270 ezer dollárból már csupán 70 ezer az adósság. Az egyházközség áldozatkészsége tehát csodálatos mód nem kopik.

A miértre a válasz a templom angol–magyar nyelvű, képes ismertetőjében ekképp olvasható: „...a megújított Szent László olyan közösséggé formálja őket, melynek Krisztus a középpontja, de amely emberi dimenziójában – tudatosan vagy tudat alatt – mindig magyar lesz, olyan mértékben és olyan módon, mely kedves Krisztusnak."

BALÁZS ISTVÁ

A SZERZŐ FELVÉ

zatuk: többször ugyanaz, különféleképpen lakkozott és fényezett kiadásban, a folklór, a flóra és a fauna helyi változatai szerint.

⁂

Történeteink szálai túlontúl gyakran megszakadnak és más irányt vesznek, semhogy utólagos elmeműveletekkel szép, szabályos szálakká rendezhetnénk őket. Arra sem indítanak igazán, hogy a képzelet kitartó munkájával regényes láncolatokká, ábrándos kalandokká akarnánk fejleszteni őket. A nagy elbeszélések nem működnek. „A mikro-elbeszélés, a töredék művészetének korában élünk." (Paul Virilio)

⁂

A töredékben egyszerre lehet zavartalanul jelen távoleső területek sokasága; lehetnek egymás mellett mélységek és magaslatok százai és ezrei, akárcsak a köztük húzódó hasadékok. A töredékességben az elmúlással való számvetés, és az ehhez kellő alázat is megvan: a lemondás a végérvényességről, az „ércnél maradandóbb" mítoszáról.

A töredék olyan mint az élet: valahol kezdetét veszi és egyszer csak megszakad.

⁂

Az eleve töredékes tárgyakban és művekben a részlegesség belátása munkál. Az ilyen fragmentumokban a teljességre vetett tekintet is megfér — mint megvalósíthatatlan és mégis elérendő lehetőség. A töredék törésvonalai ezért mutatnak a teljesség felé. Ezért jelenhet meg benne úgy a teljesség, mint a töredékesség megszüntetésének reménybeli vetülete.

⁂

A töredék horizontja szaggatott szemhatár. Egy-egy látvány részletei a belátás különböző pillanataiban derengenek fel. Az ilyen, időbeli szakadások a térbeli különneműségeket teszik nyilvánvalóvá. Az egyneműsítés mindenkor önkényes aktusa helyett a töredékek közt meghagyott hasadékok más terek és vonatkozások lehetőségére figyelmeztetnek.

A töredékek horizontjának nézője a szaggatott szemhatáron nemcsak a megalkotott képeket látja. A közbenső résekben e szemhatár a szemlélő legsajátabb képeivel egészül ki.

⁂

Az ember szeme pontról pontra vándorol — bár pont helyett mondhatnánk metszetet avagy akár töredéket is. Hol az egyik, hol a másik részlet kerül különös megvilágításba. Ezt éppúgy tulajdoníthatjuk szétszórtságunknak, ahogy az esetlegesség sajátos erejének is. De vélhetjük a felvillanó fény felhőjének is, mely a pusztaságban — a dolgok pusztaságában — az egyik belátás helyéről a másikra vezet át.

⁂

A történések száma, akárcsak a töredékeké, beláthatatlan. És mégis: minden történet része ugyanannak az egy történetnek. Így a töredékről töredékre történő szaggatott vonalú haladás is elérheti célját.

„Különösen élesen érzékeljük életünk teljesedetlenségét, töredékességét. Ám éppen a töredék az, ami rámutathat egy emberileg már nem teljesíthető magasabb teljességre." (Dietrich Bonhoeffer)

Kákonyi Asztrik a művészetről

A művészet az egyetemes, a szépre, a harmóniára törekvő ember általános szellemi igényének a megnyilatkozása. Nincs külön szakrális, és külön profán művészet, a kettő együvé tartozik, és — örvendetes jelenség — hogy ez az egység a modern művészetben kezd egyre jobban megvalósulni. Amik általában a művészetről mondhatók (a mai művészetről), az teljes egészében az egyházművészetre is vonatkozik. A művészetnek és a természettudománynak közös az alaptétele. Nem szabad a valóságtól, az élet valóságától elszakadnia. A tudomány értelmi oldalról, a művészet pedig érzelmi magatartással keresi ezt a valóságot, közelíti meg az emberi létezésnek a titkát. S ez a keresés a természettudományt és a művészetet is egyre mélyülő és egyre elvontabb, vagyis absztraktabb világba vezette. A valóságnak mintegy kettős iránya van adva a harmóniát, a szépet kereső ember számára: az egyik kifelé, a természet világa felé mutat, a másik befelé, a művész saját belső világa felé, az alkotó szellem-valósága felé, mely minden esztétikai élmény forrása. A kettős iránynak kétféle látásmód, és kétféle művészet felel meg: a *figuratív* és a *nonfiguratív*. A kettő között az *absztrakt* művészet alkotja a gazdag átmenetet. Nincs itt ellentétben a kettős irányú művészet: ha valóban karitásos, és igazi művészet. Mindkettő a szépet kereső ember egységes világába tartozik, mindkettő azonos természetű esztétikai igényből fakad, és mindkettőt lényegében azonos esztétikai törvények éltetik.

A valóság megismerésének önkényesen — apriori elvekkel (előítéletekkel) — nem szűkíthetem le a határát. Akkor maradok hűséges emberi látásomhoz és az igazsághoz, ha elfogulatlanul és őszintén keresem ezt a határt. A nonfiguratív művészet — vagy más néven, ahogy nevezik: expresszionista biomorfika — az alkotó ember belső világának valóságát keresi. Az alkotás folyamata az önfeltárás gyakorlatává válik lélektani szempontból. Ez a festészet az elvont élménytartalmak föltárása és művészi kifejezése által az emberi lélek mélyét kutatja, az érzelemvilágnak a mélységét, s ezáltal a művészetnek ez az iránya a belső harmóniakeresés útjává válik. A nonfiguratív művészet tehát több, mint az absztrakt művészet. Ez a művészet nem ábrázol valami külső formát, valami természetből vett formát, még elvontan, stilizálva sem. Hanem kifejez valami belső valóságot, élménytartalmat a vonalak, színek és a formák pszichikai hatása által.

A formák, de főképp a színek pszichikai hatását, lélektani hatását nagy igyekezettel kutatják. Ezek a hatások általános törvényszerűségekbe is foglalhatók. Így, összefoglalva hordozzák azt az alapot, amelyre a nonfiguratív művészet kifejezési lehetősége felépül, s egyben hidat alkot mások világa felé. A színek szimbolikus használatának több évezredes hagyománya van. Mindenki előtt ma már elfogadott, és általánosan is ismert, hogy a barna színek a földre, az anyagi szférára vonatkoznak; a kék színek az égi távlatnak, a magasabbrendűségnek, a szelleminek az érzetét adják; a fehér a töretlen fénynek, a örömnek a jele; a világossárga buzdítólag, felszabadító érzéssel hat, és intuíciót, lelkiséget sugároz; a narancssárga pedig örvendező, melegítő, együttérzésre hangoló hatást vált ki; a kárminpiros a vérnek, az erőnek, de a szeretetnek is a színe. Emlegetik, és mi is láthatjuk, hogy a vallásos képzelet bizony válságban van. S ez a válság arra indít, hogy a megújulás, megújítás útját keressük, s ilyen alapon új szimbólumokkal közelítsük meg hitünk világának titkait, vagy művészi nyelven mondva: elvont témáit. A modern művészet elvontsága, és elvontságra való törekvése nagy lehetőséget nyújt erre. A mai ember művészete, és művészetének sokféle izmusa azt igazolja, hogy valamit lázasan keres. Lázasan keresi a harmóniát, a rendet. Olyan harmóniát, amellyel egész életét, létezését el tudná rendezni. Olyat, amely átfogja teljesen az életét. Az izmusoknak a zűrzavara azt is mutatja, hogy az ember ilyen témát, ilyen eszmét önmagában, saját világában nem találhat. Ezzel szemben a vallás világának titkai kimeríthetetlenül gazdagok, — ha szabad festőileg kifejezni magam: kimeríthetetlen sok lehetőséget, és eddig még ki nem fejezett témát nyújtanak ahhoz, hogy a szépség tiszta forrásait kereső ember általuk egész életét valóban széppé tudja alakítani, harmonikussá rendezni. A nonfigura-

tív képek szemléletéből, csendes kontemplációjából ilyen átalakító erő árad.

Végezetül kérdezhetnéd, hogy nemcsak a templomban, hanem általában mit jelent a nonfiguratív kép az ember miliőjében? Olyan kép, ami nem ábrázol semmit. És hát mit lehet vele kezdeni? Mi az értéke? Általában egy ilyen kép a rendnek, a szépségnek, egy elvont szépségnek — az esztétikumnak — a jelenlétét nyújtja életünkben. Olyan szépségét, amelyek nem vonatkoztathatók a külső világra, hanem egyedül úgy tudok felfogni, vagy — jobban kifejezve — átélni, hogy ha belső világomra, önmagamra tudom vonatkoztatni. Olyan témák ezek — általánosságban a rendnek és a harmóniának a témái —, amelyek elsősorban bennünk akarnak megvalósulni. bennünket képesek belsőleg elrendezni, ha fogékonyak vagyunk rá, és át tudjuk adni magunkat ennek a csendes, elmélyült szemléletnek. Az ilyen kép az emberi szellemnek olyan finom megnyilatkozása — hasonlóan, mint a zene —, amely ébren tartja bennünk magasabbrendűségünk tudatát, és indítást is ad arra, valami örömteli vonzást, hogy a teljes és tökéletes Szépség felé törekvő úton előre tudunk haladni.

1968. febr. 1. Pilisszentlélek

Közreadja Farkas Attila

In memoriam Asterici Kákonyi OFM.

Kákonyi Asztrik Fra Angelico szellemi utódaként, mint a Szentírástudomány tanára a kiapadhatatlan forrásból, a Bibliából merítette témáit, s egyéni látásmódjával megjelenítette a kinyilatkoztatás misztériumait a templomok falain, üvegablakain, az általa tervezett liturgikus textíliákon.

Imádságosan és tudatosan készült fel a modern egyházművészet szolgálatára. Mielőtt ecsetet fogott volna, tanulmányozta a francia, svájci és német nonfiguratív álkotásokat, számos tanulmányban tisztázta a korszerűség, a jel és jelentés kérdéseit, a megértés és felfoghatóság pszichológiai határait. Nagy hatással volt rá Alfred Manessier művészete. Kákonyi Asztrik életművében sajátos, eredeti képi világot teremtett.. A színek és formák áttetsző, egymást erősítő vagy éppen lágyító rétegeivel mintegy a szellemi és túlvilági lét különböző síkjait, megközelítési fokozatait érzékeltette a misztikus élmények bensőségességével. Konfliktus és harmónia, disszonancia és konszonancia, bűn és kegyelem, vétek és írgalom, vágy és beteljesedés jellemezte absztrakt képi világát.

Később a színek és formák non-figuratív szövetét áttetsző, biblikus figurákkal tette érzékletesebbé és érthetőbbé, de mindig elkerülte a gondolat szárnyalását megkötő illusztratív ábrázolást. Ezzel egy új, korszerű biblia pauperumot hozott létre, amely hatását tekintve legrinkább a zenéhez hasonlítható. Első templomszekkó sorozatát a pilisszentléleki templom falára festette: a Szentlélek pünkösdi kiáradását tűzben és viharban. Ez a pascali látomás határozta meg egész későbbi művészetét: „Tűz! Tűz! Isten! Isten! Nem a filozófusok, nem a bölcselők Istene,... "hanem a Kinyilatkoztatásé! Az eltávozott ferences pap-művésznek adja meg az Úr a boldogító „színről színre látás" mennyei ajándékát!

Farkas Attila

Kákonyi Asztrid

Vigilia, 1991/1.

A kommersz meg a fájdalom

Előfordul, hogy megnézek egy kommersz filmet a tévében. Ez a mostani is, valamelyik álmos vasárnap estéjén — rossz, lapos és szentimentális. Mégis, egy pillanatra intenzíven érdekessé válik. Alpinista hegymászófeleségek szoronganak a hegy lábánál levő penzióban: lejut-e épségben az uruk. Az egyiküké, a kemény határozott asszonyé már biztosan nem. Még a balsejtelem óráiban, a hír bizonyossága előtt, hirtelen beszélni kezd ez az asszony a barátnőjének valamit a fájdalomról. Sablonokat, közhelyeket. Mégis itt következik be az a bizonyos intenzív, véletlenszerű (kegyelmi?) pillanat. Miközben a személyes fájdalom és összeomlás túltipizált, már-már sekélyesen ismerős folyamatát látjuk, átüt az egészen a személyen túli, egyetemes dadogás, a bánat „óceánja". A fájdalom kimondhatatlansága, tagolatlansága ez, ami mindent elborít, megállásra kényszerít, megbénít, mozdulatlanná tesz, amelyben messze távolodunk magunktól, éppen hogy nem ismerünk magunkra. A fájdalom kimondhatatlansága: intenzív élet, a lét mindent megelőző, megfellebezhetetlen ereje, előbbre valósága, a szenvedő szabadulás magunktól, a *van* érzékelése, mely meghaladja a *vagyok* korlátozottságát, s amely bárhol, bármilyen helyzetben átvérezhet az élet kommersz keretein, kiülhet a legjelentéktelenebb mozijelenet vagy színész arcára is. Váratlanul, rohameszerűen hitelt kap egy ismeretlen hatalomtól az, aminek, akinek nincs hitele. (Zárójelben bevallom: a végtelenül szerencsétlen, birkaképű Elvis Presleyt látva régi filmfelvételeken időnként, mindig ettől az öntudatlan, saját nyomorultságát nem értő, de kifejező, az értetlenség által még szomorúbb látványtól rendülök meg. Az olcsóság mélyén lapuló emberi rabság, elégtelenség vak, tudatlan szenvedésébe rohamszerűen betör a nagyság.)

Különös, hogy a fájdalomnak ez az állapota, amely tehát a mindenség és az örökkévalóság kimondhatatlan közelébe sodorja a szenvedőt, annak, akit megtámad, végtelen, nem elviselhető, csak hurcolt, mozdulatlan vánszorgásként jelenik meg; maga a lelassulás, a lét fogsága a sekélyben. Ilyen értelemben: Elvis Presleynek is van Gondja (Sorge), de nem tud róla; süketsége a Gondja. Még különösebb, hogy az utóbbi évtizedekben, a mindent elöntő kommersz korában éppen a lapos és szentimentális szórakoztatóipar veszi át a régi nagy művészet e néhány kitüntetett funkcióját. Nemegyszer, nem kétszer tanúja az ember kommersz művek szemlélése közben annak, hogy a régi művészet köszön vissza: nagyság, formátum és megindultság, siralom és borzadály, az igazság kifejezhetetlen közelsége és forrósága. Szinte meglepi és elönti a nézőt, hallgatót stb. egy-egy álságos, hazug, sematikus „ipari műben" az elsüllyedt nagyság, az „így kellett lennie" tragikus érzete, a művészet mélyén fekvő mindenkori „görögség". Gúny és öngúny van mindebben: éppen a félig igaz, a hamis, a közhelyszerűen őszinte és személyes pillanatok azok, amelyeket gunyorosan „megszáll" az eredeti nagyság egy-egy vakító pillanatra. A felületen, a becsülettel, az őszinte nem-igazon átvérző igazság pillanata ez, *malgré lui*. Oly mértékben kétséges és gyanús a művészet számára hosszú ideje már az elementáris, a valódi, a személyben összpontosuló személyen túli, hogy tabuvá teszi a kifejezés számára, s így az lesüllyed a kommerszbe, ahol azonban elfojtottként visszatér és bosszút áll. Magának a lesüllyedtségében az igenlésében, a lentiségben, olcsóságban és hazugban rohan meg minket a fokozhatatlan, végső, elemezhetetlen, néma fájdalom, mert a fájdalom: ölelés a neveken túlról.

Balassa Péter

KÁKONYI Asztrik fertő

P. Hegedüs Kolos: P. Dr. Kákonyi Lune Asztrik OFM (1923 - 1990) 93 - 94.

Prokopp Mária: Hitünk legfőbb igazságainak fertője. 95-97. ll

= Az Esztergomi Ferences Gimnázium Jubileumi évkönyve. Esztergom, Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium, 1993.

1993

KÁKONYI Asztrik

oltárképe Ságújfalu templomában

ld. Fejezetek Ságújfalu multjából. 1.
1992.
24. p. ill

52. 1883. febr. 7.

2

a földmüvelés ipen - kenes-
~~...~~ felkérésére értekezlet.
Gyula elnök
bl Miklós, Ráth Kónaly
eghy János, Steindl Imre
ude, Mudrony Soma.
folyt
g tagjai közül addig mér
nhák Lajos és Schichedanz
tak."

Xenox

Kákonyi Asztrik

Kákonyi Asztrik

Képekkel szerepel az alábbi

hárlatok

Markus László: A „hagyaz egyházi kultúra" kiállítás Rómában és Bp-en

Vigilia 1969 VII. sz. 484 old.

P. Kákonyi Asztrik

az egyetlen magyar nonfiguratív egyházi művész. ~~képe~~ Egyik képe a budai ferencesek nél látha-tó

Ónodi Éva: A Budai Ferences Rendház.

BUDapest, 1971. 9. sz. 36-37. 1.

Kákonyi Asztrik

„Esztergomi tárlat, 1972" c. kiállításon kompozíciói szerepelnek. (említve).

Jenkei János: Esztergomi tárlat, 1972.

Dolgozók Lapja, Tatabánya, 1972. máj. 11.

KÁKONYI Asztrik festő

1978-ban festi ki a ferences templomot

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Müemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993
74.

Kákonyi Asztrik: *Naphimnusz*

MEGHÍVÓ

A Keresztény Múzeum földszinti termeiben
1994. május 14-én, szombaton 16 órakor

Kákonyi Asztrik

(1923-1990)
festőművész

kiállítását nyitja meg
P. Hidász Ferenc OFM
házfőnök

A kiállítást bemutatja:
dr. Prokopp Mária
művészettörténész

Megtekinthető 1994. július 31-ig

F. k.: Cséfalvay Pál - 94.580 Ny. Kft.

KÁKONYI Anthil

FARKAS Attila: In memoriam Asterici Kákonyi OFM. = Vigilia, 56. évf. 1. sz. 1991 70.p

Kákonyi Anthil festő

mertetését ld. Deák-gyűjtemény, Székesfehérvár, Városi Képtár. Szerk. Lóska Lajos. Bp., 1988.]

Kákonyi Artúr

Kákonyi Artúr a művészetéről. Közreadja Farkas Attila. = Vigília, 56. évf. 1. sz. 1991 70–71. p.

előbb egy sorozat Mednyánszky kép tűnik a néző szemébe, köztük egy fiatal zsidó katona megrendítően érzékeny portréjával. A másik falat Gulácsy Lajos képei borítják. Itt vannak a már említett Nagy Sándor és Kőrösfői Kriesch Aladár művek is. A kiemelkedő darabok közé tartozik Vedres Márk egy századeleji kisplasztikája és Medgyessy Ferencnek a negyvenes évekből származó domborműve. A sarokszoba elsősorban a restaurátorok által föltárt eredeti miliőjével, a boltozatos falakat elborító kedves-naiv, a XVIII. század végéről ittmaradt freskóval lepi meg a látogatót. A középen álló tárlóban érmek és plakettek kaptak helyet Medgyessy Ferenc kicsinységében is monumentális hatású önarcképétől Vedres Márk, Beck Ö. Fülöp és mások munkáitól Boros Miklóséig. Ebben a szobában áll Kerényi Jenőnek a harmincas években készített, kalligrafikus mozgású Táncosnője. Itt említjük meg, hogy a képtár anyagában számszerűleg szerényebb a plasztikák szerepe, de az egyes darabok - az említettek, és a többiek: mint Kövesházi Kalmár Elza lepkekönnyedségű Táncosnője, Ferenczy Béni finom Torzója és mások munkái - kivétel nélkül válogatottan jó kvalitású, mesterüket és az adott korszakot is megfelelően reprezentáló alkotások.

A következő szobában részben az egykori "Nyolcak", részben kortársaik képei láthatóak. Itt van Kmetty János egyik korai főműve, az 1912-es Palettás önarckép, Kernstok Károly viszonylag késői, de annál szebb Keresztelő Szent Jánosa 1932-ből, Perlrott Csaba Vilmos, Orbán Dezső, Czigány Dezső és Berény Róbert munkái. De ugyanitt láthatunk egy finom pasztellt Medgyessy Ferenctől (!), Pa-izs–Goebel Jenő 1924-es Önarcképét, Rippl–Rónai két szép képét, Uitz Béla kisméretű, korai Anya gyermekével kompozícióját és - a talán első helyen említendő - Máttis Teutsch Jánost, akinek egy sendélete, egy tája és egy Napraforgók című műve van itt, mindhá-m az 1910-körüli évekből. A következő, ötödik szobából elsőként ll említenünk Márffy Ödön két remekművét, a matisse-os könnyedggel festett Virágcsendéletet és a Fiatal nő portréját. Ugyanitt uk a gyűjtemény egyik csemegéjét, Farkas István Nagykezű mo-ét egy tengerparti sétányt ábrázoló képe szomszédságában.

KÁKONYI Csilla *129, 131, 133,* **36**
Radnót, 1940. május 22.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

UTUNK

Kákonyi Csilla

1021 1972 JAN 7

Kákonyi Csilla: Edényvirágozók

TUNK

OCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ÍRÓSZÖVETS

1210.) SZÁM ■ ÁRA 1 LEJ ■ KOLOZSVÁR, 1972. JANUÁR 7.

Kárpáti Csilla

Fiatalok, olaj 130×100
Tengerparton, olaj 100×90

Képzőművészeti kiállítás
Otven éves a Román Kommunista Párt

Károlyi Csilla festőművész
(1940 Radnót, -)

Marosvásárhelyen él. A
kolozsvári Ion Andreescu képzőművész.
főiskolán végzett 1966-ban.

Igaz Gó 1977 november

Kállay Csilla

2

Első nyilvános szereplése.
1966 - Marosvásárhely. Egy festménye
a marosvásárhelyi Művészeti Múzeum
tulajdonában van.

Igaz Gó 1972 november

Kákonyi Csilla

a falakon körülöttünk a Korunk, Galéria száz-
egyedik kiállításának munkái. Már az eddigi
száz kiállítás lényeges dolgokat közölt hazai ma-
gyar képzőművésnetünk sajátosságairól. — Maros-
vásárhelyen is lesz tárlat — a művészeti liceum
húsz évvel ezelőtt végzettjei állítanak ki:
Kákonyi Csilla, Gergely István, Kiss László
és még sokan mások.

Váli József: Fölösleges gondokat okozunk a világnak:
Korunk, 1949. febr. 71-72 old.

Kákonyi Csilla festő

„Tallini emlék

festmény a
külön

Igaz Szó 1974/2

Kákonyi Csilla

„Utcán"
„Távozó"
„Építők"
„Önarckép"
„Magasságok felé"

(– festmények)

Igaz Szó 1978/4

292, 301, 308, 325, 347, 360. old.

Lakompi Csilla festő

„Fatalok"
„Téli hangulat"
„Tél"
„Talun"

festményei a
Bástyán

Igaz Szó 1978
/4

Kálkonyi Csilla, festő

Az Új Élet marosvásárhelyi szerkesztőségében állította ki a művész, akvarelljeit.

Utunk, 1976. okt. 22.

Kákonyi Csilla

KÁKONYI CSILLA festményeinek kiállitása a székelyudvarhelyi müvelődési házban. /rövid hir/

Utunk, XXXII.évf. 5./1475./sz. 1977.febr. 4. 8.old.

KÁKONYI CSILLA
festőművész

Marosi Ildikó:
A Béke születése.
/Kákonyi Csilla képéről./

A HÉT, XIV.évf. 51.sz. 1983 dec.16.
3. oldal, képpel.

Erdélyi Fiatal, 1991, 7. A.

Kákonyi Csilla eszményképei

Nézem, nézegetem ezt a konok, kemény erőt sugárzó önarcképet, könnyű szellő érintését érzem, emlékeim törnek elő foszlányosan.

A csend mozdulatlan világából, mint a remegő víztükörben megsokszorozódnak a csillagok: felcsendül kacajod, a szünetekben harsányan nevetgélő, a mindig vidám, mindennek örvendő kislányé. Aztán mihelyt munkára hív a csengő, elkomolyodsz, és papírra veted megfejtett titkaid. Ez is te voltál... A századvég leánya, akit minden érdekel, és nem hagy nyugodni a kor igazságtalansága, megsirat minden ismeretlen halottat és tiszta szívből lelkesedik, örvend a csillagok meghódításának.

Azt írja Marosi Ildikó egy katalógus előszavában: "ilyen zöld mezők, ilyen kezes paripák, ilyen dús páfrányok, virágtól terhes ágak, ilyen arany–alkonyok és kékben fürdő várkastélyok, ilyen fekete koporsók, ilyen zsarnok asszonyok, ilyen szép színésznők, ilyen gonosz játékosok, ilyen fekete nap felé ballagó öregek, ilyen mindentudó ügyefogyottak vagy az erdő szellemétől rettegő gyermekek nincsenek — csak jó és rossz álmainkban." Én vallom és állítom, hogy igenis vannak és léteznek ezek, csak ehhez a te nyitott szemedre, rácsodálkozásodra van szükség, ami nem fogható be semmilyen igába; a gyermeki tisztaságra és fogékonyságra, mely a te sajátod... Így építheted fel és építheted meg azt a kis mozaikokból összerakott világot, melyben repülni, szállni tudtál és tudsz csodálatosan szép rétek, völgyek és kék folyóid felett.

— A huszadik század zűrzavaros éveiben születtél, amikor nyeregbe ültették a halált... (1940. május 28—án, Radnóton). Ez a generáció a félelem korszakában fogant és nevelkedett; mindvégig volt mit félteniük és volt mitől félniük a pezsgő események közepette. Nem csoda tehát, hogy generációd ennyire érzékeny lett. Földjeinkre, iskoláinkra, tanyáinkra, falvainkra, városainkra törtek... Iskoláink ma is veszélyben forognak, sőt anyanyelvünk is. Érthető, hogy oly nagyon odafigyeltek a körülöttünk zajló eseményekre. Mert még a mesterséget sem tanították meg, taníthatták meg tanáraink, pedig sok jó és neves képzőművész oktatott: Bordi, Barabás... Egyedül Nagy Pál hozott egy kis friss levegőt a művészeti iskolába. A főiskola tanárai, Teodor Harsia, Kádár Tibor, Ciupe Aurel, aki a francia impresszionizmuson nevelkedett Párizsban, épp olyan tanulók voltak mint ti. A szocialista realizmust vagy naturalizmust kellett bevenniük.

— Ilyenformán hatásuk sem volt rám és a mesterséget, a mesterségbeli fogásokat is a főiskola után kezdtem tanulni. Mert úgy éreztem, hogy az eddigi példaképeimet nem követhetem, és újabbakat még nem találtam. Ma is a reneszánsz nagy mestereihez vonzódom, ők az én eszményképeim: Brueghel, Rembrandt, Tiziano, H. Bosch. Az igazi művészettel 1979–ben ismerkedtem meg Bécsben, a Kunsthistorische Museum termeiben. Legyökereztem Brueghel képei előtt. Órákon, heteken keresztül néztem a sok képet és sokszor az volt az érzésem, álmodom. A benyomás, amit rám gyakoroltak, minden képzeletet felülmúlt; képeiben elképzeléseimet, álmaimat láttam megvalósulni. Ott tanultam meg a mesterséget és annak összes rafinériáját. Szemmel szétszedtem, szétbontottam a képeket, lehámoztam a rétegeket a fehér alapig és újra visszaraktam. Figyeltem, milyen fogásokat használtak a nagy mesterek, mit miért oldottak meg oly könnyedén, oly természetesen. Ecsetjükkel elegánsan odavetették a festékeket, és a festék színné vált, élt izzott, csillogott, ragyogott... Mintha csak most tettem volna magam oda! Ez volt számomra az igazi iskola. Megtanultam azt a komponálási nyelvet, mellyel én is a legjobban, legtömörebben tudtam és tudom kifejezni magam. Úgy érzem, hogy képeimről elmondhatom: ez már én vagyok. Ez az én nyelvem, amelyen el tudnám mondani, amit érzek úgy, ahogy akarom.

— És a modern művészet? Hogyan viszonyulsz hozzá?

— Bezártságra voltunk kárhoztatva, talán ezért tértem vissza mind inkább régi mesterekhez. És azért is, mert rájöttem, hogy a saját érzéseimet és érzelmeimet nem tudom az absztrakt nyelvén kifejezni. Így hozzám közelebb álló kifejezésmódot kerestem, amellyel mindenkihez szólhattam, és szólhatok. A modern irányzatok közül számomra a szürrealizmus és a kollázs–technika bizonyult ilyennek. A kollázzsal a tér– és idősíkokat tudom egymáshoz közel vagy egymás mellé állítani, mert a képet is úgy fogom fel, mint a költészetet.

— Igazi nevét te mondtad ki: költészet; valóban költészet az, amit nálad a műtermedben láttam: a színek, formák, a festékek nyelvén alkotott poézis. A sok kép közül egyik alkotásod villant fel lelki szemeim képernyőjén: az Árnyék és fény. Ahol az árnyék te vagy, és a fény a fiatalság. A szép fiatal lányka elálmélkodik, elcsodálkozik a virágos, zöld réten és észre sem veszi, hogy bezárt katlanba került és hiába szaladgál jobbra—balra, ugy anoda jut vissza. A végtelen idő játszik vele a körön belül, melybe bezáródott. Több alkotásod vall a szülőföldről, a mi mindennapi tennivalónkról, terveinkről, érzelmeinkről. Azt sugallja, hogy eljön a pillanat, amikor az adósnak minden könnyítés nélkül rendeznie kell tartozását. Hogy el kell jönnie az igazságtétel idejének, és nem diadalmenet, nem örömünnep, hanem fájdalommal tele küzdelem eredménye lesz az egyik művед címébe foglalt Béke. És a pusztulás nem jelent megsemmisülést, a pusztítás sem visszafordíthatatlan fátumszerűséget. Képeidről nem hiányzik a remény parányi sugara: egy emberi arc, mely bizakodást kelt. Nagyon szemléltetőnek érzem a téma kibontását a Homok asszonya című alkotásodban. Mint ahogy a Félelem című képed sem kelt rettegést, hanem azt tudatosítja, hogy bár félnünk kell, sohase mondjunk le az útról, a bizakodásról, és ne adjuk fel a küzdelmet. Mert a világosság forrásai, a Béke felé vezető úton kapuk tárulnak, termek nyílnak, kürtök szólnak és a szél értékeinkről fújja le a port... 1990–ben több külföldi kiállítson vettél részt, Budapesten és Bécsben. Milyen újabb benyomásokat szereztél?

— Sokfelé jártam, sok kiállítást láttam és sokféle irányzattal találkoztam, s közülük nem mindeniket tartom művészetnek. Bécsben, a modern múzeum termeiben olyan alkotásokat láttam, amelyek különböző használati tárgyakból voltak összerakva: törött, mocskos, poros üvegek, feldőlt poharak, csonka és nem csonka tányérra rászáradt zacc és paradicsomszósz,stb. Szóval őrült nagy rendetlenség, mely az embert úgy tünteti fel, mint mocskos állatot, s ami nem más, mint kórkép egy beteg korról. Szerintem a művészet nem elégedhet meg ezzel,lelkileg kell hogy gazdagítson.

Simon Endre

A homok asszonya (olaj)

Félelem (olaj)

Kákonyi Csilla

országban eddig közösen elértünk, így kerül veszélybe egy céltudatosan manipulált reakciós történetírás segítségével.

Akik eddig bárhol is romantikus történelmi képzelgésekkel szembeszálltak, mindenkor saját népük érdekét tartották szemük előtt. Vegyük például a cseh történelem egyik jelesét, Masaryk Tamás professzort: pozitivista módszerrel leleplezte egy bizonyos Václav Hanka prágai levéltárosnak a XIII. századból, majd a IX. századból keltezett híres hamisítványait, amelyek szinte egy századon át a cseh nacionalizmus forrásai voltak. A professzor természetesen szembe találta magát nemzetével, de a kijózanodás során az 1918-as államfordulatkor megszületett Csehszlovákia első köztársasági elnöke lett! Napjainkból vehetjük példának a vadregényes sumér-magyar rokonsági elmélet leleplezését: az egész világot bejárta a magyar öndicsőítés e primitív fajtája, míglen egy tényleges sumerológus, Komoróczy Géza, ízekre nem szedte szét a nevetséges tévtanítást.

Legszívesebben azonban a földrajzilag és néprajzilag hozzánk legközelebb álló Csíki Székely Krónika esetére hivatkozom. Ez Aranka Györgytől Orbán Balázsig, sőt e század elejéig lázban tartotta legjobbjainkat, hiszen 1796 óta ismert latin szövege szerint a székelyek Attila halála után papfejedelmeik — "rabonbánok" — vezetésével foglalták volna el mai lakhelyeiket, majd a honfoglaló Árpáddal kötöttek szerződést a Székelyudvarhely fölött emelt Budvárában, egy kókuszdióból készült kehelyből áldozván a maguk istenének... Még csak ez hiányzott a székely öntudat romantikus megrészegüléséhez! Akadt azonban egy akadémikus, Szádeczky Lajos, aki 1905-ben kötetnyi terjedelmű feldolgozásban adatról adatra bebizonyította, hogy az egész krónika egy Sándor Zsigmond nevű perlekedő földbirtokos fantáziájából eredt közönséges hamisítvány, mely családi érdekeket szolgált. Elképzelhető, hogy a Szádeczky-féle bátor leleplezés elmaradása esetén szorgalmas és megszállott székely kutatók mind a mai napig hivatkoznának a "rabonbánok" krónikájára, nem véve tudomásul a szigorú történelemtudomány közben kifejtett megállapításait, így például Karácsonyi János püspök-történetíróét, a székelység több szakaszos katonai letelepítéséről a Moldvából be-betörő kunokkal szemben. Nem mondom, a mai román nacionalista történészek tévelygéseit olvasgatva érdeklődéssel böngésztem végig a hajdani csíki krónikát, megnyugodva és épülve azon, hogy Szádeczky Lajos szinte kriminológiai módszerrel történő oknyomozása a szöveget kísérő tanulmányában hogyan lebbentette szét a hun-székely kontinuitás elméletének ködét.

A példaként felhozott esetekben a hamisítások megcáfolói saját nemzeti közvéleményük elé léptek, vállalva az ütközést saját népük fanatikusaival, s bármennyire bőrünkre megy is a román történeti romantika mai politikai kihívása, a döntő belenyúlást a mítoszokba és legendákba, belemagyarázásokba és ellentmondást nem tűrő kinyilatkoztatásokba magukra a román történészekre, az ő kutatásaik őszinte elmélyülésére és szigorú dokumentációikra kell bíznunk. E pillanatban a román és a magyar tudományosság még ellentétes eredményekre támaszkodik, egyszerűen azért, mert a magyar történészek régen felszámolva a múltból maradt igazolhatatlan sumér-magyar vagy hun-magyar kontinuitási feltételezéseket, a tárgyilagos forráskutatás eszközeivel más következtetésekre jutottak, mint a régi elméleteket ismétlő, sőt megduplázó román társaik.

Ez egyáltalán nem jelenti, hogy valóban tudományos eredmények esetén a kölcsönös kutatások a jövőben ne volnának összeegyeztethetők. A levéltári és helynévkutatási tények alapján magyar részről megközelített erdélyi kérdések még sok mindent nyitva hagytak, hiszen feltételezhető, hogy románok ott is megfordulhattak a maguk téli és nyári szállásheljeit váltogató pásztori életformája szerint, ahol közvetlen emlék nem maradt utánuk, s így olyan kutatási eredményekre is sor kerülhet, amelyek az okiratismeret és a toponímia lehetőségeit meghaladják. Elsősorban az erdők és legelők történetére, a pásztorkodás vándorútjainak megállapítására s az erdélyi arany- és sóbányászat folytonosságára gondolok. Ezeket ajánlottam különben egy román tanártársamnak a helynevek erőszakolt etimologizálása és a meddő román város- és falukutatás erőltetése helyett, de nem találtam megértésre, inkább sértődésre. Pedig ha van távlat a román nép legrégibb erdélyi gyökereinek feltárására, úgy ez az erdők és bányák titkaira nyílik, akár már a honfoglalást megelőző bolgár hódoltság idejéből is. Igaz, ez csak etnikai fogódzó, de államjogi és tartós megtelepedési adatokra aligha van kilátás.

Maga a dákoromán kontinuitás-elmélet tulajdonképpen a magyar művelődéstörténettől sem idegen, hiszen éppen a magyar reneszánsz és a hagyományos magyar latinitás színezte ki ezt a felfogást, kezdve a Mátyás király családját római patríciusősöktől (sőt magától Jupitertől) származtató Bonfini elmélkedéseitől. Tőle veszik át a kontinuitás reneszánsz hiedelmét a későbbi történetírók, köztük magyarok is, akik munkáit a külföldi szerzők — németek, franciák, angolok — forrásul használták. Erre a történellmai magyarázatra támaszkodott a latin szerzők olvastán ugyancsak fellelkesedő Báthoryak "új dáciai császárság"-ábrándja is... Csak a modern forráskritika küszöbölte ki — egyébként a hun-magyar leszármazás-elmélettel együtt — a római múlt folytonosságáról szóló gondolatmenetet, és kereste a népi latin nyelvig visszavezethető román beszéd magyarázatát a trák-albán szubsztrátumra épülő balkáni-ruméliai latinitásban. Ezt a reálisabbnak tűnő felfogást különben neves román tudósok is vallották, míg a nemzeti szenvedély háttérbe nem szorította nézetüket.

Töprengéseim egyáltalán nem arra szántak, hogy az erdélyi románság eredetkérdésében vagy a román és a magyar történelem viszonyulásában valami újat, döntőt mondjanak ki. Belső hánykolódásaim még csak párbeszédre sem valók, hiszen arra fórum és különleges felkészültség kellene, nem éjszakai marcangolódás és a nagy téma naplószerű súrolása. Különben is el kell választani magát a történelmi vitát (ez lehet hasznos és épületes) a nemzeti szenvedélyesség napi politikumától, a közéletünkbe vágó türelmetlenségtől, amely csak eszközül használja a maga történelmi frázisait.

A nemzetiségi kérdés igazságos rendezése a lakosság többsége alapján — és nem Burebista és Decebal "történelmi jogán" — Romániához tartozó Erdélyben nem függhet egy történelmi vitától. Esetünkben az elvont és visszaemlékezésekre alkalmat nyitó "államnemzet" fogalom helyett a többség és a kisebbség jogegyenlőségen alapuló gyakorlati együttélése volna a helyes kiindulópont, ez felelne meg egy új társadalom tudományos szükségletének és mindennapi érdekeinek. Ez a megértés kulcs lehet a történelmi kérdések tárgyilagos megítélésében is. Már 1938-ban, amikor Nicolae Iorga Ausztria hitlerista megszállására reagálva a Kelet—Európa népeire zúduló nagynémet hódítás veszélyére figyelmeztetett, így válaszoltam a Brassói Lapok hasábjain a román történetírás nagyjának: "Itt volna már az ideje, hogy felduzzadt nemzeti történelemtudományaink bőséges anyagával kiegészítsük egymást s egységes iskolát teremtsünk a kelet—európai történelem-kutatásnak! Milyen más következtetésekhez juthatna el például a román közvélemény a székely kérdésben, ha a népek egyenrangúsága s a parancsoló közös dunai érdek alapján tudomásul venné a magyar tudományosság eredményeit is — de fokozhatnók a példákat kölcsönösen." Pusztába veszett szó maradt ez a második világháború küszöbén, de ma sem javalhatok mást.

A történelmi hiedelem eszköze lehet a nemzeti nagyzolásnak, kizárólagosságnak és beolvasztó, sőt hódító törekvéseknek (és sajnos az is), nem árt tehát magát az eszközt tisztázni. Korunkban a nemzeti államok kialakulása lényegében a nemzeti önrendelkezés, szóval az etnikum mérve szerint történt, ha több-kevesebb uralmi elhajlásokkal is, nem pedig a jelenlét elsőbbségére épített "történelmi jog" alapján. A román nacionalisták türelmetlensége ezt a politikai elvet torpedózza meg, nem véletlenül nyomva ki Burebista államának határait a Tiszáig, amint ezt Adrian Paunescu, a nacionalista irányzat író-szónoka egyik nyilvános előadásában átlátszó célzattal hangsúlyozta, népének követelve a Szamos, Körös és Maros folyót "a forrástól egészen a torkolatig"... Válaszképpen találkozhatunk már — főleg az amerikai magyar emigráció szélsőséges jobboldali sajtójában — az "Erdélyt vissza!" revizionista jelszóval. Megnyílik az út a nacionalizmusok riasztó konfrontációja számára a korunkhoz illő humánum helyett.

A román-magyar megértés közös állásfoglalást igényel minden illúzióval és hamisítással, minden vak uralmi elfogultsággal szemben. Legyen végre igaza a román Balcescunak, aki már 1852-ben az egymás mellett élés és közös hazafiság programját Vitéz Mihály vajdáról szóló történeti munkája végén így fogalmazza meg: "A kérdés, amelyet Erdélyben meg kell oldani, az volt és ma is az, hogy kikiáltva az egyetemes polgárjogokat, vagyis az egyéni és nemzeti egyenlőséget, a románok, magyarok, szászok és székelyek keressék meg a békés együttélés módját és egymással szövetségre lépve alkossanak államot, nem pedig, amint mindenik külön-külön szeretné, hogy csak egyedül maradjon meg az országban, kiűzve onnan a többi népet."

Ezt az álmot fejezte ki az 1848-as események közepette a szász Josef Marlin is. A nemzeti kérdésben akkor helyesen kiálló Teleki László és Balcescu mellett ő a harmadik mintaképem.

A dobokai ásatásoknál, ahol Árpád kori magyar leletekre bukkantak

KÁKONYI Csilla festő

Nagy Zoltán: Kákonyi Csilla
jelmezei. = Ifjú Szív, 33, 1985, 2.
169–171. ill

Kákonyi Csilla

1940 május 28-án született Radnóton (Maros megye). Képzőművészeti tanulmányait a marosvásárhelyi Művészeti Középiskolában és a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1966-tól állít ki. Bukarest (1970) mellett több erdélyi városban: Szatmárnémeti (1971), Kolozsvár (1981, 1986), Marosvásárhely (1983), — valamint Németországban (Iserlohn 1988) és az Egyesült Államokban (Pittsburg, Philadelphia, Washington 1989) vett részt csoportos kiállításokon. Egyéni tárlatai: Szováta (1974), Marosvásárhely (1978, 1984), Székelykeresztúr (1989), Budapest (1990), Bécs (1990).

12 erdélyi képzőművész
Bn 1992

Address
4300 Tirgu Mureş
Marosvásárhely,
Str. Dózsa György nr. 55
Tel.: 954—37445
Romania

Egyedül
olaj, vászon
70x80 cm

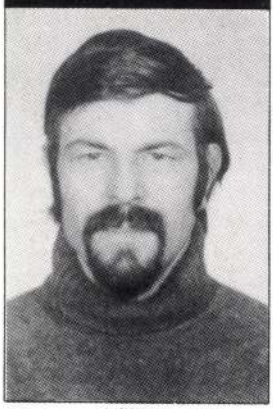

Address
4100 Miercurea Ciuc
Csíkszereda,
Str. Timişoara nr. 12
III/14
Tel.: 958—11231
Romania

Kárpátukrajnai táj
pasztell
40x60 cm

Márton Árpád

1940-ben született Gyergyóalfaluban (Hargita megye). 1964-ben fejezte be tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán. 1964-től állít ki. Csíkszeredában él és a helyi művészeti iskola rajztanára. 1974-ben a Gyergyószárhegyi Barátság művésztelep egyik alapítója. Egyéni tárlatai: Kolozsvár (1963, 1980), Székelyudvarhely (1973), Csíkszereda (1964, 1981, 1982, 1985), Marosvásárhely (1977), Debrecen (1991). Rész vett külföldi rendezvényeken: New York (1974), Barcelona (1976), Krakkó, Opole (1977), Nürnberg (1980), Washington (1988), Budapest (1990), Hortobágy, Essen, Debrecen (1991), Ungvár (1992). Művésztelepeken: Gyergyószárhegyen (1974—1979 és 1991), Packowban (1977), Hortobágyon (1991, 1992) és Kárpátalján (1991) vett részt. Monumentális munkái Csíkszeredában (1967 és 1970 — Művelődési ház mozaikja) és Gyergyószentmiklóson (1974 — Művelődési ház mozaikja) találhatók.

Vajda M.O. II. cl.
1994. XII. 16

Kákonyi Csilla képei a Veszprémi Egyetemen

Szülőföldemen, visszhangra várva

■ P. Szabó Ernő

Magas hegyek és büszke fenyvesek, hosszú rudak köré rendezett szénaboglyák, csúcsos tetejű házak – a jellegzetes motívumok nem egyszerűen az erdélyi tájat, de az azt megörökítő képzőművészeti alkotásokat is megidézik. Mintha megállt volna az idő, a művészek egy része ezt a képet festi, s persze a közönség nem kis hányada ezt a képet várja, ha az „erdőn túli" tájakról szó esik, s elfeledkezik arról, hogy a transzszilván szellemiségre nem egyszerűen az értékek megőrzésének szándéka, hanem új értékek létrehozásának vágya jellemző (s reméljük, marad a jövőben is).

Kákonyi Csilla (Radnót, 1940) festményeiről sem hiányoznak a fenti motívumok, van magas tetejű háza, deszkakerítése, ligetes, lankás tája. Van barázdált arcú öregembere is, amint megjelenik a faragott kapu előtt (Hegyvidék, 1994, Otthon), s mivel műveiből nem hiányzik a drámai erő, az expresszivitás, hitelesek még e pillanatképek is. A pillanatképnél persze többre törekszik: egy-egy művén még e hagyományos motívumokat is képes olyan összefüggésrendszerbe rendezni, hogy minden nosztalgiáról, múltat idéző szelíd nyomorúságról lemondva igen kemény kontúrokkal fogalmazza újjá a képet az erdélyi magyarság – s talán általában a kelet-európai ember – helyzetéről (A világtól elzártan, 1992).

Abban, hogy az olykor igencsak tradicionálisnak mondható téma-, motívumvilágból kiindulva képes katartikus erejű kompozíciókat létrehozni, a mesterségbeli felkészültségen túl (1966-ban a kolozsvári képzőművészeti főiskolán *Aurel Ciupe* növendékeként végzett), elsősorban annak van szerepe, hogy miközben megőrzi az élmény spontaneitását, személyes jellegét, képes elszakadni az egyéni benyomásoktól, távolról, az általánosítás igényével szemlélni, megmutatni. Nézőpontja összetettségére jellemző Édesanyám portréja című vászna, amelyen saját arcképe is megjelenik az ábrázolté mellett, vagy az ugyancsak 1994-es Szülőföldem című alkotás, amely mintegy a „kép a képben" elvet alkalmazva mutatja meg az erdélyi táj és az azt megörökítő művész viszonyát.

Fejlődésére döntő hatást gyakorolt 1982-es tanulmányútja Bécsbe, ahol *id. Pieter Brueghel* művészete ragadta magával, illetve más külföldi utazásai alatt általában a németalföldi, illetve az alkatához közel álló késő gótikus, barokk művészettel való találkozása. Ez tette lehetővé, hogy a stiliszti kai eszközök segítségével olykor egymástól igen távol eső vizuális rétegeket szembesítsen, felerősítse művei asszociatív töltetét. Ennek köszönhetően mintegy megemelkedik az a szint, amelyen a képi történés végbemegy, kiemelkedik az itt és most világából, általános érvényt kap.

Így jelenik meg a festményeken szinte pontról pontra az elmúlt évtized romániai történelme, a magyarság sorsa szempontjából különösen fontos események sora, miközben nem egyszerűen az 1989. decemberi, az 1991. márciusi történésekről van szó, hanem olyan társadalmi, emberi drámáról, amelynek okai azonban nem egyszerűen a politikai szituációban, hanem az emberi lélek mélyén keresendők (A kígyó jelenése, A gyűlölet fegyvere, Megfeszítve, Kórus, Visszhangra várva). Egy-egy munkájában a népballadák világa is megjelenik, a tizenkét kőműves tragikus története (Az áldozat), amelyben egyszerre épül* és romlik a világ. Nem kétséges, hogy a festő, miközben különös érzékenységgel idézi meg a világ romlását, ecsetvonásaival az építés mellett tesz hitet.

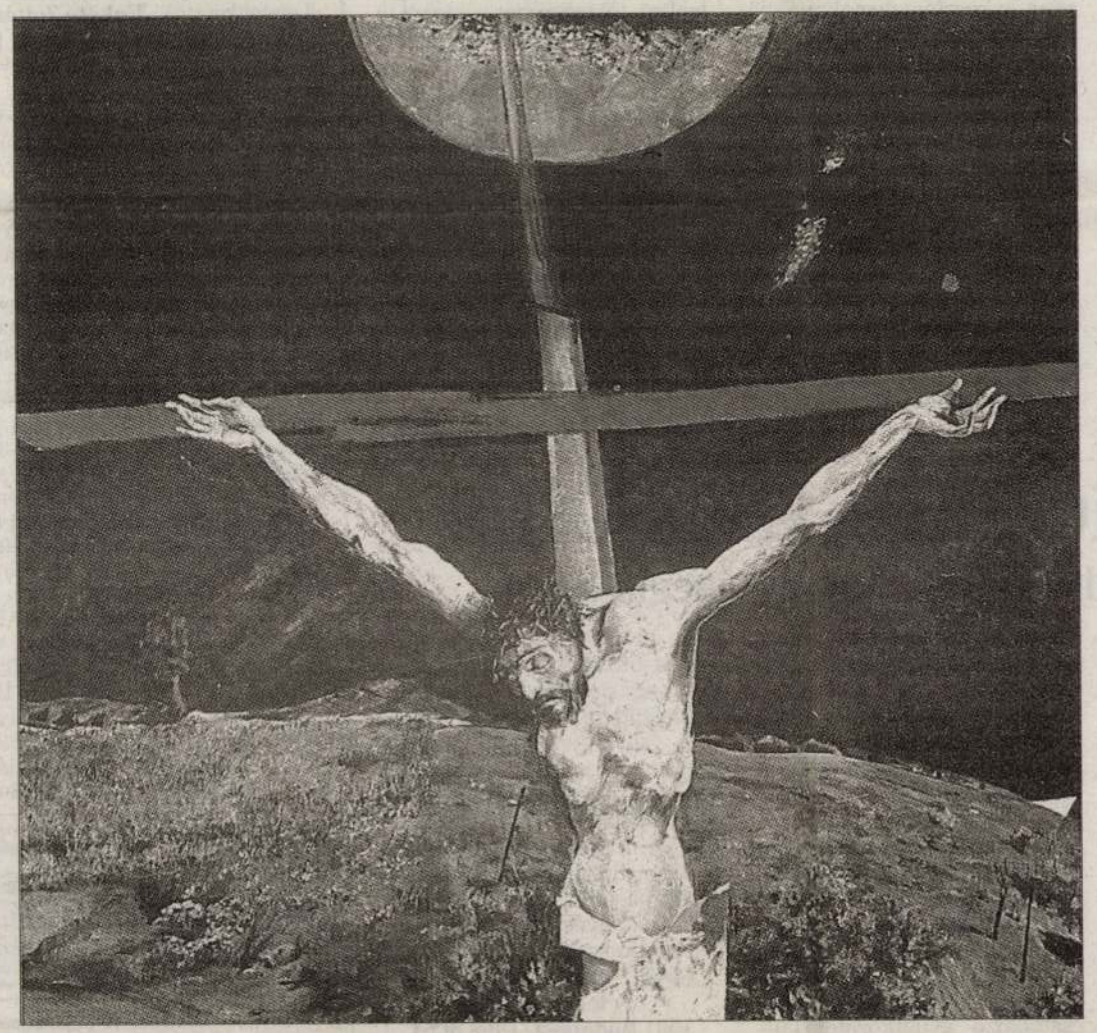

Megfeszítve, olaj, vászon, 1987

Röviden

A törökök és Monteverdi

■ – ÁCS

Az oszmán birodalom hódításai nem csupán területek, országok birtokbavételét jelentették, hanem egy más vallási gyökerű kultúra, művészet térhódítását is a keresztény világban. *Giovanna Motta* professzor asszony, a római III. Tudományegyetem tanára, a milánói Franco Angeli kiadónál tavaly az ő szerkesztésében megjelent, A törökök, a mediterráneum és Európa című kötetben azt a szerteágazó kérdéskört vizsgálja, amely e török jelenlét mindmáig érezhető hatásával foglalkozik. A kötetet holnap délután öt órakor mutatják be a magyarországi Olasz Kultúrintézet előadótermében. Ugyanaznap este fél nyolckor, a kultúrintézet nagy előadótermében, a Musica Profana együttes, a Sonatores Pannoniae rézfúvós együttese és a Camerata Hungarica együttes megszólaltatja *Claudio Monteverdi* (1567–1634) Vespro Della Beata Vergine című oratóriumát. Ezt, a zenetörténeti hagyományok szerint, első megfogalmazásában az 1595-ös magyarországi törökellenes hadjáratban, s így Visegrád ostromában is részt vevő *Vincenzo Gonzaga* herceg számára írta a komponista.

Millenniumi Himnusz-mondó verseny

■ F. T.

A Szépen magyarul, szépen emberül országos vers- és prózamondó verseny rendezvénysorozatában – amelyet általános iskoláknak hirdetnek meg – a sátoraljaújhelyi Petőfi Sándor Általános Iskola már évek óta részt vesz. Az idén városi Himnusz-mondó versenyt szerveztek a millenniumi esztendő alkalmából, melynek utolsó fordulóját holnap tartják. A versenyre mintegy huszonöt diák nevezett, köztük a sátoraljaújhelyi oktatási intézmény szlovákiai, királyhelmeci testvériskolájának növendékei is. A rendezvényen jelen lesz a Duna Televízió millenniumi irodájának képviselete is.

Vízkereszt az Aluljáróban

■ T. I.

Az Aluljáró Színház, a József Attila Színház stúdiószínpada december 17-én este mutatja be *Shakespeare* Vízkereszt, vagy amit akartok című vígjátékát. A játékban négy kitűnő női szerep kínálkozik. Ezt ragadta meg *Fehér Anna*, *Csarnóy Zsuzsa*, *Román Judit* és *Vándor Éva*, amikor szorgalmazták, hogy a színház vigye színre a Vízkeresztet, s éppen a különleges játéktéret biztosító Aluljáróban. Ez most megtörténik, mégpedig egy debütáns rendező, *Naszlady Éva* munkájaként.

Etnográfusok évadzárója

■ MTI

Egész napos programmal zárja az évet a Magyar Néprajzi Társaság ma Budapesten, a szervezetnek otthont adó Kossuth Lajos téri szakmúzeumban. A Néprajzi Múzeumban a nap folyamán az érdeklődők többek között kedvezménnyel vásárolhatnak az intézmény kiadványain kívül a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum, illetőleg a Magyar Néprajzi Társaság gondozta köteteket. A rendezvény keretében koszorúzási ünnepséget tartanak *Györffy István* (1884–1939) etnográfus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának, a múzeum épülete főhomlokzati falán elhelyezett emléktáblájánál. A délutáni tudományos ülésen *Lackner Mónika* A népi kultúrák értelmezése az 1873-as bécsi világkiállításon; *Niedermüller Péter* Nemzeti kultúra: mítoszok és valóságok; *Szilágyi Miklós:* Átány a magyar néprajzi kutatások térképén címmel tart előadást. Ugyancsak az eseményen köszöntik *Hofer Tamás* etnográfust, antropológust, a Néprajzi Múzeum nyugalmazott főigazgatóját közelgő 70. születésnapja alkalmából.

tását jelenti, hanem a fizikai cselekvést megelőző tudati folyamatot is. Híres hasonlatában a pókról és a takácsról éppen erre hívta föl a figyelmet. (A legjobb hálót szövő pókot az különbözteti meg a legrosszabb takácstól, hogy az utóbbi tudatosan dolgozik.) A gazdasági élet fejlődésében Marx hangoztatta a tudomány szerepének fontosságát is.

Kora azonban túlságosan sokat foglalkozott a pénz mindent meghatározó szerepével, mert nyomasztónak érezte annak a korábban – meggyőződése szerint létezett – rendnek a hiányát, amit az Istenbe vetett hit és a világi tekintély tartott fenn. Marx figyelme annyira a pénz, a tőke korabeli szerepére összpontosult, hogy miközben levezette ebből a termelési módokra és viszonyokra, valamint az osztályharcra vonatkozó fejlődési elméletét, az emberi beavatkozást lebecsülte. Föltételezése szerint a pénz, a tőke a szellemi tényezőtől elidegenedett formában is működik és hatalmat gyakorol. Valójában a pénz, a tőke, a termelés nem önműködő, hanem szüntelen emberi tevékenységre szorul. Akár egy személy, akár intézmény (állam, részvénytársaság, kft.) a tulajdonos, a működés – minden szinten – szüntelen döntéseket kíván, s ezek a döntéshozók szellemi képességeitől függnek. Minden (sikeres) változás emberi szándékokra, tudásra, el-

marxi fogalom hangzik rosszul, mert sok neves gondolkodóval együtt meg vagyok győződve, hogy világunk meghatározó tényezője soha nem a pénz volt, hanem a tudás. A fejlett országok világát nevezhetjük „tudás társadalomnak" vagy (idegen szóval) „információs társadalomnak", annyi bizonyos, hogy a leszakadás oka a világon mindenütt az eredményes „termeléshez" szükséges tudás és információ hiánya, az emberi tényező alkalmatlansága – a jobb életkörülmények megteremtésére.

Tellér tanulmányából annak a kimondása hiányzik, hogyan és miért adósodott el Magyarország. A hatékonyságot mellőző politika (és az ország erőforrásaiból a szovjet világbirodalom fenntartása érdekében kiszivatytyúzott fölmérhetetlen nagyságú erőforrás) megakadályozta a magyar gazdaság korszerűsítését, az ehhez szükséges beruházásokat, s ezzel (a fejlett országokhoz képest) általános szegénységet idézett elő. Noha a hatalmi körbe tartozók ebben a helyzetben is elképesztő módon megtanulták, hogyan kövessék a háború előtti Magyarország „felső tízezrének" viselkedési mintáit (parancsolás, tekintélytartás, vadászat, luxusnyaralás, az állam költségén tett külföldi utazások, névleges árú, de jó minőségi öltözködés zártkörű üzletekben); mégis irigyelték azok jómódját és szabadabb pénzfelhasználását, akikkel a gazdag

súlyos kamatterhekkel visszafizetendő adósság nagyságával van, hanem azzal, hogy ezt az összeget az ország akkori vezetői teljes mértékben eltékozolták. Mert hiányzott az akarat és a fölkészültség arra, hogy a rendelkezésre álló pénzt hatékonyan ruházzák be. Azaz hiába jött be a pénz, a „tőke", nem volt meg a gyümölcsöző fölhasználásához szükséges szellemi (emberi) tényező: az akarat, a tudás, a műveltség. És persze hiányzott a politikai szándék is, de az sem tartozik a „termelés" és a „gazdaság" régi-új mítoszába.

Fenntartásaimmal együtt is őszinte nagyrabecsülésre épülő barátság fűz Tellér Gyulához és Szabó Iványhoz. A „létező szocializmus" örökségének igazán félelmetes példájával nem is ők, hanem egy befolyásos kisgazda politikus szembesített. Azért nem nevezhetem meg, mert a megszólalását biztosító rendezvény kereszténydemokrata házigazdái a lehető legtávolabb állnak gondolkodásától, s a mellette megszólalók a legjobb hazai színvonalat képviselik. Döbbenetes élmény volt 1999 végén azt hallani, hogy a kormány mezőgazdasági politikájának egyik meghatározó személye a „termelő és nem termelő szféra" ellentétében gondolkodik; hogy csak a (környezetre káros) vegyszerekkel fokozható mennyiség növelésének kérdése foglalkoztatja; hogy csak támogatásokra tud gondolni, mert a piac logikájából semmit nem ért;

vá jut? A termelőknek akkor, ha vállalkoznak az értékesítés megszervezésére (s azt nem tétlenül és kétségbeesve várják mástól); s ha a piacok rendjét az állam meg tudja védeni, ha képes arra, hogy megfékezze a maffiák és a nagyfölvásárlók lefölöző erőszakosságát. Az utóbbit joggal várhatnánk a kormánytól, de erre a szónok nem is gondol, mert sem a gondot nem ismeri, sem a logikáját nem érti. Ezt kell sürgősen megtanulni. Lehetőleg már az iskolában. S mivel ehhez teljesen más világfölfogásra és tájékozódásra van szükség, mint ami jelenleg uralkodik, a piacgazdaság feltételei között sikeres vállalkozásra képes paraszt-polgárság bizony hosszú nevelési folyamat eredményeként alakulhat csak ki. S akkor még mindig szembe kell néznünk a falun lakók további tömegének megélhetési gondjával, amire a piac csak akkor lehet „vevő", ha a jelenlegi fél-írástudatlanságból a jólképzettség szintjére emelhető. A cigányság helyzetén sem változtathat más, csak az iskolázottság.

Marx azt mondta: „Kísértet járja be Európát..." Ez bekövetkezett. Nyomában hullahegyek, megnyomorított életek, lepusztult nemzetgazdaságok és súlyos adósságok maradtak. De ennél is nagyobb baj, hogy a kísértet benne ragadt a tudatban, s gyakran polgári pártok vezetői is tetten érhetők a tudás és a tudós lebecsülésén.

A SZERZŐ EGYETEMI TANÁR (KLTE)

danom, hogy az üzletek üresek voltak, mindössze egy-egy látogató ténfergett bennük, bár a kapitalizmus összes luxuscikkét százszámra árulták. Nem úgy az üzletek közti sétálórészek.

Rengeteg 15-20 éves fiatal lézengett: mobilos fiúk, plazacicák, szépfiúk és széplányok; mind-mind a legutolsó divat szerint öltözve, barnára szoláriumozott arccal, hivalkodóan, feltűnően és tétlenül. Elkeseredve már-már körutam végére értem, mikor a plaza egy eldugott sarkában egy könyvesboltra leltem. A kis üzletben 18 (!) ember volt, ami egész tömegnek hatott, még akkor is, ha ebből nyolc eladó volt. Innen kicsit vidámabban indultam tovább, amikor ismét megpillantottam az elsőként látott két üzletet. Ekkor ért a megdöbbenés. Az eladólányok ugyanabban a testtartásban ültek, és még mindig teljesen kifejezéstelen tekintettel. Ez lenne a jövőnk? Külső fény és csillogás, belső tétlenség és kifejezéstelenség? És ha a plazák helyett sok-sok park, színház, óvoda, iskola, kutatóintézet, netán templom épülne?

DR. VÉGH ÁKOS
BUDAPEST

NAPI MAGYARORSZÁG

Főszerkesztő: **D. Horváth Gábor**
Főszerkesztő-helyettes: **Tarr Péter**
O. Kovács Attila
Lapszerkesztők: **Fekete Zoltán, Gajdics Ottó, Ludwig Emil**
Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 51.
Telefon: 216-1274, 06-30-916-3843, -44, -45, 06-30-916-3847
Telefax: 215-3197
Levélcím: 1450 Bp. 9. Pf. 74. • E-mail: mahir@mail.elender.hu
Internetcím: http://www.napimagyarorszag.hu
Kiadja a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős kiadó: **dr. Győri Tibor** ügyvezető igazgató
Lapigazgató: **Lovas Lajos**

Terjeszti a Hírker Rt.,
a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatósága (HELP). Előfizethető a hírlapkézbesítőknél, vidéken a postahivatalokban, Budapesten a HELP ügyfélszolgálati irodáinál, valamint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.). Levélcím: Helir, 1900 Budapest, Orczy tér 1. Telefon: 303-3441, 303-3442. Telefax: 303-3440, közvetlenül, postautalványon vagy átutalással a Postabank és Takarékpénztár Rt. 11991102–02102799 pénzforgalmi jelzőszámon
Előfizetés OTP-bankkártyával hétfőtől szombatig, 9–20 óráig: InterTicket ügyfélszolgálat, (06–1) 266-0000 telefonszámon.
Előfizetési díj egy hónapra 965 forint, negyedévre 2895 forint, fél évre 5790 forint, egy évre 11 580 forint
Hirdetésfelvétel: MAHIR Press Média Kft.
1075 Budapest, Wesselényi u. 8.,
Telefon: 322-2448, 342-6164. Fax: 342-6132
1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3.
Telefon/fax: 338-3723
Nyomtatás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdája
Felelős vezető: **Burján Norbert** igazgató
Vidék ISSN: 1418-0863; Budapest ISSN: 1418-04 3 X

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az
»OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest VIII., Auróra u. 11. Telefon: 303-4738, fax: 303-4744
http://www.observer.hu

Kedves olvasóink! Az oldalon megjelenő vélemények és levelek tartalma nem feltétlenül azonos a szerkesztőség álláspontjával.

Közérdekű kötelezettségvállalás

O. Kovács Attila árván maradt családjának megsegítésére

O. Kovács Attila (OKA), a Napi Magyarország tragikus hirtelenséggel elhunyt főszerkesztő-helyettese családjának, árván maradt három gyermekének megsegítésére *D. Horváth Gábor* főszerkesztő 1999. szeptember 1. napjával közérdekű kötelezettségvállalást tett.

A közérdekű kötelezettségvállalás nyílt, amelyhez magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek pénzadományaikkal szabadon csatlakozhatnak. A vagyonkezelői teendők ellátásáról a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság ellenszolgáltatás nélkül gondoskodik.

A vagyonkezelő jogai és kötelezettségei:

– az adományok kamatait évente kifizeti O. Kovács Attila úr árvái részére, illetve lakásmegoldásuk elősegítése érdekében az adományok tőkeösszegéről is rendelkezhet,

– közreműködik olyan további adományozók felkutatásában, akik a közérdekű kötelezettségvállalás céljával egyetértenek,

– minden adóévben kiállítja a jogszabályok által megkívánt igazolásokat az adományozók és a megadományozottak részére.

Kérjük, hogy amennyiben e nemes célt adományaikkal támogatni kívánják, úgy nevük és címük feltüntetésével írásban jelentkezzenek a vagyonkezelő címén. A jelentkezést követően befizetési csekket és csatlakozó nyilatkozatot küldünk az önök részére azzal, hogy a kitöltött és aláírt nyilatkozat egy példányát címünkre visszaküldeni szíveskedjenek.

A vagyonkezelő az adóév végén igazolást állít ki a közérdekű kötelezettségvállalás céljából befizetett adományról, amely a hatályos személyi jövedelemadóról, illetve társasági adóról szóló jogszabály szerint adókedvezmény igénybevételére jogosít.

MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság
1091 Budapest, Üllői út 51.

Sajátos látásmód, életismeret

Kákonyi Csilla képei a Vármegye Galériában

Fővárosunk egyik legrangosabb bemutatóhelye lett a Vármegye utca kis pincegaléria. Kicsi, mert egy-egy megnyitó alkalmával sokan a lefelé vezető lépcsőkön álldogálva várnak arra, hogy bejussanak a szép élményt ígérő termekbe. Most *Kákonyi* Csilla képeit kíséri érdeklődés, aki a valóságot, az igazat viszi vásznára. A Reggel a szerény családi asztalnál, a Kiáltás, a Házaspár gondterhelt arca, a Kígyó jelenése, a Megfeszítve s A világtól elzártan című... Ezeket a képeket nézve pesszimistának hinné az ember a művészt, pedig nem az, csak ismeri az életet mindkét oldaláról... és keresi a szépet. Sajátos látásmódját és jövőbe vetett hitét tükrözi az Őszi napsütésben című képének fiatal lányalakja éppen úgy, mint az Anya gyermekével festmény nyugodt vonalai vagy a nagyon kedves arcú Fényben álló nénike, a Hegyvidék szép pillanatképe.

Kákonyi Csilla a Maros megyei Radnóton született, 1940-ben. A marosvásárhelyi művészeti középiskolából került a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolára, művészetére hatással volt bécsi tanulmányút is. Főiskolás kora óta rendszeres kiállító, közben rajztanár Szászrégenben. Alapító tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének és az 1995-ben újjáalakult Barabás Miklós Céhnek is. Budapesten először 1990-ben volt kiállítása. Mostani tárlatát a Vármegye Galériában *Banner* Zoltán művészettörténész és *Kincses* Előd, a Maros megyei RMDSZ elnöke nyitotta meg. Erre az alkalomra jelent meg *Jánosházy* György Kákonyi Csilla művészetét bemutató színes albuma a marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó gondos, szép kiadásában.

Testvérek

A kiállítás (Budapest., V. ker,. Vármegye u. 11.) november 26-ig tekinthető meg.

Schelken Pálma

Duna menti rock and roll

meghazudtolóan fiús komponista-énekes 1994-ben önálló lemezén azt énekelte, hogy „Napfény a jégen, ragyogj fel nékem..." A következő esztendőben a Micsoda buli csendült fel a korongról, 1996-ban arról mesélt, hogy „Az angyalok földjén az álom a régi" és az idén új lemezzel állt elő. A Minden kocka fordul című CD új életérzést tükröz. Sajátos humorral tárul fel a búcsúzó XX. század. *Novai* Gábor a közismert pályatárs Duna menti rock and rollnak nevezi a mester stílusát.

A Hungaroton kiadóál[illegible]

vezredzáró divatfesztivál

Magyar termékek világminőségben

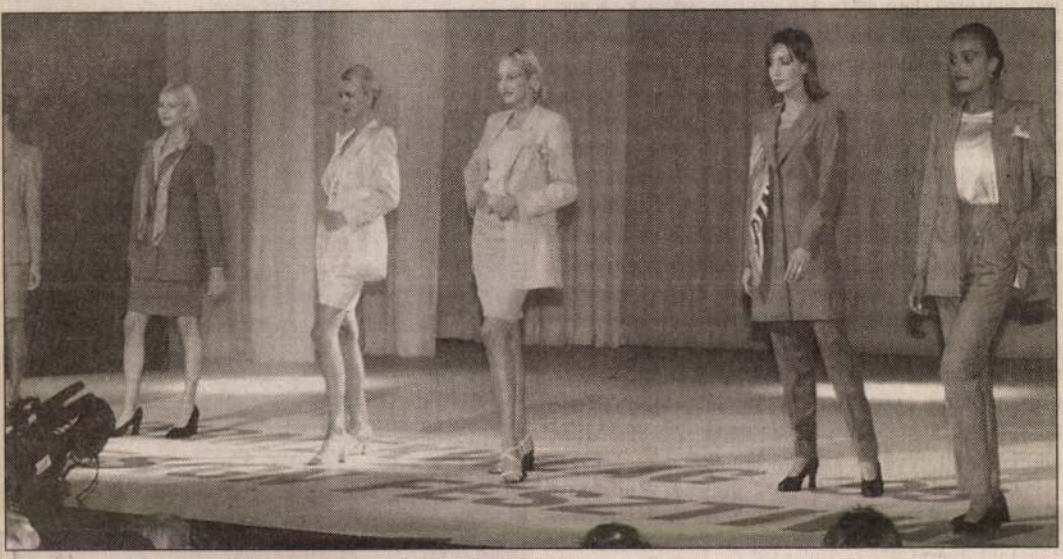

Escada kosztümjei irányt adnak a jövő öltözködéséhez KANYÓ BÉLA FELVÉTELE

ciók rendkívül látványosak voltak. A Zenzero – több híres olasz márka képviseletében – főként estélyi és koktélruhákkal állt színpadra. Georges Rech kabátjai és koktélruhái a legelegánsabb kategóriát képviselték, az Escada pedig csodaszép kosztümjeivel adott irányt a jövő évezred öltözködéséhez. Karl Lagerfeld és Torrente a tőlük megszokott reprezentatív férfiöltönyöket hozták a bemutatóra. Jean-Louis Scherrer pompás, csillogó női kosztümjeivel aratott sikert, s Paco Rabanne szintén a csillogás, az extravagancia jegyében állította össze kollekcióját.

A következő pret à porter show-t tavasszal rendezik, az esemény ezúttal öt napon át tart majd, a hazai divat valódi fesztiválja lesz. **(r. j.)**

KAKONYI CSILLA

VOLKRA OTTÓ JÁNOS ALAPÍTVÁNY
8220 Veszprém
Balócza utca 42.

BUDAPESTI ŐSZI FESZTIVÁL '99

NEMZETI KULTÚRÁLIS ALAP

FŐVÁROSI KÖZGYŰLÉS KULTURÁLIS BIZOTTSÁGA

1999. Október 27. - November 26.

Megnyitó: 1999. október 27-én 17 órakor

Megnyitja:

Banner Zoltán, művészettörténész
Dr. Kincses Előd, a Maros megyei RMDSZ elnöke

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

BUDAPEST, V. KER. VÁRMEGYE UTCA 11.

VÁRMEGYE GALÉRIA

MEGHÍVÓ

Kákonyi Csilla (Románia)

Hostobágyi Alkotótábor

Ferihegyi Galéria
1995 szept 13 - OA 4

Kákonyi István

kiállitott nobai:

Mackó, kö, 120 cm.
Gihó, gipsz, 25 cm.

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Tat, szerk.: Kiediginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

18.1

MDK

Kákonyi István

Szürke gulya, v.réz lem.domb.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

1968. jan. Ernst Muz.

Kádonyi István (szül. 1917)

Halász. szines linoleum, 380×500 mm. A művész tul.

Legelők. szines linoleum, 340×360 mm. A művész tul.

Reprod.: Halász.

Nemzetgyardaság a Képzőművészetben. A Kat. bevezette Matolcsi János. Bp. 1959

27.

~~Kákonyi István~~

~~Helsinki - reprodukció~~

Kákonyi István

M.D.K.

A Szárados-úti művésztelep lakója.

Tokaji György: A Szárados-úti művésztelep
Művészet, 1965. február - 11 lap

Kákonyi István

szobrász

MDK.

József-Attila (vézlemez-domborítás)

repro

Élet és Irodalom, 1964. április 4. – 2 lap

Kákonyi István

szobrász

M.D.K

Kákonyi szobrász, festő-ötvös
egy személyben.

Telepy Katalin: Az 50 éves Szárados úti művésztelep kiállítása.

Művészet, 1965. február - 12 kap.

MDK

Kákonyi István

B.Turchányi E.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 31.l.

MDK

Kákonyi István

Asszony kosárral, vör.réz lemezdomb.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964.máj.

Kákonyi István

Mackó, kő

Csikó, gipsz

Miskarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Kákonyi István

Fahordó gyerekek.Vizf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 38.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kakonyi István

JÖVŐ MÉRNÖKE

1963 JÚN 10.

„Törzsgárda" emlékplakett

Az ÉKME szakszervezeti bizottságának kezdeményezésére idén új színfoltal gazdagodott a különben is mindig szépen megrendezett, ünnepi hangulatú pedagógusnap. A 15, vagy annál még több éve egyetemünkön tevékenykedő oktatók és dolgozók számára emlékplakettet „alapítottak", amelyet Kákonyi István adjunktus, a rajzi tanszék művésztanára tervezett, s amely a „Törzsgárda" kifejező és megtisztelő nevet kapta.

Negyvenkilenc oktató és dolgozó részesült ebben a kitüntetésben, amelyhez oklevél is járult. Az oklevél Nemcsics Antal művésztanár munkája.

A családias ünnepséget az ÉKME KISZ-klubjában rendezték meg május 31-én délután fél 5 órakor. A meghívott oktatókat és dolgozókat Kilián József adjunktus, az ÉKME szb-titkára köszöntötte, majd dr. Perényi Imre rektorral együtt átnyújtotta az emlékplaketteket és okleveleket. Az ünnepség baráti beszélgetéssel és természetesen az alkalomhoz illő vidám poharazással zárult.

vont s egyszercsak
ja: Ilonka, neked is
kell, mert másképpe
dunk megélni. Ösz
dom, akkor döbbe
először. Ugyanis a
megállapodásunk,
szépen befejezem
met, aztán majd k
ből könnyebb lesz..

— Akkor volt az első a
matlan éjszakám... — mond
ja és fájdalmas sóhajtás tör
fel belőle. Hátraveti vállig érő
haját, kibontja finom nylon
nyakkendőjét, s aztán folytatja:
— Éjjel-nappal töprengtem:
hagyjam abba az egyetemet,
amikor már csak egy év van
mára?... A szívem is össze-
szorult. Akkor azon az éjsza-
kán, hányszor megjelent sze-
nak se adnak a diploma mel-
lé lakást, meg bútort... Mind
a ketten dolgozunk, spórolunk,
aztán lassanként megszerez-
zük azt, ami kell, mondtam
neki... És erre mit csinált?
Másnap kapott fizetést, jól
emlékszem szombati napon,
haza se jött, elment egyedül
szórakozni. Vasárnap hajnal-
ban állított be és amikor szá-
monkértem hogy merre járt,

Kákonyi István MDK

Libaetető, monotypia

Lovak, monotypia

Mücsarnok 196o. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István, szobrász

MDk

Domborművei jól érzékeltetik gyárakban, gazdaságokban végzett tanulmányait.

Péter Imre: Dolgozó emberek körött

Kiállítás az Ernst Múzeumban

9.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 22.

MDK

Kákonyi István

Őszi hangulat, o.

Zazarmeder, o.

Fahordó gyerekek
Alkonyat, v.

Képzőm. Főisk. Ifj.Körének karácsonyi kiáll.
1943.

MD K

Kákonyi István, festö

Traktoros brigád neveli a dolgozó parasztságot.
Olf.

Műcsarnok.-I.M.K épzőm.Kiáll. 1950. Kat. 5.1.

MDK

Kákonyi István, szobrász.

Nguyen Unuthut vietnámi épitészmérnök. Terrak.

Nyeritö ló. Gipsz.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954dec.-1955.jan.Kat.28.1.

MDK

Kákonyi István, festö-graf.

Buksi.	Akvarell.
Csirkék.	"

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 21.l.

MDK

Kákonyi István, szobrász

Fiatal épitö. Gipsz.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954 jan.-febr.Kat.19.l.

MDK

Kákonyi István

18. Tav. Szalon. 1943. jun. M.Szal.

Kákonyi István

T. S: I. m. képzm. kiáll. grafikai k művei.
Élet Újság. 1950. aug. 27. 7 .l.

MDK

Kákonyi István, festö

Alkonyat után Nagybányán. Olajf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943 máj. 16-ig. Kat.

MDK

Kákonyi István, szobrász

Mackó.
Csikó.

Kö.
Gipsz.

Műcsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 18.cld.

MDK

Kákonyi István, szobrász.

Gyorskoresolyázó. Gipsz

Hunyadi

Mücs.-Tav. tárlat, Mücs.-ban. Hősök tere.

1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

MDK

Kákonyi István, festő.

Paprikál fűző asszony. Temperas.

Műcs. - Tav. tárlat a Műcs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 11. l.

MDK

Kákonyi István

Ősz Dénes festőművész, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 1o l.

Kákonyi István, szobrász MDK.

„A mezőgazd. a képzőműv.-ben" c. tárlaton a Termelőszöv. Tanács első díját nyerte

Rizsarató című vörösréndombosításáért.

—: képzőművészeti kiállítás a Mezőgazdasági Múzeumban

Népszabadság, 1959. aug. 19. 6. l

Kákonyi István.
szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton vésztvész pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 6.

MDK

Kákonyi István

Ló, bronz

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 35 l.

Kákonyi István.

A Tavaszi Tárlaton versfestményei szerepeltek.

Kis Újság, Budapest, 1952. június 1.

Kákonyi István
festő

M.D.K.

„Hólapatálók"
" (repro)

Művészet, 1960. október. — 36 lap.

MDK

Kákonyi István
szobrász

Méltatás.

Sz. Zs: Egy kiállítás alkalmából

Művészet, 1962. február — 33 l.

Kákonyi István
szobrász

A Gheorghiu-Dej Hajógyárban képzőművészeti kiállításon részt vesz.

Esti Hírlap 153 sz. 1959. jul. 2 2 o.

Kákonyi István MDK

Szerepelt a Móra Ferenc Muzeum képtárában rendezett kiállitáson.

Mesefigurái fogják diszitani a tervek szerint a hódmezővásárhelyi 100 személyes ovodát /tervezte Beszédes Kornél/.

Szili Török Dezső:Épitőművészeti Kiállitás Szegeden.
DÉLMAGYARORSZÁG, Szeged, 1956 ápr. 18.

Kákonyi István MDK

Kiállitott képpn a termelést örökiti meg /hasonló hibákkal mint Papp Gyula, akinél a kemény kék piros szinezés miatt a művész szava nem érvényesül/.

Végvári Lajos:Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Festészet VI.

Magyar Nemzet 1950. IX. 3.

MDK

Kákonyi István, festöm.

Öszi hangulat.	Olf.
Zazameder.	Olf.
Fahordó gyerekek.	-
Alkonyat.	Vizf.

Az OMK.Képzöm.Föisk.IfjóKörének karácsonyi kiáll. 1943. Kat.

MDK

Kákonyi István

Fiatal ló bronz 30 cm

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Műcsarnok. 1955. Kat. 43. l.

NUK

Kółczyni Łotyska

Piatel Iś brzeg 30 cm

Kákonyi István

Tinófogat akvarell 30x40

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok. 1955. Kat. 32.1.

Kiahonyi István
szobrász

Juhász (repro).

M.D.K.

D Fehér Zsuzsa: A IX. vásárhelyi őszi tárlat
Művészet, 1963. jaimár – 42 kep

MDK

Kákonyi István

Rizsarató

havas: Képek, szobrok a faluról. Népszava, 1959, aug. 20. 6.l.

MDK

Kákonyi Istyán, festő

343. Apa és fia. Olf.

539. Nagybányai táj. Vizf. 21.l.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért". Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.
Kat. 15.l. és 21.l.

MDK.

Kákonyi István grafikus

"Tinófogat" /akvarell/

V I.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 52.l.

Kákonyi István
festő

M.D.K.

Halászok
(linóleummetszet)

Élet és Irodalom, 1960. jul. 8. — 28 oráns. — 3 l.

M.D.K.

Kahovyi István
grafikus

Zenélő leány
(repro)

Élet és irodalom, 1960. máj. 14 - 22. szám.

MDK.

Kákonyi István szobrász,

"Mackó" /kő/

"Csikó" /gipsz/

Tavaszi Tárlat, Műcsarnok, 1957.
/Jogyságról/

M. D. K.

KÁKONYI István

Kecel, ált. iskola bronzlemez plasztikája

Epítész: Borvendég Béla

(1958-1959)

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 17. l.

18.

Kákonyi István

MNK

Szerepelt a kiállításon.

Dévényi Iván: IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.
VIGILIA 1962. jul. 432-441/-434 . lap.

kíséri e szép törekvéseket, néhány kiváló alkotás — s elsősorban a táblaképek és grafikák között. Összegezve az idei termés tanulságait, tapasztalhattuk, hogy a kiállításon valóságunk ábrázolásának őszinte és szívből jövő akaratával, sok esetben magasra értékelhető művészi színvonallal találkoztunk: a fejlődés, mind a tematikai gazdagodást, mind a megvalósítást tekintve, az eddigi bemutatókhoz képest igen biztató.

A valóság, a *mi* valóságunk ábrázolásáról van szó, s *ebben* ez a kiállítás sem különbözik a nálunk bemutatásra kerülő művészi alkotások egyéb seregszemléitől. A különbség mindössze abban van, hogy ez alkalommal többségükben azok a művészek jelentkeznek, akik valóságunkat, dolgozó népünk mindennapi életét, a szokottnál kissé zártabb, mondhatnánk úgy is: szervezettebb formában, előre meghatározott keretek között keresik és találják meg. S ez a szervezettség, előre megfontoltság nem zavarja — ellenkezőleg — jelenti a legteljesebb alkotói szabadságot, állandó támogatást művészi

Kákonyi István: Juhász – Berger – Пастух

művészetről beszélnek az érdeklődésük, a művek előtt. Csupán az elmúlt esztendőben, e mozgalom keretei között, különböző üzemekben mintegy 20 egyéni és csoportos kiállítás volt, építőipari szállásokon, szakszervezeti kultúrotthonokban, üzemekben. (Iparművészeti kiállításokat nem számítva !) Érthető és természetes volt tehát az igény, hogy a mozgalom során született művészi alkotások jelentéstétele országos kiállítás keretei között is megtörténjék. 1958-ban, 1959-ben még szakszervezeti kultúrotthon adott helyet az országos bemutatkozásnak, az utolsó három esztendőben már az Ernst Múzeum. S csak néhány nevet említve, a legutóbbi kiállításon szereplő művészek közvetlen segítséget nyújt a brigád vállalásainak a fokozott tanulást, a kulturális igények növelését illető részéhez. A „modellek" munkások és katonák, parasztok, tanítók és tanítványok is, s mind többen közülük — igazi jó barátok. Az üzem rendszeres látogatását a műterem látogatása követi. Közös tárlatnézés, előadások, találkozók. Vannak tehát, akik szigorú rendszerben végzik e feladatot, mások mindössze egy üzemi belépővel rendelkeznek, s használják annyiszor — ahányszor belső parancsuk követeli. Az élmény nem rendszerhez és nem időhöz kötött. Van, aki egy pillanat felvillanó fényénél többet lát, s többet

zettségeknek, amelyre szocialista társadalmunk az eddigiekben soha nem ismert, széles lehetőséget adott. Mindebből — úgy gondolom — természetesen következik, hogy a művészek e törekvéseiből haszna van egész társadalmunknak, haszna azoknak a művészeknek, akik részt vesznek benne, s azoknak is, akik különböző okoknál fogva, távoltartják magukat tőle. S ez igazolja, hogy feltétlenül támogatni kell e mozgalmat, minden problémájával és nehézségével együtt.

Mindenek előtt: természetes igazság, amelyet tudomásul kell vennünk, hogy e mélyértelmű kapcsolatok eredményei nem

Kurucz D. István: Hortobágy – Хортобадь

MDK

Kákony István

Tehenész, akv.

Ernst Muz. M. Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954.

szept. 29. 1.

MDK.

Kákony István szobrász

"Fiatal fiú" /bronz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 43.1.

Kálonyi István

évenemüvén

Portréérmai a katedrál Ornányos Évenkiennálén.
Lábaskás Sopron.

Salamon Nádor
ácsne

Új Tűzös
1984 nept. 3.

KÁKONYI ISTVÁN

„SZÜRKEFULYA" (EML.) ÉS „BORJÚK" (REPR.) C. MŰVEI SZEREPELNEK KESZTHELYEN, A „MEZŐGAZDASÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN" C. KIÁLLITÁSON.

R. I. TERMÉSZETKÖZELBEN.

NAPLÓ, 1970. OKT. 24.

Kákonyi István (1917-)

Kacor i mérkőszobra /szepkő/

N.N.: Vásárhely szobrai a Virág utcai/ ovodában

Csanyiád Magyar Hirlap 1971 VII.22

Kákonyi István

hadró : mészkő szobra /kapró/

D. J. : Vásárhely szobrai a Vikár utcai ovodában

Csomprád Magyar Hirlap 1971 VII. 22

Kákonyi I.

Arató J. - Masznyik I. - Kákonyi I. - Gáborjáni Szabó P.: Térszemlélet és formakultúra kérdései az építészmérnök és mérnökképzésben. = Magyar Építőipar, 1967. 16.évf. 8.sz. 501-505. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

87. l.

Kákonyi Imre festő

Esztergomban él

Szerepel a Római hagyaty kultúra

c. Kiállításon

N.N.: Megyei sikek Rómában

Dolgozók Lapja 1969 VII. 15

MDK

Kákonyi István

Fiatal bika, gipsz

Borju, "

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Mus. 1960. nov.

Kákonyi István

Fiatal bika, gipsz

Borju, "

MDK

Kákonyi István

Libaetető, monot.

Lovak, "

VIII. M.Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Kákonyi István

Fellépés előtt, lemezdomboritás

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Kákonyi István

Csikó, gipsz

M. Képzőművészek Graf. és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Galéria.

MDK

Kákonyi István

Leány galambbal II., rézk.

Rizsarató, rézk.

Hólapátolók, szin.lono

M. Képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiáll. 1960. jun. Csók Gal.

MDK

Kákonyi István (grafikus)

A halászat és állattenyésztés tárgyköréből merítő színes linóleumai szerepeltek a Mérőgardaság a Képzőművészetben c. kiállításon.

Kürti Katalin: A „Mérőgardaság a Képzőművészetben" kiállításról.

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 86. l.

MDK

Kákonyi (István szobrász)

Rizsaratő c. vörösréz domborítása szerepelt a Merőgazdaság a Képzőművészetben c. kiállításon.

Kürti Katalin: A „Merőgazdaság a Képzőművészetben" kiállításról.
Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 86. l.

MDK

Kákonyi István (szobrász)

Rizsarató c. domborműve repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. [2.], 87. l.

M.D.K.

KÁKONYI István szobrász

Macró-szobor a hódmezővásárhelyi ovodában

Magyar Építőművészet 1958 (VII.) 1/3. n.

59. l.

MDK

Kákonyi István

"Traktorosbrigád neveli a dolgozó parasztságot"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11. 1.

Kákonyi István

"Falrahányt zománc" címmel Vadas József ír, -a salgótarjáni József Attila Művelődési Központban rendezett- Zománcművészeti Biennáléról.
Kritikájában részletesen beszámol az itt felsorolt, a tárlaton szereplő művészekről:
Katona Áron, Kákonyi István, Iványi Ödön, Somogyi Gábor, Fabók Gyula, Petrilla István, Lugossy Mária, Bohus Zoltán, Asztai Csaba, Mayer Berta, Szatmári Béla.

A részletes leirást,-Vadas József cikkétlásd: Fabók Gyula nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 6.
XIX. évf. 49. sz. 13. lap.

KÁKONYI ISTVÁN

1917. augusztus 4-én Kalocsán született. Benkhard Ágost és Boldizsár István tanítványaként 1936—1944. között folytatott művészeti tanulmányokat. 1940-től állít ki mint festőművész, 1951-től mint szobrász vesz részt a kiállításokon.

Lakcíme: Budapest VIII., Százados út 3—13.

Indonéz lány (Wara), 1973, égetett agyag, 28 cm

Magyar szobrászati kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

K Á K O N Y I I S T V Á N

Kalocsa 1917.aug.4. Bp.Százados u.3. 342-417

Budapesti képzőműv.főiskolán végzett,több külföldi tanulmányutat tett, több kiállitása volt másokkal.1951.óta a műszaki egyetem épitészeti karán docensi minőségben szobrászatot tanit.

Több vidéki templomban állnak artisztikus,modern vonalu szent szobrai,templomberendezési tárgyai,többnyire fémdomboritásban.

Kázonyi István

Kákonyi István

Megbízást kapott Kákonyi István, hogy a Műszaki Egyetem építőmérnöki kar hallgatóinak részére Vásárhelyi Pál mellszobrát készítse el.

------Köztéri munkák.

MŰVÉSZET, 1979. július - 47. lap.

Kákony István
Mackó, kő
Csikó, gipsz

Tavaszi Tárlat, 1957. /Mücs./ 1.

679

kumín sztka

zai Kakas-családé, 1472-ben a Szobi-
őczy Istvánnak adták el, aki 1499-ben
birtokait is megszerezte. 1562-1563-
a szécsényi szandzsák községei közt
két adóköteles házzal a váni nahijéhez
György volt a földesura. 1715-ben
ák össze, 1720-ban nemes község, majd

z os település.

Szt.Erzsébet/
mus szerint 1663-ban épült, ami nyilván
n is átépitették. Tornyát 1934-ben emel-
lé, ezzel megváltoztatták az egész el-
pitése alkalmából előkerült egy csucs-
daliv, még románstilü pillérfejezettel,
y sematikusan laposan faragott női

MDK

Kákonyi István

Ősz Dénes festőművész, gipsz

Arckóp kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 1o 1.

MDK

Kákonyi István

Rőzseszedő, vizf.
Pihenők, "

Fiatal magyar képzőműv. Fév.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 1o 1.

M. D. K.

Kákonyi István
szobrász

„Rizsarató" szobra

Magyar Nemzet, 1959. aug. 19
Merőgardaság a képzőművészetben

4 l

Kákonyi István

szobrászművész, 1500 frt jutalom.

Kossuth- és Kunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

MDK

Kákonyi István

Szüretelők, sz.fam.

Hómunkások, linoleum

I. M. Képzőműv. Kiáll. Műcs. 1950. aug.

9 l.

MDK

Kákonyi István

Traktorosbrigád neveli a dolgozó parasztságot

Pogány G.G: 1. Magy. Képzőműv. kiáll.
Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

MDK

Kákonyi István, festő.

Alkonyat. (Melankolikus hangulattal teli.)

Képműv. 1944. 1. sz. 27. l.: Rónay Kármér:

Képzőműv. Főisk. kiáll.

Kákonyi István
Krumpliszedők, vizf.
Jövő menzedék, ügyegablakterv

H. Pedagógus Szakszerv. kiáll. 1950. jún.

MDK

Kákonyi István

Végvári Lajos: I. M. Képzm. Kiáll. Magy. Nemzet 1950. szept. 3. 7 l.

Kákonyi István szobrászművész.

A salgótarjáni művészek egri kiállításán „Indonéz lánya" c. alkotása szerepel. (említve).

(farkas): Egri nyár '72

Népújság, Heves, 1972. júl. 9.

Kákonyi István

Szürke gulya vörösvér
lemezdombovítás

100 x 60

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Cresst Múzeum 1968.

Kákonyi István

Bemutatott műve:

„Szürke gulya," vörösrézlemezdombornitás, 100 x 60 cm.

Zola Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

120

Kákonyi István

Szünke gulya

vörösrez lemezdombontás

100 x 60

Dolgozó emberek közötti kiáll.

Ernst muzeum, 1968. jan

Táblakép

"Paprika-füző asszony": Kákonyi I,
Uj Ember.1952. 23.szám 2.old.
Tavaszi tárlat.

Kákonyi István festő

Uj Ember.1952. 23.szám 2.old.
Tavaszi tárlat.

Kákony István festö.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Rákonyi István fametsző

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 330-335

Németh Lajos: Fiatalok a Kiállitáson

Kákonyi István

Katol.Szemle.1942.377-78.l.

Kákonyi István

Bemutatta műveit a rákosligeti képzőművészeti baráti körben

Nyomtatás 1966 VI. n. 36 old.

Kákonyi István

Szerepel a IX. magyar
Képzőművészeti Kiállításon

Vigilia, 1962, 7 sz., 432 old.

Kákonyi Istvan MDK

Legelők, szines lino

Halászok, szimes lino

Műcsarnok 1959 VII. Megy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Ló, bronz

Bérkövetelő parasztok, vörösréz-domboritás

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Tinófogat, akvarell

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Fiatal ló, bronz

Miscellaneous 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István

Kürke gulya a szérdombosítása és
Heverő juhász a fazeliefje (eml.)
szerepel az alábbi tárlaton

Tóth Béla: A Kárados úti Művésztelep
Tiáhítása Hajduszoboszlón

Hajdu Bihar megyei Népujság 1968 XII-8.

Kákonyi István szobrási

A Szárados úti művésztelepen él és dolgozik

Selmeczi Tóth János: A Szárados úti művésztelep

Népművelés 1968 VIII. n. 40 old.

MDK

Kákonyi István

Szürke gulya, v.rézl.domb.

ll. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1960.

Kálonyi István

Macró, Kő, 120 cm.
Csikó, Gipsz, 25 "

Budapest Műcsarnok Kiállítása,
1957. Kat. szerk. Lindégíné,
Kiírimi Irén.

18.

Kákonyi István

Szabad Művészet

1950. II. n. 428 l.

e. Brüsszel, 1520 körül.

Kákonyi István
Pest

Ferkápzomfoisk vk
1939-41. 151. l.

Z K. RÓBERT

, a Műemlékek Orsz.Bizottsága

yettesének,

BUDAPEST.-

Kákonyi István

Szabad Művészet

1952. 6. sz. 27. l.

Csatkai Endre dr

A gróf Szapáry-kastély Bükön.

Különlenyomat a Soproni Szemle
III. évf. 4. számából

Sopron é. n. 8r, 9 l képekkel,
füzet.

I. 3. p. h.

—,20 P

Kairouan, Tunesien

Lieber

Freund Ludwig!

Ich bin gestern, am 2. April, hier angekommen und habe mich sofort in das Getümmel der Stadt gestürzt. Kairouan ist eine der heiligen Städte des Islam, und es ist für einen Europäer nicht ganz ungefährlich, sich hier zu bewegen. Ich habe mir deshalb einen Führer genommen, der mich durch die Gassen und Basare führt. Ich habe mir auch einen Fez gekauft, um nicht aufzufallen.

Ich habe mich in einem Hotel einquartiert, das ganz im Stil der Stadt gehalten ist. Es ist sehr sauber und ruhig, und ich fühle mich hier wohl. Das Essen ist ausgezeichnet, und ich habe schon viele neue Gerichte kennengelernt.

Morgen werde ich die Moschee besichtigen, die als eine der schönsten gilt. Ich bin gespannt darauf, wie sie von innen aussieht.

Viele Grüße an Deine Familie,

Dein Freund Richard

Wir empfingen Ihr

Nr. 46/1921, dessen Inhalt uns be
auftragsgemäss wegen Versicherun
Schriftplatten gegen Feuersgefah
schaft in Verbindung setzen. Sob
werden uns erlauben, Ihnen dasse
nehmigung zu unterbreiten.

Den weiters avisie

K 5

sind wir gerne erwartend, welch
Ausgleich Ihres w. Kontos danke
Quittung dann seinerzeit noch a
senden.

Indessen empfehle

~~Brezmay József~~

~~Dengel Tibor~~

~~Erdős Pál~~

~~Hellmann Márton~~

Kákonyi István

Kolozsvári Moldován Béla

Kutassy Imre

Lukács Ágnes

Matos Lajos

Orbán Gyula

Palotai Gyula

Revai Maria

Szilárd Klára

Szilvásy Simon Margit

Tahi-Tóth Nándor

Vinics Iván

K

P

XVIII. Tav. Szalon

1943 jun. (N. Szal.)

Hiányzik a katalogus

Ragrand Mihaly

Kákonyi István

polg. isk. rajztanári
Oklevelet kapott
1941-ben.

Ferk pzomfoisk vk
1939-41. 176. l.

SIMOR PRÍMÁS PÁSZTORBOTJA,

ezüst, részben aranyozott. Kampójában Mária imára kulcsolt kezekkel, kígyóra lépve. A gomb alatt PPI PRIMATI AEPPO STRIG IOANNI SIMOR. Pro multis modicum dat Tibi gratus amor. 22. Febr. 1867. Capit. Cath. Jaur. Osztrák hitelesítő bélyeggel és J. Reiner mesterjeggyel.
Mag. 196 cm.
Bécsi munka, 1867-ből.
A győri káptalan ajándékozta Simor prímásnak, 1867.

Lepold Katalógus 208. sz.

OLAJTARTÓ EDÉNY,

aranyozott ezüst, a gótikus tornyos ciboriumok mintájára. A lábon Magyarország címere és felirat: AVE. S. OLEUM. QVO. UNGUNTUR. HUNGARIAE. REGES. ET. REGINAE. A. REDIVIVA . CONSTITUTIONE . SUB . FRANC . JOSEPHO . ET . ELISABETHA.

Talpán FF. JOAN. SIMOR. AEPPUS. STRIGON. 1867., peremén JOS. LIPPERT Aradiensis hungarus invenit 1867. Dianafejes bélyeggel.
Mag. 31 cm.
Lippert József terve után, 1867.
Simor prímás készíttette az 1867. évi koronázásra.

Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. és 25. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 44. l., 1486. szám. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása.Századok, X., 1876., 519. l. — Dankó 95—96. l. (Képe XXXIV. tábla.) — Irodalom. Egyház-

Kákonyi Árpád

l.

Szabad Művészet

1950. 10. 415. l.

aradtam teljes tisztelettel:

Jelmeczkfános

Kákonyi István [redacted]

Apa és fia, olf.

Mücsarnok 1942 [redacted]

A magyar müvészetért c.kiáll.

Kákonyi István M.D.K.

Vöröskereszt- feláras- jótékonysági bélyegek I. terve, ~~XXX~~2x 1942.

Irántü a bélyegek világában , Bp. 1964. 77. l.

Kákonyi István

Nagybányai tájkép, vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Kákonyi István

Nagybányai táj, vizf.

Mücsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Kákonyi István

Fahordó gyerekek, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Kákonyi István

Baromfiudvarban, monotyp.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.1961.

MDK

Kákonyi István

Pihenő, relief, diófa

Csikók, lemezdomboritás

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.1961.

Kákonyi István MDK

Alkonyat után Nagybányán, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Kákonyi István

Nagymaros, akv.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

MDK

Kákonyi István

Rizsarató, vréz lemezdomb.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mics. 1962. 27.l.

Kákonyi István

MDK

Fenyves, vizf.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Kákonyi István

1. Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366. l.

T.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei

BUDAPEST

V. ker., Honvéd-utca 22. sz.

Alulírott közlöm, hogy.....ker.,.....sz.
.....emelet.....ajtószám alatti helyiségem áramszolgáltatásának részemre és terhemre történő megrendelésével.....
.....urat biztam meg, kinek aláírását alant igazolom.

Budapest, 193.....hó.....n.

A megbízott aláírása: *A megrendelő aláírása:*

....

Előttünk, mint tanuk:

.....

.....

Budapest székesfőváros házinyomdája 1933 — 3568

Kákonyi István

l

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 335. l.

ásügyi Miniszternek 26.944/1933.III.fő.o.
g VII. osztályához intézett rendeletének

y a Müemlékek Országos Bizottságának a m.
vezetett 16.136.számú csekkszámlája ja-
nuár havi javadalma fejében az alábbi
lás kötelezettsége mellett:
4 :/ azaz N é g y pengőt a 122.623.

Kákonyi István MDK

Gyorskorcsolyázó, gipsz

Hunyadi, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Kákonyi István MDK

Buksi, akv.

Csirkék, akv.

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Nguyen Umuthut vietnámi épitészmérnök, terrakötta

Nyerítő ló, gipsz

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István
Pest
VI. Andrássy út 71.

MKSz 1947

Kákonyi István szobrász művész

1917-ben szül. Kalocsán. A Repr. Főisk.
1936-44 között Benkhard Ágost és Boldizsár
István növendéke. 1940-től ziáll. művész.
Kezdetben festmenyeket, majd épületplan-
tizálat, ötvös, grafikai munkálat kézit. 1951
-ből a Műszaki Egyetemen tanít. köztéri szobro-
kat és mintáz. (ülő macskó, 1956, kő, Hódmező-
vásárhely, óvoda; Pelöfi 1960, márv. kőszörös, ált.
1946 óta dolgozik a szárados úti műv. telep. Isk.

szárados úti művésztelep. ziállítása. A zat.
összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965 17.

Kákonyi István

Macló 1956. Part. gipsz, 120 cm. J.n. A mův. tul.
Gikó 1953. Pszour, 18 cm. J.: Kákonyi A mův. tul.
Lovas 1961. Rézdomb. 34×62 cm. J.: Kákonyi 1961. A mův. tul.
Rizsarató 1959. Rézdomb. 85×93 cm. J.: Kákonyi 1957. A mův. tul.
Kénülödés 1960. Rézdomb. 50×98 cm. J.: Kákonyi 1960. A mův. tul.

Szárados úti művésztelep kiállítása. Kat. összeáll. Gap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965.

49.

Kákonyi István

Reprodukció:

Rizsaraló, 1959.

Szárados utí művén Ölep. Kiállítása.
kat. összeáll. Gap Erzsébet, Elischer
Brigitta. Bp. 1965.

Kálonyi István (nül. 1917)

Rizsarató.

vörösrézdombovitás, 88 x 95 cm.

A művész tul.

Mezőgazdaság a Képzőművészetben. A Kat. bev. Matolcsi János. Bp. 1959

32.

Kákonyi István

l.

Ferkèpzomfoisk vk

1939 – 41. 101 l

többszöri

131. l. (kétszer)

236/1944

DEMLEKEK ORSZ. BIZOTTSAGA

gyi minisztertől jelen kelet és
i tankerületi kir. főigazgatóhoz
azgatási kirendeltség vezetőjéhez

tkeztében előálló ablakkárok csök-
dat, hogy a vezetése alatt álló hi-
ivatalokban, valamint a tankerüle-
kezésem alatt álló iskolákban a hi-
áblák leszerelését haladéktalanul

áblákat lehetőleg szilánkbiztos.

Kákonyi István

festőművész

Szabad Művészet

1957. 11. 508. l.

A m. kir. vallás- és közo
ügyszám alatt a keb. szám
rendeletének másolata:

1933/34. évi kezelés. "Mű
kiadások. Rovat: 5. Dologi
Kiküldetési költségek. Bél

Utasito
gának a m. kir. postataka
számlája javára a Bizotts
jében a következő összege
utalja ki:

I. A 127.68

Kákonyi István

polg. isk. tanárjelöls

l. Ferkápzomfoiskóvk

1939–41. 144. l.

Szabó Erzsébet	90.00	Szabó Erzsébet
Vk.102768 dr.Csabai István	140.00	dr. Friedrich Imre
Vk.16915 dr.Pálinkás László	140.00	Pálinkás László
oldal. Összesen	2455.00	

Figyelmeztetés: 1. Az elhalt alkalmazott előlege nem fizethető ki.

2. A fizetési jegyzéket nem kell visszaküldeni, hanem azt a többi fizetési jegyzékkel együtt meg kell őrizni.

3. A ki nem fizetett összeget a fent megjelölt postatakarékpénztári csekkszámlára kell visszafizetni.

Igazoljuk, hogy a feltüntetett összegeket az igényjogosultak átvették.

....., 194.... évi ..... hó ..... -n.

főnök. megbizott tisztviselő.

M. kir. Állami nyomda, Budapest, 1944. — 9328.

Kákonyi István

MDK

Traktoros brigád neveli a dolgozó parasztságot. olf.

Műcsarnok 1950. I. Nagy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Szüretelők, szines fametszet

Hómunkások, lino

Mücsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kákonyi István MDK

Fahordó gyerekek, vizf.

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Kákonyi István MDK

Paprikát füző asszony, temp.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Kákonyi István MDK

Fiatal épitő, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Rákonyi István

szobrászművész, A Százados uti művésztelepen él.

Selmeczi Toth János: A Százados uti művésztelep

Népművelés 1968/8 41 old.

Kákonyi István
festő

8 A munka megdicsőülése

Nagybányai kiáll.
(festményvásárat)
1942

Kákonyi Ákos

I. éves hallg.

Képzm. Főisk. Esk

1936/37. 72 l

Ferképzomfoiskévk

Herkules, rézszobor, 11 cm. XVIII. század.

Kákonyi István

festo

l.

Szépmüvèszet

1943.134 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kákonyi István
grafikus

l

Bán 248-249 l

IRODALOM

– M. o. tört. eml. II k.
242 l. * Képe n. itt a
XL V táblán.

JEGYZET

<Kákonyi István>
író, fametsző

< > Sosenevet,
Mindig bús és a kis
Jérus. Irta és famet-
szetekkel díszítette —,
Bp. 1946. Szerző ki-
adása. Képröm. Fős-
kola Graf. Osztálya.

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Kákonyi István

Bányászok, vízf.

Művészeti Hotek Komáromi

1941.

der siebenbürgischen oder der gesam
Mittelalter hauptsächlich der lithurgi
Arbeiten jener Zeit, bei den mit Dr
schied darin, daß die Farbenskala der
ter, lebhafter war. Das Drahtemail h
am Ende des 14. Jahrhunderts überr
einer nationalen Technik gestaltet, als
nahmsweise wurde es auch noch im
Sattel und Zaume des Fürsten Johann
bürger Arbeit ist der schönste, reich
größte ungarische Kelch, der um 144
der einflußreichsten Männer des sieben
burger Dome verschenkt wurde. Vo
email verzierte Silberkelch in die Scha
zierung des mit gutem architektonisch
vorzüglichen Meister schließen. Am
Nischen ungemein fein modellierte halb
werk — angebracht, die Schale entlan
sowie im Sechspass des Fußes treffen
Kelch an Stil ähnlich und in gleicher Z
(monile) der Esztergomer Schatzkamm
reliefen, auf der anderen mit solchen
Edelsteinen und Perlen hier erwähne
Ungarischen Nationalmuseum, in dess
Suky-Kelches erinnernde Pietà-Darste
feinen Filigranemail verziert sind. Bei
Siebenbürger Kelche spätgotischer Stilp
Kassa oder die Zipser Gegend. Die sti
ebenso evident wie in dem Werken d
wirkung sind die Erzeugnisse der sächs
scher Künstler kaum zu unterscheide
Die Zentren der ungarischen G

Kákonyi Ivan

l.

Szépmüvészet

1942. 45. l.

Kákonyi István

1937/38. II. éves
fest. szak, rendes hallg.
I-II. félév

Ferképzomfoiskèvk
1937/39.

149-l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kákonyi István
festő
Vk minkiáll. 1943
Tájkép, olaff.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Kákonyi

grafikus

tervezte az első magyar vöröskereszt bélyegsorozatot

írod Bélyeg Híradó

1942. szept. 1.

"Európa" Film

Kölcsönterjesztő vállalat

Budapest

V. Rothermere u. 12. III. e. 2

Kákonyi

tervezte az első magyar
vöröskereszt bélyegsoro-
zatot, mely 1942. szept.
1-én Krültforgalomba.

Bélyeg Hiradó

1942. szept. 1. 4.

1942. nov. 15. 11.7. 91.C

RAJZOKTATÁS

A MAGYAR RAJZTANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK

F O L Y Ó I R A T A

KIADÁSÉRT ÉS SZERKESZTÉSÉRT FELEL: BÁN TIBOR

Az Orsz. Magyar Kir. Képzőművészeti Főiskola tanévnyitó ünnepélye

Alma Materünk október 26-án délelőtt tartotta meg évadnyitó ünnepi közgyűlését a Főiskola dísztermében. (A közgyűlést templomi Veni Sancte előzte meg.)

Az ünnepély tárgysorozatának első számaként a Főiskola énekkara szerepelt a Magyar Hiszekegy eléneklésével, majd *Pilch* Dezső rector magnificus elnöki megnyitója után *Szinyei Merse* Jenő dr. titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszter napirend előtti beszéde következett.

☆

A kultuszminiszter azzal kezdte felszólalását, hogy most ünnepeljük a főiskola fennállásának 70-ik évfordulóját, valamint azt, hogy a Kormányzó Úr ez alkalommal a *rektori díszjelvényeket* adományozta a főiskolának. Majd felelevenítette a főiskola multjának fontosabb mozzanatait, hangsúlyozva, hogy falai között csak 1905-ben kezdődött az igazi művészképzés, amikor *Szinyei Merse* Pállal és *Ferenczy* Károllyal az élén az akkor legkorszerűbb művészi szellem vonult be az akadémiára. Ekkor alakult ki új szervezete is, amelyben a művész- és rajztanárképzés szempontjait egymás mellé rendelték. Nagy mértékben járultak hozzá e két évtized alatt a magyar művészgeneráció fejlesztésének biztosításához a *Klebelsberg* Kunó gróf által alapított külföldi művészösztöndíjak és a Collegium Hungaricumok.

Az elmult két évtized magyar művészetének fejlődésében — folytatta a miniszter — mind a főiskola, mind pedig a külföldi intézetek igen szép és elismerésreméltó eredményekkel dicsekedhetnek.. Mint a magyar művelődés őrének, kötelességem, hogy elismerésemnek itt is kifejezést adjak, de kötelességemnek érzem ugyanakkor azt is, hogy az új idők korszerű követelményeire rámutassak.

Vajúdik körülöttünk a világ és ennek a vajúdásnak mi magyarok is cselekvő, vérüket áldozó részesi vagyunk. Teljes hittel hisszük, hogy ebből a gigantikus, az egész emberiséget megmozgató és átható küzdelemből megtisztulva és újjászületve lép majd ki az emberi nem s igazi keresztény voltában bontakozik ki az új, egészséges európai és benne a magyar élet.

A kibontakozáshoz és újjászületéshez azonban nem elegendő a fegyverek harcbavetése és nem elegendő a véráldozat sem, ha nem követi majd a lelkekben dúló harc győzelmes befejezése, a lélek, az emberi szellem megtisztulása.. Mi magyarok sem elégedhetünk meg azzal, hogy fegyvereink harcbavetésével és vérünk áldozásával kivesszük részünket ebből a küzdelemből. Miként fegyveres és gazdasági erőinket, akként szellemi energiánkat is a legnagyobb mértékben kell fejlesztenünk és latbavetnünk ez egyetemes emberi cél érdekében.

Az emberi szellem fejlődésében a legnagyobb mozgató erők mindenkor azok az alkotó tényezők voltak, amelyek *egyetemes értékeket* tudtak létrehozni, de minden alkotóerő csak a faji tulajdonságokkal együtt s csak a nemzeti hagyományokon keresztül válhatik egyetemes emberi értékké. Éppen azért nem-

csak önmagunkkal, hanem az egész emberiséggel szemben is legszentebb kötelességünk, hogy a lehető legteljesebb mértékben segítsük elő a magyar szellem nemzeti hagyományainak az érvényesülését és a faji géniusz kiteljesedését.

Itt, a magyar művészet otthonában, különösképpen kell hangsúlyoznom, hogy ezt elsősorban *a magyar művészet jövendő fejlődése számára kell biztosítanunk.*

Az újabb művészet története eléggé szakadozott ütemű, lázas fellángolások, fellobbanó újrakezdések sorozata. Ennek legsúlyosabb okát abban látom, hogy nem volt olyan intézményünk, amely koronként összefogta és átadta volna a hagyományokat következő nemzedékeknek, illetve korszakoknak. Amíg pedig ez meg nem történik, addig születhetnek nagytehetségű magyar művészek és páriukat ritkító művészi alkotások, de mindaddig egységes magyar művészi fejlődésről, egységes magyar művészi közízlésről s a művészetnek a közszellemet formáló hatalmas szerepéről, amire pedig hivatott — nem beszélhetünk.

Úgy látom tehát, hogy a Képzőművészeti Főiskolának elsőrendű feladata, hogy a magyar művészet, különösképpen a festészet és a szobrászat régibb és közelmultbeli hagyományait összegezve és a soronkövetkező nemzedékekre az újabb hagyományokkal gazdagodva, átörökítse. Egyáltalán nem kívánom azt, hogy a főiskola bezárja kapuit az új, külföldi áramlatok előtt, de hangsúlyoznom kell: ezek befogadása és értékelése nem elsőrendű feladata. Egyébként is ezt a célt szolgálják művészképzésünkben a külföldi Collegium Hungaricumok. Ezek az intézmények jók s nemcsak fenntartásuk, de továbbfejlesztésük is fölötte kívánatos.

A magyar művészképzésnek inkább arra kell több gondot fordítania, hogy ifjú művészeink magyarságukban teljesen felvértezve kerüljenek a külföld művészeti központjaiba. Csak így biztosíthatjuk, hogy nem ragadják el őket az új áramlatok s különösen a mi korunkban divatos művészi hitvallások. Ezért is fontos, hogy az eddiginél fokozottabb mértékben mélyítsük el a művészifiúságban a nemzeti hagyományoknak, magyar történelemnek és irodalomnak, különösképpen a hazai földnek és tájaknak, valamint a nép műveltségének, művészetének, költészetének, zenéjének, táncainak a megismerését, alkotó lelkébe való felszívódását.

Távolról sem gondolok azonban például a népművészet motívumainak a felhasználására, másolására. Ez éppúgy tévutakra vezetne, mint a külföldi hatások szolgai átvétele és utánzása. A lényeg az, hogy fiatal művészeink telepedjenek meg lényeges és gyökeres hazai élményekkel.. Ilyen módon majd a művészet nagyszerű nyelvén megfogalmazzák *az eredeti magyar szépségeszményt.* Hozzá kell tennem, hogy művészetünk európai jelentősége is akkor szökik majd csúcspontjára, ha európai színvonalú, de *eredeti magyar világképet tud kifejezni.* Elengedhetetlen azért, hogy ifjú művészeink mennél több időt tölthessenek a nép körében, a néphagyományokban és táji szépségekben gazdag vidékeken.

Meggyőződésem, hogy a jövő magyar művészet csakis ezen az úton tisztulhat meg és születhetik újjá. Egyedül ezen az úton érheti el a minden ízében magyar és mégis európai színvonalat.

Éppen ezért gondoskodni kívánok arról, hogy olyan intézmények létesüljenek, amelyek alkalmasak e feladatok megoldására. *Szükségesnek tartom mindenekelőtt a főiskola keretében már régen működő művésztelepek megreformálását és megfelelő átszervezését.* Ezzel párhuzamosan gondoskodni kívánok majd a belföldi tudományos kutató ösztöndíjakhoz hasonló újabb belföldi művészeti ösztöndíjak létesítéséről. Ifjú művészeink járják be az országot, szívják magukba a magyar tájak szépségeit s gazdagodjék lelkük a nép tiszta érzelemvilágában.

Az így felvértezett és az egyéni fejlődés útján elindult ifjú művészeket azután bátran küldhetjük a külföld fővárosaiba, még a legforrongóbb szellemi központokba is. Ezek a fiatal művészek már kellő kritikával rendelkezve tanulhatnak majd tovább és fejlődhetnek.

Ennek a művésznevelési programmnak a megvalósítása rengeteg fáradságot, az állam és társadalom részéről pedig egyaránt sok áldozatot kíván. De bizton vallhatjuk, hogy megéri, mert a magyar művészet saját újjászületésén, felemelkedésén túl hívebben és hiánytalanabbul teljesítheti kötelességét a hazával és az emberiséggel szemben is!

A kultuszminisztr beszéde végén átnyujtotta a főiskola rektor magnificusának a Kormányzó Úr által adományozott díszjelvényeket, a rektori láncot* és a pedumot.

Pilch Dezső rektor meghatott szavakkal mondott köszönetet a Főiskolát ért legmagasabb kitüntetésért. Felejthetetlen napja ez a Főiskolának — mondotta — amely megalapítása óta eltelt harmincöt év után Szinyei Merse Pál működése alatt főiskolai rangra emeltetett és amely újabb harmincöt év után Szinyei Merse Jenő miniszterségе alatt oly kiváltságokhoz jutott, amelyek *az egyetem kiváltságai*. A rektor beszámolt az elmult tanév kimagasló eseményeiről, a tanulmányi eredményekről, az ösztöndíjakról, stb. Megemlítette, hogy a mult tanévben 60 oklevelet adott ki a Főiskola. (Ebből 29 középiskolai rajztanári, 13 polgári iskolai, 6 tanitóképzőintézeti és 12 iparotanonciskolai.

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Aba Novák* Vilmosnak, az intézet nagynevű tanárának elhúnytáról, majd a tanári létszámot illető változásokról, kitüntetésekről és díjazásokról számolt be. Üdvözölte *Rudnay* Gyula professzort, aki a velencei nemzetközi képzőművészeti kiállításon dicsérő elismerést kapott, a kolozsvári nemzeti kiállításon pedig az állami nagy aranyérmet nyerte el, *Kisfaludi-Strobl* Zsigmond professzort abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Úr az érdemrend középkeresztjével tüntette ki, *Bory* Jenőt pedig 30 évi érdemes tanári működése alkalmából. Ezekután kiosztotta Pilch rektor a Főiskola kitüntető emlékérmeit — mint az intézet legmagasabb erkölcsi elismerését — *Kákonyi* István, *Bányai* Ödön és *Bereczky* László végzett növendékeknek.

Végül *Kontuly* Béla és *Fáy* Aladár főiskolai tanárok olvasták fel nagy érdeklődéssel kísért székfoglaló értekezésüket.

A Főiskola tanévnyitó ünnepélye az elsőéves hallgatók együttes fogadalomtételével és befogadásával, végül a Himnusz eléneklésével fejeződött be. A mindvégig bensőséges, meleg hangulatban lefolyt ünnepi közgyűlés külsőségeiben is rendkívül szép volt és emlékezetes élményt jelentett a résztvevőknek. ((b. t.)

A korszerű rajzoktatás problémái

Irta: Nagy Nándor

III.

2. Mi a rajz?

Ha korszerű rajzoktatásról akarunk beszélni, fel kell vetnünk a kérdést, hogy mi a rajz, a rajzolás. Általában azt mondják, kézügyesség. Szakemberek meg úgy vélekednek: kézimunka és szellemi munka, ez utóbbi túlsúlyával. Hogy tisztán láthassunk, menjünk végig összes részletein s úgy feleljünk a kérdésre.

A rajzolás legelemibb, legelső alapfeltétele a *látás*. Eltekintünk most attól, mi a látás fiziologiai szempontból. Ha szemünket nyitva tartjuk, keletkezik a képérzet, a maga teljességében, ugyanabban a pillanatban. (Nem folyamatosan tehát időben egymás után, mint pl. egy elbeszélő költeménynek egymás után következő sorai vagy a zene egyes akkordjai.) Független lehet a fogalomtól, szó nélkül ad értelmi ismeretet, önmagában társul esztétikai érzésekkel.

A nézés útján keletkezett képérzetet az értelem percipiálhatja, azaz azt minden fogalomtól, minden gyakorlati céltól, megismeréstől, tehát társitástól függetlenül, vagy azoktól tudatosan elvonatkoztatva, mint tisztán formai képet tudomásul veheti. Az érzet percepciója után az értelem mindig igyekszik appercipiálni és meglevő ismeretekkel társítani a keletkezett látásérzetet. Az érzetnek és értelemnek *a kapcsolódása időben történik, fokozatosan, részenként*.. Ezt úgy kell értenünk, hogy a látási érzet egyszerre teljes képet ad (bizonyos határok között), azonban az értelem az érzetnek nem minden részét percipiálja egyszerre. (Sokszor megtörténik, hogy az érzet nem is jut az értelem tudomására, hanem később, a képzet útján kerül oda: úgy rémlik, mintha láttam volna.)

A gyermeknél, de általában a felnőtteknél is, egyszeri társítás, illetőleg megismerése után a képképzet folyton halványul, elmosódik és ugyanazon tárgy

---

* A Főiskola rektori láncát és a pedumot Megyer-Meyer Antal ny. főiskolai tanár tervezte.

későbbi látásakor az aktuális látásérzet percipiálása helyett szinte tudat alatt a puszta fogalom homályos emlékképe jelentkezik csak az agyban..

Bizonyítja ezt a gyermekrajznál a percipiált érzetnek papirra vetett képe, a gyermekrajz. Láttuk már, hogy a gyermek a rajznál nem utánoz, hanem öntevékenyen önmaga keresi meg kifejező formáit. 1. Tehát nem utánoz. Miért? Mert nem lát mást, mert nem érdekli más, csak a fogalom s a belső tartalomból csak az, és annyi, ami a fogalom lényegéhez és esetleg más fogalomtól való megkülönböztetéshez feltétlenül szükséges. 2. Öntevékenyen állapítja meg kifejező formáit, mert nem percipiálja a teljes látási érzetet, hanem csak a puszta fogalmat és ennek egyes szükséges és elengedhetetlen részeit erős szellemi munka után tudja csak formailag egységes látási és rajzi képben elrendezni. 3. A gátlásmentesség is azt bizonyítja, hogy a látásérzetből csak azt a keveset percipiálta, amit ki is akart fejezni.

Több következtetés vonható le ezekből. Az első az, hogy *a percipiálásnál az érdeklődés és akarat is közreműködik. Tehát jól látás igényére nevelni kell* az embert. A második pedig, hogy az értelem nem appercipiálja a teljes formai tartalmat. Különbséget kell tennünk ezért a látásnál és rajznál kétféle mód között:

1. Ha valamely tárgyról keletkezett látási érzetből csak az általános fogalmat appercipiálom, akkor a látásom fogalomlátás. Ha a tárgy nem töökéletesen percipiált, nem teljes forma érzetét, hanem az egyéni formasajátságoktól elvonatkoztatott általános, összefoglaló, forma képzetét rajzolom, keletkezik a rajzfogalom. Képzet + szó = szófogalom, képzet + rajz = rajzfogalom; átvive ezt az értelmet a rajzra, mint eredményre: keletkezik a fogalomrajz, a rajzi műveletre: fogalomrajzolás.

2. Ezzel szemben, ha egy tárgy teljes képérzetét egyéni formasajátságaival együtt percipiálom, a látásom formalátás, rajzi appercepció esetén formarajz, illetőleg formarajzolás.

Valamely tárgyról keletkezett érzet tökéletes percepciója nem ad még tökéletes formalátást és rajzoló képességet; a forma ösztönös megérzése még nem formalátás. Ehhez szükséges még az általános formaismeret, ami mindig együtt jár a forma elrendező képességgel. Az alapformákra vonatkozó ismeretet a geometriának kellene megadnia; a mostani mennyiségtannal kapcsolt geometriai tanítás azonban a matematikai vonatkozások mellett erre a tárgy lényegéből folyó elsőbbrendű követelményre alig van tekintettel és ezért a látás- és rajzi nevelés nem is kapja meg tőle azt a segítséget, amire szüksége lenne. A rajzoktatásnak ki kell tehát az alapformákra is térnie. — Szabad formák formameglátása és razolása az appercepción túl megköveteli mindig és minden alkalommal az aktuális formák sík és térbeli elrendezését.

A gyermek és a rajzi nevelés nélkül felnőtt átlag ember nemcsak fogalom képeket raktároz el lelkében ismeretként, hanem mindig fogalmat lát, fogalmi érzete keletkezik és fogalomképet rajzol. Ez a fogalomlátás primitiv. Figyelmeztetésre — mivel a látásérzet tartalma minden egészséges szemű embernél teljes — az appercepció igen finom részletekre is kiterjedhet ezeknél is. Fogalomlátásnál a fogalomhoz kapcsolódó értelmi ismeretek gyarapodása folytán természetesen a fogalomnak appercipiált képérzet-tartalma is bővül. Igy például a természetrajz az egyes természeti tárgyak, növények, állatok fogalmi képképzetét bővíti, az eddigi egyszerű fogalom tagoltabb, összetettebb, de azért mindig fogalmi kép marad. Tagolt és összetett azonban csak addig lesz, amíg az értelmi ismeret is megvan. A művelt ember látása tehát fejlettebb; de az érzet egyes részei formai elrendezésének, belső kapcsolatának felismerése mégis hiányzik e látásnál. Ezért vannak a rajznál gátlásai. Ezzel szemben a formalátó a látás után keletkezett, tökéletesen percipiált képérzetek segítségével mindig felfrissítheti homályosodó tudását, a formalátással együttjáró formai értékelő és elrendező képessége pedig biztosíja sok egyéb gyakorlati haszon mellett a rajzi gátlásmentességet is.

Annak, hogy a művelt ember látása részben fejlettebb, oka az is, hogy a lélek ösztönös művészetigénylése folytán a művészeti kultúra, ami körülveszi, a látott művészeti alkotások szinte tudat alatt bizonyos fejlesztő hatással vannak látására, lelkére. A fogalom ábrázoló gyermekrajznál és népművészetnél magasabb, de zavaros igények jelentkeznek lelkében s ezért a gyermekrajz, a népművészet forma-látását, rajzát primitívnek tartja, jogtalanul lenézi, pedig

formalátása csaknem teljesen azoknak felel meg. Látását ezért valami zavartság jellemzi, amelyben fogalom- és utánérzett formalátás csökevényes művészeti igénnyel keveredik.

A tökéletes látás tehát a formalátás. Az így keletkezett képzetek is legtöbbször fogalmi képzetek lesznek, (de nem mindig: arcmemoria). Különbség van azonban a két fogalmi képzet között. A gyermek és az átlag emberé kezdetleges, hiányos látás, illetőleg hiányos appercipiálás eredménye, a formalátóé pedig elvonás eredménye, sok érzetből leszűrt, teljesen világos képzet.

Az ember formalátása nem gépies, fizika-optikai formarögzítés; sok szellemi s egyéb hatás alatt az egyes korokban részben egységesen alakul ki. Szükség van azonban minden korban, minden stílus keretei között is az aktív formalátásra, helyesebben formakeresésre, mert a stíluskorszakok végén még a formalátók (művészek) tökéletesebb formai képzetei is egyéniségüket vesztett, kaptafára húzott, élettelen fogalmi képzetekké válnak s ennek eredménye azután a stílus hanyatlása, az elakademizálódás lesz. Áll ez a rajzoktatásra és a rajztanárra is. Pl. az állandó szertár gyakran teszi felszínessé, üressé a tanítást a tanár lélektelen, unalmasan fogalmivá lett látásán keresztül. (Csak a tanárnak régi, a tanulónak új, nem látott ugyanaz a felszerelés.) Tehát egyedül a pozitív formalátás, -keresés a szintmegtartás és fejlődés útja.

A látás útján keletkezett képérzet tökéletes appercepciója általában a látó értelmi fejlettségéről, bizonyos irányú műveltségéről tanuskodik. Új, ismeretlen látási érzet tökéletes appercepciója azonban bizonyos értelemben már mindig felfedezés is. *A tökéletes látásra nevelést egyedül a rajzoktatás végezheti el.* Fontos ez nemcsak a rajz, a tudomány, hanem az átlagember szempontjából is, mert ismereteinknek legnagyobb részét szemlélet útján szerezzük.

A látás, illetőleg a látási érzetek appercipiálása terén különböző típusokat találhatunk a tanulók között. Így a fogalom — vagy formalátás — erősebb egyoldalú jelentkezése egyik gyakori típus elkülönülés. Gyakran, de nem mindig párosul ezzel a csak síkban- vagy térbenlátás. A látási típussajátságok mindig más sajátos lelki adottságokkal is társulnak: így például igen gyakran fordul elő a fogalomlátóknál a szimbolum keresés (a tehetségeseknél) vagy a valóságérzet teljes hiánya. E kérdésre azonban nem térhetünk ki, de mindegyik egyúttal külön probléma a rajztanár, a rajzpedagógia és az általános nevelés számára. (Folytatjuk.)

A műalkotások tanításának vidéki problémái

Tóth István Lajos (Nyíregyháza)

I.

Amikor az Isten kegyelméből megkezdett új iskolai évben idestova máris számot kell vetnünk azzal, hogy hogyan oldotta meg a rajztanárság a magyar műalkotások és népművészet tanításának reábízott feladatát, megállapíthatjuk, hogy a magyar *műalkotások* a magyar irodalom, történelem és földrajz mellett szintén a *nemzeti tárgyak* közé tartozik. Hiszen a magyar lélek és szellem alkotásait ismerteti és adja tovább s ezáltal az ifjúságban a magyar nemzeti öntudatot fejleszti. Új tárgyunk tanítása közben arra kell törekednünk, mégpedig fokozottabb mértékben, hogy necsak leírást, ismertetést adjunk, hanem tanításunkat és tantárgyunkat a középiskola *nemzetnevelési* eszményeinek szolgálatába állítsuk. Ezt pedig csak komoly, alapos és módszeres nevelői munkával tudjuk elérni. Itt érzem szükségét különösen a vidéki rajztanárság szempontjából a kartársi összefogásnak, gondolatainknak és tapasztalataink kölcsönös kicserélésének, hogy ezáltal tantárgyunknak és az amúgy is gyér elismerésben részesülő rajztanári rendnek komoly nemzeti hivatást betöltő munkáját megbecsültebbé tegyük a magyarság számára.

Ebben a szép nevelői munkában a saját magunk módszereinek tökéletesebbé tételéhez tartozik — eddigi szerény tapasztalataim alapján — a tanulók öntevékenységének, mint a modern nevelés egyik leghasznosabb eszközének fokozottabb bekapcsolása, amikor a rajzolást, mintázást, gyüjtési szenvedélyt, forrásokban való búvárkodást, művészeti vagy néprajzi körök és szakosztályok alakítását, tanulmányi kirándulásokat, kiállítások és múzeumok látogatását tanításunk szolgálatába állítjuk.

Ezek azok az eszközök, amelyekkel a nagy anyag, nagy létszám és kevés idő okozta hátrányokat a gyakori szemléltetés és egyéni nevelés útján ki tudjuk küszöbölni, és nemcsak egyesek tudására vagyunk utalva, hanem jó átlageredmény elérésére is több reménnyel törekedhetünk.

A kérdést közelebbről vizsgálva, az első, szinte lehetetlennek látszó és már sokakat foglalkoztatott probléma általában az volt, hogyan lehet ismertetni, szemléltetni és számonkérni heti egy órában olyan hatalmas anyagot, ami négy esztendőre elosztva is elegendő volna?

A fővárosban és nagyobb vidéki városokban, ahol bőven található szép és stílusos épület vagy műemlék, sokkal könnyebb a helyzet, mert ott a közvetlen szemléletés nem okoz különösebb nehézséget, sőt a tanulók akarva-nemakarva is sok hasznos ismeretet szereznek már az által, hogy sokszor látják és megfigyelhetik azokat. Milyen nehéz ezzel szemben a helyzet ott, ahol ilyen kevés van, vagy egyáltalán nincsen és kénytelenek vagyunk egyik-másik műemléket vagy épületet szinte felértékelni, hogy legalább fogalmuk legyen a valóságban is egyes stílusokról. Pl a legtöbb alföldi városban. Pedig az egész tanításunk már eleve a közvetlen szemléletre van építve.

Nagy szorultságomban jó szolgálatot tettek és tehetnek másoknak is intézetünk folyosóiról az ízléstelen keretek miatt már régen leszedett és a lomtárban heverő nagyméretű falképek, amiket valamikor a „görögpótló" idejében használtak. Ezeket letisztítva az évtizedes portól, kellően kiválogatva, csinos új külsővel és jó magyarázó szöveggel ellátva már év elején az osztály falain helyeztem el, amiáltal a tanterem sivársága egyszerre megszűnt. A tanulóknak módjukban volt az egymás mellé tett képekből összehasonlításokat tenni az egyes stílusok és korok között néha előre is s így a későbbi reá való hivatkozásnál már nem teljesen ismeretlen anyaggal álltak szemben.

A jelszó továbbra is az maradt, *minél többet szemléltetni*.. Sajnos, nem minden iskola van abban a helyzetben, hogy költségvetésében egyik évről a másikra nagyobb összeget tudjon egy tantárgyra áldozni, bármilyen nagy is a rajztanár meggyőző és rábeszélő képessége.

Ebből a nehézségből némileg kisegített bennünket *Biró* Béla kartársunk, aki jól kiválogatott diapozitív képek jegyzékét küldte el a rajtanároknak s azokból bőven lehetett válogatni az egyéni ízlés, szükség szerint és az anyagi helyzetnek megfelelően. Intézetünk is így vetette meg alapját diapozitív gyüjteményünknek mintegy 150 db képppel, amit azután évről évre ki lehet egészíteni, ha az anyagi viszonyok megengedik. Ezzel a kis gyüjteménnyel ugyancsak megvan az alapja egy *művészeti szakosztály*, vagy egy *képzőművészeti kör* alakulásának.

Nagy szolgálatot tett még a szemléltetés terén az iskolai filmoktatás rendszeresítése óta kiadott állófilm sorozatok között a képzőművészeti, iparművészeti és népművészeti vonatkozású és elég olcsón beszerezhető néhány *filmsorozat*. Habár ezeknek a kiválogatása, összeállítása és fényképezése nem mindig szerencsés, sőt néha igen hiányos, éppen azért célszerű volna, ha az Egyesület érvényesítené befolyását ezeknek az amúgy is csak minket érdeklő filmeknek összeállításánál és kiadásánál..

Leghasznosabb, szinte nélkülözhetetlen segédeszköz azonban a szemléltetésnél kétségtelenül az *episzkop*. Egyelen nagy hátránya ennek a vetítési módnak, hogy a könyvek és képek a gyakori vetítésnél ki vannak téve a meleg miatt a rongálásnak, tehát szükség volt egy olcsóbb és könnyebben beszerezhető, vetítésre alkalmas képanyagra. Ennek a kérdésnek a megoldására is a személyes tapasztalat vezetett rá.

Amikor a festékszórás (nálunk fröcskölésnek hívjuk) itt is divatba jött, sőt annyira kedvelt lett, hogy segitségével nem egyszer művészi kivitelű plakátot is készítettünk, tanítványaim nagy kedvvel kezdték gyüjteni a kis és nagyméretű plakátokat és prospektusokat saját részükre és a rajzszertárnak. Így igen sok és szép, vetítésre igen alkalmas anyaghoz jutottam, gyakran több példányban is egész Európából (Róma, Velence, Firenze, Páris, Köln, Berlin, Nürnberg, Bécs stb.). Ezt, úgy hiszem, minden kartársam megteheti most is és a jövőben még jobban, anyagi megterhelés nélkül.

Ugyanilyen módon vetettem meg alapját ma már több száz darabból álló, vetítésre igen alkalmas *képeslap* gyüjteményünknek is, amit a végzett és külföldre utazó tanítványaim szívesen gyarapítanak (ismerve az ez által számomra szerzett örömöt) olyan képeslapokkal, amelyek valamilyen művészi értékü alkotást ábrázolnak. Ezzel a kedves szokással nemcsak a baráti kapcsolatokat tartjuk fenn régi tanítványainkkal, s vele a nevelést még az iskola elhagyása után is folytatjuk, sőt hathatósan kiegészítjüük, hanem ezzel elérjük még azt is, hogy megtanítjuk őket nyitott szemmel járni, a szépet keresni és azt megértve értékelni, vagyis műértő ifjúságot és idővel műértő, sőt műpártoló közönséget nevelünk.

(Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET

Egyesületünk f. hó 11-én népes választmányi ülést tartott *Zombory-Moldován* Béla elnöklete alatt a Szfőv. Iparrajziskola olvasótermében.

Elnök bejelentette, hogy az alapszabály módosítás előkészítései a váltm. meghatalmazása alapján megkezdődtek. Javasolja, hogy mindazokat a problémákat, amelyek ránk nézve sérelmeket jelentenek, összegezzük s azokat a legközelebbi közgyülés határozata alapján memorandum alakjában deputáció juttassa el illetékes helyre.

Főtitkár jelentette, hogy a Szfőv. Polgármesteréhez két felterjesztést intézett. 1.) Az iparrajziskola műhelyeinek és tanfolyamainak az Egyesület tagjai által leendő díjmentes látogatása tárgyában, 2.) A Rajzoktatásnak a Főváros polgári iskolái számára történő előfizetése dolgában. Mult évben mindkét hasonló tárgyú kérelmünk kedvező elintézést nyert, bár folyóiratunkat csak a középiskolák kapták meg.

Elnök: A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumot is meg kell keresnünk subventió tárgyában.

Vitéz *Spolarich* L.: Az ipariskolákat hirdetni kellene a lapban, valamint az eddig ismeretlen új típusú ipari középiskolákat más iskolák tanárai és a szülők körében ismertté tenni.

Titkár bejelentette, hogy tagjaink létszámának jelentős megnövekedése és a hatósági ellenőrzéshez szükséges adat-kimutatások törzskönyvezése *új kartotékrendszer* elkészítését kívánják. Az új kartotéklap nyomdai árajánlatának beérkezése után előterjesztést tesz és felhatalmazást kér.

Luttor Ignácz ismertette a szépirás megszüntetésével előállott óracsökkenés tárgyában előterjesztett beadványát.

Főtitkár felolvasta *Tóth* Béla kiskunhalasi rajztanár tagtársunknak karunk egzisztenciális helyzete tárgyában előterjesztendő beadványát.

Elnök összegezve az elhangzottakat, ismételten leszögezte, hogy a bajok lényege egy: kevés a tanóra! Csak az órák visszaállításával remélhetjük azok orvoslását. Tóth Béla javaslataira Főtitkár fog válaszlevelet küldeni.

Szini Zoltán tanulm. felügyelő bemutatta szines papirmunkáit és egészségvédelmi tábláit. (Lásd lapunk Könyvismertetés rovatának vonatkozó cikkét. Szerk.)

Edvi Illés Jenő tanulm. felügyelő örömmel tapasztalta azt az előnyösen megváltozott hangot és helyzetet, amely a Főiskola és Egyesületünk között fennáll. A hospitalás tárgyában tett előerjesztést a Rektor Úrnál s a legnagyobb megértést és együttműködési szándékot tapasztalta. Jövő évtől kezdve személyekhez jelölve kéri a hospitálást az eddig megszokott iskolákhoz történő beosztás helyett, mert a hospitáló jelöltek számára is kívánatos, hogy a legjobb eredményt felmutató kartársak mellé legyenek beosztva.

Főtitkár bejelentette *M. Tóth* Erzsébet nővérnek (Nyiregyházai Angolkisasszonyok rajztanára) és *Varga* Erzsébet Piroska (Budapesti Ranolder Intézet) kartársaknak belépés iránti kérelmét. (A váltm. mindkettőjüket az Egyesület rendes tagjai sorába iktatta.)

KÖNYVISMERTETÉS — LAPSZEMLE

Varga N. Lajos: *„Régi fametszetes magyar vagy magyar vonatkozású könyvek* (1493—1599) sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban" című könyve megjelent. Terjedelme 450 oldal, 600-nál több fametszettel, 31 hasonmással a korbeli eredetiekről és vízjegy-gyűjteménnyel. Famentes papirra 99 számozott és 11 számozatlan példány nyomatott. A kiadvány félvászon kötésben kapható a szerzőnél, Bp. VI. Andrássy-út 71; számozott példány 36 pengős árban, a számozatlan (fűzött kötet) 32.— P.

„A polgári iskolai tanterv-revizió kérdéséhez" cím alatt *Kratofil* Dezső figyelemreméltó értekezését közli az Országos Polg. Isk. Tanáregyesületi Közlöny októberi száma. Az alapos felkészültséggel megirt tanulmány a különböző (elméleti és gyakorlati) szempontok gondos mérlegelése után 15 pontba foglalja tantervmódosítási tervezetét. (6. A fiúiskolában az ipari pályákra készülő tanulók érdekében a rajz nagyobb óraszámban tanittassék, mint a leányiskolákban". „15. A polgári iskolákban rendkivüli tárgyak gyanánt tanitható lenne: a német társalgás, a gyorsirás, a gépirás, továbbá a vidéki és a városi fiúiskolák III—IV. osztályában *a szerkesztő ipari rajz*, s csak a vidéki fiúiskolák III—IV. osztályában a kézimunka (szlöjd), mégpedig ez utóbbi elsősorban a mezőgazdasági eszközök készitésének és javitásának szolgálatában.) *„A polgári iskolában a tanitásnak a kéz és szellem alkotó munkáján kell felépülnie."*

A tanári mellékmunkák értékelését hiányolja a *Magyar Tanitóképző* októberi száma. (296. old.) Megállapitja, hogy „E teendők legtöbbje már pusztán azért sem tartozhat szervesen a tanár nevelőtevékenységéhez, mert abban háltáltatja, attól a legtöbbször elvonja." „Más közalkalmazotti munkakörökben is vannak mellékmunkák, azzal a különbséggel azonban, hogy azokért a küzködő közalkalmazott kellő dijazásban részesül."

Memento.

Az egyik legelterjedtebb napilapunkban egy nagynevű irónk, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, megemlékezve a napokban N. N. festőművész haláláról, többek között a következőket irta:

„Tanárom volt a ...-i gimnáziumban, s a diákidők legkedvesebb emlékeit őrzöm ezzel a kedves, melegszivű, a szó nemes értelmében bohém emberrel kapcsolatban. A szabadkézi rajz óráit ... türelmes keze alatt egyikünk sem fogta fel túlságos komolyan. Túlságosan művész és túlságosan kevéssé volt tanár ahhoz, hogy bennünket, a rajzolás művészetéhez nagyobbrészt tehetségtelen nebulókat, unalmas feladatokra nógasson. A szabadkézi rajz órája volt a pihenés, az ábrándozás, a pad-alatt-olvasás boldog ideje. ... a pódiumon ült és óra közben elmerülten dolgozott valamelyik festményén. Az osztály azt művelhette felőle, amit akart. E nagylelkűséggel természetesen éltünk is, órái rendszerint nagy verekedéssel végződtek, amit ő felháborodottan, de csekély meggyőződéssel és eredménnyel iparkodott csitilani. Mind szerettük, mert éreztük, hogy ez a tiszlaszivű, nemes lelkű művész nem tanárunk, nem felettesünk, hanem idősebb testvérünk, aki legszivesebben velünk játszana óra közben, ha tanári tekintélye nem kötelezné mű-haragokra. La-Vallière-nyakkendőt viselt mindig, kékpettyes fehérselyem művésznyakkendőt. A kisvárosban, az iskolában mindenkinek barátja volt. Az összeomlás után Pestre költözött, felhagyott a tanároskodással, mely mindig terhére volt, s minden tehetségét műtermének adta."

A közvéleményben. — ime, — még ma is él itt-ott a rajztanárról kialakult *ilyen* kép. Megdöbbentő! A fenti idézet legyen memento számunkra tárgyunk egziszlenciájának a védelmére!

Uj reprodukciók „Az Én Muzeumom" gyüjtői részére. Az alábbi művészsorozatok megjelenéséről értesültünk:

Munkácsy M.: Krisztus Pilátus előtt*, Szalonban, Önarckép, Sátorozó cigányok, Milton, Mozart halála, Golgotán, Szobaleány, Siralomházban, Köpülő asszony, Zálogház előtt, Éjjeli csavargók, Ülő nő.

Lotz K.: A Magyar Tudományos Akadémia falfestménye*, A zene múzsája, Önarckép, A múzsa, Kitörő zivatar, Vihar az Alföldön, Cornélia I., Cornélia II., Lovak a Tiszában, Ménes.

Székely B.: II. Lajos holttestének feltalálása, Önarckép, Dobozy Mihály és hitvese, Ferenc József koronázása, Vérszerződés.

Szinyei Merse P.: Majális*, Pacsirta, Önarckép, Oculi, Nővére arcképe, Pipacsos mező, Művész felesége, Lilaruhás nő, Pán és nimfa, Hinta, Hóolvadás, Szerelmes pár.

Egy-egy kép ára: 4 fillér, a csillaggal jelölt egészoldalas kép: 16 fillér. A felsorolt művek gyüjtőlapjai 20 filléres ár-

Rákosyi János szobrász

Szerepel a IX. nagy. Kép. mű.
kiállításan a műcsarnokban

Magyar Ifjúság 1962 V. 5

Kákonyi János
szobrász

M.D.K

Rizoarató (repro)

A belső cimlapon.
Művészet, 1962. julius

Kákonyi József, szobrász MDK

Juhász c. diófa dombormüve érdeklődést kelt.

Artner Tivadar: Építjük, védjük szép hazánkat 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. szept. 29.

Kálonyi József
szobrász

M.D.K

„Juhász" című műve vett részt
a tárlaton.

Láncz Sándor: Építjuk, védjuk szép hazánkat
~~Művészet~~, 1962. október 6–8 lap
Élet és Irodalom

MK

Kákonyi József

Részt vett az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon.

"Juhász"

Lánczi Sándor: Építjük, védjük szép hazánkat.

Élet és Irodalom. 1962. okt. 6.

Kákonyi József

ötvös

l. Iparm Isk Évk.

1930-34. 41. l

42. l.

Kákonyi József

Ötvös

1929–33

Iparm Is'k Évk.

1930–34. 45. l.

76. kép. *Gaddi, Taddeo: Madonna szentekkel.*

225—226. l. (Francesco di Giorgio.) — Van Marle, X. kötet, Hága. 1928., 378. l. (Andrea del Castagno isk.) — Benesch Belved, 70. l. (Niccolò Alunno.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 1. szám, — Gerevich IPGY, 95. l. — Berti-Toesca, 947. l. (Képe 946. l.) (Matteo di Giovanni.) — Esztergom. MM, IX., 1933., 61. l. — Lepold—Lippay 55. l.

Assisi Szent Ferenc

Tondo, fa, tempera, átm. 21 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyűjteményből. Ramboux 162. szám. (Neroccio.) — Lepold-Lippay 55. l.

Szent János evangelista

Fa, tempera, 20·5×16 cm.

Gerevich PA, 225. l. (Vecchietta.) — Lepold—Lippay 55. l.

Kákonyi József

Ötvös

1933. vegbir jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

Rákonyi József

Ötvös

1929

Címnisk 1930. 84. l.

fordult
lra ~~fordulva~~, diszes keretű tojásdad medail-
asz, rövid haját előre fésülte, bajusza és sza-
szemére vak. Kabátja álló gallérú s vállani
~~maga~~ körül ~~van~~ csavartan Feliráta a kép
viseli.

CSEY FERENCZ"

i a keretnek 18.4 : 13.9 cm.

3961.
képei s életrajzai. Pest, Heckenast Gusztav. 1857.
XVIII.

294/95 N° 15.

1045

Kákonyi Konstantina

A Vigilia 1947. áprilisi számában az ő rajzaival közli Paul Claudel Keresztút-ját.

Péter László: Vigilia, 1947. április. Tiszatáj, Szeged, 1947. május. I. évf. 3. sz. 68. l.

MDK

Kákonyi Konstantin

Gy.P.F: Újból munkában a M.Betlehemesek Rendje.
Nemz. Ujs. 1943. ápr. 4. 1o l.

MDK

Kákonyi Konstantina

14 kis rajza a keresztutról. /repr./

/Illusztráció Paul Claudel Keresztutjához./

Vigilia, 1947. ápr. XII.évf.4. sz. 193-201.1.

Kákonyi Konstantina

l.

Szépmüvészet
1942.284. l.
Kézpes

MOBICZ JÓZSEF
SELYP

Kákonyi Konstantina

Illusztrálta a
Kisboldogasszony és
A királyleány legendá-
ja cinin karácsonyi
gyermek képeskönyvéket.
Bpest 1944.

Nemzeti Újság- és Új
Nemzedék - 1944.
dec. 10.

NORVIN·MÁTYÁS·EGYESÜLET·
SOCIETA·MATTIA·CORVINO
19 20

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

Szepűnvénet
1941. 326 l.

Kákonyi Konstantina
l.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

<Kákonyi Konstantina>

Elragadóan hangulatos egy művészkezű és művészlelkű apáca < > munkája.

(f. j.) Az Emericana díjnyertes magyar Betlehemei. Pesti Hirlap

1941. junius 26.

Kákonyi Konstantina

l

Jajczay-Schwartz

159. l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
34 1915 szám
Érk.: 915 év 7/22 hó n.

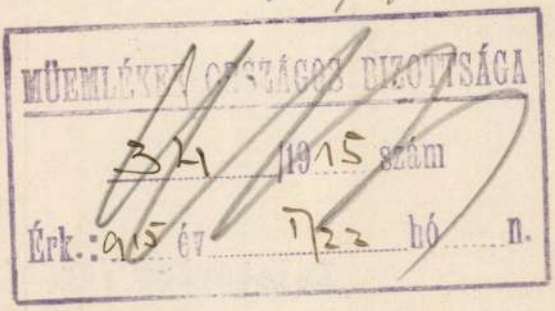

A vall. és közokt. m. kir. min
a rozsnyói m. kir. adóhivatalh

Kalatovics Vendel a k
um őre részére harmincz /:30:/
sitom az adóhivatalt, hogy neve
és a rozsnyói járás főszolgabir
zesse ki és a fentmegjelölt ala
képező alnaplójában kiadáskép s

A hivatalos más

Játékot
ez évben is
KRAUS
Játéküzletében vásároljon
IV., KOSSUTH LAJOS-U. 13

nek fénylő felületén az előbb még békés ég tündöklő kéksége tükrözött.

— Ne méltóztassanak azt gondolni, hogy ez az életszemlélet fatalizmust jelent, hogy azt jelentené, mintha ilyen módon minden különös erőfeszítés felesleges volna, mert a nemzet sorsa ugyis ugy alakul, ahogyan a csillagokban előre meg van irva. Nem! Ezzel nem áltathatjuk és nem vigasztalhatjuk magunkat. *A nemzet élete igenis felelősséggel teljes küzdelem,* mindig megujuló lendület valami magasabb, valami jobb, igazabb felé. Az a nemzet, amely nem igy él, nem is érdemli meg ezt a nevet. *A nemzeteket a Gondviselés időnként nehéz próbák elé állitja. Sorsa éppen azon fordul meg, aszerint lendül a magasba, vagy hanyatlik a mélybe, hogy hivatását, kötelességét önmagával szemben az adott pillanatban teljesiteni tudja-e.*

— 1918-ban a világháboru végén a magyarnál sokkalta nagyobb, jóval hatalmasabb nemzetek sem tudták megállni ezt a próbatételt. Vétettek az ellen a legelső, legfőbb parancs ellen, hogy *a veszély, a megpróbáltatás pillanatában mindenekelőtt a nemzet egységét kell megőrizni.* Nem csoda, ha akkor ezt az

Olvassuk a Képes Krónikát

egységet nem tudtuk megőrizni mi sem. Ez kétségkivül enyhiti a világháborus magyar generáció felelősségét, de nem veszi le válláról ennek terhét, amely a vezeklés husz éve alatt szinte épp olyan sullyal nehezedett ránk, mint szétszakitottságunk minden keserves szenvedése:

— De a nemzeti egység megőrzésének kötelességét nemcsak a szorongatottság, a veszély pillanataiban kell teljesiteni. *Gondoljunk erre a kötelességre az öröm óráiban is, mint amilyen a mostani, amikor a törvényhozás a jog és igazság szerint a visszatért délvidéki területek visszacsatolását iktatja törvénybe. (Ugy van! Ugy van! Taps.) Hiszen e föld visszatérését a magyarság egységének köszönhetjük,* annak az érzelmi egységnek, amely az elmult huszonkét éven át a leomlott határokon innen és tul is fennállott. *Ez az egység hozta ezt a földet vissza és csak ezzel az egységgel tarthatjuk meg. (Ugy van! Ugy van!)*

— S *ma a nemzet egységére* — s ezalatt nem politikai jelszavak üres és felszines egységét értem, hanem a szivek és lelkek valóságos benső egységét — *nagyobb szükség van, mint valaha.* A történelemben eddig példátlan vihar zug el a világ fölött s ebben a világviharban *össze kell tartanunk,* meg kell fognunk egymás kezét a társadalmi osztályokon innen és tul és nemcsak mondanunk, de éreznünk és tettel megvalósitanunk kell azt, hogy *jóban és rosszban egymásra utalt testvérek vagyunk. (Éljenzés.)* Össze kell fognunk, mert az uj Európában csak egész és erős nemzeteknek lesz helye.

— Ezek a gondolatok töltöttek el, amikor a törvényhozás elé hoztam a Délvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőház előtt tartott igénytelen felszólalásomban már kifejeztem a hála, a köszönet, az elismerés érzéseit mindazok iránt, akik a Délvidéket magyarnak megtartották, áldozatkészségükkel, vérük hullásával, életük áldozásával hozzánk visszavezették. Legyen ezek emléke örökké áldott. Szeretettel üdvözlöm mindazokat a magyar és nem magyar faju nemzettestvéreinket, akik ismét visszatérnek a régi otthonba.

— Azt, amit ott elmondtam, most nem akarom ujból megismételni, nincsen erre szükség, mert a hála, köszönet, elismerés, az öröm érzései itt élnek valamennyiünk szivében, amiről a felsőház mai ülésén elhangzott szép beszédek is méltó tanuságot adtak.

— Bevezetésül azt mondottam, hogy a nemzet életében nincsenek véletlenek. *Talán nem véletlen az sem, hogy a visszafoglalt Délvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot éppen advent hetében tárgyalta a törvényhozás. Advent az Ur, az Igazság eljövetele. Ennek a szimbólumnak a jegyében kérem a törvényjavaslat elfogadását. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)*

A délvidéki törvényjavaslatot egyhangu lelkesedéssel elfogadták. Hozzászólás nélkül megszavazták az *Országos Földbirtokrendező Bíróság* megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot is.

A törvényhatósági és községi képviselőtestületi mandátumok meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslatnál

Báró Prónay György a javaslat első szakaszával kapcsolatban alkotmányjogi aggályát fejezte ki. Kifogásolta, hogy az eddigi szokástól elterően nem egy esztendővel hosszabbitják meg a mandátumokat, hanem addig az időpontig, amig az ujonnan benyujtandó törvényjavaslatot a törvényhozás megszavazza.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszában rámutatott, hogy a törvényjavaslatban alkotmányjogi aggályra okot nem lát, mert a szöveg ugy szól, hogy a törvényhozás további intézkedéséig hosszabbitják meg a mandátumokat. A törvényhozás intézkedése nemcsak a kormány kezdeményezésére történik, hanem magának a törvényhozásnak kezdeményezésére is. Ha a parlament majd arra a meggyőződésre jutna, hogy az önkormányzatok, testületek, törvényhatósági bizottságok, képviselőtestületek működésképtelenné válnak vagy kihalnak, akkor olyan erővel követeli a törvényes intézkedés meghozatalát, amelynek semmiféle kormány nem tud ellenállni. Ezért nem lehet szó alkotmányjogi aggályról. Maga és a kormány nevében kijelentette hogy *mihelyt a helyzet olyan lesz, hogy választani lehet, a választásokat megejtik.* Ha pedig ugy alakulna a helyzet hogy választani nem lehetne, akkor módot ad a kormány a törvényhozásnak arra, hogy állást foglalhasson és dönthessen.

A javaslatot *elfogadták.*

Gróf Széchenyi Bertalan elnök kellemes ünnepeket kivánt a felsőház tagjainak és bejelentette, hogy a legközelebbi ülést a képviselőháztól átérkező ügyek szerint hivja össze.

Az ülés félkettő órakor ért véget.

Örömünnep minden házban,
PLUMA PAPLAN van az ágyban.
PLUMA PAPLANGYÁR
IV., Kamermayer Károly-u 2.

A zsirbeszolgáltatási kötelezettség szabályozása

A kormány a levágott sertések után a zsirbeszolgáltatási kötelezettséget ujabban szabályozta és a rendelet végrehajtásával kapcsolatban *Szendy* Károly polgármester a következő intézkedéseket teszi:

Aki sertést közfogyasztásra vág le, köteles minden sertés után, sulyra való tekintet nélkül *3 kg. közfogyasztásra alkalmas, gondosan kezelt, idegen anyagoktól mentes olvasztott sertészsirt a vágástól számitott nyolc nap alatt* a Magyar Állat és Állatitermékek Kiviteli Szövetkezetének (IX., Gubacsi-ut 6.) az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa által megállapitott nagybani áron *beszolgáltatni.* Aki *magánfogyasztásra* vág le sertést, köteles az *első sertés után 3 kg., minden további sertés után pedig 6 kg.* közfogyasztásra alkalmas, gondosan kezelt, idegen anyagoktól mentes, olvasztott sertészsirt a vágástól számitott nyolc nap alatt a Községi Élelmiszerárusitó üzem bármelyik üzletébe beszolgáltatni. Ha a magánfogyasztásra való vágás a sertésközvágóhidon történik, akkor a zsir, illetve megfelelő szalonnamennyiséget a MÁSZ-nak kell beszolgáltatni, ugy mint a közfogyasztási vágásnál. Ha a sertést mezőgazdasági vagy ipari munkások szerződéses szalonnajárandóságának fedezésére ölik le, ez esetben zsir helyett szalonnát kell beszolgáltatni. A magánvágó tartozik azonban fenti kötelezettségének fennállását bizonyitani. Szalonnából is 3, illetve 6 kg. szolgáltatandó be. Minden esetben a husiparos, illetve magánvágó köteles a beszolgáltatandó zsiradékmennyiséget a megnevezett zsiradékgyüjtőhöz eljuttatni. A polgármester végül közli a büntető rendelkezéseket is és ismerteti, hogy aki a kihágás felderitése körül érdemeket szerzett, az elkobzott cikkek értékének egyötöd részéig terjedhető jutalomban részesülhet.

A Központi Sajtóvállalat lapjainak munkatársai és alkalmazottai

12.000 pengő erdélyi nyereménykölcsönt jegyeztek

Az erdélyi nyereménykölcsön kibocsátása az egész magyar társadalomban nagy megértésre talált, amit szembeszökően igazolnak a kölcsön jegyzéséről eddig már nyilvánosságra került adatok. A magyar társadalom megtudta, de közvetlenül is alkalma volt meggyőződnie, hogy Erdélynek ott kell kezdenie fejlődését, ahol az első világháboru végzetes befejezése miatt az megszakadt. Természetesen mindenki tudja, hogy Erdély ezt a gigantikus feladatot a maga erejéből nem tudja elvégezni. Ez emberfeletti erőfeszitéseket kivánna tőle. A magyar társadalom megértette, hogy egy ilyen természetü fejlődést *csak az egész nemzet közös akarata és erejének egyesitése hozhat meg.* Ehhez adta a nyitányt, a kezdősebességet és a lendületet a 100 milliós kölcsön és a vele kapcsolatos beruházási terv. Erdély az egész nemzetért szenvedett, tehát az *egész nemzetnek kell vállalnia a maga részét* abból a munkából, amit a szenvedések pótlása és a károk lehető jóvátétele jelent. Amikor nyilvánosságra került az erdélyi nyereménykölcsön és megkezdődött annak a jegyzése, megmozdult az egész ország, a tehetősebbek és a kistőkések azzal a meggyőződéssel kezdték meg a jegyzést, hogy az *erdélyi nyereménykölcsön tulajdonképpen a magyar nép kölcsöne,* nem ajándékozás, hanem komoly üzleti befektetés, nem áldozat, hanem egy jól kamatozó és komoly nyereményeket biztositó kölcsön Erdélynek, amely *busásan fizet vissza minden befektetést.*

A magyar élet minden rétegének egyformán érdeke, hogy Erdély megerősödjék, felvirágozzék. Hatalmas tömegeket mozgatott meg az erdélyi nyereménykötvény vásárlása s ma már elmondható, hogy az *állampénzügyi művelet hazafias mozgalommá terebélyesedett.* A magyar nemzetgazdaság legkisebb egységei, a családok éppen ugy mint a testületek, intézmények sorra egymásután megkezdték a nyereménykötvények vásárlását és ha majd egyszer közzéteszik a kötvényjegyzések alakulását, kiderül, hogy a magyar társadalom milyen nagy megértéssel és szeretettel, sőt kötelességtudással vett részt a nyereménykötvények vásárlásában.

A *Központi Sajtóvállalat* vezetősége, munkatársai és alkalmazottai is részt kért magának abban a munkában, amely Erdély gazdasági talpraállitására, megerősitésére, eddig még ismeretlen szépségeinek feltárására, javainak közhasznuvá tevésére irányul és e munka iránti bizalmát abban juttatta kifejezésre, hogy anyagi erejéhez mérten *12.000 pengőnyi erdélyi nyereménykölcsönkötvényt jegyzett.*

Az erdélyi nyereménykölcsönkötvények jegyzésére kitüzött határidő egy-két nap mulva véget ér s igy érthető, hogy az *utóbbi napok folyamán fokozódott a jegyzés.* Különösen igen jelentős összegeket jegyeztek az elmult napokban a vállalatok, főképen a *pénzintézetek nyugdijpénztárai.* A már emlitett vállalatokon kivül a *Magyar Olasz Bank* nyugdijegyesülete 500.000, a bank tisztviselői és alkalmazottai 65.000, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* tisztviselői és alkalmazottai 370.000, a *Hermes Magyar Általános Váltóüzlet R. T.* nyugdijpénztára 30.000, a *Magyar Bank és Kereskedelmi Bank* tisztviselői és altisztjei 240.000 pengőt jegyeztek azon az összegen felül, amelyet a Magyar Bank nyugdijpénztára jegyzett. A jegyzés nagyságáról végleges adatok még nem állnak rendelkezésre, de a szakkörökben máris az a vélemény, hogy a *jegyzés meglepő eredménnyel végződik.*

ÓRÁT, ÉKSZERT
Pregartner-től, Muzeum-körut 41.
Keresztény szaküzlet

Gyönyörü karácsonyi virágajándékokkal
felkészülve várja vevőtáborát a
HUNGARIA VIRÁGÜZLET és kertészet.
Telefonrendelések: 183-130 és 183-299

Antik és styl
BUTOROK, LAKÁSBERENDEZÉSEK
Tyrei Polgár István
okl. épitőiparmüvész. IV., Kecskeméti-u. 7.

100.000 MAGYAR BETLEHEM

A Magyar Betlehemesek a tavaly kiadott magyar betlehemek után az idén kiváló művészekkel (*Feszty Masa, Kákonyi* Konstantina, *Kontuly* Béla, *Mezey* Artur és *Molnár* C. Pál) két angyalos betlehemet festettek és két képiven a Háromkirályok hódolatát is ábrázoltatták. A zsüritől elfogadott kivágó iveket már juliusban bemutatták a sajtónak, azután Klösz György müintézetében sokszorositották, majd pedig a kész münyomatokat is bemutatták a sajtó képviselőinek és a Hangya segitségével átadták a magyar keresztény társadalomnak. Ma érdeklődtünk a betlehemes ivek sorsa iránt és *Schwartz* Elemér elnöktől a következő felvilágositásokat kaptuk:

— Kissé későn adtuk át betlehemeinket a vásárló közönségnek. A papirkereskedők ügynökei már régen felkinálták a viszonteladóknak a karácsonyi vásár ujdonságait, amikor mi is helyet kértünk betlehemeink számára a papirüzletek polcain. Ezért jóformán csak a fővárosban jutottunk szóhoz s a vidékről lekéstünk. A bajon némileg a Hangya segitett, amely valamennyi fiókjában helyt adott a karácsonyi emlékképeinknek. De már a Hangya sem tudta ugy megszállni a vásárt, ahogyan szerette volna és ahogyan a mi közönségünk azt kivánta volna. Mindamellett az aránylag későn megindult betlehemes vásáron hozzávetőleges számitás szerint 50—60.000 képiv van forgalomban. Ez az eredmény bennünket kielégit, mert tudjuk, hogy az idén a tavalyi betlehemesekkel együtt körülbelül 100.000 karácsonyi emlékkép áll Magyarországon a karácsonyfák alatt vagy mellett.

Arra a kérdésre, hogy hol vár legnagyobb kelendőségük a képiveknek, ezt felelte az elnök:

— Erre határozott választ nem tudok adni. Az bizonyos, hogy a Felvidéken is, a Székelyföldön is van betlehem, az is örvendetes, hogy a hozzánk visszatért tót testvérek épen ugy érdeklődtek képiveink iránt, mint a rutének, horvátok, vendek, vagy az ország magyar törzslakossága.

— És kik vásárolták a betlehemes iveket?

— Ha a szerkesztő ur kérdését jól értettem, akkor arra kell felelnem, hogy öregek vagy fiatalok, fiuk vagy leányok vették-e képiveinket. Erre a kérdésre nem igen tudok válaszolni, de azt az egyet mégis megemlitem, hogy megtudtuk értetni katolikus közönségünkkel, hogy a betlehemkészités nem játék, hanem komoly vallásos átélése a karácsonyi misztériumnak s hogy épen ezért felnőtteknek való foglalkozás is. Talán ez az oka annak, hogy arról értesülünk, hogy gyermekek vették, a felnőttek pedig vagy maguk, vagy gyermekeikkel együtt készitik betlehemeiket. Arról is van tudomásunk, hogy sokhelyt, de különösen ott, ahol a rajzot tanitók utbaigazitásokat adnak, nagyszerü betlehemeket alkotnak. Ez az értesülés arra inditotta a Magyar Betlehemeseket, hogy a 25 legszebb betlehemnek (fénykép után döntenek!) 10—10 pengő jutalmat igértek. Ez ugyan nem nagy dij, de mégis annyi költség, amellyel a nyertes ezermester jövőre tovább tökéletesitheti betlehemét.

— Kész betlehemek nem kaphatók?

— Ez nagyon kényes kérdés. A mi elgondolásunk szerint nem kész betlehemet árusitunk, mert minden családnak magának kell betlehemét összeállitania. Csak igy mélyül el a familia a megváltás titkába s csak igy lesz számára igazán Krisztusvárás az ádvent. De ha mindjárt ez az ideál, mégsem utasithattuk el sokak kérését, amely kész betlehemre vonatkozott. Végső eredményében nekünk az a fontos, hogy a mindinkább elszintelenedő karácsonyfa mellett ott legyen a betlehem. Ezért örömmel vettük azt, amikor hozzáértő iparosok a kivágott képek falemezre huzását vállalták s amikor iparmüvészek egész betlehemek elkészitésére vállalkoztak. Különös örömünkre szolgált, amikor hallottuk, hogy *a Vásárcsarnokban betlehemes bódé áll,* ahol ivekben és lemezre huzott képekben lehet kiadványainkat megvásárolni. Faszobrászok is foglalkoznak betlehemekkel. Pillanatnyilag gyönyörü, fából faragott magyar betlehem áll eladásra készen irodámban. Ezenkivül *Tóth* Gyula szobrásztanár megbizást kapott, hogy oly betlehemtervet dolgozzon ki, amely kerámiában, fában s egyéb nemes anyagban kivitelezéshez juthasson. Azt szeretnők ugyanis, ha a családból most már a templomokba is bevihetnők a betlehemet. Persze ezeknek müvészieknek s nemesebb anyagból kell lenniök.

— Persze, most már lezárult a propaganda, hiszen az ajtónál áll már a Jézuska.

— Nem fejeztük még be akciónkat. Hisz nekünk nemcsak angyalos és pásztoros betlehemeink vannak, hanem Háromkirályaink is. És ezeket mégcsak Vizkereszt napján lehet felállitani. Ezért propagandánk tovább folyik, mert épen a karácsony és vizkereszt közti idő az, amikor a Háromkirályok hódolatán lehet ezermesterkédni, hogy a liturgikus elgondolás szerint Vizkereszt napján a pásztorok helyébe a Háromkirályok léphessenek. Azután meg Kárpátalján és Erdélyben a görög szertartásu katolikusok még messze vannak karácsony napjától! Köztük épen most terjesztjük betlehemeinket, jelesen Kákonyi Konstantináét, amely ikonszerüségével nagyon is megfelel görögkatolikus testvéreink lelkületének. De még ezzel sem fejeztük be munkánkat, mert holnapután már a Mindenki Betlehemének felállitásába kezdünk, amely a Ferenciek-terén és a Szent Gellért vizesésnél fogja a főváros közönségét a glóriás éjszakára figyelmeztetni.

(r.)

Törvény készül a leánynevelésről

— Egyetlen intézménnyel szemben hangzott el éles kritika — folytatta ezután a kultuszminiszter — és ez *a női leventeintézmény. (Ugy van! Ugy van!)* Magát a leventeintézményt nem kívánom érinteni, ez a honvédelmi miniszter hatáskörébe tartozik, de a szervezés előtt levő leányleventeintézmény — miután hangsulyoznom kell, hogy etekintetben még semminő törvényes rendelkezés nem történt, csupán előkészületek voltak az intézménynek megszervezésére éppen az egyházi tényezőkkel való megbeszélés alapján is — jobbára a vallás- és közoktatásügyi miniszter hatásköre alatt fog megszerveztetni. *Shvoy* püspök ur beszédében itt azt kivánja, hogy a megszervezést kizárólag nők végezhessék és ha nincs alkalmas nő, várjanak a szervezkedéssel. Ez pontosan megfelel annak a beszédnek és utasításnak, amelyet a testnevelés és a honvédelmi nevelés országos vezetője e kérdésben kiadott. De gyakorlati adatokkal is szolgálhatok. Itt van például egy, már megszervezett, illetőleg előkészitett járási női leventeszervezet. Ez a berettyóujfalusi járás területén megalakult női leventeszakosztályról szól, még pedig tizenhárom községben. Három községben, mivel megfelelő helyiség még nem állt rendelkezésre, nem alakult meg a szakosztály. A szakosztályvezető neve Jakó Edith polgári iskolai tanárnő Berettyóujfalun. Berettyószentmárton: Milek Józsefné községi óvónő, Bakonszeg: Szalontay Lászlóné, főjegyző neje, Csökmő: Juhász Éva református tanitónő, Darvas-Pap Mihályné állami tanitónő. Gáborján: Hajdu Klára református tanitónő, Hencida: Zimre Margit állami óvónő, Ujiráz: Holló Ilona római katolikus tanitónő, Báncsod: Nagy Irén református tanitónő, Zsáka: Tar Lenke állami tanitónő.

— Mint méltóztatnak látni, a vezetők sem nem örmesterek, sem nem hadnagyok, hanem női tanerők és mindenütt ilyenek vannak kiszemelve. Megengedem, hogy azok az adatok, amelyeket Shvoy püspök ur és Czettler felsőházi tag ur idehozott, valóban helyi tévedések és félreértések, esetleg tulkapások következményeképpen a való tényeknek megfelelnek azon az egy bizonyos helyen, én azonban kérem, hogyha ilyen történik, méltóztassék azonnal jelenteni az országos vezető hivatalában, Béldy altábornagy urnak és az intézkedés éppen olyan gyorsasággal fog megtörténni, mint az itt nálam lévő akta esetében megtörtént. Kiderült, hogy a helybeli nagymágocsi levente egyesület női szakosztályának vezetői több okleveles tanitónő és mások megkérték a leventeparancsnokot, hogy jöjjön el és mutasson be tornagyakorlatokat a lányoknak. Emiatt az eset miatt hangzott el a panasz, hogy a leventeparancsnok tornáztatja a leányokat. Ezért az országos vezető ur intenciója szerint az ezredes, aki ott kerületi parancsnok, kiadta már a rendeletet, amellyel a női leventemunkában való együttműködést a férfi-oktatószemélyzetnek megtiltja még arra az esetre is, ha a női vezetőség őket felkérné. *(Helyeslés.)*

— Ezek az intézkedések mutatják, hogy ahol vannak ilyen félreértések és hibák, ott maga az országos intézmény vezetője és a kerületi vezetők is igyekeznek orvosolni azokat.

— Azt is kérte a püspök ur, hogy a leventemozgalom necsak papiron, hanem a gyakorlatban is legyen valláserkölcsös, hogy a vezetők kapjanak ilyen kiképzést, mert nem kaptak és hangsulyozottan azt mondotta a püspök ur, hogy a megnyitó tanfolyamon szó sem volt valláserkölcsi nevelésről. A püspök urat egészen rosszul informálták, mert az előttem levő tanterv szerint de a most már kiadásra került kötet szerint is, amely magában foglalja a vezetőképző tanfolyam összes előadásait, mutatja, hogy a tanfolyamon a valllás erkölcsi nevelés szempontjairól nemcsak szó volt, hanem nagy és terjedelmes előadásokat tartottak. Mindjárt a bevezető előadást az első napon Beresztóczy Miklós pápai kamarás, a kultuszminisztérium katolikus ügyosztályának főnöke tartotta meg a valláserkölcsi nevelésről. A következő napon egy római katolikus és egy református lelkész — külön-külön természetesen — a valláserkölcsi nevelés jelentőségéről tartottak előadásokat. De több más előadásban is világosan *kifejezésre jutott a valláserkölcsi gondolat, a család és anyanevelés gondolata* és ugyanezeken az előadásokon, valamint az országos vezető minden rendeletében és beszédében kifejezésre jut ez a gondolat, amelyet megnyitó beszédében ugyancsak e tanfolyamon hangoztatott s amelynek egy részletét felolvasom: „A leányleventeintézmény elsősorban az öntudatos magyarrá nevelést tartja feladatának. Nem lehet addig egységes, a haza valamennyi fiát és leányát egyaránt eltöltő közszellemet kialakitani, mig a nemzet ifjuságának leánytagjai nem helyezkednek bele a hősi életszemléletbe. De erősen hangsulyozom, hogy ez nem jelent amazont, sem női zászlóaljakat. A nő kezébe nem való fegyver. Az azzal való gyakorlatozás nem a nő feladata. Ahol ma ilyen kilengés van bizonyos leányszervezetekben, azt azonnal be kell szüntetni. A másik, az igazi feladat az anyaságra nevelés."

— Mindenesetre megállapitható, hogy egyáltalán szó sincs arról, hogy itt valami amazon zászlóaljakat képeznek ki.

Gróf Jankovich-Bésán József: Nem erről van szó!

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter: Különben *a törvény előkészités előtt áll még.* A törvényjavaslat tervezetet most fogom szétküldeni az egyházi hatóságokhoz *(Helyeslés.)* és a tanügyi érdekeltséghez, hogy mindenki hozzászólhasson és azután fog az országgyülés elé kerülni. Nem lehet ma még arról beszélni, mint Shvoy püspök ur tette, hogy a gyakorlat ellenkezik a végrehajtási utasitással, mert végrehajtási utasitás még nincs, nem is lehet, mert még a törvény sem alkottatott meg, tehát ez csak a jövő zenéje.

Gróf Jankovich-Bésán József: De az alantasok hajtsák is majd végre!

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter: Nagyon kérem a felsőházi tag urakat, hogy méltóztassanak, ha ilyen esetleges kilengések, visszaélések vagy helytelen intézkedések tudomásukra jutnának, közvetlenül hozzám, vagy az országos vezető urhoz bejelenteni és az intézkedés a legrövidebb időn belül meg fog történni. *(Helyeslés.)* Ahogyan itt a püspök ur harmadik kivánságában mondta, — amit aláirok, — *az iskolásleányokat és a többi leányt is az iskola falai és a családok falai között kell hagynunk és nem lehet, hogy ez a szervezet ezzel ellentétben álljon, (Ugy van! Ugy van!)* ezt senki nem is kivánja, legkevésbé a honvédelmi miniszter ur, akihez a kérdés intéztetett és jómagam.

A honvédelmi miniszter felszólalása

Báró Fiath Tibor a honvédelmi tárca költségvetésénél kérte, hogy *az elesett hősök családja ne szenvedjen nélkülözést,* majd a levente intézmény szükséges és hasznos voltáról beszélt.

Bartha Károly honvédelmi miniszter válaszolt a felszólalásokra és megköszönte a honvédség működéséről és háborus szerepléséről elhangzott megértő szavakat. Biztositotta a felsőházat, hogy a honvédség és vezetősége a legteljesebb lelkiismeretességgel és a legnagyobb lelkesedéssel látja el feladatát. A honvéd lóvásárlásokról beszélve kijelentette, hogy az utóbbi időben már olyan árakat fizetnek a lovakért, amelyekkel a gazdák is meg vannak elégedve. Az eddigi 700—900 pengő helyett 1100—1200 pengőt fizetnek. Kijelentette, hogy a *tartalékos tisztek* közül azokat, akik a világháboruban is résztvettek és azóta egy bizonyos ideig a nemzeti hadseregben voltak, elsősorban mozgósitás alatt teljesitettek szolgálatot és csapattal együtt dolgoztak, *rövidesen előléptetik.* A nagy tömegek előléptetésére pedig akkor kerül sor, amikor nagy tömegeket kell igénybevenni.

Hosszasan foglalkozott a miniszter *Czettler* Jenő felszólalásának ama részével, amelyben a leventekiképzéssel kapcsolatos honvédelmi tevékenységről beszélt. Megnyugtatta a felszólalót és a felsőházat, hogy ő és *az illetékes szervek teljes mértékben a honvédelmi törvény és végrehajtási utasitás szellemében járnak el.* Ha valahol hibák, vagy tévedések vannak, közöljék vele, orvosolni fogja őket. Az iskolaban való leventenevelést a leggondosabban készitették elő gróf Teleki Pállal.

A honvédelmi tárca költségvetését elfogadták, majd vita nélkül megszavazták az üzemek költségvetését is és *ezzel a költségvetési vita végetért. Horváth* Győző és *Szüllő* Géza felszólalása után *Bárdossy* László miniszterelnök emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Bárdossy László a Délvidék visszacsatolásáról

— *A népek sorsában, a nemzetek életében nincsenek véletlenek.* Minden nemzet életutjának hol boldog, hol keserves fordulatai az isteni Gondviselés akaratából tulajdonképpen már bele vannak irva a nemzet sajátos jellemébe, azokba a tulajdonságokba, amelyek más nemzetektől megkülönböztetik. Bele vannak irva abba a földbe, ahol a nemzet otthont és államot teremtett magának és ahol élnie kell. A *történelem* ezért nem események és állapotok holt egymásutánja, hanem folytonos és *szakadatlan küzdelem a nemzet lényének, hivatásának és küldetésének minél tökéletesebb megvalósitásáért.* Ez történhetik szerencsés, de történhetik nehéz körülmények között.

— A nemzet olyan, mint a folyó, amely hol meredek sziklák között tör magának utat, hol boldog, termékeny, daloló partok között terül szét, hogy aztán ismét sziklák állják el az utját. Sziklák, amelyeken millió és millió könnycseppre törik össze tiszta és ragyogó anyaga, amely-

Fenti készülék MORVAI RÁDIÓ-nál részletre is kapható
VII., Erzsébet-körut 40. Tel.: 221—664, 222—082.

Bemutatás, csere, javitás, árjegyzék
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-ut 60.

sere, részletre is. Olcsó cserék
CHMURA
IV. Ferenciek-tere 2. „R" árjegyzék ingyen

Készpénz, részletfizetés, csere ellenében kapható
Barta és Társa
VI., Podmaniczky-utca 39. VII., Rákóczi-ut 80

Kapható elektrogramofonnal is.
HAHN ARTHUR ÉS TARSAI
VI., ANDRÁSSY-UT 10.
13 éves cég. Tel 113-619

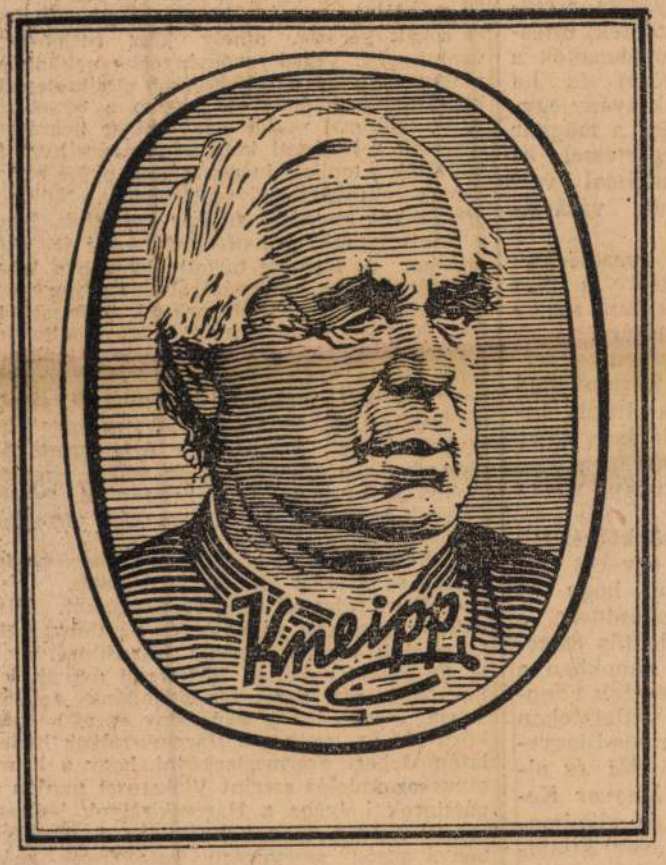

Kövessük tanácsát: együnk mértékletesen, igyuk az egészséges KNEIPP MALATAKÁVÉT!

NYAKIG BEGOMBOLKOZVA,

kényelmetlen ruhákban fürdőztek az emberek, a hölgyek magassarkú cipőkben divatoztak. Általános volt a hit, hogy a friss levegőn való tartózkodás, a napfényben és esőben való járás árt az egészségnek. Szinte természetellenesen éltek az emberek. Ilyen volt a felfogás, amikor Kneipp élt és amikor bennünket — közel félévszázaddal ezelőtt — meglátogatott.

Azóta hálistennek sok minden megváltozott. Városaink egymással versenyezve létesítenek intézményeket a népegészségügy javítása érdekében és fáradhatatlan igyekezettel törekszik az egészséges életmód tanitására a vele foglalkozó tudomány is. Ezt a célt szolgálja a természetszerű táplálkozás tana, melynek felvirágoztatásában a nagy egészségapostol, Kneipp olyan kimagasló és hervadhatatlan érdemeket szerzett. Előadásaival, irásaival és nem utolsó sorban Kneipp malátakávé-jával. Ez az egészséges ital szinte erőkenyér, valósággal folyékony kenyér a kávéscsészében. Ezért szeretik, ezért isszák ma is annyian a

Kneipp malátakávét,

azt a malátakávét, melyet maga Kneipp adott nekünk.

MDK

Kákonyi M. Constantina

Madonna a kis Jézussal, of.

" " " "

M. Egyházművv. kiáll. M.Szal. 1941.II.

Európa körül

Német hadijelentés

Német, olasz és román csapatok a *keleti arcvonal déli szakaszán* légi kötelékek támogatásával *visszavertek* ismételt ellenséges támadásokat és veszteségeket okoztak az ellenségnek.

A szovjet pénteken Rzsevtől délre új erők felvonultatásával újabb nagy támadást kezdett a német arcvonal ellen. Szokatlanul nagy gyalogos és páncélos erők bevetésével megkísérelték a német arcvonal áttörését. A támadások összeomlottak és az ellenség a legsúlyosabb veszteségeket szenvedte.

A hadsereg **és a légi erő 170** ellenséges páncélost megsemmisített, ebből 127-et egyetlen gyaloghadosztály szakaszán. További 36 páncélost veszített az ellenség *Toropectől délkeletre,* ahol saját támadásaink kedvezően haladnak előre.

A körülzárt ellenséges hadosztályokat szűk helyre szorítottuk össze, hiábavaló volt az ellenség minden tehermentesítő kísérlete.

Az *Ilmen-tótól délre összeomlottak* az ellenség ismételt támadásai.

Cirenaicában visszavertük brit páncélosok előretörését. Brit vadászrepülők támadása alkalmával német vadászrepülők és légvédelmi ütegek lelőttek nyolc brit gépet.

A német—olasz csapatok *Tuniziában folytatták támadásaikat.* A *medjerdai* szakasztól délre megrohamoztunk egy szívósan védelmezett ellenséges *hidfőt* és az ott lévő erőket felmorzsoltuk.

Algériában **éjjel-nappal** *bombáztuk* az ellenség utánpótlási kikötőit és ismételten eltaláltunk kikötőberendezéseket és horgonyzó hajókat. Egy német *tengeralattjáró Orannál elsüllyesztett egy amerikai rombolót.*

Kikötővédő naszádok és tengerészeti légvédelmi ütegek *Norvégia* és *Flandria* partján lelőttek *három* brit repülőgépet, a légi haderő légvédelmi ütegei pedig a szombatra virradó éjszaka francia terület fölött egy négymotoros repülőgépet.

Az éj folyamán **egy harci repülő**kötelékünk **megtámadta** *Sunderland* fontos kikötőt és hajóépítő telepet. Nagy tüzek keletkeztek. *Két* német repülőgép eltűnt.

A december **12-ére virradó** éjjel vívott tengeri ütközet **során** német könnyű tengeri erők a *La Manche-csatornán elsüllyesztettek egy brit rombolót,* egy gyorsnaszádot pedig felgyujtottak.

A *Kalinintól* **délnyugatra vívott** harcokban különösen kitüntette magát a 78. gyaloghadosztály *Völkers* altábornagy parancsnoksága alatt, valamint egy rohamlövegosztag.

Olasz hadijelentés

Cirenaicában megtörtük ellenséges páncélgépkocsik előretörését.

Német vadászgépek szembeszálltak vonalaink ellen géppuska- és bombatámadást megkísérlő angol repülőgépekkel és saját veszteség nélkül *hét ellenséges repülőgépet elpusztítottak.* Egy *nyolcadik* repülőgép a szárazföldi egységek légvédelmi ütegeinek találata következtében *zuhant le.*

A tuniszi szakaszon újabb helyi jellegű harcok során kiterjesztettük térfoglalásunkat.

Egy olasz bombavető kötelék heves éjszakai támadást intézett *Bone* és *Philippeville* kikötője ellen és eltalálta a rakodópartokat és raktárakat. A német légi erő afrikai kikötőkben horgonyzó hajókat rongélt meg.

Az *Ióni-tenger* felett vadászgépeink ellenséges repülőgépekkel ütköztek meg és visszavonulásra kényszerítették őket.

Az ellenség pénteken késő délután újabb támadást intézett Nápoly ellen és jelentékeny kárt okozott a kikötő vidékén és a város központjában.

A polgári lakosság vesztesége *57 halott* és 138 sebesült. Vadászgépeink azonnal felszálltak és *három* négymotoros repülőgépet lelőttek, amelyek közül egy *Capri* szigetétől délre zuhant a tengerbe, egy másik *Castellamare di Stabia* öblében, a harmadik pedig *Vallo della Lucania* környékén. Az utóbbi repülőgép tíz amerikai pilótából álló személyzetét elfogtuk. További *két* ellenséges repülőgépet a légvédelmi ütegek lőtték le. *Egy* olasz vadászrepülőgép nem tért vissza; pilótája súlyosan megsebesült.

Néhány bombát dobtak le az elmúlt éjszaka *Prosinono* területén, *Torino* környékén és *Aosta* völgyében. Torinóban a légvédelem eltalált *egy* támadó repülőgépet, mely *Fossano* közelében zuhant le. Legénységének egyik altisztje fogságba esett. Az okozott károk jelentéktelenek.

Egy olasz *tengeralattjáró* két cirkálóból és két torpedórombolóból álló ellenséges hajórajt támadott meg. Az egyik *cirkálót találat érte.*

»AMATŐR« művészi fényképezést csoportosan tanít a világ egyik ismert fényképész-lapillusztrátora. Telefon: 151-575.

Zürichi tudósítónk telefonjelentése

Zürich, december 12.

(A „Magyar Nemzet" zürichi tudósítójának telefonjelentése.) A szombatra virradó éjszaka ismét idegen repülőgépek sértették meg a svájci légi tér semlegességét. Ezúttal gyujtóbombákat is dobtak le a gépekről, mégpedig az Argau kantonban lévő Sins és az Oberwallis kantonban fekvő Raron és Visp vidékén. Megjegyzendő, hogy Raron és Visp a Simplon-vasút egy-egy állomása, a Lausanne—Brigg—Milanó-vonalon. Visp-ben épületkárok voltak, Oberwallis mellett tetőtűz támadt.

A légi tevékenység nyugaton is élénk volt. Ideérkezett jelentések szerint a szombatra virradó éjjel Anglia felől erős bombarajok repültek át a Csatornán. Franciaországban több helyen, így Lyonban is légi riadó volt. Részletes jelentések a légi támadásokról még nincsenek.

*

Az elagheilai fronton negyvennyolc óra óta egyre fokozódik a járőrtevékenység. Kairói jelentések cáfolják ugyan azokat az amerikai híreket, melyek szerint *Montgomery nagyobbarányú hadműveleteket kezdett volna,* **de elismerik, hogy a szombatra virradó éjszaka két nagyobb páncélos járőrkötelék széles fronton akcióba kezdett, melyet brit nehézütegek is támogattak. Nagyszámú bombázógép is részt vett a harcokban.**

*

Washingtoni jelentés szerint *Roosevelt* William *Phillips* volt római amerikai nagykövetet, mint az indiai kormány mellett működő személyes képviselőjét, Új-Delhibe küldte. Phillips már úton van Új-Delhibe, ahol tudvalevően már egy év óta működik egy amerikai delegáció. Phillips most ennek a delegációnak vezetését fogja átvenni. Roosevelt a péntek esti sajtókonferencián közölte, hogy Phillips semmiféle megoldási tervet az indiai probléma tekintetében nem visz magával, de állandó képviselője lesz az amerikai diplomáciának. **Londonban fontosnak tartják** Phillips megbízatását, annál is inkább, mert őt mint Amerika egyik legkiválóbb diplomatáját ismerik.

*

A marokkói rádió szombat reggel jelentette, hogy *Giraud,* aki pénteken repülőgépen Rabat-ba érkezett, *Nogues* tábornokkal, a francia főbiztossal kezdett tárgyalásokat. A marokkói szultán Giraud-t kihallgatáson fogadta. Hivatalosan azt hangoztatják, hogy Giraud a nyugatafrikai francia csapatokat fogja megszemlélni. Ezeket a csapatokat most látják el amerikai fegyverrel és hadianyaggal.

*

Észak-Burmában megindult a harci tevékenység. A kezdeményezés japán részről indult ki. Mintegy *hatezer főnyi* japán csapat csütörtökön támadást intézett a Szalvin folyó felső folyásánál Tengyehtől északra levő kínai csapatok ellen és a legutolsó jelentések szerint a harcok folyamatban vannak.

*

Ankarából jelentik: A török kormány hivatalos jelentés szerint *az amerikai kormány* 15.000 tonna búzát szállít Törökországba az otani kenyérhiány enyhítésére. Miután más semleges államokkal való tárgyalások semleges hajók rendelkezésre bocsátásáról nem vezettek eredményre, Washington hajlandónak mutatkozott a búzát a *Szuezcsatornán át* saját hajóival szállítani Basráig, ahol a gabonát török hajókra fogják átrakni.

*

A keleti hadszíntérről érkezett jelentések szerint a szovjet hadvezetőség újból nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a kezdeményezést ismét magához ragadja. *Egyre erősbödő harcokat jelentenek Sztalingrádtól északra és délnyugatra, valamint a toropeci szakaszon,* ahova, úgy látszik, új szovjet erősítéseket küldtek. *Támadásokkal kísérletezik a szovjet Rzsev és Veliki Luki között,* valamint a legújabb hírek szerint Sztalingrádtól délnyugatra, *Kotjelnikovo előtt is.*

Nobeldíj-nyertesek newyorki összejövetele

Rómából jelenti a *Stefani:*

New Yorkban hír szerint a Nobel-díj tizenegy nyertese összejövetelt rendezett, amelynek során politikai nyilatkozatok hangzottak el. Thomas *Mann,* aki nem jelenhetett meg és akinek beszédét Erika leánya olvasta fel, valamint Harold *Urey,* nyilatkozatában kiemelete, hogy *a jövő rendkívül heves összeütközést hozhat az angolszász hatalmak és a szovjet között.* A hír azért különösen érdekes, mert kitűnik belőle, hogy még a Nobeldíj-nyertesek körében is, *akik tiszta szívből kívánják az úgynevezett egyesült nemzetek győzelmét,* tisztában vannak azzal, hogy az angolszász nemzetek és a szovjet között a közös veszély pillanatában is igen nehéz egyetértés teljesen lehetetlenné válik a béke helyreállta után. Anglia és az Egyesült Államok esetleges surlódásain kívül az angolszász és a szovjet imperializmus között elkerülhetetlen surlódások csak újabb nyilt bonyodalomra és újabb világháborúra vezethetnek. *(MTI.)*

Roosevelt: A tengelyhatalmak jelenleg kiengedték kezükből a kezdeményezést

Amszterdamból jelenti a *Német Távirati Iroda:*

Roosevelt a kölcsön- és bérbeadási szerződésről a kongresszusnak tett hetedik jelentésében — mint a brit hírszolgálat Washingtonból közli — a többi között még kijelenti, hogy a háború új szakaszába lépett. A tengelyhatalmak — mondja *Roosevelt* — „legalább is ideiglenesen" kiengedték kezükből a kezdeményezést. Az Egyesült Államoknak mindent meg kell tennie, hogy megakadályozza a tengelyt a kezdeményezés visszaszerzésében.

Ganzenmüller a kontinens közlekedésének egységesítéséről

Berlinből jelenti az *NST:*

Ganzenmüller német közlekedésügyi államtitkár Münchenben előadás keretében ismertette a német Birodalmi Vasútak háborús munkateljesítményét és a háború utáni időkre vonatkozó terveit. Ganzenmüller adatai szerint a Birodalmi Vasútak 1937-ben mindössze 54.500 kilométert átfogó hálózata 1942 decemberéig 161.000 kilométerre növekedett. A cseh-morva protektorátus, Németalföld és a megszállt nyugati területek vaspályáinak bevonásával a német Birodalmi Vasutak Európa közlekedésének legfontosabb tényezőivé váltak. *Ganzenmüller* államtitkár a háború utáni idők feladatairól szólva rámutatott, hogy a mostani háborút megelőzően Európa közlekedése több kisebb hálózatra hullott szét. A béke nagy feladataival csak úgy lehet megbirkózni, ha Európa közlekedését *egységesítik,* mondotta.

Fekete »Légó papir« KÓRÓDINÁL IX., Mester utca 21.

Miért „VILÁGMÁRKA"?

Mert messze külföldön is ismerik a háromfejes márkát és tudják, hogy az ORION gyártmányok évről-évre a *legjobbat és legujabbat nyujtják*

ORION RADIO

MINDEN ORION-RÁDIÓKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL BEMUTATJA

Bemutatás, csere, javítás, árjegyzék Sternberg hangszergyár, Rákóczi-ut 60.

BEMUTATJA: MARNITZ VIII., József-körut 37. Szolnok: Kossuth-tér 1. Szeged: Széchenyi-tér 2. Gyöngyös: Kossuth-u. 8. Mohács: Szt. István-u. 40.

Tekintse meg modern rádió osztályunkat MOGYORÓSSY hangszergyár, Budapest, Rákóczi-út 74

Készséggel bemutatja: SCHMIDT VI., Teréz-körút 29. Telefon 114-596

A Belváros szolid szaküzlete KONCERT IV., Váci-utca 23. Telefon: 18-12-55.

Kaphatók Müller Rádió-nál Vilmos császár-ut 88. Telefon 128-088.

Szakszerűen bemutatja Hoffmann Rádió Szent István-körut 19. Telefon 120-531

Kapható elektrogramofonnal is HAHN ARTHUR és TÁRSAI VI., Andrássy-ut 10. T. *113-619. 32 éves cég

Újabb német vizsgálat a hadifoglyok megbilincselése kérdésében

Zürichből jelenti a *Bud. Tud.:*

A *Neue Zürcher Zeitung* berlini jelentése szerint a német fővárosban is *kedvezően fogadták* a svájci kormány közvetítő lépését a hadifoglyokkal való bánásmód kérdésében, Németország és Nagy-Britannia között **akuttá vált konfliktus kiküszöbölése végett.** Német részről a kérdésben újabb pozitív vizsgálatot folytatnak le, úgyhogy rövidesen állásfoglalás várható. Minden jel arra mutat, hogy a svájci kormány lépése Berlinben is eredményt ér el.

További letartóztatások Franciaországban

Vichyből jelenti a *Német Távirati Iroda:*

Mint a **francia rádió pénteken este** közölte, a francia rendőrségnek a kommunisták és terroristák elleni intézkedései igen eredményesek voltak. Marseille területén nagyszabású kommunista szervezetet fedeztek fel. Vezető tagjai közül huszonkettőt letartóztattak. Többnek közülük része volt a közelmultban elkövetett robbanóanyag-merényletekben. A házkutatások folyamán nagymennyiségű propagandaanyagot foglaltak le. A vizsgálat folyik. Clermont-Ferrandban néhány terroristát letartóztattak és több, mint 30.000 propagandairatot lefoglaltak. A letartóztatott terroristákat merényletekben való részvétel miatt vád alá helyezték. Párizsban a rendőrség letartóztatott 18 terroristát, akikre rábizonyult, hogy részük volt az október óta elkövetett tíz merényletben. *(MTI.)*

Amerika finnországi követe szabadságra megy

Helsinkiből jelenti a *Bud. Tud.:*

Schönfeldt, az Egyesült Államok helsinki követe, hír szerint, már rég óta kért, azonban csak most engedélyezett szabadságának kitöltésére hazautazik az Egyesült Államokba.

KARÁCSONYRA KÖNYVET AZ IFJÚSÁGNAK

GYULAI PÁL: Gyermekmesék. Díszkötésben 8 P. Örökéletű népi mesekincs, Györgyfi György színpompás képeivel

Cserkészlányok! Leventelányok! GEŐCZE ANNA: Viola első táborozása. Díszkötésben 6.60 P. Egy leánytábor vidám élete

ANDERSEN legszebb meséi. Díszkötésben 8.80 P. A meseirodalom klasszikusának tündérszép meséi, Fáy Dezső színes képeivel

ATHENAEUM

MINDENKI KARÁCSONYFÁJA ALATT
Mimóza-tól legyen az ajándék!

Függöny, ágyterítők, Asztalterítők, vitrinkendők Vert csipketerítők
Diss- és ágypárnák Zsebkendők, Zsebkendődobozok minden méretben.
A felsorolt cikkek nagy választékban kaphatók!
Mimóza kézimunka-üzletben, VIII. József-körút 11

A latin magyarság

Az az előadás, amellyel a miniszterelnök a budapesti olasz kultúrintézetet megnyitotta, rendkívüli jelentőségű volt. Több volt ez a legmesszebbmenő udvariassági gesztusnál is a baráti és szövetséges állam iránt. Több volt egyszerű kormánynyilatkozatnál. Nem is merő politikai aktus volt: egy nemzet vallomása. Amit a miniszterelnök a magyarországi latinitás történetéről elmondott, az a magyar nemzeti szellem életrajza. Mert a magyarság európai élete nem volt más, mint az, hogyan vált szellemében latinná, mivé fejlesztette önmagában a római örökséget, hogyan és mivel szolgálta, őrizte, virágoztatta és terjesztette. Ez az értelme a miniszterelnök előadásának is. Ez az az eszmény, amelyet a nemzet minden időben szolgált, politikáját is ehhez alkalmazta, néha nem könnyű körülmények között. A politika alakul a viszonyok erejére, kormányok jönnek és mennek egy nemzet élén, közvetlen céljaik változnak. De van a nemzet életében egy állandó irány, egy mélyen fakadó áramlás, amely örök és a nemzeti élet igazi éltetője és ez több mint politikum. Boldog pillanat az, mikor hivatalos tényezők e szellem szavait mondják. S boldog politikus, aki ezt kimondhatja

Különösen három mozzanat fontos a miniszterelnöki beszédben. Az egyik az, hogy a magyar latinitás, humanizmus és renaissance nem gyökértelen idegen ültetvény nálunk. A hajdani dicső Magyar Birodalom — nemzetünk és nemzetiségünk bölcsője — a római Pannonia földjéből nőtt ki, mely Itália hagyományát őrizte. E hagyomány az eredeti forrás új oltásával táplálva, sajátos hazai fejlődésben teljesedett ki és a magyart szíve, lelke, szelleme utolsó porcikájáig átjárta. Országa a latinság őrhelye volt e tájon és terjesztője. És ez a latinitás sajátos magyar latinitás volt, humanizmusa magyar humanizmus, renaissance-a magyar renaissance. Az egész fejlődés szerves hazai hagyományokon táplálkozott. Valóban, amint az olasz nemzet az antik Róma emlékeiből a maga nemzetiségét bontotta ki, ugyanakkor Mátyás udvarában kivirágzott ugyane antik Róma szellemével beoltott ősi hagyományainkból az a szittya-magyarság, amely megőrizte a szerves fejlődésben a régit és kiteljesedett formájában az egész későbbi fejlődés alapja lett. A másik fontos pont annak a felmutatása hogy a magyarságot a latinitáshoz és humanizmushoz természetes hajlama, jellemének nemzeti sajátossága vezette. Nem véletlen, hogy e kultúrához csatlakozott, nem külsőség felvétele. A magyar humanista a szónak emberséges értelmében is, állapította meg a miniszterelnök. Ne is legyen más. S itt ki kell emelni azt a büszke kijelentést is, amit a „római jellem"-ről a magyarsággal kapcsolatban mondott. A „római jellem" valóban magyar hagyomány. S ez a hagyomány ma is kemény parancsa a nemzet géniuszának. A harmadik különösen fontos mozzanat is hozzá csatlakozik. A politikai. Mert a miniszterelnök arra is rámutatott, hogy latinitásunk és humanizmusunk, melyhez akkor szegődtünk, örökre és felbonthatatlanul, amikor első királyunk Rómához fordult és nem valamely másik hatalmához az akkori világnak, létünk és nemzetiségünk záloga volt. Igen, ebben leltük fel hivatásunkat és nemzeti lényegünket Ez őrizte és csakis ez őrizheti önállóságunkat, függetlenségünket, szabadságunkat, ez a biztosítéka. mint ahogy mindig is ez volt, mert Európának, mellyé a latin Róma szelleme terjeszkedett, ennek a hivatásnak a teljesítéséért, ebben az egyetemes jelentőségű szolgálatban van szüksége Magyarországra. Tudtuk és tudnunk kell, hol a helyünk.

És hol mondta volna el mindezeket a magyar miniszterelnök. ha nem ott, ahol elhangzottak? Testvéri körben. Mert most is rádöbbenhettünk, hogy van valami, ami sokkal mélvebben összefűz, mint akár a fajiság, a vér, akár a nyelv hangjainak véletlen rokonsága, valami, ami mélyen és igazán testvérekké tesz: *a szellem*. A közös eszmények, egyetértő akarat és a szeretet.

Joó Tibor

„A Mai Nap"-ot egy hétre betiltották

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: **A m. kir. belügyminiszter 546.603—1942/VII.—a. szám alatt kelt rendeletével a Budapesten Hegedüs Gyula felelős szerkesztésében és „A Mai Nap Újságkiadó Rt." kiadásában megjelenő és a Hungária Hírlapnyomda Rt. budapesti nyomdájában előállított „A Mai Nap" című politikai lap további megjelenését és terjesztését az 1939:II. t.-c. 151. §-ának 3. bekezdése alapján az országnak az említett törvényhely által védett érdekeit veszélyeztető és pedig a lap 1942. évi december 12-én megjelent 281. számában közzétett közleménye miatt bezárólag 1942. évi december hó 19-éig betiltotta.**

A mágnások megválasztották felsőházi tagjaikat

Szombaton a magyar mágnásvilág 25 rendes és 44 póttagot választott a felsőházban. Délelőtt tíztől délután két óráig választották meg a rendes tagokat, délután három órától este hat óráig szavaztak a póttagokra. Három nappal ezelőtt a választásra jogosult főrendi családok tagjai tizenegy tagú jelölőbizottságot küldtek ki. A jelölőbizottság, amely gróf *Károlyi* Gyula volt miniszterelnök elnöklete alatt ülésezett, összeállította a hivatalos listát. A szombati választáson, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg a mágnásvilágban, ez a hivatalos lista győzött.

Öt felsőházi tagot választott Pest vármegye rendkívüli közgyűlése

Pest vármegye törvényhatósági bizottsága a vármegye székházának dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöklő dr. *Viczián* István főispán közölte, a rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgya öt felsőházi rendes és kilenc felsőházi póttag megválasztása.

Ezután dr. *Blaskovich* Lajos vármegyei főjegyző olvasta fel a belügyminiszternek a felsőházi tagok megválasztásával kapcsolatos leiratát, amelyből kiderült, hogy Pest vármegye *a korábbi nyolccal szemben kilenc felsőházi tagot választ*, ugyanis a törvény értelmében a vármegye országgyűlési képviselőinek számát 32-ről felemelték 35-re. Az év végével öt felsőházi rendes tag mandátuma szűnik meg és ezeket a helyeket töltötte be a közgyűlés.

A közgyűlés ezután titkos szavazással Pest vármegye felsőházi rendes tagjaivá választotta *Kolossváry* Mihályt, *Mocsáry* Dánielt, dr. *Muzsik* Olivért, *Endre* Zsigmondot és *Wekerle* Sándort. Felsőházi póttagok lettek: *Hoffer* László, *Nemeskéry-Kiss* Sándor, *Inárcsy-Farkas* Ferenc, *Molnár* Antal, *Szabóky* Jenő, *Rabár* Pál, *Szücs* Gyula, *Zoltán* Béla és *Szigethy* Gyula. *(MOT.)*

Bars-Hont vármegye törvényhatósági bizottsága rendes felsőházi tagokká gróf *Révay* István földbirtokost és Felsőőri *Farkas* Géza földbirtokost, póttagokká *Kovács-Sebestyén* József református lelkészt és ifj. *Kiss* István kisgazdát választották meg.

Zala vármegye törvényhatósági bizottságának most tartott közgyűlésén felsőházi tagnak dr. *Tarányi* Ferencet, gróf *Somssich* Antalt és *Uzdóczy-Zadravetz* István ny. tábori püspököt, Muraköz szülöttét választották meg.

Fejér vármegye törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlésén *Szluha* Aladár felsőházi tagot újabb tíz évre ismét megválasztotta.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága közgyűlésén dr. *Medvigy* Ferenc gyógyszerészt, a város törvényhatósági bizottságának tagját választották felsőházi taggá, míg *Mónus* Sándor cipőgyári igazgató lett a póttag.

Debrecen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága szombaton egy felsőházi rendes s egy póttagot választott. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul, hogy tíz éven át volt felsőházi tagja, *Magoss* György ny. polgármester előrehaladott korára való tekintettel nem vállalja tovább a megbízatást. Felsőházi rendes taggá Szentpéteri *Kun* Béla egyetemi tanárt, póttaggá *Makkai* Sándor egyetemi tanárt választották meg.

Győr, Moson és Pozsony egyelőre egyesített vármegyék most megtartott rendkívüli közgyűlésén felsőházi taggá újból vitéz *Bittera* Miklóst, póttaggá pedig dr. *Guth* Béla gazdasági főtanácsost és *Szücs* Géza plébánost választották meg.

Győr szab. kir. város rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen felsőházi taggá dr. *Füves* Károly ügyvédet, póttaggá pedig *Fekete* Kálmán bizottsági tagot választották meg.

Végre magyar nyelven is megjelent:
H. de Montherlant világhírű könyvsorozata:
Lányok I. II.
Ára fűzve (2 kötet) . . 22.— P
Kötve . . . . . 27.60 P
A két kötet a teljes sorozatot tartalmazza:
Lányok; Szánjuk a nőket
A jó ördöge; A leprások
Csak a legnagyobb francia írók nyujtanak oly nagyfokú élményt, mint Montherlant. A francia akadémia nagy díjával kitüntetett munka
Az ifjuságí könyvek remeke:
KAPOSY K. ÖDÖN:
MATRÓZ VOLTAM
Megtekinthető minden könyvesboltban!

200—300 kva. forgóáramú
generátort keresünk megvételre
Ajánlatokat „Textilgyár" jeligére Leopold Cornél hirdetőirodába, Teréz-körút 3. kérünk.

Karácsonyra veszi, nyáron is örül neki — ha Balatonföldváron vásárol villatelket. Minden telek befásítva, villany, vízvezeték, csatlakozási lehetőség. Mérsékelt árak! Kedvező részlet! Tájékoztató Balatonföldvár fürdő r. t. parc. irodája, Bpest, Aulich-u. 7, I. em. Telefon 121-749

Rendelet a munkások gyermeknevelési pótlékáról

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A *Budapesti Közlöny* vasárnapi száma közli a minisztériumnak 7310—1942. M. E. számú rendeletét az iparban (kereskedelmben), valamint a bányászatban és a kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938:XXXVI. törvénycikk egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése tárgyában. A rendelet szerint a gyermeknevelési pótlékot az igényjogosultak a háború idején, de legkorábban az 1942 július 31. napja után a nem hivatásos állományban teljesített tényleges katonai (csendőrségi) szolgálata egész tartamára ki kell fizetni, feltéve, hogy az igényjogosult az említett szolgálatra való bevonulását megelőzően az 1938:XXXVI. törvénycikk alá eső vállalatnál legalább három hónapon át munkaviszonyban állott. A gyermeknevelési pótlék az olyan igényjogosultat is megilleti, aki közérdekű munkaszolgálatot teljesít.

A rendelet egyúttal a gyermeknevelési pótlék összegét is felemeli. A pótlék összege ezentúl: egy gyermek esetében 7 pengő, két gyermek esetében gyermekenkint 8—8 pengő, három gyermek esetében gyermekenkint 10—10 pengő. E rendelkezés szempontjából azonban csak azokat a gyermekeket (ideértve az unokákat is) lehet számításba venni, akik után az igényjogosultnak a törvény értelmében gyermeknevelési pótlék jár. A felemelt összegű pótlék decembertől kerül kifizetésre.

Ugyancsak a *Budapesti Közlöny* vasárnapi számában jelent meg a 77.500/1942. Ip. M. számú rendelet, amely szerint az iparügyi miniszter a gyermeknevelési járulékegység mérvét az 1942. számadási évre — az eddigi megállapítását módosítva — 55 pengőben állapította meg. A gyermeknevelési járulék fizetésére kötelezett vállalatok kötelesek ennek folytán a terhükre az 1942. évre már megállapított gyermeknevelési járulék 10 százalékának megfelelő összeget, a szakmai családpénztárhoz legkésőbb 1943 január 5-éig befizetni.

Az 1943. évre a járulékegység mérvét az iparügyi miniszter ideiglenesen 80 pengőben állapította meg. A vállalatok a törvényes rendelkezések szerint előlegül szolgáló befizetéseket a 80 pengős járulékegység és az 1941. évi átlagos munkáslétszám alapulvételével — az ezután járó 5%-os fenntartási hozzájárulással együtt — az érvényes rendelkezésekben meghatározott időben kötelesek teljesíteni.

Megnyitották a Magyar Betlehemesek művészi kiállítását a Vigadóban

A Betlehem, az Istenember születése gyönyörű misztériumának, a tiszta keresztény gondolat bölcsőjének állít magyar vonatkozású, a honi talajban gyökeredző emléket a Magyar Betlehem-mozgalom, amely a mult évben alakult meg s ezidén már szépen szervezett művészi értékű karácsonyi kiállítást rendezett a Vigadó különtermében. A hatalmas kiállítási csarnokteremben magyar művészek eredeti Betlehem-kompozícióit mutatták be s a szebbnél-szebb munkák az örökszépség művészi formanyelvén hirdetik a karácsonyi gondolat elmélyítését, Betlehem keresztény jellegének kidomborítását és — nem utolsó sorban — a magyar művészet izmosságát és mélységes hitét. *Molnár* G. Pál, *Kontuly* Béla, *Mezey* Artur, *Feszty* Masa és *Kálcsyi* Konstantina művei érdemeltek különös említést, de mozgalmasság, ízlés és képzelet-gazdaság jellemez kivétel nélkül minden magyar munkát.

Az *Emericana Magyar Betlehemesek* kiállítását szombaton délben 12 órakor nyitották meg ünnepélyes keretek között a Vigadó különtermében. Számos társadalmi és közéleti előkelőség, a művészi és egyházi világ reprezentánsai jelentek meg, köztük dr. *Kammermayer Oszkár* tanügyi főtanácsos, *Kósa* Kálmán miniszteri osztályfőnök, a Képzőművészeti Főiskola tanári kara, a Jezsuita-, a Ferences-, a Pálos-rend sok kiküldöttje, az Emericana hölgytársasága, a priorisszák és sokan mások.

Dr. *Schwartz* Elemér egyetemi tanár, a Magyar Betlehemesek elnöke üdvözölte a megjelenteket és felkérte P. *Uzdóczy-Zadravetz* István ny. tábori püspököt a kiállítás megnyitására. A püspök magasszárnyalású megnyitó beszédében azt fejtegette, hogy amit a falakon és a kiállítási teremben látunk színben és formában, az *csak halvány másá annak a ragyogó alkotásnak, amelyeknek a lélekben kell élni, Betlehemről és Krisztus megnyilatkozásáról, ami a békét jelenti.* Meleg szavakkal mondott köszönetet az egész magyar betlehemi mozgalom lelki motorjának és legfőbb irányítójának: dr. *Schwartz* Elemér egyetemi tanárnak. A jelenvoltak ezután a Képzőművészeti Főiskola rektorának irányítása mellett megtekintették a művészi szépségű kiállítást, amely december 24-éig marad nyitva délelőtt 10-től este 6-ig a Vigadóban és minden érdeklődő megtekintheti.

Műszaki nagyvállalat keres:
egy a szakmában több éves gyakorlatot teljesített és árazásban jártas
számlázási tisztviselőt,
egy több éves gyakorlattal rendelkező
gyors- és gépírónőt,
két a szerszámszakmában tanult több éves gyakorlattal rendelkező
kiszolgáló segédet,
egy lehetőleg műszaki szerszámszakmában már működött
irattárost,
két üzleti gyakornokot és egy
kezdő gyors- és gépírónőt
Őskeresztények vagy az 1939. IV. tc. alá nem esők az állást azonnal elfoglalhatják. Ajánlatokat „Műszaki nagyvállalat" jeligére Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29. kérünk.

MODERN SZEMÜVEGEK
HATSCHEK EMIL
ANDRÁSSY ÚT 13

Kákonyi Konstantina

Betlehemje az Emericana kiáll.-án.

N.U.942.XI.8.

Kákonyi Konstantina, MDK

művei érdemeltek különös említést.

Megbyitották a Magyar Betlehemesek művészi kiállitá
át a Vigadóban.
Magyar Nemzet. 1942.dec.13. 4.1.

MDK

Kákonyi M.Konstantina

Szt.Margit, of.

Keresztut v. állomás

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. 2.kiáll.
Mohács, 1944.

MDK

Kákonyi M.Konstantina

Szt.Margit, of.

Keresztut v.állomás

Pécsi Képzőmüv. .... Társ. 2. mohácsi kiáll. 1944. jan.

MDK

~~Kákonyi M. festő~~

Kákonyi M. Konstantina festő

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Kákonyi M. Constantina MDK

Zászló. Himzett selyem

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Kákonyi M. Constantina MDK

Madonna a kis Jézussal I-II. olf.

Magyar Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Kářonyi Mária Constantin

1943-ban Koll. Kiřk. a Városi Mus. 1944-ben Róma. Allilólog Amerikában szet. tanár.

~~(Szül Bán 1935~~.

Miskolczy Ferenc,
Baja répromúménete a XX. n-ban
kézirat MDK-C-II,, 599/2

17 l.

Kákonyi M. Constantina.

Katol. Szemle. 78-81. l.
1941.

Kákonyi Teréz

Kápolnadimítéseivel elnyerte az Oberbauer egyházművészeti cég egyik 50 pengős díját a Képzőművi. Főiskola kiállításán

Magyarság 1937 IV-9.

Kákonyi Konstantina

Alkotása az Esericana betlehemes kiáll.-án.

N.U.942.XII.19.

KÁKONYI Konstantina

kiáll. ESZTERGOm,Keresztyény Múzeum,1992
ism. PROKOPP Mária = Múzeumi Hírlevél,13,1992,11. 323-324.

mert közben azt gondoltam végig
mint hogy ezek valóban csucsmüv
nyitás, hogy ahhoz képest, másod
egyáltalán melyik ajobb, mondju
fiatalkoru .....-e vagy ilyes
hogynem mulatságos kérdés, mert
a hetedik helyen, már. Ez már ak
hogy az ilyesfajta itéletmondás,
ez nemcsak kizárólag a csucsmüve
nagy dolog, ami tulajdonképpen a
és az már azt hiszem, hogy egy
én a 19. században egyszerüen gy
közönség szintjén is utálni, mer
zat, de

KÁKONYI Konstantina

Kákonyi Konstantina kalocsai iskolanővér, festőművész kiállitása a Keresztény Múzeumnak adományozott műveiből, Esztergom, Keresztény Múzeum, 1992. okt. 4. - december 31. bev. Prokopp Mária. - Esztergom : Keresztény Muzeum, 1992 [6] p., ill.

h í v ó

-én este 1/2 8-kor rendezendô

t-estünkre

melletti beszélgetésre
(Bp. V. Vigadó tér 1.) tartunk.

a szerkesztôség nevében

Sinkovits Péter
fôszerkesztô

tak Szent Jánosra emlékező szimpóziumot májusban a törökországi Efezusban a Ferences Intézet és az Antonianum lelkiségi központ szervezésében. A megnyitó ünnepségre az Efezus melletti Selcuk városházának dísztermében került sor *Carlo Maria Martini* milánói bíboros érsek és I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka képviselőjének jelenlétében. A szimpózion szervezője, P. Luigi Padovese rámutatott: Efezus az elsők között tapasztalta

ráció és a pluralizmus. A tíz éve megrendezésre kerülő szimpózionok új, tudományos távlatokat nyitottak meg Szent János apostol működésének kutatásában, és ezzel egyidejűleg hozzájárultak az iszlámmal kapcsolatos előítéletek lebontásához. A megnyitó után Martini bíboros ünnepélyes szentmisét mutatott be Szent János sírjánál, emlékeztetve az apostol írásaira, melyek alapvetőek az egész kereszténység számára.

Az ortodox egyházak életéből

A kubai egyházpolitika liberalizálódása nyomán felébredt hosszúra nyúlott, kényszerű álmából a kubai ortodox egyház, melynek 20-30 ezer híve él a szigetországban. A kubai ortodoxok évtizedekig teljes vallási elszigeteltségben éltek — amint Athenagorasz, Közép-Amerikáért felelős metropolita fogalmaz — „sokáig csak annyit tudtak magukról, hogy nem katolikusok".

Az észt ortodox egyház két éve szakadt ketté: a tallini patriarhátus azóta moszkvai irányítás, az ökumenikus patriarhátus pedig a konstantinápolyi patriarhátus befolyása alatt áll. Utóbbi élén nincs metropolita, I. Bartholomaiosz pátriárka a 65 éves *Szimon Kruskovot* tette meg az egyház lelki vezetőjének, aki egykoron a tallini patriarkátus metropolita-jelöltje volt.

A Milo Djukanovic vezette koalíció, a „Da zivimo bolje" (Hogy jobban éljünk) győzelme után alighanem még erősebbé válnak azok a hangok, amelyek az országrész önállóságát szorlamazzák. Mind népszerűbbé válik eközben a világ-ortodoxia által el nem ismert montenegrói pravoszláv egyház. A választások előtt egyébként a szerb pravoszláv egyház Djukanovicot támogatta — a szövetségi elnök Milosevicshezhű Bulatovic-vezette Szocialista Néppárttal szemben. **(s.b.)**

vás e téren Algériában valóban rettenetes — mondotta az algériai karitász felelőse, Denise Gonzales.

MK

Arab kereszté tanácskozás

Az iraki fővárosban június 8-án nyílt meg az arab keresztény egyházak harmadik nemzetközi konferenciája, „Az egyház a béke és az emberiség szolgálatában" címmel. A konferencián nagy számban vesznek részt a Pax Christi mozgalom olaszországi tagjai is. A Szentszéket *Roger Etchegaray* bíboros, a Iustitia et Pax Pápai Tanácsának elnöke képviseli. A „Petra" jordániai hírügynökség közlése szerint szombaton a főpásztor Ammanban találkozott Husszein királlyal, hogy megköszönje a közel-keleti béke érdekében tett erőfeszítéseit.

„Az igazi béke csak a társadalmi igazságosság és az emberi szolidaritás alapján valósulhat meg — írja *Achille Silvestrini* bíboros, a Keleti Egyházak Kongregációjának prefektusa a konferenciához intézett üzenetében. Emlékeztetett rá: Ábrahám, a három monoteista vallás

Mária által Jézushoz!

Kákonyi Konstantina: Pasaréti Madonna (1944)

Idén májusban, 16 év után ismét ott ragyogott a pasaréti plébániatemplomban, a szentély főhelyén Kákonyi Konstantina kalocsai iskolanővér kiváló művészi alkotása, a fémlemezekből alakított, festett, aranyozott, három méter magas Ferences Madonna. Az Ég Királynője a ferencesek barna ruhájában jelenik meg, a barna szerzetesi fátyol felett aranykorona ékesíti. Dicsfényében a hét arany csillag Mária hét örömére és hét fájdalmára utal, amelyek tiszteletét a ferencesek fogalmazták meg.

Az Istenszülő széttárja köpenyét, és bemutatja az előtte álló Isteni Gyermekkirályt aranypalástba öltözve, fején arany koronával és kezében arany jogarral. Mária aranykeresztekkel ékes királynői palástja méltó hátteret képez a Megváltó-Király számára. A drágakövekként tündöklő kis aranykeresztek már a feltámadás dicsőségére utalnak, míg a király gyermekalakja a Megtestesülés tényét, a karácsony örömét hirdeti. A mű a mennyország időtlen dicsőségét jeleníti meg. Talapzata nincs, függ, lebeg a sárgás drapéria előtt, a szentélyfalat kísérő magas, karcsú árkádsor középső nyílásában, mint valóságos jelenés. Az alumínium-lemez csipkeszerű áttörtsége a Madonna ruháján és fátylán, fokozza a mű könnyedségét, légiességét. A köpeny három-három fémsávját ívesen fodrozódó, félkört képező aranyozott szegély fogja össze, amely a széttárt köpeny realitását és dekorativitását egyaránt jelzi.

A mű a II. világháború utolsó évében készült, és a világégés elmúltával, 1945 május első vasárnapján áldotta meg P. Schrotty Pál tartományfőnök. Rendeltetése, hogy minden májusban és októberben a szentély apszisában, a három-három festett adoráló angyal között buzdítson az igazi Mária-tiszteletre: Mária által Jézushoz!

A lényegreszorítkozóan egyszerű, monumentális, mélyen expresszív erejű művészi alkotás nagy hatással van minden érző emberre. Rónay György 1949. május 16-án ezt írta naplójába: „Tegnap délután sétából jövet bementünk litániára a pasaréti templomba. Ahogy ott álltam szemközt Kákonyi Konstantina aranyleplével, egyszerre elfogott egy már régen nem tapasztalt érzés: az élet nagy tágasságának érzése, ... a kegyelem szárnysuhogása."

Kákonyi Konstantina ez év április 16-án tért haza az Örökkévalóságba. Az Új Ember a május 17-i számban emlékezett meg kimagasló művészi munkásságáról, amelyet remélhetően még ebben az évben megismerhetünk Budapesten.

Prokopp Mária

Szeretettel meghívjuk a kiállítás megnyitójára

1992. október 4-én du. 4 órára

az esztergomi Keresztény Múzeum földszinti termeibe

Köszöntőt mond: dr. Paskai László
bíboros, prímás, érsek

A kiállítást megnyitja: dr. Prokopp Mária
művészettörténész

Közreműködik: Reményi József
és
Reményi László

Tájképek és személyek a Bibliából. Monoprint

1. A hegyek olvadnak
2. Napkelte
3. Hazatérők
4. Felhőszakadás
5. Földindulás
6. Kiégett táj
7. Közel az Isten napja
8. Az elszabadult tenger
9. Földindulás, Földrengés
10. Sötétedik
11. Piéta
12. Izaiás
13. Illés
14. Isten szolgája

Bibliai személyek, események. Szénrajzok

15. Szt. Mihály
16. Mózes
17. Levétel a keresztről
18. Ker. Szt. János
19. Hénok
20. Örök evangélium
21. A hazatérő
22. A kiáltás

Képek Illés próféta történetéből. Monoprint

23. Itt vagyon Illés
24. Illés könyörög az Úrhoz
25. A gyermek életrekelt
26. Illés felébred
27. A nagy út előtt
28. Útban Hóreb felé
29. Illés várakozik
30. Illés és Elizeus
31. Illés égbeszáll
32. Illés a pusztában

Arany-ezüst képek

33. Vejnemöjnen
34. Ajnó
35. Lonhi Pohjola úrnője
36. Marjatta
37. Látomás
38. József az álomlátó
39. A Messiás kora

Apokalipszis

40. Szt. János Patmosz szigetén
41. Az első pecsét feltörése
42. A második pecsét feltörése
43. A harmadik pecsét feltörése
44. A negyedik pecsét feltörése
45. Az ötödik pecsét feltörése
46. A hatodik pecsét feltörése
47. A hatodik pecsét (b)
48. A fekete nap
49. A vérvörös hold

Kozmikus tájképek a Bibliából

50. A vízözön (a)
51. A vízözön (b)
52. A vízözön (c)
53. Isten büntetése (a)
54. Szodoma és Gomorra (b)
55. Paradicsom kertje (a)
56. Paradicsom kertje (b)
57. Az ég eltűnt
58. Az Isten ítélete
59. Szól a harsona (a)
60. Harsonaszó (b)
61. Szt. János látomása
62. A hatodik pecsét
63. Genezis
64. Genezis (Első nap)
65. A Teremtés második napja
66. A Teremtés harmadik napja (a)
67. A Teremtés harmadik napja (b)
68. A teremtés negyedik napja

92.5100 Printex Rt., E – F. k.: Cséfalvay Pál

KÁKONYI Konstantina

KÁKONYI KONSTANTINA

kalocsai iskolanővér, festőművész

kiállítása

a Keresztény Múzeumnak adományozott műveiből

1992. október 4. – december 31.

Hazai képzőművészeti életünk jeles eseménye a 42 éve Amerikában élő Kákonyi Konstantina nővér kiállítása 1992. októberében a Keresztény Múzeumban. Az 1930-40-es években már hazánkban országos hírű festőművész, hosszú hallgatás után, az utóbbi három évben készült műveiből hat sorozatot, 68 képet küldött haza, Esztergomba. Művészete az Új-Világban, a kényszerű hazátlanság nehéz évtizedeiben teljesen megújult. Rátalált legegyénibb hangjára, a drámaian expresszív lélekábrázolásra, amely többszólamú akkordokban szólal meg. Az esztergomi kiállításon a fekete-fehér ellentétére, feszültségére épített, szűkszavúan lényegre szorítkozó Próféta-ciklushoz az Apokalipszis színes, kozmikus víziói csatlakoznak, majd az arany és ezüst Kalevala-képek lírai mesevilága sugározza az időn és téren kívül álló, örök igazságokat.

Konstantina nővér különösen mélyen átélte Illés próféta történetét, amelyet a kiállításunkon tíz nagyméretű, megrázó erejű monotípián jelenít meg. Az első képen Illés bátran üzeni Acháb királynak, aki halálra keresi: „Itt vagyok!". A második képen élő hittel könyörög az Úrhoz a szeraftei özvegyasszony fiának feltámasztásáért. S a következőn már boldog hálaadással emeli a magasba az életrekelt gyermeket. Majd a pusztában, összetörten ülő Illést látjuk, akit az Úr angyala ébreszt fel: „Egyél!" Majd ismét hallja: „Kelj fel és egyél!" S az Isten embere az Úr ételének erejével útnak indul Hóreb hegyére. 40 nap és 40 éjjel megy a Szent hegyre. A hegyen várakozik, arcát eltakarja, s az enyhe szellőben megérzi Istent. Ezután átadja a prófétai megbízatást tanítványának, Elizeusnak, s a következő képen Illést elragadja a földről a tüzes forgószél, és az égbe emeli. Ez Isten emberének jutalma! Arca felfelé tekint, Istenre. Lába már elhagyta a földet, testét már nem húzza a gravitáció, de elemi erővel vonzza a Teremtő.

Kákonyi Konstantina e képsorba sűrítette legfontosabb üzenetét, művészi hivatásának lényegét. Boldogulásunk egyetlen útja a teljes Istenre hagyatkozás, a feltétlen hit, amely az emberszeretetben nyilvánul meg.

Az Apokalipszis nagyméretű képeinek expresszivitása még megrázóbb. Szimbolikája is összetettebb. Isten örök terveinek hét pecsétes könyve nyílik meg előttünk a varázslatos színű és fényű monotípiákon. A végső napok eget-földet átjáró rettenetes eseményei, az emberiséget sújtó földi büntetések mellett Isten végtelen dicsőségének diadalát kozmikus víziókban jeleníti meg a művész. E látomások kivetítésére a monotípia technikát találta a legmegfelelőbbnek, amelyet egészen kivételes tökéletességgel alkalmaz. A képet üveglapra festi, az egyes színeket külön-külön, s onnan viszi át különleges, nedves fehér lapra. Az így keletkezett, kissé elmosódott formák, a művészi teremtő erő révén, láthatóvá teszik a láthatatlant.

A Kalevala ősi finn eposza is mélyen megérintette magyar szívét. Vejnemöjnen, az időtlen, öreg varázsló, rejtett titkokat énekel. Ajno aranyba és ezüstbe öltözik, és így, nagy örömmel tér haza Atyja házába, Louhi, az Észak varázslója, ellopja a Napot és a Holdat, és a rézhegy közepébe zárja. Sötétség száll az országra, Marjatta elvesztette fiát, aranyos almácskáját, áldott ezüst ágacskáját, és keresi – kérdezi a csillagokat, a Napot, a Holdat, hogy látták-e?

Kákonyi Konstantina Kalocsán született, és itt lépett a rendbe a nővérek tanítóképzőjének elvégzése után. 1929-ben Budapestre küldték, a Képzőművészeti Főiskolára. Itt Benkchard Ágost (1882-1961) tanítványa volt, hamarosan kitűnt társai közül, és neve egyre ismertebbé vált. A diploma megszerzése után, 1935-től a rend bajai tanítónőképzőjének rajztanára lett. Növendékeit megtanította látni, bepillantást engedett számukra a Művészet isteni szférájába. Alkotásai díszítették az Intézet kápolnáját, folyosóit és ebédlőjét. Ő tervezte az iskolai színi előadások díszleteit, kosztümeit, amelyek művészi színvonalára sokan, így Sík Sándor és Kodály Zoltán is felfigyeltek. A főváros művészeti életétől sosem szakadt el, ennek egyik legfőbb bizonysága, hogy megbízást kap az 1933-tól épülő Pasaréti ferences templom egyik mellékoltárára, amelynek fémdomborításos Madonnája 1942-re készült el. Ugyanebben az évben jelent meg a Kisboldogasszony és a Királylány legendája című színes képesalbuma.

Ezekután kapta az 1947/48. tanévre a római ösztöndíjat. Itáliával és kétezeréves művészetével való személyes találkozás döntő hatással volt rá. A művészi hivatás nagyszerűsége itt tudatosodott meg előtte. S ekkor kapja a hírt az egyházi iskolák államosításáról, s a rend feloszlatásáról. Elöljárói tanácsára nem tért haza. 1950-ig Rómában maradt, amikor az észak-amerikai Duluth-ba hívták a bencés nővérek St. Scholastica intézetébe rajz- és művészettörténet tanárnak. Ma is itt él és dolgozik. A ház műveinek valóságos múzeuma. A könyvtár bejáratánál Szt. Gertrúd és Szt. Béda, réz-domborítással készült, nagyméretű alakjai állnak. A folyosót az Agnus Dei és az apostolok ábrázolásai díszítik. Az intézet Betleheme az 1944. évi, itthon nyomdailag sokszorosított, új felfogású Betlehemének monumentális továbbfejlesztése. A Karácsony látványa helyett a Lényeg válik láthatóvá: „fogantaték Szentlélektől és születék Szűz Máriától". A háttér főhelyén a Lélek sugárzó, rézdomborítással mintázott ábrázolása áll. E példa jól bizonyítja, hogy Kákonyi Konstantina művészi kibontakozása töretlenül egyenes vonalú. A kiállításunkon látható művek érett gyümölcsei a hazai földben gyökeredző fának.

1963-ban Kennedy elnök számára ajándékot készített Minnesota tartomány megbízásából. A Duluthba látogató elnöknek a vidék életét és kincseit Kákonyi Konstantina öt zománcozott rézlapra olvasztott üvegmozaik képen mutatta be.

Több nagysikerű nyugat-európai és amerikai kiállítás után nagy örömmel és hálás szívvel fogadjuk a legújabb és legéretebb műveinek hazai bemutatóját.

(dr. Prokopp Mária)

Kákonyi Konstantina
önálló és csoportos kiállításai

1972 München
1973 Washington
1979 Minneasota
1982 Duluth
1991 Duluth
1991 Duluth

Kákonyi Teréz

1933

Ki tud róla?

athatom. Addigra kérem a Tekintetes Bi-

z előlegezett bizalomért ismételten kö-

vagyok Méltóságodnak

kész szolgája

Ernyey József

Kákonyi Teréz

V. c

tanári szak

Ferkèpzomfoisk vk

1933-34. 47. l.

2335.30
2298.36
41.94

1860

NRICH A. ÉS FIAI R. T.

T, VIII., ÜLLŐI-ÚT 32. (HEINRICH-UDVAR)

Budapest, 193 8 IX 22

rő-jegy

tiványi Gyula

rnak Bpest

g y	Kilogramm
Lágymányosi	
	u. 16
	71.
v. edényáru	

MDK

Kákonyi Teréz

1932/33. polgári iskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1932/33. 57 l.

MDK

Kákonyi Teréz

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8-ik nemz.közi . . . kongresszuson. Képzőműv. Főisk. Évk. 1936/37. 1.

Kakonyi Teréz

1929/30 - 1932/33

Ferképzőintézet

98. l.

Kákonyi Terér

volt növendék

a fölskola tanulmányi

kiállításán Kápolna

díszítő tervére megkapta

az Oberbauer-cég

egyik díját.

Képzőmű, Fönk-

Évk

1936/37. 58 l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Kakujai Károly, rajztanár; szül. 1891 május 4-én Temesvárott.

Kakujai Károly

Kákonyi Terér

IV. évés

kitűnő tanulmányi elő-

menetelést dicséret

1933

Ajtóvasalás, rémai 11. 276.

Ferkèpzomfoiskèvk

21. l.

atás

. . . . . könyvtárba

mdatermékekről.

mtatványok.						Főösszeg
Gyárdjelentés	Falragasz.	Szinlap.	Műsor.	Vegyes.	Összesen.	

K A K O N Y I T E R E Z

Kalocsa 1908-

Mária Konstantina néven a kalocsai,Miasszonyunkról nev.szegény iskolanővérek tagja.Tanitói oklevelének megszerzése után a képzőműv.főiskolát végezte el.1932-45 közt Bajánrajzot és művészettörténetet tanitott,1941-ben kiállitott a bp-i egyházműv.kiállitáson.1947-ben római ösztöndijat kapott.Hárméves római tartózkodás után Duhuthban,Minnesota államban az angolkisasszonyok háza fogadta be,ahol tanszékvezető főiskolai tanár lett nyugdijazásáig.Mint festő,szobrász,zománcfestő,grafikus,termékeny egyházművészeti munkásságot fejt ki.Fivéréhez hasonlóan kedvence a domboritott kisplasztika.A Jelenések könyvéről nagyszabásu festménysorozata van.

Kákonyi Terez

Kakujay Károly

Jsto

+1916

N. 2257

Agnicum b. n. V. 263, 265.

olás

muzeum

Kakujay Károly

1911/12. II. elsőosztálybeli művész-
növendék Balló Edénél. szül.
Temesvárott 1891. máj. 4. Rk.
Gimn. érettségi.

1912/13. I. harmadosztály-
beli Zemplényi T.
Érettségi, 2 év rajztanár-
képző.

1912/13. II. harmadosz.
u. o.

1913/14 I. negyedosz.
u. o.

1913/14 II. negyedosz.
u. o.

~~Csatt, Csonkó II. 47~~

Érkezett 1905 máj. 8.

383/1905 sz. (Bpest, 1905 máj 6.)

dr. Horváth Géza, orsz. fel. veterjeszti a nyári term. rajzi szaktanfolyam tervezetét. (1.) dr. Horváth Gézának. 2.) Kuchy Dersőnek. 3.) dr. Filarszky Nándornak. 4.) dr. Zimányi Károlynak. V. 30. e. i. 236/1901.)

Kakulyay Károly

alakrajz

1910

Éinüsk 1930. 84. l.

Fáy András:

Mellig, kissé jobbra fordu
s jobb kezének csaknem három
szakálla leberetvált. ~~Mellén is fed~~
~~[illegible]~~, kabátja zsinóros és újan
a kép alatt:

„FÁY ANDRÁS"

Fametszet, méretei a vonalke

8949.

Magyar írók arcképei s
pag. 27. № VI.

7077

Kakujay Károly

1909/10 - 1910/11
1911/12 II. - 1913/14

Ferképzomfoiskèvk

97.l.

Kakasy Éva graf

50 éves az ENSZ

Az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának szövegét 1945. június 26-án írták alá 50 állam képviselőinek részvételével a San Franciscóban megtartott konferencián. Az Alapokmány 1945. október 24-én lépett hatályba, amely nap azóta az ENSZ napja.

Az Alapokmány összesíti az ENSZ céljait, működési és szervezeti elveit. Célja tehát, hogy megmentsék a jövő nemzedékét a háború borzalmaitól, védelmezzék az alapvető emberi jogokat, a kis és nagy nemzetek egyenjogúságát, s előmozdítsák minden nép gazdasági és szociális haladását.

Magyar Posta Rt.

Az ötvenedik évfordulóra kiadott, 1995. október 24-én megjelenő, 60 Ft névértékű bélyegünk az ENSZ emblémáját mutatja be az évfordulóra utaló aranyszínű számmal. A bélyeg Kakasy Éva grafikusművész terve alapján az Állami Nyomda Rt.-ban 500 ezer példányban készült. Perforálási mérete 34,2 × 34,2 mm.

FIFTY YEARS OF UNITED NATIONS ORGANIZATION

The text of the United Nations Organizations Charter was signed on 26th June, 1945 at the San Francisco conference attended by the representatives of fifty nations. The Charter was put into effect on 24th October, 1945 and since then that has become the Day of the United Nations.

The U.N. Charter sums up the aims and operating and organizational principles of the United Nations. Thus the aims include the saving of future generations from the horrors of war, the defense of basic human rights and the equality of small and great nations and strives to foster the economic and social development of all people.

The HUF 60,00 denomination stamp, issued on 24th October, 1995 to commemorate the 50th anniversary – to which reference is made by numbers in gold – shows the emblem of United Nations Organization. Based on the design of graphic artist Éva Kakasy the stamp was printed in 500,000 copies by Állami Nyomda Rt. (= State Printing Office Corporation). Its perforated size is 34.2 × 34.2 mm.

DIE ORGANISATION DER VEREINTEN NATIONEN IST 50 JAHRE ALT

Der Text der Charta der OVN (UNO) wurde mit der Beteiligung der Verträter von 50 Ländern auf der Konferenz in San Francisco am 26 Juni 1945 unterzeichnet. Die Charta trat am 24. Oktober 1945 in Kraft, dieser Tag ist seitdem der Tag der UNO.

Die Charta fasst die Ziele, die Arbeits- und Organisationsprinzipien der UNO zusammen. Ihr Ziel ist also die Generation der Zukunft von den Grausamkeiten des Krieges zu retten, die grundsätzlichen Menschenrechte und die Gleichberechtigkeit der kleinen und grossen Nationen zu schützen, und die wirtschaftliche und soziale Prosperität aller Völker zu fördern.

Unsere für den fünfzigsten Jahrestag ausgegebene und am 24. Oktober 1995 erscheinende Briefmarke mit dem Nennwert Ft 60,– zeigt das Emblem der UNO, mit einer goldenen Zahl, die auf den Jahrestag hinweist. Die Marke wurde in der Staatsdruckerei AG nach dem Entwurf der Graphikerin Éva Kakasy in 500.000 Exemplaren hergestellt. Perforationsgrösse: 34,2 × 34,2 mm.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kákonyi István szobrászművész

NÓGRÁD

1969 MÁR 6

Fémkompozíció Bolyairól

Salgótarján fiatal középfokú tanintézete mindeddig úgy ismerte a megyeszékhely közönsége: új gimnázium. Az iskola KISZ-szervezete, s az intézmény igazgatósága, valamint nevelőtestülete úgy döntött, hogy névadójuknak Bolyai Jánost választják. A magyar tudomány e nagy alakjáról az UNESCO világszerte megemlékezett, s az iskolában például matematikai tagozat is indul, ezért esett a választás e tudósra. A névadó ünnepségre Bolyai Jánosról, Kákonyi István szobrászművész fémkompozíciót készít a gimnázium számára. Az alkotást az aulában, a bejárattól balra levő falfelületen helyezik majd el.

nyásznak uránt. 1970-ben azonban már Nigéria, 1972-ben pedig a Közép-afrikai Köztársaság is megkezdi az urán kitermelését. A munkálatokat főleg francia társaságok finanszírozzák.

felhívás

vei Bizottságának Oktatási elvételi pályázatot hirdet a gyetem 3 éves általános és a : általános politikai gazdagazdaságtana, nemzetközi ultúrpolitikai szakára.

Szeged szobrai

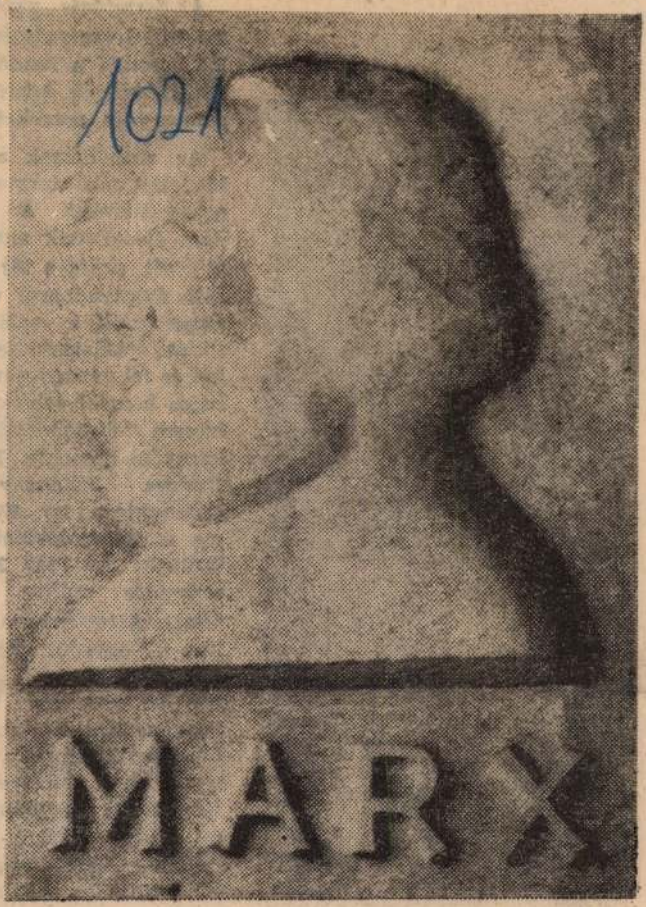

Marx Károly

(137.) Kákonyi István készítette Marx Károly mészkő emléktábláját Szeged számára. Az alkotást a tudós forradalmárról elnevezett tér 19. számú házának falán helyezték el 1968-ban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
1970 JAN. 4

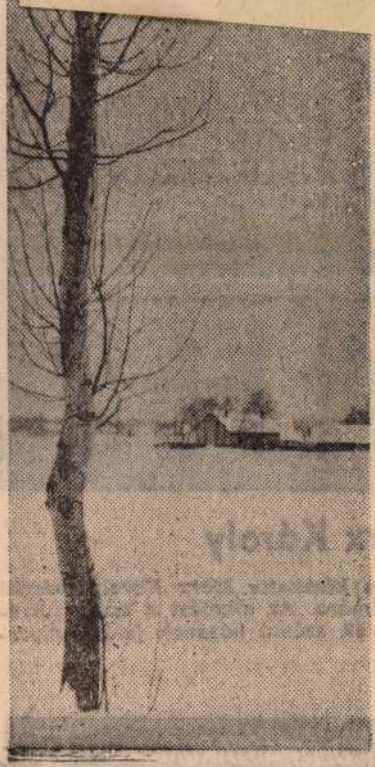

Tanya

a
nett
f
mun
táj
ól é
salád
ették
nem
lvaka
oztatta
környeki ...ot. Fi
fizetget. Jónéhány
konjunktura jár. Ebb
ma is. És megszülette
üzemek; ma már 20,
esztendős múltra
vissza. A történelem i
lyes út, egyedüli járh
magyar mezőgazdaság
Ám az évszázados le
nagyüzemekben sem
tólni egyik napról a m
nyegében a születésük
tól kezdve magukba
táj ellentmondásait és
csupán „kézi manu
jellemző", az egyszer
melésre sem képes üz

A közgazdasági adot
nyezők következtében
mogatás nélkül nem
volna, s nem boldogu
eltelt években e táj k
ságaiban is növekedet
lés volumene és a g
színvonala javult. A
nyeket azonban kedv
lenség is kísérte, az üz

1021

Tavaszi

KÁKONYI ISTVÁN
Júlia szép lány. Vörösréz domborítás

A gyöngyösi választási el
esküt tesz

nek a követelményeknek
lelnek. A lakosság isme
Elnök: Lukács Benedek,
őgép igazgatója; titkár:
lr. Deme Mária, a városi
sztályvezetője; tagok:
ászló pártmunkás, Róna
án nyugdíjas, és Vági
I. sz. általános iskola iga
A választási elnökség
ir Dezső tanácselnök előt
ttek, s megfogadták, h
ilasztások tisztasága, törv
ge felett őrködnek. Luká
edek elmondta, munkáju
kotmány, a választójog
ény, a tanácsokról szóló t
tűinek és szellemének
löen végzik. A rögtönzés, az
yénieskedés kizárt dolog.

Működési területén a választási
nökség hatalom. Tisztsége a
klus egész időtartamára szól.
ntebb említettem, kulisszatit-
k nincsenek. De kevéssé ismert
lgok vannak. A választási el-
kség, például a tanácstagjelöl-
t visszautasíthatja, sőt vissza
utasítja, ha személye nem fe-
l meg a törvényes előírásoknak,
vetelményeknek.

A választási elnökség megálla-
tja, ellenőrzi és nyilvántartja a
nácsi választókerületek válasz-
si eredményeit. Megállapítja a
nácsi választások összesített
edményét. Kiadja a megválasz-
tt helyi tanácstagok megbízó-
velét. És így tovább, és így to-
ább.

Az eskü kötelez. Nincs lárma,
ncs handabanda, van viszont
lelősségtudat és méltóság. Kér-
és azonban, hogy rendelkezésére
lnak-e a választási elnökségnek
törvényességet, a tisztaságot
ztosító anyagi, tárgyi eszközök?
re a kérdésre határozott igen-
l felelnek. Szavazóhelyiségek-
l, ezek felszereléséről, berende-
séről legalább két szavazófül-

1980 MÁJ 31

KÉPES ÚJSÁG

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
MH SAJTÓFIGYELŐ

Készül a választók névjegyzéke

kéről, íróeszközről, a választási elnökség részére irodahelyiségről és gépjárművekről a városi tanács végrehajtó bizottsága köteles gondoskodni. S amire szükség van, azt a tanács folyamatosan biztosítja.

Nyugaton rendszerint megkérdezik tőlem, hogyan választják ki a „tömegből" a jelölteket? Kiknek, kinek a szájaíze szerint? E kérdést most jó alkalom volt továbbadni Széles Jánosnak, a gyöngyösi népfronttitkárnak. A következőket mondta:

— A jelöltek kiválasztásának megvannak az alapelvei. Kizárólag azok jöhetnek szóba, akik rendes emberek. Mi már tavaly megkezdtük a választási előkészületeket, beszélgettünk a tanácstagokkal az eddigi munkájukról, felkerestük az üzemeket, vállalatokat, szövetkezeteket. Gyöngyösre vonatkoztatva a jelöltek kiválasztását a Hazafias Népfront városi bizottsága, a munkahelyi kollektívák, a szakszervezetek, KISZ-szervezetek, a szocialista brigádok javaslatait

figye
előtt
össze
mun
a pá
Er
Gyö
érde
ró
Nép
rek,
hogy
kaln
tást
tok,
alap
lasz
bere
is k
D
nác
véé
mó
öt
él,
gáro
vén
a k
jon
Ész

Kákonyi István, szobrászművész

KÁKONYI ISTVÁN: Veszekedő lovak

Losonci Miklós: Vásárhelyi Ősz 1981.

Munka, 1981. 12.

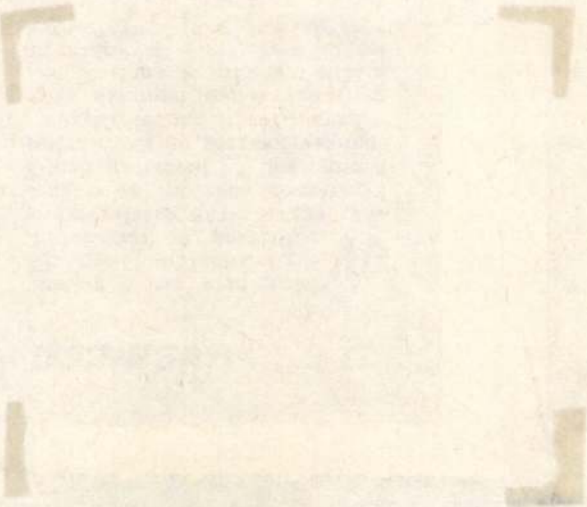

Kákonyi István

HALÁSZOK

Kákonyi István

TARA 1984.

KUKÁS

Kútbahullott csillag,
megittalak nyáron,
lám, azóta ragyog
könny a szempillámon.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Kákonyi István szobrászművész

Új Ember

1984-12-9

1021

Új Szent György szobor

November 11-én a templom fölszentelésének évfordulóját ünnepelték Nagybajcs hívei. A fél 11-kor kezdődő ünnepi koncelebrált szentmisében Turányi László kanonok megáldotta Szent György vitéz és vértanú, a templom védőszentjének új szobrát. A fából készült szobor Kákonyi István szobrászművész alkotása.

közösségi életének ...
ézményei, melyekben az ember
stenképisége éppen nem meggyő-
ő formájában tárult a minden-
apok embere elé.

És mégis...

Amikor 1744 elején a piaci nyil-
ános kút elromlott, és a város
em szándékozott többé megcsi-
áltatni a soproni katolikus híve-
et tömörítő és képviselő Kon-
ent a pestisveszedelem szeren-
sés elmúlásáért érzett hálájából
s, azzal a beadvánnyal fordult a
városi tanácshoz, hogy engedje
meg az említett helyen — saját
költségén — egy nagyszabású
Szeplőtelen Fogantatás szobor fel-
állítását. *Altomonte András* bécsi
művész 240 évvel ezelőtt meg is
tervezte a müncheni és a bécsi
Mária-oszlopokhoz hasonlító emlé-
ket. Egy bécsi szobrász, soproni
kőfaragók segítségével, a híres

gantatás
ők a „kérigmatikus teoló
déséről (hogy ti. a tud
teológia nem törődnék e
nak a tényleges igehirde
szempontjával, amely
találni a mai emberhez é
tudna adni annak kétsé
de gyakorolták és a „vál
az emberi kudarcok színhelyén
megadták. Mintha ők forgalmaz-
ták volna a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe egyetemes könyörgéseinek záróimádságát: *„Urunk, Istenünk! Kegyelmedből a Boldogságos Szűzben újra megjelent a földön a bűntelen ember. Add, hogy példája nyomán és közbenjárására mi is távol maradjunk a bűntől, hisz a keresztségben új emberré alkottál minket."*

Hetény János

ál- mo- tok, az égből

2. *Te kábult elme, ébredezz,*
te bűntől sebzett, éledezz,
új napnak fénye tündököl,
fusson az árny e fény elől!

3. *Az égi Bárány, íme, jő,*
a bűneinket elvevő,
azért most, hívek jöjjetek,
bocsánatáért esdjetek!

Kákonyi István

1971 AUG 18

1021

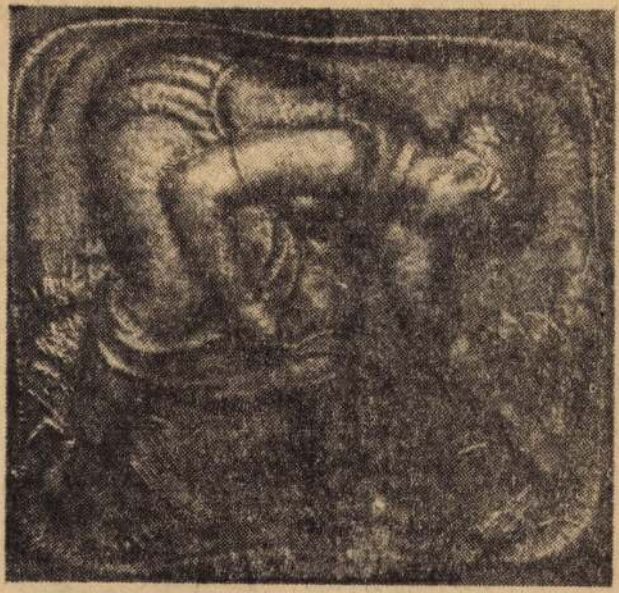

ARATÓ

Kákonyi István dombormüve

alkotmányunk ünnepét!

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRKÖZLŐ

BUDAPEST, IX., Üllői út 41

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSEPELI POSZTÓ

Budapest

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1968 MÁJ 24
1021

Kákonyi István

Marx-emléktábla Szegeden

Tegnap, csütörtökön délután a Marx tér 19. számú ház kapubejáratának falába elhelyezett, Marx Károly portréját ábrázoló emléktáblát lepleztek le ünnepélyes keretek között. Az emléktábla avatásán részt vett Deák Béla, az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottságának tagja, a pártbizottság osztályvezetője, Árvai József, a Szeged megyei jogú városi tanács vb elnökhelyettese, Hofgesang Péter, a Hazafias Népfront városi bizottságának titkára, továbbá a kerület üzemeinek, intézményeinek képviselői, úttörők és KISZ-esek a kerület iskoláiból. Avatóbeszédet mondott dr. Varga János, az I. kerületi tanács vb elnöke.

A süttői mészkőből készült domborművet a Szeged m. j. városi tanács végrehajtó bizottsága Marx Károly születésének 150. évfordulója alkalmából állította a róla elnevezett tér egyik házának falára. Amikor Marx Károlyról, a nagy tudósról, a páratlan forradalmárról emlékezünk, akkor eszünkbe jut az a felbecsülhetetlen érték, amit életében végzett munkájával, és az általa megírt művekben az emberiségre hagyott. E ház falán elhelyezett dombormű is hirdesse megbecsülésünket, hálánkat a nagy lángelme iránt.

Ezután az emléktáblánál koszorút helyezett el Deák Béla és dr. Varga János.

Képünk az avatás ünnepi pillanatát örökíti meg. A dombormű Kákonyi István budapesti szobrászművész alkotása.

és újabb bomb

A szabadságharcosok újabb

● **Párizs (AP, VNA)**

Hírügynökségi jelentések szerint a szerdai párizsi megbeszéléseket követően az Egyesült Államok és a VDK képviselői a csütörtöki napot arra használták fel, hogy érintkezésbe lépjenek kormányukkal.

A VNA hírügynökség leleplezi az amerikai küldöttség által Párizsban tanúsított magatartást. Hangoztatja, miközben Harriman az előzetes megbeszéléseken a „háború leépítésére vonatkozó amerikai készségről" beszélt, Washington folytatta a békés észak-vietnami falvak ellen indított terrortámadásait. A VNA példaként említette, hogy az amerikai kalózgépek az elmúlt napokban Nha Thinh falu iskolájára hatszáz bombát szórtak. E bombák tíz iskolást megöltek, 46-ot megsebesítettek.

Az OKP kész megegyezni más baloldali erőkkel

● **Róma (MTI)**

Az Olasz Kommunista Párt vezetősége ülést tartott. Az ülésről kiadott közlemény szerint a vezetőség nagy megelégedéssel vette tudomásul a párt és a baloldali tömörülés nagy választási sikerét. Az OKP vezetősége felhívással fordul a vereség miatt elkeseredett szocialista erőkhöz: a baloldali ellenzéki tömörülésben van hely mindazok számára, akik haladóbb pozíciókban akarnak küzdeni a baloldali egységért, egy új külpolitikai, belpolitikai és gazdaságitársadalmi irányzatáért.

Az OKP vezetősége nem tekinti a választási eredményt öncélnak, az csak kedvezőbb feltételeket teremt hatalmas tömegmozgalmak kibontakoztatásához. Az OKP vezetősége kész arra, hogy más baloldali erőkkel és csoportokkal megegyezzen azonnali politikai harci kezdeményezésekben a demokrácia fejlesztéséért és a társadalmi haladásért.

Bizalmi szavazás — bizalom nélkül

Az Ötödik Köztársaságban a kormányok látszólagos stabilitását, hosszú életét a gaulleista alkománynak egy, a parlamentek általános gyakorlatától eltérő, különös „újítása" biztosítja: a kormány iránti bizalmatlanságot csak a képviselők abszolút többségének szavazatával lehet kinyilvánítani. Ahhoz, hogy a kormányt megbuktassák, a képviselők száma felének, meg még egy honatyának a nyílt, határozott állásfoglalása szükséges. Azoknak, akik a kormány mellett állanának ki, nem is kell voksolniok. Így aztán a francia közvélemény és a világ sohasem tudja meg, ki szavaz igazán bizalmat a kabinetnek.

A gaulleista uralom tíz esztendeje alatt voltak már kisebb-nagyobb belpolitikai válságok Franciaországban, ám Debré vagy Pompidou kabinetjei mindenkor túlélték a parlamenti viharokat. A bizalmatlansági indítványok sohasem kapták meg azt a bizonyos abszolút többséget.

Ez történt most is, amikor pedig az országban sok millió munkás és sok százezer diák sztrájkokban és tüntetéseken szavaz bizalmatlan[illegible]

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MÁJ 7

Magyar Hírlap

Kákonyi István szobrászművész

BOLYAI-NAPOKAT RENDEZETT tegnap névadója tiszteletére a salgótarjáni Bolyai János Gimnázium. Ebből az alkalomból leleplezték az iskolában a világhírű magyar matematikusról készített rézdomborművet, Kákonyi István szobrászművész alkotását.

1021

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kákonyi István szobrászművész

NÓGRÁD
Salgótarján
1971 DEC 2

Bolyai-kompozíció

November 30-án került sor Kákonyi István szobrászművész fővárosi, Százados úti műtermében az új Bolyai-kompozíció zsűrizésére. A mértani alakzatokból álló, elvont, szimbolikus alkotás előreláthatólag a salgótarjáni Bolyai Gimnázium előcsarnokába kerül. A művet még decemberben lehozzák Budapestről, hogy helyére tegyék. Ünnepélyes avatására Bolyai János halálának évfordulóján, január végén kerül sor.

kaptunk az egyesület vezetőitől. Kinczel Géza szakosztályi elnök is áldozatkészen munkálkodott. A gyár vezetői ugyancsak igyekeztek zavar-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kákonyi István

NÓGRÁD

Salgótarján

— A salgótarjáni Bolyai Gimnázium előcsarnokába Kákonyi István szobrászművész által készítendő lemezdomborítás 1:1 arányú kartonját június 23-án zsűrizik a Képzőművészeti és Iparművészeti Lektorátuson.

Kakujay Károly ifj.

u. 2260

a szegedi 46-os
gyalogezred had-
nagya, hősi halál
halt az olasz
harctéren

Szegedi Hiradó
1916. szept. 1.
(Hősi halál.)

nhagen-ben a 42609. számú **„Könnyű hordozható tutaj-agy komp“** című magyar szabadalom tulajdonosa, szaba-nak gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköt-keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedé-ad. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Adler Miksa** mér-ites szabadalmi ügyvivő, **Budapest, VI., Teréz-körút 52.**

Lejáró egyleti pályázataink.

1914/16. évi Lipthay-pályadíj megújítása. Háború be sét követő naptári év október 31. déli 12 órája. (K. 1916.

Cserháti-pályadíj, 1921. szept. 30., este 6 óra. (K. 1917.,

1917/1918. évi Kossuth-közgazdasági pályadíj 1917. r este 6 óra. (K 1917., 129. l.)

Megjegyzés: A zárójelekben levő számok Közlö ama lapszámát jelentik, amelyeken az illető tervpá hirdetése fellelhető.

Lejáró tervpályázatok.

Figyelmeztetjük t. tagjainkat, hogy — választmányunk 505.-ik rendes határozata értelmében — Egyletünk csak olyan pályázatok bírálóbizottság ki bírálókat, amely pályázatok megfelelnek a kereskedelemügyi m. kir. úr 79.049/1908. sz. a. kelt tervpályázati szabályzata rendelkezéseinek. Egys elvárja a választmány tagjainktól, hogy mint pályázók, vagy mint másokt bírálók is csak az ilyen tervpályázatokon vegyenek részt.

Választmányunknak a tervpályázati szabályzatokat illető határozatai a 1913.-ik évf. 232., Ügyrendünk 8. §. 13. *c)* és 14. pontjainak idevágó rend pedig a Közlöny 1913. évf. 108. lapján olvashatók.

Az építészeti tervpályázatok szabályzata kapható az Egyleti i Ára (a postabéren kívül) K —·30.

A tervpályázati szabályzatnak megfelelő tervpályázatok:

1917. jún. 30. *Zürichi műszaki hivatal:* Zürich beépítő tervének eszme (nemzetközi tervpályázat); a díjak összege 65.000 frcs., a tervek lére pedig 15.000 frcs.

Figyelmeztetés.

Hivatkozva a könytárszabályzatra, felkérem a t. kartá hogy a 3 hónál régebben kölcsönvett könyveket a köny **sürgősen beszolgáltatni** szíveskedjenek. *A köny*

Urikány-Zsilvölgyi
Magyar Kőszénbánya R.-T.
Budapest, V, Nádor-u. 19.

Mc. Nitt Róbert Joseph vegyész Perth Amboy-l 64910. számú **„Eljárás alkalifémnek ömlesztett sók sóelegyek elektrolizis útján való előállítás**

Kakujay Károly ifj

festő

U. 2257

Közös gyalogezredbeli hadnagy, a signum laudis tulajdonosa, az olasz harcteren Pri Stanti közelében hősi halált halt. Spacapani közelében temettér el.

Pesti Hirlap

1916. szept. 1.

(Hősök halála.)

...ábor...s viszongok Egyletünk pénzügyi helyzetét ...ékenyen érintik. Felkérem ennélfogva mind ama ...sainkat, akik tagdijukat még nem fizették be, ...fizetési kötelezettségüknek SÜRGŐSEN eleget tenni ...kedjenek.

Orth Ambrus
háznagy.

Legolcsóbb és legjobb szerkezet
gyárak, barakkok és
hangárok stb. részére.

M. D. K.

KAKUK Imre

Lónya (Kabolas-Katmár m.) Ref. ta-
karangtarony, 1781.

Magyar építészet, Bp. 1954. 77. l.

M. D. K.

KAKUK Imre ács

1781 magyarországi toronyóra

Voitgrov. 74.

Kakuk, Imre

~~Bán Péter~~

~~átslegény~~ ci

Kakuk Imre

tovább ácsmester

1781-ben készítette a

gót stílusú

~~a nagy~~lónyai (Bereg vm) ref. templom fábót vali harangtornyát, mely az ország egyik legszebb e nemű épitmenye.

Domanovszky György =

Egyházi faépítészet.

Művészetszemlélet.

1948. 4. sz. képpel

Lásd Bán Péter

irodatmat.

A m.kir. vall. és közokt. minister fo
a. kelt s a budapesti IV.ker. állampe

Utasitom az állam
templom javitási munkálatai
fillért a Müemlékek Országo
nyugtájára, elszámolás köte
fenti czimen kiadásban szán

A hivatalos má

~~Bán Péter~~

tovább Kakuk Imre

ácsok

1781

Nagylónyai

harangtorony

l.

Lux Géza dr.

A Nyírség kö-

zépkori építészeti

emlékei. Bp.

1940. 10. l.

[8] Les esclaves nues portant une corbeille pleine de fruits sur la tête, chargées de nourrir le mort forment un autre groupe. (*Erman :* Religion, p. 132, grav. 83; *Sieglin :* Op. cit p. 49, pl. LXXXIX; *Gayet :* Annales du Musée Guimet, pl. XXX; *Kaufmann :* Op. cit. pl. 31; *Perdrizet :* Op. cit. pl. CIII; *Weber :* Op. cit. p. 125, pl. 19.)

[9] La main serrée à la cuisse était un geste de prière. *Dobrovits :* Egy késökori halotti lakoma ábrázolása a Szépmüvészeti Múzeumban (La scène d'un repas funéraire de l'époque avancée au Musée des Beaux-Arts), Archaeologiai Értesítö, Budapest, 1947.

[10] *Kaufman :* Op. cit. pl. 35, fig. 271. Les statuettes en argile représentant des femmes nues croisant leur bras sur la poitrine ou les serrant à leur cuisse trouvées dans le temple Ninmach de Babylone présentent une certaine analogie avec ce type. (*C. Contenau :* La déesse nue Babylonienne, Paris, 1914; *A. Koldewey :* Das wiederstehende Babylon, Leipzig, 1913, p. 271, fig. 201, 203, 211.)

[11] L'adoration de l'eau à Canope. *Dobrovits :* Egyptom és a hellénizmus (L'Égypte et l'hellénisme), Budapest, 1943, p. 51; *Rufinus :* Hist. eccles, livre XI, 26; *Suidas :* Lex. 61—62.

[12] C'est ainsi qu'accèda parmi les dieux Antinous, favori d'Adrien. (*Athanase :* Contra gent. 9.) C'est ainsi qu'Ino et Mélicerte, Narcisse, Tiberinus, Énée et Mélée devinrent des dieux fluviaux. (*Pausanias :* I. 42; *Livius :* I. 3; *Pseudo Plutarque :* De fluviis p. 16.) La noyade est la voie de la déification pour devenir dieu fluvial. A l'époque nouvelle le verbe „hsj" signifie „se noyer"; dans la langue ancienne il avait le sens de „glorifier", „louer". (*Griffith :* Apotheosis by drowning, p. 132.) L'eau par contre est un élément mortel; être en contact avec l'eau équivaut à une relation avec le pays de la mort. C'est pourquoi on utilise de l'eau de source pour la nécromancie dans la magie égyptienne de l'époque avancée et de l'eau fluviale pour l'évocation d'Osiris et de Sarapis. (*Preisendanz :* Papiry Graecae Magicae, 1928, t. I, p. 78; Le grand papyrus magique de Paris, Bibl. Nat. suppl. gr. 226, 227, 574.)

Kakuk Imre és Bán Péter

Mesmester és legénye építették 1781-ben a lámpai templomot.

Császár László: Szabolcs emlékei között

Műemlékvédelem 1963. 3n. 158. l.

k művészetéről:

lő i v

Milyen pályázatokon vett részt: . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

Kakuk Imre.ács

1781.nagylónyai ref.temp.fatornya

Voit P.: Gyarmati Dénes mester és a régi m. építőgyakorlat.

Müv.tört.Tanulmányok. A Müv.tört.-i Dokum. Közp.Évk.1954-55. Bp.1957. 74,77.l.Képpel.

Kakuk Imre

épitett
(ács)

Gentmüeml

400. l.

M.D.K.

Kakuk Imre, ácsmester

neve szerepel a nyírségi, naglónyai, torony nélküli, református templom mellé épített fatorony egyik gerendájába vésve: „Kakuk Imre áts mester csinálta Bán Péter legényi vel 1781-ben."

Dr. Lux Géza: A Nyírség középkori építészeti emlékei.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1940. 74. kötet. 236. old. 4. á.

Kakuk Imre

ács, Bán Péter legé-
nyével 1781-ben
csinatta a nagyló-
nai ref. templom
harangtornyát, mely
a Nyírség legszebb
ilyennemű alkotása.

Lux Géza dr: A
Nyírség középkori épí-
tészeti emlékei.
MOMÉE Közl.
1940. 236 l. képpel

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Kakuk Imre

Jándról

1781. Nagylónya

Balzel 131. C

44. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kakuk Imre

áss

Jánd, 1791.

Balhel 131 l

Soltvalken

Kakuk Imre

a nagylónyai fa-
harangtorony mestere
1781.
Kepe repr.

Bal Hel 10. ábra

Kakuk Imre

ácsm.

l.

Baloghfatornyok

135. l

GRANDPIERRE EDITH

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY TEMPLOM

Kakuk Imre

ácsm.

Nagybányai haraing-
torony 1781.

Repr.
Baloghfatornyok

18. n. Kép

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kakuk Imre

ácsm.

Cseke 1781.

l.

Balogh fatornyok

44-l.

MAGYAR IPA

EMLÉ

Kakuk Imre
ács

SZABOLCS MEGYE MŰVÉSZETI EMLÉKEI

Nagylónyai
fatorony

IRTÁK:

GENTHON ISTVÁN,

LUX GÉZA

ÉS

SZENTIVÁNYI GYULA

29, 28-1

1.

Bán Péter

a kívánjott
rész ott.

SZABOLCS MEGYE MŰVÉSZETI EMLÉKEI

IRTÁK:

GENTHON ISTVÁN,

LUX GÉZA

ÉS

SZENTIVÁNYI GYULA

Különlenyomat a VÁRMEGYEI SZOCIOGRÁFIÁK kiadásában megjelent „SZABOLCS VÁRMEGYE" című műből

A Műemlékek Országos Bizottságának tisztviselői 1938 nyarán hosszabb tanulmányutat rendeztek a Nyírségbe, hogy annak aránylag kevéssé ismert építészeti, képző- és iparművészeti emlékeit számbavegyék. Magyarország művészeti topográfiája még nem készült el, bár a rendszeres munka, amelyet a bizottság évek óta folytat, meglehetősen előrehaladt. Addig is, míg valamennyi emlékünkről tiszta és lehetőségig teljes képet nyerhetünk, ilyféle felderítő utaknak nagyon nagy a jelentősége. A nyírségi út legnagyobb része Szabolcs megyében zajlott le, ennek eredményeit vázolja fel a kirándulás három résztvevője. Hangsúlyozzuk, hogy vázlatuk teljességre nem tart igényt; hozzátéve azonban azt is, hogy az igazán jelentékeny alkotások, legalább is az építészet terén, nem hiányoznak belőle. A hosszú fényképsorozatot, amelyből itt ízelítőt nyujtunk, a Magyar Film Iroda kitűnő fotografusa, Petrás István készítette.

1.

Nem tartozik a tiszta építészeti emlékek közé, de mégis említésre érdemes a szabolcsi földvár,

mely a honfoglalás korának valószínű emléke. Érdekessége az, hogy még a szabadságharc idején is használták, mint erődítést. Építészeti részletei nincsenek.

A Bereg megyében levő közeli csarodai templom alaprajzára emlékeztet a *nagylónyai* református templom. Ez szintén egyhajós, szentélye ugyancsak egyenes záródású csúcsíves diadalívvel kapcsolódva a hajó teréhez. A hajó vízszintes famennyezetű, a szentély keresztboltozattal boltozott. Ezek mellett a csarodai templommal egyező sajátságok mellett különbség az, hogy Nagylónyán a szentélyboltozás ellenére sincs támpillér, úgy hogy a románkori alaprajz egészen tisztán érvényesül. A boltozat a szentélyben, mint Csarodán is, XV-ik századi lehet, a bordák alakjából ítélve. Fontos megemlíteni, hogy a szentély padlója magasabban van, mint a hajóé, lépcsőn kell felmenni rá. Ez kriptát sejtet, de hogy valójában mi van az emelt szentélypadló alatt, azt ottjártunkban nem sikerült megállapítani.

A nagylónyai templom XIII. századi eredetére vallanak a templom románstílű félköríves ki- és befelé táguló ablakai, amelyek közül kettő a szentély keleti és déli, három a hajó déli falát töri át. Érdekes, hogy a hajó három ablaka közül a kelet felé eső kettő hosszabb és tágasabb, mint az eredetinek látszó nyugati ablak. Meglehet, hogy a jobb világítás kedvéért ezeket kitágították, de nem győződtünk meg arról egészen, hogy esetleg mégis eredetiek lennének.

Nagy különbség Csarodával szemben, hogy a templomnak nincs tornya. Ezért nyugati homlokzata egyszerű, sima és oromzatos. Alul csúcsíves, XV. századi tagozott keretű kapu nyílik a hajóba. Az ajtó szemöldöke felett a csúcsíves ívmezőben vakolatból alakított növénydíszítés van, kakasdomborművel, amely bizonyára népi eredetű díszítőforma.

A románkorból eredő lehet a szabolcsmegyei *napkori* templom, amely alaprajzában szintén a csarodai mintát mutatja. Itt a szentély és hajó falain támpillérek jelentkeznek, amelyek a gót stílusban következett boltozásra emlékeztetnek. De a boltozás elpusztult, úgy hogy jelenleg a templom hajója síkmennyezetes, a szentélye boltozatos ugyan, de ez barokkori fiókos donga. Ugyancsak barokkori a templom nyugati része, ahol a homlokzati torony emelkedik a hajóba épített barokk pilléreken. A XVIII. századi torony süvege jellegzetes barokk hagymatetőformát mutat.

Románkori templomok sorába sorolható az *ajaki* ref. templom, de építési idejét feltételesen tesszük erre a korai időre, mert a templomot az idők során annyira átalakították és kivetkőztették formájából, hogy eredeti nyomok alig maradtak. Alaprajzában nagyjából emlékeztet a csarodai példára. Kívül támpillérek vannak, melyek egykori boltozásra vallanak, de ma már nincs teherbíró szerepük, mert jelenleg mind a hajó, mind a szentély síkmennyezetes. Az ablakok lehetnek románkoriak. mert félkörívesek és rézsüsek, de éppúgy

lehetnek újabbak is, mert erős átalakításon mentek keresztül.

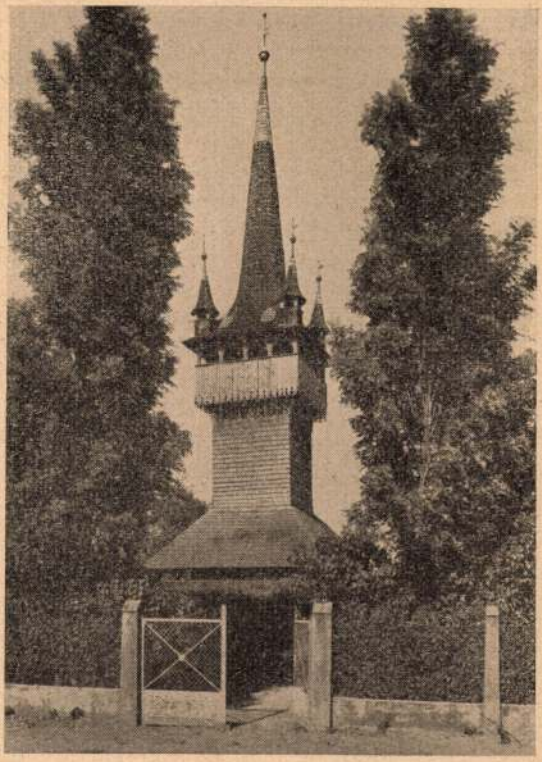

Nagylónya, ref. templom harangtorony.
(Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

Románkori eredetre gyanús a *székelyi* református templom. Eltér a csarodai jellegtől, mert egyenes záródás helyett félköríves szentélye van. Szokatlan az, hogy a szentély a hajóval egyforma széles, úgy hogy a templomnak nincsen diadalíve. Ilyen a hajóval egyforma szélességű szentélye van az őriszentpéteri r. kat. templomnak Vas megyében. A hajó nyugati részén torony emelkedik a székelyi templomon. A torony aljában van a bejáró, amelynek kerete csúcsíves és lépcsőzetes, felette csúcsíves üres falfülke van ismeretlen céllal. A templom ablakai félkörívesek, de annyira át vannak alakítva a templom többi részeivel együtt, hogy kormeghatározásra teljesen megbízhatatlanok.

Nagylónya után kellett volna megemlíteni a *fényeslitkei* református templomot, amelynek csak románkori tornya maradt meg, a templom többi részét, a hajóját és szentélyét teljesen átalakították.

A torony hasábja kifejlődik a nyugati homlokzaton, ebben eltér ugyan a csarodai toronytól, de a fényeslitkei ikerablakok kissé emlékeztetnek a csarodaiakra, főleg pedig a toronysüveg rokon a csarodai süveggel. Sajnos azonban, azáltal, hogy a süveget és az alatta lévő faerkélyes részt bádoggal borították le, eredeti szépségéből teljesen kiforgatták, a részletformákat eldurvították.

A románkori emlékeknél nagyobbszámban maradtak *gót stílusúak*, de ezek sem kerülték el a későbbi korok hellyel-közzel durva s teljesen érzéketlen átalakításait. Érintetlenül eredeti gót stílusában, kivéve a nyirbátori nagyszerű

ref. templomot, egyetlen gótikus emlék sem maradt.

Mint a románkori templomoknál láttuk, a gótikusaknál is jellegzetes az egyhajójúság. A hajóhoz csúcsíves diadalív közbeiktatásával a hajónál valamivel keskenyebb szentély csatlakozik, amely a nyolcszög három oldalával zárul. A nyírségi gót templomok mindegyikén támpilléreket láttunk úgy a hajón, mint a szentélyen, jelezve, hogy ezek eredetileg be voltak boltozva. Sajnálattal állapítottuk meg, hogy a felkutatott gót templomokban nem találtunk eredeti boltozást, kivétel megint a nyírbátori ref. templom. Szerencsés esetben csak boltindításokat láttunk Kisvárdán és Tiszabezdéden, ahol a boltozati bordákat alátámasztó figurális díszítéssel élénkített gyámokra akadtunk. A középkori boltozást, ha több-kevesebb nyoma maradt, eredeti alakjából kiforgatva, újból átboltozták. Feltűnő, hogy csak a szentélyekben találtunk ilyen kiforgatott, de még gótikus eredetre valló boltozásokat, a templomhajókban nem, még ott is lapos mennyezetet találtunk, ahol a támpillérek kívül középkori boltozásra vallottak. De vegyük sorra a jellegzetesebb gót emlékeket, időrendre való tekintet nélkül, amelyre egyrészt azért kényszerülünk, mert sem a műrészletek alapján, sem pedig történeti adatok híján fejlődési vonalat megállapítani nem tudunk. Annyit azonban láthatunk, hogy a felsorolásban szereplő emlékek nagyjából a XV. században keletkezhettek és közel egykorúak.

Kezdjük a sorozatot a *tiszaszentmártoni* ref. templommal. Csap alatt, a Tisza térképről jól is-

mert merész kanyarulatánál, magas hordalékdombon áll a templom tekintélyes méretű, szürke tömege, amelyre messziről a templom déli oldalához épített XVIII, századi torony hívja fel a figyelmet.

A templom egyhajós, ma kazettákra osztva síkmennyezetes, de eredetileg boltozott volt, amire a hajó sarkain álló támpillérek mutatnak. A szentély a nyolcszög három oldalával záródva, elformátlanított csúcsíves diadalívvel csatlakozik a hajóhoz. A szentély éppúgy, mint a hajó, síkmennyezetes, amely kazettás, de szintén boltozata volt, a szentély sarkain álló magas ferde fedőlapokkal emeletekre tagolt támpillérek tanusága szerint.

A szentélybe a keleti, délkeleti és déli falán magas csúcsíves ablakok világítanak be. Az ablakok felső csúcsíves részében megvannak még a mérművek, de viszont kiestek az ablakfelületeket elválasztó osztópálcák. A mérművek közt a körbe szerkesztett négykarélyos díszítés mellett megjelenik a késői gótra jellegzetes halhólyagmotívum. De a mérműveknek orrtagozata van, ami szemben az orrtagnélküliséggel, nem jelenti még a gót stílus utolsó fejlődési szakaszát.

Sajátságos alaprajzi elrendezést látunk a hajó déli falánál, ide a XVIII. században karzatot építettek úgy, hogy a hajó eredeti falát kibontották és a toldalékot hozzácsatolták. Szokatlan, hogy karzat céljaira nem a kínálkozó nyugati részt használták ki, de úgy látszik, a megoldás alkalmazkodott a ref. istentiszteleti rend kívánalmaihoz. Érdekes, hogy a XVIII. századi toldalék falára nem

készítettek új ablakokat, hanem ide áthelyezték a lebontott déli falból kikerült csúcsíves ablakokat. Ez a magyarázata annak, ami első pillanatban értelmetlenül hatott: miként lehetséges az, hogy egy XVIII. századi tipikus éltompításos toldaléknak gót ablakai vannak. A toldalék elé, annak déli oldalán épült a torony, akként, hogy ketté osztja a karzat déli falát. A torony két oldalán, közvetlenül a torony fala mellett nyertek elhelyezést a gótikus ablakok, amelyek egyikében jelentkezik a jellegzetes halhólyagos, késői mérműves díszítés.

A XVIII. században épült torony meglehetősen egyszerű. Zsaluleveles felső ablakai fölött húzódik az óralapot körülfoglaló főpárkánya, ezenkívül egyszerű, ma bádoggal fedett barokkvonalú, lanternás sisakja van.

Egyhajós terü és sokszögű szentéllyel zárul, követve a tiszaszentmártoni alaprajzot, az *anarcsi ref. templom*. A hajót ma deszkákból összerótt síkmennyezet fedi, viszont a szentély boltozatos, de sajnos, ez már nem az eredeti középkori boltozat, amely bordás lehetett. A jelenlegi szentélyboltozat a XVIII. században készült utóda az eredetinek, nagyjából követi a régi alakját, úgy hogy messziről gót boltozat hatását kelti. Közelebb érve látjuk csak, hogy rossz, hibás vonalú új boltozat. A boltozás miatt a nyolcszöggel záródó szentély kívül támpilléres. A támpillérek, mint az egész templom falazata, téglából épült, kő hiányában a támpillér lefedését is lapokra fektetett téglával oldották meg.

A szentély, valamint hajó ablakai csúcsívesek

uqvan, de nagyon kivetkőztették eredeti mivoltukból, mert a nyílásokat kibővítették és kitörték belőle a csúcsíves ablakok jellemző díszét, a mérműveket. A szentélynek nevezetessége az északi falon helyetfoglaló szentségfülke, melyről alább lesz szó.

Az anarcsi templom nyugati homlokzatához homlokzati torony csatlakozik. Ezen át vezet a templom kéthajós bejárója. A tornyon csúcsíves ablakok vannak, de mellettük vakolatból húzott ívsorok. Ezek korántsem alkalmasak arra, hogy a torony korát meghatározhassuk, mert lehet XVIII. századi is, sőt XIX. századi is, mert a vakolt ívsor e késői század románoskodó eklekticizmusára is jellemző, de ez az eklekticizmus természetesen nem emelkedik túl a vidéki pallér-architektura nívóján.

Az egyhajós sokszögű szentélyes templomok sorát a XVIII. században átalakított *kisvárdai* templommal folytatjuk. Az eredeti gót építményből jóformán csak meglehetős hosszú és tágas szentély maradt meg. Ez jellegzetesen a nyolcszög három oldalával záródik és kívül támpilléres. Az kétségtelen, hogy eredetileg bordás boltozata volt, de sajnos, ezt a XVIII. században átalakították egy meglehetősen hibás vonalú fiókos dongává. De a boltozat nagymértékű átalakítása ellenére megmaradtak a szentély belső sarkaiban a boltozat vállmagasságában levő gyámok. A gyámok a borda-indításokat támasztották alá és nagyobbigényű művészi kialakításra vall, hogy a konzolok

alsó részét figurális szobrászati részekkel díszítették.

A *tiszabezdédi* templom szintén az egyhajós típushoz tartozik, de hajójáról, sajnos, már nincs mit feljegyeznünk, mert legújabban teljesen újjá és jellegtelenné alakították át. Rosszul hat a templom szobafestői nívójú újabb kifestése, amellyel sikerült a templom belsejének ünnepélyes hatását teljesen megzavarni.

Visszatérve a kisvárdai róm. kat. plébániatemplomhoz, megjegyezzük, hogy a templom eredetileg gótikus hajóját a XVIII. században teljesen barokká alakították át s hogy az átalakítás milyen mértékű volt — meghagyták-e részben a régi határfalakat —, azt csak vakolat leverése tudná megmutatni. Mindenesetre feltűnő, hogy a hajón nincsenek támpillérek. A jelenlegi barokk hajó két boltszakaszra tagolódik, amelyeket kosáríves hevederek választanak el egymástól. A boltozat hajlott ívű donga, amely követve a kosáríves heveder vonalát, az ablakok felett fiókokban végződik. A nyugati homlokzat tengelyében emelkedik a templom teljesen barokk tornya bádoggal fedett hagymatetős sisakkal.

A szentély eredeti csúcsíves ablakai megmaradtak. Ezek mérműves voltak, a mérműveket azonban kitörték mindegyik ablakból, de nem egészen, mert indításaik megmaradtak úgy, hogy a darabokat jól ki lehetne egészíteni.

Nyírtura gótikus temploma szintén egyhajós és sokszöges szentélyű. Támpilléres külső homlok-

zata, támpilléres szentélye már kívülről elárulja gótikus eredetét, de homlokzatai mégsem sokat igérők, inkább igénytelenek. A templom nyugati hom-

Nyírtúra, ref. templom kapuzata.
(Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

lokzatán emelkedő tornya sem biztat sokkal, mert formái után ítélve, legfeljebb XVIII., de inkább XIX. századi alkotás lehet. Annál nagyobb azonban meglepetésünk, amikor a torony aljába vezető ajtón belépünk, mert belül a belső toronyfalban gyönyörű, gazdagon faragott XV. századi pálcaműves gyámköves ajtóra akadunk. A tagozatok között olvasható 1488. évszám a kapu pontos eredetét őrizte meg. De mielőtt rátérnék e díszes kapu részletes bemutatására, vessünk egy tekintetet a templom alaprajzára, hogy feleletet kapjunk arra, miképpen került a torony belsejébe ez a nyilván külső homlokzatra szánt dús faragású kapu.

Ha az alaprajzot nézzük, a hajó nyugati részén azt látjuk, hogy a szélső támpillérek furcsán ferdén támaszkodnak a hajó falához. Magyarázat az, hogy ezek saroktámpillérek voltak és eredetileg itt volt a templom nyugati zárófala. De ezt lebontották a régi toronnyal együtt, amely e homlokzat közepén állott, akkor, mikor a hajót nyugat felé megtoldották. A toldás után új tornyot emeltek az új nyugati határfal közepén és mivel a régi torony nyugati falát, amelyben a gótikus kapukeret állott, az új toronyba belevonták, a kapukeretet is megőrizték az utókor számára.

A kapu úgynevezett pálcaműves keretézése körteprofilú tagozatokból áll. Ezek alulról hol gyémántmetszéses, hol hajlott vályuzatos lábazatokból indulnak el. Ez alatt van a kapukeret egymást átható tagokból alkotott, kristályformákra emlékeztető alaphasábja.

A lábazatból kifejlődő körteprofilos pálcatagok a kapukeret egyenes, a szemöldököt alátámasztó,

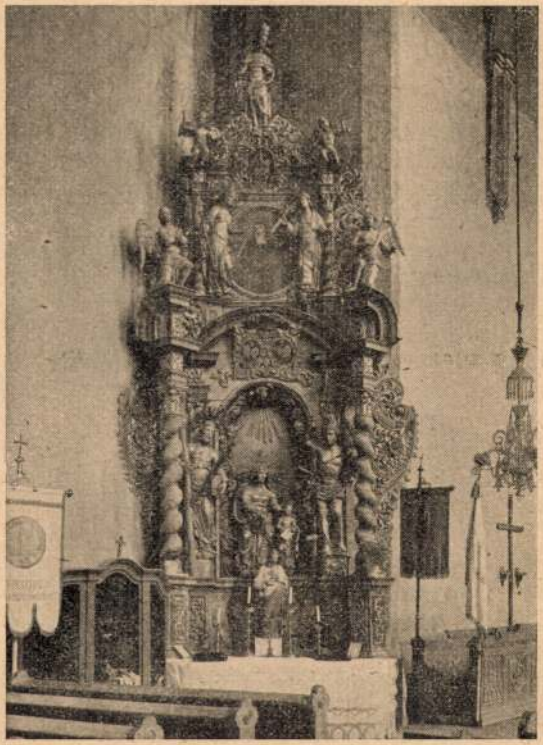

Nyírbátor, minorita templom egyik oltára.
(Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

gyámkő körös vonalat követve keretezik a nyílást, úgy hogy ahol a keret vonala szögbetörik, a tagok egymást többszörösen áthatják. A keretpálcák közül egyesek kilépve a gyámköves keret megadta vonalozásból, szamárhátívben, csúcsba futnak össze.

Az ekként kialakított pálcaműves keretet felül koronázó rész zárja le, amelynek felületét tagozatok több mezőre osztják. A mezőkben címerpajzsok, kinyujtott kezet ábrázoló faragvány és a már említett 1488-as évszám foglal helyet.

A koronázó architektúrát legfelül középkori várak pártázatát idéző pártasor zárja be, meglehetősen letöredezett állapotban. Kár, hogy a kőből faragott kapukeret tagozatai nem érvényesülnek elég élesen, mert vastag mészréteg borítja a felületeket. A mész gondos és szakszerű lehántása nagyon emelné a kapu szépségét.

A Nyirturával szomszédos *Nyirpazony* is nyujt érdekeset. A templom maga itt ugyan alig érdemel figyelmet műérték tekintetében, mert teljesen újjá alakították. A torony alatt azonban szép szamárhátíves pálcatagos keretű késő gót kapu nyílik. A torony maga is gótikus lehet egész magasságában, mert hagymatetős süvege alatti ablakai csúcsívesek.

Szabolcs megye két legjelentékenyebb középkori egyháza a *nyirbátori* minorita és református templom. A minorita templomot Báthory István erdélyi vajda emelte a kenyérmezei viadal zsákmányából 1480 körül. 1587-ben oláhok elpusztítot-

ták. 1717-ben Erdődy gróf egri érsek visszaadta a minoritáknak, akik akkor a romban lévő kolostor és templom újjáépítéséhez fogtak. Ebből az időből való a templom új boltozata.

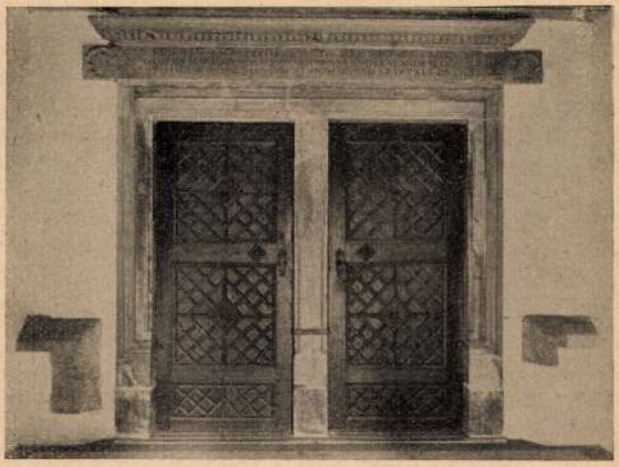

Nyírbátor, kettős reneszánsz kapuzat a ref. templomon. (Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

Hogy a templom Báthory István idejében eredetileg szerzetes templomnak készült, azt nagyon jól mutatja az alaprajza. A hosszúhajójú templomnak majdnem a hajóval egyenlő hosszúságú a szentélye. A szentély mellett emelkedik a kolduló szerzetesek építési szabályai szerint a torony, amelyet ma lapos szükségtető fed. Egykor faerkélyes

toronysisak fedte, amely azonban, sajnos, az 1889. évi villámcsapás alkalmával leégett.

A templomot belsejében teljesen barokká alakították át és teljessé teszi a barokkhatást a fő- és mellékoltárok gazdagon kialakított aranyozott és élénk architekturája. Tulajdonképpen csak a külső homlokzatok őrizték meg a gótikus eredetű architekturát. A homlokzatok aránylag magasak, támpilléresek. A támpillérek körében a hajó falán 3 és a szentélyen déli oldalán ugyancsak 3 magas csúcsives ablak van. A csúcsives ablakok mérművesek, mindegyik ablakrács, vagyis mérmű más-más formájú. A három- és négykaréjos mérműves dísz mellett gyakran jelentkezik az ablakokban a jellegzetes, késői osztagos hallhólyag. A minorita-templom nyugati ormát barokkos oromzattal látták el és ovális alapjrajzú előcsarnokot emeltek a nyugati, egyetlen bejáró elé, de a homlokzat közepén lévő tágas csúcsives ablakot meghagyták.

Nyirbátor másik nevezetessége a református templom, mely gótikus architekturáját teljes épségben megőrizte, amelyet állítólag szintén Báthory István erdélyi vajda emelt 1488 körül, az előcsarnok külső falán levő gyönyörűen faragott reneszánsz cimer tanusága szerint. Viszont az előcsarnok mélyén kettős nyilású reneszánsz keretes kapu van, amelynek gerendázatán levő feliratán azt olvassuk: „Báthori András, András, fia az Isten és annak anyja, Szűz Mária és Szent György vértanu tiszteletére alapjától kezdve a saját költségén építtette jámborságból." 1493-ban még nem

Nyírbátor, minorita templom Kruesay oltára.
(Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

volt készen. Báthori György idejében, 1556-ban lett a protestánsoké és a reformátusok azóta birtokolják.

A templomnak sajátságos alaprajza van, mert egyterü. A hajót a szentély diadaliv nélkül egyszerűen a nyolcszög három oldalával zárja le. A templomnak ez az egyterűsége igen monumentálisan hat, amit fokoznak a hatalmas arányok, amikről a méretek tájékoztathatnak, a templom szélessége 11.5 m, hossza 42.54, magassága 18.54 m. Aránylag keskeny és rendkívül magas a tere. Ebben az egyterű belsőben nagyszerűen érvényesül a bordásan gazdagon kialakított hálóboltozat, amely tulajdonképpen nem más, mint egy fiókos donga. A fiókoknál keletkező bordaösszefutások, boltvállakat alkotva, karcsú keskeny fali oszlopoknak csupán esztétikai szerepük van, mert a boltozat súlyát a fal, illetőleg a boltvállaknak megfelelő helyén épített külső támpillérek hordják.

A templomot háromosztású rendkívül magas csúcsives ablakok világítják meg, ezek természetesen mérműves ek, de a mérműves és halhólyagos tagozatoknak nincs orrtagjuk. Ez későbbi eredetre vall, mint a minorita-templom orrtagos halhólyagos mérművei.

Említettük, hogy a templomba előcsarnokos bejáron lehet bejutni és pedig egy kettős reneszánsz ajtón át. Nem használják, mert a község felől kényelmesebb megközelíteni a nyugati kaput, amely csúcsives és egymást átható gazdag pálcaműves tagokkal van keretezve. Ez a kapu

sokáig használaton kívül volt, mignem Möller István 1933. évi restaurálása idején kinyitották és szélfogóval látták el. A templomnak kőtornya is van, amely a nyugati homlokzat déli szélén csatlakozik a hajóhoz, nem emelkedik túl a templom tetőfelületein, így toronyszerűen nem érvényesül.

Ezeken a nagyobb, monumentális emlékeken kívül se szeri, se száma a kisebb középkori templomoknak, amelyeknek nagyrésze azonban kisebb-nagyobb átalakításon átesve, jutott kezünkre. — A *kislétai* ref. templom hajója gótikus támpillérekkel ékes, ami elárulja korát, bár homlokzati tornya már copfstilü. Az *apagyi* ref. templom ma már csak visszazengő emlék, negyedszer 1867-ben forgatták ki eredeti alakjából. Aránylag épebben dacolt a századok viharával a *kállósemjéni* gör. kat. templom, amennyiben a nyolcszög három oldalával záruló támpilléres szentélye ma is a régi, azonban a hajó és a torony 1850 körül épült. A *leveleki* r. k. templom homlokzata és kapuzata gótikus. A hatalmas méretű *büdszentmihályi* ref. templom is eredetileg gótikus volt, de többször átalakították. Kapuján az 1788-as évszám olvasható. A *homoródi* ref. templomon csupán halvány nyomokban éled a gótika emléke. Erősen megújították a *máriapócsi* kis r. k. templomot, amely a görög katolikus kegytemplom árnyékában szerénykedik. *Nagykálló* két temploma, a katolikus és a református, egyaránt gótikus eredetű, a református templomon még látszanak a támpillérek. Igen nagy kár, hogy a *nagyvarsányi* szép

csúcsives református templomot úgyszólván napjainkban, 1926-ban teljesen kiforgatták eredeti alakjából. A *nyírtassi* ref. templom gótikus nyugati ajtaját elfalazták, a *nyírtéti* ref. templom gótikus szentélye is a multé már. Átalakították az *orosi* ref. templomot is, valamint a *sényői*, szintén református egyházat.

A pusztulás szomorú jegyei mindenütt. Érdekes módon Szabolcs megye a gótikus építészet párhuzamos, világi műfajában, a várépítésben nem sokat teremtett. Egyetlen nevezetesebb idevágó emléke maradt, az is igen késői, a *kisvárdai* várrom.

Hogy a vár mikor keletkezett, nem tudjuk, de a ma meglévő romok már a XVI. század elején állhattak. Hiába ostromolta a várat János Zsigmond és édesanyja, Izabella. Bethlen István is vívta, később Balassa Menyhért megszállotta. Rákóczi Ferenc szabadságharca idején a kurucok elől a várba menekültek a szabolcsi nemesek, akikkésőbben szövetkeztek. II. Rákóczi Ferenc hosszabb ideig tartózkodott itt, több levelét innen keltezte. A Rákóczi-felkelés elmultával a várat lerombolták és elpusztították, ugyanakkor Szent Zsigmond tiszteletére emeltek kápolnát.

A vár téglából épült vastag falai sok helyütt még a régi főpárkány magasságáig emelkednek. Hatalmas négyszögletes ablaknyílások ásitanak több emeletsorban egymás felett. Egyik-másik ablak keretéből itt-ott maradt néhány darab, ami reneszánsz jelleget mutat. Olyan reneszánsz kő-

keretes ablakok lehettek, amilyeneket a sárospataki várban láthatunk. Figyelmet érdemel a vár északi ölesfalú tömör bástyatornya, amelyet felül tipikus

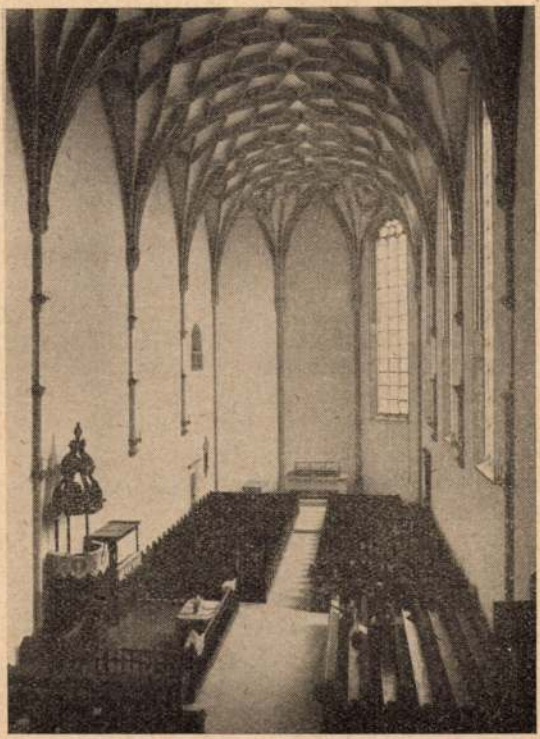

Nyírbátor, ref. templom gótikus hálóboltozattal. (Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

XVI. századi hajlított felületü pártázat koronáz, közepén ágyúréssel. A bástya alsóbb emeletein négyszögletes renszánsz kőkeretes ablakok mellett befalazott kulcslyuk alakú kőrések sorakoznak.

A vár alaprajza, tekintettel rom állapotára, másrészt arra, hogy egy része viskókkal be van építve, nem áttekinthető. Ezt hosszabb és megfigyelést igénylő felmérés tisztázhatná és nem utolsó sorban ásatás is a vár körül. Az ásatás véleményünk szerint jutalmazó lenne már azért is, mert tisztázni lehetne a várbeli Szt. Zsigmond-kápolna helyét is.

A reneszánsz építészetnek nevezetesebb emlékét Szabolcsban nem ismerjük, különben is Magyarországra jellemző, hogy a reneszánsz díszítőformák gótikus épületeken jelennek meg. Igy volt Zsigmond és Mátyás budai várának esetében, ez az elvegyülés jellemzi a nyírbátori református templomot is. Reneszánsz izlésű homlokzatok, mint a gyulafehérvári Lászai-kápolnáé és belsőségek, mint az esztergomi Bakócz-kápolnáé, páratlan ritkaságok s a Nyírség emlékanyagából teljesen hiányzanak. Annál több emléke maradt a fürgén terjeszkedő barokknak és meghiggadt formájának, a copfstílusnak. Ezek az emlékek azonban nem jelentékenyek. Az egri minorita-templom vagy a ráckevei kastély testvéreit hiába keresnők a szabolcsi földön. Meg kell állapítani, hogy a helyi középkor és reneszánsz emlékeihez foghatót bizony nem alkotott. A barokkművészet emlékei kivétel nélkül XVIII. századiak, ami azt mutatja, hogy a

Mária Terézia uralkodása alatt megindult templomépítési hullám a Nyírségre is elhatolt.

Betűrendben felsoroljuk a nevezetesebb barokktemplomokat. Az *ajaki* róm. kat. templom a XVIII. század egyik szabványos emléke. A *báji* református templom érdekes kifestéséről alább még szó lesz, itt csak azt említjük meg, hogy az 1782—1784 közt épült egyház középtornyos homlokzatával nem tartozik izgalmas műemlékeink közé, ami az architekturáját illeti. A *balsai* templom barokkstílusát az 1885-ben történt renoválás erősen szelidítette. A *fényeslitkei* r. k. templom, a *gávai* görög katolikus templom, a *gyulaházai* református templom a hazai barokk egyszerűbb terméke. Ugyanezt mondhatjuk a *gyürei* református, a *kenézlői* katolikus és a *kislétai* görög katolikus templomról. A *kopócsapáti* r. k. templom valamivel élénkíti a falusi templomok egyhangú sorát, homlokzatán szobrok foglalnak helyet, amelyekről alább lesz szó. A *leveleki* görög katolikus templom meglehetősen dísztelen. Copfstílű homlokzati tornya van a *mándoki* r. k. templomnak, míg ugyanitt a református templom néhány évtizeddel előbb készülhetett. Méretre és díszességre első e vidéken. *Máriapócs* kéttornyos homlokzatú görög katolikus kegytemploma. A főkapu feletti kronosztikon tanusága szerint 1731-ben épült. A megye egyetlen barokkstílű temploma, amely kereszthajós és belseje is jóval gazdagabb kiképzésű az átlagos emlékeknél. A *nagykállói* görög katolikus templom ismét a kisebb jelentőségüek közé tartozik. Finom

ízlésű vidéki mesterre vall az 1758-ban épült *nyírbogdányi* református templom, a főhomlokzaton és oldalt elegáns, füzérdíszes copfstílű kapuval. a dekoráció azonban a templom készülténél néhány évtizeddel későbbre vall. A *nyíregyházai* nagyméretű evangelikus templom a XX. század végén erős átalakításnak esett áldozatul. A *nyíribronyi* református, a *nyírjákói* katolikus és református templom is idetartozik, az utóbbinak még tornya sincsen. A *nyírkarászi* r. k. templom tornya mellett fent kőszobrok állanak, az itteni görög katolikus templom is XVIII. századi, éppúgy mint a *nyírmadai* görög katolikus templom. Az *orosi* görög katolikus, *pócspetrii* r. k., *révaranyosi* r. k., *rohodi* református templomról különösebb megjegyezni valónk nincs, ha csak az nem, hogy a tornya nyolcszegletes. Barokkstílű a *tiszalöki* r. k. és a *tiszamogyorósi* református templom is. A *tiszanagyfalui* református egyházat Tolcsvai Bónis László költségén emelték 1789-ben, a kor uralkodó ízlése, a copfstílus igézetében. Sajnos, később erősen átalakították. A *tiszatardosi* görög katolikus, az *újkenézi* református és a *vencsellői* római katolikus templomról nincs különösebb megjegyezni valónk. A *zalkodi* r. k. kápolnának csinos copfstílű kapuzata van.

Mindezek a templomok csaknem kivétel nélkül kisméretüek és egyetlen homlokzati középtoronnyal épültek. Ez a sajátosság tovább él a XIX. század első felének klasszicizáló templomarchitekturájában, amely Szabolcs megyében nem

gyargyerőmonostori, kettesdi stb. fatornyokkal rokon. Nagy arányaiban és részletformáiban is a nagylónyai fatorony kiérlelt alkotás; méltán megérdemli, hogy a nyírvidék legszebb fatornyának nevezzük.

Corpus: aranyozott bronzból. (Szabolcsvármegyei Jósa-Múzeum gyűjteményéből)

A *nyírbátori* református egyház mellett álló fatorony lényegében a nagylónyaihoz hasonló, de arányaiban nem oly szerencsés. A zömök és nehézkes toronytesthez aránylag keskeny és nem is magas süveg csatlakozik a jellegzetes négy fatornyocskával. Még kettő tartozik az érdekesebbek közé. Ezek egyike a *zsurki* torony, amely a gazdagabb nagylónyai típusú négyfiatornyos típust képviseli a szerény és jellegzetes református templom előtt, a másik a *szabolcsbákai* torony, amely az egyszerűbb fatorony-típus formáit őrizte meg. Egyszerűbb mivolta abban jut kifejezésre, hogy nincs faerkélyes körüljárója, hanem közvetlenül a torony-

testre borul a fatorony süvege a jellegzetes fiatornyocskákkal. Ezenkívül fatorony áll még *Gemzsén*, kettő *Mezőladányon*, *Benken*, *Tiszanagyfalun* és *Zalkodban*.

Utoljára hagytuk az építészet újabbkori világi emlékeit, amelyek legnagyobb része kastély és kúria. A szerényebb példányok egész sorozatát mutatja be a Magyarország vármegyei és városai c. sorozat szabolcsmegyei kötete. A felsorolástól ezúttal eltekintünk, mert az amúgy is erősen hézagos lenne. Általában állíthatjuk, hogy az ország egyéb megyéiben álló fényűző kastélyóriásokkal (Eszterháza, Cseklész, Gödöllő stb.) szemben a nyírségi emlékek szerényebbek. A két legnevezetesebb a *nagykállói* volt megyeháza, közép- és oldalrizalitokkal, szép ablakdíszekkel, 2—5—3—5—2 osztással és a *tuzséri* volt Lónyay-kastély, a kassai származású Wurzinger Mihály XVIII. századi freskóival. Magához a kastélyhoz később Ybl Miklós két szárnyat épített.

2.

Az építészeti emlékeken kívül be kell számolni az egyházi és világi épületek tartozékairól, faragványokról és oltárokról, szószékekről és bútorokról, falfestményekről és szobrokról, képekről és ötvösművekről, óntárgyakról és szövetnemükről.

Felkutatásuk, tanulmányozásuk sokkal nagyobb nehézségbe ütközik, mint az ingatlan műemlékeké. Az egyház kincseit a plébános vagy tisz-

teletes gyakran a lakásán tartja, a templomot aránylag könnyebben dézsmáló rablóktól való féltében. Máskor az egyházközség elnöke őrzi a kulcsot s éppen nincs odahaza. Ami pedig a világi épületek, kastélyok és kúriák műtárgyait illeti, megtekintésük hosszas előzetes levelezést igényelne, mert hivatlan vendég irányában a gazdák joggal bizalmatlanok. A beszámoló e része tehát szükségképpen vázlatos és töredékes. Többnyire azoknak a tárgyaknak leírásában gazdag, amelyek templomok elmozdíthatatlan tartozékai s szerencsére, Szabolcs megye esetében ezek a jelentősebbek.

Románstílű szobor, bútor, műrészlet vagy ötvöstárgy eredeti helyén Szabolcs megyében nem maradt korunkra. A nyíregyházi múzeum, amely méltán híres honfoglaláskori leleteiről, mindössze hat románkori keresztet, illetve keresztről származó Krisztus-testet őriz, a legjobban mintázott 1902-ben Petneházán került ki a föld alól. Legérdekesebb közöttük a nyírkarászi keresztecske, amelyet a vele talált éremlelet pontosan meghatároz. A kisméretű ereklyetartó kereszt Krisztust még régieskedeőn, ruhában ábrázolja. Mintázása a bizánci művészet hatására vall, a XI. században készült.

Több évszázados szünet után, 1475-ből következik az időrendi sorban legközelebbi műtárgy. Az anarcsi református templom gótikus szentségtartó fülkéje ez, amely a szentély jobb oldalán áll. Szabályos szerkezetű, minőt az ország egyéb megyéiben nem egyet lehet találni. Finom oldaltornyocs-

kái, csavart oszlopocskái, középrészének gazdagon mintázott cúcsive gondos mesterről tanuskodik. Kár, hogy keresztrózsája a századok folyamán megrongálódott. Alul a Báthoryak címerpajzsa látható, 1475-ös évszámmal.

Corpus: az Árpádházi királyok idejéből, aranyozott bronzból. (Lelőhelye: Petneháza) Szabolcsvármegyei Jósa-Múzeum gyűjteményéből

Hasonló szentségtartó-fülkét rejt a tiszabezdédi ref. templom belseje. A csúcsíven húzódó kúszónövények erőteljes mintázása elárulja a kort: a XV. század utolsó negyedében készülhetett. Sajnos, oldaltornyocskái letörtek. Ugyanitt hat darab gótikus konzol is megmaradt a szentély azóta átalakított boltozatszerkezetéből. Emberfejeket, majmot, medvét ábrázoltak. Felettük csavart oszlop

törzse indul a magasba. A gótika játékos képzelete csillan meg ezeken az ügyes faragványokon.

Erőteljes dekoratív fantáziára vall a nyírtúrai református templom gazdagon faragott, pálcatagos későgótikus kapuzata, amely évszáma szerint 1488 ban készült. Fentebb már megemlékeztünk róla. Talán a csonka ország egyik legdíszesebb ilynemű alkotása, meg kell csodálni a profilok változatosságát, az egymást keresztező pálcák eleven játékát.

A gótika időrendben legutolsó emléke a kisvárdai r. k. templom szentélyének hat konzolfeje, amely erőteljesen mintázott férfifejeket — talán prófétákét — ábrázol. A tiszabezdédi konzolok kedvességével szemben az előadás itt zord és nagyszabású. Feltételezhető, hogy ezek a faragványok szoros kapcsolatban vannak a kassai szobrásziskolával. Származásukra némi világot vet az a tény, hogy a templom kőkerítésébe néhány konzoltöredék mellett egy Báthory-címer van befalazva. Ott pusztul, míg kegyeletes kezek jobb helyet nem találnak számára.

Kevés megyéje van az országnak, amely a hazai reneszánsz oly remek faragványsorozatával dicsekedhetne, mint éppen Szabolcs. Az első helyet természetesen Nyírbátor igényli, a Báthoryak fénykorából való emlékeivel. A régi magyar művészet egyik ritka szentélyéhez közeledünk.

A nyírbátori református templom műkincseiről több ízben és hosszasan megemlékezett a kutatás. Leffler Béla monográfiában áldozott emlékének. A magyarországi reneszánsz-művészetbe való

szerves beleillesztése azonban máig nem történt meg. Ez a munka talán a közelgő Mátyás-centennárium lelkesedésére hárul.

A templom főhomlokzatán az ajtó felett Báthory István olaszos idomú címerpajzsát látjuk. Ugyanez, még lendületesebben, még magával ragadóbban ismétlődik meg a déli előcsarnok oromfalában. A szerkezet mindkettőnél azonos. A címerpajzsot nyelvét öltögető, denevérszárnyú, pikkelyes sárkány veszi körül, jelezve, hogy a nagy vajda a Zsigmond királytól alapított sárkányos társaság tagja volt. A sárkánytól körülfont címert aztán a heraldika szigorú szabályainak könnyed átlépésével, még egy koszorú veszi körül, az előbbin egyszerűbb, leveles; az utóbbin változatos gyümölcsöktől duzzadó. Ezeken a koszorúkon ül azután, merőben szabálytalanul a sisak, csúcsán újból a sárkánnyal s a táblát fent kigyózó mondatszalag zárja le. A főkapu felettin nincs vésés, a déli előcsarnok felettin ez olvasható: OPUS STEPANI DE BATOR VAIVODAE, a keret alján 1488-as évszámmal. Nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy ez az utóbbi tábla a magyarországi reneszánsz-faragványok legszebbike. Raffinált artisztikumának, elragadó lendületének nincs párja az egykorú emlékanyagban.

Tovább vizsgálgatva a templom külsejét, egyéb érdekes részletekre akadunk. Az oromfal címere felett egy nyilván oda nem tartozó töredék került befalazásra, valószínűleg egy elpusztult szentségtartó-fülke oromvirága. A déli oldalon a

Nyírbátor, a Báthoryak címere a ref. templom falában. (Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

második és harmadik támpillér között reneszánsz ízlésű kettős ablak nyílik. Az előcsarnok belsejében pedig tojássoros és feliratos párkányú kettős kőajtókeret látható. Erőteljes, nagyszabású mű, méltó a kemény és vitéz Báthory Istvánhoz.

A templom belseje is néhány elsőrangú emléket rejteget. Ha világhírű faragott és berakott díszű papiszékei a budapesti Nemzeti Múzeumba vándoroltak is, a reneszánsznak néhány igen jelentős emléke helyén maradt. Igy a bámulatos arányú fali szentségfülke, oromzatában kedves angyalfejjel, alján Báthory-címerrel. Kivitelét illetően még finomabb az a hármas márvány ülőfülke, amely bármelyik olasz templomban megállná a helyét. Itt ismét olasz mesterre kell gondolni, mint a Báthory-címerekkel kapcsolatban, míg a falifülke mestere inkább itáliai iskolázottságú magyar szobrász lehetett. A régi oltár helyén álló, sajnos több darabra tört vörösmárvány sírlap, amely hajdan Báthory István hamvai felett nyugodott, tipikus hazai munka s zavartalanul beleillik ilyféle emlékeink gazdag sorozatába. Egy befalazott ajtó s feljebb elhelyezett vakerkély egészíti ki a templom reneszánsz ízlésű műtárgyait.

A nyírbátori reneszánsz lassankint a környéken is elterjedt. Az udvari művészet zsenge hajtása, amit itt egy főúr áldozatkészsége melengetett, néhány évtized alatt szárba szökkent. Bizonyítja a baktalórántházai ajtó s a nagyvarsányi falifülke.

A baktalórántházai r. k. templom belső, fara-

gott kőből épült kapuját latin felirata szerint Baktai Mátyás emeltette 1519-ben. Szerény mű, de kétségkívül reneszánsz ízlésű, ihletője nem lehet más, mint a harmincegy évvel előbb virágzó nyírbátori műhely. Az a sajátossága, hogy megrendelőjének nevét s pontos készültét feliratban hirdeti, helyet biztosít számára a magyar reneszánsz sajnos, amúgy sem gazdag történetében.

Előkelőbb emlék a nagyvarsányi ref. templom falifülkéje, amely orommezejében kiterjesztett szárnyú madarat ábrázol. Sajnos, a legújabb átépítés méltatlanul kiforgatta a templomot gótikus formáiból s a falifülkét csaknem hozzáférhetetlen helyre rejtette. Pedig ez az emlék 1522-es évszámával a szabolcsi reneszánsz utolsó láncszeme s megérdemelné, hogy a nyíregyházai múzeumot díszítse.

A reneszánsz késői, erejétvesztett és a népiesség felé hajló emléke ecsedi Báthory István sírládája, mely a nyírbátori református templom szentélyében nyert elhelyezést. Említésre méltó azért is, mert országunkban kevés teljes sírláda, azaz tumba maradt meg, kivéve a római civilizáció korát. Az 1605-ben elhúnyt főúr emlékét patétikus latin versek idézik, amelyeket az ismeretlen mester a fedőlapra vésett. A címerek és keretkitöltések laposak, faragásukban kevés a dekoratív fantázia, ami inkább az időnek, a XVII. század elejének bűne, mint a névtelen mesteré.

A barokk műveltség és művészet kora gyors léptekkel közelgett. A következő század már ebben az új szellemben dolgozik. A legnevezetesebb em-

lékek ebből a korból a nyírbátori minorita-templom oltárai, amelyek a hazai barokkművészet ízes, önálló csoportját jelentik. Csodálatosképpen ezekkel a rendkívül jellegzetes és helyi műhelyt feltételező emlékekkel a kutatás mindezideig nem sokat törődött. Megkíséreljük néhány szóban leírni ezeket s legalább a róluk ismeretes adatokat felsorolni.

A hajóban álló nagy Passió-oltárt, szokatlanul hatalmas és a panoptikum határát súroló faszoborcsoportjaival töviskoronázás, (Ecce homo, Gúnyolás, Ostorozás, Kálvária, Keresztvitel, Keresztrefeszítés), Krucsay István és neje, Pogány Borbála építtette 1737-ben. A diadalív baljén álló Sz. Anna-oltár három címere megfejtésre vár. A jobboldalt látható Pieta-oltárt németszügyi Jósa István örökösei állíttatták 1751-ben. A főoltár, három képpel és legfelül Sz. Mihály fafigurájával assisi Szent Ferenc tiszteletére épült 1753-ban, mint a szentélyben elhelyezett feliratos táblán olvasható. Valamennyi hatalmas oltáralkotmány, mint látható, 16 éven belül készült. Ugyanennek a műhelynek terméke a szószék is, csavart oszlopocskáival és díszekkel jól terhelt hangvetőjével.

A művész, aki ezt a műhelyt vezette, nem tartozott a nagy európai stílusok közvetlen közelében élő s azokat hamarosan használa fordító egyéniségek közé. Stílusa vidékies, de előadási módja zamatos. Figurái kissé merevek, de kifejezőek. Az ornamentális részek zsúfoltak, szinte mértéktelenek. A festő azonban, akivel a szobrász

és dekorátor szövetkezett a főoltár díszítésére, csődöt mondott bárdolatlan parlagiasságával.

Baktalórántháza, róm. kat. fogadalmi kép.
(Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga)

Hozzájuk fogható jelentőségű szobrászati vagy díszítő emlék a szabolcsi barokkban nem található. A nyíribronyi református templom festett famennyezete a XVIII. században készült. A fényeslitkei szerény Nep. Sz. János-szobor a szabadban elhelyezett kőszobrászat ritka emléke. A Nyírség sokkal szegényebb, ebben a műfajban mint például Pestmegye vagy a Dunántúl. Az említetten kívül idetartozik még a copfstílű kisvárdai Sz. Flórián-szobor, vagy a nyírkarászi r. k. templom homlokzatán Szt. István és Szt. László királyok kőszobraival. Valamennyi a XVIII. század második felében készült, kisebb vidéki műhelyekben, amelyek a barokk lendületét csak félénken, óvatosan merték alkalmazni.

A rendszeresség igénye nélkül még néhány barokk részletről emlékezhetünk meg. A leveleki r. k. templom főoltárán XVIII. századi Szentháromság-facsoport áll, a szószéken hasonlókorú festett evangelisták, a szentélyben feszület. Ugyanitt a görög katolikus templom ikonosztázján képek és faragványok láthatók. A kopócsapáti r. k. templom oltára és szószéke barokkstílű. A máriapócsi nevezetes kegytemplom szószékét Sz. Mihály arkangyal sikerült XVIII. századi faszobra díszíti. A székelyi ref. templom sokszögű szószéke népiesen festett, hangfogója áttört. A nyírtassi ref. templomban copfstílű mennyezetes stallum, a báji református templomban pedig copfstílű szószék látható.

Régmúlt idők fuvallata száll ki a kopócsapáti

r. k. templom magyar feliratú, vörösmárvány epitáphiumaiból. Az egyik Erőss Anna emlékére készült 1802-ben, a másik Bessenyei Antónia a „szép szűz" korai elvesztét kesergi (1807). Ezek már a klasszicizmus korába vezetnek át, amelynek azután a baktalórántházai református templom őrzi nevezetesebb emlékeit: egy szép szószéket s a Degenfeld grófi család intarziás padját, 1820 körül. Empire stílű még a nyírbogdányi református templom szószéke is.

A festészet említésreméltó emlékei aránylag ritkábbak. Középkori táblakép egyetlen egy sem maradt korunkra, a mohácsi vész előtt készült freskó is csak két helyen. A nyíracsádi ref. templom freskótörmelékei még a háború előtt kerültek napfényre. Gróh István leírása szerint a Szentháromság állott középen, körülötte tizenkét apostol, azonban valamennyinek a feje be volt verve. A falképek vízfestménymásolatai a Műemlékek Országos Bizottságának gyűjteményében vannak. Sajnos, annyira töredékesek, hogy korukat sem lehet pontosan megállapítani, valószínűleg a XIV. század vége felé készültek.

Aránylagos épségben napjainkra maradt az ófehértói gör. kat. templom egyik falképe. A diadalív bélletén látható, Szent Katalint ábrázolja, kezében attributumával, a kerékkel. Ez minden, ami megmaradt, bár eredetileg bizonyára más freskó is volt a templomban. Ismeretlen mestere a XV. század első felében működhetett, más munkáját nem ismerjük.

Az emlékanyagban itt óriási űr tátong. A korban legközelebbi emlék a baktalórántházai r. k.

Báj, ref. templom falfestményekkel. (Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

templomban függő fogadalmi kép, amely gróf Károlyi Ferenc és mások emlékére készült 1737-ben. A főteret a Madonna foglalja el Jézussal, alul azonban mozgalmas, érdekes török-magyar csata nyert megörökítést.

A szabolcsi műemlékek egyik legérdekesebbike freskói révén a báji ref. templom, amelyet báji Patay Sámuel építtetett 1782—1784 között. Talán egyetlen példa arra, hogy református templomot eredeti, számára készült falképek díszítenek. A figurális rész ugyan hiányzik, de az ornamentális díszítés, amelyet hosszú feliratok élénkítenek, annál gazdagabb. Az egyik kupolán a Patayak kastélyának képe jelenik meg, hatalmas függönydíszre akkurátosan rápingálva.

Gazdagabb a vidék ötvösművekben. A tornyospálcai ref. templom a XV. század első felében készült aranyozott ezüstkelyhet őriz, amelynek karcsú aránya, tölcséres csészéje még az előző század ízléséhez nyúl vissza. Fejlett, hatkarélyos talpa és vésett gombja azonban elárulja keletkezésének idejét. Cuppáján újabb bevésett felirat olvasható: *Istenek tizteségere Pacai Mikó Benedek adtam az templomhoz egy pohart A D 1635.*

A nagyvarsányi ref. templom is őriz egy középkori kelyhet, amelyet megvizsgálni azonban nem volt módunkban. Gyönyörű a baktalórántházai r. k. templom filigrános kelyhe, dús díszítéssel, hatkarélyos talppal és áttört gombbal. Kár, hogy csészéjét megújították, mert az új rész arányai rosszak, 1490—1500 körül készülhetett.

A tiszalöki ref. templom egy aranyozott ezüstpohár birtokában van az ajaki ref. templom pedig vésettdíszű aranyozott réz kehelyfedőt őriz a késő-gótika korából. A tiszabezdédi ref. templom díszes talpas serlege, a későreneszánsz e kiváló alkotása a XVI. század második felében készült. Sajnos, mesterjegye kivehetetlen, de valószínű, hogy erdélyi munka.

Tiszabezdéd ref., *Baktalórántháza* róm. kat., *Tornyospálca* ref. templom kelyhei. (Műemlékek Orsz. Biz. képanyaga).

A barokk ötvösművek tömegéből csak a fontosabbakat említjük. Az apagyi ref. templom kelyhe 1670-ben készült. A napkori templom kelyhe XVIII. századi, az ófehértói gör. kat. templom aranyozott ezüstkelyhét Gersei Pethő Rozália ajándékozta 1745-ben, IML bécsi mester műve 1742-ből. Az orosi r. k. templom egy rokokóstílű s egy empirekelyhet

őriz, az utóbbit 1832-ből, azonkívül két kedves, ezüst viaticum-szelencét 1779-ből.

Ónt árgyakban a vidék szokatlanul szegény. Csak a tiszaszentmártoni ref. templom őriz két jelentéktelen, XVIII. századi kannát. Hasonlóan kevés a régi textilia. Az egyetlen nevezetesebb emlék a többször említett baktalórántházai r. k. templomban rejlik: egy antependium és miseruha bársonyból, gazdag aranyhimzéssel, amely az úrihimzések motivumait használja. Ezt Haller Gáborné, gróf Károlyi Klára ajándékozta az egyháznak. Ugyanitt copfstílű ornátus is látható. Hír szerint a ramocsaházai ref. templom is őriz egy érdekes, szép úrasztalkendőt.

MERKANTIL-NYOMDA (HAVAS ÖDÖN), BUDAPEST, VIII, VAJDA HUNYAD UCCA 43.

Kakuk Imre

nagylónyai tornyokat a Jándra való K[illegible] a jándi és
tette, az előbbit Kancza József közreműködésével (1791),
az utóbbit Bán Péter segítségével (1781)

Domfaép 11.l

célirányos javításoknál fogva, a könyvmói munkákat ocsóbban, mint eddig bármely intézet szógáltatja-ki, egyszersmint sikerrel rendezé el a' kréta és színes nyomatot, mely szerint földabroszok, arcképek és minden kréta-rajzokjól hajtatnak végre, különös figyelmet érdemel az u.n. Schabmanier és az eddig a kövön még sehol sem gyakorlott ~~te~~ ecsettel való festés." (Fővárosi Könyvtár B. 655/1/1841.). Victoris tehát a litográfiának minden

Kakuk Imre

jándi lakos, ács, vezetése alatt épült 1791-ben a jándi [ref. templom fatornya.

L (Bezegmegye)

Domfaép 7-l

Kakuk Imre

lásd

Jánd alatt is.

Kakuk Imre

168. **Nagylónya**, ev. ref. fatorony.
1781. „Kakuk Imre áts mester tsinálta Bán Péter legényivel. 1781." (Felirat a tornyon.)
Lásd még: Lehoczky IIIb. p. 395.; Balogh p. 135.

(Bereg m.)
Domaéa

mester utasítása nyomán."[5] Ugyanez a Kakuk Imre építette a még ma is fennálló nagylónyai fatornyot is, amint erről a következő felirat tanúskodik: „Kakuk Imre átsmester tsinálta Bán Péter legényével 1781." Ez a Kakuk Imre tehát toronyépítő ács volt és pedig „paraszt lakos", aki nem csak saját községében épített, hanem más községben is, amiből föltehető, hogy nem alkalomszülte véletlen, hanem szokás volt más községből faépítkezéshez ácsot hívni, ha az illető a mesterségben való jártasságának tanújelét adta. Egy ezt megerősítő másik adatunk ugyancsak Bereg megyéből egy szerződés levél. „Mi kisdobronyi lakosok közönségesen adjuk tudtára és értésekre mindeneknek, akiknek illik ez transactionalis levelünknek rendiben, hogy hozzánk jövén Tekintetes Nemes Szathmár vármegyében Oltsván lakos, ahoz értő mesteremberek, megalkuttunk, egy nálunk szükségesképpen megkívántató elégséges templomnak Ő Kigyelmek által lejendő s fundamentumostul fogva való felállítására, minden ahoz megkívántató munkájával, padlásával etc...."[6]

Néhány általunk ismert német nyelvű számla aláírásából kitűnik, hogy városi ácsmesterek is építettek falusi fatemplomokat, azonban ilyen esetben, amint az a számlákból kitűnik, a falu lakossága is részt vett az építés munkájában.[7] Mivel a mesteremberek neve előtt igen sok esetben analfabétaságuk jeleként egy kis keresztet találunk, de máskülönben is, feltehetjük, hogy akárcsak a szűrszabók és szűcsmesterek, ezek is népi iparosok közé tartoztak.

Az ácsok mellett a faragó molnárok jeleskedtek ebben a mesterségben, akik nem őrléssel foglalkoztak, hanem főleg malomépítéssel. Valóságos ezermesterek voltak, amint azt Takáts Sándor róluk szóló tanulmányában kimutatta.[8] „Mint faragómesterek páratlan ügyességre tettek szert. Hiszen a háztól a koporsóig, az egyszerű malomtól a hatalmas dunai hídig mindent becsülettel megcsináltak." Értettek ők mindenhez és ha valamibe belekezdtek, akkor azon az utolsó szegig mindent maguk csináltak. A mesterséget apjuktól, nagyapjuktól vagy más

[5] Jánd, ev. ref. egyház anyakönyve I., 1764—1840. p. 380.

[6] O. L.: Helytartótanácsi lt. Dep. Relig. Helv. Conf. 1784. Fons 1. pos. 2.

[7] O. L.: Helytartótanácsi lt. Fasc. Batsák 1780. Fons 116. pos. 1.

[8] TAKÁTS S.: Rajzok a török világból. II. Bp. 1915. p. 422.

molnártól, ácstól, faragómestertől tanulták. Nem voltak mai értelemben vett tanult meseremberek, külföldön nem jártak és az ottani újításokat nem ismerték. A hazai szükségleteket kielégítették és annak növekedése határozta meg mesterségük fejlődését. Mégis sok esetben felülmúlták a német molnárokat, kiket azért hoztak az országba, mert a magyarok munkájával nem voltak megelégedve és bizony a német mesterek tudománya nem egyszer mondott csődöt a magyarországi követelményekkel szemben, úgy hogy szégyenszemre vissza kellett adniok a munkát magyar társaiknak, akik az így tapasztalt újat sokkal jobban alkalmazták.

Feltehető-e, hogy ezek a faragó molnárok is kivették részüket a templomépítésben? Idézzük először azt, amit Takáts mond róluk. „Ha a molnároknak a malmok és a hidak építése körül dolguk nem akadt, idejük nagy részét házak építésével, fedésével s más efféle munkával töltötték. A szabados és a jobbágymolnároknak volt a dolguk az urak épületeinek jókarban tartása és fedése. S akinek ilyen jobbágyai nem voltak, idegen molnárok munkájára szorult. Bánffy László uram például 1564-ben házat építvén, ácsok nélkül szűkölködött. Csak — írja ő maga — molnárokkal kell megcsináltatnunk."[9] Egy másik helyen meg a következőket mondja: „A molnárok rendes faragómesterek lévén, a házak építésén épp úgy dolgoztak, mint az ácsok. Innét van, hogy a XVI. és XVII. században a molnár és az ács szón rendesen egy és ugyanazon mesterséget értettek, a legtöbb helyen külön ácsra nem volt szükség. A földesurak például a szabados- és jobbágymolnárokat használták a házak sindelyezésére és javítására. Ez az egész országban elterjedt szokás volt." „Az malom-mesternek, az az a fő ácsnak fizetése leszen . ."[10] mondja egy összeírás, megjelölvén ezzel azt, hogy a molnár értett mindahhoz, amit egy ácsnak tudnia kellett, de ezen felül még a malomépítés nehéz és sokrétű munkájához is. Olyan adatot is ismerünk, mely határozottan molnárt jelöl meg fatorony építőjeként. Így a füzesgyarmatit „szeghalmi malom mester" építette.[11] A gácsfalusi római katolikus egyház faharangjábjának felirata: „Exstructum a Molitore Joanne Poloni A. D. 1673."[12]

[9] TAKÁTS op. cit. II. p. 428.
[10] TAKÁTS op. cit. II. p. 432. és 434.
[11] BALOGH I.: Magyar fatornyok. Bp. 1935. p. 126.
[12] BALOGH op. cit. p. 131.

Kakuk Imre

ácsmester.

7

Kakuk Imre

Serveste a nagylónyai fatornyot 1781-ben.

Muraközi Ágota: Szabolcs-Szatmár megye
népművészete

Alföld 1973/10 61 old.

Kakuk Irén

Irénrajza (eml.)

Szerepel az V. Orsz. Képzőművészeti Tábor Kiállításán Vásárhelyen

Petri Ferenc: Új impulzusokat adó miliő

Csonyrád megyei Hirlap 1970 VIII. 13

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 APR. 1

Hajó - Daru

Kál

1021

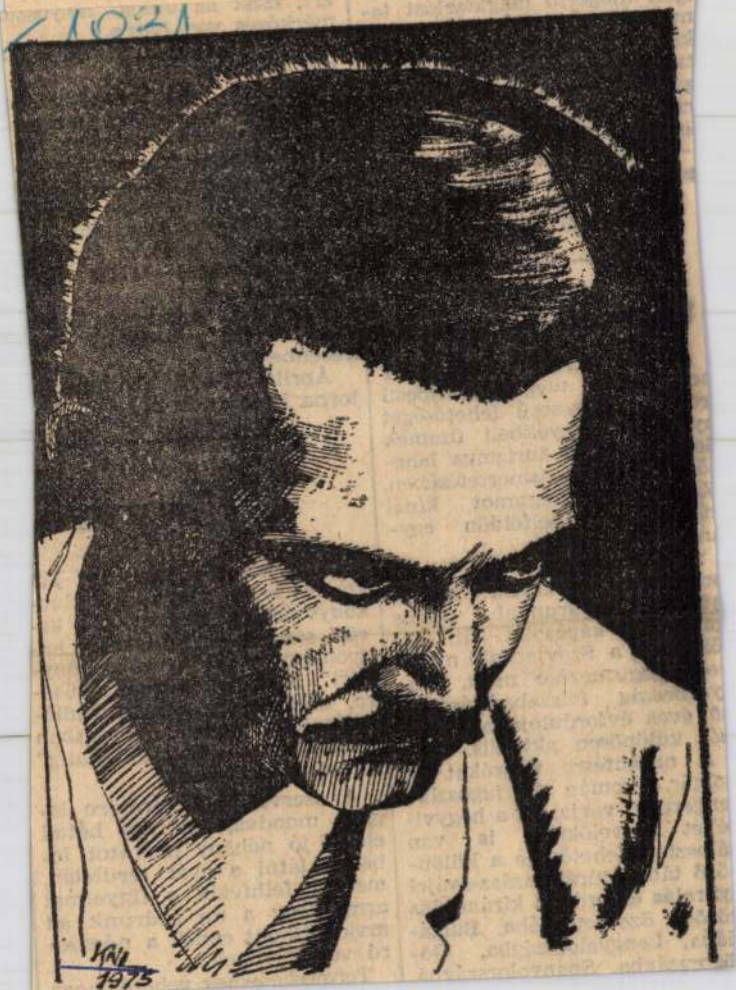

igen megértő m
núsított a polit
kívül fontos es
talan lebonyoli
zalmas, szogál
ukkal nagyba
ünnep előkészí
Fáradozásukat ezuton
zönjük.

Csima Ferenc Tóth József
irodavezető csoportvezető

Változatos program

A BUDAPEST TOURIST
emrégiben megnyílt újpesti
rodája nagyszerű lehetőséget
nyújt a környékbeli üzemek
lolgozóinak a turizmus lehe-
őségeinek ismertetésében.
Változatos programot kínál
külföldön és belföldön egy-
ránt.

A határon túlról azokat az
országokat emelnénk ki, ame-
yekhez gyárunkat szoros
gazdasági kapcsolat fűzi. El-
ősorban a Szovjetunió, mely-
ek megismerése most, Ma-
yarország felszabadításának
0 éves évfordulója alkalmá-
ól különösen aktuális.

A napsütésre vágyókat a
olgár, román és jugoszláv
engerpart várja, de a hegyvi-
éket kedvelőknek is van
álasztási lehetősége a külön-
ző tátrai túrák, szász-svájci
yaralás és erdélyi kirándulás
özött. Szovjetunióba, Bulgá-
iába, Lengyelországba, Gö-
ögországba, Spanyolországba

a következő sorsolás alapja
alapján fognak lezajlani.

Április 4., péntek: Nyíregy
házi Spartacus—MHD Nyí
egyházán.

Április 5., szombat: Debr
ceni Tanárképző—MHD Deb
recenben.

Április 11—13. Nemzetkö
torna Komarnóban.

„Könyvről

Igen jelentős esemény ját
szódott le az angyalföldi klub-
könyvtárban. Ezúttal itt ke-
rült sorra a Rádió immár ha-
gyományos „Könyvről, köny-
vért" irodalmi rejtvényműso-
ra, amelyet az ország rádió-
hallgatói egyenes adásban
hallhattak a „Kettőtől hatig"
c. műsor keretében.

A szervezők dicséretére le-
gyen mondva, már egy héttel
előbb jó néhány plakátot le-
hetett látni a gyár területén,
melyek felhívták a figyelmet
arra, hogy a mi gyárunk ad
majd otthont ennek a népsze-
rű vetélkedőnek.

Természetesnek vehető, hogy

Kalán-Kalász Tibor

Munkácsy díjas karikaturistát, a karikatúra műfajában kifejtett munkásságáért a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel tüntették ki 1975-ben.

Magyar Hirlap 1975 92/4

dr.KALAS IMRE,építész

Miakolcon a két világháboru között fővárosi tervek szerint néhány létesitmény épült csak.Az épületek többségét helyi tervezők alkották,akik közül emlitésre méltó dr.Kalas Imre is. 191. old. 2.jegyz.

ifj.HORVATH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Kalasznijkov grafikus

„Gyógyítás az ex libriseken" c. debreceni kiállítás kapcsán az első ilyen alkalom, melyet dr. Tóth Béla főorvos kezdeményezett. — Szerepelt a művész alkotása a kiállításon.

Lukey István: A kisgrafikabarátok életéből. Szocialista Művészetért, 1975. június.

Kakuk Zsolt íttörő (ill. kisdobos)

Nagybátonyban gyermekrajz pályázatot hirdettek „Nógrád megyénk a Palócföld" címmel, melyen rajzáért jutalmazásba részesült.

Nógrád, 1974. máj. 30.

ARGUS INTERNATIONAL DE LA PRESSE
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE
INTERNATIONAL PRESS CUTTING SERVICE
ZÜRICH TEL. (051) 27 99 12/27 18 77 GENÈVE TEL. (022) 32 54 10

Kakulya –
FEUILLE D'AVIS DE LAUSANNE
LAUSANNE
1021 21. Mai 1965

PEINTURE

VISITE À KAKULYA, PEINTRE HONGROIS FIXÉ À LAUSANNE

Avoir la peinture dans la peau. Se chercher à travers elle, être prêt à lui sacrifier beaucoup de choses, c'est probablement le problème de chaque artiste. Mais pour la plupart c'est plus facile que ce ne le fut pour François Kakulya. Hongrois, il avait quelque 25 ans en 1956 quand les circonstances politiques l'amenèrent à quitter son pays, à s'installer dans notre ville, à repartir de zéro avec sa jeune femme. A Budapest il avait fait les Beaux-Arts. C'étaient les grands jours du réalisme socialiste et le comble du génie consistait à peindre les travailleurs souriant dans l'effort.

— Quelle forme prenait l'enseignement aux Beaux-Arts ?

— Exclusivement académique, totalement dominé par les consignes staliniennes sur l'art. D'ailleurs le programme des cours comportait obligatoirement des heures d'études marxistes et des séminaires. C'était un enseignement imprégné par l'idéologie mais coupé de l'art.

— Pourquoi ce départ vers l'Ouest ?

— Je ne pensais pas trouver le paradis à l'Occident mais je savais par contre que j'y trouverais la liberté nécessaire à la création artistique. A Budapest j'étais en proie à un malaise. Je souffrais terriblement du divorce entre l'enseignement et les vrais problèmes de la peinture. Voyez un tableau peint selon les canons réalistes socialistes, on sent devant lui que le problème de la composition, de la répartition des surfaces est moins important que l'idée qu'il s'agit d'imposer et c'est faux sur le plan de la peinture. Quand je suis arrivé ici, que j'ai pu recommencer à peindre après avoir trouvé une occupation pour assurer notre sécurité matérielle, j'étais comme paralysé par l'enseignement que j'avais reçu et j'ai dû tout rapprendre avant de pouvoir m'exprimer d'une façon satisfaisante. Pour moi la peinture abstraite a été une possibilité de rompre le carcan des idées reçues, de retrouver le chemin de la peinture. Je suis reparti de tableaux très géométriques, en faisant jouer des carrés, des rectangles, des horizontales et des verticales. C'était une base. Peu à peu j'ai évolué vers une expression plus libre où je pars d'une impression de la nature que je transpose jusqu'à ce que le tableau soit « satisfait » ou du jeu de formes déjà abstraites au départ. Ces deux tendances coexistent car je ne crois pas qu'il faille se couper de la nature. Je travaille lentement. J'essaie d'atteindre une sorte de totalité, une plénitude où il n'y a plus rien à reprendre. Car chaque tableau a une conception en soi, est un monde propre qu'on ne peut pas modifier sans le changer entièrement.

— Travaillez - vous toujours à la gouache ?

— C'est une matière que j'aime. Ce qui me retient dans l'huile ce sont les effets de brillance. Je sais, il y a des trucs pour les éliminer. Mais j'aime mieux la gouache. Je fais aussi de l'aquarelle. Je cherche à étendre les possibilités de l'aquarelle, à la viriliser. Je vais peut-être plus loin dans l'aquarelle que dans la gouache sans doute parce que c'est un moyen d'expression plus spontané et où l'on ne peut pas rattraper l'erreur. Je m'écarte plus volontiers par exemple de ma gamme habituelle de bleus, de verts et de gris dans l'aquarelle que dans la gouache, quoique d'une façon générale je veux m'en tenir à une certaine sobriété, lutter contre les facilités de la couleur. Mais une certaine évolution se fait peu à peu pour la couleur comme pour le hasard qu'autrefois j'éliminais systématiquement et qu'aujourd'hui je laisse entrer comme facteur d'expression sans pour autant me laisser dominer par lui.

— Vous aimeriez faire une exposition ?

— Oui, je crois que j'en ai besoin. Pour moi ce serait l'occasion de fixer l'acquis, de mieux mesurer où j'en suis, mais aussi, et c'est important, de pouvoir voir ma peinture, non plus deux ou trois toiles à la fois comme les dimensions exiguës de mon atelier le permettent, mais sur le plan plus vaste d'une salle.

La peinture de Kakulya est aujourd'hui suffisamment mûrie pour qu'une galerie s'y intéresse et l'on ne peut que souhaiter voir cet artiste sortir de son isolement.

Propos recueillis par P.-H. L.

Le peintre Kakulya.

... équipé, à proximité immédiate de la gare et giratoire autoroute. P741L

S'adresser à l'**Etude P. & D. Menthonnex, notaires, Rolle.**

VALLON DE L'AUBONNE

A vendre 2 ravissantes petites maisons de construction récente. Grand living, 2 chambres à coucher, cuisine et bain. Tranquilité, forêt, vue étendue. Surface : 1200 m2.

Agence immobilière W. Peter, Rolle. Tél. (021) 75 13 51. P937-16L

ST-SULPICE

A vendre P36745L

DEUX VILLAS LOCATIVES

remarquablement situées, comprenant chacune

2 APPARTEMENTS DE 5 PIÈCES

tout confort et 2 grands garages.

Dépendances.

Surface de chacune des parcelles bâties : 1100 m2 environ.

Prix de vente de chacune des propriétés : **Fr. 320 000.—.**

Pour visiter et traiter, S'adresser à **l'Etude Pierre Favre, notaire à Lausanne, rue Pichard 20. Tél. 22 46 72.**

HABITATION - CHALET

Parcelle de 977 m2, comprenant un chalet de 3 chambres, cuisine, bains, garage, à vendre à proximité de Lausanne. Prix Fr. 105 000.—.

Ecrire sous chiffre PN 36792 à **Publicitas, 1000 Lausanne.**

A VENDRE : P937L

GLAND

2 bâtiments locatifs neufs en S.I. de 15 appartements et 9 garages chacun. Exécution très soignée. Situation ensoleillée. Surface resp. 1892 m2 et 1903 m2. Rendement : 6 % brut. Hypothèques 1er et 2e rangs garantis. A verser : environ **Fr. 420 000.—** par immeuble.

Agence immobilière W. Peter, Rolle. Tél. 75 13 51.

Ferme à ré

à vendre à Saint-Livres, Sup... Vue dégagée.

Agence immobilière W.

Tél. (021) 75 13

Préverenges

A vendre maison de 3 pièces avec grands locaux. Jardin de 1300 m2. Conviendrait tout spécialement pour primeurs ou entreprise artisanale.

Étude F.-A. de LUZE, notaire, à Morges. Tél. 71 14 15. P599L

TERRAIN

à vendre à Ecublens, en zone villas complètement équipé, parcelles à partir de 1000 m2, vue sur le lac, emplacement de 1er ordre.

Ecrire sous chiffre PA 60782 L à **Publicitas, 1000 Lausanne.**

PULLY

Quartier de la Rosiaz

A vendre villa de 2 appartements de 4 chambres (dont un libre) — 2 chambres indépendantes — 2 garages — chauffage général mazout — jardin — soleil — vue surface 835 m2.

Ecrire sous chiffre **PF 80891 à Publicitas, 1000 Lausanne.**

BAR A CAFÉ

à remettre, dans bon quartier, à Lausanne. Bail de longue durée.

Ecrire sous chiffre **PX 80898 à Publicitas, 1000 Lausanne.**

A VENDRE

VILLA FAMILIALE

6 pièces, à La Conversion s/Lutry — position dominante, vue imprenable — tout confort moderne. Jardin 1700 m2. Prix : **Fr. 295 000.—.** P1627-44L

BURNIER & GALLAND

3, Saint-Pierre, Lausanne
Tél. 22 69 96

...ungalow, week-end ou petite villa

3 à 4 pièces, région bord du Léman entre Lausanne et Montreux.

Ecrire sous chiffre **PZ 36930 Publicitas, 1000 Lausanne.**

TERRAINS EN MONTAGNE

650 m2 ; 1000 m2 ; 1500 m2 ; 2000 m2 pour chalets, villas ou week-ends, vue imprenable sur vallée du Rhône, lac, Alpes. Alt. 900 m. Eau, électricité, bord route des Giettes à 6 km. de Monthey. (VS). — De Fr. 7500.— à Fr. 30 000 la parcelle avec facilités. A voir sur place le samedi et le dimanche. Chalets à vendre, ou écrire au propriétaire sous chiffre AS7978G, **Annonces Suisses S. A., 1211 Genève 4.**

A VENDRE à la campagne

MAISON DE 5 PIÈCES

dépendances, à 8 km. de Lausanne. — Besoin de rénovation. — Possibilité de créer deux appartements. **1000 m2 de terrain.** Vue, soleil, tranquillité. **Prix : Fr. 94 000.—.**

Ecrire sous chiffre EC 12134 M à la **Feuille d'Avis de Lausanne.**

A REMETTRE

TABACS - JOURNAUX

magasin spécialisé, à 5 km. ouest de Saint-François. Très bon commerce sur bon passage. Conviendrait pour personne seule. Eventuellement **appartement de 3 pièces à** disposition. Prix raisonnable.

Ecrire sous chiffre O 12491 R à la **Feuille d'Avis de Lausanne.**

A vendre tout de suite

vieille ferme en Valais

pouvant être développée (utilisée comme maison de vacances), située sur la pente ouest de la route Hérémence - Grand de Dix ; terrain de 4500 m2 allant jusqu'au bord de la route ; impossibilité de construire ; altitude 1400 m.

Offres sous chiffre U52924Q, à **Publicitas S. A., 4001 Bâle.**

Kakulya Ferenc

és Bognár M. 9 karinos linója rismérelű füzetelet-ban – kis gyermeket számára.

Bognár M. – Kakulya F.: Kacsi Kiráj – linoleummetszetei. Bp. 1956.

Kiállítás: A most fvienje
ből hozatért Kakusz Dalma
állítja ki ~~repeit~~
~~repeit lapjuk~~. Itáliában
testett repeit, ott ~~munkái~~
már nagy sikereket aratott
nem csak erkölcsileg de
anyagilag is. ~~Repei~~ munkái merész,
erélyes, meg vannak benne a
fiatalság összes lendületes
erényei, amellett, riegyen-
litődött, egységes mintha
sok év tapasztalata állana más
hóta mögött

Kakusz Dalma
festo
Szerzetapatakky Kovács Pál
jegyzetei

Kakusz Dalma

dekorativ naturalista

~~I. ü... ál... tól~~
Ripics 46. l.

tiszteletét és barátait, az ország építészeit és építőmestereit van szerencsém meghívni.

Budapest, 1931. október hó 7-én.

AZ ALPÁR-SZOBORBIZOTTSÁG
nevében:
ZIEGLER GÉZA
a szoborbizottság elnöke.

AZ ÜNNEPÉLY PROGRAMMJA:

1. Himnusz: Énekli a fővárosi Iparos Dalárda.
2. Ünnepi beszéd: tartja Ziegler Géza.
3. A szobor átvétele a székesfőváros közönsége részéről.
4. A szobor megkoszorúzása.
5. Szózat: Énekli a fővárosi Iparos Dalárda.

* Bejárat a fővárosi Pavillon felől.

SZENT-LÁSZLÓ NYOMDA, BUDAPEST

Kakusz Dalma

festő

Műcs. kiáll, 1933 tól
Pipics 115. c.

Cicacsalád. Rainer Istvánffy Gabriella olajfestménye.

Műterem kiállítás

dern“ esztétikusnak, frázis kelléktáruk teljes felvonultatására: „A síkok és tömegek formáiba préseli bele a valóságot.“ (Tudtunkkal a síkok és tömegek maguk a valóság. Szerk.) „A síkok lassú ritmusa úgy ismétli magát kompozicióiban, mintha mély húrokat ütemesen pengetne meg és azok tragikus visszhangban kongnának össze egy öblös székesegyház csarnokában“. Szerencsés művész Barcsay Jenő, aki ilyen lírikus ömlengésre ad alkalmat az esztétikusnak. És milyen szörnyűségesen szegényeknek és műveletleneknek érezzük magunkat, hogy nem tudunk (d. m.)-el az ilyen művészetnek örülni, nem tudunk épülni általa és teljes együgyűségben állunk Dési Huber és Barcsay Jenő képei előtt, még akkor, amikor (d. m.) megállapítja, hogy: „Fejlődésében (Barcsay) jelentős, hogy már az emberi alakkal is mer foglalkozni“. Szerintünk ez olyan dícséret, mintha egy felnőttről írná valaki elismerőleg, hogy már tud késsel és villával enni, a spenótot pedig nem keni a embereinek nincs szüksége enerváltságokra sem sötéten látó ál-okoskodásokra!

Üti a nagydobot Lyka Károly is a „Pesti Hirlap“ 1938. dec. 4-i számában, szintén Barcsay Jenő és Déri Huber István érdekében. „Itt emberképek és tájképek sorakoznak egymás mellé... emberek amilyenekkel nem találkozunk az életben (Isten óvjon attól! szerk.)... ősi erő feszül bennük, bár cselekvéstelenek. Biztos, hogy a nagyközönségnek nem fognak tetszeni“. Kinek festenek akkor e művészek?! Hol marad a művész közhasznu tevékenysége?! Vagy talán a közönség annyira lekicsinylendő, hogy számára nem érdemes egy „igazi művésznek“ dolgozni?! Itt ismét „Az Est“ Réti Istvántól írott cikkére hivatkozunk: „A mai világban éppen csak a festő az, aki azt érezheti, hogy igazában senkinek sem szükséges, amit csinál“. Mi nem csodálkozunk ezen, hiszen senkinek sem lehet szükséges ez a, szintén Réti megállapítása szerint: „csik-mák vonalakkal laskára sze-

második kiadásában (1915) azt a megállapitását, hogy e műben a Leibl-kör legnagyobb festőtehetségeként szerepel is, azért vállveregetésnél egyébben még nincs része. „Munkácsy künstlertum ist ein Intermezzo zwischen Banalitäten.“ Vagy „das Schulbeispiel für Belanglo igheit das Talento ohne geistige Hilfen.“

Azt tudjuk, hogy sok külföldi műtörténész, különösen az „ujabbak“ nem méltányolják zsenijéhez méltóan Munkácsyt, nem szükséges azonban minduntalan annak a magyar közönségnek, aki Munkácsyban a „nagy festőt“ látja, az orra alá dörgölni, hogy külföldön ma már ugy meg amúgy . . . azzal a Munkácsyval.

Történelemkutatónak nem minden esetben hivatása a tárgyilagosság örve alatt a fogalommá vált nagyságokat kisebbiteni. Munkácsy művészete úgy jó, mint amilyen. És ne fájjon Pogány Kálmán úrnak „hogy Manet magasabbrendü ecsetjét nem volt képes követni és a francia szellem kvintesszenciáját kifejező művei előtte mindvégig nem csak talányosok de egyenesen ellenszenvesek voltak, ez valóban sajnálatos . . .“

Manet igen nagy művész volt, de örüljünk, hogy Munkácsy művészetének kiteljesedését nem törte meg a lelkének és éppen a magyar lelkének e teljesen idegen művészi gondolkodás. A „Siralomház“ és az „Éjjeli csavargók“ festője vajjon mire ment volna Manet tanulmányozásával. Viruló és mindig nagyot akaró lelke amugy is sokat hányódott kétségek között, mi lett volna, ha nem zárkózik teljesen ösztönösen a számára me-

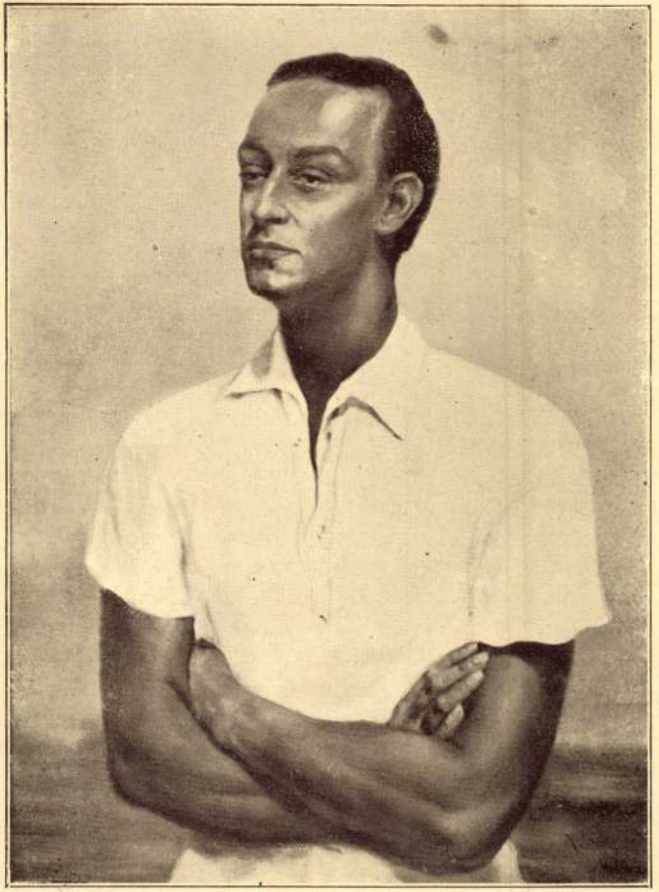

Férfi-arckép. Kakusz Dalma olajfestménye.

Magyar Nemzeti Múzeum
1938. 5. sz.

Kakusz Dalma
festő

4.

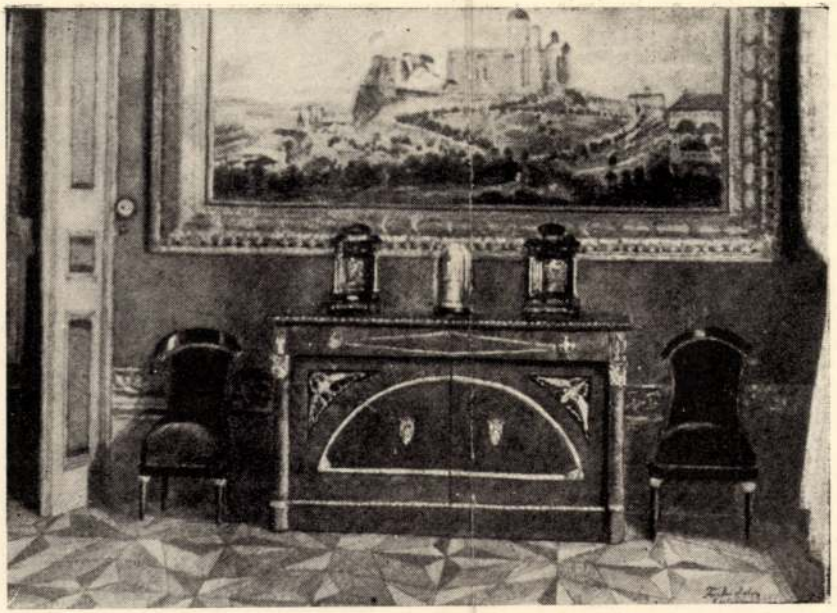

Farkasfalvy Imre: Zöld szalon a primási palotában

szemelvényei, többek között Báthory Julia Párisból hazaérkezett üvegplasztikusnak nagyszerű és nálunk újszerű üveg és tükörcsiszolásai. A nagyteremből nyilik a szellemesen megoldott kisebb enteriörök sorozata jobbról és balról, hol különféle szakmák csoportos bemutatóját találjuk. A diszitőszobrászat, kisplasztikai és éremművészet legjobb erőkkel vonul fel: Berán Lajos, Borbereky Kováts Zoltán, G. Lux Alice, Hiesz Géza, aki különben kiváló üvegszobraival is szerepel (Laliquenek Párisban is versenytársa volt), Lux Elek, Madarassy Walter, Vargha Oszkár, Zölley Gyula, Méhely Mária és a kiváló Tóth Gyula, kiknek beépített plasz-csoportjából kiválik: Kittlinger Kálmán a nagy feszületével, Major István, Dömötör I. György, Hodina Mihály, Thevan Margit, Dolliezényi, a Henger- és a Wintermantel és Szombathy gyár készitményei. Az egyházmüvészeti fülkét két müremek dominálja. Árkayné Stehló Lili nagy üvegfestménye, melyet Johan Hugó készített és ifj. Richter Aladár bőrintarziás és kézzel aranyozott misekönyve. Mindkettő nemcsak művészi tervezésénél fogva kiemelkedő, hanem mint iparművészeti remekmű csúcsteljesitménye a mesterségbeli kvalitásnak.

Gádor István, Kovács Margit, Márkus Lili egyházi ke-

A Körcsarnok dunai oldalán a kerámia, porcellán és üvegcsoportjánál a kiállitás egyik mesterműve tünik fel: Kovács Margit kályhája. A kályha méltó utóda a középkor hires kandallóinak, melyek ma a múzeumokban és egyes történelmi kastélyokban láthatók. Minden csempéje más és más; figurális diszitéssel, magyaros, archaisztikus stilusos vonalvezetés vonul végig minden darabon. Témaköre a magyar mondakör a vezérek és az Árpádházi királyok idejéből. Az angolos máz a nyers téglaanyaglappal és a bevésett konturrajzzal nagyszerű szinhatást eredményez. A kerámia többi kiállitói között nagyszerű technikában és művészetében messze kitünik Gorka Géza, akinek művészi mázai sokféle új formán megint csak bizonyitékai kivételes tudásának. Világviszonylatban a legjobb kerámikusok közé tartozik. Mellette felvonulnak a már előbb emlitett kitünő kerámikusaink közül Essenbach Jenő, B. Cser Jolán, K. Garbera Klára, M. Csécsy Magda, Zilzer Hajnalka, H. Ráhmer Mária és Berkovics Anna. Mindegyik külön, a tárlat céljainak megfelelő új és szép munkákkal. A porcellánt Herend és Zsolnay képviseli a régi Hüttl Tivadarral együtt. Tervezőjükkel, Sinkó Andrással, Lux Elekkel és a többiekkel bátran felvehetik a versenyt a külföldi hires porcellángyáraival. Herceg W. Klára tervei nyomán látunk Dániában a Bing & Gröndahl gyárban készült porcellánokat. Holéczy Etus, Sz. Berry Gabriella és a Hamvas műterem is a legjobb müveit állitotta ki ez alkalommal. Az épitő iparművészek csoportja a középterem körül helyezkedik el. A magyaros otthonra való törekvésünknek élő bizonyitékai ezek az enteriőrök, amelyek nemes anyaggal és a korszerű követelményeknek megfelelve, magyaros stilustörekvéseket alkalmaznak. Minár Pál ebédlője (Hosszú István kivitelezésében) és Vass Béla hallrészlete (Mahunka Imre rt. kivitelezésében) már megtalálta gazdáját. Ez a legjobb bizonyitéka a magyar butor kiválóságának. Rákos Pál nőiszobájában kisérletet tesz a magyar népi szőttesek és himzések kárpitozásával, valamint a magyar ornamentika intarziá-

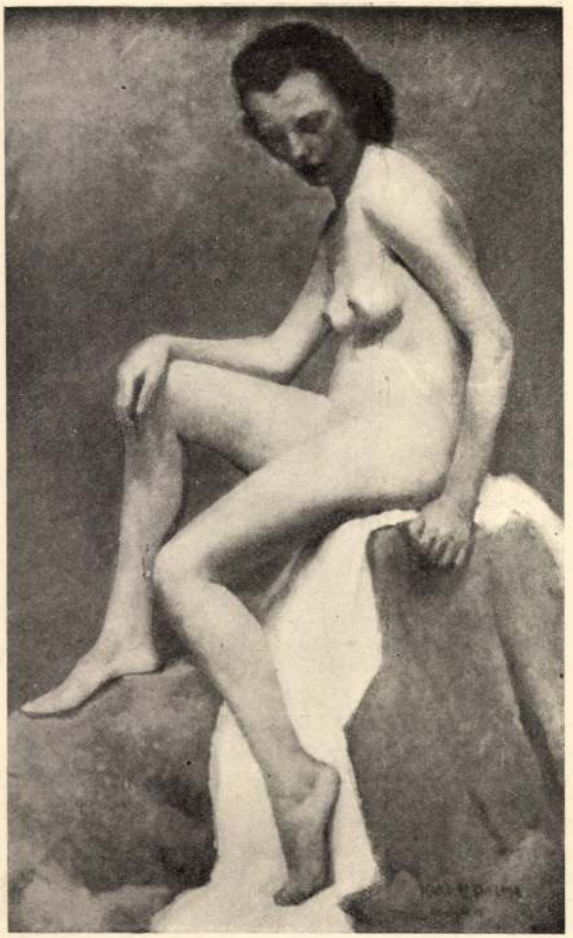

Kakusz Dalma: Római leány
A Műcsarnok Őszi tárlatáról

Művészet 1938. III. évf. 22. o. 160 l.

KAKUSZ DALMA festő
Eperjes, 1914

Tanulmányait a budapesti és római akadémiákon végezte, mestere Szőnyi István volt. A harmincas évek óta kiállító művész, a hazai tárlatokon tul többször kiállitott Olaszországban és Csehszlovákiában. - Intim, lirai hangvételü, szükebb környezetének humanisztikus témáit feldolgozó művész; kolorisztikus adottságai különösen jól érvényesülnek a csendélet területén.

Művészéletrajzok 1975

Kakusz Dalma MDK

Római leány

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

MDK

Kakusz Dalma festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 35 l.

MDK

Kakusz Dalma
Római leány

KMTárs 1938. őszi kiáll. 11 l.

Kakusz Dàlma MDK

Királytigris

Mücsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Kakucz Dalma, festöm.

Férfi arckép. Olajfestmény. Repr. 99.

Magyar Nemzeti Müvészet. 1938. 5.sz. 99.l.

MDK

Kalusz Dalma, festöm.

Római leány. /Akt./ Repr.

A Mücsarnok öszi tárlatáról.

Müvészet.1938. III.évf. 22.sz. 160.l.

MDCC.

Kakucz Diana, festőm.

egyéniség előadott aktot láttunk tőle. Tehetsé-
ges művész.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat. - Műcsarnok.
Uj Magyarság. 1939. jan. 29.

Kakusz Dalma MDK

Csendélet

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Kákusz Dalma

festő

l.

A szlovákiai magyarság élete. 1938-1942.

Bp. 1942.

166.l

Szalay Imre báró VIII. 150.

Kakusz Dalma I. é.

Ferkápzomfoiskávk

1933–34. 43. l.

	Kikiáltási ár pengőben
2510. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasos, 16-os. Szailer, Wien	28.—
2511. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, 12-es	180.—
2512. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasos, 14-es. Lepage-Liege	80.—
2513. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, golyós, 450-es express. Springer-gyártmány	150.—
2514. VADÁSZFEGYVER. Egycsövű, golyós, 6.5 mm ismétlő. Manlicher-Schönauer	110.—

Kakusz Dalma

fest. nar III. c.

Ferkipzomfoiskovk

1935-36. 71. l.

Herrn Geschäftsführer Dr. Ing
Lindner

Berlin-Schöneberg

Grunewald Str. 6/7

Erlauben Sie mir gütigst
dass ich im Namen der Ung
rischen Landeskommission
für Baudenkmäler unsere
herzlichsten Dank für den
am 9-ten dieses Monats da-
tierten freundlichen und
ausführlichen Brief mit se
nen Beilagen, so wie auch
für die Zusendung der
wertvollen Bücher, welche
wir durch Vermittlung der
Ungarischen Gesandtschaft
erhielten, ausspreche.

Kakusz Dalma

festő

l.

Jeszenszkyné Ka-
kusz D.

MDK

Kakusz Dalma

Római leány, repr.

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 160.l.

Kakuszi ferenc, kovács M 04

Kovácsolt vas kisbútorokat, különböző tárgyakat készítenek a Díszműlakatos Ktsz-ben. Kakuszi ferenc bárnekrény-ajtó rácsozatát kovácsolja.

-: kép - hír 3.1

Népszabadság, Sz. 1960. nov. 4. [Visléki]

Kakuszi József

Szerepel a Szegedi Terverő Vállalat
Szigetvényi kiállításán

N. N.: Házi kiállítás az Ifjúsági
Házban

Délmagyarország 1969 V. 15

M.D.K

Klahuszi József
festő

A Szegedi Tervező Vállalat vál
levő hau tárlaton vett részt.

—:—

Délmagyarország, 1969 szept. 2.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kalmár József
festő

M.D.4

A Szegedi Tervező Vállalat
helyiségében kiállítást
rendezett.

.--.

Délmagyarország 1969 jul.23.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

KALA Mihály epitesz

Rimaszombati mester

Erdélyi Géza: Vynündenes gyűjtemény. 2. (1983)
67. p.

KALAB Ferenc
Temesvár, 1935. január 5.
NG Képz. Főisk. Buk., grafikus

Banner Erdély

EL KALÁSZI FESTŐ

Közös kiállitása a margitszigeti Thermál Szálló halljában Szennik György grafikussal, 1991.aug.

ld. Magyar Hirlap, 1991..1ug.5 11.p.

M.D.K.

Kalaba János, fényképész

A hatvanas években Temesvárott Kalaba gimn. tanár mint amatőr fényképész dolgozott. Fényképészeti Lapok, 1885, 1886, 1863

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1958

Kalabusz György

fazekasmester

1843. körül győr-ujvárosi polgár

Jerfy 258. l.

tartozhatik .

Budapesten, 1900. évi nov

A m

N. D. K.

KALAFUS György fazekasmester

Habán mester

Csányi 1954. 112. l. VI. t.

Kalácska János. fotóművész

- Karinthiában végzi munkáit. Képeket küldött a zalaegerszegi kiállításra.

T. A.: Ifjú kutatóink - ifjú mesterek
Magyar Ifjúság, 1971. aug. 6. 13. l.

Kalamar János

festo

1657. Nagyszeben

vrá

Allszeb 2901.

.....nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Kalamar János

Pest

1657. Nagyszeben

Albrich Herm

290. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Kalán László

A képzőművészeti kiállitáson résztvett.

Meghivó. XIX.Tanács Ifjú Gárda Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm.kör. 1964.Máj.16 - Máj25-ig.

MDK

Kalán Lászlóné

A képzőművészeti kiállitáson részt vett.

Meghivó. XIX. Tanács Ifjú Gárda Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm. kör. 1964. Máj. 16 - Máj 25-ig.

Kálány Margit

1917

Ki tud róla?

A Rajzhunárok
Egyenlőtte

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
220 /1922 szám
Érk. 922 dr VI/12 hó n.

A Müemlékek Országos Bizottsá

Mellékelve van szerencsém
gálása alkalmával felmerült ut
tisztelettel beterjeszteni. R
levő egyéb adatok áttanulmány
fogom bemutatni.

Budaopesten. 1922 Junius hó 5-

Kalányos Lajos, naiv festő

L. Oláh Jolán

8.

-: Hír

Nincszabadság, Bp. 1980 [illegible] 2-

Kalányos Lajos

Autudidakta cigány festők tárlata nyilt
meg Komáromban, melyen a művész is résztvett.

Magyar Hirlap 1980/2/2/10

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-551, 221-285

Délmagyarország Szeged

Kakuszi József

1952 [illegible] 31.

VIII

276

A szegedi Képzőművészeti Kör kiállítása

A Magyar-Szovjet Társaság kiállítási termében rendezte meg a szegedi Képzőművészeti Kör idei kiállítását. A kiállítás az 1950-ben alakult kör hallgatóinak önálló munkáit mutatja be. A képek és szobrok — melyeket munkások és diákok készítettek, szemléltetően igazolja, hogy a szegedi Képzőművészeti Kör eredményesen valósítja meg a művészet propagálásának feladatát.

A kiállítás mindenekelőtt a munkáshallgatók fejlődését igyekszik bemutatni. Célja, hogy a tanulók munkáit fejlődésében szemléltesse. Kiállították tehát már a hallgatók első munkáit is, hogy a fejlődés jól érzékelhető lehessen. Szemlélteti a kiállítás a hallgatóság technikai jártasságát is: ugyanazt a témát többféle módon feldolgozták a hallgatók. Először ceruzarajzot készítettek, azután színvázlatot, majd pedig olajjal készítették el a képet.

A kiállítás azonban nemcsak tanulmányszerű képeket, hanem önálló kompozíciókat is bemutat. A képek témájukban igen változatosak, bemutatják az üzemi élet nem egy jelenetét, az úttörők táborozásának egyes mozzanatait. A tájképek is megfelelően tükrözik vissza — a kidolgozásban is — megváltozott életünket. A hallgatók a legtöbb feladatot tehát helyesen oldották meg. Vigyázni kell azonban arra, hogy a hallgatók ne vállaljanak magukra erejüket meghaladó feladatokat. A Képzőművészeti Kör célja, hogy kisebb, de jól, mintaszerűen kidolgozott képek alkotásával nevel hallgatókat, nem pedig az, nagy feladatokat kevésbbé jól, egyenesen rosszul oldjanak me hallgatóknak tehát iskolázottsá hoz alkalmazkodó feladatokat megoldaniok.

Jól tükröződik a kiállított ken azoknak a művészetpol művészettörténeti előadásokn hatása, amelyeket a Kör t hallgatnak. Megmutatkozik e a téma választásban és a ki záson is, amely szerencsésen líti meg a szocialista realista zolási módot.

A kiállított képek tehetsége kotókat mutatnak. A sok jó k zül kiemeljük Kakuszi József igényű „Versenykihívás" cím pé, Zombori László tájképta nyát, Rendes Vilmos „Női pét" és Karátson Edvin „ leány" pasztell-tanulmányát.

Kár, hogy a jólsikerült kép sé összezsúfoltan és rendez kerültek kiállításra s hogy a rok közül néhány túlságosan zált alkotás s nem mindig sz a mai igényeket.

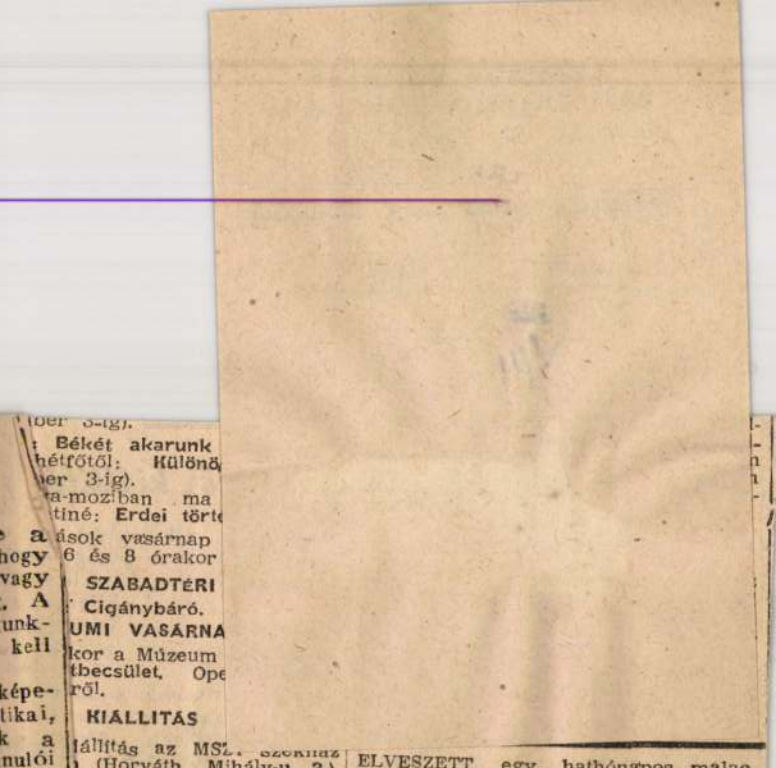

(ber 3-ig).
: Békét akarunk
hétfőtől: Különö
ber 3-ig).
a-moziban ma
tiné: Erdei törte
ások vasárnap
6 és 8 órakor

SZABADTÉRI
Cigánybáró.

UMI VASÁRNA
kor a Múzeum
tbecsület. Ope
ről.

KIÁLLITÁS

iállítás az MSZ. szekház
(Horváth Mihály-u. 3.).
znap 3-tól 8-ig, vasárnap
1 óráig
Könyvtárban koreai
délelőtt 10 órától este

MUZEUM

-kiállítás, fejlődéstörté-
zetrajzi kiállítások: hét-
naponta 9 től délután
nbaton 9-től délután 17
p 9-től 13 óráig.

ÖNYVTÁR

Könyvtár nyitvatartási
pokon: Olvasóterem dél-
te 9-ig, hétfőn 2-től es-
sönzés 12-től este 8-ig,
ste 8-ig.
lelőtt 10-től este 7-ig.
zés: délután 2-től este

kölcsönzés mindennap,
sárnap is délelőtt 9-től

'h M-u 3. MSZT szék-
pokon délelőtt 10-től
3-tól 7-ig. Könyvköl-

ELVESZETT egy hathónapos malac, barna, bodros szőrű. Ak tud róla valamit, értesítsen. Veresács u. 41.
ÉLETTANI Intézet tíz kilón felüli kutyát vesz. Beloiannisz-tér 10.
BENTLAKÓ gyermekszerető mindenest felveszek. Moszkvai-körút 28.
A SZEGEDI Pedagógiai Főiskola Április 4 útja 6. sz. keres megvételre falbaépíthető ventillátort.
ELADÓ üveges és teleajtók. Párisi-körut 10. Lajkó.
NYOLC- és négyhónapos malacok eladók Ujszeged, Kállay-fasor 12.
SZÁZAS Sachs motor eladó. Rozsnyai-utca 3, Fodortelep.
EGY szerelő, gépkocsivezető azonnali állást keres személy- vagy teherkocsira Alföldi u. 14.
KISMÉRETŰ tetőcserép eladó. Avar u. 4 szám.
SERTÉSBEADÁSHOZ társat keresünk. Rákóczi u. 40. szám.
ELADÓ fotelágy Tömörkény u. 6, felső csengő.
SZÉP fehér sportkocsit vennék és egy príma fehér mélykocsi eladó. Gergelyné, Jakab Lajos u. 17.
KOMBINÁLT szekrény új, politúros eladó. Dobó u. 41, I emelet.
EGY három sebességes 100-as Csepel és egy 100-as NSU motorkerékpár eladó Szeged, Nádor u. 1/b.
JÓKARBAN levő gyermeksportkocsi eladó Petőfi-telep X. u. 566.
EGY jó fejőstehén eladó, Ujszeged, Kállay-fasor 44, özv. Dobóné.
ZONGORÁN lehet gyakorolni felügyelettel Hajnóczy u. 23, földszint 1.
SZÉP festett háló eladó Csamangó fes-

Kakusz Dalma

„Római leány" c. műve nagyrel a Képzőmův. Társulat ön tárlatán a műszaknak ban (emlitve)

Nemzeti Újság 1938 XI. 12

MDK

Kakusz Dalma

Királytigris

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Kakusz Dalma MDK

Virágöntözés, olf.

Évikénk, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

ESZMÉLET. Multimédiás kiállítás nyílt július 4-én Eszmélet címmel József Attila emlékére, amelyet a Jövő Háza Központ a Petőfi Irodalmi Múzeummal közösen szervezett. A XX. századi magyar líra világirodalmi rangú képviselőjének 2005-ben ünnepeltük születése 100. évfordulóját. Az évet a kormány emlékévé nyilvánította, az Unesco pedig lehetővé tette eme kiállítás létrejöttét. Címéül a költő Eszmélet című versét választották, mert talán ez reprezentálja leginkább a létbe vetettség időbeli kereteinek tudatosításával a XX. századi ember érzésvilágát, egyúttal a József Attilára oly jellemző magatartást is, amely a világ rendjét, benne az ember helyét kutatta, s azt a bátorságot, amellyel szembenézett az egzisztenciális következményekkel járó tapasztalatokkal.

A modern technikai eszközöket felvonultató virtuális kiállításon József Attila költészetét és életútját, tárgyi hagyatékát új technológiák segítségével mutatják be. A hét plazmatévén és két számítógépen bemutatott anyag, valamint az audióeszközök segítségével meghallgatható versek a szervezők reményei szerint fölkeltik az érdeklődést József Attila költészete iránt. A látogatók az információk között barangolva saját tempójukban, több szempont szerint juthatnak el az adatok mélyebb rétegeihez.

Megtekinthető augusztus 15-ig keddtől vasárnapig 10–18 óráig a Jövő Háza kiállítására szóló jeggyel a B Kiállítócsarnokban. (1024 Fény u. 20–22.)

egyéni és csoportos foglalkozásokkal. Iskolásoknak hétköznap 15 órától. Felnőtteknek stílusjavítás, páros és egyéni taktikai edzések, felkészítés amatőr versenyekre, kímélő idősoktatás. Egy hónapos intenzív felkészítés, heti háromszor. Jelentkezés: (20) 340-9925 vagy (30) 250-9122. www.torokvesz.fw.hu

■ **Feldenkrais alternatív mozgásterápiás tanfolyam** kedden vagy csütörtökön 9.30–10.30-ig: „A módszer segítségével mozgásunk döbbenetesen könnyed és szabad lesz — szinte minden korosztály számára lehetséges. Egészségünket nemcsak fizikailag, de érzelmileg és spirituálisan is megjavítja!" Az első óra ingyenes. (tel.: 394-3362, (20) 973-9489, feldenkrais@chello.hu)

■ Hétfőnként 14.30-tól **karbantartó torna csontritkulásos betegeknek.** Tartja: Halmosi Ágnes gyógytornász. Felszerelés: kényelmes öltözet, szobacipő, papucs. (Micve klub, 1027 Frankel Leó út 49., tel.: 326-1445)

■ SIVANANDA JÓGA: **Középhaladó jógaórák** hétfőn és pénteken 18.30–20.30-ig, kedden és csütörtökön 10–12.00-ig a jógaközpontban, szerdánként 18–20.00-ig a Superkids Oviban (II., Völgy u.1–3.). **Öthetes intenzív 10x2 órás kezdő jógatanfolyam** indul **JÚLIUS 18-án** 18.30–20.30-ig a jógaközpontban. Bejelentkezés és információ: 397-5258, (30) 689-9284. (Sivananda Jógaközpont, 1026 Volkmann u. 10., www.spirituart.hu)

■ **Alakformáló, kondicionáló tornák hölgyeknek:** kedd-csütörtök 8–9-ig, 19–20-ig és 20–21-ig. (Kájoni ház, tel.: 392-5464, 1025 Szilfa u. 4.)

TALÁLKOZÁS FRANKFURTTAL. A Budapesti Goethe Intézettel és Frankfurt Város Tudományos és Művészeti Hivatalával együttműködve rendeztek tárlatot *Frankfurt—Budapest Találkozás* címmel. A tárlaton négy művész, a német *Jutta Obenhuber, Lucie Beppler,* valamint a magyar *Káldi Katalin* és *Bartha Sándor* mutatkozik be. A kiállítást *Klaus Klemp* művészettörténész, Frankfurt Város Tudományos és Művészeti Hivatalának igazgatója nyitotta meg, méltatva a Vízivárosi Galériát, majd bemutatva a két német művészt, aki már járt Budapesten, és a város ösztönzőleg hatott művészetére. Mint mondta, alkotásaikban sok közös elemet lehet felfedezni. Ilyen a számtalan ecsetvonás, az egymásra felvitt rétegek sokasága, ami a harmadik dimenzió, a mélység illúzióját kelti.

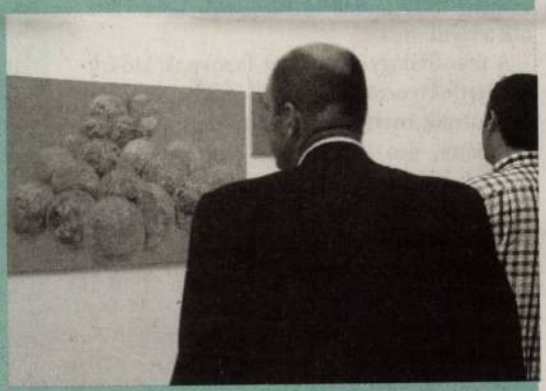

— Jutta Obenhuber az ötvenes-hatvanas éveket idézi festészetével; a színek tarkasága, az absztrakció és ornamentika játéka jellemzi alkotásait. Lucie Beppler rajzai provokatívabbak, sötét tónusú, kissé misztikus képein fájdalom és erőszak jelenik meg.

A magyar művészek alkotásairól *Sinkó István* művészeti író, képzőművész beszélt:

— Minimalizmus és mikrokozmosz — így foglalhatók össze Káldi Katalin és Bartha Sándor munkái. Káldi egy minimalizált világmindenséget tár elénk. Egyszerű, mindennapi tárgyakat, egy szoba, konyha, fürdőszoba kellékeit ábrázolja festményein. Bartha Kövesd az ernyőt című ironikus hangvételű sorozata a nézőt a tömegkultúrával és a tömegturizmussal szembe vezeti. A négy, egymástól eltérő és sok különbséget felmutató alkotó egyéniség a neoavantgard irányzat vállalásával forr egybe — zárta szavait Sinkó István.

P. Zs.

A tárlat megtekinthető július 21-ig keddtől péntekig 13–18 óráig, szombaton 10–14 óráig a Vízivárosi Galériában (1027 Kapás utca 55.).

NYUGDÍJASOKNAK BIMBÓ ÚTI NYUGDÍJASKLUB: Szeptember elejéig **nyári szünet.** (1022 Bimbó út 63., tel.: 326-7273)

■ BUDAI NAPSUGÁR NYUGDÍJASKLUB: **Nyári szünet.** (Közéleti Mozgalom helyisége, 1024 Keleti Károly u. 22., információ: 275-0169, rögzítő is.)

■ HIDEGKÚTI NYUGDÍJASKLUB: A nyári szünet után **AUGUSZTUS 10-én találkozunk.** (1028 Máriaremetei út 37., tel.: 376-8678)

■ ORSZÁGOS NYUGDÍJAS POLGÁRI EGYESÜLET II. KERÜLETI SZERVEZETE: (1024 Keleti K. u. 13/b, tel.: 212-5030)

■ RÓZSADOMBI NYUGDÍJASKLUB: **Nyári szünet** augusztus 20-ig. (1024 Margit krt. 48., tel.: (06 20) 921-6588, (06 20) 242-2697)

KLUBOK **Kisgyermekesek klubja** keddenként 9.30–12.30-ig a Tamás Alajos Közösségi Házban, a II. kerületi Családsegítő Csoport irányításával. Előzetes bejelentkezés: 225-7956. A belépés díjtalan. **Jóga** 8.30–9.30-ig. (1024 Római Flóris u. 4.)

■ Minden szerdán (nyáron is!) 15–20 óra között **bridzskör.** Kávé, üdítő, sütemény! (MDF II. kerületi irodája, 1022 Bimbó út 63.)

■ **Ami a zárójelentésből kimaradt... klub krónikus betegségben szenvedőknek és hozzátartozóiknak** minden hónap utolsó szerdáján 14.30–16 óráig. (Családsegítő Szolgálat, 1022 Fillér u. 50/b, tel.: 225-7956)

ASZTALITENISZ SZAKOSZTÁLY A KLEBELSBERG KÖZPONTBAN. Év elején megalakult az asztalitenisz-csapat. A jelenleg aktívan versenyzők életkora 26–72 év, de szeretnék bővíteni a csapattagok számát. Ezért várják az asztaliteniszt kedvelőket iskolásoktól egészen a nyugdíjasokig. A hattagú legénységből hetente négyfős csapat áll az asztalokhoz, az edzéseket általában szerdánként tartják. Érdeklődni Fülöp Tibor csapatkapitánynál lehet a 397-0502-es telefonszámon. (1028 Templom u. 2–10.)

Gengszterromantika

Asztaltársaság a Holdvilág vendéglőben

A dicső múlt

Mindig is furcsálltam ezeket a militáns utcaneveket az első budai közparkkal, a Városmajorral szemben: Ezredes, Trombitás, Tizedes, Káplár utca. Pedig a rejtélyes névválasztás nyitja pofonegyszerű: ezen a területen voltak a bosnyák kaszárnya épülettömbjei még akkor, amikor a budai lakóövezet nem terjeszkedett túl a várhegy északi nyúlványán. Nagy kérdés, hogy mit keres köztük a Nyúl utca...

A mai Szilágyi Erzsébet fasornak Moszkva térről kivezető részét a Bécsi kapuhoz vezető útnak hívták még 1880-ban. Nem túl frappáns, ám informatív elnevezés: arra utal ugyanis, hogy mit kerestek a környéken a laktanyák: a budai Vár védelmi rendszerébe illeszkedett a Hűvösvölgyi úti egykori Hadapródiskola és a bosnyák laktanya is. Nem véletlen, hogy a kettő között félúton, a mai Kútvölgyi kórház és a Hűvösvölgyi út közti rézsűn volt a katonai temető.

Mivel a Moszkva tér helyén egy felhagyott agyagfejtő volt, az észak-budai népélet a Széna tér—Retek utca tengelyen zajlott. Urbanisztikai alapigazságként megjegyezhetjük magunknak, hogy nincs az a történelmi kataklizma, amely a piacok, olcsó kiskocsmák és vendéglők szociológiai szívó és tömő hatását érvénytelenítené: a Retek utca vonzáskörzete máig a századforduló hangulatát árasztja.

A bosnyák laktanya felszámolása után katonai autótelep és térképészeti intézet jött létre a Rókus-hegy lábánál, a Káplár és Retek utca találkozásánál. Az 1900-as évek elején épült fel az első nagy bérház itt, a Retek utcának azon részén, amely ma már a Szilágyi Erzsébet fasor legeleje. Közbevetőleg megjegyezzük, hogy a Rókus-hegy és a Városmajor közti utat a két világháború között a magyar kultúrpolitika mediterrán útkeresése jegyében Olasz fasornak nevezték el és a János kórháztól kifelé, a mai Hűvösvölgyi út viselte magán Szilágyi Erzsébet nevét.

Az említett szecessziós bérháznak csodamód ma is megvan a gyönyörű, domborított rézlemezzel teljesen beborított kapuja. E kapu mellett, melynek mai tőszomszédja az Al Capone pizzéria lejárója, már száz évvel ezelőtt is étterem volt: egy földszintes, belső udvaros kis házban Ruisz Imre üzemeltette itt a közkedvelt Holdvilág vendéglőt. Ez a familiáris, kockás abroszos és szódásüveges hely 1932-ben szűnt meg, amikor már a Rózsadomb alját nyaldosta a betelepülési hullám, és korszerű, magas házakkal építették be a fasort a Városmajorral átellenben. Szerencsénkre a távozó vendéglős fotósorozaton örökítette meg a környék életének ezt az elhagyott darabkáját.

A szecessziós ház szuterénje más érdekeset is látott a XX. század során: a szocializmus legendákkal átszőtt helye, a MÉH színesfém-átvevője talált itt kicsiny menedéket egészen addig, míg egy ma már országosan körözött, de sokak által szeretett és nagyra tartott szélhámos meg nem nyitotta a mai Al Capone pizzéria elődjét. Vidám hely volt ez itt a kilencvenes évek elején. Tudni lehetett, hogy a bolt két panaszkönyvet használt: egy a vendégeké, egy pedig a fogyasztóvédelemé volt... Mégis, igazi diákparadicsom volt a hely abban az időben, amikor a pizzakultúra itthon még nem került az eredeti olasz konyha szorongatásába, és az iskolai menza még a nyolcvanas évek elriasztó színvonalával szinte betessékelte a budai gimnazistát az efféle olcsóbb, alagsori pizzériákba.

P. VENDELIN

A dicső jelen

Rég kinőttük már az érettségire kapott öltönyt, és a másnapi felelés rémét is prózaibb félelmek váltottak fel az idők során, az alagsori kispizzériák világához azonban diákéveink elmúltával sem lettünk hűtlenek. Napközben elegáns üzleti ebédeken teljesítünk, az esti órákban pedig lazaccal spékelt fogadásokon tesszük a szépet. A kicsöngetés, jobban mondva, a napi robot teljesítése után azonban jólesik nyakkendőt lazítva leereszkedni a városi pizzasütödék alagsori félhomályába. Az Al Capone, ez a jó hírnek örvendő, olaszos tésztafélékben erős kisétterem a budai félteke biztos pontjainak egyike, mely már jó ideje csillapítja becsülettel a környékbeliek hirtelen támadt éhségérzetét. Az Al Caponéba nem az ínyencfalatok, hanem a tiszta abrosz-rendes konyha vágya hajtja az embert: egy jó pofa söré, a tányérról lelógó pizzáé és a nyáridőben sokat ígérő légkondicionálásé, melyek közül — legnagyobb örömünkre — ottjártunkkor mindhárom teljesült. Maga az étterem, mely évtizedes fennállása óta többféleképpen igyekezett emléket állítani az amerikai gengszter-világnak, jelenleg leginkább egy várbörtön menzájára emlékeztet, mely — bár a légkondicionált börtönhűvös kétségtelen erénye a helynek — a legendás névadó fénykora helyett a chicagói gengszter végnapjait idézi. A bejárattal szemközt egyébként maga Al Capone fogadja a vendégeket, de aggodalomra semmi ok: az ördögöt csupán egy tehetséges grafikus festette a falra, aki bizonyára a Macskafogó fogdmegjeiről mintázta a gépfegyverébe kapaszkodó gengszter kissé puffadt, komikus alakját. Ilyen könnyedén persze nem szabadulhatunk a gengszterizmus setét árnyaitól. Ahogy az a sebesen érkező étlapból is kiderül, a Capone-kultusz a tésztafélékre is alaposan rányomta a bélyegét, úgyhogy szinte kötelességünknek érezzük, hogy Al Capone kedvenc pizzájával (no és persze egy-egy jó pohár Krusovicével) adózzunk a kis-nagy ember emlékének. Arról sajnos nem tudunk biztosat, hogy a mozarella-fokhagymás tejföl-sonka kombináció valóban népszerű volt-e a korabeli alvilág köreiben, minket — lelkiismeret-furdalásos fogyókúrázókat — mindenesetre e jóízű kezdés további maffiabűntények elkövetésére csábít. Bár a görög salátával rendelt sajtos-tejfölös mátrai borzaskával némileg eltérünk a megkezdett gengsztermenütől, a palermói pulykamellel igyekszünk visszakanyarodni az olaszos ízvilághoz. Lelkesedésünket átmenetileg ugyan beárnyékolja a pulyka mellé felszolgált párolt zöldség súlyos priusszal felérő, mirelit előélete, a mentőövként rendelt mákos guba azonban happy enddel zárja le privát gengsztertörténetünket.

G. VENDELIN

Kalányos Lajos, cigány festőművész

Tizenegy, különböző korú és foglalkozású cigány művész kiállítása nyílt meg június elején a Rózsa utcai Művelődési Központban. A művek alkotása is szerepel a kiállításon.

Mózes Lajos: Csoportkép.

Tükör, Budapest, 1979. júl. 15.

Kalányos Lajos, cigány festőművész

A székesfehérvári Ikarus Gárdonyi Géza Műv. Házában megnyílt az autodidakta cigányművészek kiállítása. Kalányos Lajos és Balogh Balázs András munkáin érezhető leginkább az egyéni kifejezésmódra való törekvés, de megőrzik a cigányfolklórtól kapott vad, szenvedélyes ízeket. – A huszonéves Kalányos, aki szakkörben is tanult, líraian finom felületeket csipkéz, vőalakjai sejtelmes szellemlények és életteli cigánymadonnák, tájfestésben mintha Csontváryra tekintene példaként.

Á. Szabó János: Cigány festők az Ikarus gyárban.

Fejér Megyei Hírlap. 1979. dec. 11.

Kalányos Lajos

Oláh Jolán, Balogh Balázs András, Kalányos Lajos és Kiss József a komáromi Csokonai Művelődési Központban,
Makovecz Imre a Zalaszentgróti Művelődési Központban,
Erdős János a Pécsi Galéria Széchenyi téri termében március 3.-ig,
Szemadám György: Fényes Adolf teremben febr.14-től,
Horváth Gábor, K.Kovács Imre, és Zana Sándor a Ferencvárosi Pincetárlaton febr. 13.-ig mutatja be műveit.
Körtvélyessy Magda és Pálffy Katalin: "Természet a képzőművészetben" c. kiállítása a Csepel Galériában február 17.-ig,
Két fotóművész: Fényer Tamás a Marcali Galériában február 28.-ig és Vécsy Attila kiállítása a Fiatal Művészek Klubjában látható február 15.-től.

Élet és Irodalom,Bp.1980. febr.9.XXIV.évf.6.sz.8. lap.

MDK

Kalap Gyula

1915-6. festés

Az Ipm.Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk.Évk. 1934-36. Bp. 1936. 47 l.

Kalap Gyula

1915-16. festés szak-
oktatója.

Emlék 1930. 78. l.

Kalap Gyula festő

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai,tanarsegédek,/segédtanarok/,-Szakoktató: Kalap Gyula, festés, 1915-1916 53.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrásai 375.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

M D K

Kalap Joan, Győr.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

KALAPOS LÁSZLÓ

ÉSZAK - MAGYARORSZÁG

1998. III. 23

Kalapos László fotókiállítása. Miskolc, Ady Művelődési Ház.

KALAPOS LÁSZLÓ

ÉSZAK – MAGYARORSZÁG

1998. III. 14

Fotók az Adyban

Miskolc (ÉM) – A teremtés dicsérete címmel Kalapos László fotóiból nyílt kiállítás tegnap este a miskolci Ady Endre Művelődési Házban. A képeket Szabó István plébános ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

KALAPOS László

5. 60.p

Új Művészet 1992

nak kialakítása 1960-ból.

Megyeri Barna munkásságából a legizgalmasabb fejezet a legvégére maradt. Vajon értelmezhetők-e formakompozíciói autonóm plasztikai alkotásként? Megyeri anyagválasztása szokatlan és a lehető legegyszerűbb: papír- és kartonlap, alumínium- vagy rézlemez, spárgával összekötött fapálcikák, összeillesztett falemezek. A megmunkálás még egyszerűbb: hajtogatás, fűzés, vagy éppen kalapálás, néha bonyolultabb térrácsok összeszerkesztése. Az eredmény mindig ugyanaz: sík elemekből létrehozott téri alakzat.

Megyeri első *maszkja* talán 1941-ből származik,[4] a következő 1950-ből. A rézlapot formára hajtogatta és spárgán lelógatta. 1949-ből való a fotóról emlékezetessé vált *Galamb* című — szintén felfüggesztett — papírhajtogatása. A későbbiekben művei egyre elvontabbá váltak, ám — kevés kivétellel — megőrizték az organikus formai kiindulást. A térbeli játékok sejtszerű növekedésre vagy éppen állapotra emlékeztetnek: egy alapmotívum vagy alapelem egy egész rendszert alkotva sokszorozódik, de van, ahol az alapmotívum önállóan bontakozik ki a térben.

Kalárny Gyula.

A Magyar Nemzeti Bank képzőművészeti szakosztályának kiállításán szerepelt.

Forint, Magyar Nemzeti Bank dolg. lapja, 1951. Jul. 1.

Kalas Imre

és Miskolczy László

Gajóviděki ház-
típus fentich
serve mint

Vörösmarty Kálmán:

Az 1940. évi árvíz
által elpusztított
13.000 ház újjáépítése

Tér és Forma

1941. 9. l.

képpel.

MDK

Kalas Imre /alsóváliyi/, szl1899.

okl. épitész Miskolc

Hirdetés tagfelvételről.

MMÉEKözl. 193o.~~12x~~ XII. 7. 396. l.

MDK

382. Kalas Imre, ép.

Szül.: Miskolc, 1899. Okl. kelte: 1925. Sz.: 8904.

A m. kir. József müegyetemen oklevelet, absolutoriumot vagy oklevélhonositást nyert épitészek névjegyzéke 1873 -1928-ig.

ÉP-IP - ÉP-MÜVÉSZET. 1931. márc 1. 41.1.

MDK.

Kalas Imre

Megemlékezés

Hajdu béla cikke az Északmagyarország 1967 febr.21.számában

MDK

Kalas Imre

Sajóvidéki háztipus Kalas Imre és Miskolczy László terve szerint.

Vörösmarty Kálman: Az 1940.évi árviz által elpusztitott 13.000 ház ujjáépitése.

Tér és Forma, 1941. 9.l. Képpel.

MDK

Kalás Imre dr.

Kalás Imre dr. és dr.vitéz Kiss Tibor nyerték a III.dijat a miskolci szakiranyu iparostanonciskola tervpalyazatan.

MMÉEKözl, 1942.96.1.

Kalás Imre dr

és

dr. vitéz Kiss Tibor

a miskolci nagyirányú iparostanonciskola tervpályázatán

III. díj.

MMÉEKözl

1942. 96. l.

FARKAS BÉLA
PÜTNOK

M.D.K.

Kalas Imre, miskolci ipitén

Kiss Tiborral hőrös
serve 2600 p-ös harmadir
díjat nyert a miskolci ipa-
rostanonc-iskola pályáratán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

máj. 28. sz. 5. old.

ID. WEINWURM-ANTAL

BUDAPEST. IV. KÁROLY-UTC. 3.

ALAPITTATOTT
* 1864 *

TELEFON SZ.
* 1700 *

KÉSZIT
CINKOGRAFIAI
CHROMO-
AUTOTIPIAI
KLISÉKET
LEGGONDOSABB
KIVITELBEN

ELSŐ
MAGYARORSZÁGI
FÉNYKÉPÉSZETI
ÉS
CINKOGRAFIAI
SOKSZOROSITÓ
MŰINTÉZETE

HÁZONKIVÜLI
FÉNYKÉP-
FÖLVÉTELEKET
OLAJFESTMÉNYEK
IPARMÜVÉSZETI
TÁRGYAK, ÉPÜLE-
TEK ÉS BELSŐ BE-
RENDEZÉSEKRÖL

TÖBB ELSŐRANGU
KITÜNTETÉS.

KÁROLY-UTCA 3. szám • BUDAPEST • KÁROLY-KÖRUT SAROK.

POLLÁK MIKSA
CEMENT-, CSERÉP- ÉS GIPSZ-GYÁRI FŐRAKTÁRA, BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 12.
TELEFONSZÁM 39—47.

Kalap Gyula
festő, Technologiafestő szakosztály vezetője
Budapest
III., Lajos-utca 158. sz.

LEPTER JÁNOS
Telefon 55—22. • LAKATOS-GYÁRA
BUDAPEST, X., ASZTALOS SÁNDOR-ÚT 16.
KÉSZÍT MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT, U. M.: **VASSZERKEZETEKET,** ÜVEGTETŐKET, RÁCSOKAT, ÉPÜLETVASALÁSOKAT, FALKÖTŐVASAKAT, ACÉLGÖRREDŐNYÖKET, TŰZHELYEKET STB.

FORT OSZKÁR ÉS TÁRSA
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 19. Műszaki iroda és mühely gáz- és vízvezeték, központi fütés stb. egészségügyi berendezésekre. Ia. referenciák.

GROSZ SÁNDOR
ASZFALT ÉS TETŐFEDÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-ÚT 208.

Villanyvilágítási és elektrotechnikai vállalat
FISCHER SÁNDOR ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 1. SZ.
TELEFON-SZÁM 108—30.

LAMPL ÖDÖN
ÉPÜLET- ÉS SZERKEZETI LAKATOS
BUDAPEST,
V., BÁLVÁNY-U. 14.
Telefon: 133—16

BETEGSEGÉLYZŐPÉNZTÁRI ÉS BALESETBIZTOSITÁSI ÜGYVIVŐSÉG
ERDÉLYI ÉS TÁRSA
VII., BARCSAY-UTCA 6. SZÁM
Betegsegélyzőpénztári és balesetbiztositási ügyekben — szavatosság mellett — eljárunk.

MARGITTA IGNÁC
MÁZOLÓ-MESTER
TELEFON 98—37.
TELEFON 98—37.
VII. KERÜLET, ELEMÉR-UTCA 38.

A Hét IV. évf. 1-2. sz.

MDK

Kalas Imre

Tervpályázati eredmény. Esti Kurir, 1941. szept. 12. 5 l.

Hirdetés a Mérnökök Nyilvántartásába való felvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi november hó 28-án tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Mérnökök Nyilvántartásába a mérnöki rendtartásról szóló 1923 : XVII. t.-c. 70. §-ában foglalt kivételes intézkedések alapján felvette:

Havlicsek József, sz. 1891, gyári üzemvezető, Bpest, III, Szentendrei-u. 90. — *Hudeček* József, sz. 1865, műsz. tisztviselő, Bpest, VI, Podmaniczky-u. 59.

A felvételről szóló értesítés 1930. évi november hó 29-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1930. évi december hó 29-én déli 12 óráig a *Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi november hó 28-án tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette:

Gosztonyi Elemér, sz, 1901, okl. gépészmérnök, Pécs, Majorossy Imre-u. 4. — *Gulyás* Kálmán, sz. 1896, okl. építész, Bpest, IX, Ipar-u. 3. — *Havlicsek* József, sz. 1891, gyári üzemvezető, 70. §, Bpest, III, Szentendrei-u. 90. — *Hirth* Ferenc, sz. 1896, okl. mérnök, Bpest, VIII, Üllői-út 36. — *Holló* István, sz. 1903, okl. gépészmérnök, Bpest, VI, Andrássy-út 38. — *Jendrassik* György, sz. 1898, okl. gépészmérnök, Bpest, I, Kelenhegyi-út 43. — *Kalas* Imre (alsóvályi), sz. 1899, okl. építész, Miskolc, Arany János-u. 27. — *Ligeti* Pál, sz. 1885, hon. okl. építész, Bpest, IV, Deák-tér 3. — *Paksy* Gyula, sz. 1904, okl. építész, Bpest, I, Csaba-u. 15. — *Polacsek* György, sz. 1904, okl. építész, Bpest, V, Sólyom-u. 15. — *Wolf* Ödön, sz. 1891, műsz. vállalkozó, 70. §, Bpest, VIII, Szigony-u. 35.

A felvételről szóló értesítés 1930. évi november hó 29-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9., ill. 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1930. évi december hó 29-én déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

A Kamarából kilépő tagok. A Kamara választmánya önkéntes lemondásuk folytán elrendelte az alábbi kamarai tagok törlését:

Vajk József vaskohómérnök, Budapest, 1930 március 31-i; — *Lenck* Frigyes építészmérnök, Budapest, 1930 szept. 30-i; továbbá *Adorján* Sándor mérnök, Miskolc, — *Haidekker* Gyula gépészmérnök, Budapest, — *Laber* Aladár gépészmérnök, Debrecen, — dr. *Miskolczy* Antal vegyészmérnök, Budakalász, — *Steller* Antal mérnök, Pomáz, — valamennyien 1930 november 28-i hatállyal.

Elhalálozott tagok. A Mérnöki Rendtartás 12. §-a harmadik bekezdésének megfelelő hivatalos jelentés alapján a Kamara tagjai sorából töröltettek:

Czitó Ferenc mérnök, budapesti lakos, 1930 március 25-i; — *Kovács* Sándor mérnök, budapesti lakos, 1929 március 9-i; — *Rieger* Antal mérnök, szombathelyi lakos, 1930 szeptember 1-i; — *Schick* Emil mérnök, budapesti lakos, 1930 november 4-i; — *Schwarz* Mihály (zimonyi) mérnök, budapesti lakos, 1930 november 5-i; — *Somogyi* Sándor erdőmérnök, miskolci lakos, 1929 június 7-i; — dr. *Szilasi* Jakab vegyészmérnök, budapesti lakos, 1930 szeptember 9-i; — *Szücs* Endre (tunyogi) gépészmérnök, budapesti lakos, 1930 október 11-i; — *Vértes* Ármin mérnök, budapesti lakos, 1930 szeptember 30-i; — *Zankó* Emil erdőmérnök, gödöllői lakos, 1930 május 21-i hatállyal.

Hirdetmény.

a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére *külön jogosítottak* jegyzékébe felvételről.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1930. évi november hó 28-án tartott ülésében alább megnevezettet a 127.000/1929. K. m. számú rendeletben a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére külön jogosítottak jegyzékébe felvette és részére a hivatkozott rendelet 1. §-ának alább megjelölt pontjaiban fenntartott munkák végzésére a jogosítványt kiadta:

Váradi Ferenc, sz. 1868, Rákospalota, Szentkorona-u. 11.; a 4., 9., 10. és 11. pontokban felsorolt fenntartott munkák.

A Kamara új tagjai. A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy a Mérnöki Tanács által hozott jogerős határozat folytán új kamarai tagok: 1930. évi október hó 31-től: *Dános* László sz. 1884, építészmérnök, Bpest V, Falk Miksa-u. 3 és *Fliegauf* Ignác sz. 1878, építészmérnök, Bpest, I, Alkotás-u. 25.

Hirdetmény. A Budapesti Mérnöki Kamara *Adorján* Sándor mérnök 0366/3364. számú és *Petrovits* András bányamérnök 0082/2209. számú arcképes kamarai tagsági igazolványait nevezetteknek a Kamara tagjai sorából való kilépése folytán érvénytelennek jelenti ki.

Tagdíjfizetési felhívás. A Kamara ügyrendjének 250. §-ában foglalt rendelkezésekre való hivatkozással, mely szerint a kamarai tagdíjakat negyedévi előzetes részletekben kell fizetni, felkérjük a Kamara t. tagjait, hogy tagdíjtartozásukat a „Budapesti Mérnöki Kamara — Budapest" 28.844. számú csekkszámlájára mielőbb befizetni szíveskedjenek.

Hirdetmény a bélyegkötelezettségről. Értesítjük a Kamara t. tagjait, hogy minden a Kamarához, mint önkormányzati hatósághoz saját személyes érdekben benyujtott beadvány bélyegköteles; ilyenek pl.: tagfelvétel, a tagok sorából való törlés, fizetéshalasztás, részletfizetési kedvezmény, igazolványok kiállítása iránt előterjesztett kérvények, stb. Személyes érdekben benyujtott fellebbezésen a rendes bélyegilleték kétszeresét kell leróni.

Viszont bélyegmentesek a Kamara tagjainak a törvény, vagy más jogszabály rendelkezéseiből folyó kötelező bejelentései; ilyenek pl.: mérnökhelyettes, címváltozás, mérnöki irodatartás, vagy esetenkint vállalt megbízás bejelentése stb., az előirányzott tagdíjak előirányzása, illetőleg kivetése ellen beadott felszólamlás és fellebbezés szintén bélyegmentes.

A hiányosan felbélyegzett kérvényekről a Kamaránák lelet kell, birságolás céljából felvennie.

Hirdetmény.

Büntető járásbírósági ítéletek.

A szombathelyi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság *Zoltán* V. Lothár építőmester, szombathelyi lakost az 1929. évi november hó 11-én megtartott nyilvános tárgyaláson az „Architekt" cím jogosulatlan használata miatt a Mérnöki Rendtartás 67. §. 1. pontjába ütköző kihágásért 50 pengő, azaz ötven pengő pénzbüntetésre ítélte, melyet behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra kell átváltoztatni .

A szombathelyi kir. járásbíróság az ítéletet 1930. augusztus 1-én jogerősnek és végrehajthatónak nyilvánítja, mert a kir. ítélőtábla a semmiségi panaszt elutasította.

*

A pápai kir. járásbíróság, mint büntető bíróság *Steiner* József okl. mérnököt, pápai lakost az 1923 : XVII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 85042/1927/II. sz. m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet 4. §-ába ütköző kihágás miatt, melyet nevezett azáltal követett el, hogy a Mérnökök Nyilvántartásába nem jelentkezett, jogerősen 50 pengő pénzbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette.

*

A pécsi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság *Grausz* Rezső bányamérő, vasasi lakost az 1930. évi november hó 11. napján megtartott nyilvános tárgyaláson a Mérnöki Rendtartás 67. §. 4. pontjába ütköző kihágás miatt, melyet azáltal követett el, hogy Hosszúhetényben 1930. év tavaszán a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott mérnöki feladatok teljesítését jogosulatlanul elfogadta és ilyen munkálatokkal jogosulatlanul keresetszerűen foglalkozott, 30 pengő pénzbüntetésre ítélte, melyet behajthatatlanság esetén 1 napi elzárásra kell átváltoztatni.

Mérnöki Tanács közleményei.

Pályázati felhívás.

A Mérnöki Tanács tanácsjegyzői tisztségének a betöltésére pályázatot hirdetek.

A tanácsjegyzőt a 72.587/II. 1926. K. M. számú rendelet 5. §-a alapján a Mérnöki Tanács elnöke által jelölt három személy közül a Mérnöki Tanács teljes ülése választja, ez alkalommal 1933. évi december hó 31-ig szóló érvénnyel. A választást a kereskedelemügyi miniszter hagyja jóvá. A tanácsjegyző előzetesen fizetendő havi tiszteletdíját a Mérnöki Tanács elnöke állapítja meg. (Jelenleg 400 P.) Tanácsjegyzővé csak az választható, aki tagja a Mérnöki Kamarának.

Felhívom azokat, akik e tisztségre pályázni óhajtanak, hogy pályázati kérvényüket 1930. évi december hó 15-éig bezárólag a Mérnöki Tanácsnak (Budapest, VIII., Scitovszky-tér 2. I. em.) címezve személyesen vagy posta utján ajánlottan nyújtsák be s e kérvényükhöz mellékeljék az eddigi pályafutásukat, tevékenységüket ismertető irataikat és a mérnöki kamarai tagságukat igazoló bizonyítványukat.

Hiányosan felszerelt vagy elkésve benyújtott pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

Budapest, 1930 november 15-én. *Kandó* s. k.
a Mérnöki Tanács elnöke.

zása az ehhez szükséges állványozással, végül mindennemű belső kőműves átalakítási munka, azok kivételével, amelyek a kőművesmesteri hatáskört meghaladó épület esetén az épület szerkezeti részeit érintik.

Az ácsmester és a kőművesmester tervezett munkaköre ellen nincs észrevétel.

A tervezés tekintetében a Kamarának az az álláspontja, hogy minden építőiparos elkészítheti a hatáskörébe eső építmény terveit, amennyiben a mérnöki munkák fenntartásáról szóló rendelet máskép nem rendelkezik. A faluhelyen építendő középületek és emeletes bárminő épületek, továbbá városban, fürdő- vagy nyaralóhelyen építendő bármely épület — magasépítmény — tervezése és építésének végrehajtása egy kézben nem egyesíthető, oly értelemben, hogy az építőiparos az általa tervezett ily magasépítmény anyagi végrehajtását más számára nem végezheti. Az építőipar más, erre alkalmas területeire vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter rendeleti úton közérdekből hasonló korlátozásokat állapíthasson meg.

Ez a tervezési korlátozás ne vonatkozzék a más által tervezett építmény anyagi megvalósításához szükséges berendezéseknek, segédeszközöknek az ipari munka végrehajtása közben szükségessé váló tervezésére.

Az építőiparos jogosult legyen a saját munkakörébe tartozó építkezésekkel kapcsolatos azon egyszerű feladatokat is elvégezni, amelyek egy másik építőiparág munkakörébe tartoznak. A szomszédos építőipari munkaterületen indokolt és meghatározott esetekben való működésjogát rendelettel kell szabályozni.

Ugyancsak rendelettel kell gondoskodni annak szabályozásáról, hogy azok, akik a mélyépítés terén eddig működtek, gyakorlatukat milyen munkakörben és milyen feltételek mellett folytathatják, valamint arról is, hogy azon különleges építmények építése, amelyek sem a magasépítés, sem a mélyépítés körébe nem tartoznak, milyen képesítés alapján és milyen feltételek mellett végezhető.

Jogi személyek iparűzési jogosultsága tekintetében a választmány nem foglalt állást, hanem közölte a kereskedelemügyi miniszterrel, hogy az építészek a magasépítés terén nem kívánják megadni jogi személyeknek az iparűzési jogosultságot, viszont a mérnökök ezt a korlátozást a mélyépítés terén megvalósíthatatlannak és egyébként is a tőkeszerzés terén tapasztalható évtizedes fejlődéssel ellentétesnek tartják.

Azonos képesítésű iparosok szövetkezete részére az illető iparra az iparengedély megadandó volna.

Rendelkezés kell arról, hogy az építőiparos a saját ipara munkakörébe tartozó munkákon kívül az építmény befejezéséhez szükséges bárminő más ipari munka végzését is elvállalhatja, de ha ez a munka valamely képesítéshez kötött ipar munkakörébe tartozik és erre az iparra az építőiparosnak magának ipari jogosítványa nincs, azt arra jogosított önálló iparossal köteles végeztetni.

Az építőipari képesítési feltételek tekintetében a számos apró részlet felsorolását itt mellőzve, a választmánynak az az álláspontja, hogy a magasépítmesteri képesítés feltétele legyen: vagy az építészi oklevél megszerzése után ebben az iparban szerzett háromévi s ebből két éven át az építésvezetéssel kapcsolatos gyakorlat, — a három évből egyévi időbe az építészi irodában, az építészi művezetés körében szerzett gyakorlat is beszámítható legyen, — vagy mérnöki oklevél megszerzése után a magasépítőmesteri munkakörben négyévi gyakorlat és ebből legalább kétévi az építésvezetéssel kapcsolatos helyszíni gyakorlat, — vagy másfajta mérnöki oklevél megszerzése után ebben az iparban szerzett háromévi, és pedig kétévi helyszíni építésvezetési gyakorlat és kiegészítő magasépítőmesteri vizsga, — vagy a felső ipariskola rendes tanfolyamának elvégzése után ebben az iparban szerzett nyolcévi gyakorlat és magasépítőmesteri szakvizsga, vagy városi kőművesmester által a magasépítőmesteri munkakörben szerzett hatévi gyakorlat és magasépítőmesteri szakvizsga.

A városi kőművesmesteri képesítés feltétele legyen: az építészi, a mérnöki, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki oklevél után két, a többi mérnöki oklevél után három évi, városi kőművesmesteri munkakörbe vágó gyakorlat igazolása vagy a felső építőipariskola végbizonyítványának elnyerése után az építőmesteri vagy városi kőművesmesteri munkakörben folytatott négyévi gyakorlat igazolása, — avagy az építőipari szakiskola négy féléves tanfolyamának elvégzése után hatévi, legalább is városi kőművesmesteri munkakörben szerzett gyakorlat igazolása és az általános műveltségi vizsga, valamint a városi kőművesmesteri szakvizsga letevése, — avagy ötévi kőművesmesteri önálló gyakorlat után háromévi, legalább városi kőművesmesteri munkakörben szerzett gyakorlat igazolása és az általános műveltségi vizsga, valamint a városi kőművesmesteri szakvizsga letevése, — avagy átmenetileg az építőipari törvény hatálybaléptétől számított öt éven belül előterjesztett kérelem esetén a kőművesmesteri munkakört meghaladó építkezéseknél szerzett s az e tárgyban kiadandó rendeletnek megfelelő gyakorlat igazolása.

Külön rendelkezéssel biztosítandó volna, hogy a kőművesmester a városi kőművesmesteri, a városi kőművesmester pedig a magasépítőmesteri képesítés megszerzéséhez szükséges gyakorlatot alkalmazotti minőségben megszerezhesse olyképen is, hogy ezen idő alatt eredeti iparukat képesített üzletvezető útján gyakorolhassák, s így ipari önállóságukat feladni ne kényszerüljenek.

A mélyépítőmesteri ipar képesítési feltételei a magasépítőmesterihez hasonló módon szabályzandók, azzal a különbséggel, hogy a mélyépítésnél másodsorban figyelembejövő építészi oklevéléhez hasonló elbánásban részesítendő a bánya-, kohó- és erdőmérnöki oklevél.

A magasépítőmesteri és a mélyépítőmesteri szak vizsgaanyaga akként állapítandó meg, hogy az építészi, illetőleg a mérnöki szakképzettség színvonalának megfeleljen.

Szükség van olyan rendelkezésre, melynek aalpján a mérnökök különböző fajtái által tervező-irodában, közhivatalban szerzett gyakorlatból a gyakorolni szándékolt ipar munkakörébe tartozó építkezésekkel kapcsolatos építésművezetés és építés-ellenőrzés munkakörében szerzett gyakorlat minden 3 éve után egy évet az építőipari gyakorlati időbe be kell számítani, továbbá egy olyan rendelkezésre, amelynek alapján a törvény hatályba léptét megelőző időben szerzett gyakorlat igazolásának alakiságai tekintetében a kereskedelemügyi miniszter kivételes, indokolt esetben könnyítést engedélyezhet.

Szükség van olyan rendelkezésre, amely az építkezésekkel kapcsolatos tervezési és ipari munkálatok hatósági szempontból való ellenőrzésének hatályosságát a Kamara fegyelmi hatásköre alá tartozó magánmérnöki — magánépítészi — kar bevonása útján biztosítja s ez esetben az építőiparos felelőssége csökkenthető, különösen mentesíthető az építőiparos a tervekért való felelősség alól.

Végül a magasépítőmester és a mélyépítőmester — mint építőnagyiparosok — számára az ipartestületi tagság tekintetében olyan helyzet volna biztosítandó, aminő az 1884. évi ipartörvény értelmében a kereskedők, gyárosok és részvénytársaságokra vonatkozólag ezidőszerint is fennáll, hogy t. i. ezek ipartestületekbe „nem kényszeríthetők".

Ebben az ismertetésben — egyes kivételektől eltekintve — nem terjeszkedtünk ki a hivatalos törvénytervezet azon részeire, amelyekre vonatkozólag a választmánynak nincs vagy nincs lényeges észrevétele.

A gyáripari oldalról felvetett vas- és acélépítőmesteri ipar kérdésében való állásfoglalást külön fogjuk ismertetni.

A karteltörvénytervezetről. Az igazságügyminiszter megkeresése folytán a Kamara, amelyben az ipari termelés és fogyasztás egyaránt képviselve van, hosszas előkészítő tárgyalások alapján, gondos és alapos megfontolás után, választmányának 1930 november 28-án tartott ülésében megállapította a gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról (kartelekről) szóló törvényjavaslat tervezetére vonatkozó észrevételeit, amelyek során e közgazdasági szempontból igen nagy horderejű kérdés helyes szabályozására vonatkozó elvi álláspontját az alábbiak szerint szögezte le:

a kartelekre a racionális termelés és fogyasztás érdekében szükség van, helyes tehát, hogy a kartelek elismertessenek és törvényes védelemben részesüljenek;

a kertellel való visszaélések megszüntetéséről gondoskodni kell, de a szabályozás nem mehet odáig, hogy a kartelek létét általában veszélyeztesse;

a kartel elismeréséhez a kartel tárgykörének, tagjainak és fennállása idejének bejelentése legyen szükséges, viszont a kartel-megállapodások részletekre kiterjedő bemutatása nem szükséges, sőt kívánatos, hogy ezek titkossága megóvassék;

szükség van egy — érdektelen szakférfiakat, a kartelérdekeltség képviselőit és az ellenérdekeltség képviselőit egyenlő arányban magában foglaló — olyan szervre, amely mind elvi kérdésekben, mind pedig konkrét panaszok esetén a kereskedelemügyi miniszternek véleményt ad teendő gazdaságpolitikai intézkedései céljára és köteles tagjainak esetleges külön véleményét is megismertetni a miniszterrel

szükségesnek tartja a Kamara, ha a fent javasolt véleményadó szerven kívül egyeztető bizottságok létesülnek, amelyek vitás kérdésekben gyors és békés megegyezést hozhatnak létre.

helyes, hogy a közvélemény megnyugtatására egy fokban, szakértő ülnökök közreműködésével, egyszerű és gyors eljárással működő bírói szerv létesüljön, amely az egyeztető eljárás és a gazdaságpolitikai intézkedések sikertelensége esetén eljárást folytathasson a kartel esetleges káros működésének azonnali abbahagyására s végső esetben a kartelt érvényteleníthesse.

Kalas Imre dr

~~épitéz~~

Miskolc

l.

Kotsis Kiscsal

lapszám

nincs

Vajdahunyad.

Lelta

az 1914. évben január 1-től jun

Ptári mell. szerint	Tárgy megnevezése	Beszé
16.	Gépszíj 11 kgr.	
31.	Rajztollszár	
43.	Vasreszelő 50 cm/m	
	" " 60 cm	
	Karreszelő	
48, 95	Jvó korsó agyag	
79.	Reszelő	
	Drótkefe	
108.	Gyaluvas 2/2 45 cm/m	
	" 51 "	
	" 57 "	
	" simító 42 "	
	véső 4/4	
	Fűrészreszelő 44°	
	" 54°	
	" 64°	
	Központi fúrró	
	Lehuzó kő	
112	Nyirfa seprő	

Kalas Imre dr

miskolci mnépítész

terverte

Kovács Gábor és

Alfonz

miskolci szobrászok

építették

a négyesi hősi em-

lékes 1937-ben

Csikv Borsod

körsegi adattár

100. l

Gaddi

3. Taddeo Gaddi követője, XIV. század:
Madonna mandorlában, Remete
Sz. Antal, Katalin és Dorottya (Oranyhátter V.
oldalán: Esztergomi Hercegprimá-
zi képtár 57 és 39. Giottino vesprig-
niani: Madonna angyalok és szen-
tek között. Fa, tempera, 73 x 41 cm.

Berti Toesca 950 l.
Inkább Agnolohoz áll közel.

Berevich PA, 227 l.
Agnolo Gaddi bágyadt követője

Kalas Imre dr

az Orsz. Lakásépítő Hitel-
szövetkezet által kis családi
lakóházak építésére kiírt
tervpályázaton tervét
megvette.

MMÉE Közl 1941. 164. l.

Kalas Imre dr

a székely huszárezred
laktanyájának homlok-
zati kiképzése terop.
megvétel

MMÉEKözl

1943. 16. l.

dr.
Kalas Imre építész

l.

Építészet
1943. II. l.

1. Palacs Tollan

Hopp Ferenc mintemban

10-ig

11-ker

Kalas Imre dr
építész Miskolc

Tér és Forma
1937. 334. l.
(Uszoda Tapolcafürdőn, képpel.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kalocs Imre dr

okl. építőmérnök
doktorrá avatták a műegyetemen 1929. évben.
Oklevelét honosították
1941-ben
Szül. Miskolc 1899.

József nádor 1940/41.
188.l.

ELSŐ RÉSZ

Kalas Imre

épitéz

lásd okv

Ömönt 1931/32

33.1.l.

M. KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA BUDAPEST

Kalas Imre, alsóvalja

Építészmérnök Miskolc

tagja lett a Pesti

Mérnöki Kamarának

MMÉ-E Közl

1931. 20 l.

Kalas Imre

építész

szül Miskolc 1899

okl. nyert 1925

Névjegyz. Műegyetem 10 l.

Kalas Imre

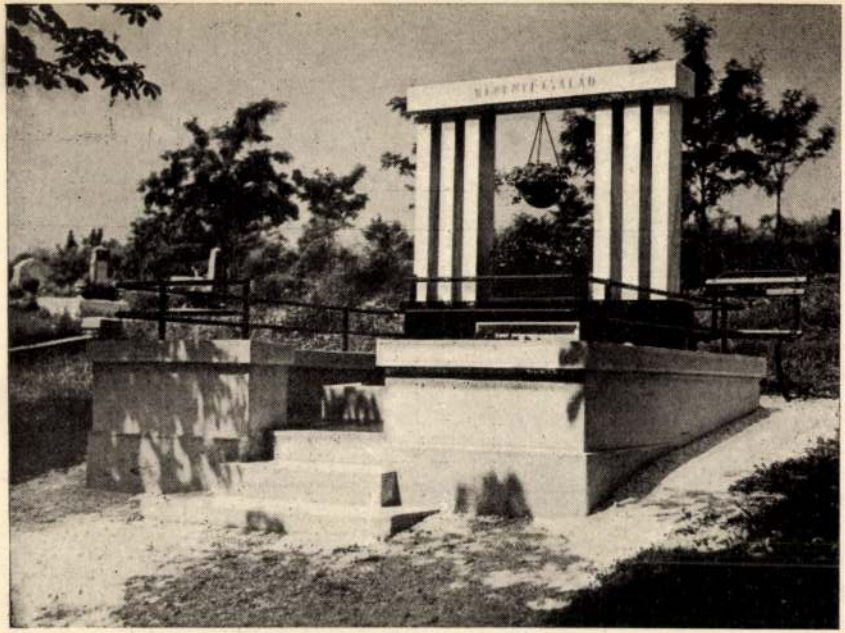

Kalas Imre: Síremlék a Tetemvári temetőben

Művészet. 1937. 6 sz. 43 l.

kra szet zob-

művészek művészi életét. s. gy.

A PLAKÁT

A modern plakát fejlődése közismert. Akkor kelt életre, amikor a múlt században Angliában, Franciaországban feltűnik a japán festészet. Ez bámulatos ereje az egyszerűségnek, merész elhagyása a (nem fontosnak), fokozása a lényegesnek. Röviden: a japán művészet mint egy kinyilatkozás hat a festőkre.

A japán színes fametszetek mutatták meg az útat, mint lehet művészi értéket adni a tömegben előállított nyomtatványoknak. A festők az új terület új lehetőségei felé fordulnak, a modern európai síkban festett plakát ekkor születik.

A plakát apja Cheret, még erősen illusztrativ, de már egy-két munkája síkban van.

Toulouse, Lantress Steinbein, Valloton és más jónevű francia festők csodálatos plakátokat készítenek.

Angliában Wintelow, Beardsely dolgoznak az új stilus értelmében. A Beggarstaff fivérek munkái keltenek feltünést, formájukkal és színeikkel.

Később Európa többi országaiban és Amerikában is bevonul az új plakát. Persze, nagy csatakiáltások között. És a plakát-művészet területeit a legtehetségesebb emberek rohamozzák meg. A németek a keletről jött művészeteket rögtön elemezték, alaposan rendszerbe foglalták minden törvényét, úgy hogy az ösztönös alkotás helyébe az összkép lépett. Receptre gyártott egyforma plakát-képek leptek el a világot az észak-németektől kiindulva, minden lélek hijján.

Kalasy Éva grafikus

(Bp. 1950 -

Cím: 1113 Bp. Tas vezér u. 28

Az Iparművészeti Főiskolát végezte. plakát, prospektus, folyóirat címlap, csomagolás, vállalati arculatvázlat tervezőjével foglalkozik.

Békéscsabai Alkalmazottgrafikai Biennálé
Plakátkiállítás, Munkácsy Múzeum, 1978. IV. 2-V. 28.
- Katalógus a könyvtárban -

Kalász Tamás festő

Test címmel nyílt kiállítása Borsos Ágnes grafikusnak és Barta Zsolt fotósnak a Duna Galériában.

Népszabadság, 1988. júl. 26.

NÉPSZABADSÁG
1999 jan 26

KALÁSZ LÁSZLÓ

Elment Kalász László

Rég hallottam róla – mondta mindenki, ha Kalász Lászlóról érdeklődtem, úgy látszik, végképp visszahúzódott. S aztán olyasformán beszéltek róla, ha egyáltalán, mint aki legendává távolodott.

Tizennégy kötete jelent meg, a legutóbbi tavaly, de nem emlékszem, hogy három-négy recenziónál, amolyan köszöntőfélénél több és különb jelent volna meg róla. Nem azért, mert nem becsülték. Radnóti- és József Attila-díjat kapott. Inkább, mert – mint ő maga írta – „sose álltam jól a sorban / jelentkeztem s mindig késve / s csak maradék semmiségre". Abban bízott, ha ő nem is léphet ki magányából, versei áttörnek a hallgatáson. S akkor rendben van a dolog. Különben sem ő a fontos, hanem az, amiről a versek beszélnek. Az igazság, a jóság, a szépség, a hűség, a munka, a szerelem, a természeti táj. Az az állapot, amelyben magától értetődő természetességgel nyílik meg minden, hogy a lehető legkevesebb szóval értesse és fogadtassa el magát.

Nem véletlen, hogy a dal volt legigazibb műfaja, s hogy sokat és tehetségesen rajzolt, festett. Hogy a gyerekekkel volt legtöbb dolga. Hogy szívesen tanított Hajdúszováton, aztán az észak-magyarországi Szalonnán. 1982 óta könyvtárosként dolgozott. A könyvek megvédték. Hatvanhat évesen ment el.

Varga Lajos Márton

REUTERS-FOTÓK

azannak ítél-
zan alkotása-
, de a filmes
zámon tartja,
g előtt kom-
pályatársát.

iklós Gábor

De

Kiküldött munkatársaink

Az autópályán kilenckor még vágni lehetett a ködöt. De a hegyi úton hétfő délelőtt ragyog a nap, vakít a fény. Deutschlandsberg maga a csillogás, távolban a stájer Alpok. A szűk országút tele kocsival: ha két busz jön szembe egymással, a padkára kell húzódniuk. És vigyázva: nincs korlát, a padka nagyon keskeny.

Deutschlandsbergnél fordulunk a hegyek felé, de csak az első posztig jutunk. Csendőrök, tűzoltók állják el az utat a kíváncsiskodók elől: egy pillantás a magyar rendszámra, és mehetünk tovább. Deutschlandsberg kijáratánál, ahol már látszanak Trahütten első házai, rendőrautók sora, fél sávra szűkül az út. Az autóbusz a kanyarban hátára fordulva, kerekei az ég fele merednek. Mintha egy gyufaskatulyát roppantottak volna össze a két végén. E két helyen a több méter széles busz alig egy-másfél méterre zsugorodik össze. Az országút túloldalán 17 órával a baleset után halomba rakták a tűzoltók és a csendőrök mindazt, amit az ütközés a buszból kiszakított: üléseket és rudakat.

Az idősebb férfi, aki pillanatnyilag a helyszíni munkát koordinálja, a tartományt képviseli. Mutatja: a busz eredetileg mintegy tíz méter mély szakadékba zuhant, és háromszor megpördült. Onnan emelték ki daruval, miután lemezvágóval kiszabadították a sebesült utasokat.

– Önök is láthatták, hogyan gumik igen

ember. Leh
nem működ
bálta alacs
kapcsolni a
vele. Talán
busz átsodró

Elhajtunk
hogy odabe
porsó áll. A
egy garázsb
szállították i
lyi kórház.
zer 24 órája
16 óra 30-kc
perc múlva
egy másik
Sorba megá
rosan több
kenykedett
dett, megjöt
fényszórókk
amely előtt
retté alakító
a nappali sz
alkalmaztak
életben tarta
kezett a he
deutschland

– Ez vidé
sége, 25 dol
nosztizáltak
után eloszto

1021 Kalász László, szobrász,

1981. VI. . 17.50 Televizio - V.J.-

Velem halad a kor

- Mintha rögtön meghalnék úgy kellene élnem. Születéstől halálig tartó emberségben.

- Ugy gondolom, hogy ma a művészi alkotás nem lehet elszigetelt tárgy a társadalom életében. Aktuálissá kell, hogy váljon. Minél szélesebb tömegekhez kell, hogy szóljon. Ezért úgy hiszem, nem lehet egyedüli félrevezető eszköz az ecset és a véső.

/Zene/

- Ha röviden, néhány szóval kellene megfogalmazni önmagáról, hogy ki vagyok én? Akkor mit válaszolna?

- Hogy ki vagyok? Ugy hiszem tanitó és versiró.

- A gimnáziumban tanár, a mütermemben, a szobraim között kisérletező ember.

/Zene/

- Mit jelent Kalász Lászlónak a Szalonnán élő költőnek, pedagógusnak, tanitónak ez a templom, az Árpád-kor gyöngyszeme?

- Mindent jelent. Mindig örömmel jövök el mellette. Ugy érzem, hogy a szinte ezer éves templom sugallja a maradandóságot. Történelmet jelent, multat, jelent jövendőt.

/Szavalat/

- 1958-ban került ide Szalonnára, azóta itt él. Ugyan miért jött ide?

- 1933-ban születtem Perkupán. Édesapám útkaparó volt. Öten voltunk testvérek. És csak úgy tudtam tovább tanulni, hogy falusi tehetségkutató vizsgán vettem részt, Horthy ösztöndijat kaptam, a középiskolák elvégzése után Debrecenbe kerültem egyetemre. Sajnos nem fejeztem be, csak kivégeztem az egyetemet az akkori családi problémák és az akkori hazai viszonyok miatt. Nagyon idegen volt ott nekem a levegő Debrecenben. Ha néha én hazajöhettem, édesapámék csak panaszkodtak. Az egyetemen viszont egészen más... légkört tapasztalt az ember, oktalan bolyongást látott. Nem tudtam összeegyeztetni a kettőt. Ellentmondás volt, nem tudtam feloldani és inkább otthagytam az egyetemet, elmentem Hajdúszovákra szaktanitónak. Ott megnősültem. De mivel én nagyon szeretem ezt a tájat, az itt élő embereket, ez a szülőföldem, visszajöttünk ide erre a vidékre, Perkupa mellé, Szalonnára és azóta, huszonhárom éve egyfolytában feleségemmel együtt itt tanitunk. Szeretem az itt élő embereket és szeretném felmutatni gondjaikat, panaszaikat irásaimban. Szeretnék rajtuk segiteni. És azt szeretném, ha minden irásom segitő tetté válna.

/Zene/

/Zene/

- Szalonna egy kis falu. Körülbelül ezer ember él itt. Talál köztük társat, aki tud el innen tekinteni a világra.

- Ezer ember sorsa is része az emberiség sorsának. Ha én irásaimban sikeresen felmutatom ennek az ezer embernek az életét, gondjait, bajait, akkor a világét is kifejezem. Miként Budapesten, de bármely nagyvárosban is lehet egy-egy aluljáró horizontjában élni, miért ne lehetne vidékről népben, országban, világban gondolkodni. Embere válogatja. Azt szeretném én, hogy ha az az információ özön, amely vidékre is eljut, kiszürődne és csak a legfontosabb, az én izlésemnek, gondolatomnak vágyamnak megfelelő problémákat, gondokat választanám ki. Csak itt van a nagy baj. Mégpedig az, hogy egyivásu társak nélkül nagyon nehéz eldönteni azt, hogy helyesen látom-e a haza vagy a világ dolgait? Egyedül vagyok sokszor.

/Szavalat/

- Ismert költő, Radnóti és József Attila-dijas. A Napjaink cimü irodalmi folyóirat versrovatának szerkeztője. És mégis itt Szalonnán tanit, kisgyereket, az általános iskola lasó taogzatában. Miért?

- Azért hagytam ott a várost, mert engem ez a táj, az itt élő emberek vonzottak. Soha nem akartam középiskolás fokon tanitani. Igen szeretem a gyerekeket. Nagyon szép, hálás feladat velük dolgozni. Legtöbbjüknek még a szülőit is tanitottam. Láttam a fejlődésüket , még az övékét is, és tudom, hogy ezekből az emberekből is igaz ember lesz majd. Nekem is van három gyermekem, igen örülök annak, hogy mind a három gyermek pedagógusnak készül.

/Szavalat/

- Rajztanár és ugyanakkor kisérlezető müvész egy uj, mondhatnám azt is, egy születő müvészeti ág képviselője. Vajon ennek hatás érződik-e a munkájában, itt az iskolában. Máshogy tanit-e mint ahogy szoktak?

- A gimnáziumi rajzoktatásban van egy meghatározott törzsanyag. Ezt mindenképpen el kell végezni, meg kell tanitattni a gyerekekkel, hiszen innen tovább tanulnak. Különböző felső oktatási intézményekben, ahol a fölvételi vizsgának és az ott rájuk váró követelményeknek meg kell, hogy feleljenek. Tehát végsősoron azokat az ismereteket megkapják, amit kell. Ezen kivül viszont van lehetőség arra, hogy uj kisérletekkel is próbálkozzunk. Ezt meg is tesszük, különösképp szakköri munkában. Itt a szakkör lehetőségei biztositják a gyerekek számára,hogy megismerkedhessenek a mai modern képzőmüvészet legfrisebb eredményeivel is. Ily módon a jövő müvészetének közönségévé fognak válni.

- Igénylik ezt a gyerekek, szeretik?

- Nagyon igénylik. Az ifjuságnak, a gyerekeknek az újszerü az nem úgy jelentkezik, mint ahogy a felnőtteknek. Ők igénylik is ezt.

- És általában milyen a kapcsolata a gyerekekkel?

- Osztályfőnök is vagyok. A gyerekekkel ilyen értelemben nemcsak mint rajztanár találkozom, a családdal, szülőkkel is kapcsolatot tartok, mert minden ügyesbajos dolgukkal foglalkoznunk kell, amit nagy örömmel teszek. Az iskolán kivüli kapcsolatom is aktiv a gyermekekkel, mert volt végzett tanitványaink, bárhová is kerülnek, visszajönnek tanácsokkal látjuk el őket és tőlük én is nagyon sokat tanulok. Tehát élő a kapcsolatom velük és nem szakad meg a kapcsolatom velük, mert velem halad a kor, de tőlük mindig ujabb és ujabb információkat kapok.

/Zene/

- Mit tart fontosabbnak az életében az alkotást, a költészetet vagy a tanitást?

- Én a kettőt nem tudom szétválasztani. Ugy gondolom, hogy ha verset irok vagy ha tanitok vagy órát leadok azzal is tanitom az embereket. Különbséget ntm tudok tenni. Nem tudom elképzelni az életemet tanitás, de versirás nélkül sem. Azt szertném,ú hogyha azok, akikhez a versem eljut, költőnek tartanának, elfogadnának költőnek, de azt hiszem, hogy a gyerekeim elfogadnak tanitójuknak.

- Mindkét hivatás a tanári és a müvészi hi atás a tudatformálás eszköze. Még nem gondolkodtam rajta. Azt hiszem nem is tudnák külön választani.Minden esetre ezek a gyerekek, akik ebből az iskolából kikerülnek remélem értői lesznek a jövő müvészetének is.

/Szavalat/

- Elégedett azzal, amit eddig elért életében?

--Hadd válaszoljak egy versrészlettel. Jobb perceimben magam ban véltem egyedül elérni a célt. Adtam szivem gyengült szivéknek társul erősebb dobbanásra, lábam láb helyett akinek szivere csusszant csoszogása. Élő donor, még azt is lőttem, amim alig volt, a reményt. Lámpásnak szemem buta ködben, én próbálta gyujtani fényt és biztatást formázni számon. Mig méltóbbak, hallgattak, vártak vagy tévelyülve talán még gyomszipolyukkal is együtt háltak. Még fejüket is felemelte. A dudva bátran égbe nő, ha elnéz a kapa, gereblye. ... Előre, hátra, jobbra, balra kápráztat? Dühit ez a tánc. Legyen, mert úgy lett lelkük rajta, csak legyen rajta uj zománc. Legyen a munka már komoly. Emberek lázas lázadása marjon mindenkit e boly, akit nem lendit forrongása.

/Zene/

1984. I. 15. 7. 23 /Kerekes/.
Találkozások.

Kalász Sándor, díszműbádogos és ötvös

- -

- 1 70-ben a megyei ipari vásárra készitettem én ezt az ékszertartót.

- Ott nyert dijat?

- Na most ott nem nyertem dijat. Az igaz, hogy az akkori Zalának az egyik oldalán az volt kiirva, hogy Sándor, az ékszertartó /?/, de hát dijat nem nyertem. De lényegében aztán nyertem dijat, mert ugye minden nap bementem - nem tudom melyik KTSZ állt ott ki az Ikarusz gyárnak ilyen alvázakat, és ott én azokat a gyártott alvázakat néztem, és akkor ott volt egy házaspár, és férj nagyon-nagyon csodálkozott, hogy micsoda hatalmas nagy alvázak vannak egy-egy busznak. Erre a feleségе azt mondja: Te, mit nézed azt a monstrumot, azt mondták, hogy egy isteni szép ékszertartó ott van a kisipari kiállitáson, gyere, azt nézzük meg. Nekem ez volt az első dij. Ők persze nem tudták azt, hogy pontosan én csináltam, mellettük állok, de nekem azt hiszem, hogy ez volt a legőszintébb kritika és a legnagyobb elismerés, azt, hogy egy tiszta idegentől szemtől szembe hallottam.

- Tehát akkor ez a második nemzetközi ötvösmüvész kiállitás volt az a kiállitás, amikor a megye határain kivülre mozdult.

- Már az utolsó hétre, akkor, amikor már megvolt az, hogy mikor szállitunk, hát pontosan olyan sok apró-cseprő javitási munkát vállaltam, amit meg kellett csinálni, hát nem tudtam azt mondani a megrendelőnek, hogy nem érek rá.

- .... is lett volna a falusi mester szájából, hogy ha azt mondta volna, hogy hagyják már ezt a fazekat, ezt nem csinálom meg, hiszen én a Hilton Szálló kiállitására készülök.

- Azt nem is mondhattam. Még az utolsó nap is javitottam, fazekat foltoztam, amikor másnap reggel jött értem a fuvaros, hogy szállit. Akkor csomagoltam be a csomagolópapirba a tárgyaimat, ami nagyonhumoros volt - hát humoros, nekem komoly volt, amikor megjelentem a Hiltonban, akkor mindenki csodálkozott, hogy a rengeteg külföldi, akik ládában hordták a mondhatom, több milliós értékü tárgyukat, ugye briliáns, arany, ezüst tárgyakat, én meg hát ugye megjelentem az átvételkor ilyen hatalmas csomagolópapirral, hát nem valami szép csomagolásuu tárgyakkal. Hát mindenki selte, hogy mi a jó fene lehet ez a hatalmas nagy monstrum, mit hozott ez az ember, hát arany se lehet, ezüst se lehet, hát ez tul nagy. Mondom, ez ékszertartó. És miből van? Mondtam vörösrézből. Hát ugye nagyon lehervasztottam. /Érthetetlen mondat./ És akkor az volt a hatalmas meglepetés, amit a mai napig nem tudok elfelejteni, soha az életemben. Három asztalsor volt a zsüri, és volt a negyedik, a főzsüri, aki átvette a tárgyakat. Aha, mondtam, mostmár kibontom. Lehuztam róla a...

- Csomagolópapirt.

- A csomagolópapirt, és akkor csak lestek, és akkor ugy csend lett, senki nem akart szólni, és akkor csak annyit mondtak, hogy hát ez miről van, mert ilyet még nem láttunk. És akkor én megkérdeztem a főrendezőtől, hogy hát ez a második világkiállitás, hát az elsőn nem volt ilyen? És akkor ő megjegyezte, hogy ilyet még nem láttak, meg nem is volt., Hát mondtam akkor mostmár azért mégse kelljen visszavinnem, fogtam az ékszertartót, az meg egy ilyen patyolatos nylonzacskóban volt, leraktam a zsüri-asztalra és akkor azon szintén elcsodálkoztak és csodálattal átvették, amit én fantasztikusan csodálatosnak tartottam, illetve nem is akartam elhinni azt, hogy hát az én munkám valamit is ér. Gyorsan telefonáltam Lucsuszentlászlóra, és annyit telefonáltam a tanácsnak - ott dolgozik a nővérem, a feleségem idehaza volt, vele nemtudtam beszélni, csak üzentem a feleségemnek, csak annyit telefonáltam röviden, hogy Gabikám, mondd meg a feleségemnek, hogy a nemzet nagyságai között se vagyok olyan pici.

- Az édesapja mellett volt ipari tanuló?

- Fantasztikus sok mindent megtanultam tőle olyat, amit hát sajnos ma már a bádogos iparban nem tanulnak. A régi kisiparosságnak az volt a jellemzője, hogy mindennel foglalkoztak. Engem valamikor ezelőtt 6-7 évvel megmosolyogtak a dolgozó brigád előtt, amikor én próbáltam ugy szépen dolgozni, ugy, ahogy az én édesapámtól tanultam. Akkor nekem azt mondta egy vállalati brigádtag, hogy mit csicsázok. Hát szóval én nem csicsáztam, hanem nekem mindenkor megvolt az az elméletem, hogy egy százalékkal mindig többet tegyünk, igy jobbat, többet, müveltebben, szebben.

- Amikor ez készült, ugye még édesapja élt.

- Igen.

- Önnek megmutatta a munkát közben, vagy csak a készterméket?

- Látta, mikor csináltam, látta, mikor rajzolgattam, nézte az öreg bádogos, ahogyan alakitgattam, ahogyan formálódott, ahogyan alakult. Ő mindig ugy nézte, szinte - nem tudott szólni, de amikor elkészült a munkám, csillogó fényesen, tiszta ujonnan, akkor csak annyit mondott: Te édes fiam! Te egy nagy müvész....

- Nem ezt mondta? Ezt mondta, vagy nem ezt mondta?

- Na... hát...

- Csak ugy furcsa volt ugye a szót kiejteni.

- Nagyon nehéz az ilyet... véletlenül szaladt ki a számon.

- Igen, de hát az édesapja azt mondta, őneki nagyon jólesett ez.

- Ezt mondta, és kijöttek szegénynek a könnyei, és az jutott eszébe, hogy látod, fiam, te is több vagy, mint az apád. És ez egy boldog érzés nekem.

- Szakmailag tehát mindenképpen egyetértett ezekkel a próbálkozásaival - ugye?

- Nagyon.

- És akkor biztatta is.

- Nagyon örült, és még hozzá el is mosolyodott.

- Találkozások cimü müsorunkat hallották. Szerkesztette Holakovszky István.

--------- ---

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kalász László

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1983 NOV 25

1021

Kalász László rajza

kelté tettük az energiával való takarékosabb gazdálkodásban.

Richterné dr. Szitárcsik Anna főkönyvelő sorolja az adatokat:

— Az ésszerűbb anyaggazdálkodással sikerült megtakarítanunk kilencmillió forintot. Hatszázezer forinttal csökkentek a különböző bírságjellegű költségeink is. Tavaly a legtöbbe a villamos energia pótdíja került. Elektromos berendezéseinket megvizsgáltuk, s a túlméretezett elektromos hajtómotorokat kicseréltük. Szerződést kötöt-

Kalász Tibor /Kaján/ grafikus, karikaturista

Repr: Irodalomtörténet

Epigon

A kritikus

Lelki gyakorlat

Galsai Pongrác: Kaján
/Egy karikaturista arcképe/

1966. márc. 3. Jelenkor

Kalász Tibor, ipari művész

Sikere volt diplomamunkájával.

— : Új bútorstílus

8

ESTI HIRLAP

Ny. 1965. jún. 26.

Meghívó

Az ***EL KALÁSZI GALÉRIA*** *és a kiállító művész*
meghívja Önt, családját, barátait

El Kalászi

festőművész

Budapest, III. kerület, Dereglye u. 1. sz. alatt nyíló
kiállításának megnyitójára
1995. szeptember 15-én 17 órára

Megnyitja:
Dr. CENNER MIHÁLY művészettörténész

A kiállítás megtekinthető szeptember 30-ig hétköznap 9-17 óráig

El Kalászi

Az El Kalászi Galéria (Budapest, III. kerület, Dereglye u. 1.)
szeretettel meghívja Önt és családját

El Kalászi
festőművész

kiállításának megnyitójára

1998. december 4-én (pénteken) 17.30 órára

A kiállítást megnyitja: Gulya István újságíró

Kiállítás megtekinthető 1998 december 30-ig munkanapokon 10-14 óráig

MEGHÍVÓ

AZ EL-KALÁSZI GALÉRIA
(Bp. III. ker. Dereglye u. 1.)
és a kiállító művész
tisztelettel meghívja
Önt és kedves barátait

EL KALÁSZI
festőművész

kiállításának megnyitójára
2000. január 13-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:
DR. HRICSOVINYI ISTVÁN
Baráti Kör elnöke

A kiállítás megtekinthető:
2000. február 1-ig, hétköznap 10-14 óráig

MEGHÍVÓ

MDK

Kalászi Imre

Tükör előtt, olaj

Nagy Balogh János Egy. jub. kiáll. 1939. dec.

MDK

Kalászy Imre, festöm.

Vizhordók. Pasztel.
Erdörészlet. Olf.

Nagy Badogh János Egy. és a Tesz által rend.1937.
évi karács. Képzömüv. Kiáll.
Kat. Kispest.Városháza.

Kálazdy Nővérek. MDmK
Text.ip.müv.-ek.

A kiáll.-t rendezte:OMTI és a Magy. Iparmüv. Orsz. Egyes.

"Magyarország" 1940 márc.16. 8.1.

Mária Valéria u. helys. "Uj Magyar Otthon" kiáll.

Kálazdy nővérek

művirágkészités

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o. Budapest,
katalogusa 18 lap

Kálazdy nővérek, müvirágok

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o. katalogusa
48 lap

M.S.K.

Kálay János ötvös

1580 - 1588 közt Krakkóban szere-

vel

Művért. 1955. 1. sz.
Divéky Adorján: Magyarországi ötvösök Lengyelországban a XIV-XVIII. században 55.l.

Kassa

Conrad Kalb Goldschmied 1508–28

Arch.Közl.1899. XXI. 132

Conrád Kalb, Goldschmied von Nurenbergk

1507. Nürnbergi származásu. 1507 ben lesz Kassai polgárrá.

Mihalik József. Kassavárosi otvösegének története. Pápa 1906. 132. l.

Munderlak Lajos

szobrász.

Kalb Konrád

aranyműves
Nürnbergből.
1507-ben nyer pol-
gárjogot Kassán.

Kerkapolg.

8. l.

IRODALOM

– Arch. Ért. 1895, 333 l. Kép: 335

JEGYZET

Kalb Sámuel

ötv.

1.-

Kőmagyőtvj - 273 sz

Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Sz.:

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	13 26	13 26		—
	5·76	5·76		—
		1·44	K	1·44

Kalb Sámuel

ötvös Brassó

273

Samuel Kalb, M 1758, † 1788.

a—b) Női övek. — *Frauengürtel.*

a) Mus. Nat. Hung. *b)* Bruckenthal-Museum, -Nagyszeben — *Hermannstadt.*

c—d) Két további mű. — *Zwei weitere Arbeiten bei Gy.:* 325, 108

Kőmagyóhy. 49. l.

Gyorsjegyzék kiadása a M

tályéval egyezik-e?

Az alanti felállitás szerint még járó összeget kérem

még huzás előtt beküldeni

s maradok azon reményben, hogy a következő osztályban jó eredményt jelezhetek,

teljes tisztelettel

DEMBINSKY B.

A sorsjegyek ára a II. osztályhoz portó és költséggel:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
28.30	**14**.30	**7**.30	**3**.80

Csak huzás előtt kifizetett sorsjegyeknek van nyereményjogosultságuk.

II. osztály huzása 1937. május 12-én és 14-én

Kalb Samuel

ötvös 1740

Lajd

Szárszai Brassó 136

..... *műhely.*

vfőnökség!

v..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Kasparuz

Kalbenschlag, Johannes, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke: "Kalbenschlag, Johannes, Kasparuz, Mergentha
thal, Frankföld, 1675. VII. 19. 1681. v. 1682". 116. old.
1. jegyz.

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrben a
XVII. században - Adatok Győr város asztalosművessé-
gének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Johanes Kaspapus Kalbenschlag, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből: "Johanes Kasparus Kalbenschlag Von Mergenthall aus Frankenlandt gebürdig den 19 Julius, se Tischlergesell". 101. old 1675-Cél

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93 old

Arrabona, 9.-Kantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Evkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Johanne3 Case Paru3 Kalbenschlag,asztalosl egény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1681-től:"Johanne3 Case Paru3 Kalbenschlag Von Allergemsthal au3 Franken". 104.old

Batári Ferenc: Asztalosl egények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz,Győr,1967.-A Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kalcakos Sztavrosz

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán kiemelt megvételben részesült 17.sz. pályamű egyik építész-tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

KALCAKOSZ Sztavrosz

terve megvételben részesült a
„Fejleszthető művelődési otthon"
terv pályázatán 1967.

Major Építőművészet 1969. 1. a. 2. l.

Kalcakosz Sztavrosz –

Töreby Dezső – Bodrossy Attila

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.

III. díjat – megtel.

Magyar Épitőmüvészet 1968. 6.sz.2.1.

Kalkán János, maszkkészitő

Busómaszk. Fából faragott emberarc. Festett, bordó. "Kapa-larfa". Jan. Pann. Múz. Ltsz: 60.271.1.-M: 248 mm. Sz: 165 mm. V: 40 mm. Készitette Kalkán János 1944-ben. I. tábla 3. kép.; VI. tábla E. keresztmetszet. 167. old Fekete repr.

MÁNDOKI LÁSZLÓ: Busómaszkok 159. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Kalchbrenner Károly

szepes olaszi lutheránus lelkész, ki maga is ügyes rajzoló volt, beszélte rá Benczurékat, hogy B. Gyulát a münchenni festő akadémiára adják.

Szana T.: Magyar művészek.

Bpest. I. K. 35 l.

Kalchbrenner Karol

festo

Lásd Benczur Gyula.

Vas. Ujs. 1880. 430. l.

lásd

Kalchbrenner és

Schulzer gomba

ikonografiája. *

1870-es évek

Kepes táblákkal

P. H. T. 5. — 31033 918 POSNER BUDAPEST

Napok Kamat-szám Korona

Követel

yesülettel

* címe: Icones selectae Hymenomycetum Hungariae. Pest, 1873–7. 40t.

211 lapszám.

Tartozik Müemlé

Kelet		
1926. jul.	1	Egyenleg
"	13	átvettünk a 44139 sz. csc
aug	4	" - 140
szept	20	" - 161
"	20	" - 162
okt.	6	" - 164
"	8	" - 163
"	8	" - 165
"	13	" 167
decz.	11	" 168
"	23	" 169
	24	

Kalchbrenner

l.

Lykanemzromantika

15. l.

dzsámi ehhez igen közel állott, egy másik a ferences templom helyén, harmadik az egyetemi templom, negyedik az angolkisasszonyok rendházának helyén. A ferences templom helyén álló mecsetet a barátok 1690-ben keresztény templommá alakították át, azt is tudjuk, hogy ezt a munkát bizonyos Kalcher nevű építész végezte el.[12]

Az angolkisasszonyok rendháza helyén épült, hasonlóan Szokoli Musztafa pasa dzsámijához, legalább egykorú ábrázolatból ismerjük. Az osztrák barokk építészet legnagyobb mestere, Johann Bernard Fischer von Erlach őrizte meg képét számunkra Entwurt einer historischen Architektur c. hatalmas rézmetszetpublikációjában. E művével Fischer von Erlach 1712-ben készült el, de csak 1721-ben jelent meg. Kétségtelen, hogy röviddel Budavár visszafoglalása után, helyszínén készült s tekintve, hogy egy nagy építész örökítette meg, aki rendkívül érdeklődött különböző stílusjellegzetességek után, a rajz hűségében is megbízhatunk. A dzsámi, mely a szép, tiszta rézmetszeten előttünk áll, fallal volt körülkerítve. Lényegesen dísztelenebb Szokoli Musztafa budai dzsámijánál, de arányai igen nemesek. A homlokzat közepét előreugró kapuzat foglalja el, melyben hagymaalakú felső lezárású kapunyílás van vágva. Kétoldalt egy-egy kisebb, dísztelen nyílás. A kapu felett hagymaalakú felső lezárású ablak. A főpárkány itt is megtörik, a dob hatszögletű és szépvonalú, lanterna nélküli kupola koronázza. Jobbról négyszögletes alapépítményből szökik magasra a minaré, csonka kúp-alakú töve fonott dísszel ékes. A minaré törzse pálcákkal tagolt és ablakok nyílnak rajta. A félholddal díszített csúcs tövében nyitott korona-alakú idom ül. Fischer von Erlach képzelete két műeszimet is odavarázsolt a körgaleriára.

Ez a pesti dzsámi, ha ugyan dzsámi volt és nem mecset, a kisebbek közé tartozott. A megmaradt magyarországi emlékanyagban legközelebbi rokona Jakováli Hasszán pécsi dzsámija, mindkettőre jellemző az egyszerű szerkezet s a külső, szinte puritán megoldása.

Az egyházi épületek sorsában a világiak is osztoztak. A budai és pesti világi rendeltetésű épületek közül csak az alább említendő négy budai fürdő maradt napjainkra, a többinek alaprajzát és felépítményét illetően inkább találgatásokra vagyunk utalva. Képes ábrázolatuk nem maradt.

Tudunk arról, hogy a dzsámivá alakított Nagyboldogasszony templom mellett annakidején főiskola, azaz medressze állott, arról azonban nem maradt tudósítás, hogy ez a medressze új épület volt-e, avagy birtokbavétele egy régebbi palotának. Ami a királyi várat illeti, útleírásokból biztos tudomásunk van, hogy a budai pasa egy ideig, valószínűleg az első évtizedekben itt székelt, sőt kápolnáját dzsámivá alakította. Mátyás király palotáján azonban a török semmit sem változtatott, azt semmiféle építészeti részlettel nem gazdagította, kivéve Karakas pasa alább említendő tornyát, amely merőben hadászati rendeltetésű lehetett. A pasák nyilván idegenül érezték magukat a tőlük oly távolálló renaissance-díszű környezetben, azt keleti stílű dekoratív részletekkel nem keverték, legfeljebb szőnyegekkel tették számukra otthonosabbá. A régi királyi vár előkerült díszítő művészleletei egytől-egyig a gótikus vagy renaissance stílus bélyegét viselik.

A túlzott méretek és az idegenszerű díszítés lehetett az oka, hogy a pasák már a XVI. század folyamán elhagyták a királyi várat, melyben attól kezdve csak egy felügyelő lakott. A XVII. században ablakainak nagyrészét bevakolták, ami összeomlás elleni biztonsági intézkedés lehetett. A hajdani királyi palota falai a gondozatlanság miatt repedezni kezdettek.

Az egykorú leírások szűkszavúsága miatt a pasa új szállásáról sem tudunk sokat, csak annyit, hogy a mai Várszínház közelében állott, két részre oszlott s e kettő között tágas udvaron szökőkút ontotta vizét. Az épület legszebb termében fogadott a pasa, ez a terem szőnyegekkel volt borítva. A palotához hárommedencés fürdőrész tartozott. Ebből a leírásból nem tűnik ki, hogy a pasa valamelyik magyar főúr palotáját

Fischer von Erlach

Johann Bernhard

épilés

M.D.K.

Kalcher ... Kőműves

alazította át a mai belvárosi ferences templom helyén állott Sinán bég török mecset jét keresztény templommá. (Itt temettér el öt 1701-ben.) Az épületet a horrátartozó telerrel együtt I. Lipót 1690. ápr. 6-án kelt rendeletével adományozta a ferencesernek.

Dr. Radvai Loránt: A pesti Felszabadulás tér.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1964. XIX évf. aug. 7. sz.

1510-1515 old.

9 képpel

Kalcher Márton

épitette 1696-ban az V. Károly u. 16. -
sz. alatti barokk palotát.

Tóth Endréné: Budapest Enciklo-
pédia, Budapest, 1970.

1261

Kalcher Márton

építész

Buday mester.

A magyarországi műv. tört. I. 282.
Corvina 1970.

Kalcher

kőmivesm.

A régi ferences templom-
ból alakított mecsetet
javította ki (és tette használhatóvá) 1701-ben
a kriptában temettékel-

Szabó pesti ferencsen-
dick 24 l.

Schoen A. Emlékezés
a klarissák budavári
és a ferencesek pesti
templomára. Bp. 1943.

MECHIAQ

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

KALCHER György épitész

Barinka Ilván: A Rösnegi Jézus Szive-templom
Kőszeg, 1995. 10.

erült, Schickedanz a
iskolákba járt, és rajzolóként
n - semmi közvetlen kapcsolata sem
al. Nem szerzett kőművesi
int azt kortársai közül például
Ignácról tudjuk[63], és Gerster
yai ágon is több felmenője építész,
legalább is feltételezzük.
sztalatlan, és az építés gyakorlati
lan is. Ybl, aki az engedélyezési
zességet vállalt az építkezésért,
glalva, mint hogy alkalmazottjának
elek arra engednek következtetni,
ott a vállalkozókkal, elsősorban a
küzdelemben, aki a rossz
telezéssel Schickedanz hitelének is

pítése során elkövetett hibák
ötti időből nincs adatunk[67], ezért

MM III. 1929. p.272. ; Ybl 1957

MDK

Kalcher Márton

Egyetem u.6. egykori Károlyi palota. első alakjában - 1696 - épitette

GenZakBpest. Kézirat. 36. l.

M. D. L.

KALCHER Sándor ács

1686-ban házhelyajándékos Budán

Gerő László: A budai vár helyreállítása Bp. 1951. 44. l.

Kalcher Márton

kömüvesmester

MDK

Ceresola Kalcher Márton kömüvesmesterrel és Materni Santi meg Feretti Bernát köfaragó mesterekkel 1690-ben alapitották a köfaragé- éskömüvesmesterek bekebelezésére szolgáló Meister Buch cimen mesterkönyvet.

57.o.

SCHOEN ARNOLD: Ceresola es po maestro budai korszaka.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56.-60.o.

Kalcher Márton MDK

a Glöckelsberg- Esterházy palotát/később pesti piarista rendház/ Kalcher és Spazz épitette 1697-1702-ig.

73.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Kalcher Márton

kömüves MDK

Ceresola Kalcher Mártonnal elinditotta a ferencesek esztergomi épületcsopertjának felmérését, de a komáromi kömüves céh tiltakozott és Frickh Mátyás céhbeli mestert pártfogolta.

Ceresola erre abbahagyta az esztergomi munkát.

56.o.

SCHOEN ARNOLD: Ceresola capo maestro budai korszaka.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56-60.o.

Kalcher Márton MDK

1700 jun elején a kamara Ceresolat megbizta, hogy egypesti épitőmesterrel pártatlan szemlét tartson gr Koháry István jolsvai kastélyában, amelyen Kalcher Márton helytelen épitést végzett.

57-58.o

SCHOEN ARNOLD: Ceresola capo maestro budai korszaka.

Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 56-60.o.

Kalcher Márton

M. D. K.

kőművesmester

emlitve:

Schoen A.: Hölbling épitőmester Budán
Műv. tört. Ért. 1958 (VII) 2-3 sz. 145

Kalcher Márton M.D.K.

kőmüves mester

+ 1701. ben

1698 ban kezdte a pesti Glöckelsberg palota építését

Schoen A: Hölbling építőmester
Budán. hiv. tört. Ért. 1958 (VII.) 2-3 n.
142

M. D. K.

KALCHER Márton építőmester

A Trattner Károlyi ház helyén állt épület mestere volt XVII. sz. utolsó évei

(v. teri jelenleg Petőfi S. u 3. sz.

Zakariás G. Sándor: Egy régi pesti ház

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 6. sz.

157-l.

M. D. Li.

KALCHER. Márton kőműves
budai mester

Vác, Rk. plébániatemplom (eredeti-
leg domonkosoké „Pehérek Temploma")
építésre 1699 től 1702-ben bekövetke-
zett haláláig

Dercsényi-Granasztói: Vác, Dsp. 1960.
187. l.

Kalcher Márton MDK

Egyetem utca 16. /Patasiché, Barkóczyó, majd Károlyiópalota/.

1696-ban Kalcher Márton épitette.
1759-68-ban Mayerhoffer András és fia átalakitotta.
1799-ben Jung János bővitette.
1831-ben Zitterbarth Mátyás végzett rajta javitásokat.

Repr. 181. kép.
Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
100.1.

MDK

Kalcher Márton stájerországi építőmester, 1696.
emlitve

Y.E:Tanulmányok Bpest multjából. B.H. 1934.jun. 17.
21.1.

Kalcher Márton

építész

Gentmüend

48. 363. l.

Történeti		
kötet	Kr 63.—	
en früher	58.—	5.—

Kalcher Márton

kőmíves m.

hársulajda budai

várban 1696-ban

Vass Budaneinet

103. l.

122949/908 szám.

Az eperjesi gör.

névtárát a Müemlékek Orsz.

megküldöm.

Budapest, 190

A miniszt

Kalcher Márton

Römer

Pest 1696
+ 1717 előtt

l. Römer Flóris

a régi Pest.

Bp. 1873 118. l.
130. l.

84. szám.

19

Műemlékek Orsza

Tárgy:

Miniszter a Bizottság részére január – március hónapokra utalványozott összegekről értesít.

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Exp. 192

Kalcher Márton

ács

1696. háztulajdonos

Budán

Gerő Bvár

47. l.

Kalcher Mátyás
épitész

1.

Bierbéptört
195.1.

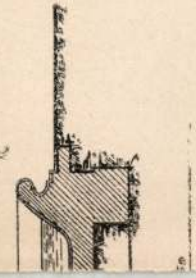

Kalcher Márton
építész.

M.D.K.

A Piaristák egykori rákhárának építésze.

Dr. Lechner Jenő: Budapest Műemlékei, Bp. 1924.
Kertész K. Róbert: A barok stíluskorszak műemlékei. 1322.

Kalcher Márton

pesti épitőmester MDK

az 1690-es években átalakitotta a mai pesti ferences templom helyén álló Szinán bég dzsámit ideiglenes templommá.
1701-ben a templom kriptájában temették el.

Szabó Erzsébet: A pesti ferences templom
Bp. 1959. 8.o.

KALCHER MÁRTON
pesti kőművesmester

MDK

egyik alkotása: gr. Koháry István jolsvai kastélya.

O.L. Kam. Adm. Mem.u.Anbr. 3932.f. 86.K.

MARTIN KALCHER MDK
kőművesmester, városi tanácsos

szül. Stájerország, 1655 körül,
megh. Pest, 1701. márc. 3.

Belv.Lib.Def.

KALCHER MÁRTON MDK
pesti kőmüvesmester

megkezdte a pesti Glöckelsberg-féle palota épitését, de halála miatt nem fejezhette be.

O.L. Kam.Adm. Mem.u.Anbr. 3932.f. 52.K.

MDK

Kalcher Márton kőmives mester

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Kalcher Márton
Kasselik Ferenc K

Tovább

Gen Fak Bpest

f

Egyetem-u.4. Ház, elpusztult 1944-45-ben. A kapuzat töredékei,barok kariatidák, a Fővárosi Történeti Muzeumban.

Egyetem-u.6. Egykori Károlyi-palota, klasszicizáló, egyemeletes 3-13-3 ablakos, két sarokrizalittal, középerkéllyel, oromzatán plasztikus oroszlánoktól tartott cimerrel, ami Klieber József müve. Szép kapucsarnok dór vájt oszlopokkal, balra klasszicizáló kut.

Első alakjában 1696. Kalcher Márton épitette. 1759-68, Mayerhoffer András és fiai késöbarok stilben átalakitják. 1799. Jung János kiböviti. 1831. Zitterbarth Mátyás végez rajta javitásokat. 1832. a bécsi Anton Pius Riel klasszicizáló stilben átépiti, ~~Hofrichter József~~ kivitelezi, 1834. a bécsi Koch Henrik befejezi. Kaplony-utcai homlokzatát 1934.Wälder Gyula épitette, ezen a Batthyány Lajos elfogatását ábrázoló dombormü, Ispánki József alkotása.

Jellasich, majd Haynau itt lakott 1849-1850-ben. Itt fogták el Batthyány Lajost. 1930 óta a Fővárosi Képtár helyisége.

Ferenciek-tere. Ferenciek temploma. Barok, oromzatos homlokzat. Az oromzat kétoldalán voluták. A volutákon és az Istenszemet magábanfoglaló záró-timpanon sarkain 1-1 szent szobra. A középső mező fülkéjében alkantarai szt.Péter szobra. Az egy-egy rézsüt álló oszloppal keretelt kapu ivmezejében dombormü, párkányán középen a földgömbön áll Mária a kis Jézussal, kétoldalt egy-egy angyal. A kapu felett nagy ablak, párkányán ferences cimer, kétoldalt fülkében Szt.Ferenc, ill.Szt.Antal. A homlokzat előtt, jobboldalt kőfeszület, lábánál Máriával (1763).

Tornya 1758-ból, gazdagon faragott felső része romantikus, Wieser Ferenc terve 1858-1863. Szandház Károly szobrász és Schuszter Károly kőfaragó készitették. Bent előcsarnok egy-egy oldalkápolnával. Három boltszakaszos hajó, 3-3 oldalkápolnával.

Az 1740-ben emelt főoltár szobrai 1741- és 1851. Hat barok és két klasszicizáló mellékoltár, oltárképekkel. Barok orgonakarzat, az orgona Rieger 1902. Szószék 1852. Ágoston Elek empire siremléke, 1809. Albach Szaniszló márványdombormüve, ~~Célkuti Züllich Rudolftól~~, 1856. A bejáratnál kétoldalt faragott barok stallumok. A falfestmények (al secco) Lotz Károly müvei 1894-95, Tardos Krenner Viktor restaurálta 1925.

Templommá alakitott török mecset helyén épült. Alapkövét 1727-ben tették le, 1743-ban felszentelték. 1787-1822 közt plébániatemplom volt. Renoválták 1895, 1925 és 1947-ben.

Ferenciek-tere 5. Egyetemi Könyvtár, eklektikus, 2 emeletes, 3 nyilásos főkapu. 1-3-1 ablak, kerek sarok 3 ablakkal, az I. és II. emelet oszlopos, sarokkupola, timpanonban két angyal cimert tart. Oldalhomlokzat Reáltanoda-u.1. 4-3-4, az I.emeleten edikulás ablak, alatta bábos disz. A II. emeleten végig sgrafitto disz. Épitette Skalniczky Antal 1873-ban.

Hajó-utca 3. Ház, klasszicizáló, kétemeletes, 14 ablakos, első emeleti ablakok felett üres ivek. Kapu felett kovácsoltvas rács, 1821-es évszámmal. Klasszicizáló folyosórácsok.

Hajó-u.5. Ház, klasszicizáló, kétemeletes, 11 ablakos, hajlitott homlokzattal, leveles főpárkánnyal. Bal oldalhomlokzata a Bárczy István-u.4. Udvarán klasszicizáló rács. Szép csigalépcsőház.

Irányi-u.7. Ház, klasszicizáló, két emeletes, 5 ablakos, szép főpárkánnyal, klasszicizáló folyosóráccsal. Félpilléres, kazettás boltozatu kapualj, csigalépcsőház, klasszicizáló ráccsal.

Épitette Kasselik Ferenc 1837-ben, ekkor egyemeletes volt.

Irányi-u.9. Ház, romantikus, három emeletes, hat ablakos. Szép félpilléres kapualj, udvarán vörösmárvány kut, klasszicizáló rácsok.

Tanulmányok Budapest multjából

Egy éven belül immár második kötetét teszi közzé Budapest székesfőváros vezetősége múltjának történetére vonatkozó tanulmányokból. Tárgyuk változatos, de mindegyik a leggondosabb kutatás és nyugodt elmélyedés eredménye. *Lux* Kálmán dr. a budapesti belvárosi plébánia templom történetét ismerteti a vezetése alatt végzett bontások alapján, amelyek folyamán nagyértékű középkori faragott részleteket hozott felszínre. Lux leírja a templomnak évszázados építéstörténetét, lelkiismeretesen analizálja a műemléknek építészeti és szobrászati részleteit, de nem kísérli megfejteni a két híres reneszansz szentségház mesterének, vagy iskolai hovatartozandóságának rejtélyét. Nem vette figyelembe Horváth Henriknek Gundrich Carolus Ferencről, a pesti plébánia templom oltárainak mesteréről szóló cikkét sem, viszont értékesek azok a következtetések, melyeket a templom román és gótikus stílusú, egykori alakjáról mond. *Kuzsinszky* Bálint dr. akadémiai székfoglalóját közli Aquincum helyrajzáról, amelyben az egymástól távolabb fekvő két városrész, a katonai és a polgári város ős körvonalait állapítja meg. *Rokken* Ferenc dr. a régi Pest egyik legszebb terét, a Ferenc József-teret ismerteti a Hild József és Pollák Mihály által egyöntetű, klasszicizáló stílusban tervezett épületekkel és megemlékezik az egykori koronázási dombról is, melyről I. Ferenc József a négy kardvágást tette és amely egykor a Gresham-palota előtti háromszögletű, kis park helyén állott.

Rexa Dezső az 1831-ben Pesten működő színtársulatokról számol be, *Horváth* Henrik dr. pedig a tabáni Apród-utca egyik régi házában feltárt XVIII. századi chinoiserie-festményeket ismerteti. Az erotikus tárgyú, rekoratív festmények az egykori fogadó-épület egyik szobáját díszítették és valószínű, hogy a többi szobában is ilyen festmények voltak. Értékes tanulmány *Révhelyi* Elemér értekezése az Egyetem-utcai gróf Károlyi-palotáról. A palota helyén álló épület eredetileg Werlein báró kamarai adminisztrátoré volt, aki Wilhersheim Miklós élelmezési biztosnak adta el. Utóbbi 1696-ban Kalcher Márton stájerországi építőmesterrel építteti fel ennek helyén palotáját. Az épület később Barkóczi Ferenc gróf egri püspöknek, a nagy mecenásnak birtokába került, aki 1759-ben Mayerhoffer híres pesti építőmestert bízza meg a palota átalakításával. 1769-ben a barokk stílusú palota Károlyi Antal gróf szatmármegyei főispán tulajdonába jut. A Károlyi grófok alatt több bécsi építész dolgozott az épület kibővítésén, míg 1832-ben Riegl Antal, majd ennek halála után Koch Henrik bécsi építész teljesen átépíti a palotát. Ők adták az épületnek mai rideg homlokzatát és tőlük származik a palota belső kialakítása is. Révhelyinek a levéltárakban végzett kutatásai végre megállapították a palota létrejöttének történetét, melyhez idők folyamán minden alap nélkül annyi sok más név is kapcsolódott. Nem írhatjuk alá a lelkiismeretes építésztörténeti írónak azonban azokat a következtetéseit, amelyeket művészetünknek a XIX. század első felében való elnemzetietlenedéséről vall. Mindenesetre a XVIII. század állapotával szemben, kizárólag ebből a szempontból, kétségtelen a fejlődés.

Egyik legértékesebb tanulmány *Bánrévy* György dr.-é, aki az egykori budavári katonai szertár, a *Zeughaus* építéstörténetét és esztétikai jellegét írja le. A Zeughaus Matthey Johann erődítményépítési jegyző tervei szerint épült a XVIII. század huszas éveinek második felében. Régebben a helyén egy hasonló rendeltetésű, egyszerű épület állott, mely az 1723-iki tűzvésznek lett áldozata, viszont a monumentálisabb architekturájú épület a mostani királyi palota kibővítésének adott helyet 1898-ban. Csak kapuja maradt fenn a várkert egyik támfalában, kút gyanánt befalazva. *Kelényi* B. Ottó dr. régi gazdaságtörténeti adatokat közöl a pesti német színház építéséről, *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltárnok pedig a budai hegyvidék első nyaralótelepeit ismerteti. Buda környéke akkor kezdett divatba jönni, mikor a nagyszombati egyetemnek Budára történt költözése folytán a tanuló-ifjúság kezdett oda kirándulgatni. Először a Kamaraerdőt kapták fel, de később a Svábhegy, a Zugliget és a Szép Juhászné vidéke kerül előtérbe. A nyaraló alapítás 1840 körül indult meg, de ekkor a Kamaraerdő már egészen figyelmen kívül maradt. A vendégfogadók rendesen a forrásvizek mentén keletkeztek. Egy pesti zenésznek, Lettner Jakabnak 1796—1800-iki feljegyzéseiről szól a kötet utolsó fejezete, melyet *Izos* Kálmán közöl lelkiismeretes kutatások alapján.

A könyvhöz *Liber* Endre alpolgármester írt lelkes előszót.

Y. E.

(*) **Herczeg Ferenc** könyvről ritkán ír, de ha ír, az nem mindennapi munka. Most a kiváló ember és kiváló író: Pakots József posthumus regényéről, a „Magyar máglyá"-ról írt tanulmányt. A tanulmány, amely nemcsak a regénnyel, hanem Pakots Józseffel, az emberrel is foglalkozik, az *Uj Idők* mai számában jelent meg. Herczeg Ferenc népszerű hetilapjának gazdag tartalmából kiemeljük még Szász Géza regényének folytatását, Babay József és E. Bokor Malvin meghatható és derűs elbeszéléseit, Ruzitska Mária finom Thurston-fordítását és Aldrich regényének megindító befejezését. Ölbey Irén megrázóan őszinte verse, Majthényi György, Temesváry Kriszta és Várady Zoltán költeményei teszik változatossá a lapot, amelyben riportot talál az olvasó a Magyar Könyvnapról, érdekes és értékes orvosi tanulmányt Sarbó Artur egyetemi tanár tollából, továbbá egész sor időszerű és ismeretterjesztő cikket, fényképet, ötletes rajzot, kottamellékletet. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest VI., Andrássy-út 16. Az *Uj Idők* előfizetési díja egy negyedévre 6 pengő 40 fillér. Egyes szám ára 50 fillér.

Wagner Lilla: A kitagadott asszony

„Egy elveszett lélek története ez a könyv. Egy léleké, amely nem talált megváltást. Ha csak néhány évvel később születik, talán új lusztrum, új millenárium megtisztulása jut el hozzá is. Talán igen, talán nem. Tétova tapogatódzása így talán mégis jobban szánalomra indít, mintha bukását megtisztulás engesztelése boritaná be jóságos palástjával. A tékozló lélek története ez, a tékozlóé, aki nem tért meg haza. Mert nem volt hová hazatérnie." *Wagner* Lillának, az embernek a szavai ezek, hatalmas történeti trilógiája utolsó kötetének, a Kitagadott asszony-nak hőséről, Augustus császár leányáról,, Júliáról. Ez a veszendő lélek nem térhetett meg soha haza, mert nem volt hová hazatérnie. Ezt a tragikus végzetszerűséget példázza a regény, de talán a trilógia két előző kötete is, amely az ókornak talán leggrandiózusabb emlékű uralkodó családján keresztül világit bele abba a politikai mechanizmusba, amely a császársággal a világ igazi központjává tette Rómát és amelynek az árnyékában vér, szenvedés, sóvárgás, dicsőség és bukás jelzik az örök emberi sors útját. Agriffa, Augustus császár legbensőbb barátja, a kiváló hadvezér, Júlia második férje, már meghalt és a cézár a hatalom fenntartásának és a belső diplomácia kényszerének a hatása alatt a harmadik férjet is kijelöli leánya számára. Júlia gyülöli Tibériust, az új férfit és abban a kétségbeesett odaadásban, amellyel aláveti magát asszonyi sorsának, hangot, nevet kap élete minden eltemetett, fájdalmas emléke és innentől kezdve csupán játékszere az eseményeknek és rabja önmagának, a pusztulásra ítéltnek. Mit számíthat innentől kezdve, hogy csendre, tisztaságra, föképpen pedig megértésre vágyó lelke minden erejével küzd a megsemmisülés ellen: az akarat tehetetlenséggé görbed, a szándék ábránddá halványul, a tett eltorzul és megkerüli célját. A hatalom zsarnoki parancsaival szemben egyedül a szenvedély áll, a lélek önmaga ellen küzd.

A korfestés a modern történeti regény legsúlyosabb és legkényesebb problémája. Ezer veszedelme van, sok Scyllát és Charybdist kell elkerülnie az írónak. A kort veszedelmes szándékosan, leplezetlenül „festeni", csupán kontár írók adják a szereplők szájába a történelmet, mint a primitív festők a „legendát", másrészt túlságosan meghitté, stílustalanul közvetlenné sem tehető. Egyesíteni kell a monumentalitást a valószínűséggel. Wagner Lilla minden nehézséget ezúttal is ragyogóan megold. Minden történelmi színe, minden adata hiteles, anélkül, hogy hivalkodnék a tudományával; megmutatja az ókor világában az örök embert, aki mélyen benne gyökerezik ugyan a maga korában, mégis a mindenkori jelen gyermeke. A hű korfestés egyúttal hű emberábrázolás is és Wagner Lilla talán legerősebb a mesterségnek és az avatottságnak ezen a frontján. Minden alakja él és alakjain keresztül elevenedik meg a dolgok lelke. Wagner Lilla rapszódikus író, éppen ezért erősen hajlik a drámára, minden sorát és minden jelenetét valami homályos kérlelhetetlenség sötét lobogása füti. Regényének szerkezete ennek ellenére egységes, egyenes irányban halad a célja felé. Vonzó és nyugtalanító tehetség, aki állandóan a problémák szakadékai között jár és csaknem fanatikusa a szenvedésnek. Egyéniség, aki ebben a regényben is a maga sajátos útjait járja és irodalmi szemléletében, írói törekvéseiben a legnemesebb, a hivatottak elszánt lelkesültsége vezeti. Vérbeli író, mestere a meseszövésnek, tudós, bíró és művész egy személyben.

A *Kitagadott* egy jelentős állomás Wagner Lilla írói pályáján és komoly eseménye a történeti regényirásnak. A díszes kiállitású könyv Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) kiadásában jelent meg, kapható minden könyvkereskedésben.

B. L.

(*) **Magyar mezőgazdasági bibliográfia.** „Bibliographia Oeconomica Hungriae" címmel — az új Mezőgazdasági Múzeum átszervezésével kapcsolatban — érdekes kötet jelent meg, amely szorgalmas adatgyüjtő munkával dolgozta föl mindazokat a magyar vonatkozású mezőgazdasági könyveket, amelyek *1505-től kezdve egészen az 1800-as évekig* megjelentek. A legisső ilyen kötet *Wernherr* Györgyé, aki Magyarország gyógyvizeit és sóbányáit irta le, továbbá *Menardus* János Jakabé, aki a magyarországi növények részletes leírását adta. Az első 1505-ben, a második 1535-ben jelent meg. A kötet részletes bibliográfiai ismertetést ad s érdekes illusztrációi is vannak. Végül ismerteti mindazokat a szerzőket, akik a felsorolt könyveket irták, illetve kiadták. A kötetet a Mezőgazdasági Múzeum könyvtára adta ki, összeállítását pedig *Dóczy* Jenő dr., *Wellmann* Imre dr. és *Bakács* István dr. nagy gonddal és kulturális körültekintéssel intézték.

MOZI HIRADÓ

Max Baer biztosabbnak érzi magát a ringben, mint a műteremben

Max *Baer*, a nehézsúlyú boxolás legujabb világbajnoka, aki ezt a címet a péntek éjszaka Primo *Carnerával* folytatott mérkőzése eredményeképpen nyerte el, már ezt a mérkőzést egyszer végigküzdötte. Max *Baert* ugyanis akkor, amikor *Schmelinget*, a német nehézsúlyú boxolót megverte, szerződtette a Metro—Goldwyn-filmgyár egy film főszerepére. *Erős férfi — gyenge nő* a címe ennek a filmnek, amelyben Max Baer természetesen egy boxbajnokot játszik, de nemcsak boxol, hanem énekel és táncol is.

A film *Newyorkban* és egész Amerikában — ahol a boxbajnokok igen népszerüek — óriási sikert aratott és Max *Baer* már a Carnerával vivott meccs előtt is kedvenc témája volt az amerikai riportereknek. Egyik intervjújában, melyet a *Photoplay* munkatársának adott, a színész-világbajnok a következőket mondotta:

— Olyan magas fizetést ajánlottak a filmszereplésért, hogy nem utasíthattam vissza. Viszont a szerződés aláírása után nagyon ideges lettem. Azt mondták a barátaim, hogy a maszkirozásnál úgy el fogják változtatni az arcomat, hogy Max Baerből nem marad majd semmi. Már pedig, ha valaki megnézi az orromat, amelyet nem mérkőzésen, hanem még gyerekkoromban törtek be, akkor láthatja, hogy nem csinálhatok Clark *Gablenek* konkurrenciát... De nem is akartam, mert Max Baer akartam maradni a filmen is...

— Hál' Istennek, aggodalmaim nem váltak be. Igaz, hogy meg kellett tanulnom táncolni és énekelni, de olyan bájos társnőim voltak az ének- és táncszámban, hogy nem tiltakoztam ellene. Nem tiltakoztam az ellen sem, hogy a mese szerint Myrna *Loy* volt a film főszereplője és egyben a feleségem. Idáig minden kellemes volt, de amikor a műterembe léptem, láttam, hogy *ez nehezebb munka, mint amit a ringben kivánnak tőlem.* Például alig birtam megszokni, hogy *valakihez beszéljek, aki nincs előttem, aki nincs szemben velem.* Amikor ugynevezett *premier plant* készítettek, ahol csak az én fejem van a vásznon, azt kellett kiáltanom: *Fel a kezekkel, vagy fejbeváglak!* És nem volt előttem az illető, akinek fel kellett volna emelnie a kezeit, vagy akit fejbe kellett volna vágnom!

— Amikor azután az első kész felvételeknél hallottam a saját hangomat, meglepetve kellett megállapitanom, hogy *nem ismerem! Idegennek láttam saját magamat, idegenül csengett a saját hangom!* De végül megszoktam ezt is, mint ahogy megszoktam a műteremnek és a mikrofonnak sok ezer csodáját.

— Az *Erős férfi — gyenge* nő legkellemesebb napja azonban számomra mégis az volt, amikor a *boxmérkőzést* fényképezték. Ott a ringben éreztem magam igazán otthon, *ott tévedésből sem néztem a gép felé,* ott nem kellett, hogy a rendező irányitsa a mozdulataimat. *Carnera* volt az ellenfelem a filmen és *Carnera mondta, hogy jól dolgoztam! Már pedig Carnera ehhez jobban ért, mint a filmrendező.*

— A filmen pontozással győztem Carnera felett, remélem, a valóságban is ugyanigy lesz — fejezte be a világbajnok-moziszínész a nyilatkozatot, amelyet azóta már a tények is igazoltak.

× (**A Homeros-kertmozgó**), a Vakokat Gyámolító Orsz. Egylet mozija (VII., Hermina-ut 7. Tel.: 96—1—78.) szerdáig a következő műsort mutatja be: *Remo, az őrdögtigris* (Dsungel-dráma), *Az aranyhajó* (Fay Wray, Ralph Bellamy). Előadások hétköznap fél 5-től, vasárnap 2-től a teremben, 8 órától szép idő esetén a kertben. Az első előadás mindennap félhelyárakkal.

LÓVERSENY

A júniusi futtatás

Vasárnap: Magyar Kanca-dij

A *Magyar Lovaregylet* derby-mitingjére kedvezőre fordult az időjárás. Az esős napok után újra beköszöntött a nyár, kellemes meleg és fénylő napsugár üdvözölte a pesti pálya új versenysorozatát. Most már remélhető, hogy az időjárás hüségesen kitart a turf mellett, mint ahogyan szükséges is, hogy a versenyintézőség törekvéseit a természet kegye is pártfogolja. Nem mondjuk, hogy kivételesen nagy külső siker jegyében indult a derby-miting, hétköznapon azonban rendszerint szerényebb a látogatottság, mint ünnepnapokon. Közönség mindazonáltal volt böven, ellenben a játékforgalom a legmérsékeltebbek közé tartozott. A sport ezzel szemben elsőrangú volt. A *Péceli dijban* leggyorsabb lovaink találkoztak s közöttük is *Tramp* bizonyult a legsebesebbnek. *Pázmán* kitünő fiával csupán *Bácska* tudott lépést tartani. *Kapitány* és *Fokos* mintha már a multé lenne. A *kétéves verseny* rossz startja miatt irreális eredményt hozott. A fogadásokban teljesen elhanyagolt *Hóvirág* győzött. A favorit *Boccacio* került el a legrosszabbul a géptől. A *Népligeti dijban Arosa* rendkívüli könnyü győzelme igazolta a május 23-án lefutott *Kisbéri dij* hamis eredményét. *Nem, nem soha* még *Kartárst* is csak fejhosszal tudta megelőzni. A 2000 méteres *hendikepben Pipiske* jó papirsánszot vitt győzelemre. Az *eladók hendikepjét Napfelkelte* nyerte fejhosszal *Charles* előtt, amely nyugtalankodásával sokáig késleltette az indítást. Az 1600 méteres *hendikepet* nagy stílusban, fölényesen nyerte *Moran* a táv után versenybe dobott *Coruna*, valamint *Casanova* előtt. A helyezetteken kívül *Pázmánfinak* voltak jobb momentumai, de a végén teljesen visszaesett.

A nap részletes eredménye:

I. *Péceli dij. 3000 P. 1000 m.* Lesvári m. *Tramp* (2) Sajdik első. Bácska (6) Gutai második. Pillanat (10) Schejbal harmadik. Futott m.: Repris, Inpass, Kapitány, Fokos. ¾ h., 1 h. Tot. 10:32, 14, 15, 18. Befutófogadás: 55.50. — II. *Nyeretlen kétévesek elsőversenye. 1200 P. 900 m.* Monkhárt A. *Hóvirág* (10) Vrabel első. Dominó (12) Klimscha második. Start (1½) Esch harmadik. Futott még: Lajtagyöngye, Boccacio, Alattomos, Valaha. ½ h., ötnegyed h. Tot. 10:229, 31, 25, 17. Befutófogadás: 698. — III. *Népligeti dij. 6000 P. 2400 m.* Mr. Corner *Arosa* (1½) Esch első. Nem, nem soha (p) Schejbal második. Kartárs (3) Csaplár harmadik. Futott még: Little Nubian, Rih. 5 h., fejh. Tot. 10:21, 13, 13. Befutófogadás: 18.50. — IV. *Hendikep. 1200 P. 2000 m.* Tompai m. *Pipiske* (3) Wolbert első. *Legyes* (1½) Tamási második. Rubicon (6) Vrabel harmadik. Futott még: Rajongó, Forint. ½ h., ¾ h. Tot. 10:36, 16, 14. Befutófogadás: 43. — V. *Eladók hendikepje. 1500 P. 1000 m.* Hajdu D. *Napfelkelte* (6) Balog első. Charles (3) Szentgyörgyi második. Effendi (6) Kollár harmadik. Fut. még: Kopo, Reménység, Barátnő, Visegrád, Vajk, Africanus, Domsello, Pythia. Fejh., ¾ h. Tot. 10:69, 22, 21, 19. Befutófogadás: 155.50. — VI. *Hendikep. 2000 P. 1600 m.* Horthy J. *Moran* (10) Csaplár első. Coruna (4) Klimscha második. Casanova (6) Schejbal harmadik.

A Magyar kanca-dij

A *Magyar Kanca-dij* klasszikus versenye díszíti a vasárnapi programot. Versenyüzemünknek egyik legrégibb kreációja a derby-évjáratnak ez a mérkőzése, amelynek győztesei között *Kincsemtől Starlightig* a magyar telivértenyésztés legkiválóbb produktumainak a nevével találkozunk. A verseny az idén is méltó lesz gazdag multjához. Kitünő mezőny sorakozik a 2400 méteres verseny startjához. Indul: *Casablanca* (Balog), *Pirina* (Csaplár), *Csacsogó* (Teltschik), *Liliom* (Klimscha), *Belle Poule* (Sajdik), *Léka* (Schejbal), *Cheeky* (Esch), *Queenie* (Gutai), *Pagana* (Szilágyi) és *Subcontra* (Csuta). A *Kanca-dij* eshetőségeivel a fogadóközönség már hetek óta foglalkozik és a legutolsó napokig úgyszólván egyedül *Léka* állott az érdeklődés középpontjában. A bizalom az Alagi dijban *Nordlandtól* szenvedett veresége után sem változott meg iránta, most a start előtt ellenben már komoly riválisai támadtak. *Casablanca* veszélyezteti leginkább *Léka* favorit pozicióját, de most már vannak szép számban hívei *Cheekynek* is. Igen valószínű, hogy a kanca-derby ennek a három kreknek a küzdelme lesz, már csak azért is, mert mindannyi rendelkezik a szükséges kitartással. Ha ez elmondható lenne *Csacsogóról* is, úgy szintén számolni lehetne vele, mint ahogy bizonyos mértékig számolni kell a *Széchenyi-emlékverseny* két első helyezettjével, *Liliommal* és *Paganával.*

A kancák nagy versenyének napját kitünő sport füszerezi. A program egyik kiemelkedő száma a *Palotai hendikep*, amelyben *Bakézer, Balsors, Adagio* és *Mulass* között erős finisre kerülhet a sor. A *Szadai dij* érdekessége *La Nurra* idei bemutatkozása. Első futása még aligha jár sikerrel. A papir *Mignonnera* és *Essexre* mutat, míg meglepetés *Tammuztól* várható. A *kétévesek versenyében* a már szerepelt lovak között kimagasló sánsz *Also.* A „sötétek" között jó hir előzi meg *Katlint, Regős II.*-őt és *Amandát.* A lovászfiúk versenyében *Relache, Divisor* és *Simla*, a 2000 méteres *hendikepben Balzac, Neptun* és *Idler*, a *welter-hendikepben Sirdar, Garuda*, a *Reeves*-istálló lovai és *Pazmaniterin* között lehet a nyerő. Jelölésünk a vasárnapi versenyekre:

I. Mignonne—Tammuz—La Nurra. II. Alsó—Amanda—Katalin. III. Bakézer—Balsors—Adagio. IV. Casablanca—Cheeky—Léka. V. Relache—Divisor—Simla. VI. Neptun—Idler—Balzac. VII. Sirdar—Reeves-idomítás—Garuda.

A verseny délután 3 órakor kezdődik.

SPORT

Az Ujpest megnyerte, a Hungária elvesztette első Középeurópai Kupa-mérkőzését

Ujpest—Austria 2:1 (2:1) — Spárta—Hungária 5:4 (4:3)

A Középeurópai Kupa küzdelmei a mai nappal megindultak. Négy ország 4—4 csapatának a nyár jó részét betöltő mérkőzéssorozata következik most egész Középeurópa futballtársadalmának élénk érdeklődésétől kísérve.

A mai startban Magyarország két mérkőzéssel volt képviselve. Az Ujpest Bécsben játszott az Austriával, a Hungária Budapesten a prágai Spártával. A mérleg egyelőre kezdvező. Kedvező annyiban, hogy a magyar bajnokság második helyezettje saját pályáján legyőzte az osztrák bajnokság harmadik helyezettjét. Igaz, hogy a Hungária saját otthonában vesztett a Spártával szemben s ez félig-meddig már kiesését is jelenti, de ezzel szemben kedvező színben állítja a világ elé a magyar labdarúgást Ujpest csapatának szép győzelme. Régen tudjuk, hogy az ujpestiek a legnehezebb feladatnak a megoldására tudják a legjobban egyesíteni erejüket és összpontosítani tudásukat s ime, ezt a jótulajdonságot a derék lila-fehér csapat megtartotta most is. Bécsi győzelme reális, jóllehet győztes gólját tizenegyesből szerezte meg, de a játék képe a mérkőzés nagy részében a magyar csapat fölényét bizonyította. Amíg az ujpestieket ezúttal is kivételes küzdőképességük juttatta győzelemhez, a Hungáriát éppen a küzdőképesség hiánya késztette megadásra a cseh ellenféllel szemben. A két mérkőzésről szóló részletek itt következnek:

Sparta—Hungária 5:4 (4:3)

Hatezer néző jelent meg a Hungária-úti pályán, amelynek üdén zöldelő gyepén elöb. az FTC—MTK amatőr csapata mérkőzött a bajnokságért. Győzött az FTC 4:3 (2:1) arányban. Ezután a Hungária és a Spárta mérkőzése következett. Alig hogy *Frankenstein* bécsi bíró megadta a jelt a kezdésre, máris egygólos hátrányba jutott a Hungária. A kezdés után ugyanis azonnal *Kalocsai* balszélsőhöz került a labda, aki lefutott, középre adta és *Braine középcsatár fejjel a hálóba helyezte* (1:0). A gyors eredmény után lélek nélkül játszott a Hungária, de a Spárta sem erőltette az iramot s óvatos játék közben néhány szép húzással éreztette tudásbeli fölényét. A 10. percben kis élénkséget teremtett Fenyvesi lefutása. Középre adott labdáját Turai kapta, de Turai késett a lövéssel, mire a labda Kardoshoz pattant. Kardos a kapura irányította, mire a labda Burger lábán irányt változtatott és a kornervonal felé tartott. Franz kifutott kapujából, rádobta magát, de elvesztette a labdát s *a befutó Titkos az üres kapuba gurította* (1:1). Ezzel a Hungária kiegyenlített. A 13. percben Nejedly szöktette Hruskát, akinek beadását a hibázó Kis mellett Facinek kapta és *a cseh balösszekötő lövéséből a labda a kapu felső sarkába jutott* (2:1). A cseh csatársor szép, lapos összjátékkal támadásban maradt s fölényét csak Titkos és Fenyvesi néhány lefutása szakította meg. A 21. percben Franz hibájából mégis kiegyenlített a Hungária. *Turai lövését a kapus elvetéssel védte, de a labda kiperdült alatta s a hálóba gurult* (2:2). Nejedlynek a felső sarokba irányított szabadrúgását Szabó védte, majd Egri tisztázott meleg helyzetben. Végre felszabadult a magyar kapu. *Cseh szöktette Titkost, aki elhúzott Burger mellett és éles szögből szép gólt lőtt* (2:3). Nem sokáig tartott azonban az öröm, mert a 28. percben *Szabó* súlyos *hibájából Facinek a Spártának szerzett gólt* (3:3). Titkos és Fenyvesi előzően két gólhelyzetben rontott, sőt a Spárta egyenlítő gólja után Fenyvesi megismételte előbbi hibáját. A 34. percben Nejedly lövésére Szabó dobta magát, ám *a labda Dudáson irányt változtatott és az ellenkező sarokba jutott* (4:3). A második félidő 4. percében Szabó és Dudás hibájából *Hrusek szerezte meg a Spárta ötödik gólját* (5:3). A Hungária csapatában ekkor Turai vonult hátra a tehetetlen Sebes helyére, aki a balfedezet posztjára állt, míg Dudás a balösszekötő szerepét vállalta. Turaitól már több labdát kapott a csatársor, de a belsők, különösen Cseh és Kardos, most is mindent rontott. A 29. percben Turai szabadrúgása után *Dudás kapásból lőtte Franz kapujába a negyedik gólt (5:4)*. Turainak volt még egy jól irányított szabadrúgása, de a labda a felső lécről visszapattant, majd az utolsó percben Titkosnak kínálkozott gólhelyzete s éles lövése a kapu mellettisüvített el.

A Hungária fedezetsora teljesen csődött mondott, de nem állt feladata magaslatán a védelem sem. Feltűnően rossz volt Szabó, aki kifutásaival állandó veszedelemben tartotta saját kapuját. Titkos az egyetlen, aki futballt játszott, sajnos, társai ritkán adtak alkalmat, hogy labdához jusson. A cseh csapatban a Nejedly—Kalocsai balszárny volt a legértékesebb csapatrész. De jó volt Braine, Hruska és a szemfüles gólszerző, Facinek is. A fedezetsor és a hátvédek nem emelkedtek felül a közepes átlagon.

Ujpest—Austria 2:1 (2:1)

A bécsi stadionban tizezer nézője volt a mérkőzésnek, amelyet *Sterzione* olasz bíró vezetett. Izgalmas, kemény harcot, vérbeli kupaküzdelmet vívott a két csapat. A vezető gólt a 4. percben szerezte meg az Ujpest. *Müller kapus a labdát rövidre ütötte ki, éppen Kocsis elé, aki védhetetlenül lőtte a hálóba* (1:0). Az Austria ellentámadásánál Sindelarnak kínálkozott alkalom az egyenlítésre, ám a híres csatár ezúttal hibázott. A 16. percben *a bíró tizenegyest ítélt az Austria javára*, Sindelar lövését azonban Hóri kivédte. A bíró az újpesti játékosok szabálytalansága miatt újra rúgatta a büntetőrúgást és *Sindelar újabb lövése már védhetetlenül szállt a hálóba* (1:1). A 30. percben Najemnik kézzel szerelte az Ujpest támadását. *A bíró most is tizenegyest ítélt és ebből P. Szabó gólt szerzett* (2:1). A második félidőben keményebb harc alakult ki, mindkét oldalon több fault esett és a 24. percben *a bíró Serest és Viertlt kiállította*. Az Ujpest ebben a félidőben is többet volt frontban, az eredmény azonban nem változott, bár az osztrákok újabb tizenegyeshez jutottak, de Sindelar elhibázta.

Az Ujpest csatársorában kitűnően játszott *Kocsis* és *P. Szabó*, a fedezetsorban *Szücs*, a védelemben pedig *Sternberg* és *Futó* volt a legjobb. Feltűnő volt az Austria csapatában Sindelar és Mock középfedezet gyenge teljesítménye.

Vasárnap: Ferencváros—Floridsdorf és Bologna—Bocskay

Vasárnap a Ferencváros és a Bocskay szerepel a magyar csapatok közül az első fordulóban. A Ferencváros a bécsi Floridsdorf csapatával kerül szemközt és remélhetően könnyedén bánik el az osztrák középcsapatok sorába tartozó ellenfelével. Az üllői úti pályán jut döntésre a mérkőzés, amelyben a Ferencváros a következő csapatot szerepelteti: Háda—Bán, Korányi—Lyka, Móré, Lázár—Rátkay, Polgár, Sárosi, Toldi, Kemény. A kitünő miskolci hátvédnek, Bánnak ez lesz első szereplése új egyesületében. Bánnal jelentősen megerősödött a Ferencváros védelme, meglepetéstől tehát nem kell tartnai. Sárosi mellett a jobbösszekötő szerepében, jó játék várható Polgártól.

A Bocskay Bolognában mérkőzik az FC Bolognával, az olasz bajnokság negyedik helyezettével. A debreceni csapat nehéz feladat előtt áll, győzelemre vajmi kevés reménye lehet és már az is nagy eredmény lenne, ha döntetlen eredménnyel térne haza. A Bocskay csapatában játszik a Nemzetitől átvett *Odry* is. A vasárnapi mérkőzések programja itt következik:

Középeurópai Kupa-mérkőzések. Ferencváros—Floridsdorf, Üllő-út, fél 6 órakor. Bíró: Bizik (Csehország). Határbirák: Gellért, Viczenik.

Bocskay—FC Bologna, Bolognában. Bíró: Christ (Csehország).

Admira—Napoli, Bécsben. Bíró: Zenischek (Csehország).

Kladno—Ambrosiana, Kladnóban. Bíró: Beranek (Ausztria).

Slávia—Rapid, Prágában. Bíró: Barlassina (Olaszország).

Juventus—FK Teplitz, Torinóban. Bíró: Ivánesics (Magyarország).

Osztályozó mérkőzés. Somogy—Etc FC, Kaposváron, fél 6 órakor. Bíró: Klug.

Országos amatőr bajnoki döntő mérkőzések. Postás—Simontornyai BTC, Lóversenytér, fél 4 órakor. Bíró: Juhász dr. — Tokodi ÜSC—Salgótarjáni BTC, Tokod, fél 4 órakor. Bíró: Stern. — Soproni VSE—Elektromos TE, Sopron, fél 4 órakor. Bíró: Nürnberger.

---

* **Nemzetközi motorvezetéses verseny a Millenáris-pályán.** A német Horn, akit a mult vasárnap *Szekeres* legyőzött, revánzsmérkőzésre hívta ki a magyar bajnokot. A revánzsmérkőzés vasárnap délután fél 6 órakor kerül döntésre a Millenáris-pályán. A mérkőzés egy 25 km.-es és egy 35 km.-es futamból áll. *Horn* és *Szekeres* mellett startolni fog *Nagy* és *Istenes*. A kezdő motorvezetéses versenyzők egy 15 km.-es futamban mérik össze erejüket. Nagy érdeklődés kíséri a kitünő országúti versenyzőnek és gyorskorcsolyázónak, *Orczánnak* szereplését. *Orczán* ellenfele *Huszár*, *Nemes* és *Boday* lesz. Budapest rövidtávolságú bajnokságának döntőfutamában *Pelvássy*, *Szücs*, *Németh*, *Schmidt*, *Győrffy* és *Öfferl* találkozik. A verseny 50 filléres belépőjeggyel tekinthető meg.

* **A válogatott tőrvívók hétfőn utaznak Varsóba az Európa-bajnokságra.** A magyar válogatott vívók három csoportban utaznak Varsóba az Európa-bajnokságokra. Az első csoport, amelynek a *férfi- és női tőrvívók* a tagjai, már hétfőn útrakelnek. Az *epévívók* csütörtökön, a *kardvívók* pedig június 25-én, hétfőn indulnak Budapestről.

* **Az egyetemi turisták vasárnapi kirándulása.** A Budapesti Egyetemi Turistaegyesület vasárnap évadzáró túrát rendez a *Mexikóiréthez*. Találkozás déli 12 órakor a Mexikóiréten. Indulás több csoportban megbeszélés szerint. Ujpestről 6 óra 30 p. Nyugati p. u.-ból 6 óra 56 perckor.

* **Külföldi Davis Cup-eredmények.** Párizsban a *francia—ausztráliai* Davis Cup-mérkőzés első napján *Merlin* 4:6, 6:4, 6:4, 6:2 arányban verte *Crawfordot*, míg *Mac Grath* 6:3, 0:6, 6:8, 6:2, 6:2 arányban legyőzte *Boussust* és így az első napon a mérkőzés 1—1 arányban áll. — Milánóban az *olasz—cseh* mérkőzés második napján a cseh *Menzel, Moutek*-pár 6:8, 6:3, 6:0, 6:4 arányban legyőzte a *Taroni, Quintavalle*-párt és ezzel a csehek 2:1 arányú vezetéshez jutottak.

* **A Testnevelési Főiskola évzáróünnepe.** A *m. kir. Testnevelési Főiskola* június 19-én, kedden délelőtt 10 órakor tartja ünnepies évzáróját. Az ünnepet a *Hiszekegy* nyitja meg, majd a Főiskola igazgatója ünnepi beszéde következik. Ezután a tanári oklevelet nyert hallgatók fogadalomtétele, s végül a pályadíjak kiosztása következik. A *Himnusz* zárja be az ünnepséget.

* **Barsi, Sir, Raggambi, Minach összeállításban szerepel a BBTE staféta az MTK viadalán.** Érdekes futószámokban bővelkedik az az MTK vasárnapi atlétikai viadala. A 100 m. síkfutásban *Sir* mellett starthoz áll *Gerő* Gábor is, aki kibékült egyesületével és továbbra is az MTK színeiben versenyez. A *BBTE stafétájától* új rekordot vártak a 4×100 m. stafétában, de a rekord alighanem elmarad, mert *Kovács* és *Pajzs* sérülése miatt hiányozni fog a csapatból. A BBTE *Barsi, Sir, Raggambi, Minach* összeállításban szerepel, de kétségtelen, hogy így is könnyű nyerője lesz a versenynek. *Kovács* távollétében alkalmasint *Raggambi* védi meg az Ondrus-vándordíjat a 200 m. síkfutásban. 1000 méteren *Szabó* Miklós rekordot javíthat. A verseny délután 3 órakor kezdődik a hungáriaúti sporttelepen.

* **A Balaton tenniszbajnokságait az idén is Balatonalmádiban rendezik.** A Balaton tenniszbajnokságainak az idén is *Balatonalmádi* lesz a színhelye. A versenyek június 29-étől július 2-ig tartanak. A programon férfi- és női egyes, páros és vegyes párosversenyek szerepelnek. A legjobb magyar játékosok mellett külföldiek is résztvesznek. Több olasz, jugoszláv, lengyel és osztrák versenyző már is jelentkezett.

* **A MAC vívóvacsorája.** A Magyar Atlétikai Club vívószakosztálya pénteken közgyűlést tartott, majd este vacsorán látta vendégeit, a Magyar Vívó Szövetség vezetőségét, tagegyesületeinek képviselőit, valamint a varsói Európa-bajnokságokban résztvevő férfi- és hölgyvívókat. A MAC elnöksége részéről *Pekár* Gyula üdvözölte a vívókat, majd kiosztotta az idei tőr- és kardcsapatbajnokság tagjainak a bajnoki aranyérmeket.

A varsói európabajnoki versenyre induló versenyzőket *Filotás* Ferenc elnök hasznos tanácsokkal búcsúztatta és megköszönte a vallás- és közoktatásügyi kormánynak, valamint a Testnevelési Tanácsnak, hogy a kiküldetést lehetővé tette. *Jeney* István *Filotás* Ferenc elnök érdemeit méltatta, majd *Szilaveczky* Lajos dr. alelnök és vitéz *Uhlyarik* Jenő dr. főtitkár felszólalása után tánc következett.

* **A Világosság Kerékpáros Kör országúti versenye.** Vasárnap a Világosság KK rendezi országúti kerékpárosversenyt 240 km.-es távolságon. Start reggel 5 órakor a gödöllői országút 9 km.-es jelzőkövénél.

* **Az UTE és a MAC győzött a teniszcsapatbajnokság szombati mérkőzésein.** A teniszcsapatbajnokság szombati fordulója a következő eredménnyel végződött: I. osztály: UTE—MAFC 6:0, MAC—BSE 6:0, MTK—BEAC 3:3. — II. osztály: BLKE—PSE 6:0, DSC—FTC 6:0, KAC—Beszkárt 5:1. — III. osztály: RLTC—Törekvés 6:0.

* **A budapesti rendőrtisztek nyerték az országos rendőrtiszti kardcsapatbajnokságot.** A *RAC* rendezésében szombaton tartották meg az országos rendőrtiszti kardcsapatbajnokságot, amelyben *a budapesti csapat győzött* és elnyerte *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter vándordíját. Az egyéni kizárásos kardversenyt *Lévárdy* István nyerte *Pazár* Zoltán dr. és *Spiesz* Gyula előtt. Vasárnap az egyéni kardbajnokságot bonyolítják le.

* **A MUE uszodájában játsszák le vasárnap az UTE—MESE bajnoki vízipóló-mérkőzését.** A vízipóló-bajnokság sorsolása szerint vasárnap Egerben kellett volna megtartani a *MESE—UTE* mérkőzését, miután azonban az egri csapat átengedte a pályaválasztás jogát ellenfelének, a meccs vasárnap Budapesten dől el a MUE versenyének a keretében. A *MESE* meg sem közelíti régebbi jó formáját s aligha jelent komoly akadályt a bajnokcsapat számára. A MUE versenyének úszószámai között kiemelkedik *Budapest 500 m. hölgy gyorsúszóbajnoksága*, amelyben hosszú szünet után starthoz áll *Tóth* Ilonka is. A verseny délután 5 órakor kezdődik a lágymányosi uszodában, amely a Boráros-térről motorcsónakkal, a 88-as és a 11-es villamossal, vagy a budai oldalon a 10-es autobusszal közelíthető meg.

* **Uszodaavatás Baján.** A bajai sportuszodát vasárnap avatják fel, úszóverseny keretében. A 100 m. gyorsúszásban indul a kitünő pécsi sprinter, *Abay-Nemes* Oszkár is. — *Szegeden* vasárnap játsszák le az *MTK—SzUE* bajnoki vízipólómérkőzést.

* **A spanyol válogatott csapat veresége Chemnitzben** A Németországban turázó spanyol válogatott csapat szombaton az *FC Madrid* színeiben a *Polizei Chemnitz* csapatával mérkőzött. A spanyol csapat kapuját *Zamorra* védte, de nem tudta megakadályozni a németek 5:2 (2:1) arányú győzelmét.

* **Costoli legyőzte Lengyel Árpádot a bécsi úszóversenyen.** A Hakoah nemzetközi úszóversenyének szombaton tartott első napján a 400 m.-es gyorsúszásban az olasz *Costoli* (5 p. 14 mp.) legyőzte *Lengyel* Árpádot (5 p. 14.2 mp.). A 4×200 m. gyorsúszóstaféta-versenyben győzött a BEAC 10 p. 06 mp. alatt, az 50 m.-es gyorsúszásban Csik László (BEAC) 26.8 mp. alatt.

* **Három magyar győzelem a bécsi regattán.** A Wiener Regattaverein nemzetközi regattájának szombaton tartott első napján győzött a *Hungária junior* és *ujoncnyolcasa* és *Szandtner* Károly, a Nemzeti Hajós Egyesület ujonc szkiffistája. A többi magyar csapatot vagy a zsűri diszkvalifikálta, vagy az összedolgozó osztrák evezősök akadályozták. A részletes eredmény:

Junior nyolcas: 1. Hungária EE 7 p. 03.6 mp., 2. Pannónia 2½ hosszal, 3. Wiking Linz.

Kormányosnélküli kettős: 1. Normannen (Kopeczky-fivérek) 8 p. 27.4 mp., 2. Wiking (Linz) 8 p 39.6 mp.

A Hungária kettőse két rossz start után 600 métert evezett, amikor a két szélső pályán evező egyesület beleevezett a Hungária vizébe. A zsűri új startot rendelt el. 500 méternél a Wiking újból nekievezett a Hungáriának, amelynek hajója megsérült, úgyhogy a versenyt kénytelen volt feladni.

A *junior négyes* délelőtti előfutamában a Hungária csapata 10 hosszal győzött, eredményét azonban a zsűri pályaelhagyás miatt megsemmisítette. A Nemzeti Hajós Egylet négyese 1700 méternél a versenyt feladta.

III. osztályú négyes: 1. Elida (Bécs) 7 p. 49.2 mp., 2. Nemzeti Hajós Egylet 7 p. 55.4 mp.

Ujoncegyes: 1. Szandtner Károly (Nemzeti Hajós Egylet) 8 p. 23.2 mp., 2. Pillér (Műegyetem) 8 p. 37.4 mp.

Junior egyes: Haraszthy (Pannónia) többszöri akadályoztatás miatt a versenyt feladta. Szandtner Egon (Nemzeti Hajós Egylet) a második helyen végzett.

II. osztályú nyolcas: 1. Hungária EE ujoncnyolcasa 6 p. 39.2 mp., 2. Győri EE 2 hosszal, 3. Lya (Bécs).

A versenyt vasárnap délután folytatják.

A BUDAPESTI HIRLAP telefonszámai:

444—04. 444—07.
444—05. 444—08.
444—06. 444—09.

Kertes házban
legmodernebb kivitelben
3 szoba hallos | lakás minden mellékhelyiséggel
4 szoba hallos |
olcsó bérrel kiadó
Franczia-út 41, Házfelügyelő vagy Telefon: 33-4-73

Vasárnap, 17-én
FTC. Üllői-úti sporttelepén
Ferencváros—Floridsdorf
Középeurópai Kupa mérkőzés
Kezdete fél 6 órakor

Kalcher Márton

épitőm. tanácsbeli
háza Pesten
l. Későbbi Trattner
Károlyi-ház helyen

Pásztor Bp

60. l.

MOB kvt. 2144-sz

Fenti meghalt 1717 ben

Kalcher, Martin

wod
s

Hekler Budapest

57 l

Kalcher Márton

könnivesmester

Buda

ivód

Les Pbreg 63. l.

szép.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Kalcher Márton

1692 ben Pest
város tanássosává
választottak

Schmall

I. 182. l.

DÖRNER MÁRTON
NY. BANKIGAZGATÓ
GAZDASÁGA ÉS MŰMALMA
ALSÓHERNÁD, PEST M.
—
TELEFON: ÖRKÉNY 6
Postatak. csekkszám: 41.071
Folyószámla: Magyar-Olasz Bank belv. fiókjánál

Nagyságos

Dr. SZENTI

Mélyen tisztelt

Édes Apám megbizásá
Apám pesti tartózko
annyira rövidnek bizonyult, hog
kedves Bátyámat felkeresni. Ké
rint megcsináltattni szivesked
Mai napon feladtam
cimezve a küldött hordóban 56
Tisztelettel kérem, hogy amenny
2-3 napig álljon és csak azutá
lik, ugy ezt a minőséget állandó
Egyben édes Apám ne
Uramat és Felesége Ónagyságát
nunkba. Kérem az érkezés idejé
Viszontlátás remény

Nagyságos Asszonyna
kézcsókjaimat jelenteni.

Kalcher Márton

Köninves stíriai nármarású 1692 tól pesti varosi tanácsos volt.

Schmall Lajos

Adalékok Budapest neher fő[illegible] történetéhez Bp. 1899.

I. k. 39. l.

nőt és rezet is tesznek hozzá. Az így nyert anyagot fújják, öntik, vésik, avagy sajtolják.

A technika oly fejlett volt, hogy a római szinezett üvegek (ékkő-utánzatok) tökéletessége évszázadokon át tévedésben tartotta az utókort, mely ezeket drágaköveknek vélte. Tökéletes utánzatok a hegyi kristály, rubin, obszidián, smaragd, opál, jaspis és hyacint ékkövek üveg másai; de az erezett köveket is sikerrel utánozták és ezekből edényeket is készítettek, mint sardonix, chalcedon utánzatokat.

Szintelen üveget is állítottak elő, de ezeket a leletekben már nem kapjuk többé ily alakban, mert a földben való fekvés következtében opalizálnak. A színes üvegek óriási változatát állították elő a rómaiak a festőanyagokkal.

Az előállítás módja elsősorban a fujás volt, amit Egyptomból sajátítottak el. Ez egy méter hosszú vas vagy bronz fújócsővel történt; az edényeket hosszú csiptetőkkel vaslapokra helyezték; az edények fülét külön öntik és az edényhez forrasztják. A szines üveget úgy készítik, hogy a színező pasztát benyomják a felületbe, vagy pedig a különböző színű üveganyagokat egy golyóba nyomják és azt meglágyítják a tűzön és az egészet tarkán

Kalcher Márton

1692-től tanácsos
és főkamarás Pest
város szolgálatába
meghalt 1701-ben

Schmall

I. 20 b. l.

Kalcher Márton

budai könnives 1696.

ród

Kampis Antal

káradok 1935. 254 l.

VITÉZ NAGY ZOLTÁN:

90577
ATHENAEUM
1868

KALCHER *Márton*, stíriai származású építőmester Budán és Pesten a XVII. sz.-ban. 1691. a budai kőműves és kőfaragó céh céhmestere volt. 1692. Pesten, 1696. Budán választották meg városi tanácsossá. K. építette Pesten Glöckelsberg tábornok palotáját, mely utóbb a piaristák székháza volt s melyet a Belváros rendezése alkalmával bontottak le.

K-Gy, I, 320 l

1904. VII. 8.

Vácz.

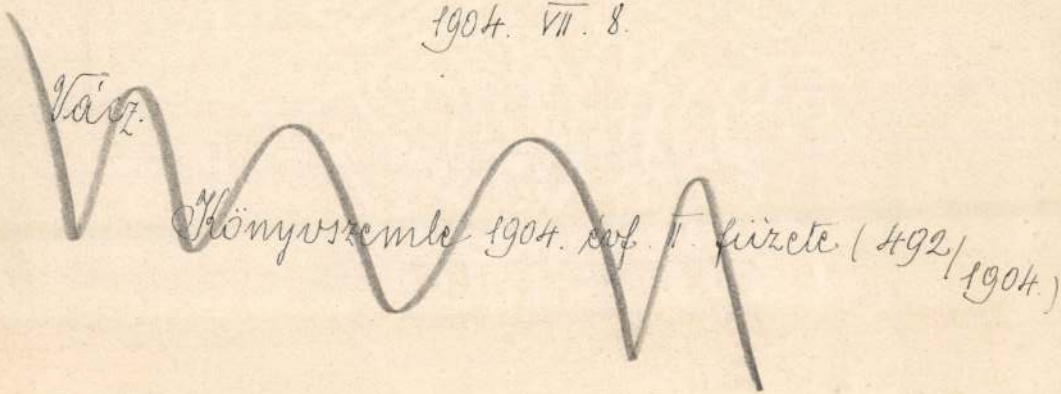

Könyvtermlő 1904. évf. II. füzete. (492/1904.)

Kalchern Morton

l.

FEe 33. l.

Rhodyné Dubravičky Anna

VI. 242.

Kalcher Márton

épitette a piaristák
egykori szekházát
Pesten
Glöckelsberg tábor-
nok részére

Lbp 132 l

Eligius püspök V. 103, 104.

Kalcher Márton

budai kőműves,

1696. városi tanácsos

Budán.

Duray 79. l.

Erdélyi Rath. státus Könyvtára

V. 309.

Kalcher Márton

láid

Reh 22, 24

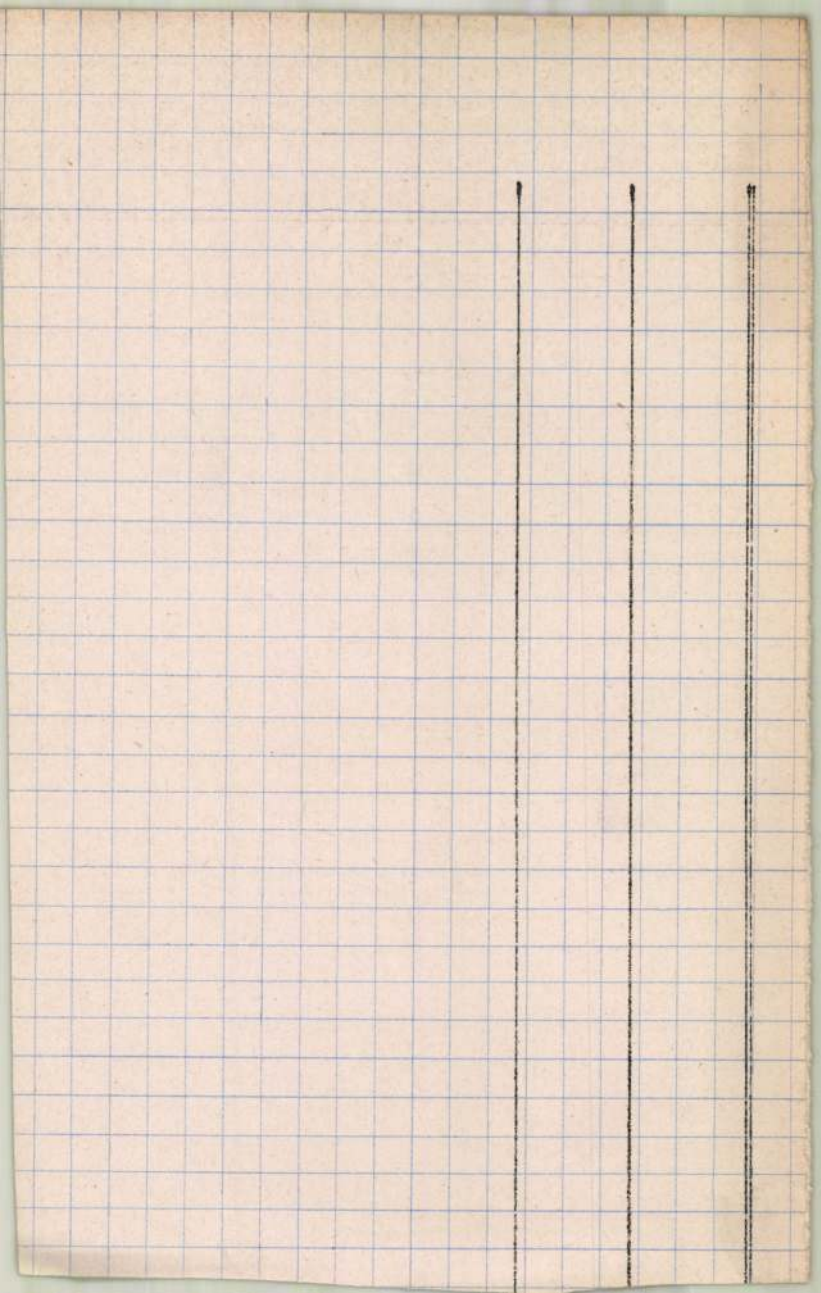

Kalcher Márton

Kőműves

stiriai származású

1692. városi tanácsos

volt Pesten.

I.

Sml 89. l.

Kalcher Márton

kőművesmester

1691. a budai kőműves
és kőfaragó céh céhmestere

Dercsy 71. l.

Egyéki áll. elemi iskola vépkő.

V. 301

Kalcher, Márton,

kőmüves

1692. városi tanácsos és
választott Polgár.

Schmall L. Adalék-
kok. Bp 1899. 182. l.

F.

Római ezüst gyűrű VI. 130

Kalcher Márton

1699-ben alakítottak át a pesti pálosok templomának (egyetemi t.) helyén állott török mecset-maradvánst idénglenes templommá. Az átépítést s igénytelen rendházuk emelését fenti végezhette, mert a pálosok priorja 1702-ben felszólítja az elhalt építőmester özvegyét a kert falának elkészítésére.

Réh. 24. l.

Kalcher Márton

pesti építőmester a
XVIII. sz. elején.

Réh 22.1

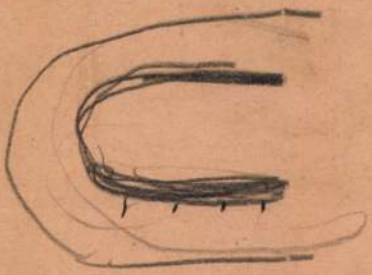

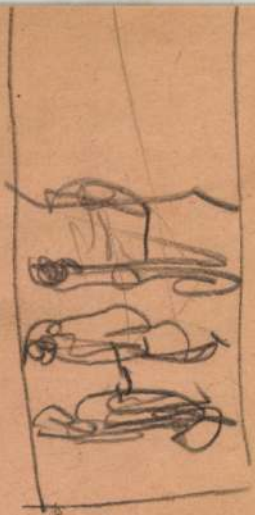

Kalcher Márton

Könnives Buda

XVIII. 4

l.

Schoenrentháron

21. l.

1729-909-4
Igazgato szobája.

246. Szekrény.

Egy darab fényezett fekete szekrény, négylábú állványnyal, két ajtószárnnyal, emelkedett és léczek közé fogott diszszel, továbbá régi zárral. Méretei: 174 cm. magas, 119 cm. széles, 44 cm. mély.-- Becsértéke.....200 K

Megszerzésére nézve lásd az 1902:IV. 28-iki ad 340 ex 902 jelzésű leltári kivonatot a Delhaes hagyatékra nézve. Régi leltári száma 261.

Kalcher Márton

Körmöcs Buda

lásd okv

Bórnsné Vác 56. l

T e k i n t e t e s

Alulirott azzal a kérés
hez,hogy alább felsorolt tanitvány
gyetemi kurzusra jelentkeztek,valu

Kalcher Márton

körnüves Pesten

1699-ben városi kamarásnak választották meg. Az új kamarás írni és olvasni sem tudott.

Pásztor Bp

155. l

HELYSÉG

Kassa.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Siret

KOR

17-
XVII

ŐRZÉSI HELYISÉG

Ev. temető. Forrás ucca.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Klobusiczky István sirk

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

A kovácsipar remeke
kontból.

FÉNYKÉP, RAJZ

Kalcher Márton

kőművesmester

l.

Tanulmányok Bp.

múltjából

X. 18.5. l.

Kalcher Márton

A gróf Károlyi (mai Fővárosi Képtár) palota alapját fenti által 1696-ban épitett barokk palota képézte, melyet Wilfersheim Miklós cs. és kir. élelmezési biztos épittetett.

MoBirattár
273/1944. 4.

Kalcher Márton

építőmester

XVII. 22

l.

Tanulmányok Bpest II

88. l.

Kalcher Márton

Kőnnyes Pest 1696.

ivód

Lechner Jenő dr.

Képek Buda és Pest fejlődésének történetéből.

MMÉE Kosl ~~[illegible]~~ 1918.

190. l.

Kalchner Márton

ács

(inkább Kalchner M.)

1688-ban egy háza volt a vrsivárosban.

Schmall

II. 206 l.

kívánatos, hogy tagjaink vállalt kötelezettségeinek eleget tegyenek.

Ezuton kérjük igen tisztelt Tagtárs urat, hogy alant kimutatott hátralékos tagsági díját a csatolt befizetési lap felhasználásával átutalni szíveskedjék.

Tagtársi üdvözlettel

Az Otthon Írók és Hirlapirók Körének
Elnöksége.

1925. évi díjhátralék 2 arany kor. = 240000

1926. évi díj 300 000

Esedékes összesen K 540.000 —

Kalcher Márton építőmester

Az 1954-ben alapított Petőfi Irodalmi Múzeum épületét 1794-ben Wilfersheim Miklós császári élelmezési biztos tulajdonába került, aki Kalcher Márton stecermarki építőmestert – a másodikként bejegyzett pesti polgárt – bízta meg, hogy a kezdetleges építmény helyére új, barokk épületet emeljen. (említve)

Puruczki Béla: A Petőfi Irodalmi Múzeum épülete.

Magyar Nemzet, 1974. szept. 18.

Kalcher Márton

steiermarki építőmester 1696-ban építette
az V. Károlyi Mihály u. 16 p. a. házat.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973 1335 l

5241

Kalchet Márton, építész

KÁROLYI-

-: Károlyi - kert.

Esti Hírlap, Bp. 1978. jún. 29.

6.

Kalchgruber Rezső

Halálozás:

Kalchgruber Rezső építész október 25-én 58 éves korában meghalt. Temetése az uj Köztemető halottasházából volt.

Nemzeti Ujság

1938. okt. 31.

Kalckbrenner Georg

breslaui építész XVIII sz. elei

lásd

Agzirciapáts

42. l.

Thieme-Becker XIX. k

459, 460 l.

(stilkritika alapján)

Szerző szerint esetleg fenti

fia szerezte az 1738-ban

épült zirci apatsági

templomot.

Georg Kalckbrenner

a leubusi /Szilézia/ templom tervezője.
Foszások nevint külföldön is sok
templomot tervezett.

Kampis Antal::A magyar müvészet a XIX. századig.
Bp. 1968. 167 l., képes. /Minerva zsebkönyvek/

117.l.

Stanislaus Kalesa, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-től: 'Stanislaus Kalesa von Wieloni aus polen tischler geselle'. 192.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században. Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez. 93.old

Arrabona, 9. Xantus János m.t.z. Győr. 1967. A Győri Múz. Évkönyve

---

Kalcsó József
fiatal békéscsabai festőművész tár-
lata nyílt meg Gyulán.

Kiállítási megnyitók - kiállítási tervek.

Magyar Hírlap 1972/38 6 old.

Kalcsó József

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festő művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1981 MÁR 15

1021

Kalcsó József: Szobasarok

ere magara talált, és nagy
Képeink erről beszélnek.

Sass Ervin

Az új gyógyszertár nemcsak jó, hanem szép is

Fotó: Veress Erzsi

Kalcsó József

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festő művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1981 MÁR 15

1021

Kalcsó József: Bábszínház

nak, Lanszongr
sa. Lanszong
millió elefánt.
egyébként az is
ról, az Arany
kapta a nevét,
ben Vientiánéb
ide. A XV. száz
dött el a város
dön híres temp
godáinak építés
néhány — a g
vész ellenére —
nyében pompázi

Az ország kormánya 1975-ben múzeumvárossá nyilvánította Luangprabangot. A közelmúltban elkezdődött a műemlékek komplex helyreállítása. Az egyik leghíresebb pagodát könyvtárrá alakítják át, s benne őrzik majd a pálmalevelekre írt középkori kéziratokat. Az egyik műteremben pedig már készítik a fafaragók a cirádás pannókat az épületek díszítésére.

A KÉZMŰIPAR PIACA

Laoszban minden család foglalkozik kézművességgel. Az utcáról belátni a házak udvarára, ahol fazekak és egyéb cserépedények száradnak a napon. A piac valóságos kézműipari kiállítás. Leheletfinom fafaragások, bambusztálkák, nádkosarak, szalmakalapok. A nők ügyes kezét a tarka textíliák dicsérik.

(s. a.)

Madrid, a puccskísérletet

A kudarcba fulladt katonai puccs nemcsak Madridban, hanem világszerte megdöbbenést keltett. A puccskísérlet előtt a kormánypárt, a Demokratikus Centrum Unió (UCD) különböző frakcióinak súlyos viszálykodása állott a figyelem középpontjában. Ezek a frakciók végül is kiegyeztek, és így került sor a spanyol banktőke bizalmát

Hasonló óvatosságról valott a válság óráiban sorsdöntő és igen pozitív szerepet játszó uralkodó, János Károly beszéde, amelyet a zaragozai katonai akadémián tartott. Ismételten intette a hadsereget az alkotmány betartására, de hangoztatta azt is, hogy helytelen lenne az eseményekért minden felelősséget a hadseregre hárítani

Kalcsó József

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Képző művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 MAR 1 5

1021

Kalcsó József: Ábránd

NAGY VILÁG

Az SZKP XXVI. kongresszusa után

Javaslatok a béké

A szovjet belpolitika, különösen a gazdaságpolitika kérdései álltak az SZKP XXVI. kongresszusának előterében, de a világ közvéleménye a legnagyobb érdeklődéssel *Leonyid Brezsnyev* külpolitikai megállapításait, mindenekelőtt az enyhülés folyamatát segítő javaslatait fogadta. Érthető ez, hiszen a kongresszus küszöbén

kongresszuson megfogalmazott és a XXV. kongresszuson megerősített békeprogram is kifejezésre juttatta. A kiindulópont mindvégig azonos: a Szovjetuniónak nincs szüksége háborúra, a békéhez viszont nem ellenfeleket, hanem partnereket keres, és kész mindenkivel együttműködni, aki hajlandó vállalni bizonyos magatartási minimumot azt hogy nem akar

Kalcsó József

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festő művész.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1981 MAR 1 5

1021

Kalcsó József: Öreg fák

zeseket is tett, abban a szellemben, ahogy azt a XXIV.

ségét a ha
fegyverekről
gyalások fel

NDK

Diáküzem a Zeiss Műv

A jenai Carl Zeiss Művek dolgozói bizalommal tekinthetnek az ezredforduló elé, hiszen a tudományos-technikai haladás értékelése, eredményeinek hasznosítása nem idegen ettől a kollektívától. A feladatok nem csekélyek: 1985-re a Zeiss-műszerek 85 százalékát mikroelektronikával látják el. Ehhez nem kevés szakértelem, emberi, szakmai hozzájárulás lesz szükséges. Ezért is fordítanak a gyár vezetői nagy gondot a munkásutánpótlásra, a szakképzett gárda folyamatos gyarapítására.

1976 óta csaknem hétezer tanulót vettek fel a Zeiss Művek üzemeibe. Az alapképzésben részesült fiatalok igyekezetére jellemző, hogy a kétéves tanulóidő alatti teljesítményük százalékról százalékra emelkedett. A nagyüzemnek módjában áll válogatni a fiatalok között, hiszen szakemberei részt vesznek városukban a tízosztályos iskolák diákjainak politechnikai oktatásában, amelynek során megismertetik és megkedveltetik a gyerekekkel a modern gyárórián, és megmutatják nekik a szakma lehetőségeit, távlatait.

Idejében felismerték ugyanis, hogy az, hogy valaki jól érzi-e magát a munkahelyén, egyre meghatározóbbá válik a munka termelékenységének emelésében. A jövő nemzedéket oktató szakemberek arra nevelik a fiatalokat, hogy csak minőségi munkát adjanak a munkásutánpótlás szakmai tudásának, önállóságának a fejlesztése ugyanolyan fontos feladatuk. A szakoktatási tanterv keretében az üzem vezetői arra is mertek vállalkozni, hogy az egyik gyárat diáküzemként adják át a tanulóifjúságnak. A fiatalok 6,5 millió márka értékű termék előállításáért vállaltak felelősséget. A diáküzem megállta a helyét!

A Zeiss Művek kiemelkedő munkásegyéniségei így nemcsak a gyártmányok sorát fémjelzik az országhatárokon túl is, hanem tevékeny részesei is az új, képzettebb munkásifjúság nevelésének. **(BUDAPRESS — PANORAMA)**

Kalcsó József

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Festő művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 MAR 15

1021

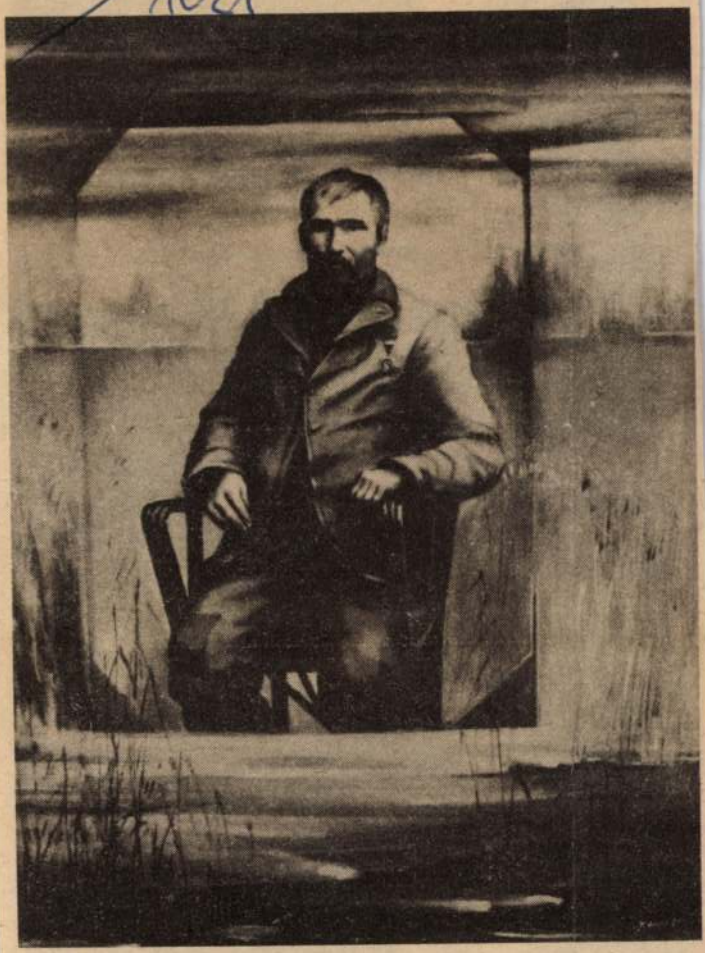

Kalcsó József: 48-as honvéd

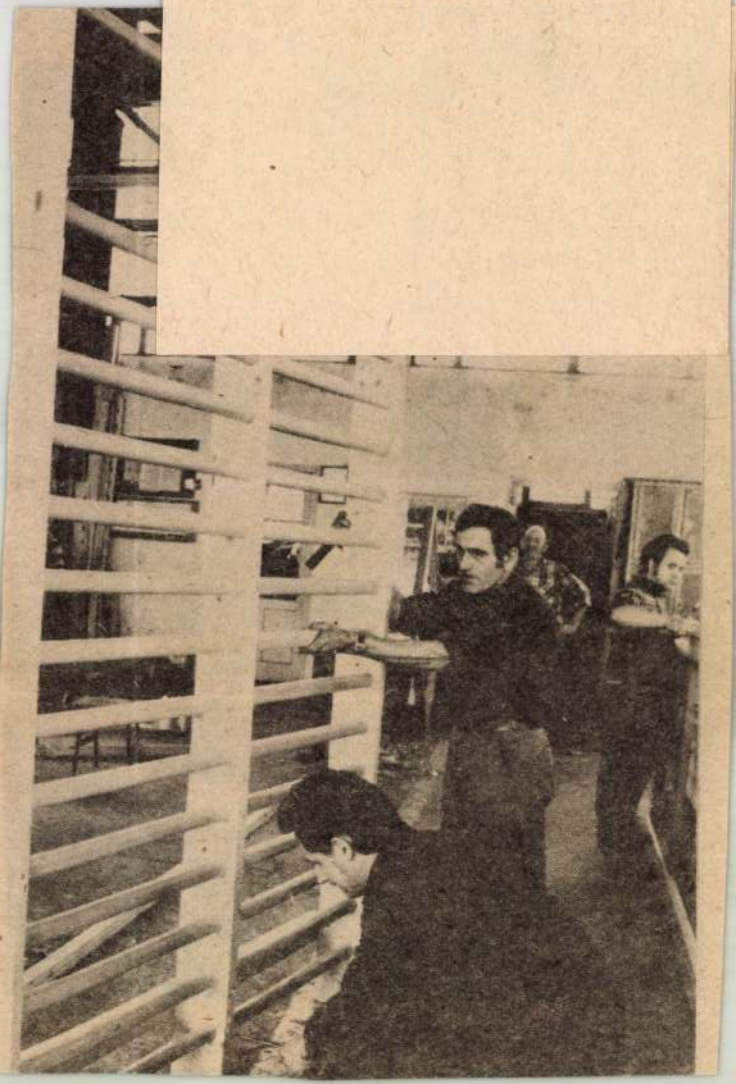

Kalcsó József, festőművész

A városligeti Műjégpálya dísztermében az 1982-83 évi Ezüstgerely-pályázat alkotásai láthatók jún. 18-ig. – Világjelenség, hogy kevés a sportról festett, mintázott képek, szobrok száma. – A kiállításon szereplő alkotások, Garabuczy Ágnes, Kalcsó József és mások révén a küzdő, játszó ember látható, különböző sportágban.

Losonci Miklós: Világot szépítő alkotások.
Pest Megyei Hírlap. 1984. jún. 13.

Kalcsó József, festőművész

A gyulai Dürer-teremben látható a Békés megyei képző-és ipsarművészek kiállítása. Szerepel Kalcsó József műve, amely aligha a nosztalgiára, inkább a befelé fordulásra jellemző. Rideg, szinte taszító színei, egyéni látásmódja összetéveszthetetlenné tették immár munkáit. Kalcsó nem az érzelmekre, inkább az értelemre kíván hatni. „Produkció" c. /repr./

B. Sajti Emese: Kiállítás a nosztalgia szellemében?
Békés Megyei Népújság, 1984. jún. 15.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kalcsó József, festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1984 MÁR 2 4

1021

Kalcsó József: Vadász

Egyesült Államok t
viszont nem, akkor
„átlátszósági" assz
keletkezik, amely s
egyenlő biztonság kö
nyét.

A szocialista ország
a stockholmi konf
kijelentették, hogy a
bizalomerősítő intéz
ket biztonságerősítő
kedések keretébe kell
lalni. Annak a légkörnek a
megteremtéséhez, amelyben
csökkenthető a katonai tevé-

ban ki kell zárni mindenféle
háború, de különösen egy
atomháború lehetőségét.

Pirityi Sándor

A kormánycsapatok egyik osztaga gerillaellenes „tisztogató" bevetésről visszatérőben (Foto: UPI — MTI — KS)

Más kérdés, hogy a bő kezű washingtoni segítség sem feltétlenül váltja be a hozzá fűzött reményeket. A felduzzasztott salvadori • hadsereg képtelen legyűrni a felkelőket. A hazafias erők ütőké-

násával. Ebbe viszont a rezsim nem egyezett bele. Így tehát végül a voksolás a jobboldal „házi vetélkedője" marad. A két fő esélyes, a már említett D'Aubuisson

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 348-726

Kalcsó József, festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1984 MÁR 2 4

NÉPÚJSÁG

1021

Kalcsó József: Tanyaudvar

NÉPÚ

Magasabb követelmén

Beszélgetés dr. Papp Lajos államtitkárral, a Minis

Szükséges, sőt szükségszerű volt, megkövetelte a társadalmi-gazdasági fejlődés... Ezt a mondatot sokszor és sokan elmondták, leírták az utóbbi hónapokban a közigazgatási átszervezéssel, a járások megszüntetésével, a városok, nagyközségek és községek tanácsi önállóságának növelésével kapcsolat sza a közigaz sadalmi és g az átszervezé désekről érde lamtitkártól, Hivatalának

— Hány embert érintett személy szerint az átszervezés, és mi lett a további sorsuk?

— Számunkra — és ebbe beleértem a Tanácsi Hivatalon kívül a megyei tanácsok vezetőit is — egyáltalán nem volt mindegy, hogy hová és hogyan helyezkedik el háromezernégyszáz ember. Ennyien dolgoztak ugyanis a múlt év végéig a járási hivataloknál. Most már elmondhatom, hogy a személyi kérdések túlnyomó többsége a közigazgatás és az érintett dolgozók érdekeit is szem előtt tartva, elintéződött. A függő ügy kevés. Vannak, akik június végén mennek nyugdíjba, továbbá mintegy húszan nem válaszoltak arra, hogy elfogadják-e a részükre felajánlott állást, és végül akad né-

százan kaptak oklevelet az Államigazgatási Főiskolán, tehát van utánpótlási lehetőség. A magasabb követelményekhez szükség is van a jól képzett közigazgatási szakemberekre.

— Magasabb követelményeket említett. Mit jelentenek ezek a gyakorlatban?

— Sokszor elmondtuk, mégsem lehet elégszer hangsúlyozni: a cél a helyi önállóság, távlatokban a megye és a település közti közvetlen kapcsolat. Ez év elejével átkerült a hatáskörök döntő része a községi, nagyközségi tanácsokhoz, végtére is ők ismerik legjobban, legközelebbről a helyi lakosságot, természetes, hogy legeredményesebben ők tudják intézni az ügyeket. Magasabb követelményt jelent az ügyek növekvő száma, ame-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 837-748, 340-726

Kalcsó József festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1984 MÁR 2 4

1021

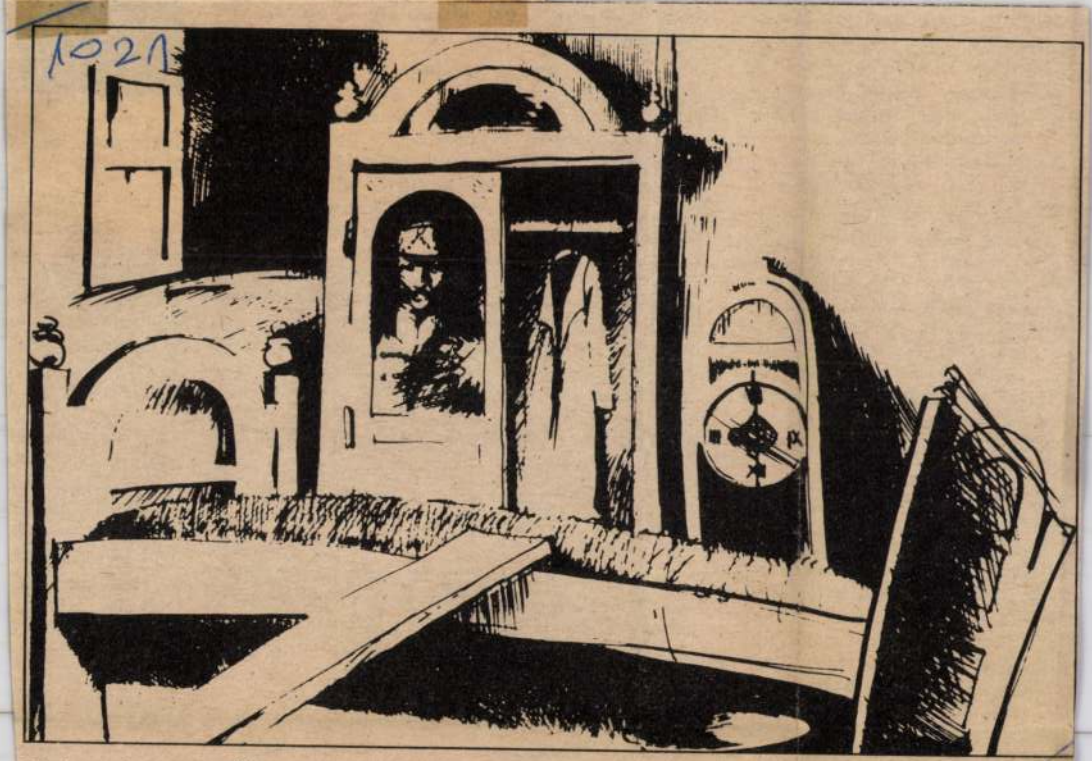

Kalcsó József: Örökségek

gyszer a szervezet rendezvé-
dtam a vers első két verssza-
elemben sírva fakadtam. A
mozgalmas május elsejékre
meg arra, hogy egyszer csak
ú a színpadon szerepet ját-
szó-előadásokat rendszeresen
pedagógusok együtt éltek a
a fiatalokkal, a majorbeli la-
Bradács Illés tanítóra gon-
en. Ő eljárt a családokhoz,
zánk is disznótorba. Felremle-
s batyus bálak, az EPOSZ-ta-
i esték, amikre szívesen men-
rosi fiatalok. Nyíltabbak vol-
erek, összejártak. Hozzánk is
ek, az apám mulatós embe
en meghányták-vetették a vi-
viccelődtek.

en az iskolában...

osztályos koromban megvá-
z úttörőcsapat-tanács- elnöké-
volcadik után Szarvason kezd-
umba, járni. A kondorosi vas-
biciklivel, vagy gyalog jártam
rba, és nem bírtam ilyen
ban, sárban, nagy hidegben
jöttem és a gépállomásra vet-
rernek — másodvezetőnek —
Hoffer-traktorra. Éjjel-nappal,
tunk. Előfordult, hogy egyik
p rázott, a másikból a gép
resztett. Persze, amikor csak

Miként alakul
személyes élet

— Tag lette
tak, számítot
KISZ-titkárna
megházasodta
könyvelői tan
közben. Megs
ban a lányom
karrieremért
ifjú munkacsa
cséplőcsapatban én voltam a bandagazda. Nehéz évek voltak ezek — az átszervezés, és az utána következő esztendők — a tsz-ben. Vincze Pista bácsival, az akkori párttitkárral gyakran jártunk a járáshoz értekezletekre. A vasútállomástól a majorig hatkilométernyi út vezetett haza. Az ilyen sétákon elbeszélgettünk a tsz-ről, fiatalokról, a kilátásokról.

— Mozgalmas volt a fiatalkori élete, van mire visszagondolni. Mi emlékezetes még?

— Gyorsan peregtek az évek. A községből is a majorba jártak ki focizni, a majálisra, a kastélyban jókat tudtunk mulatni, szórakozni. 1960-ban lettem párttag, amit akkor mindenki megtiszteltetésnek tekintett, a fiatalokkal való foglalkozás dicsőség, a párttagság a munka elismerése volt. Háromhónapos pártiskolába kerültem 1964-ben, 1965-ben pártvezetőségi tag

tő lett. Függetl
éven keresztül
tásban, s akk
kötelékben is
érettségit, főisk
egyesüléskor, 1
lettem. Egy év
rás vezetői, h
párttitkár tiszt
időt adtak. És
nagyon hiányz
válaszoltam: h
kalmas vagyok

Nyolc éve a
Vitális Pál, a
bizalmukkal, (
feledte, honna
napi emberek
centrikus em
meg —, neke
segítséget és

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 037-748, 340-726
Vidéki lapok
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1984 MÁJ 0 51

1021

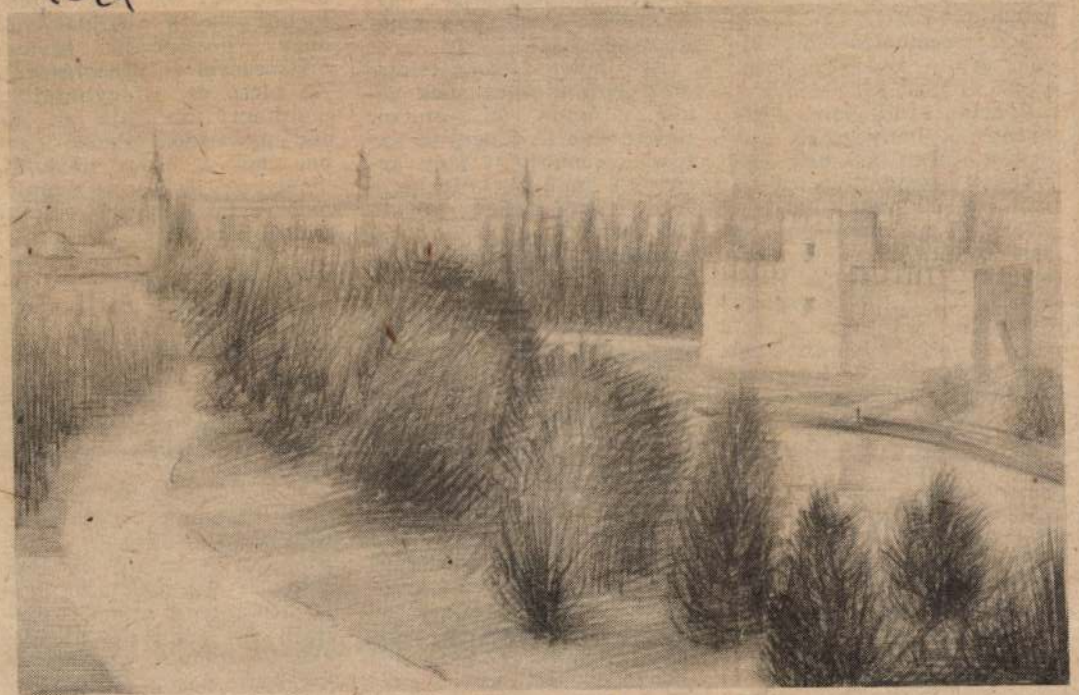

Kalcsó József: Látkép az üdülő felső teraszáról

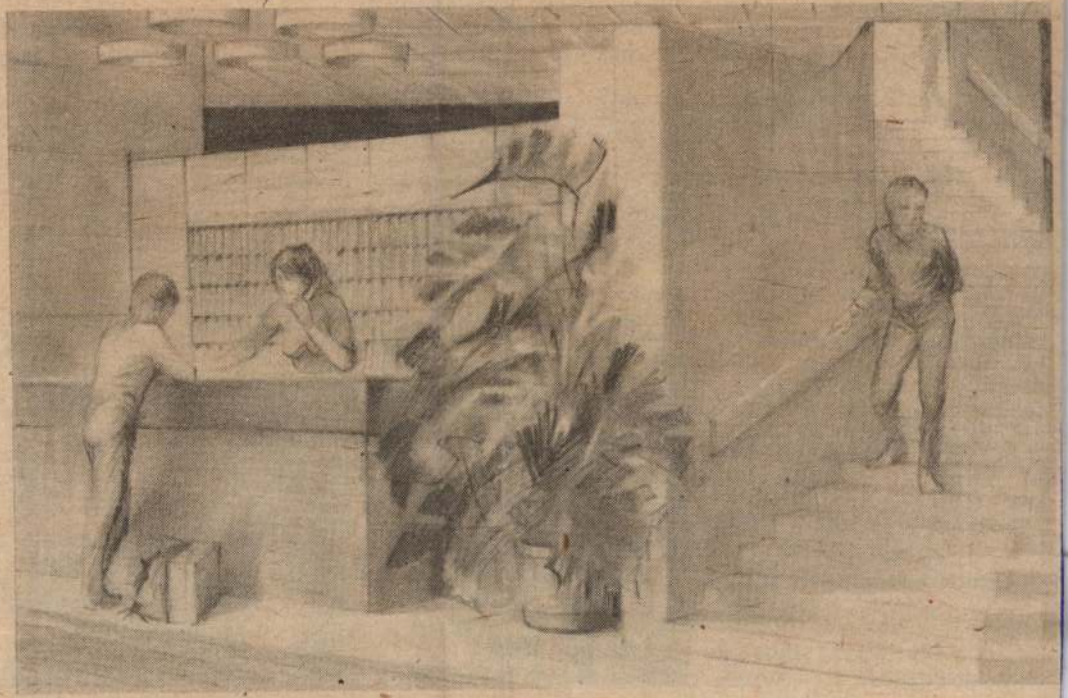

A recepció és környéke

szervezet gondoskodik a gyerekek szabad idejének hasznos kihasználásáról, hozzájárul szocialista szellemben való neveléséhez és ahhoz, hogy az úttörők eleget tegyenek elsődleges kötelezettségüknek — a szorgalmas tanulásnak.

Az alapiskolák mindegyikében önálló, összesen 72 ezer úttörőcsapat működik. Köztudott, hogy a játék a gyerekek számára azonos a munkával, felnőtt úttörővezetők segítenek a tanulók természetes kíváncsiságának és játékosságának kielégítésében. A gyermek örök felfedező és feltaláló. A gyerekek ilyen adottságait hasznosítják az úttörőházak szakkörei, amelyek közül az első 1949 májusában, Brnóban nyitotta meg kapuit.

Az öt és fél ezer műszaki és természettudományi szakkört — egyéni érdeklődés szerint — több mint 87 ezer tanuló látogatja. Nyáron Csehszlovákiában évente mintegy ötezer úttörőtáborban 150 ezer gyerek üdül. A együttműködésének. A „kinek-dig kész" országos honvédelmi versenyen a határ menti területek legjobb úttörői vesznek részt.

gyermekek tanulási jogának kivívására irányulnak.

Vladimíra Vsetecková
(ORBIS — KS)

Az úttörök prágai országos találkozójának része a hajóséta. A kikötőben indulás előtt

hajdan magukat és feleségeiket ékesítették — ma az indiai parasztok egy részének a megélhetését biztosítják, és a szubkontinens egyik új iparágát jelentik.

Jóllehet Indiában kevés gyémántot bányásznak, az ország mégis a világ első számú gyémántexportőrévé vált azáltal, hogy a felvásárolt nyers gyémántokat metszés és csiszolás után a világpiacon értékesítik. India évente 200 millió kisméretű gyémántot dob a világpiacra, ami az összkínálat 75 százalékát jelenti. Nem véletlen, hogy az export szempontjából az ország számára ez az iparág az egyik legvirágzóbb. Idén a metszett és csiszolt gyémántokból szerzett bevétel várhatóan eléri az 1 milliárd amerikai dollárt, ami az indiai export 10 százalékát teszi ki. Tizenhat évvel ezelőtt mindössze 11 millió dollár folyt be a csillogó kő eladásából.

A kisméretű és olcsó gyémántok előállításában India monopolhelyzetet vívott ki

amely 312 millió do
tékben az összkivite
harmadát szerzi be
kontinensről.

Az indiai gyémán
gozó ipar a '70-es é
gén virágzott fel,
piacra dobták a neg
rátos gyémántokat (
rát 200 milligram) é
setté váltak a piciny kövekkel ékesített házassági karikagyűrűk, valamint más évfordulókra szánt ékszerek. Az államilag támogatott indiai gyémántkereskedelmi társaság más cégekkel együttműködve, valamint a londoni és antwerpeni gyémántkereskedőktől szerzi be a Dél-Afrikában, Leshotóban, Zairében kibányászott nyers gyémántokat. Indiában évente mintegy 27 millió karát gyémántból 4,5—5 millió karátnyi kisméretű drágakövet csiszolnak. A sikeres eladások ellenére India mégsem dúskál a befolyó profitban. A „csillogó" ipar attól tart, hogy a magas importárak csökkenthetik a bevételt, és a verseny-

hat. A mesterségbeli tudásukról világszerte híres kézművesek azonban hátrányos helyzetben vannak az elavult eszközök és a rossz munkafeltételek miatt. A húszas éveikben járó munkások többsége analfabéta, tudásukat az apáktól tanulták. A napi munkadíj mindössze 2—3 dollárnak megfelelő összeg.

A Bombaytól 250 kilométerre északra, Szuratban (Gudzsarát Szövetségi Állam) tervezik egy 25 ezer munkást foglalkoztató gyémántfeldolgozó gyár felépítését. A dolgozók részére oktatóközpontot, egy kisebb kórházat, postát és más kereskedelmi létesítményeket is szándékoznak építeni.

FIGYELŐ
IX., ÜLLŐI ÚT 51.
327-748, 340-726
MEGYEI NÉPÚJSÁG
84 MÁR 2 4

Kalcsó József: Emlék

Faházak Per

Házivetélk

Választások — polgárháb

A tervek szerint március 25-én választásokat tartanak Salvadorban, a kis, 4,5 milliós középamerikai országban, ahol évek óta véres polgárháború dúl.

Enyhén szólva meglehetősen egyoldalúnak ígérkezik a március utolsó vasárnapjára kiírt salvadori voksolás. A szavazáson gyakorlatilag csak a jobboldali, szélsőjobboldali pártok és csoportok vesznek rész· míg a kormányellenes felkelők bojkottra szólították fel a lakosságot. A fegyveres ellenzéket alkotó Farabundo Marti Nemzeti Felszabadítási Front (FMLN) és a Forradalmi Demokratikus Front (FDR) ugyanis régóta hangoztatja: a polgárháborús légkörben, manipulált eszközökkel lefolytatott választások semmiképp nem hozhatnak megoldást az ország égető gondjaira.

BALJÓS ELŐJELEK

A tények azt bizonyítják: felkelők értékelése helyt. Nem hozott javulást az ára épp két esztendeje, márciusában rendezett is sem, ahol a Nacio- Köztársasági Szövet- ENA) vezetője, a Roberto D'Aubuis- diadalmaskodott.

befutása még Washingtonban is csalódást keltett: a Fehér Ház szívesebben látta volna a korlátozott reformok szükségességét elfogadó kereszténydemokraták győzelmét.

A középutas politikai csoportok háttérbe szorulásának hatása meg is mutatkozott az elmúlt két évben. Teljes erővel folytatódott az irtóhadjárat a kormányellenes hazafiak ellen, szabadon működhettek a biztonsági erők féllegális, haligatólagosan eltűrt halálbrigádjai. Az ENSZ Emberi Jogok Bizottságának februári genfi ülésén előterjesztett jelentés megdöbbentő adatokat tar-

Roberto D'Aubuisson őrnagy, aki szoros kapcsolatot tart fenn a terrorkomman

Kalcsó József Békés Megyei Nap 1998. IV. 27

Almáskamará

Szélbeszórt hajnalok

Kalcsó József, Kovács István és dr. Dóró János a kiállítás megnyitóján
FAZEKAS FERENC FELVÉTELE

BÉKÉSCSABA – A fenti címmel nyílt meg tegnap este háromnegyed hétkor a Békés Megyei Jókai Színház Vigadó Galériájában, közvetlenül az Ármány és szerelem című musical ősbemutatója előtt *Kalcsó József* festőművész kiállítása.

A Kétegyházán élő művész alkotásait először *dr. Dóró János* ajánlotta a közönségnek. Megtudtuk, hogy a hetvenes években szegedi középiskolásokként ismerkedtek össze a művésszel és bár útjaik hamar elváltak, újra és újra összehozta őket a közös szerelem: a színház. Műveiről szólva elmondta, hogy a szűkebb hazája inspirálta hangulatokat, érzéseket megmutatni akaró művész technikai virtuozitása lehetővé teszi, hogy szinte mindent fessen. Képei néha elbeszélőek, anekdotikusak, de a béke és a rend álarca mögött fel-felizzik a valódi Kalcsó József, az érzéseit nehezen kimutató kétkedő ember.

A másik barát, Kovács István színművész megnyitójában arról beszélt, hogy ő először a festő műfaji kirándulásának termékeit a vad és furcsa, szemtelen, a konvencióknak fittyet hányó győri színházi plakátokat ismerte meg és most örül, hogy a másik Kalcsó Józsefet is megismerhette, akinek képei, azok vonzereje Verlaine Ars Poeticája egy részletének elmondására késztették. Kovács István e sorokkal nyitotta meg a kiállítást: ...„Nem kell, csak az Árnyalat tehát, / nem szín, csak az Árnyalat, lebegve, / csak az Árnyalat árnyalhat egybe / ábrándokat s kürtöt-fuvolát."

Józsa Mihály

Tették, mert hittek benne

Násztor Sándor ötlete egy békéscsabai ifjúsági tábor építéséről – az emlékező és a táborért oly sokat tett Baukó Mihály szerint – 1960–62-ben vált valósággá. Az akkor lelkes, fáradhatatlan fiatalok, az egykori építők április 25-én, szombaton gyűltek össze a népnyelven ma is KISZ-táborként emlegetett, most Arany János Középiskolai Kollégiumban. *Bencsik Ilona,* az építők s a találkozó szervezőinek egyike díszvendégként köszöntötte a tábor két oszlopos tagját, *Bíró Gábornét* és *Oláh Mátyásnét,* akiknek komoly köze volt az éhes társadalmi munkások jóllakatásában.

Dr. Petrovszki Pál néhány fotót köröztetett, kérdezve, ki ismeri fel a rajta látható építőtársakat. Szó volt az emlékezés és főként az azt követő ebéd közben a derékig érő sárban, lavorban hordozott salakról, a szomszédos tanyában működő kolbászlerakatról, név szerint azokról a cégekről és fiatalokról, akik mind-mind segítették a KISZ- és a napközis tábor megszületését. S azokról az építőkről is megemlékeztek néma főhajtással, akik már nem lehettek közöttük.

B. S. E.

Szívhez s

Christina Clark, a New York-rán operaénekese nagy sik Békéscsabán az evangélikus

Emlékmű

A múlt hét végén tartotta rendes év dekvédelmi Egyesülete, melynek legfo lékműve létrehozásának kérdésköre punk érdeklődésére elmondta: az egy is állítsanak emléket a háború hőseine lete tavaly májusban döntést hozott a hogy hol álljon az emlékmű. Füredi F víz-csatorna felőli részére gondoltak, majd a polgármesteri hivatal illetéke majd meg az emlékmű, az elnök elmo dekében, hogy minél több lakossági tá

Természetvédők egy

Szolnok, Békés és Csongrád megye természetvédő egyesületei találkoztak szombaton Szarvason, a Haltenyésztési Kutató Intézet Pándy-tanyáján.

Amint *Gerzsány Róberttől,* a találkozókat két évvel ezelőtt útjára indító orosházi Természet Ébredése Társulat vezetőjétől megtudtuk, a kellemes környezetben, a jó hangulatú találkozón egymás munkájával, eredményeivel, terveivel ismerkedtek meg.

sületeket. Gerzsány Róbert a kö zeljövő egyik érdekességéről beszámolt a Túrkevén létesítend napkollektor-összeszerelő mű

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 DEC 10
Kalcsó József grafikus, festőmű.
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

NÉPÚJSÁG

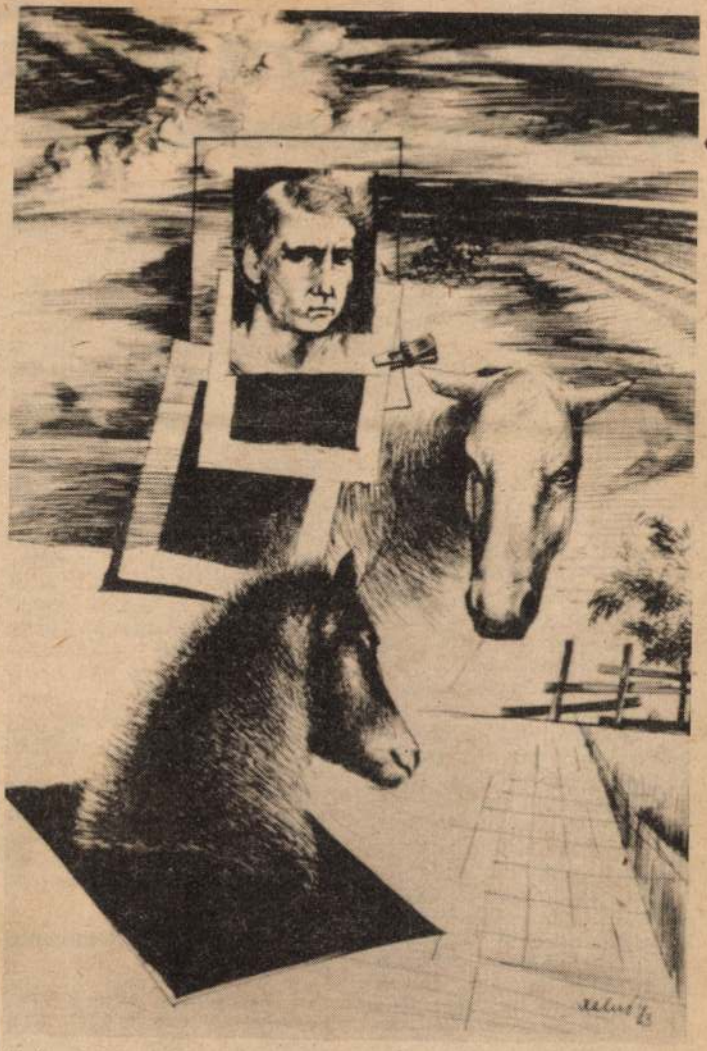

Kalcsó József: Lovak

NÉPÚJSÁ

Békéscs

Így látja Vozár Imre főépítész

— Jelenleg milyen város Békéscsaba?

— Alföldi város. Széles, fásított utcák, alacsony épületek, — ez első látásra szembetűnő. Rövid múltú, újratelepült város, a történelem viharai többször elpusztították, a török kiűzése előtti korból nem őrzött meg semmit. Fontos tudni, hogy Békéscsaba önmaga erejéből lett a megye vezető településévé. A parasztság itt mindent megtett, hogy megszabaduljon a feudális terhektől, s minél inkább saját erejéből alakíthassa életét. Ennek következtében Békéscsaba először az Alföld legnagyobb faluja lett, majd városias településsé alakult át, melynek határában kis- és középparaszti birtokok voltak. Ezek piacra gazdálkodtak, s mindenkor szembenálltak a feudummal. Békéscsaba határában *nagybirtok nem volt.* A gazdák a piacért minden áldozatot meghoztak: vasutat, közutat építettek. Így válhatott Békéscsaba a régió központjává, közvetlenül a felszabadulás után. A város arculata még *ma is mutatja ezt a régi életformát.* A város főterének alakja is erről vall: az egyre növekvő piac ala- [illegible] úgyszólván *minden megyei rendeltetésű épület hiányzott.* Ezért a megyei funkciók egy része Gyulán maradt. Békéscsaba nem agresszióval valósította meg központi szerepét, hanem lehetőséget adott a megye más településeinek arányos fejlesztésére is. Ez az állapot a mindenkori erők eredőjeként jött létre. Így — szerencsére — nem következett be szélsőséges arányú megyeszékhelyre vándorlás, ami másutt tetten érhető, s óriási terhet ró a megyeszékhelyek lakásépítésére. A város *lakásállománya* amúgy is annyira *elöregedett,* hogy az itt lakóknak kellett lakást építeni nagy mennyiségben és sürgősen, amellett, hogy a beköltözők igényeivel is foglalkozni kellett. A város úthálózatának minősége, a közművesítés messze utolsó helyet biztosított az ország megyeszékhelyei között, *ezt az elmaradottságot csak nehezen tudjuk leküzdeni.*

— Milyen lesz Békéscsaba kétezerben?

— Területileg nem fog növekedni. A város 120 ezer lakost és még jó néhány ipari létesítményt tud befogadni területén belül. Két- [illegible] várhatóan 80 ezer

Kalcsó József ajánló

Volt egyszer egy gálaest

Tizennégy magyar művész vette át a minap Szolnokon a Szigligeti Színházban rendezett VIII. Erzsébet-díjkiosztó gálán a magyar Oscart, és a velejáró — fele dollárt, fele forintot tartalmazó — borítékot. Nyolc év alatt 110-en kapták meg a díjat. A gálaműsort, amely több szempontból kuriózum, ma este sugározza a televízió az egyes csatornán.

(6. oldal)

Nyeremények a Fixír show-ban

Öt héten keresztül szavazhattak olvasóink a népszerű Fixír show hölgyversenyzőire, a héten pedig lezárult az első forduló. A lányokra összesen 159 szavazat érkezett, közülük a legtöbbet Dobó Mariann kapta, összesen harmincegyet. A játékos-kedvűek tovább játszhatnak, de ezúttal nem ők, hanem a versenyzők nyerhetnek.

(9. oldal)

Hétvégi Hírlap-magazin

1994. november 19–20., szombat–vasárnap

„Nagyon rosszul tudja érezni magát az ember a bőrében." Nos, mielőtt bárki azt hinné, némely bukott politikusról esik szó a következőkben, bátran biztathatjuk: folytassa az olvasást. (Különben is, még egyetlen bukott politikus sem panaszkodott, hogy rosszul érezné magát a bőrében.)

Nehéz szavakat találni, hogyan fogalmazzunk, amikor Ilcsi nénit, azaz Molnár Dánielnét szeretnénk bemutatni. Kozmetikus? Végzettsége szerint igen. Ámde felsorolni is nehéz lenne, mi mindennek a mestere, művésze még. Kiválóan ismeri a fizika, a kémia, a bőrgyógyászat, a biológia világát, évtizedek óta gyárt gyógynövény-készítményeket, s azonnal reagál az emberi lélek valamennyi rezdülésére. Ilcsi néni egyéniség, sőt jelenség a szakmáján, hivatásán kívül is. Nemrégiben volt az ötvenéves érettségi találkozója, negyven éve kozmetikus. Két fia közül az egyik, ifjabb Molnár Dániel, a neves rádiós sportriporter.

Ilcsi néni, azaz Molnár Dánielné

„A nagy egyenjogúságban a nő elvesztette kívánatosságát, titokzatosságát"

Ilcsi néni életfilozófiája

Ilcsi néni a közelmúltban Békéscsabán járt, kozmetikus hallgatókat káprázta-tott el lebilincselő előadásával és megragadó személyiségével. Mit is mond a fiatalokról?

Tvisztelve fényesítette a parkettát

— Ha az ember fel tudja kelteni az érdeklődésüket, és valóban megoldást talál a kínzó problémájukra — mert az ember bőre nagyon sok gondot okozhat —, rengeteget segíthet még idejekorán.

— Soha ennyire érzékeny, gyulladásos bőr nem volt, az én fiatal koromban egyáltalán. Természetesebb életformát követett az ember, sokat mozgott, kondícióban tartotta a fizikai munka. A tvisztkorszakban, amikor a nagyobbik fiam vígan tvisztelt, én magam a parkettát kefével tviszteltem fényesre, az is fizikai munka volt. Azóta nagyon megváltoztunk, és elkanyarodtunk a természetes életviteltől, jobban keresünk, többet táplálkozunk, kevesebbet mozgunk, és ez mind ártalmas. Pláne, ha az ember oda se figyel, mit eszik, csak azt veszi észre, hogy egyre rosszabb és rosszabb az ábra. Amikor arra hivatkozunk, hogy már az őseink is ették a húst, mégsem volt bajuk... hát tudja, arra én befizetnék, mennyit futott a mamutért az ősember, míg a maga faragta bunkócskával az óriási állatot leütötte... Sokkal inkább magokat gyűjtött, s a legtöbbször azt ette. A másik elgondolkodtató tény, hogy a hozzánk legközelebb álló emésztésű állat az emberszabású majom, ő köztudottan gyümölcsevő ugyanolyan fogazattal, hasonló emésztőrendszerrel. Mi pedig már a reggelit virslivel kezdjük, azt esszük tízóraira, húst fogyasztunk ebédre. Csodálkozunk ezután, hogy negyvenéves férfiak szívinfarktust kapnak, elmeszesednek, cukorbetegséggel küszködnek, s mindezt nem ellensúlyozzák mozgással.

Ilcsi néni a békéscsabai 635-ös szakmunkásképző iskola kozmetikus növendékeivel. A vendég Csicsely Judit mesterkozmetikus, az intézet oktatója meghívására érkezett Békéscsabára

Fotó: Kovács Erzsébet

— Ön ezek szerint meggyőződéses vegetáriánus...

— Hát nagyon! A szakmámban is nagy konokság van bennem. Borzasztóan nem bírok eredménytelenül dolgozni. Jobban bántott, ha nem tudtam eredményt produkálni egy-egy bőrnél, mint annak a tulajdonosát. Ő lemondott volna róla, kért, hogy „Ilcsi, hagyjuk már, majd csak lesz valami". Mondom, olyan nincs, hogy majd csak lesz valami! Sok esetben adtam ultimátumot a húsmentességre, tehát vagy megtartja, vagy akkor jobb, ha nem jár hozzám. Nem küszködök, hogy tisztítom másfél órán át, és nincs eredményem, mert legalább azt akarom: egyszer lássa, hogy igazat beszélek.

A margarin ártalmai

Nem győzzük hallgatni, Ilcsi néni mi mindent kínlódott, míg kiszűrte, milyen élelmiszerek tartalmaznak zselatint, s a végén kiderült, hogy szinte minden, mert azzal lehet felfújni az ételeket. „Zselatin van a ketchupban, a kész majonézben, a Túró Rudiban, a margarinban. A margarin tiszta műétel, ízesítik, illatosítják, keményítik, festik. Az a harmadnapra megavasodó természetes kis teavaj *tiszta étel!*" — rombolja illúzióinkat Ilcsi néni. Mert ugyebár a zselatin egyeseknél pattanásokat, másoknál gyulladásos bőrbelváltozásokat, és sorolhatnánk mennyi kellemetlenségeket okoz. Nem szabad elfelejteni: minden bőr más tájszólásban beszél.

Évtizedekkel ezelőtt a szép, fiatal Ilcsike Vernét és Jókait olvasott, hiszen kedvenceinek regényeiből rengeteget megtudhatott a természettudományok, a fizika világából. Nagyon szerette a fizikát, meg a növényeket. S ebből a szerelemből nőtt ki az a megszámlálhatatlan „Ilcsi" gyógynövény-készítmény, amellyel dolgoznak a kozmetikusok szerte az országban, s a világ távoli vidékein, még Los Angelesben is. Ilcsike szeretett rajzolni, divattervezésről álmodozott, majdnem elment tanulni Németországba, de édesanyja lebeszélte. *(Amennyiben lányának Németországban fiúgyermeke születik, az német állampolgár lesz* — olvasták a német iskolából írt levelet, s ezzel el is dőlt: Ilcsike itthon marad.) A divat, a szépség azonban változatlanul érdekelte Ilcsikét, így lett belőle kozmetikus.

Mennyit fejlődött évtizedek óta a kozmetika?

— Talán modernebbek lettek a készülékek, de a csírája mindenfajta kezelésnek, eljárásnak megvolt. Van egy nagyon régi tankönyvem, amelyben olyan elektromos gépeket ismertetnek, amiket ma még nem is használnak. Például a szolenoid egy fémketrec, amelybe szigetelt székre ültették a vendéget, és bekapcsolták a gépet. Végeredményben elektromágneses erőtérben ült az ember, energiával töltötték fel, fokozták a vitalitását, ezáltal sokkal gyorsabban gyógyultak a bőrbetegségei.

Mi, a becsapás áldozatai

S lássunk csodát. Ilcsi nénitől tudjuk, hogy a világon mindenütt dolgoznak magyar kozmetikusok. Az, hogy világszerte kozmetikai kezelések léteznek, nagyrészt a magyar kozmetikusoknak köszönhető, illetve a románoknak meg a lengyeleknek.

Mi is következik ebből? Ezen is megdöbbenünk. Hallgassuk csak Ilcsi nénit!

— A francia kozmetika említésre sem méltó. Tesztekkel mutatták ki, hogy az olcsóbb termékek sokkal több hatóés természetes anyagot tartalmaznak, mint a drágák. A drágáknál a reklámot kell megfizetni, hiszen az nagyon sokba kerül. Ezen kívül ezek nagy gyárak, a világon valamennyi ugyanazt az anyagot használja fel, mert az automata gépsorokba csak ez tölthető. Színezik, illatosítják, némi kis hatóanyagot tesznek bele, és gyönyörűen csomagolják, de gyakorlatilag valamennyi dobozban ugyanazt találjuk.

— Akkor mi egy becsapás áldozatai vagyunk?

— Bizony, nagyrészt igen.

Mi kell a játékban?

— Ilcsi néni! Az elmúlt negyven év alatt mennyit, s előnyére, vagy hátrányára változott a nő?

— Devalválódott, és ezt nagyon szomorúnak találom. Ebben a nagy egyenjogúságban csökkent a nő értéke. Én például nem csinálnék koedukációt, mert a nő vonzereje a kívánatossága, a titokzatossága. Önmagukat devalválják a nők, hogy ráakaszkodnak a férfiakra. Már az általános iskolában megunják a fiúk a lányokat. Még a primitív népek is tudják, hogy tízéves korában szét kell választani a fiúkat meg a lányokat ahhoz, hogy a nő megőrizze a kívánatosságát, a titokzatosságát, ami mindig kell a játékban.

Röpke félóránk adatott meg Ilcsi nénivel beszélgetni, de a végén nem hagyhatjuk ki, hogy megkérjük, foglalja össze életfilozófiáját. Íme:

— Hát igen, ezt az öregség hozza meg. Egyrészt szeretni kell a szépet, mert a legősibb emberi ösztön a szép szeretete. A másik: miután emberekkel bántam, és sokszor lestrapáltan, idegesen, rosszkedvűen kerestek fel, bennem kellett, hogy legyen a segíteni akarás. Harmadsorban borzasztó kíváncsiság kell, s természetesen egy életfilozófia, ami nagyon hiányzik az emberből. Tudnom kell, ha gonosz, szemétláda alak vagyok, visszakapom a következő életemben. Ha tönkre eszem az alakomat, figyeljem meg, hogy legközelebb Etiópiában éhező gyerek leszek.

Kedves Ilcsi néni! Kívánjuk, hogy még sokáig élvezhessük mestersége „gyümölcseit", és köszönjük a beszélgetést!

LÁSZLÓ ERZSÉBET

Volt egyszer egy gálaest

Ma este a televízióban több szempontból kuriózumértékű műsort láthatnak: a VIII. Erzsébet-díjkiosztó gála közvetítését Szolnokról, a Szigligeti Színházból. Kuriózum, mert kulturális életünk jeles eseménye a *Speter Erzsébet* által nyolc évvel ezelőtt létrehozott alapítvány, a magyar Oscar díjkiosztója; kuriózum, mert ismét vidéken kerül sor a gálára, bizonyítva, hogy a díj az egész országé; végül az, mert elhangzott egy felkavaró bejelentés... De hiszen ezt már tudják, és erről majd később.

Milyen is Thália Tisza-parti otthona, kik vannak jelen és milyen a hangulat? A színház kicsi és szép, építészetileg különösen az. A meghívottak, Erzsébet asszony vendégei között jelen van kulturális életünk számos kiválósága, *dr. Czeizel Endre*, az alapítvány kuratóriumának elnöke, *Horváth Ádám*, a Magyar Televízió elnöke, *Görgey Gábor*, a tévé művészeti vezetője, *Hernádi Gyula* író, *Lőkös Zoltán* főszerkesztő, a kuratórium tagja, *Bodor Pál* publicista, *Tarján Tamás* irodalomtörténész, *Várhelyi György*, az Erzsébet-szobor alkotója, a korábbi Erzsébet-díjasok közül többen: *Benkő Gyula, Gyurkovics Tibor, Kállai Ferenc, Melis György, Peterdi Pál, Sas József, Spiró György*, ő a vendéglátó színház igazgatója.

Önök mindent látnak a tévében, így csak néhány villanásnyit, kedvcsinálóként a műsorhoz. Még az elején egy szép, fekete hajú lány, *Gregor Bernadett* olvassa fel édesapja, *Gregor József* operaénekes Amerikából írt levelét, melyben köszönti a gála résztvevőit és sajnálja, hogy nem lehet jelen, de épp a New York-i Metropolitanben énekel. Külön üdvözli Erzsébet asszonyt, és a végén kéri, ha visszamegy Amerikába, vigyen magával fokhagymát, mert anélkül csapnivaló a fasírt.

A ceremóniamesterek, *Moór Marianna, Torday Teri* és *Vasvári Csaba* finom eleganciával, kedves humorral konferálják fel a számokat és az idei Erzsébet-díjasokat, akiknek jeles személyiségek adják át a szobrocskát, no és a borítékot — tudják, fele forint, fele dollár.

Lám, „szorítóba" lép *Papp László* háromszoros olimpiai bajnok: Speter Erzsébet kívánságának megfelelően a kiemelkedő szellemi, vagyis a drámaíró kategóriában mindig egy kiemelkedő teljesítményű sportoló adja át a díjat a kitüntetettnek, ezúttal *Szabó Magdának*. A színpadon összeölelkezik a szellem és az erő. Remek ötlet, igazi speteres.

Valahol a műsor derekán Görgey Gábor — a gálaest kitűnő forgatókönyvének írója — kér egy kis türelmet és azzal kezdi, hogy az Erzsébet-díjról az elmúlt nyolc év alatt minden szépet és jót elmondtak már — és minden rosszat is. Aztán így folytatja: *„...Speter Erzsébet bonyolult sorsa úgy alakult, hogy életét egy gazdag amerikai üzletember özvegyeként élje. Békésen élvezhetné vagyona gyümölcseit, de ő úgy gondolta, hogy egy részét inkább a magyar művészvilágnak adja, Erzsébet-díj formájában, tisztes anyagi és erkölcsi megbecsülést kínálva... Ezt az ajándékot, melyet évről évre a művésztársadalomnak nyújt, és ezt a nagy országos társasjátékot, mellyel az igazi közönség igazi kedvenceit jutalmazza, ismét veszély fenyegeti. Gyülekeznek a sötét fellegek felette. Ezennel tehát felhívok mindenkit, aki a díjat szereti, fontosnak érzi és ezt a gálaműsort nézi: a legtiszteletreméltóbb magyar művészeti díjat semmiképpen ne hagyja elveszni!"*

Pereg tovább a műsor, Sas röppen a színpadra, mármint a József, hogy „magához vegye a szobrocskát" (tavaly ő nyert a humorista kategóriában) poénok és tenyerek csattannak, még önfeledt a kacagás, mindenki felejti bánatát.

Mindenki?...

Közeleg a finálé, pontosabban a legrangosabb, az életműdíj átadása, amit maga az alapító nyújt át az idei díjazottnak, a köztiszteletben álló dr. Czeizel Endre orvosgenetikusnak. Ha jól számolom, ő a 110. Erzsébet-díjas. Nem semmi, ugye? Meghatottan köszöni és szavait elnyomja a fergeteges taps. De valami még hátravan.

A záróbeszéd.

Ez mindig eseményszámba megy, az idei különösen. Speter Erzsébet döbbenetes hatású beszédben jelenti be, amit Önök már tudnak, de a lényegét megismételjük: *„Én, Speter Erzsébet az Egyesült Államokból nyolc évvel ezelőtt Magyarországra hoztam pénzem egy részét, hogy alapítványt, s annak kamataiból díjat létesítsek. Ennek biztosítására tartós szerződést kötöttem — vagyis házasságra léptem — a magyar állammal. Az állam nem bizonyult jó férjnek, nem bizonyult megbízható élettársnak. Ezért kénytelen vagyok bejelenteni: válok! Ez volt az utolsó díjkiosztó gálaest! Hölgyeim és uraim, viszontlátásra!"* A végén elcsuklik a hangja, meghajolva-meghatódva hátrál ki a színpadról. Borzongás fut végig a nézőtéren. A záró szám egy Tisza-menti fergeteges, de a táncra már — bocsássák meg a szereplők — alig figyelünk. Zavart csend üli meg a lelkeket. Valami eltörött, Valaki elment.

Ugye visszajön még?

Mert visszavárjuk!

SELESZT FERENC

A finálé: Speter Erzsébet jobbján Görgey Gábor, a gála forgatókönyvének írója, balján Kerényi Miklós Gábor, az est rendezője Fotó: Barna Sándor

Az idei Erzsébet-díjasok

Színésznő: ***Béres Ilona,*** színész: ***Kulka János,*** filmszínésznő: ***Básti Juli,*** filmszínész: ***Szakácsi Sándor,*** rádiós-tévés színésznő: ***Temessy Hédi,*** rádiós-tévés színész: ***Huszti Péter,*** operaénekesnő: ***Misura Zsuzsa,*** operaénekes: ***Molnár András,*** színműíró: ***Szabó Magda,*** rendező: ***Benedek Miklós,*** humorista: ***Maksa Zoltán,*** publicista: ***Molnár Gál Péter***. Szilvánia (a határon túli magyar művész, ezúttal erdélyi színésznő): ***Orosz Lujza,*** Életműdíjas: ***dr. Czeizel Endre*** orvosgenetikus.

Békési Galéria

Készenlét és kapcsolatkeresés

Egy nyarat töltöttem Kétegyházán. Így lehetőség nyílott arra, hogy Kalcsó József festőművésszel sokat beszélgessek a képzőművészek életéről, önmagáról. A festő Kétegyházán született 1952-ben. 1971-ben érettségizett Szegeden, a gépipari technikumban, majd az Iparművészeti Főiskolára jelentkezett és itt diplomázott 1979-ben, azóta tagja a Művészeti Alapnak. Mindig a grafika és a festészet felé vonzódott, iparművészettel a főiskola elvégzése óta nem foglalkozik. Kétegyházán él és dolgozik... Alapítója volt a kétegyházi képzőművészeti alkotótábornak és művészeti vezetője ma is. 1979 óta rendszeresen kiállít. Jó néhány munkája külföldi magángyűjteménybe, Németországba, Kanadába, Ausztriába, Svédországba, Japánba került.

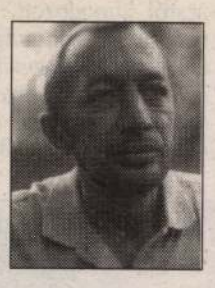

— Ki a példaképed a régi mesterek vagy a kortárs festők közül?

— Mindenkit kedvelek, aki fest, hiszen igen nehéz feladatra vagy életútra vállalkozott. A művészettörténetből igen sok művészt említhetnék, akiket kedvelek, de Michelangelo és Rembrandt zsenialitása igazán lenyűgöz. Nagy szeretettel gondolok vissza a mai napig főiskolai mestereimre, bár napi kapcsolataink nincsenek, sajnos.

— A főiskola elvégzése után mit csináltál, sikerült-e Kétegyházán, a megyében beilleszkednek az itteni közösségekbe? Számítottak-e a munkádra?

— Hat év pesti tartózkodás után, úgy érzem, ismét hazajöttem. A nyolcvanas években sok-sok megyei kiállításon szerepeltem, úgy érzem, elhitettem, hogy én tényleg festő vagyok. Kezdetben nem volt könnyű. A község kulturális életében olyan értelemben veszek részt, hogy 14 éve alapítottam barátaimmal és részben vezettem is a képzőművészeti tábort. Az eltelt 14 év elég hosszú volt, így az utóbbi két évet már együtt szerveztük. Mindenesetre annyit talán elértem, hogy néhány ember emlékében megmarad a falum, netán még az én nevem is...

— Többször észrevettem, beszéltünk is róla — még most is foglalkoztat a „semmi"?

— Valóban régóta izgat a „semmi", illetve ennek festményben való megjelenítése. Talán azért, hogy megmutathassam az embereknek a „bagatell" dolgokat, melyek mellett észrevétlenül elmennek. Nehéz feladat, hiszen ennek képileg izgalmasnak kell lennie. Régi tanítás, hogy a kevesebb gyakran több. Ha ezt elérném, akkor gondolkozhatnék azon, hogy hogyan tovább.

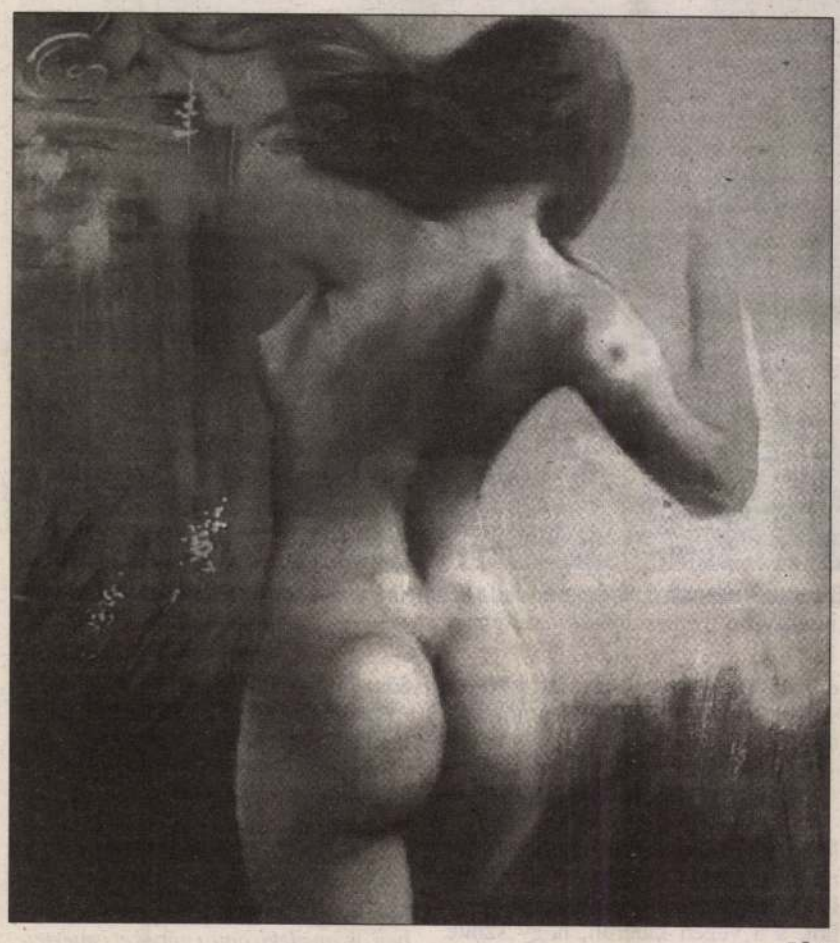

Akt

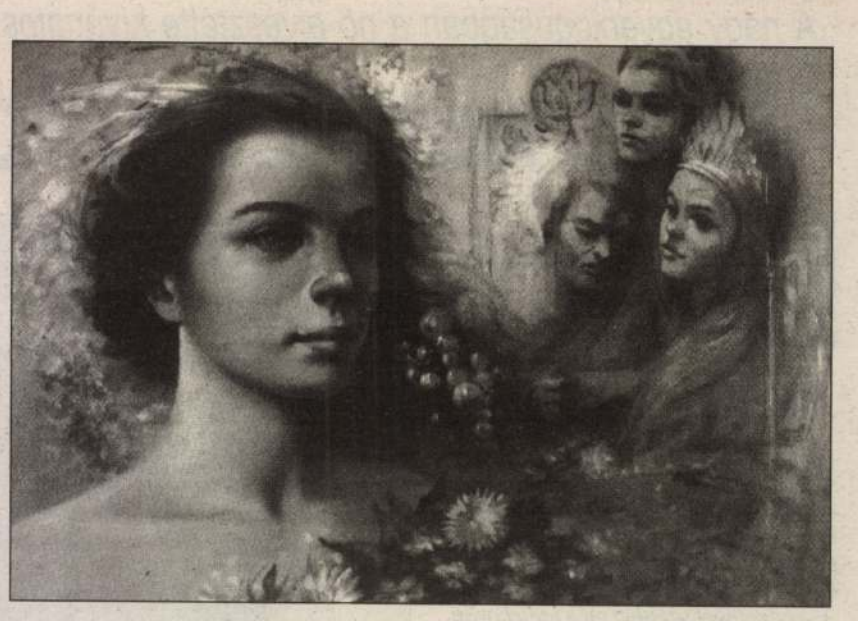

Születésnap

Beszélgetésünk közben besétál a kis Örs a műterembe, a festő kétéves kisfia, majd egy ecset társaságában magunkra hagy bennünket.

— Segített-e már képet festeni a kisfiú?

— Egyéves lehetett, amikor először sikerült „átrendeznie" a palettámat. Most már kétéves múlt, és erről a jó szokásáról lemondott. Legjobban annak örültem, amikor a szobája falát kezdte végigfirkálni.

— Mit jelent számodra a festés?

— A festés számomra készenlét és kapcsolatkeresés, lehetőség az örömszerzés tárgyiasítására. Mindenben az általánost keresem, de a részletek hűségével. Nem ihletre várva dolgozom, hanem azt várom, hogy munkaközben találjon meg az ihlet. A realizmusban hiszek, abban a realizmusban — mégha talán korszerűtlen is manapság —, mely az embert kiemeli a mindennapiságból, de nem feledteti el vele a valóság lényegét. Emiatt a forma keresése a legegyszerűbb és leghétköznapibb témán keresztül is titokkeresést jelent. A festményeimen a természeti szépnek megtalálására törekszem, ami tulajdonképpen nem más, mint ösztönös örömkeresés. Igen, vallom: örömkereső képfestő vagyok.

— Mi a legközelebbi terved, hol lesz kiállításod?

— Barátaimmal közösen készülök a szombathelyi kiállításra. Büszke vagyok és inspirál, hogy az első békési tábor óta tagja lehetek egy baráti társaságnak, ahol jól érzem magam. Közösek a céljaink, hasonló az érdeklődésünk. Barátságunk alapja az önzetlenség, egymás tisztelete, szeretete és úgy érzem, ez ma mindennél többet ér.

UNGVÁRI MIHÁLY

Játsszunk együtt!

1. Nevezzék meg azt a négy festőt, akik tagjai az említett baráti társaságnak!

2. 1995-ben hányadik alkalommal rendezik meg a kétegyházi képzőművészeti alkotótábort?

3. Kalcsó József „A festő önéletrajza málló vakolaton az utókornak" című festményén milyen felirat található?

A válaszokat postai levelezőlapon kérjük beküldeni 1994. november 25-éig. Címünk: Békési Galéria, Békés Megyei Hírlap Szerkesztősége, 5601 Békéscsaba, pf.: 111. A helyes megfejtők között egy képzőművészeti alkotást sorsolunk ki.

Kalcsó József festő

Babaléptek a műteremben

Egy csésze kávé Kétegyházán, Kalcsó József festőművész otthonában

Tűnt idők hosszan átbeszélgetett estéi, hol vagytok már? Amikor volt türelmünk egymáshoz. Amikor a kérdések nem maradtak a levegőben, hanem a „hogy vagy?" -ra megvártuk a feleletet is. Hónapok, évek futnak gyors egymásutánban, s még perceink sem maradnak arra, hogy felhívjuk a barátokat, régi ismerősöket. Egy évvel ezelőtt említettem Kalcsó József festőművésznek, elmennék, meglátogatnám őt és az új jövevényt, Örsöt. S lám, a babavizitre csak most került sor, amikor a „fiatalember" már az első lépéseket próbálgatja a műteremlakásban...

Hófehér itt minden. A konyhaszekrény és a szobaberendezés. Örs kiságyán a szőrme és persze a franciaágyon lévő is... Ízléses, szép kis otthona van Kalcsó Józsefnek és feleségének, Kata asszonynak.

— Mi történt, amióta nem találkoztunk?

— Húsvétkor azt hittem, már senkivel sem találkozom többé... — kezdi a festőművész, és hátradől a hintaszékben. Elmarad arcáról a megszokott mosoly. — Szívritmuszavarokkal szállított be a mentő a kórházba... Azt hiszem, az a két-három éves megállás nélküli hajtás nem tett jót a szervezetemnek.

— Hát muszáj volt hajtani?

— 1990-ben nősültem. '91-ben építkezni kezdtünk, '92-ben megszületett a fiam... most úgy tűnik, „padlót fogtunk."

— Ilyen sötét a kép?

— Nem vagyok jó passzban, rossz a hangulatom, s ilyenkor természetszerűleg nem úgy megy a munka, ahogyan kellene. A galériák nehéz helyzetben vannak. Először az ügynököket fizetik ki, s csak utána minket. A vevők elmaradnak a fizetési részletekkel, amin nem csodálkozom. Kétségbeesve kell látnom, hogy a megélhetés egyre nehezebb, az enyém is, hát még azoké, akiknek három, négy gyerekről kell gondoskodniuk. Hittem abban, hogy csak a hivatásomnak élhetek. Mostanra eljutottunk odáig; azon kell gondolkodnom, hogy valami mást is kénytelen vagyok vállalni. Díszletet festeni vagy tanítani...

— Nem hittem, hogy anyagi gondjai vannak. Hiszen Svájcban, Németországban több helyre is hívták kiállításokra. Talán nem veszik a képeit?

— Nem erről van szó, de ez az irány hosszadalmas. Ki kell várni, hogy beérjen, s addig is élnünk kell. Borzasztó szegénységet látok magunk körül. Nem pártoskodni kellene már ebben az országban, s milliókat költeni arra, hogy tízfős „nevesincs" pártok alakuljanak. Óriási baklövés volt, hogy három évvel ezelőtt nem a gazdaságot próbálták útjára indítani, hanem mindenféle piszlicsáré ügyeket vettek elő...

— A művészek — általában — nem politizálnak. Látom, rákényszerül, hiszen nagyon keserűek a gondolatai.

— Keserű vagyok, napi 14 órát dolgozom most is, holott az orvos „megálljt" parancsolt. Persze vannak azért apró örömeim, hiszen ez a legszebb szakma, amit csinálhatok. Csakhogy mostanában inkább a piacra festek. Ha az ember a szakmai tisztességet tartja szem előtt, esélye van arra, hogy képeivel örömet szerez, és azok tíz-húsz éven át élnek valahol, valakiknek a lakásában. Ennyi az egész, s ez nem kevés!

— Térjünk rá a kis jövevényre. Emlékszem, annak idején tiltakozott, hogy egy bébi betörjön az életébe...

Kérdésem végig sem mondom, egyórás beszélgetésünk ezen pontján Kalcsó József először mosolyogja el magát.

— Hóbortos a pasas! Valami csodás kis fickó. Lassan már megszokom, hogy közel egy éve megállás nélkül sír. Bár mostanában, amióta elindult, ritkábban törik el a mécses. Önállósította magát, s ki-be sétál a műteremben. Tudja, magányos műfaj a miénk. Nem kellenek a kullancsok, de hát őurasága rám töri a műteremajtót, ezzel már el is terelte a figyelmemet a munkáról. Lesem, hova huppan le, melyik festékbe esik... Az igazság, hogy pici még. Nem igazán van türelmem vele hosszabb időt tölteni. De az, hogy meghatározta és megváltoztatta az életemet, tagadhatatlan.

Kata asszony féltően öleli magához a csöpp Örsöt. Ellátja, aztán fotóskollegámmal asztalhoz invitál. Pár perc alatt, amíg nem a férjével és a fiával foglalkozunk, elmondja, hogy haragszik. Azért, mert a férje a kelleténél többet dolgozik, pedig vigyáznia kellene magára. Hiszen itt van ő, aki szereti, s itt van Örs, akit fel kell nevelni... S egyáltalán, ki tudja, mi vár még rájuk? Olyan jó lenne már békében, szeretetben, nyugodtan élni...

BÉLA VALI

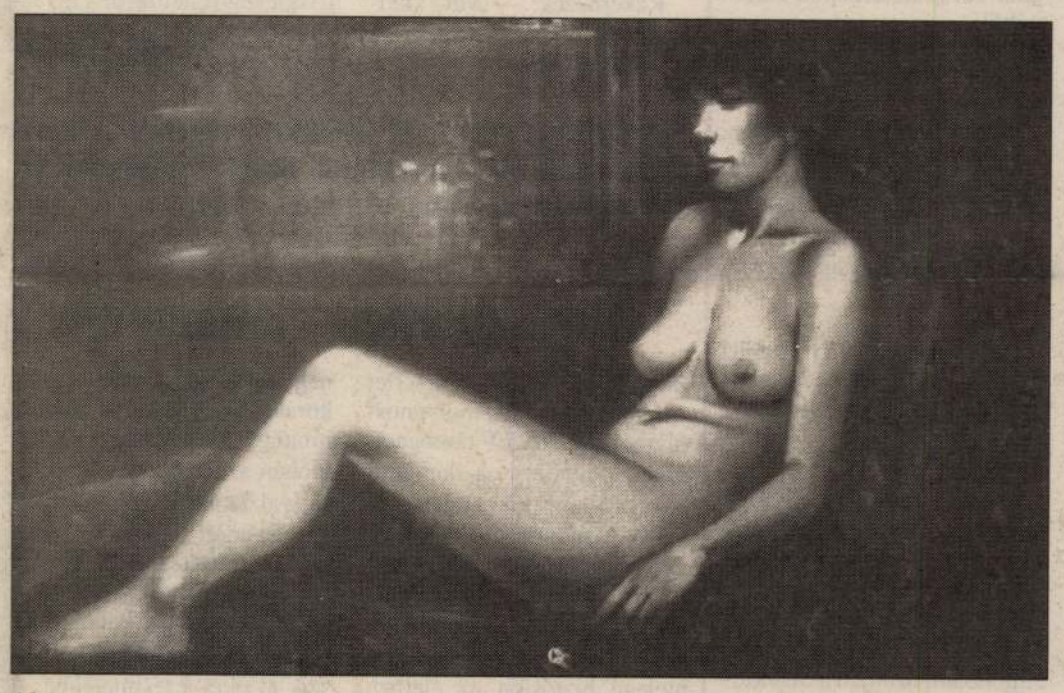

Akt

„Őurasága rám töri a műteremajtót"

„Kórházba szállítottak"

Hát akt

Nem pártoskodni kellene már ebben az országban

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

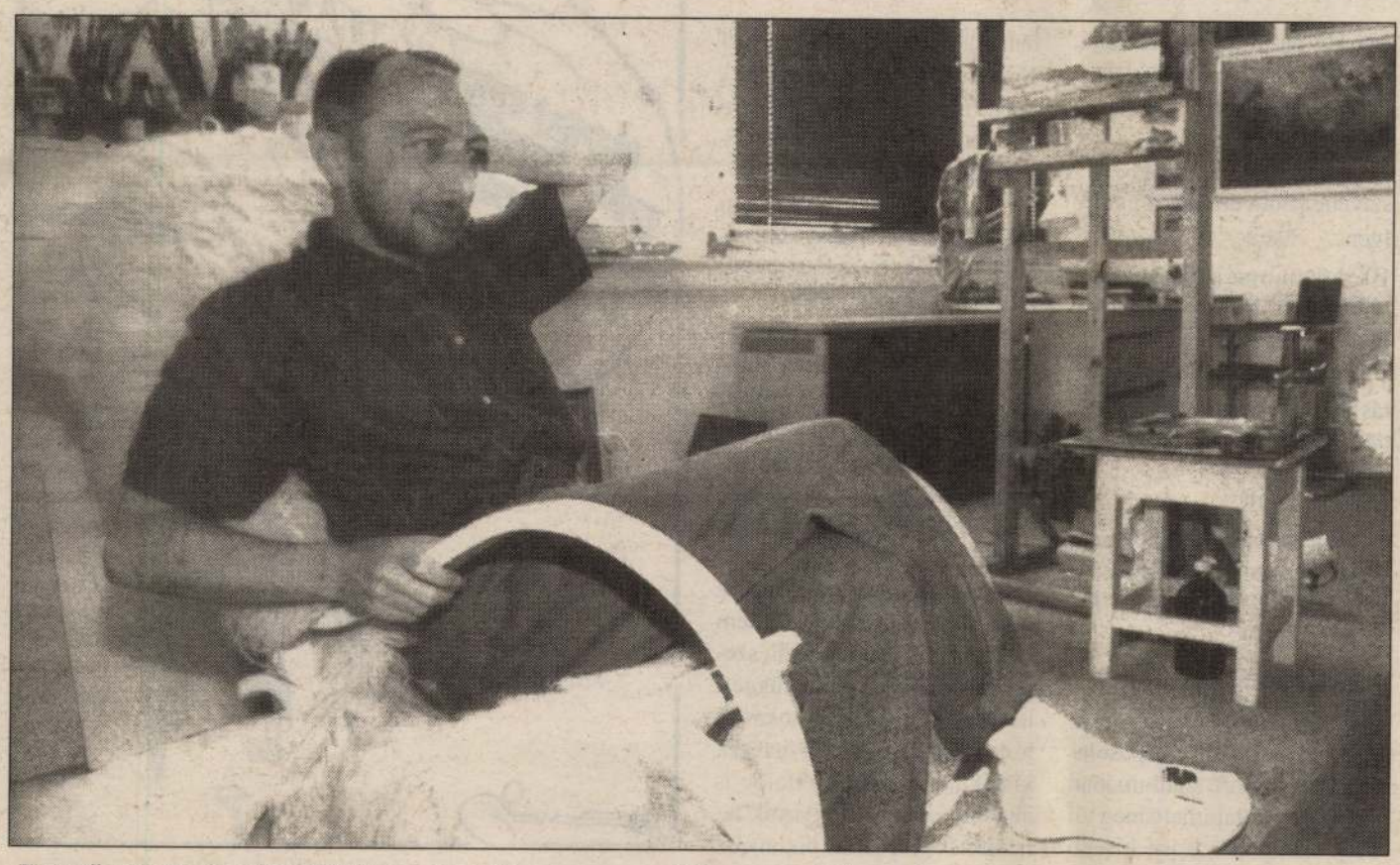

„Keserű vagyok, napi 14 órát dolgozom, pedig az orvos megálljt parancsolt"

Gajádcs Tímeának!
Nagyon sok boldogságot kívánunk 10. születésnapod alkalmából:

ANYA, MACI, ANI, GAJDÁCS MAMÁÉK ÉS MAMA

✳

Iminek Sarkadkeresztúrra
Ballagásod alkalmából szeretettel köszöntünk, s kívánjuk neked, hogy életed továbbra is sikeres és boldog legyen!

ESZTI, ANIKÓ, CSABA

✳

Tamás!
Nem tudom, miért kerül, megkérdezni pedig nem akarom. Jó lenne egy olyan beszélgetés, mint a februári. Ön akkor így búcsúzott tőlem: „Tudom, még sok mondanivalód van. Szólj és kijelölünk egy újabb időpontot...” Szóltam. Rideg volt és elutasító. Azóta szándékosan kerüli a tekintetemet. Szeretném tudni az okot. Ha szóban nem bírja elmondani, üzenjen a Szívküldiben!
Várom válaszát

ÉVA

✳

Kornélnak Medgyesbodzásra
Kár, hogy ritkán találkozunk! Szeretnélek jobban megismerni! Tetszel nekem! Várlak a diszkóban!

FEKETE HAJÚ LÁNY

✳

Drága Muszka!
17. születésnapod, valamint ballagásod alkalmából sok sikert és boldogulást kíván

ZOLI, ANYA ÉS APA

✳

Gabi!
Találkozni szeretnék veled! Tudod, hogy neked szól!

EGY BARÁT

✳

Medgyesre!
Sokat gondolok Rád!
Boldog vagyok
ha láthatlak!
És mégis,
amikor találkozunk
szinte azonnal
el szeretnék tűnni!
Sajnálom, hogy
akkor régen
nem jöttem rá arra
Te voltál az Aki...
Talán még nem késő,
de lehet, hogy igen...

„EGY LÁNY”
—87—

✳

Keresem azt a barna hajú lányt, aki május 29-én 8—9 óra között piros rövid pólóban és rövidnadrágban a gyulai tejporboltban volt az édesanyjával, 700 forint körül fizettek. Én a hátad mögött voltam. Ha még nincs barátod, akkor várlak minden szombaton 9 és 10 óra között!

„NEM TUDLAK ELFELEJTENI”

Oroszlán!
Olvastam üzeneted, szeretnélek megismerni. Annyiszor üzengettünk egymásnak, hogy vajon a sok halacska közül te vagy az, akit én megismertem két évvel ezelőtt februárban? Sem a telefonszámodat, sem a címedet — amit már többször kértem — nem tudom, légy szíves, írd meg, hogy tudjam, kiről van szó.

HALACSKA

Kedvesem, Aranyhalam!
Jól feladtad a leckét, fogalmam sincs, mivel bántottalak meg. Nem akartam. Szükségem van rád lelkileg, testileg, barátilag. Csak a régi telefonszámot tudom. Keress meg otthon vagy a piacon reggel 8 körül. Nagyon várlak!

AKI MÉG MINDIG NEM AKAR ÖRÖKBE FOGADNI, CSAK SZERETNI

Gyermeki locsogások!

Történetem visszanyúlik kisebbik gyermekem — Attila — körülbelül 4 éves korára.

Esős, hideg őszi idő volt. Attila térül-fordul, de nem találja helyét. Egyszer csak megszólal:

— Anyuka! Ebben a házban egy léleket nem lehet venni.

Rákérdezek: — Mit, kisfiam?

— Lé-le-ket! Levegőt! — hangzik az arrogáns válasz. Most, hogy e sorokat írom, fellapozom az értelmező kéziszótárt. Többek között ezt olvasom: lélek: „...valaminek éltető eleme, legfontosabb tagja, része...”

Milyen jól tudta már akkor is az én kisfiam, hogy a tiszta, friss levegő éltető erő! Vigyázzunk rá!

LASZLI JÁNOSNÉ, GÁDOROS

✳

Továbbra is várjuk olvasóink történeteit. A borítékra írják rá: Gyereklocsi. Szerkesztőségünk címe: 5600 Békéscsaba, Munkácsy u. 4.

Koraszülöttek életmentése

Bogotában különös kísérlet eredményét hozták nyilvánosságra. Az UNICEF támogatásával, utánozva a kenguru anyákat, akik kis újszülötteiket a zsebükben hordják tovább, a koraszülött csecsemőket az édesanyjuk testén tartják. Nem teszik őket inkubátorba, hanem az édesanya testmelege biztosítja az életben maradásukat.

A bogotai kórházban naponta harminc, évente 12 000 csecsemő születik. A szülők nagy része igen szegény, így a koraszülések száma magas, mintegy 17 százalék. De az időben születettek is igen kis súllyal látják meg a napvilágot. Ez adott alapot az új módszer kikísérletezésére. Az első napokban természetesen inkubátorban vannak a babák, csak a fejlődés beindulása után teszik át őket a testmelegbe. A szoptatás is könnyebb így. A tapasztalat azt mutatja, hogy a babák naponta húsz grammot híznak.

MacGyver és a kés

A MacGyver című kalandos sorozat elsősorban az ifjúságot vonzza a képernyők elé. Igaz, nincsenek benne bámulatra méltó szuperkocsik, csak öreg dzsipek és kimustrált teherautók. A konfliktusokat sem gyilkos fegyverekkel, hanem főleg intelligenciával és egy kis fantáziával oldják meg.

Olykor egy csodálatos svájci késsel, amely valamennyi epizódban jelentős szerepet kap. Segítségével köteleket lehet elvágni, csavarokat lehet eltávolítani és bombákat tudnak hatástalanítani. Még életet is menthet e sokoldalú szerszám. A valóságban is kapható svájci, úgynevezett katonai késeket 1890-től gyártják.

A MacGyver főszereplője, az amerikai Richard Dean Anderson számára ugyanazt jelenti a Swiss Army márkájú kés, mint amit a kard Szent Mártonnak vagy Szent Györgynek. Stephen Dowing, a MacGyver sorozat producere szerint a zsebkés mindent megtestesít, amire egy sorozat hősének szüksége van. „A televízió erőteljes jelképeket kíván, gyakran nem is valódi fegyvereket. Ez a felismerés adta az ötletet, hogy a főhős igazságosztó fegyverül egy svájci zsebkést használjon.”

Természetesen a film és a televízió hatására működő üzletágak itt sem maradtak lépéshátrányban. Ma már az eredeti tiszti kések mellett Svájcban gyártanak úgynevezett MacGyver-késeket is. Mint minden sikeres filmhez, sorozathoz kötődő üzlet, ez is bombajónak bizonyul.

Asszonysors

Lenézett szerep – Születés előtti diszkriminálás – Potenciális áldozatok

Cicciolina férjével, állapotosan. Azóta megszületett kisfia

Egyszerű emberek és elismert bölcsek számtalanszor elmondták, leírták: a nő legfőbb küldetése, hogy anya legyen. Unos-untalan hallgathatjuk a nők — akik már anyák vagy leendő anyák — mennyire csodálják őket, mennyire becsülik és tisztelik. Csakhogy az évnek 365-ször ennyi napja van. Ráadásul az anyák sosem mennek szabadságra, s anyának lenni napi 24 órás feladat.

Kár lenne most felhánytorgatni az asszonyok minden bújját-baját: ők már azért is hálásak, ha évente egyszer-kétszer elismerik, hogy amit tesznek, az nem kevés. De mérhetetlenül sok az, amit el kell szenvedniük, főleg a világ egyes részein.

A nők lényeges szerepet játszanak többek között családjuk egészsége, de az egész társadalom java szempontjából is. Ennek ellenére a világ legtöbb országában semmibe veszik ezt a szerepet, szinte semmit sem tesznek a nők helyzetének javítására. A nőket sok helyütt kulturális, vallási vagy anyagi okokból diszkriminálják, minek következtében orvosi ellátásuk is lényegesen rosszabb, mint a férfiaké. Ráadásul tanulási lehetőségeik minimálisak, munkafeltételeik pedig összehasonlíthatatlanul nehezebbek. Ennek közvetlen következménye a magas gyermek- és anyahalandóság. Szülésben évente 500 ezer nő hal meg, de más, egyébként elkerülhető vagy gyógyítható betegségek is szedik áldozataikat.

Mindezt akár törvényszerűnek is mondhatjuk, ha tudatosítjuk: egyes országokban a nőket már csecsemőkorukban, sőt születésük előtt diszkriminálják. Nemcsak a fejlődő országokban, hanem a világon szinte mindenütt a csecsemők között előnyben részesítik a kisfiúkat a kislányokkal szemben. Például az indiai Bombayben a magzat nemének meghatározását követő 8000 művi abortusz áldozatai közül 7999 leendő kislány volt! Adatok bizonyítják, hogy a fejlődő országokban, ahol a szoptatás a gyermek egészsége megőrzésének, élete megmentésének meghatározó tényezője, a kisfiúkat három hónappal tovább szoptatják, mint a kislányokat. A szülők inkább csak a beteg fiúkat viszik orvoshoz vagy kórházba, az ő egészségük érdekében vállalják az anyagi áldozatokat. Egy konkrét példa a WHO jelentéséből: Pakisztánban az ugyanazzal a kórismével kórházi kezelésben részesült gyermekek 75 százaléka fiú, s csupán 25 százaléka lány. Afrikában, Ázsiában, Latin-Amerikában a statisztikák tanúsága szerint sokkal több lány hal meg az ötéves életkor elérése előtt, mint fiú.

Sajátos gond a fejlődő országokban a lányok korai férjhezadása, korai teherbeesése. Csakhogy minél fiatalabb az anya, annál magasabb a gyermek- és anyahalandóság aránya. A túl fiatalon kezdett nemi élet következménye a meddőség, márpedig számos országban a meddő nőket kiközösítik, ugyanúgy a nemi betegeket is — bár ezek a betegségek a fejlett országokban könnyűszerrel gyógyíthatók.

Nők a szenvedő alanyai a férfiak erőszakoskodásának is. Például a Peruban ismertté vált minden súlyos, erőszakos cselekmény 70 százalékát nők ellen követik el. Hogy a thaiföldi Bangkokban minden második asszonyt rendszeresen veri a férje — ezen talán nem is döbbenünk meg. Azon már sokkal inkább, hogy az Egyesült Államokban minden 15. másodpercben megütnek egy nőt. A WHO pontos statisztikai adata: világszerte négy asszony hal bele naponta a férjétől elszenvedett erőszak során szerzett sérüléseibe.

Milyen érzések fűzik partneréhez?

1. Hajlandó elmenni a moziból, ha partnerének Nem tetszik a film?
Igen Nem

2. Hajlandó kedvesét ápolni, ha gyengélkedik, beteg?
Igen Nem

3. Hajlandó lenne lemondani egy külföldi utazásról azért, hogy együtt tölthesse a szabadságát partnerével?
Igen Nem

4. Nem érzi magát jól, azonban partnere közös programot ajánl. Elmegy?
Igen Nem

5. Kölcsönadna nagyobb összeget szerelmének?
Igen Nem

6. Egyetért partnere politikai nézeteivel vagy inkább mások nézeteit támogatja?
Igen Nem

7. Filmekről, irodalomról, képzőművészetről hasonlóak a nézeteik?
Igen Nem

8. Ha partnere úgy kívánja, hajlandó megváltoztatni frizuráját, öltözködését?
Igen Nem

9. Neki tudná ajándékozni a szívéhez nőtt, értékes dolgait?
Igen Nem

10. Megmosná a fogát partnere fogkeféjével?
Igen Nem

11. Kellemes színházlátogatás helyett zúgolódás nélkül partnere anyjával töltené az estét?
Igen Nem

12. Ha partnere azt kívánná, hajlandó lenne megszakítani kapcsolatait régi jó barátaival?
Igen Nem

Értékelés:

Ha az *első négy kérdésre* Igen-nel válaszolt, kapcsolatuk még a flört stádiumában van és Nem állapítható meg túl mély szimpátia. Kész kisebb „áldozatokra”, mindez azonban csak formális dolog, mivel Nem korlátozza szabadságát.

Ha az *első nyolc kérdésre* Igen-nel válaszolt, partneréhez már mélyebb érzések kötik. Érte hajlandó lemondani sok mindenről. Tudat alatt alkalmazkodik hozzá és egyre jobban hatalmába kerül.

Ha Igennel válaszolt a *9—12. kérdésekre,* érzései kiálltak jóformán minden próbát. Partnerében nem lát semmilyen fizikai vagy pszichikai kivetnivalót. Ha érzései viszonzásra találnak, igazán boldog lehet.

Ha a *kérdések többségére* Nem-mel válaszolt, szó sem lehet mélyebb érzésekről, szerelemről. Túlságosan független és erősen kötődik szokásaihoz. Persze a mélyebb érzések kialakulását sok más dolog is akadályozhatja. Hogy mik lehetnek ezek, arra bizonyára magától is rájön.

Légi sztrájk

GÖRGÉNYI TAMÁS

(1944, Békés)
Cím: 5630, Békés, Csabai u. 35/1.
Telefon: 06-66-341-523

A Magyar Képzőművészeti Főiskolán végzett. A MAOE Festő Szakosztályának tagja. 1969 óta rendszeresen kiállít az Alföldi Tárlatokon. Külföldi csoportos kiállításokon is részt vett (Ausztria).

Vízparton	akvarell, papír, 47x33 cm
Miskei öreg fűzfák	akvarell, papír, 46,5x30 cm
Szeptember végi délután	**akvarell, papír, 47x33 cm**

KALCSÓ JÓZSEF

(1952, Kétegyháza)
Cím: 5741, Kétegyháza, Gyulai u. 13.
Telefon: 06-66-380-313

A Magyar Iparművészeti Főiskolán végzett 1979-ben. Egyéni kiállításai Budapesten, Békéscsabán és Gyulán voltak. Munkáival szerepelt külföldi csoportos kiállításokon is (Ausztria, Németország, Svájc).

Jack Kerouac emléke **olaj, farost, 70x50 cm**

MDK

Kalderter Tamás épitőmester

Hübner E.dr: A ceglédi róm. kat. egyház rövid története. Cegléd, 1900.

Kaldevay

festő és szobrász

Petrides Janus után
mint festő munkadott
a Zsolnay-gyárban
A helyi humoros lapban
karikaturái jelentek
meg. Tőle a városháza
nagytermében Kardoss
Kálmán beigzatása
e. képe.

Nikelszky Géza

Pécsi képzőművészek
Baranyai Magyarság

1922. máj. 25.

Kaldevey

festő

Pécs főtere 1889-
ben c. festménye
a pécsi városi mu-
zeumban.

Pécs szab. kir. város
„Majorossy Imre
Muzeumának 1939-
40. évi értesítője.
[Pécs, 1940] 92. l.

VASÁRNAP
24
Kat. Bertalan aps.
Prot. Bertalan
Új-g. Eutik

N. k. 4.51, ny. 18.41.

HÉTFŐ
25
Kat. Lajos kir.
Prot. Lajos
Új-g. Bertalan

KEDD
26
Kat. Sámuel
Prot. Izsó
Új-g. Natália

SZERDA
27

Kaldewey

festő Pécs

lárd

Pécs muzét

1941. 97. l

KALDEWEY KELEMEN

ROMVÁRY FERENC: A pécsi "Vasváry-ház" története. = Janus Pannonius Múzeum Évkönyve 34. 1990

247-248.p.-p. 28o.p.

-művei

n. Edényein a népművészet,
zekas-technika hatása a be-
s. Ez a díszítés a tojások hí-
ikájához hasonlít.

Margit művészete a felsza-
után teljesedik ki igazán a
dagságában. A felszabadulás
kiállítását 1948-ban ren-
ényes Adolf teremben, majd
a Nemzeti Szalonban, gyűj-
kiállításán láthattuk műveit.
művészi formanyelve már tel-
kult. Eddigi tanultsága, mű-
lményei gazdagon szintetizá-
a népművészet ösztönzésé-
korábbi alkotásai között alig
drámai jellegű, a felszabadu-
készült *Sirató asszonyok* c.
an éppen a fájdalom, a drá-
ominál. A magyar falu iránti
sének eredményeiről tanús-
moros korongolt figurái, me-
falusi élet apró mozzanatait,
t meséli el vidám elbeszélő
Nemcsak művészete teljese-
ematikája határolódik körül,
művészi kifejezőeszközei is
sekké válnak. Művészetében
hangvétel is megnyilatkozik.
ég falusi életének kispolgá-
zza ki ötletes, szellemes al-
n.

ein különböző technikák és
megoldások váltakoznak.
a dekorativitásra törekszik,
stilizálás, a mintázás szaba-
kötöttebb megoldásai fog-
k. Figuráinak logikai, tema-
ése a művészi kifejezés vál-
rmáinak alkalmazásával jön
agyományos kerámia-máz-
elhasználásától is nem egy-
kellett elktekintenie, hogy
inak változatosságot köl-

Karátson Gábor
Hármaskép

Leonardo, Grünewald, Vajda Lajos
(Magvető, 1975)

Lehet-e, érdemes-e a múlt mestereit emberközelbe hozni? Ki lehet-e bogozni műveik alapján azt a világot, mondhatjuk így: teljességet, amit ma is bámulattal szemlélünk? Érdemes-e erre *ma* vállalkozni, amikor a nagy gondolatokat kikezdő kétely – mit tagadjuk – erősebb a bizonyosságnál, s amikor a művészet halálát befejezett ténynek *illik* tekinteni? A kérdés megfogalmazása sejteti a választ, a feltétlen igent. Ez a szerző válasza, aki könyve elején nyíltan bevallja, hogy a „kétely időszakai" őt sem hagyták érintetlenül, s aki, mint könyve mutatja, ugyancsak megküzd a bizonyosságért. Az olvasóra hárul ezek után a vonzó és izgalmas feladat, hogy őt a meggyőzés útjain végigkövesse.

Legfeljebb még egy hirtelenében támadt bizonytalanságot kell leküzdenünk, mielőtt kalauzolása mellett útra indulunk. Arra gondolunk, lehet-e érdemeset, mához szólót mondani erről a három, egymástól távol álló művészről, akit a szakma, sőt a közönség szűkebb és értőbb köreiben csendes halhatatlanság övez. Karátson Gábor bevallottan nem a művészettörténész lezárt tényekkel dolgozó módszerével közeledik mestereihez (így nevezi mindhármójukat), hanem személyes vonzalmainak enged. Tegyük hozzá:

va lát
veikb
nyegl
a mű
megh
si, az
készt
ve me
erő (i
az elő
körül.
külső
szerke
szűk h
maké
néhán
forma
ségei
hausb
Pedag
foglall
a kiva
Henri
legúja
Huygh
elemz
Györg
majd t

Kará
zésnek
lőjét L
közül
a *Szen*

MDK

Kaldewey Kelemen, osztrák szárm. festő

A Zsolnay kerámia. Janus Pannonius Muz. Pécs 1966.

Kaldewey Kelemen

Multnáradi festő. Műveivannak a pécsi Múzeumban

Romváry Ferenc: Multnáradi festmények a pécsi Múzeumban

Felenkor 1967 7-8 n. 734 old.

Kaldewey Kelemen, festő

A múlt században a pécsi Zsolnay gyárban dolgozott. Nyomait már alig találjuk. 219.old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.1967.Pécs,1968

meg-
szedte
ydara-
engé-
k igen
nt egy
bronz-
ozsdá-
hely-
tál fő-
enge-
i. Az
n bar-
onyult
ak je-
alai a
nem
rfenék
bb és
meg,
végei

melléklet nem volt.

A III. számú sír az elsőtől 7·30
esik. A benne talált edények 225
lyen érintetlen helyzetben voltak. Az
ban elporladozott és több darabra
zett tál diszített fülű, feketére fü
bögrét és csirkecsontokat tartalmazott.
munkájú kis bögre is elporladozott,
legnagyobb óvatosság mellett is csak
része volt darabokra törve kiemelhető.
anyaga sápadt téglaszínű, külseje
fényezett. A csirkecsontok nem porl
a mit pedig szakemberek hinni nem
A szegycsont (sternum) és a kulcscso
sarkantyú) tökéletesen ép állapotban
tak meg. A tál mellől balról sértetle
rült kivenni egy szilkét.

A II. sz. sírtól 2·50 m. távolságr
ték fel a IV. sz. sírt. A felszin alat
mély sírban a fejjel északnak, lábba
fekvő csontváz kissé jobboldalán fel
cza nyugat felé volt irányítva. A
hosszú koponyának legnagyobb hos

ötelékéhez tartozó Tikos-tanyától ke-
ír száz lépésnyi távolságban most
zentmihály-polgári kőút és a tanya
téglavető melletti gödörből, vala-
úttestből számos kőkorszaki edény-
és honfoglaláskörüli időből származó
ésűnek tartott bronztárgy került nap-
melyeket Horváth József uradalmi
ó a munkásoktól összeszedett és ér-
dr. Jósa A. igazgatót, hogy azokat
m részére felajánlja. Dr. Jósa A. és
segédőr június 17-én a helyszinén
vén, megtudták, hogy a tárgyak
az úttestből, továbbá az útmelletti
gletes gödörből kerültek ki, mely ekkor
éles, 20 m. hosszú és 4 m. mély volt.
mélyén, honnan az útépítéshez hordták
let, Horváth tiszttartó szerint még
lyan régen halom volt, de azt több
hordták s lassanként elszántották.
lott földből csontvázak mellől szed-
a munkások a bronztárgyakat, míg
cserépedények töredékei az úttest-

ítélve, meg a munkások bemondásai után, megállapítható volt, hogy a halántékon, a fülön, nyakon, karon és ujjakon voltak a fémtárgyak a földben. A csontvázak mellett a legtypikusabb kőkori cserépedény-töredékeket, obszidián- és kovakéseket találták.

Nem rendelkezhetvén a munkásokkal, dr. Jósa A. igazgató Dutkay kanonok-dékántól, a gazdasági ügyek vezetőjétől két-három munkás kirendelését kérte sürgönyileg, hogy néhány csontvázat gondosan feltárva, a tapasztalt észleletek feljegyzésével emelhessenek ki. Azonban kétnapi várakozásnak az lett az eredménye, hogy a további ásatást Dutkay betiltotta.

A kikerült tárgyak 27 cserép, 24 bronz, 1 kovakés, 2 koponya, 16 obszidián- és kovaszilánk.

Ez őstelepből számos cserép- és fémtárgy, érem stb. került dr. Burián Tamás tiszapolgári ügyvéd birtokába.

2. *Kállói ásatás.* Nagykálló község előljárósága július 20-án egy rézsisakot küldött

M.D.K.

Kaldewey Kelemen

1882 körül ,mint kerámia festőművész dolgozott. Nagyrészt téglalap alakú tálain mozgalmas középkori harci jeleneteket ábrázolt kobaltkék rajzban

Háry Éva:Festőművészek a Zsolnay kerámiagyárban. 294.o.

A Janus Pannonius Máz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

Р.Ф.К.

M.D.K.

Kaldewey Kelemen:Tál csatajelenettel,1882.
Fekete repr.296.o. 3.kép.

Hárs Éva:Festőművészek a Zsolnay kerámiagyárban.
296.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

MDK

Kaldewey Kelemen

Y a Zsolnay gyár néhány jelzett tálja és aranyperemes képe alapján őt kell sejtenünk a csataképek, középkori várostromok, delnők és lovagok világából meritett témák "ismeretlen" szerzője mögött.

1882-ben került Pécsre, ahol utóbb mint festő müködött haláláig.

27.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Kaldewey Kelemen MIK

festő művész, tervező

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1881-1884.

66.o.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Kaldewey Kelemen, festöm.

nagyon tevékeny munkatárs, de korán került a pécsi temetöbe. A mintázásban utóda Petrides János váltotta fel.

Nikelszky Géza:A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi. Pécs. 1948.nov.16.

MDK

Kaldewey Kelemen, festöm.,tervezö

1881-töl
a Zsolnay gyárban dolgozott kb 30 évig.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivitel
Pécs.1949 1949. ápr.12.

Kaldewey

MAGYAR MÜVÉSZET
1928. 380

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

KALDEWEY *Kelemen*, festő, 1882-
tól évekig mint tervező dolgozott a
pécsi Zsolnay-gyárban. Utóbb Pécsett
mint festő működött. Művei közül
említésreméltók a Kardos Kálmán fő-
ispán hidasdi otthonát s ünnepélyes
főispáni beiktatását ábrázoló képek.

E. G. I. 520. 1

Kereskedelemügyi minisztérium

VII. 169

Kaldewy Kelemen

festő és rajzoló

Pécs

l.

Várady Barnaya

I. 445. l.

Révay családi czim
nem medve, h
E szerint az

1882.-tól

Kaldewey Kelemen, festő ~~és rajzoló~~. A pécsi Zsolnay-féle majolika gyárban mint kerező dolgozott ~~hosszabb~~ évekig ideig. Utóbb otthagyta állását és Pécsett mint festő működött. ~~Kapai~~ Művei közül említésre méltók a Kardos Kálmán főispán hidasdi otthonát s ünnepélyes főispáni beiktatását ábrázoló képek. Az 1880-as évek vége felé sorvadásba esett s Pécsett halt meg.

Várady Ferencz: Baranya multja és jelenje. I. k. Pécs, 1896. 445. l.

Kaldeway Kelemen

terve,porcelánfajansz tál

Zsolnay Teréz,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974

Kaldewey Kelemen, [festő, kerámikus]

Ostrák származám. Pécs kerülésétől - 1882-1/4 től haláláig mint a Zsolnay-gyár festője működött. - Több alakos, mozgalmas kompozíciókat festett tálaira. Harci jeleneteket, lovas csatákat, vár-ostromokat.

— : A pécsi Képzőművészet kistükre (5.)

475-478.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Kákonyi Csilla

1940. május 28–án született Radnóton (Maros megye). Képzőművészeti tanulmányait a marosvásárhelyi Művészeti Középiskolában és a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végezte. • 1966–tól állít ki. Bukarest (1970) mellett több erdélyi városban: Szatmárnémeti (1971), Kolozsvár (1981, 1986), Marosvásárhely (1983), — valamint Németországban (Iserlohn 1988) és az Egyesült Államokban (Pittsburg, Philadeplhia, Washington 1989) vett részt csoportos kiállításokon. A Tizenkét Erdélyi Képzőművész Kiállítása Budapest, Debrecen, Szarvas (1992), Nyíregyháza (1993). • Egyéni tárlatai: Szováta (1974), Marosvásárhely (1978, 1984), Székelykeresztúr (1989), Budapest (1990), Bécs (1990).

Address:
4300 Tirgu Mures /Marosvásárhely,
Str. Dózsa György nr. 55
Tel.:0954—37445, Romania

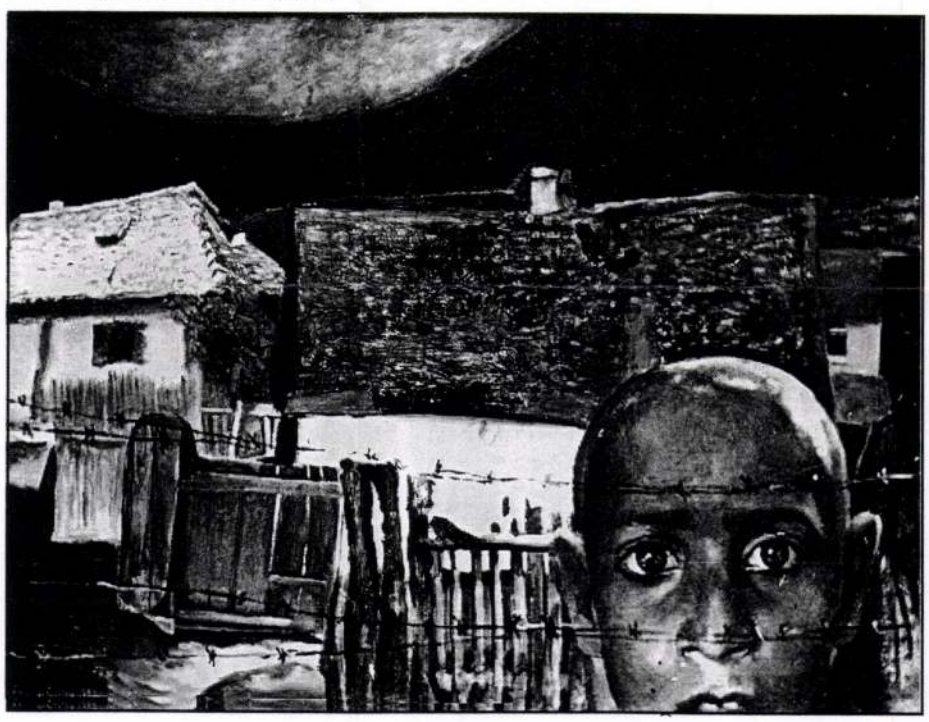

Kákonyi Csilla: Világtól elzártan, olaj, P.F.L. 50x70 cm.

KÁKONYI CSILLA

Hunyadi László

1933. november 16-án született Küküllődombon (Maros megye). 1959-ben végezte a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolát. 1958-tól állít ki. Csoportkiállításokon való szereplés mellett egyéni kiállításokat is rendezett (Csíkszereda, Kolozsvár, valamint Jablonec). Részt vett hazai és külföldi (Lengyelország) szobrászati alkotótáborokban.

Kiállított munkái:

1. ***Avasi Madonna.*** *Dombormű, bronz. 61 × 52 cm.*
   A művész tulajdona.

KÁKONYI CSILLA

Kákonyi Csilla

1940. május 18-án született Radnóton. Képzőművészeti tanulmányait a marosvásárhelyi művészeti középiskolában és a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1966-tól állít ki. Bukarest mellett több erdélyi városban, valamint Nyugat-Németországban és az Egyesült Államokban vett részt csoportos kiállításokon. Egyéni tárlatai: Szováta (1974), Marosvásárhely (1978, 1984), Budapest (1990), Bécs (1990).

Kiállított munkái:

1. ***Emlék.*** *Olaj, vászon. 80×100 cm. A művész tulajdona.*
2. ***Elhagyottak.*** *Olaj, vászon, 70×80 cm. A művész tulajdona.*
3. ***A keresztrefeszített.*** *Olaj, vászon. 110×120 cm. A művész tulajdona.*
4. ***Kiáltás.*** *Olaj, vászon. 110×120 cm. A művész tulajdona.*

Romániai magyar műv. kiáll. 1990. BTM

KALAMÁR ANITA

ÚJ MŰVÉSZET

1998/OKT.

P - 9396

35.0.

tovább Colombo-ba a "Ganges" r
Ceylon szigetét egy hónapi tar
torokban/ szeptember 22-én elh
s Shanghaiba, október 2-án, va
Kínában Peking, Nankong, Hango
leszek; 1932-1933 telét és tav
meg; minthogy Magát látni szer
Pestre 3-4 napra, mint az én v
egy kis szobát nyittatok magán
egy Maga által kiválasztandó t

Vállalna-e egy protestáns
szerény anyagi feltételek közö
kinai /esetleg japán/ nyelven

Sokszo

Buddha nevében, Vá

P. [ost] s [criptum]

Ha jön, Odry Árpád is s
16 és 20 között, mert 20.ika

Kalcsó József

Kieselbach (270)

1997. 09. 19.

```
blk= kue
3000= 40169295
3100= Erkeder, Christianus
3105= %Erkeder, Crestel &
%Erkeder, Chrestel &
%Erkeder, Keresztély
3140= m
3162= Goldschmied
2194= Rumänien
3200= Siebenbürgen
3300= 1686
3330= 1718.04.27
3420= Brassó
309a= MagyKépLex, 1915
309b= ^kuKoe^BSszeghy^ma, 1936;
^kuH.Klusch^ma, Siebenbürg. Gold
9995= 0022
kenn= hg
autr= Grotte, András
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 5
9900= 20020212
9990= xxx0
revi= created 18 Feb 2000/BRANDT
```

KALDEWAY Kelemen festő, szobrász

1890 Pécs

Pécsi Szemle 2003/4. 58

(5/1-2), Milan Strieženec (13/2-5), Milan Šišmiš (21/1), archív Ladislava Vrteľa (18/10), Dokumentačné stredisko a známková tvorba Slovenskej pošty (19/1-7), archív Heraldickej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (3/2-14), archív Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti pri Matici slovenskej (3/1, 4/1,3), Magyar Országos Levéltár Budapest (6/1-13), archívy autorov. Sadzba / Type: Iveta Balková a autori. Tlač / Print: Alfaprint, s. r. o. Martin.

Vydala Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť pri Matici slovenskej, Novomeského 32, 036 52 Martin v roku 1997 ako 1. zväzok edície „Bibliotheca heraldica Slovaca".

Poznámka editora: Do uzávierky rukopisu (30. apríla 1997) boli textové i obrazové časti jednotlivých príspevkov aktualizované. Príspevky

M.D.K.

Káldi Antal,szücsm.

A várpalotai cücscéh cserépkorsója.Feliratból:Fő CehM Káldi Antal..."L.33.és 33/a.kép."1814 Lső Juni-Mantli János csinálta".Veszprémi Bakony Múz.Lsz:C-16.Függelék 43. 195.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók.139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága Veszprém

Káldy Barna

A 2.sorszámú pályaterv /épitésztervezők: Scultéty János, Jónás Sándor, Ámon Ferenc, statikus: Káldy Barna az alábbi pályázaton VI. dijban részesült /ismertetés képpel/:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata, 1970.
Magyar Épitőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

1972 NOV 2

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Vas Népe

1021

Káldy Ágnes

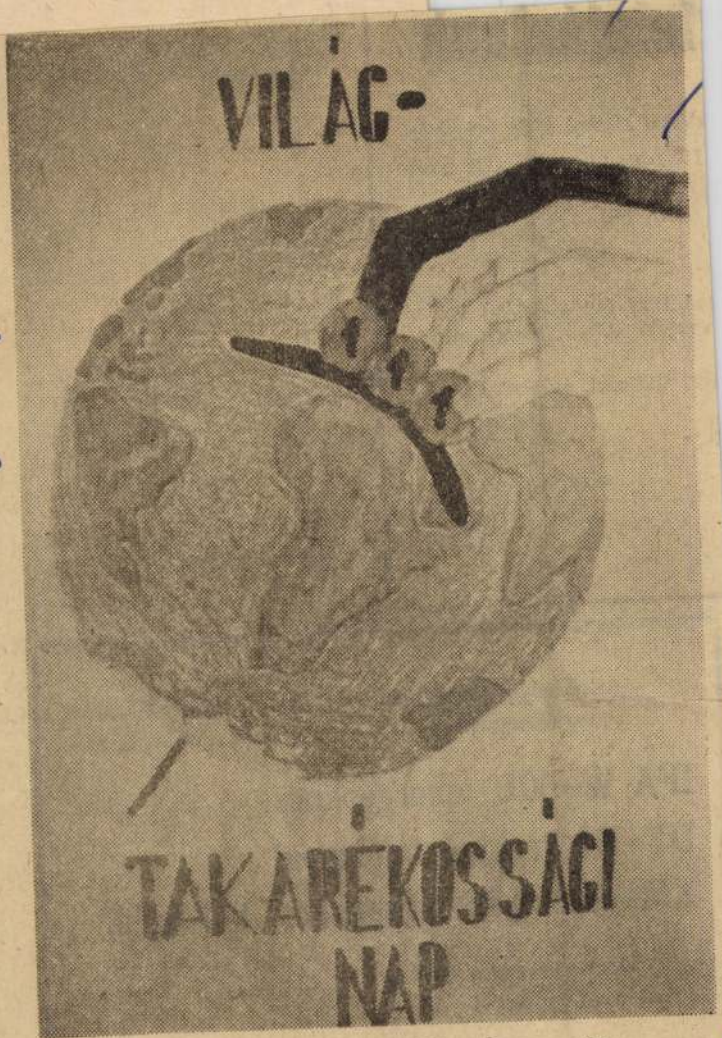

Az első helyezett Káldy Ágnes rajza.

VAS NÉPE Az MSZMP Vas megyei Bizottsága és a Vas meg
Berzsenyi tér 2. B épület I. em. Telefon: 12-895, 12-232 és a 11-20
2. Telefon: 12-393 és a 11-200 mellékállomásai. Felelős kiadó: STE
Előfizetési díj egy hónapra 20 Ft. – Vas megyei Nyomdaipari Vá

felajánlunk

ÁVAG típusú 1955 évi g
10 atm. nyomású „C" kate-

sú 1957 évi gyártású 119 m³
omású „C" kategóriájú.

elő Vállalat, Répcelak.

(10 144)

OSZTRÁK MŰSOR

16.25 Önök csinálják a zenét. — 18.30 Sportmozaik. — 18.56 Kukkantó. — 19.30 Tv-híradó. — 20.00 Sport. — 20.15 Gustav Mahler: IX. Symphonie. — 21.40 Tv-híradó. — 21.45 Iskolai reformok.

2.

19.00 Händel: Orgona-hangverseny. — 19.20 Tv-híradó. — 20.00 A Zemmelsbergi terv. Dok. film — 20.15 Minden este 8-kor. Játékfilm. — 21.55 Tv-híradó.

SZOMBATHELYI MOZIK MŰSORA

Savaria: Két élet I—II. rész (szovjet, fél 3)
Utazás Jakabbal (magyar fél 7, fél 9)
Béke: A 22-es csapdája (amerikai, 5, 7)

Az Őrségi Vízrendezési és Talajvédelmi Társulat tipizálás miatt eladásra felajánlja az alábbi gépeket.

IFA W-50L tehergépkocsi
DT-54 traktor tolólappal
KM-251 0.25 köbméteres kotrógép.

Ár megegyezés szerint.
Érdeklődni lehet:

Körmend, Rákóczi u. 82., gépcsoportvezetőnél.

(10 202)

Káldi Barnabás

munkáit említi példaként

dr. Ruzicska Béla: Korszerüsitett monolit vasbeton vázépitás a magasépitésben.

Magy.Ép.ip. 1972. 7.sz. 418-422.l.

Káldi Gyula, építész munkatárs. (OMF).

Árpád-kori templom helyreállítása, Boldva. Építész: Harsányiné Vladár Ágnes, építész munkatárs: Káldi Gyula (OMF).

Régész: dr. Valter Ilona.
Belsőépítész: Teleki Katalin.
Statikus: dr. Vándor András.
Kerttervező: Kiss József.
Kőrestaurátor: Szakál Ernő, Rákos Péter, Farago János, az OMF soproni Kőszobrász-restaurátor csoportja.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 46-old.

július 17. Egyesült Államok

Los Angeles, Detroit, San Francisco, Chicago, Dallas, Boston, New York, Orlando, Washington

Olaszország—Norvégia 1—0 (0—0)

VI. 23., New York, East Rutherford, Giants-stadion, 74 624 néző. **Vezette:** Krug (német).

OLASZORSZÁG: Pagliuca — Benarrivo, Baresi (Apolloni, 50. p.), Costacurta, Maldini — Berti, Albertini, D. Baggio, Signori — R. Baggio (Marchegiani, 21. p.), Casiraghi (Massaro, 68. p.).

NORVÉGIA: Thorstvedt — Haland, Bratseth, Berg, Bjornebye — Bohinen, Flo, Mykland (81. p.), Leonhardsen, Rushfeldt (Jakobsen, 46.) — Fjortoft.

Gólszerző: D. Baggio (68. perc)
Kiállítva: Pagliuca (21. perc).

Mexikó—Írország 2—1 (1—0)

VI. 24., Orlando, Citrus Bowl-stadion, 61 219 néző. **Vezette:** Röthlisberger (svájci).

MEXIKÓ: Campos — Suárez, Ramírez Perales, Del Olmo — Ambriz — Rodriguez (Gutiérrez, 80. p.), Bernal, Hermosillo (Salvador, 80. p.), García Aspe — García, Alves Zague.

ÍRORSZÁG: Bonner — Irwin, McGrath, Babb, Phelan — Houghton, Sheridan, Townsend, Keane, Staunton (McAteer, 66. p.) — Coyne (Aldridge, 68. p.).

Gólszerző: García (44. és 66. perc), Aldridge (84. perc).

Írország—Norvégia 0—0

VI. 28., New York, East Rutherford, Giants-stadion, 76 322 néző. **Vezette:** Torres Cadena (kolumbiai).

ÍRORSZÁG: Bonner — G. Kelly, McGrath, Babb, Staunton — McAteer, Keane, Townsend (Whelan, 75. p.), Sheridan, Houghton — Aldridge (D. Kelly, 65. p.).

NORVÉGIA: Thorstvedt — Berg, Bjornebye, Bratseth, Johnsen — Leonhardsen (Bohinen, 68. p.), Mykland, Rekdal, Flo, Halle (Mini Jakobsen, 34. p.) — Sorloth.

Olaszország—Mexikó 1—1 (0—0)

VI. 28., Washington, RFK-stadion, 53 186 néző. **Vezette:** Lamolina (argentin).

OLASZORSZÁG: Marchegiani — Benarrivo, Apolloni, Costacurta, Maldini — Berti, Albertini, D. Baggio (Donadoni, 66. p.), Signori — R. Baggio, Casiraghi (Massaro, 46. p.).

MEXIKÓ: Campos — Suárez, Ambríz, Ramírez Perales, Rodriguez — Bernal, Hermosillo, Del Olmo, García Aspe — García (Chávez, 83. p.) Alves Zague.

Gólszerző: Massaro (48. perc), Bernal (57. perc).

Végeredmény

1. MEXIKÓ	3	1	1	1	3-3	4
2. ÍRORSZÁG	3	1	1	1	2-2	4
3. OLASZORSZÁG	3	1	1	1	2-2	4
4. Norvégia	3	1	1	1	1-1	4

F-csoport

Belgium—Marokkó 1—0 (1—0)

VI. 19., Orlando, Citrus Bowl-stadion, 60 790 néző. **Vezette:** Torres Cadena (kolumbiai).

BELGIUM: Preud'homme — Grün — Smidts, De Wolf — Staelens, Van der Elst, Scifo, Degryse, Boffin (Borkelmans, 85. p.) — Nilis (Emmers, 54. p.), Weber.

MAROKKÓ: Azmi (Alaui, 93. p.) — Naszer Abdellah, Najbet, Triki, el-Hadriui — Hababi, Azzuzi, el-Haddaui (Bahja, 69. p.), Daudi — Hadzsi, Saus (Szamadi, 81. p.).

Gólszerző: Degryse (11. perc).

Hollandia—Szaúd-Arábia 2—1 (0—1)

VI. 20., Washington, RFK-stadion, 52 535 néző. **Vezette:** Díaz Vega (spanyol).

HOLLANDIA: De Goey — Van Gobbel, R. Koeman, F. de Boer — Rijkaard, Jonk, Wouters — Bergkamp — Overmars (Taument, 58. p.), R. de Boer (Van Vossen, 81. p.), Roy.

SZAÚD-ARÁBIA: el-Daeja — Madani — el-Doszari, el-Bisi, el-Khlavi, el-Dzsavad — el-Dzsibrin, Amin, Ovairan (Szaleh, 68. p.), el-Muvallid — Madzsid Abdullah (Falatah, 45. p.).

Gólszerző: Amin (19. perc), Jonk (50. perc), Taument (87. perc).

Belgium—Hollandia 1—0 (1—0)

VI. 25., Orlando, Citrus Bowl-stadion, 61 219 néző. **Vezette:** Marsiglia (brazil).

BELGIUM: Preud'homme — Grün — De Wolf, Albert, Borkelmans (Smidts, 59. p.) — Staelens, Van der Elst, Scifo, Emmers (Medved, 78. p.) — Degryse, Weber.

HOLLANDIA: De Goey — Valckx, R. Koeman, F. de Boer — Rijkaard, Jonk, Wouters — Bergkamp — Taument (Overmars, 63. p.), R. de Boer (Rob Witschge, 46. p.), Roy.

Gólszerző: Albert (65. perc).

Szaúd-Arábia—Marokkó 2—1 (2—1)

VI. 25., New York, East Rutherford, Giants-stadion, 72 404 néző. **Vezette:** Don (angol).

SZAÚD-ARÁBIA: el-Daeja — Madani — el-Anedi (Szulajman Zebermavi, 30. p.), el-Khlavi, el-Dzsavad — Amin, el-Bisi, el-Dzsibrin, Ovairan, el-Muvallid — el-Dzsaber (el-Ghasijan, 79. p.).

MAROKKÓ: Azmi — Najbet — el-Khalej, Triki, el-Hadriui — Naszer Abdellah (el-Grisszi, 46. p.), Hababi (Hadzsi, 73. p.), Azzuzi, Daudi — Saus, Bahja.

Gólszerző: el-Dzsaber (11-esből, 8. perc), Saus (27. perc), Amin (45. perc).

Belgium—Szaúd-Arábia 0—1 (0—1)

VI. 29., Washington, RFK-stadion, 52 959 néző. **Vezette:** Krug (német).

BELGIUM: Preud'homme — De Wolf, Smidts — Albert — Medved, Staelens, Van der Elst, Scifo, Boffin — Degryse (Nilis, 24. p.), Wilmots (Weber, 52. p.).

SZAÚD-ARÁBIA: el-Daeja — Madani — Szulajman Zebermavi, el-Khlavi, el-Dzsavad — Szaleh, el-Bisi, el-Dzsibrin, Madzsid Abdullah (el-Muvallid, 46. p.) — Ovairan (el-Doszari, 62. p.) — Falatah.

Gólszerző: Ovairan (6. perc).

Marokkó—Hollandia 1—2 (0—1)

VI. 29., Orlando, Citrus Bowl-stadion, 60 578 néző. **Vezette:** Tejada (perui).

MAROKKÓ: Alaui — Nekruz, el-Khalej, Triki, el-Hadriui — Szamadi, Bujbud (Hadzsi, 47. p.), Bahja, Hababi, Azzuzi (Daudi, 61. p.) — Nader.

HOLLANDIA: De Goey — R. Koeman — Valckx — Winter, Jonk, Wouters, F. de Boer, Rob Witschge — Overmars (Taument, 56. p.), Bergkamp, Van Vossen (Roy, 67. p.).

Gólszerző: Bergkamp (43. perc), Nader (48. perc). Roy (78. perc).

Végeredmény

1. HOLLANDIA	3	2	—	1	4-3	6
2. SZAÚD—ARÁBIA	3	2	—	1	4-3	6
3. BELGIUM	3	2	—	1	2-1	6
4. Marokkó	3	—	—	3	2-5	0

Nyolcaddöntő

Németország—Belgium 3—2 (3—1)

VII. 2., Chicago, Soldier Field-stadion, 60 246 néző. **Vezette:** Röthlisberger (svájci).

NÉMETORSZÁG: Illgner — Matthäus (Brehme, 46. p.) — Helmer, Kohler — Berthold, Hässler, Sammer, Buchwald, Wagner — Völler, Klinsmann (Kuntz, 85. p.).

BELGIUM: Preud'homme — De Wolf — Grün, Albert — Emmers, Van der Elst, Scifo, Staelens, Smidts (Boffin, 66. p.) — Weber, Nilis (Czerniatynski, 76. p.).

Gólszerző: Völler (6. perc), Grün (8. perc), Klinsmann (13. perc), Völler (40. perc), Albert (91. perc).

Spanyolország—Svájc 3—0 (1—0)

VII. 2., Washington, RFK-stadion, 53 141 néző. **Vezette:** Van der Ende (holland).

SPANYOLORSZÁG: Zubizarreta — Alkorta, Nadal, Abelardo — Ferrer, Goikoetxean (Beguiristain, 61. p.), Hierro (Otero, 76. p.), Camarasa, Sergi — Bakero — Luis Enrique.

SVÁJC: Pascolo — Herr, Geiger, Quentin (Studer, 58. p.) — Hottiger, Ohrel (Subiat, 73. p.), Bregy, Bickel, Sforza — Knup, Chapuisat.

Gólszerző: Hierro (15. perc), Luis Enrique (74. perc), Beguiristain (11-esből, 87. perc).

Szaúd-Arábia—Svédország 1—3 (0—1)

VII. 3., Dallas, Cotton Bowl-stadion, 60 277 néző. **Vezette:** Marsiglia (brazil).

SZAÚD-ARÁBIA: el-Daeja — Madani — Szulajman Zebermavi, el-Khlavi, el-Dzsavad (el-Ghasijan, 55. p.) — Amin, el-Bisi (el-Muvallid, 63. p.), Ovairan, Szaleh — el-Dzsaber, Falatah.

SVÉDORSZÁG: Ravelli — P. Andersson, Björklund (Kamark, 55. p.) — Ljung — R. Nilsson, Brolin, Thern (Mild, 70. p.), Ingesson, Schwarz — Dahlin, K. Andersson.

Gólszerző: Dahlin (6. perc), K. Andersson (51. és 88. perc), el-Ghasijan (85. perc).

Románia—Argentína 3—2 (2—1)

VII. 3., Los Angeles, Pasadena, Rose Bowl-stadion, 90 469 néző. **Vezette:** Pairetto (olasz).

ARGENTÍNA: Islas — Ruggeri, Cáceres — Balbo, Sensini (Medina Bello, 63. p.), Basualdo, Simeone, Redondo, Chamot — Ortega, Betistuta.

ROMÁNIA: Prunea — Belodedici — Mihali, Popescu — Petrescu, Lupescu, Hagi (Galca, 81. p.), Selymes, Prodan, Munteanu — Dumitrescu (Papura, 89. p.).

Gólszerző: Dumitrescu (11. perc), Batistuta (16. perc, 11-esből), Dumitrescu (18. perc), Hagi (57. perc), Balbo (75. perc).

Hollandia—Írország 2—0 (2—0)

VII. 4. Orlando, Citrus Bowl-stadion, 61 355 néző. **Vezette:** Mikkelsen (dán).

HOLLANDIA: De Goey — R. Koeman — Valckx, F. de Boer — Winter, Jonk, Rijkaard, Rob Witschge (Numan, 79. p.) — Overmars, Bergkamp, Van Vossen (Roy, 71. p.).

ÍRORSZÁG: Bonner — G. Kelly, McGrath, Babb, Phelan — Houghton, Sheridan, Keane, Townsend, Staunton (McAteer, 59. p.) — Coyne (Cascarino, 75. p.).

Gólszerző: Bergkamp (10. perc), Jonk (41. perc).

Brazília—Egyesült Államok 1—0 (0—0)

VII. 4., San Francisco, Stanford-stadion, 84 147 néző. **Vezette:** Quiniou (francia).

BRAZÍLIA: Taffarel — Jorginho, Aldair, Marcio Santos, Leonardo — Dunga, Mauro Silva, Mazinho, Zinho (Cafú, 68. p.) — Bebeto, Romário.

EGYESÜLT ÁLLAMOK: Meola — Clavijo, Balboa, Lalas, Caligiuri — Perez (Wegerle, 66. p.), Ramos (Wynalda, 46. p.), Dooley, Sorber — Stewart, Jones.

Gólszerző: Bebeto (74. perc).
Kiállítva: Leonardo (44. perc), Dlavijo (86. perc).

Nigéria—Olaszország 1—2 (1—0, 1—1, 1—2)

VII. 5., Boston, Foxboro-stadion, 54 367 néző. **Vezette:** Brízió Carter (mexikói).

NIGÉRIA: Rufai — Eguavoen, Okechukwu, Nwanu, Emenalo — Okocha, Oliseh, Amokachi (Adepoju, 35. p.) — Finidi, Yekini, Amunike (Oliha, 58. p.).

OLASZORSZÁG: Marchegiani — Mussi, Costacurta, Maldini, Benarrivo — Berti (D. Baggio, 46. p.), Donadoni, Albertini, Signori (Zola, 65. p.) — R. Baggio, Massaro.

Gólszerző: Amunike (27. perc), R. Baggio (89. és 102. perc, utóbbit 11-esből).
Kiállítva: Zola (76. perc).

Mexikó—Bulgária 1—1 (1—1, 1—1, 1—1), 11-esekkel 1—3

VII. 5. New York, East Rutherford, Giants-stadion, 71 030 néző. **Vezette:** el-Sarif (szíriai).

MEXIKÓ: Campos — Ramírez Perales — Suárez, R. Ramírez — Rodriguez, Bernal, Ambriz, Galindo, García Aspe — García, Alves Zague.

BULGÁRIA: Mihajlov — Kremenliev, Hubcsev, Kirjakov — Lecskov, Borimirov, Szirakov, Jordanov, Balakov — Kosztadinov, Sztoicskov.

Csere: Szirakov helyett Gencsev (103. perc), Kosztadinov helyett Mihtarszki (119. perc).

Gólszerző: Sztoicskov (7. perc), Garcia Aspe (11-esből, 18. perc).

A 11-eseket belőtte: Suárez, ill. Gencsev, Borimirov, Lecskov.

Kiállítva: Kremenliev (52. perc), García (58. perc).

Negyeddöntő

Olaszország—Spanyolország 2—1 (1—0)

VII. 9., Boston, Foxboro-stadion, 54 605 néző. **Vezette:** Puhl (magyar).

OLASZORSZÁG: Pagliuca — Tassotti, Costacurta, Maldini, Benarrivo — Conte (Bert, 66. p.), D. Baggio, Albertini (Signori, 46. p.), Donadoni — R. Baggio, Massaro.

SPANYOLORSZÁG: Zubizarreta — Nadal — Abelardo, Alkorta, Otero — Ferrer, Goikoetxea, Bakero (Hierro, 65. p.), Caminero, Sergi (Salinas, 60. p.), — Luis Enrique.

Gólszerző: D. Baggio (26. perc), Caminero (59. perc), R. Baggio (87. perc).

Hollandia—Brazília 2—3 (0—0)

VII. 9., Dallas, Cotton Bowl-stadion, 63 998 néző. **Vezette:** Badilla (Costa Rica-i).

HOLLANDIA: De Goey — R. Koeman — Valckx, Wouters — Winter, Jonk, Rijkaard (R. de Boer, 65. p.), Rob Witschge — Overmars, Bergkamp, Van Vossen (Roy, 54. p.).

BRAZÍLIA: Taffarel — Jorginho, Aldair, Marcio Santos, Branco (Cafu, 91. p.) — Dunga, Mauro Silva, Zinho, Mazinho (Raí, 80. p.) — Bebeto, Romário.

Gólszerző: Romário (52. perc), Bebeto (62. perc), Bergkamp (64. perc), Winter (76. perc), Branco (81. perc).

Bulgária—Németország 2—1 (0—0)

VII. 10., New York, East Rutherford, Giants-stadion, 76 891 néző. **Vezette:** Torres Cadena (kolumbiai).

BULGÁRIA: Mihajlov — Hubcsev — Ivanov, Cvetanov — Kirjakov, Lecskov, Szirakov, Jankov, Balakov — Kosztadinov (Gencsev, 92. p.), Sztoicskov (Jordanov, 84. p.).

NÉMETORSZÁG: Illgner — Matthäus — Helmer, Kohler — Berthold, Hässler (Brehme, 83. p.), Buchwald, Möller, Wagner (Strunz, 59. p.) — Völler, Klinsmann.

Gólszerző: Matthäus (11-esből, 49. perc), Sztoicskov (76. perc), Lecskov (79. perc).

Románia—Svédország 2—2 (0—0, 1—1, 2—1), 11-esekkel 4—5

VII. 10., San Francisco, Stanford-stadion, 81 715 néző. **Vezette:** Don (angol).

ROMÁNIA: Prunea — Belodedici — Petrescu, Prodan — Munteanu (Panduru, 84. p.), Lupescu, Popescu, Hagi, Selymes — Raducioiu, Dumitrescu.

SVÉDORSZÁG: Ravelli — R. Nilsson, P. Andersson, Björklund (Kamark, 84. p.) — Ingesson, Mild, Brolin, Schwarz, Ljung — Dahlin (Larsson, 107. p.), K. Andersson.

Gólszerző: Brolin (79. perc), Raducioiu (89. és 101. perc), K. Andersson (115. perc).

A 11-eseket belőtte: Raducioiu, Hagi, Lupescu, Dumitrescu, ill. K. Andersson, Brolin, Ingesson, R. Nilsson, Larsson.

Kiállítva: Schwarz (102. perc).

Elődöntő

Bulgária—Olaszország 1—2 (1—2)

VII. 13., Nes York, Giants-stadion, 77 094 néző. **Vezette:** Quiniou (francia).

BULGÁRIA: Mihajlov — Kirjakov, Hubcsev, Ivanov, Cvetanov — Jankov, Lecskov, Szirakov, Balakov — Kosztadinov (Jordanov, 72. p.), Sztoicskov (Gencsev, 79. perc).

OLASZORSZÁG Pagliuca — Mussi, Costacurta, Maldini, Benarrivo — Berti, D. Baggio (Conte, 56. p.), Albertini, Donadoni — Casiraghi, R. Baggio Signori (71. perc).

Gólszerző: R. Baggio (21. és 26. perc), Sztoicskov (11-esből, 44. perc).

Svédország—Brazília 0—1 (0—0)

VII. 13., Los Angeles, Pasadena, Rose Bowl-stadion, 84 569 néző. **Vezette:** Torres Cadena (kolumbiai).

SVÉDORSZÁG: Ravelli — R. Nilsson, P. Andersson, Björklund, Ljung — Mild, Brolin, Thern, K. Andersson, Ingesson — Dahlin (Rehn, 68. p.).

BRAZÍLIA: Taffarel — Aldair, Marcio Santos — Jorginho, Dunga, Zinho, Mauro Silva, Mazinho (Raí, 46. p.), Branco — Bebeto, Romário.

Gólszerző: Romário (81. perc).
Kiállítva: Thern (64. perc).

A 3. helyért

Bulgária—Svédország 0—4 (0—4)

VII. 16., Los Angeles, Pasadena, Rose Bowl-stadion, 83 716 néző. **Vezette:** Bujszaim (arab emírségekbeli).

BULGÁRIA: Mihajlov (Nikolov, 46. p.) — Hubcsev — Ivanov (Kremenliev, 43. p.), Cvetanov — Kirjakov Lecskov, Balakov, Jankov, Szirakov (Jordanov, 46. p.) — Kosztadinov, Sztoicskov.

SVÉDORSZÁG: Ravelli — R. Nilsson, P. Andersson, Björklund — Ingesson, Brolin, Mild, Kamark, Schwarz — H. Larsson (Limpar, 79. p.), K. Andersson.

Gólszerző: Brolin (8. perc), Mild (30. perc), H. Larsson (37. perc), K. Andersson (39. perc).

Döntő

Olaszország—Brazília 0—0, 11-esekkel 2—3

VII. 17., Los Angeles, Pasadena, Rose Bowl-stadion, 93 158 fizető néző. **Vezette:** Puhl (magyar).

OLASZORSZÁG: Pagliuca — Mussi (Apolloni, 35. p.), Baresi, Benarrivo, Maldini — Albertini, Donadoni, D. Baggio (Evani, 95. p.), Berti — R. Baggio, Massaro.

BRAZÍLIA: Taffarel — Aldair, Marcio Santos, Branco — Jorginho (Cafú, 21. p.), Mazinho, Mauro Silva, Dunga, Zinho (Viola, 106. p.) — Romário, Bebeto.

A 11-eseket belőtte: Albertini, Evani, ill. Romário, Branco, Dunga.

A templomépítő

Vastól Tanzániáig

Templomot építeni több mint felelősség. Templomot építeni elhivatottság, küldetés, mi több, bátorság. Ez sem a múltban, sem a jelenben nem volt könnyű feladat. Egykor politikai gáncsvetések, manapság pedig gazdasági okok nehezítik a templomépítést. A szentpéterfai származású Harangozó Vilmos tótszerdahelyi plébános azok közé tartozik, akinek közreműködésével két templom is felépült az elmúlt évtizedben. Az első a Mura menti Molnáriban, a második pedig ennek szomszédságában, Tótszerdahelyen. A három település — Molnári, Tótszerdahely, és Sömjénháza — plébánosa Alsószölnökről került a Szombathelyi Egyházmegye legdélibb csücskébe.

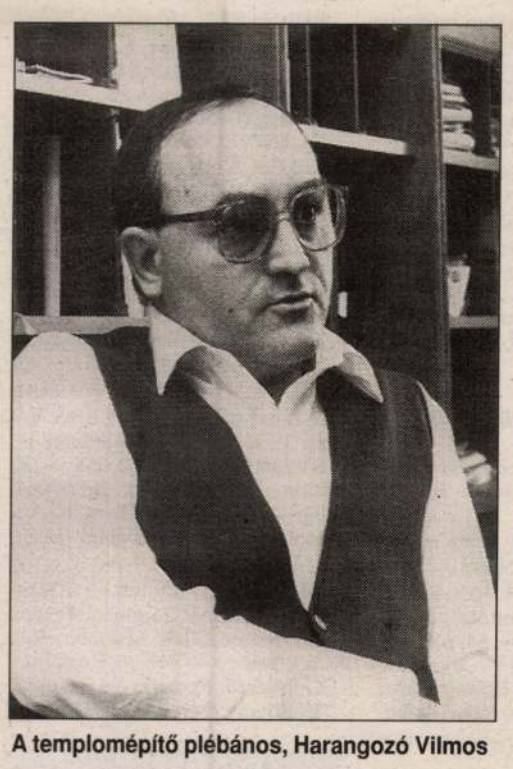

A templomépítő plébános, Harangozó Vilmos

Nem tévedés, ez itt Afrika

BODORKÓS, FOTÓ K. T.

— Miként fogadták a horvát nemzetiségű faluban?

— Kedvesen. Megnyugtattak, itt nagyon jó sorom lesz. Semmit nem kell csinálnom. Akkor minek jöttem? Kérdeztem vissza. Hisz 200 év lemaradását kell bepótolnunk. Hadd tegyem hozzá, hatvan év után én voltam az első pap, aki a Mura vidéki horvátokhoz anyanyelvükön szólt. Majd egy hónap elteltével megismerkedtem az egyházközségemmel és soroltam a feladatokat. Amikor meghallották, nagyot néztek az itt élők. Ezt a temérdek feladatot tán száz év alatt sem lehet elvégezni, morfondíroztak. Pedig még egyharmadát sem soroltam el a tennivalóknak, válaszoltam a kétkedőknek.

— Miért Molnáriban épült meg az első templom, amikor a parókia is Tótszerdahelyen áll?

— Molnáriban a vasárnapi istentiszteleten — erre havonta egyszer került sor — 250-en álltak az utcán. Mert akkora volt a kápolnatemplom, ha öten bejöttek, tíznek ki kellett menni. Így tábori körülmények között miséztem, az útkereszteződésben, ahol az autók a hívek és közöttem dübörögtek. Ha molnáriban akarják a templomot, akkor ott fogunk templomépítésbe. Az elhatározást a tótszerdahelyi hívek először nem értették. Ám később mindenki rájött, milyen fontos a molnáriban élőknek az isten háza. Ott 1989 áprilisában volt az alapkőletétel, a következő év október 17-én már fel is szenteltük a 17-szer 16 méteres templomot. Ez meggyőzte a hitetlenkedőket is. A tervezővel, Káldi Gyulával közöltem, másnap hozzáfoghat a tótszerdahelyi templom tervezéséhez.

— Úgy tudom, nem volt egy sétamenet a tótszerdahelyi templomépítés.

— Való igaz. Több nehézség adódott. Gyurkó János végezte a statikai tervezést, amikor bekerült a parlamentbe képviselőnek, Parditka János folytatta a tervezést. Majd a fémmunkákat nem készítette el a mester, s emiatt télvíz idején megállt az építkezés. Épp akkor, amikor már a belső munkákat fedett tetőszék alatt szerettük volna folytatni. Fél év kényszerpihenő következett. Ezért '91 áprilisától '93. szeptember 26-ig húzódott el az építkezés. De minden a helyére került.

— Azt mondta a polgármester, Tislér István, hogy ön és a tervező sikeresen egymásra találtak. Itt művészi színvonalú templom épült.

— Káldi Gyulát régről ismerem. Kiváló tervező. Valóban hagyta érlelődni a tervet. Nem ismert lehetetlent, én meg pardont. Az ólomberakásos üvegeket az akkori NDK-ból Magyarországra települt Birgit Köblic német üvegművész készítette, a stáció domborműveket és a szobrokat pedig Törley Mária szobrászművész. Így a kör alakú, jurtaszerűen magasba törő vörösfenyő üveg és fém épület összhatása a mai építészetnek is ékessége. Sikerült a karzatra új orgonát is építtetni.

— Úgy tartják a helyiek, nem ismer lehetetlent. Kis túlzással, ha nem kerül ide, nem épül fel a templom.

— Ez túlzás. Ám igaz, amikor bejelentettem, templomot építünk, azt kérdezték, miből, hogyan? Csak akarni kell, el kell kezdeni, s meglátják az isten segítségével lesz erőnk befejezni. Így történt.

— Mint diaszpórában élő kisebbségnek, a Mura vidéki horvátságnak mit jelentett ez a művészileg magas színvonalú templom? S miként élték meg az őket körülvevő világ megváltozását?

— Hatvan év után én voltam az első nemzetiségi pap Tótszerdahelyen. Elképzelheti. Addig mindig magyarok miséztek, szóltak hozzájuk. Harmadik nekifutásra épült fel a templom. S mindehhez hozzájött a rendszerváltás, a horvátországi események. A háború nagyon közel tombolt. Másfél évig a kertek alatt. Amikor Csáktornyát és Varasdot bombázták, a kötelékek itt húztak el a fejünk felett. Az emberek vitték a gyerekeket a pincékbe. És gondolom közben fohászkodtak. Közelinek érezhették az isteni gondviselést, hisz itt béke honolt a nehézségek ellenére. A nemzetiség sora több mint különös. Azt is tudomásul kell venni, az egyház nélkül lehetetlen megoldani a kisebbség sorsát. Ezt bármerre is vetődjek, hangoztatom. Azt is látni kell, a horvát kisebbség rettenetesen felhígult nyelvében. Magyarosodott. Amit nyelvi kultúrájából megőrzött, azt nem az iskolai szerb-horvát nyelvi oktatásnak, hanem az otthoni mikrokörnyezetnek köszönheti. Az anyanyemzettel pedig csak '89 óta nyitott a kapcsolat. Bár csencselni, vásárolni átjártak előtte is, de az sehova sem vezetett. A háború visszavetette a nyiladozó kapcsolatokat. Így a hit á közösség megtartásában jelentős szerepet tölt be.

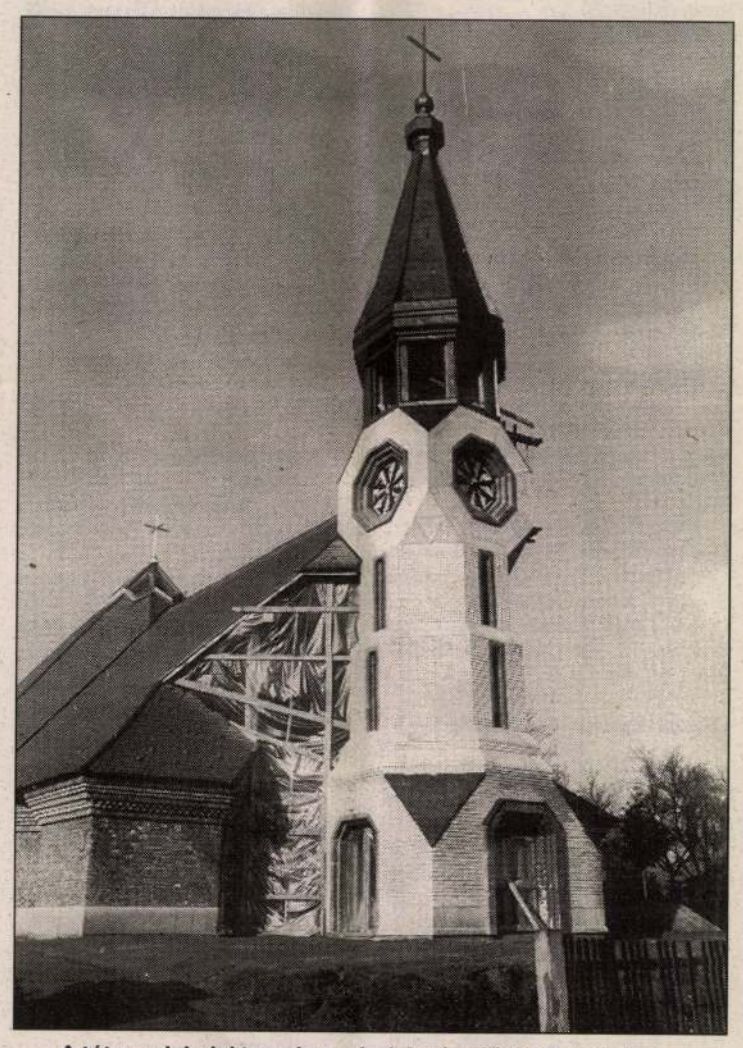

A tótszerdahelyi templom a befejezés előtti pillanatokban

Épül a Imumbai katedrális

— Búcsúzóul azt is kérdezhetném, hol épít legközelebb templomot?

— Tanzániában.

— Ugye most viccel?

— Nem. Az elmúlt héten érkeztem haza a tanzániai Lmumbából. Ez a város a Kilimandzsárótól 450 kilométerre keletre fekszik. A Mbulu Mnyara és a Lake Eyasi tó között. Az ottani püspökségnek a „mi" statikusunk, Parditka János tervezte a katedrálist. S velünk jött a molnári ács is, aki építésztechnikus, s nagy gyakorlatra tett szert a két templom építése alatt. Az ottani katedrálisba a mi templomunk (az itt élő horvátok a Mura vidék katedrálisának becézik a tótszerdahelyi templomot) sokszorosan beleférne. Falai tíz méter magasak. Három hétig dolgoztam ezen az építkezésen. A püspök pedig eddig kórházat, iskolákat, felsőoktatási intézményt alapított.

S mutatja a fotókat Harangozó Vilmos plébános. Együtt csodáljuk Afrika kék egét, az érkezés pillanatfelvételeit, a maszáj építők színes kavalkádját, a majomkenyérfákat, s a paradicsomi nemzeti park növényzetét, állatvilágát, a Kilimandzsáró égbe szökő hegyeit, ahol a püspök, miután már kórházat, iskolákat alapított, most Istennek égbe szökő hajlékot építtet. A szemüveges püspök vidáman tekint a messzeségbe, a jövőbe. A püspök, aki a magyarokat várja a két év múlva esedékes katedrális-szentelési ünnepségre.

„Ma még csak tükörben, homályosan látunk."

KAISER

A külföldi egyetemet végző magyar diákok célja általában az, hogy olyan végzettséget szerezzenek, ami később sok pénzt hoz a konyhájukra. Kezükben a menedzserdiplomával, biztos nem lesz nehéz elhelyezkedniük. Vannak azonban olyanok, akik nem „divatszakmát" tanulnak. De munkájukra biztosan, sőt egyre biztosabban szükség lesz. Hittanárok lesznek. A Grazi Akadémia egyik növendékével, Bodorkós Norberttal az indíttatásról, a beilleszkedés nehézségeiről, a későbbi tervekről beszélgettünk.

— Nem mindennapos, hogy az életvidám örökmozgó, az osztály „bandavezére" egyházi iskolában tanul tovább. Vagy neked így volt természetes?

— Hazudnék, ha azt állítanám, hogy születésem pillanatától láttam a helyes utat. De a hit mindig természetes része volt az életemnek. A szüleim kis koromtól kezdve vallásosan neveltek, később hittanra is beírattak. A jelenlegi püspök — Konkoly István — volt a hittanárom. Ebben az időben elsősorban a bibliai történetek érdekeltek. Aztán volt egy olyan időszaka az életemnek (az általános iskola utolsó évei), amikor kevesebbet jártam templomba, előfordult, hogy a vasárnapi miséről is elmaradtam. Egy idő után, valami megmagyarázhatatlan okból hiányzott. Ekkor kezdtem újra rendszeresen — most már teljesen magamtól — látogatni a szentmiséket. Fontos, hogy a baráti köröm is a templomba járó fiatalok közül kerül ki. Középiskolás koromban az iskolában szervezett hitórákon is részt vettem.

— Ekkor már biztosan tudtad, hogy ilyen irányban fogsz továbbtanulni?

— Mint minden negyedikesnek, nekem is sok fejtörést okozott, hogy hol, milyen szakon tanuljak tovább. Hitoktató képzés Nyíregyházán volt, de én szerettem volna Szombathelyen maradni. Ezért felvételiztem a főiskolára magyar-történelem szakra. Úgy gondoltam, ha itt is indul hittanári képzés, majd elvégzem azt is. De a felvételim nem sikerült ...

— És ekkor jött a lehetőség!

— Igen, a szombathelyi Katolikus Továbbképző Intézet a Grazi Akadémiától kapott két ösztöndíjat. Horváth József atya támogatásával az egyiket sikeresen pályáztam meg. Soós Ildikóval — ő kapta a másik ösztöndíjat — októberben indultunk.

— Más ország, idegen nyelv — nagyon nehéz volt megszokni?

— Habár Graz közelebb van, mint Budapest, mégis egy teljesen idegen világba csöppentünk. Rengeteget segítettek a tanáraink, de az önállóságot, azt hogy teljesen magunkra vagyunk utalva, nehezen szoktuk meg.

— Érezted már hátrányát annak, hogy külföldi vagy?

— Mi az iskola külföldi vendégei vagyunk, és úgy is bánnak velünk. Azt hiszem, hogy a mai világban az, hogy egy magyar vagy román diákkal nem éreztetik, hogy keletről jön, az elég nagy szó. A professzoraink teljes értékűként kezelnek minket is. A nyelvi problémák megoldásában is segédkeznek.

— Vettél észre különbséget az ausztriai és a magyar hitoktatás között?

— A leglényegesebb, hogy a hittanítás az iskolában kötelező tantárgy. A gyerekeknek már egészen kicsi koruktól kezve vallástörténetet tanítanak, először játékos, később komolyabb formában. A gyakorlat idején én is meglepődtem, hogy mennyivel többet tudnak, mint én ennyi idős koromban.

— Ezek szerint már hospitáltok?

— Sőt, órát is tartunk! Mivel az akadémia elsődleges céljának tartja, hogy jó tanárokat képezzen, nagy hangsúlyt kap a gyakorlat. A hat szemeszteres képzés idején sokkal többet tanítunk, mint a magyarországi tanítóképző hallgatói. Ezenkívül van kötelező nyári gyakorlat, amit Szombathelyen, hittantáborban töltök.

— Az elméleti tantárgyakkal — a nyelv miatt — nincs nagy problémád?

— Az előadásokon, szemeszterenként a szakszöveget először nehezen értettem. Didaktika, neveléstan, pszichológia, szociológia — ezeket a tantárgyakat magyarul is elég lenne megemészteni. Aztán vannak a szakmai tárgyak: a vallástörténet, valláspedagógia.

— Milyen hitélet zajlik az iskolában.

— Egy héten egyszer van diákmise, havonta közös hitgyakorlat, a nagy egyházi ünnepekről pedig az egész iskola szentmisével emlékezik meg.

— Két év múlva végzel, hogyan tervezed az életed?

— Még nem tudom pontosan, hogy mit akarok csinálni, de a szombathelyi egyházmegye kötelékében szeretnék dolgozni. Most úgy érzem hogy szívesen foglalkoznék gyerekekkel, de ha megbíznak vele, szervezői munkát is ellátnék.

De tudod, ember tervez, Isten végez!

KÁLDI Gyula épitész

munkái ism.

Az OMvH Épitészeti Osztályának 1992-ben megvalósult tervei. = Műemlékvédelem, 37, 1993, 2. 65.p. skk. és ill.

ma, 1992, akril, 80 × 80 cm

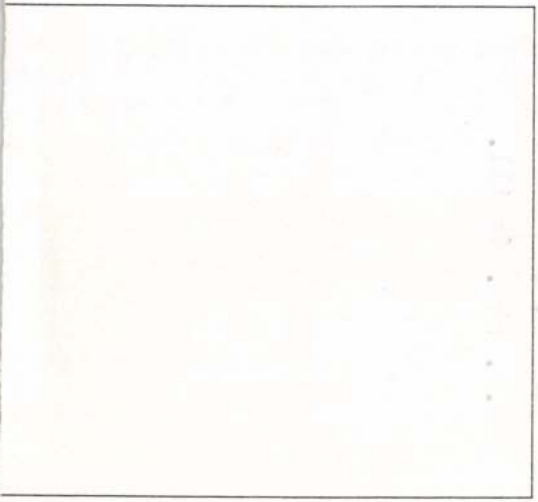

snaptár 5755, 3. Sziván portadell. (Fotó Buda László)

erűen hajladozó
nk fel. Ebből, az
határokat szabó
tó az Aranykor,
ban, az ősi bar-
etve a természet

organikus formái segítségével keresi a menekvést s a megnyugvást.

Mégsem pesszimista a VI. Országos Rajzbiennálén a közönség elé kerülő válogatás. Inkább látlelet, vizuális keresztmetszet. A kiállító mű-

Káldy Gyula érsek

A balassagyarmati plébániatemplomban **minden nap 17 órától** rózsafüzér ájtatosság van, készülve a jubileumi szentévre és a magyar millenniumra.

A Kútvölgyi kápolnában **minden csütörtök éjszaka** engesztelés. Megközelíthető a Moszkva tértől a 128-as autóbusszal.

A Sziklatemplomban (Szent Gellért tér) **csütörtökönként 18,30 órai** kezdettel P. Aczél László Zsongor pálos szerzetes **„A szemlélődő ima útjai"** címmel imaórát tart.

A Máriás Papi Mozgalom budapesti cönákuluma **minden szombaton 17 órakor** kezdődik a Szent Család templomban. (Bp. VI. Szondi u. 67.)

A budapesti Szent István bazilika Nagyboldogasszony oltáránál **minden nap 16,30 órától** imádkozzák a teljes (örvendetes, fájdalmas, dicsőséges) rózsafüzért, készülve a jubileumi szentévre és a magyar millenniumra. Szeretettel várnak minden csatlakozni kívánó hívet.

Az Örökimádás templom jubileumi fölkészülésének programja: **minden kedden 18,30 ó.** – Katekézis az Atya évéről. **Minden hónap első csütörtök 17 ó.** — ima papi és szerzetesi hivatásokért; **18 ó.** — a bíboros úr szentmisét mutat be a hivatásokért. **Minden hónap első péntek 15-18 ó.** – Gyóntatás; **18 ó.** –szentmise, **18,30 ó.** — katekézis a szentgyónásról; **20 ó.** — hódolat a kereszt előtt, utána éjszakai szentségimádás. **Minden hónap első szombat 9 ó.** — Előadás az imádságról, engesztelésről; **10 ó.** — Rózsafüzér; **12 ó.** – Úrangyala; **15 ó.** — Rózsafüzér; **17 ó.** — Rózsafüzér, majd litánia. **Minden hónap első vasárnapján 16,30 ó.** — Taizéi imaóra.

Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása napján **dec. 8-án déli 12 órakor** a **Hősök terén,** a volt Regnum Marianum helyén rózsafüzért imádkoznak Kemenes Gábor atya vezetésével. Mindenkit szeretettel várnak.

Csodásérmű Szűzanya ünnepén **nov. 27-én 10 órakor** az Irgalmas nővérek kápolnájában (**XI. Ménesi út 27.**) hálaadó szentmisét, majd ünnepi műsort tartanak.

Csendes hétvégék a Szenvedő Lelkeket Segítő Nővéreknél. Személyes ima, elmélkedés, kiscsoportos megbeszélések. Időpontok: **2000. jan. 21-23.; 2000. febr. 25-27.** Ha lehetséges, hozz magaddal hálózsákot, az ellátáshoz és szálláshoz anyagi hozzájárulást kérünk (lehetőségedhez mérten). A program mindig péntek este 6 órakor kezdődik és vasárnap 10 órakor szentmisével ér véget. Helyszín: Csobánka. Jelentkezni lehet Ilyés Erika nővér címén: **2014 Csobánka, Templom köz 2. Tel.: 06-26-321-123.**

Lelkigyakorlatot tartanak Iszkaszentgyörgyön Karitász munkatársak részére **dec. 2-án 18 órától 5-én 15 óráig** . A lelkigyakorlatot Hollai Antal esztergomi spirituális tartja. Cím: **8043 Iszkaszentgyörgy, Rákóczi út 1. Tel.: 06-22-441-025.**

Keresed életed célját? Miskolcon a Szatmári Irgalmas Nővérek lelkigyakorlatot szerveznek fiatal lányok számára **dec. 27-30.** között. Jelentkezni lehet dec. 15-ig M. Lorenza nővérnél. A jelentkezők szentírást és hálózsákot hozzanak magukkal. **Cím: 3525 Kis-Hunyad u. 3. Tel.: 06-46-323-335.**

A Budai Margitosok Baráti Köre lelkigyakorlatot tart Leányfalun **2000. ápr. 7-8-9-én.** Előadó: Osztie Zoltán a KÉSZ elnöke. Jelentkezni lehet Lápossy Tamásnénál a **326-1667-es** telefonszámon.

A Mária kongregáció — a Szűzanya oltalmát keresőkkel együtt – minden hó első szombatján tartja a reggel 8 órai szentmisét követő áhítatát a Szent István bazilika Szent Jobb kápolnájában.

Szlovák nyelvű szentmise van minden hónap első vasárnapján **10,30** órakor a józsefvárosi plébánia templomban (Bp. VIII. Horváth M. tér.)

Lelkigyakorlatok a Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban. **Dec. 6-9.** Lelkigyakorlat szentföldi zarándoklat keretében. Vezeti: Király Ernő. **Dec. 13-17.** Karácsonyra felkészítő lelkigyakorlat. Vezeti: Szabó József. Lelki terheket oldó lelkigyakorlat. Vezeti: Király Ernő. **Dec. 20-27.** Üdülés. **Dec. 27-30.** Ezredvégi lelki napok + pedagógusok. Vezeti: Király Ernő. Lelkigyakorlatos térítési díj: Felnőtteknek: **1 550,- Ft/fő/nap.** Jövedelem nélkülieknek és diákoknak: **950,- Ft/fő/nap.** Üdülés térítési díja: Egyágyas elhelyezés: **2 700,- Ft/fő/nap;** Kétágyas elhelyezés: **2 200,- Ft/fő/nap.** Gyermekeknek (12 éves korig: **1 700,- Ft/fő/nap.** Cím: **2016 Leányfalu Móricz Zs. út 141. Tel.: 06-26-383-212; Fax: 06-26-383-302,**

BÚCSÚK

Mátraverebély-Szentkúton a Nagyboldogasszony bazilikában **dec. 5-én a Szeplőtelen Fogantatás** ünnepét tartják. Szentmisék **9, 10,30** órakor körmenettel lesznek. 14 órakor litánia.

Márianosztrán a pálos engesztelő kegytemplomban **dec. 5-én a Szeplőtelen Fogantatás** búcsúját tartják. (Mária lányok fogadalmújítása, közös zsolozsma.) Szentmisék **8,30** és **10,30 órakor** vannak.

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

KEZIRATOKAT NEM ORZUNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
http://www.vjrktf.hu/ujember.htm
E-mail: ujember@drotposta.hu

Szerkesztőbizottság:
elnöke: Bíró László püspök
tagjai: Andrásfalvy Bertalan, Kindler József, Kopp Mária, Korzenszky Richárd, Kovács Péter, Zelnik József

Főszerkesztő és felelős kiadó: Tarjányi Zoltán
Főszerkesztő-helyettes: Kipke Tamás
Főmunkatárs: Szerdahelyi Csongor
Szerkesztőség: Bókay László, Cser István, Elmer István, Szeghalmi Elemér, Szigeti László, Szikora József, Tóth Sándor
Tördelés: Kálmán György

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1053 Budapest, Kossuth L. u. 1., I. 1.
Postacím: 1364 Budapest, Pf. 111.

Telefon:
előfizetés, terjesztés: 317-3438/113
hirdetésfelvétel: 317-3933/125
könyvesbolt: 317-3933/123
szerkesztőség: 317-3933/120
fax: 317-3471

Csekszámla:
OTP VII. 11702024-20168207 sz.
Templomi árusítás és előfizetés az Új Ember Kiadóhivatal útján.

Előfizetési díjak:
1 példányos előfizetés esetén:
1/4 év 875 Ft + 500 Ft postaköltség
1/2 év 1.750 Ft + 1000 Ft postaköltség
1 év 3.500 Ft + 2000 Ft postaköltség
Többpéldányos megrendelés esetén postaköltséget nem számolunk fel:
1/4 év 875 Ft
1/2 év 1.750 Ft
1 év 3.500 Ft

Előfizethető külföldről az Inter-Európa Bank RT-nél (H-1053 Budapest, Szabadság tér 15.) vezetett 11100104-1971940704 sz. számlán.
Éves előfizetési díj:
európai országok esetén 70 USD, tengeren túli országokban 90 USD vagy annak megfelelő más pénznem.
Csekk esetén +30%.

Terjeszti a Magyar Posta Rt., HÍRKER Rt., NHE és alternatív terjesztők
ISSN 0133-1205

Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató

APOKAT, levélbolzárókat, reklámat állandóan vásáSzentkirályi u. 6.

kszerű vétele korAntiquarium
t. 1052 Bp. Pilvax
5857.

ntikvárium vásárol
nyvtárhagyatékot.
a vásárolt is. Bp.,
(Nagykörút sarok).
10-18-ig.

eljes könyvtárakat,
lapokat, hagyatéon vásárolunk. Vikiszállás! Nosztal(1027 Varsányi
el.: 214-7015. Ifj.

ANTIKVÁRIUM!
árak, térképek vé-

LEINFORMÁLHATÓ házaspár örökösödési szerződést kötne megbízható, idős személlyel. Anyagi éserkölcsi segítséggel számíthat ránk. Tel.: 205-8897.

IDŐS néni, vagy bácsi ápolását, gondozását lakásomon vállalom. Éjjel nappali felügyelet, teljes ellátás, orvosi háttér stb. Tel.: 380-7586.

NE LEGYEN egyedül otthon! Költözzön pesterzsébeti „Akácfa" nyugdíjasházunkba. Tel.: 06/30-949-2855; 284-2696.

EMELTSZINTŰ idősek magánotthona várja lakói jelentkezését. Azonnal beköltözhető. Cím: 3433 Nyékládháza, Vasút u. 2/a. Tel./fax.: 06/46-367-059; 06/20-337-4123. Internet: Hipszol@matav.hu. „Ezüstfenyő" Gondozócentrum.

BÉCSBEN szálláslehetőség nemdohányzó turisták részére. Pap-Kern Mária, 1060 Wien, Mariahilferstr. 71/25. Tel.: 006-43-1-5865041.

BÉCSBEN szoba és lakás olcsón kiadó. Tel.: 00-43-1-4808894.

GARZONT vagy egy szobás lakást vennék Budapesten, saját részre. Tel.: 358-9363.

FIATAL pár lakást venne a II. és XII. kerületben. Tel.: 316-3979 v. 06/30-210-4329.

ÚJLIPÓTVÁROSBAN külön bejáratú szoba kiadó. Tel.: 350-7026.

KELENFÖLDÖN lakás kiadó vallásukat gyakorló szolíd lányoknak. Tel.: 06/22-422-425.

SZERETETTELJES megbízható, egyszerű életvitelű, jólelkű társat keres mélyérzésű 59/165/75 szolíd, fiatalos egyedülálló rendezett otthonnal. Jelige: „Egymásért 1137".

53/174, keresztény szellemű férfi korban hozzáillő, hasonló szellemű társat keres. Jelige: „Karácsony 1143".

KERESEM azt a jószándékú keresztény embert, akit családtagként tisztelhetnénk 8 és 2 éves kislányommal. Egészségügyi dolgozó vagyok. Ottlakás szükséges. Jelige: „Kölcsönös megbecsülés 1142".

54/156, független, értelmiségi özvegyasszony, rendezett

A verbitákat nem olyan fából faragták

Az Isteni Ige Táraság bízik a jövőben. A világ számos országában évtizedeken át missziós munkát végző magyar SVD-sek, verbiták között ma ugyan kevés a fiatal, mégis építkeznek. Egykori budatétényi ingatlanuk egy részét visszakapták, s ezen újjászületik az ötvenes években elpusztult Názáret Missziós-

Így nézett ki egykor

ház, amely huszonöt ifjú számára missziós szemináriumként fog működni.

Az alapkövet *Hirth Vilmos* tartományfőnök november 19-én helyezte el a már egyharmadrészt álló épület tövében. A szombathelyi püspökség területén épült új templomairól ismert *Káldy Gyula* tervei alapján folyó építkezés első üteme a szeminárium. A tágas telken lelkigyakorlatos házat és kápolnát is emelnek. S ha egyelőre nem is tudják a verbiták megtölteni a májusban elkészülő szemináriumukat magyar fiatalokkal, ígéretet kaptak a rend római vezetésétől, hogy lengyel, szlovákiai magyar, indiai, fülöp-szigeteki és latin-amerikai fiatal hivatásokkal be fog népesülni jövő szep-

lódnak népünk újraevangelizálásába.

Amit a magyar verbiták tucatjai tettek Ázsia és Amerika számos országában a hit terjesztéséért sok évtizeden át, azt most a magyar egyház visszakapja az itt képzett és nálunk maradó misszionáriusok révén. A missziós élet számtalalan nehézségeiben megedződött rend tagjait nem olyan fából faragták, hogy a pillanatnyi nehézségektől meghátráljanak. És — mint tudjuk, és reméljük —, bátraké a jövő.

szerdahelyi

Maklári Józs

Elment ő is, akinek karnagyi kézmozdulatára tisztán csendült meg az emberi hang: a Vox Humana. A kitűnő mester, madrigálok, motetták benső megélője — hogy aztán minden gondolatot áttestesítsen a kórushangzásba — immár az interpretálók néma seregébe állt, égi karok vezénylői közé, hiszen a hivatása volt a szolgálat: alázattal elfogadni a művet, tisztelni a zeneköltőt, s aztán újraalkotni — önmagában az Isten dicséretét, az ember örömét, szomorúságát vágyait, melyek a művészetnek örök témái...

A személyes emlékek még bensőbbé mélyítik a fájdalmat:

Az Olvasó írja

„És fölkelt a Nap..."

November 6., balassagyarmati plébániatemplom, esti mise. Előtte megkésett megemlékezés október 23-áról. Döbbenetes és csodálatos hangzások: a Szolnoki MÁV Járműjavító Férfikara, Hadolás Jánosné zongoraművész és J. Zsákai Katalin vezényletével Verdi Nabucco című operájának „rabszolgakórus"-ával tisztelegtek a forradalom mártírjainak emléke előtt. Az „Optimis-

tott. Palestrina Jesu Rex-je diadalmas hangjaival üdvözölte a Krisztus Királyt. Rajeczky Benjamin mondta egyszer: „a Bach-Gounod Ave Mariát csak gyermek- és férfikórus tudja elimádkozni. Most újból meggyőződtem: Béni bácsinak igaza volt: Mária dicséretét igazi áhítattal és gyönyörűen imádkozták. Liszt: Ave maris stellája betetőzte az estet. Óriási élmény volt ez a zenés emlékezés, ezúton köszönöm meg a koncertjüket.

Varga János karnagy

Az ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL
tisztelettel meghívja Önt
1997. október 17-én (pénteken) 14,30 órára

Templomok Csík-, Gyergyó-, Kászon- és Háromszéken

(„A Te házadat szentség illeti Úram, örök időkre") c.

S. Sebestyén József fotóiból
rendezett kiállítása megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
Káldi Gyula építész

Megtekinthető: 1997. november 5-ig
az OMvH Pincegaléria jában
Budapest I., Táncsics Mihály utca 1.
hétköznap: 10–17 óráig, hétvégén: 10–16 óráig

KÁLDI Gyula építész

KÁLDI Gyula épitész

KORMOS Valéria: Semmit sem szabad ráerültetni az emberekre [Tótszerdahely, rk.templom, beszélgetés] = Magyar Nemzet,1993. január 13. 7. ill.

Drégely
— Szondi György emlékműve 1353
Dubnici nad Vhom ⟶ Máriatölgyes
Dubrovnik 562
Dumbrava ⟶ Gyerővásárhely
Dunaföldvár
— Vár (Török-torony) 486
Eberau ⟶ Monyorókerék
Edelény
— L'Hullier-Coburg kastély 890
Eger 934, 976, 1034
— Jezsuita templom 1069
— Kaszinó 2001
— Ráctemplom 221/12.
Eisenstadt ⟶ Kismarton
Eperjes [Presov] 928
Érd
— Minaret 286
Eszék [Sisek]
— Szerb templom 946
Eszterce [Otrhánky]
— R.k. templom 706
Esztergom 171, 341, 342, 618, 622, 630, 638, 739, 772, 810
— Főszékesegyház 197, 245, 269, 340
— Szt.Adalbert székesegyház 158, 647
— Szt.Tamás-hegy 510
— Várhegy 673, 1071
Esztergomi egyházmegye 980
Fagaras ⟶ Fogaras
Fejér megye 301, 422
Feldebrő
— R.k. templom 221/4, 221/5., 1069
Felsőelefánt [Horné Lefantovce]
— Pálos kolostor és templom 447

KÁLDY JÁNOS, épitész

Szombathelyen, a Perint patak, Operint utca és Kiskar utca által közrezárt területre Vas megye Tanácsa V.B. özstöndijasának Káldy János szigorló épitészmérnöknek a diplomaterve a városháza témáját dolgozta fel.
47.old. 14.jegyz

KECKEMAST JÁNOS: Előtanulmányok az új Szombathelyi Városháza tervezéséhez 43.old

VASI SZEMLE. XXIV.évf. 1970. 1.szám, Szombathely

FIGYELMÉBE AJÁNLJUK

Mindig jelentős eseménye művészeti életünknek, ha magángyűjteményből rendeznek kiállítást. Hiszen az egyébként csak ritkán vagy egyáltalán nem látható műkincseket ilyenkor mindenki megtekintheti és élvezheti. S az ilyen bemutató mindig tartogat meglepetést, felfedeznivalót a szakembernek és a laikusnak egyaránt. Így van ez a *Budapest Galériának* és az *Iparművészeti Múzeumnak* a *Budapest Kiállítóterem*ben rendezett

RÉGI KELETI SZŐNYEGEK
BUDAPESTI
MAGÁNGYŰJTEMÉNYEKBŐL

című kiállításán is. Ezt a hazánkban tartott Ötödik Nemzetközi Keleti-szőnyeg Konferencia alkalmából nyitották meg, s *október 12-éig* látogathatja a közönség.

Rendkívül értékes és változatos az anyag: színpompás közép-ázsiai, török, perzsa szőnyegek sorakoznak a kiállítóteremben.

Keleten a szőnyegművészet igen régi időkre nyúlik vissza. Ásatásokon már az időszámítás előtti VII—V. századból is találtak szőnyegmaradványokat, s korabeli feljegyzések is utalnak a szőnyegkészítésre. A keleti szőnyeg királyi ajándék volt — egyben az otthont díszítő használati cikk. S a hagyomány eleven: az értékes kelmék és szőnyegek ma is a keleti ember lakásának tartozékai.

Eleink a törökök révén ismerkedtek meg a keleti szőnyegekkel. Pompakedvelő főuraink a csaknem másfél évszázados török hódoltság idején kedvelték meg azt a szokást, hogy szőnyeggel borítsák otthonukat. A kereskedelemben turkomán bokhara szőnyegeknek nevezett készítmények Közép-Ázsiából valók, s a nomád vagy félnomád turkomán törzsek körében kizárólag nők készítik őket.

A kiállítás értékes darabjai a XVII. század anatóliai korai oszmán szőnyegek. Ezekből olyan gazdag anyag halmozódott fel a hazai gyűjtők és múzeumok birtokában, hogy az együttes versenyre kelhetne bármelyik nyugati, sőt akár törökországi gyűjteménnyel. Különösen szép két darab, arabeszk rácsmintázatú úgynevezett Lorenzo Lotto-szőnyeg, továbbá két madaras fehér, az eredete helyéről usák típusúnak nevezett szőnyeg.

Láthatunk szőnyegritkaságokat az egykori Ráth György-gyűjteményből (XVI. századi herati szőnyeget), az egykori Káldy Jenő-gyűjteményből (XVII. századi vázás szőnyegeket), s figyelemre méltók az Egyesült Államok magyarországi nagykövetének nyereg- és lótakaró-gyűjteményéből válogatott ritkaságok.

K. M.

A TIT MŰSORAIBÓL

KOSSUTH KLUB
(Budapest VIII., Múzeum u. 7.)

20. (szombat) 16 és 17 óra: Művészeti körséta az Operaházban, találkozás a színészbejáró előtt.
21. (vasárnap) 10 óra: Művészeti séta a Népköztársaság útján, találkozás a 2. számú ház előtt (Parragi Györgyi); Irodalmi séta a Várnegyedben, találkozás a Bécsi kapu téren, a Levéltár előtt (Maróty Miklós): *11 óra:* A Thermae Maiores katonai gyógyfürdő bemutatása, látogatás a Flórián téri fürdőmúzeumban (dr. Kaba Melinda). Tárlatvezetések: *10.30 és 16 óra:* A középkori Buda királyi várpalotája és gótikus szobrai. *12 és 14.30 óra:* Budapest két évezrede (Budapesti Történeti Múzeum); *9.30 óra:* Középkori művészet Magyarországon; *15 óra:* Késő gótikus szárnyasoltárok a trónteremben (Magyar Nemzeti Galéria — Szabó Lilla).
22. (hétfő) 19 óra: A Magyar Írók Szövetségével és a Magyar Rádióval közös rendezésben: Hernádi Gyula szerzői estje. (Beszélgetőpartner: Sükösd Mihály.)
23. (kedd) 14 óra: Látogatás az Országos Széchenyi Könyvtárban, találkozás az előcsarnokban; *17.30 óra:* Szociológus Klub: A mai gazdasági helyzet társadalmi hatásai és a továbblépés feltételei. Kerekasztal-beszélgetés (Andorka Rudolf, Herédi István, Illés János, Lengyel György); *18 óra:* Video-műsor és az AXIS című, idén Kölnben kiadott videokönyv bemutatása (Bódy Vera és Bódy Gábor); Az asztronautika legújabb eredményeiről.
25. (csütörtök) 17.30 óra: Föld és ég Klub: A Vega-szondák üstökös-felvételeinek legújabb eredményei (dr. Horváth András); Halley-nézőben Kréta szigetén (Szőke Balázs); *18 óra:* A spanyol polgárháború 50. évfordulója. Kerekasztal-beszélgetés volt spanyol önkéntesek részvételével (Harsányi Iván, Gyökér Jenő, Mátyás László, Sebes Sándor).

PLANETÁRIUM
(Budapest X., Népliget)

19. (péntek) 15 és 16.30 óra: Az üstökös.
20. (szombat) 10, 11.30 és 13 óra: A Galaktika vándorai; *15 és 16.30 óra:* Kalandozás az égbolton.
21. (vasárnap) 10, 11.30 és 13 óra: A Galaktika vándorai; *15 és 16.30 óra:* Kalandozás az égbolton.
22. (hétfő) 14 és 16 óra: Földünk testvérbolygói.
23. (kedd) 14 és 16 óra: Kalandozás az égbolton.
24. (szerda) 16 óra: A százmilliárd csillag világa. (Bemutató előadás.)
25. (csütörtök) 16 óra: Az életadó csillag.

A kenyér a képzőművészetben

Szeptember 25-éig látogatható a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában az a közelmúltban nyílt kiállítás, amelynek témája az automatizációnak az informatikában betöltött és betöltendő szerepe. A téma fontosságára utal, hogy a kiállítást a házigazdákkal és a Magyar—Szovjet Baráti Társasággal együtt a Szovjetunió Tudományos és Műszaki Állami Bizottsága, valamint az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, a Magyar Tudományos Akadémia és az Ipari Minisztérium közösen rendezte. A tárlaton péntek kivételével minden nap 10 és 18 óra között várják az érdeklődőket.

ÚJ KÖNYVEK

A kultúra csarnokai

A csarnok szó alighanem a vásárcsarnokokat idézi föl elsőnek. Az építészetben nagyobb fedett teret jelöl, s azt régebben csak oszlopokkal tudták kialakítani. Az ókori görögök csarnoka, a sztoa oszlopos folyosó volt, gyakran egész teret szegélyezett, és a nyilvánosságot szolgálta — mai kifejezéssel az embereket közösséggé alakító kapcsolatok színtere volt. Ez a szerepe a kultúra csarnokainak is. Fennkölten hangzik, ha a művelődési házakra alkalmazzuk, pedig a vásárcsarnok vagy a sportcsarnok fogalomban természetes. Vajon e hangzáshangulati különbség az intézmények hivatásának és ténylegesen betöltött szerepének viszonyát jelzi?

Így véljük *A kultúra csarnokai* című (Művelődéskutató Intézet, három kötet, 1418 oldal, 150 Ft) könyv olvastán. A szerző, *Kovalcsik József* történelmi hátterű körképet ad hatalmas mennyiségű dokumentáció alapján az ilyenfajta intézményeknek a fejlődéséről, részletesebben mindarról, amit a könyv alcíme így jelez: „A közösségi művelődés színterei — utópiák, mozgalmak, társadalomszervezés: a művelődési otthonok kialakulása". Az első kötet nemzetközi áttekintése a XVIII. század eleji Angliától követi nyomon a közművelődésnek és színtereinek alakulását széles európai palettán térben és időben is, a mai Franciaországig és Szovjetunióig. A magyarországi társadalmi-kulturális intézmények történetét 1945-ig a második kötet foglalja magában, részletezve a polgári, a paraszti és a munkás hagyományokat. A felszabadulás utáni társadalmi-kulturális tevékenység színtereivel a harmadik kötet foglalkozik, felölelve az utóbbi évtizedek vitatott problémáit s a mának a holnapra is vonatkozó időszerű kérdéseit. A kultúra csarnokainak, eleven életüknek a nélkülözhetetlen szerepét főleg a közösség azonosságtudatának kialakításában látja, jövőjüket pedig a szocialista demokratizmus mindennapi gyakorlattá válásában. *(N. F.)*

Marguerite Duras: *Oroszlánszáj* (Európa Könyvkiadó, 120 oldal, 22 forint). Ez a francia írónő világszerte sikeres könyvének harmadik magyar kiadása. A jellegzetes, bár korántsem szokványos krimi-alaphelyzet — kilenc emberi testrész kilenc vonaton — lélektani regénybe torkollik, s három magnetofon-jegyzőkönyvből ismerheti meg az olvasó a bűntény természetes, mégis váratlan s meghökkentő indítékait.

Ugo Pirro: *A fiam nem tud olvasni* (Európa Könyvkiadó, 452 oldal, 35 Ft). Öt évvel ezelőtt, amikor Milánóban kiadták ezt a könyvet, hetek alatt Olaszország listavezető bestsellere lett, nem sokkal később izgalmas tévéfilm is készült belőle. Pedig a könyv témája egy sajátos esettanulmánynál nem ígér többet: hogyan gyógyítja, gyógyíttatja kóros olvasási koordinációs zavarban — dyslexiában — szenvedő gyermekét az apa. A szerző azonban feszült cselekményű, szubjektív hangvételű izgalmas regénnyé bontja ki ezt a történetet, ami múlt és jelen hiteles korrajza is egyben.

Colin Simpson: *A Lusitania elsüllyesztése* (Árkádia, 344 oldal, 69 forint). Az 1915. május 7-én történt szörnyű katasztrófa hátterét a közelmúltban sugárzott televíziós sorozat nézői jól ismerik, de számukra is érdekes, elgondolkodtató olvasmány Colin Simpson műve. A századelő legnagyobb és leggyorsabb utasszállító hajójának elsüllyesztése, az 1201 utas halála természetesen sokáig foglalkoztatta a világ közvéleményét, akkor s azóta is sokféle szóbeszédre adott alkalmat. A roncsot utoljára 1963-ban kísérelték meg a csaknem száz méteres mélységből felszínre hozni, sikertelenül. A szerzőnek — amint azt maga is leírja — nem volt kedve lemerülni az Atlanti-óceánba, inkább a levéltárakat búvta, mert érdekesebbnek találta a hírhedt eset kiböngészhető történetét, mint a Lusitania-legenda aranykincsei után kutatni. És ez a történet valóban érdekesebb a legendánál: három nagyhatalom kormányának tagjaihoz kalauzolja az olvasót. A *Rubin Péter* fordításában megjelent könyv fotódokumentumokat is tartalmaz.

A KÖRNYEZET: ÉRTÉK!

A Művelődési Minisztérium, a KISZ KB Ifjúsági Környezetvédelmi Tanácsa és az Országos Környezetvédelmi Hivatal támogatásával, az Országos Pedagógiai Intézet közreműködésével meghirdetett hatfordulós környezetvédelmi vetélkedőnknek az eredményét — mint erre olvasóink is bizonyára emlékeznek — lapunk ez évi 22. számában ismertettük. Most arról szeretnénk beszámolni, hogy hogyon sikerült a fordulók során, valamint az összetett versenyben nyertes *diákok*nak a *környezetvédelmi táborozása*.

Augusztus 4-én délben gyűlt össze az a 18 tanuló, akik autóbusszal Kecskemétre, majd Bugacra, a Kiskunsági Nemzeti Park kutatószállására indultak, hogy a következő 10 napot a táborban töltsék tanulással munkával, szórakozással. A tíz nap gazdag szakmai programjának középpontjában a Kiskunsági Nemzeti Park (KNP), közelebbről Bugac és környéke természeti értékeinek megismerése, növény- és állatvilágának tanulmányozása állt. A hosszabb túrák és kirándulások alkalmat adtak arra is, hogy a nyertesek a KNP távolabbi területeinek néhány érdekes helyét is megismerjék.

A KNP munkatársainak szakmai vezetésével olyan nevezetességekkel ismerkedtek meg a diákok, mint az Ősborókás, a Nagyerdő, a Nagyrét stb. Bugacon és környékén a népi állattartás hagyományos formái élő hagyományként máig fennmaradtak, ezért nem maradhattak ki a látnivalók közül a ma már másutt alig ismert háziállatok sem: a szürkemarha, a rackajuh, a mangalica és természetesen a bugaci ménes. A bátrabbak a lovaglással is megpróbálkozhattak. A legérdekesebb tábori események közé számított az egész napos autóbuszos kirándulás Tőserdőre, Csongrádra és az alpári Holt-Tiszához, valamint az éjszakai gyalogtúra a Szekercésszékhez. A környékbeli múzeumok, valamint a közeli városok nevezetességinek megtekintése szintén fontos része volt a tábori eseményeknek.Az estéket előadások, diavetítések és *Balogh János* akadémikus élménybeszámolója tették színesebbé.

Persze a gazdag program sem feledtette, hogy a tábor lakói egy környezetvédelmi vetélkedő nyertesei, s hogy ott a helyszínen kell eldönteni, hogy a jók közül ki a legkiválóbb. A verseny végső kimenetelét egy ***háromfordulós vetélkedő*** döntötte el. Néhány nappal a táborba érkezés után a diákok egy-egy környezetvédelmi totószelvényt töltöttek ki majd egy másik feladatsorozatban abból „vizsgáztak", milyen környezetvédelmi tapasztalatokat szereztek a tábori élet során.

E két forduló eredményét hozták a versenyzők a szóbeli döntőre, amelyre a tábor zárása előtti napon került sor. E játékos vetélkedő zsűrijének elnöke *dr. Tóth* Károly, az KNP igazgatója volt, tagjai a KISZ KB, az OPI és az Élet és Tudomány képviselői.

A majd kétórás versengésben *Molnár* Attila (Veszprém) érdemelte ki az első helyet, a második *Dittrich* Katalin (Mecseknádasd), a harmadik *Tordai Sándor* (Makó) lett. A három „dobogós" egy-egy *zsebszámológépet* kapott, a negyedik-hatodik helyezettek (sorrendben: *Zsigmond* László (Ajka), *Fodor* Judit (Budapest) és *Wigand* Szilvia (Mohács) egy-egy *barométert* nyertek.

Talán semmi sem jelzi olyan jól a pályázat sikerét, mint a résztvevők közös óhaja: jövőre újra együtt! — *A szerk.*

40 ÉV – 40 KÉRDÉS – 40 NYEREMÉNY

Megfejtések és nyertesek:

A hetedik és a nyolcadik forduló kérdéseinek helyes megfejtése: 31. Hess András (a róla szóló – idézett – cikkünk az 1973. évi 22. számunkban jelent meg); 32. Egyiptom (1957/23); 33. bűvös kocka (1980/30); 34. házasságtörés (1974/39); 35. foszfor (1956/8); 36. hányinger (1950/32); 37. Damaszkusz (1947/12); 38. rovarok (1954/3); 39. Donatello (1965/47); 40. ásóbéka (1967/36).

A helyes megfejtők közül a sorsolás a következő négy-négy pályázónknak kedvezett (ők száz-száz forintos könyvutalványt nyertek): **Pálóczi Gyula,** Bp., Erzsébet u. 27. 1043; **Reiner László,** Százhalombatta, Rózsa Ferenc krt. 64. 2440; **Soós Béla,** Kaposvár, Pf. 50. 7401; **Tantestületi Rejtvényfejtő Közösség,** 1. számú Gyakorló Általános Iskola, Szeged, Április 4. útja 8. 6701; **Faltisz Jánosné,** Pécs, Szántó Kovács János u. 6/A. 7633; **Tóth Piroska,** Madaras, Kossuth u. 18. 6456; **Béky Lászlóné,** Bp., Villányi u. 80/a. 1118; **Koroknay József,** Üllő, Malom u. 38. 2225.

Az összesített versenyben tízen értek el telitalálatot, hatan 39, hatan 38, négyen 37 és hárman 36 pontot érdemeltek. Noha versenyünk kiírása szerint az összetett verseny első nyolc helyezettjének ígértünk egy ritka élményt – egy tudományos kutatóműhely munkájába való bepillantást – az eredményeket látva nem éreztük volna igazságosnak, ha a telitalálatosok között a sorshúzás dönt. Ezért valamennyiüket szeretettel várjuk **október 4-én, fél 11-kor a szerkesztőségünkben,** hogy innen együtt látogassuk meg – amint ezt a 37. számunkban megírtuk – a gödi **Magatartásgenetikai Laboratóriumot.**

Versenyünk nyertesei tehát, akik meghívásunkat kapják: **Balogh István,** Bp., Csobánc u. 6. 1086; **Hunyad János,** Bp., Vörös Hadsereg útja 179. 1195; **Koroknay József,** Üllő, Malom u. 38. 2225; **Majoros Margit,** Miskolc, Cserfa u. 14. 3533; **Matuszka Ferenc,** Kaposvár, Dózsa György út 11. 7400; **Milos Erzsébet,** Kaposvár, 48-as ifjúság útja 56. 7400; **Sényei Róbert,** Szeged, Alsó Kikötő sor 7/b. 6726; **Tantestületi Rejtvényfejtő Közösség,** Szeged, Április 4. útja 8. 6701; **Zimányi Árpád,** Miskolc, Szabó Lajos u. 42. 3525; **Zsoldos Károly,** Gyöngyös, Vachott S. u. 10. 3200.

ÉHEZÉSKOR

a szervezet feléli tartalékait: vízsz. 1., függ. 15.

VÍZSZINTES: 15. Levegőigényes (gör.). 16. Maróan gúnyos. 17. Van ilyen kör is, szerencse is. 18. Sinn . . .: ír függetlenségi párt (1905—). 19. Nagyon nem szeret. 20. Férfinév (több orosz cáré is). 21. Evezős Egylet. 21. A Temze közepe (!). 23. Anyagcsere nélkül ez nincs. 24. Vissza: kívül. 25. Zárol msh-i. 26. Nemesgáz (rsz. 2.). 27. Nem haltam meg! 28. Ékezettel: üsd, . . . ! 29. Naiv — magyarul. 31. Ennivaló. 33. Mozgásra képtelen. 34. A gerincesek egyik (melegvérű) osztályába tartozik.

FÜGGŐLEGES: 1. Kérdőszócska. 2. Levette — régiesen. 3. Vigyáz vmire. 4. Végtelen song (!). 5. ZB. 6. Nyersen ehető zöldségféle. 7. Szerzetes főpap. 8. Széle a szélei nélkül (!). 9. Szovjet rakétatípus. 10. Kicsiny hosszúságú. 11. Ókori nép a Balkán K-i részén. 12. Védnökség része (!). 13. GÖ. 14. Nem Hevesben van, hanem Vasban, a Szombathely—Nagykanizsa vasútvonal mentén. 19. Mohamedán törvénytudó. 20. Ide-oda mozgat. 23. Ki van fenve. 24. Bírósági szereplő. 25. Visszza: kegyetlenül vad. 27. Vicc — magyarul. 28. Innen nincs tovább. 29. Sajnos, több is van, mint kellene. 30. Létezik ilyen papagáj. 32. Európai Tanács. 33. Igekötő. 34. 105-tel osztható római szám.

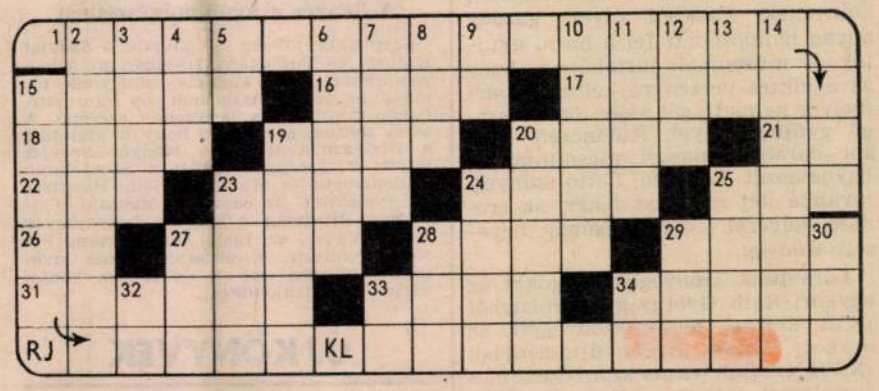

ZÁRT BETŰK SORRENDBEN: Ö, I, T, O.

A 37. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (AZ ÉHEZŐ EMBER) MEGFEJTÉSE: (bőre) elvékonyodik, rugalmatlan, száraz, durva és hűvös (tapintású lesz).

Élet és Tudomány 1986.38.
KÁDY JENŐ műgyűjtő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely

1971 OKT 3

Káldi Judit

1021

SZŰRET

Káldi Judit rajza

rlatra

armónia,
zigorban elbeszélve

éria kiállítása
Múzeumban

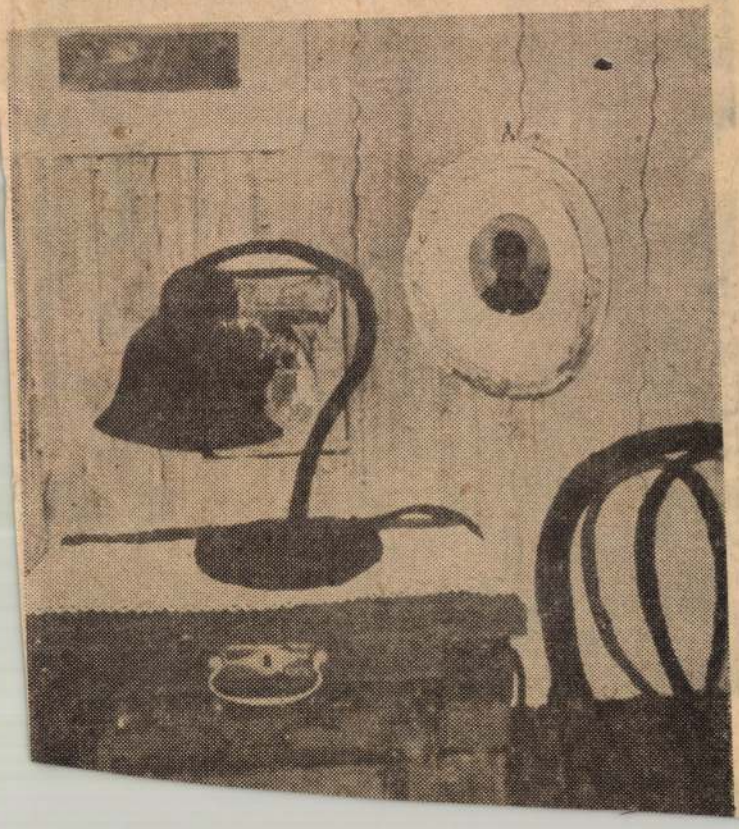

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1977 APR 25

1021

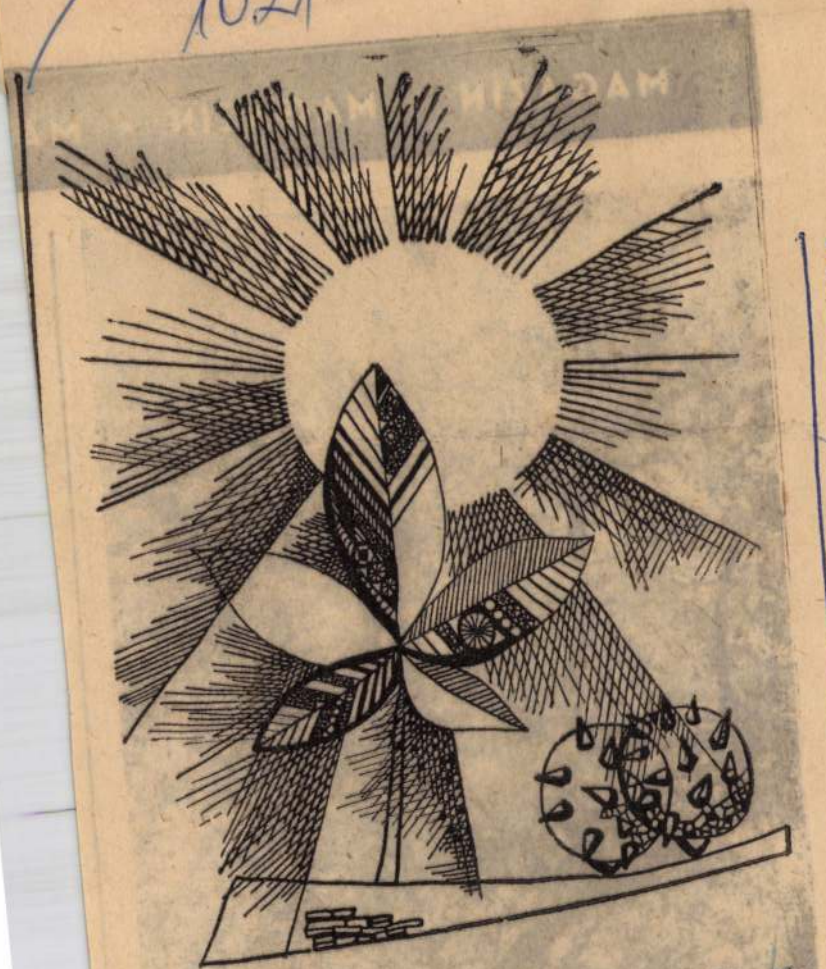

Káldi Judit rajza

Káldi Judit

MAGAZIN ★ MAGAZIN ★ MA

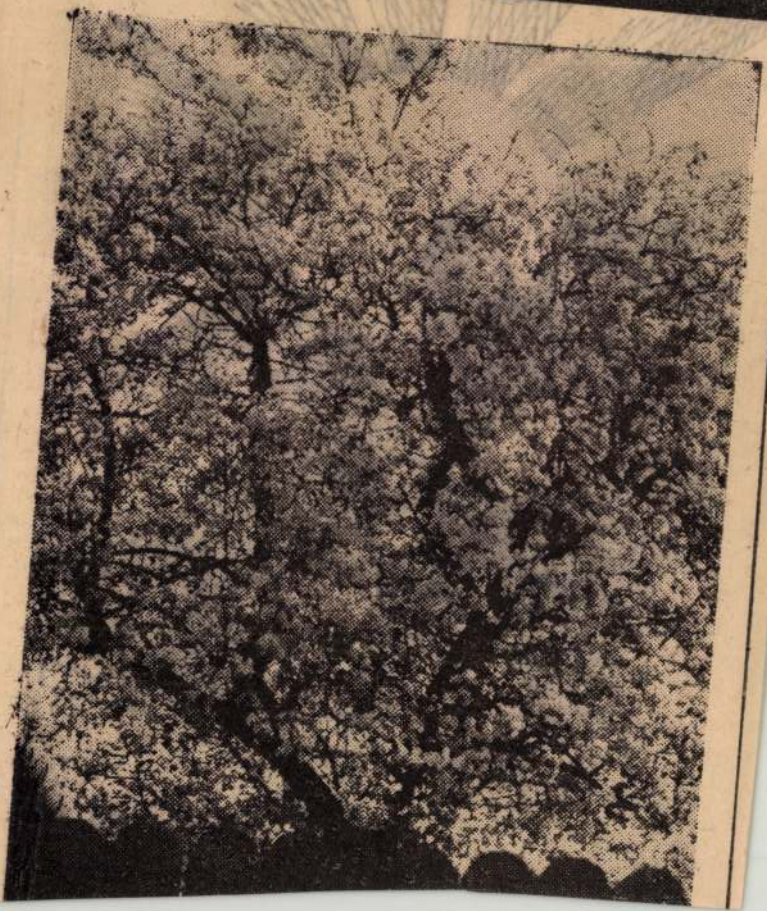

Káldi Judit

Szikrák a képe (eml.)

szerepel szombathelyen

Kulcsár János: Tava ni Tárlat, 1971

Vas Népe 1971 V. 1

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1971 JAN 31

1021

Káldi Judit

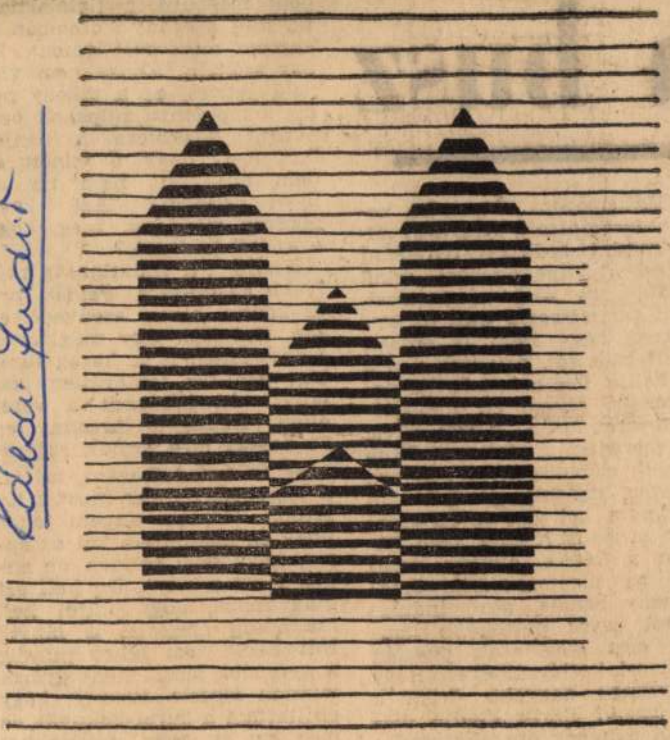

Káldi Judit: JÁKI TEMPLOM

a busz

Mesterségem viszonylag korán megtanított arra, hogy alkalmasint érdemes félretenni mind a jólneveltséget, mind pedig az álszemérmességet, ami azt játszatja meg az emberrel, hogy nem is érdekli amit hall. Sőt, egyáltalán nem is hallja. Pedig hát hallja nagyon is, ahogy én hallgatózom ezek után, hátrál állva, és meredten figyelve a domb mögül előbukkanó útkanyart, mintha minden gondom csak az lenne, hol van az az átkozott autóbusz?! Már nem bánom a késést, nagyon érdekel az alacsonyabbik öregasszony bánata, amit indulatoktól egyre paittogóbb hangon oszt meg csak pusztán kíváncsi kortársnőjével. Hogy melyiknek nagyobb öröm a diskurzus? Egyik kiadja magából a napok óta akkumulálódó mérget, a másik meg oda van a nem várt szenzációtól és attól a remélt örömtől, hogy amikor tovább meséli majd, mit szólnak az ismerősök, boltban, utcán, itt-ott.

dent megadni a fiataloknak. Én még asszony koromban is kaptam anyámtól pofont, ha úgy szóltam, ahogy nem volt neki kedves, ez a takony pedig két pofonra fölpakolt oszt elment Miskolcra a nénjéhez, mert hogy ő felnőtt és nem tűri. Mit nem tűr az ilyen hálátlan? Azt, hogy megvan mindene, meg, hogy a széltől is óvták?

Kitérő... a hálátlanság mélyebb elemzésére. Példák, pro és kontra, olyan szenvedélyesen, ami fölér egy máglyával. Szinte látom is a harag tüzében égni az ismeretlen kislányt, aki föllázadt a verés ellen. Kislány? Amennyiben 21 évesen még annak számít!

— És tudod Rozám, mi fáj a legjobban? Hogy most a tulajdon lányom engem okol, hogy én küsztettem föl az apját, hogy soha sehova ne engedje azt a lányt. De kell azt magyarázni, hogy mitől kell manapság megóvni a lányt? Hát kell? Nem lehet mindig a nyomába járni, megvigyázni minden lépését. Bizony, hogy eltiltattam a kurtaszoknyát, de még azt is, hogy olyanokkal barátkozzon. Mondogatta nekem, a lányom, hogy így, meg úgy, hogy elmaradott vagyok. Kíváncsi lennék Rozám, hogy miben? Van nekem is minden, ami mostanában divatos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 MÁR 28

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1021 Kaldi Ju

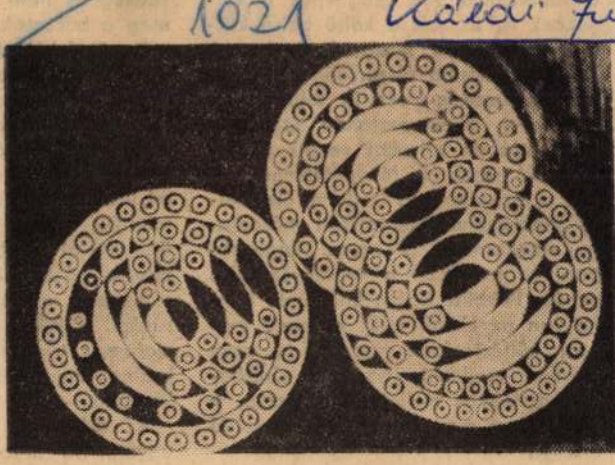

KALDI JUDIT RAJZA

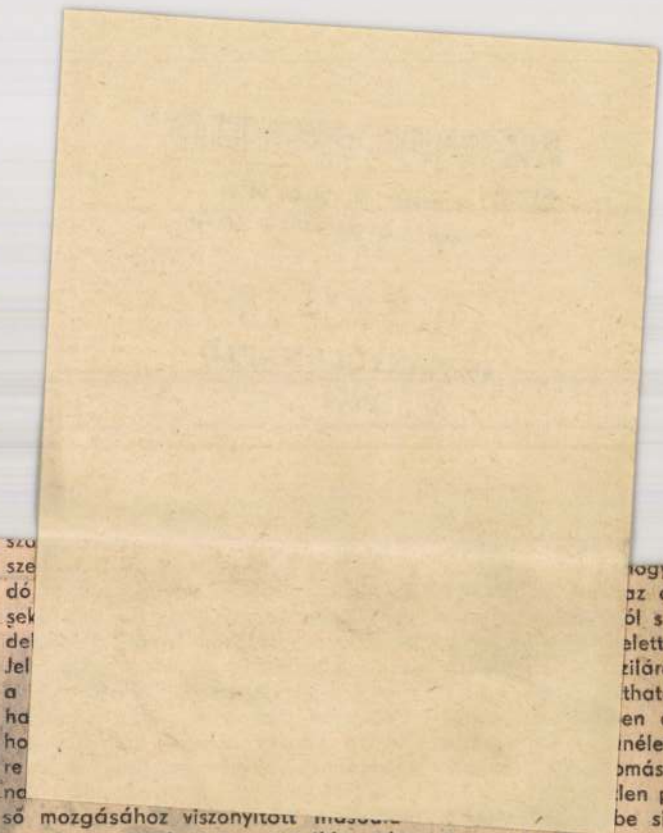

gos mozzanatok, s egyre világosabban kirajzolódik a leglényegesebb vonás: Pákolitz István költészete benne van az elmúlt húsz esztendő magyar költészetének fősodrában, mert művészi eredményeiben ott sűrűsödnek az egyén mellett a közösség, a társadalom maradandó, jövőbe épülő értékei.

Ha a fősodorban Pákolitz költészetének pontosabb helyét keressük, a

önmagával szemben,
kapcsolatában, a szer
rátságban ugyanaz a
rúság" a költő mérc
cializmus társadalmi-p
latának megítélésében
lásában.

Az már nem eszté
ugyan, de meggyőző
visszasugárzik a mű
István nemcsak költé

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZABAD FÖLD

1971 APR 13

1971. ÁPRILIS 11.

1021

HÚSVÉTI KOSÁR

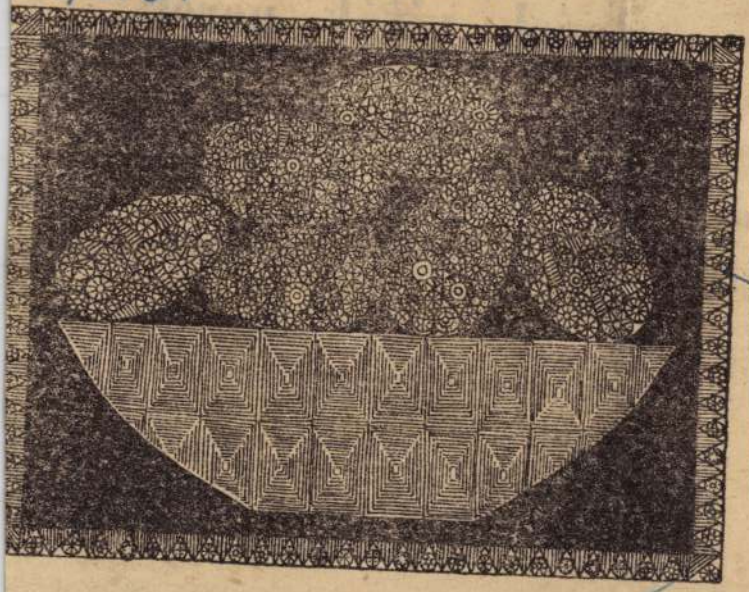

Káldi Judit

(Káldi Judit rajza)

1971. ÁP

Jogok, viták, perek

A Legfőbb Ügyészség megvizsgálta a mezőgazdasági termelőszövetkezetek külső jogvitáit. A vizsgálat azt elemezte, hogy a gazdasági reform nyomán született jogszabályokat a közös gazdaságok megfelelően alkalmazzák-e a gyakorlatban.

Közismert, hogy gazdasági életünkben a piac szerepe megnőtt. Megnőtt a termelőszövetkezetek önállósága is. A jogszabályok keretei között és a piaci viszonyok ismeretében önállóan döntik el, mire vállalkoznak, kivel kötnek szállítási, termékértékesítési vagy egyéb fajta szerződéseket.

A vizsgálat megállapításai szerint a termelőszövetkezetek által kötött sok ezer különböző szerződés lényegében megfelel gazdasági rendeltetésének, és csupán kisebb hányadából származik peresített jogvita. A szerződéskötések megalapozott-

Néha azzal az indokkal is el néznek fizetési késedelmet, hog a téesznek rossz adottságai van nak a gazdálkodáshoz. Indoko latlan ez is. Egyrészt azér mert az adottságok minden gaz daságban ismertek, és azokna megfelelően lehet és kell mére tezni a vállalkozásokat, más részt azért is, mert az ilyen kö zös gazdaságok az államtól – helyzetükre való tekintettel – megkülönböztetett támogatá kapnak.

Számos esetben — mint a ügyészi vizsgálat anyaga mu tatja — nem fedezethiány nem is spekulációs szánd okozza a fizetési késedelm hanem azok a rossz ügyintézé ből és a rossz nyilvántartásb erednek. A Pesti Központi K rületi Bíróság egyik peréb például a termelőszövetke követelését az alperes azért gadta meg, mert nem volt k

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit

VAS NÉPE
1980 DEC 7

Fürdőzöm halálban
Piszkolom ingem

1021

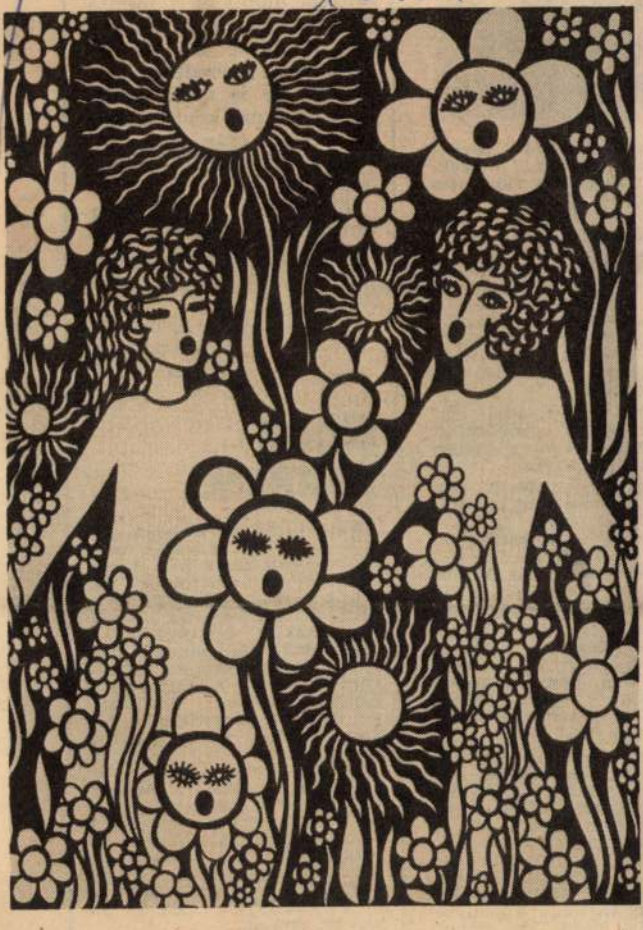

Káldi Judit: Mezei ének

1980. december 7. Vasárnap

szolgáltatjuk nagyon sokan az életünket. Vagyis mindent!...

Csia Sándorné
Szombathely,
Rohonci út 66.

Köszönet mindazoknak...

Valami mélyen emberit tükröz a távirat szövege, amit Pácsonyban adtak fel. S mélyen emberi az a tett is, ami ezt a táviratot szülte... Idézünk: „A szelestei községi tanácsnak a segítségnyújtásért köszönetet mondok hatvan ember nevében, akik november 30-tól december 2-ig gépjárműveikben családostul Szeleste környékén a hóban rekedtek. P. Holl Jenő üzemegységvezető."

Ennyi. S még valamit tegyünk e sorokhoz: köszönet mindazoknak, akik éjjel és nappal mentették, segítették a bajbajutottakat szerte a megyében, az országban. Azoknak, akik nem másra vártak, nem fanyalogtak — hanem cselekedtek. Eszük és szívük szerint.

— *kor*

Káldi Judit

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Grafi Munkácsi

VAS NÉPE

[1981 JAN 1 -

hiszen hozzájuk tartoz
is."

102

A fa é

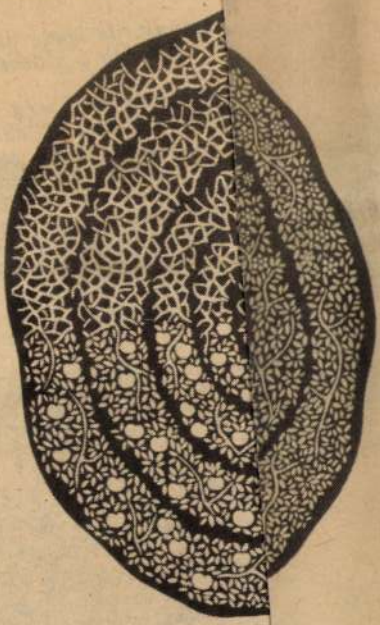

Káldi Judit rajza.

D 24 VET

ember: ilyen centire kiszámítottan b
va két új közé a régi — filozofikus
latokat indít meg a látvány. — K
éves ez a ház — mondja az öreg néni
nem fölötte egy emelettel — én negyv
töltöttem benne. A tavasszal fogjuk
tani... Sali Imrénének hívnak. Csak

Káldi HJudit

József Attila illusztráció

Magyar Hirlap 1975/171/8

Káldi Judit

metszete, Vedemce

Magyar Hirlap 1974 7.évf. 261/8

Káldy Judit

metszete kenyérszegő

Magyar Hirlap 1974 282/8

Káldi Judit

Radnóti illusztációja

Magyar Hirlap 1974 352/9

Káldi Judit

metszete

Magyar Hirlap 1973/2o7/11

KALDI JUDIT

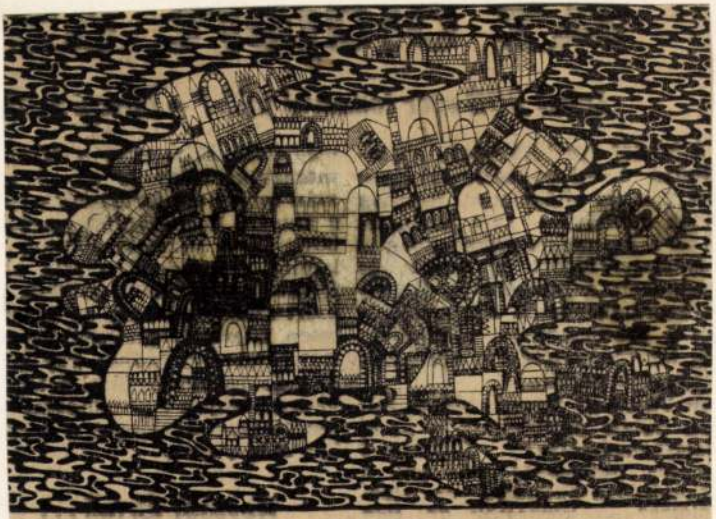

Kaldi Judit rajza: Sziget

Magyar Hirlap 1975/242/8

KÁLDI JUDIT

Káldi Judit: József Attila-illusztráció

Magyar Hirlap 1975/171/8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNA MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

FÁK TÉLEN

Káldi Judit

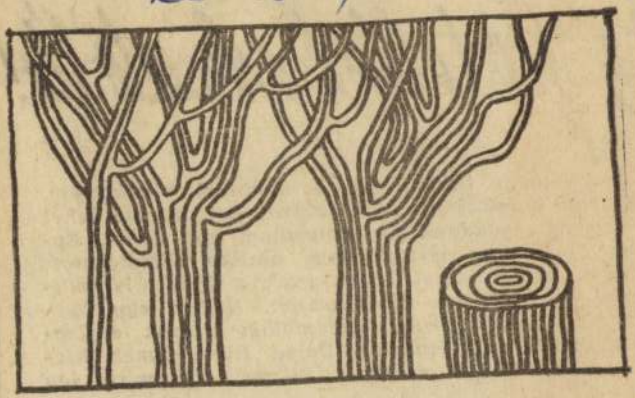

KÁLDI JUDIT RAJZA.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A minap itthon, egy barátommal vitatkoztam. Az volt a vitatéma: kiről, mikor, hol, hogyan lehet véleményt mondani. Én elmondtam egy esetet. Éppen Londonban tartózkodtam, amikor odalátogatott Nixon. Látogatásáról bőven írtak a lapok, közvetítettek a rádió- és tv-állomások. Nekem egy harmincéves rádióriporter beszámolója tetszett a legjobban. Ezt a rádióriportert David Dimblebynek hívják és a BBC-nél dolgozik. Nixon érkezéséről így számolt be:

„...Inkább egy kereskedelmi vállalat menedzserére emlékeztet, mint államfőre... Nemrég még azt hitték róla, hogy politikailag elhalálozott... Olyan embernek látszik, akitől nem volna bátorságunk akár egy használt autót is vásárolni...”

Megemlékezett Wilson miniszterelnökről is. Ekén-

Káldi Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
1981 JAN 17

1021

Káldi Judit rajza

kiindulva csak az volt a különbség, hogy ki képviselné jobban. Berlin *példamutató önmérsékletről* és a be nem avatkozás (ezúttal a választási kampányba való be nem avatkozás) elvének meszszemenő tiszteletben tartásáról tett tanúbizonyságot, amikor gyakorlatilag válasz nélkül hagyta a sérelmére követett bonni belső gyakorlatot, és az államközi érintkezés szintjén kitartott a kapcsolatok korrekt jellege mellett.

AZ NDK VEZETÉSÉNEK törekvése most sem változott, de éppen e törekvés érvényesítése — a kapcsolatok korrekt jellegének megőrzése, mi több: továbbfejlesztésük — érdekében múlhatatlanul szükségessé vált, hogy felhívják a figyelmet néhány alapigazságra és néhány alapvető követelményre. Kiindulópontul az éppen nyolc éve megkötött *alapszerződés* szolgál, amely lényegében önálló, szuverén és független államoknak ismerte el a szerződő feleket. E *kompromisszumos jellegű szerződés* több kérdést nyit-

továbblépéshez s
lelő belpolitikai
ellenzék teremte
kező értelmű be
ennek a kormány
alárendelte magá
zet csak újabb
azáltal, hogy az
kon megerősödött FDP nagyobb beleszólást kért és kapott a kormánypolitika alakításába, elsősorban a józanul gondolkodó szociáldemokraták rovására.

Berlinben rámutatnak, hogy a nyugatnémet politikában bizonyos *neorevansizmus* tapasztalható. Ennek lényege a „belnémet" kapcsolatok különleges jellegének hangsúlyozása, és ezzel a valójában lezárt „német kérdés" mesterséges nyitva tartása, miáltal a kormánypolitika tulajdonképpen *párhuzamossá vált* a keresztény-párti vonalvezetéssel. Az NDK nyilvánvaló célja, hogy Bonnt az *alapszerződéshez való visszatérésre késztesse* és legalább — ha csak távlatilag is — elérje az NDK-állampolgárság bonni elismerését. Ez, a határok nemzetkö-

t-
g-
ö-
u-
és
e-
rentásból fakadó jogoknak, közöttük az állampolgárság rendezésének a tiszteletben tartására.

Erich Honecker, az NSZEP KB főtitkára, az NDK Államtanácsának elnöke, az elmúlt hetekben többször is emlékeztetett rá, hogy az NDK *mindig tiszteletben tartja* az általa kötött szerződéseket. Ugyanezt várja el Berlin partnereitől, közöttük az NSZK-tól. Többek között azt, hogy *ne válogasson* a számára kedvező és nem annak ítélt szerződések között. Például úgy, hogy tranzitmegállapodás — igen, alapszerződés — nem. Különösen időszerűvé vált a *figyelemfelhívás*, a kapcsolatok állapotáért való *közös és kölcsönös felelősségre* való utalás most, december közepén, amikor a NATO miniszteri tanácsülése nyíltan is hangot adott a

Káldi Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980 OKT 20

PEDAGÓGUSOK LAPJA

grafi Munkács

1021

Káldi Judit:
Radnóti-illusztráció

ban sok a taneszköz, amely nemcsak a szülőket terheli, hanem a pedagógusok már meglevő módszertani gondjait is fokozza, valamint a gyerekeket is szétszórttá teszi. Azt is fölvetették, hogy az Iskolatelevízió műsortervének késői kiküldése miatt több helyen ismételten kellett órarendet készíteniök. **(suba)**

A képzőművészet „iskolája"

A *Hatvani Galéria* — amint er-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 ÁPR 1 1

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1021

Káldi Judit

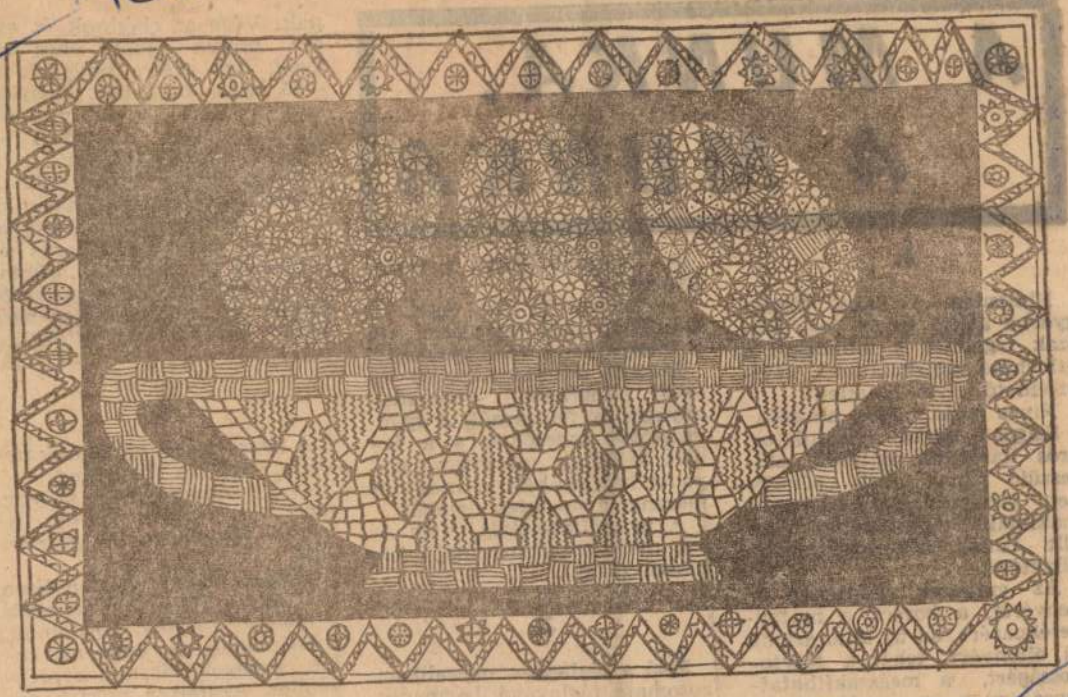

KÁLDI JUDIT: HÚSVÉT

A MUNKA
A MUNKA

1.

Elmentem a Paksi Téglagyárba átélni egy 8 órás műszak izgalmát, s felfedezni a kibírható kibírhatatlant, az elviselhető elviselhetetlent.

Nincs nóta, nincs nevetés. Szigorú, sarkos mozdulatok, erős karfájdító rántások, nekifeszülő izmos lábak „sűrűjében" járok és szinte hallom a maximális teljesítményre beállt izmok csikorgását, erek lüktetését.

Az emberek dolgoznak a kenyérét, a borért, a motorkerékpárért, az új bútorért, az új öltönyért, tehát a folytonosságért, a megszakíthatatlanságért, a gyarapodásért. Ez a nyolc ember mindennap felkapaszkodik a meredek domboldalra ásni, lapátolni. A

— Mióta dolgozik a téglagyárban?

— Lassan 20 éve lesz. A konzervgyárból kerültem ide a több kereset reményében.

Márkus Ferenc naponta 60—70 kilogramm robbantóanyagot is felhasznál. A gyárvezetővel tegeződik, s a lábait fájlalja, minthogy naponta hatszor-hétszer meg kell mászni a meredek dombot.

A nyugdíjaztatását várja és azt mondja: akkor majd kipiheni magát.

3.

Első a téglaprés, második az automata téglavágó, harmadik a kihordószalag, negyedik a nyersátrakó.

— Ez a gépsor a termelés [illegible]

mondja Székely Sándor.

Ez a hosszú szikár férfi a brigád többi tagjához hasonlóan teljesítménybérben dolgozik. 2800 forint körül keres havonta és azt mondja, „kivannak a csuklóim". Sokszor előfordul, hogy hazamenve nem tudja lenyomni az ajtókilincset.

4.

A nyers téglát vályognak nevezni végzetes illetlenség.

— Ne mondja, hogy vályog, mert megszólják, kinézik innét. — figyelmeztet a gyárvezető.

Megmutatja a kemencében izzó téglát. Ég a föld, az amit a magasból ásnak, lapátolnak, robbantanak és amit markolók, szalagok visznek a présgéphez. Azután a szárító, azután a kemence következik.

Nincs kihagyás, nincs megállás. Itt meg kell dolgozni a pénzért.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 NOV 23
Vas Népe

Káldi Judit

1021

MŰVÉSZET KULTÚRA

Káldi Judit: Vörösmarty-illusztráció I.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY:

Éj és csillag

Éj vagyok: te csillag,
Fényes és hideg,
Én se ét a bútól
S vágy miatt beteg.

Általad homályom
Fájva összereng,
Míg fölötte arcod
Istensége leng.

Szép sugáraidtól
El nem alhatom,
Mégis éber kínnal
Hozzád álmodom;

Fel kívánom vinni
Amit rejt a hit,
A föld gyermekének
Édes titkait,

Mit nem eskütt szó,
Nem súgott ajak,
Amit bánat és éj
Gondolhattanak.

Fel kívánom vinni
Gyászos arcomat,
Hogy világosabb légy
Árnyékom miatt.

S min inkább leendek
Bútól fekete,
Annyival diesőbben
Kezdj ragyogni te.

El kívánok veszni
Fényben általad:
Érezzem csak egyszer,
Egyszer lángodat.

Káldi Judit: Vörösmarty-illusztráció II.

SPORT

Négy mérkőzés — hét gól

Ma NB III-as megyei rangadó Körmenden

Néhány évvel ezelőtt, amikor bajnoki mérkőzésre először látogatott a Kondics utcába a Körmendi FMTE, mindenki biztos Sabaria győzelmet jósolt. Akkor — nagy meglepetésre — Hegedüs góljával 1:0-ra nyert a Körmend. A legutóbbi találkozó Körmenden volt, Felszabadulási Kupa mérkőzésen 5:0 (!)-ra nyert az FMTE.

A két eredmény körmendi fölényt mutat, a valóság azonban egészen más. A bajnokságban a Sabaria dicsekedhet jobb eredményekkel, Körmenden úgy mondják; „mumusuk" a szombathelyi csapat.

Ebben az évben a Körmend kitűnően rajtolt, jelenleg is második helyen van a csapat, hetekig listavezető volt. A Sabaria hátul kullogott, néhány hete szedték össze magukat, s kezdték meg a felzárkózást.

Ma délután Körmenden találkozik a két csapat, s biztosan nagy küzdelem lesz, a hazaiak jó formában vannak, a Sabaria pedig bízik az eddigi hagyományokban, így jó mérkőzésre van kilátás.

Képünkön Horváth Imre, a Sabaria csatára látható, aki a legutóbbi négy mérkőzésen hét gólt lőtt. Két-két alkalommal talált a Bauxitbányász, a Bakony Vegyész és a Pét hálójába, s egyszer vette be a pápai Dekovits kapuját.

—b

Bohuminban

10 év óta minden esztendőben nemzetközi televíziós súlyemelő versenyt rendeznek. Idén először, magyarok is dobogóra léptek, színeinket a Haladás versenyzői képviselték. A magyarokon kívül szovjet, bolgár, lengyel, NDK-beli és csehszlovák versenyzők indultak.

— Három súlycsoportban rendezik a versenyt a csehszlovákok — mondotta *Tóth Géza*, a Haladás edzője, a küldöttség vezetője. Pehelysúlyban Körhöcz szakításban kiesett, most jött ki rajta a sok verseny okozta fáradtság. A váltósúlyú Horváth János tizenhat versenyző közül 365 kilóval tizedik lett, szakítás után még a negyedik helyen állott. Félnehézsúlyban Nagy Feri 315 kilót teljesített, s ezzel hatodik lett. Lökésben a 180 kilós emelésnél megcsúszott, ezért nem került dobogóra. Tapasztalatszerzésre jó volt a verseny, minden ország a második vonalat indította, a versenyzők szép díjakat kaptak. A győztesek egy évig őrzik a szép vándorserleget.

gentína

meg tudja rendezni három év múlva a XI. világbajnokságot. Így végérvényesen pont került azoknak a légből kapott híresztelésseknek a végére, hogy a vb más házigazdájáról kell gondoskodni az argentínok különböző nehézségei miatt.

Örömmel nyugtázta a FIFA Argentína végérvényes jelölését, mivel ez az egyetlen nagy Dél-amerikai ország, ahol még nem rendezték meg a világversenyt. A XI. vb kezdete; 1978 június 25.

Teke

NB II. NYUGAT, FÉRFIAK

1975. évi végeredmény:

1.	Szombathely, Sabaria	26	114- 94	32
2.	Székesfehérvári Építők	26	110- 93	32
3.	Budapesti ESMTK	26	110- 98	28
4.	Budapesti Beloiannisz	26	103-105	28
5.	Pápai MÁV	26	115- 93	27
6.	Pécsi MSC	26	104-104	27
7.	Kaposvári Spartacus	26	107-101	26
8.	Dorogi AC	26	105-103	26
9.	Kőbányai Porcelán	26	97-111	25
10.	Pápai Ezüst Nyíl	26	106-102	24
11.	Budapesti Ganz Villany	26	100-108	24
12.	Herendi Porcelán	26	100-108	24
13.	Dombóvári Spartacus	26	93-115	21
14.	Soproni Kinizsi	26	91-117	20

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1976 JAN 1
Vas Népe

Káldi Judit

1021

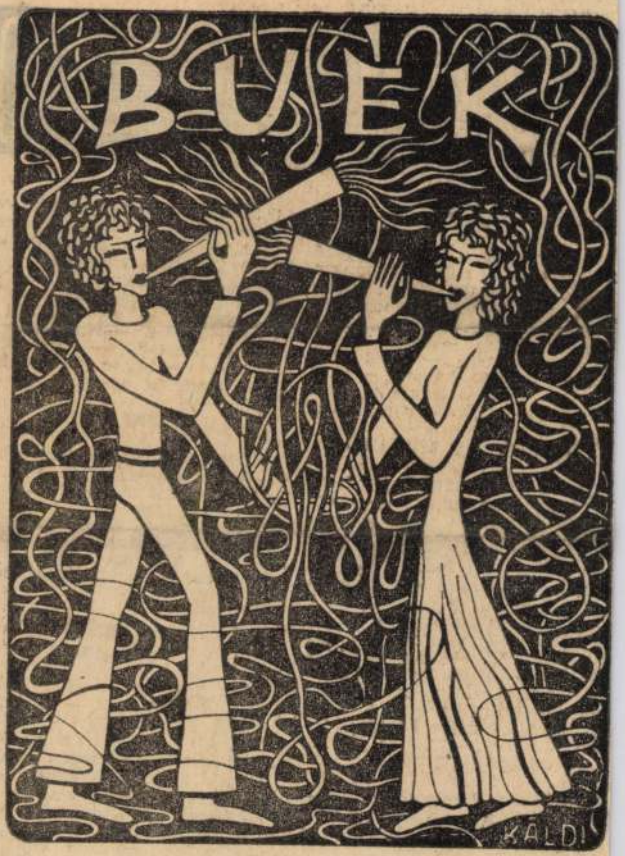

Káldi Judit grafikája

MŰSOR

SZLOVÁK MŰSOR

9.25 Kicsinyek műsora — 10.00 artina és a nap. Meseopera változata — 11.55 Újévi hangerseny — 13.30 Intersport-tora. — 15.00 Csuk és Gek. Szovt gyermekfilm. — 16.10 A függők Tv-vígjáték — 18.40 Esti ese. — 19.00 Tv-híradó. — 19.50 ö tészet. — 20.00 Ruszalka Tvpera. — 22.10 Egy asszony útja.

JUGOSZLÁV MŰSOR

9.20 Az északi bátor hős. Raizilmek gyermekeknek. — 11.10 övesd a Sarkcsillagot Amerii játékfilm gyermekeknek. — 15 Bécs: Újévi hangverseny. 13.30 Garmisch Partenkirchen: ugrások. — 16.15 Válogatás a ubjanai tv újévi műsorából. 17.30 Zenei adás. — 18.00 lekszander Tisma: Keresztezett t. Dramolett. — 18.30 A világ 75-ben — 19.15 Raizfilm. — 00 Kabaré Amerikai játékilm. — 22.25 Válogatás a belgrádi tv újévi műsorából.

OSZTRÁK MŰSOR

12.15 Újévi hangverseny. — 3.30 Közvetítés Garmisch-Partenkirchenből. — 15.45 Vadászat tajgában. — 17.10 Walt Disney-film. — 17.55 Jóéjszakát gyerek. — 18.00 Találkozás a ködben. — 18.50 Dok film Indiáról. 19.00 Újévi köszöntés. — 19.30 13.33 Schumann: D-dúr nove'ette. — Kettőtől ötig... Zenedélután — 17.00 Az Ifi R. órája — 18.00 Zenekari muzsika. — 18.33 Előadás. Carusóról I. — 19.08 Népi zene — 19.46 Barátság sígerexpress. — 20.33 Falusi esték. — 21.30 Kamarazene — 22.02 Operettrészletek. — 22.33 Könnyűzene — 23.00 Népdalok. — 23.30 Lortzing operáiból.

GYŐRI RÁDIÓ

17.00 Műsorismertetés, hírek. — 17.05 Tánczene mindenki kedvére — 17.25 Január 1 — irodalmi műsor az év első hónapjáról. — 17.40 Zenés újévi-köszöntő — 18.00 Nyugat-dunántúli krónika. — 18.15 Magyar nóták — 18.27 Hírösszefoglaló. Időjárásjelentés.

TELEVÍZIÓ
BUDAPEST

9.48 Tv-torna. — 9.55 Szünidei matiné Kisfilmek — 11.45 Játszunk fizikát! III — 16.53 Hírek. — 17.00 Melyiket az övéreből? — 17.15 Neutrino. Beszélgetés dr Marx Györggyel — 17.55 Öt perc meteorológia. — 18.00 Műkincseink és oltáraink. — 18.30 Így kezdődött az új év. . Közv. üzemekből. — 19.15 Esti mese. — 19.30 Tv-híradó — 20.00 Tv-torna — 20.05 Jenny Treibel asszony Mb NSZK tv-film. — 20.55 Amerikai zenés film —

1.

Káldi Judit:

1970-ben szerzett rajz-magyar szaktanári diplomát Pécsett, a Tanárképző Főiskolán. Most Jákon tanít. A Vasi Fiatal Képzőművészek csoportjának tagja. Lírai alkat. Saját képességeit korán felismerte, elkötelezettséget vállalt a művészi pályára. A nagy mesterektől eltanulta – a művészettörtént korszakait áttanulmányozva – amit lehetséges, majd rátalált önálló alkotói világára. Sajátjává tette a mai ember világlátását. Irókról készült portréi eddig napilapokban és folyóiratokban jelentek meg. E tárlaton meseillusztrációk, finom hangulati elemekkel, példás műgonddal és nellemes ötletekkel tűnnek fel. „Az idő fája" c. variációs képsorozatával ízelítőt nyújt jeles rajzhénségéről.

Domonkos János: Két fiatal rajztanár kiállítása

Rajztanítás 1971/4

33. old

Káldi Judit: 2.

Grafikai elve – színes formákkal kifejezni gondolatokat, érzéseket, mélyebb összefüggéseket – szépen érvényesül. A „Tűztánc"-ban piros és fehete színek tisztaságát, míg a „Szikla" c. kompozícióban az egetlen, szüske szín sok árnyalatát varázsolja elénk. A hegedűt többféle módon is megjeleníti. Pazar színharmóniával: a jobbra, a tőhéletesebbre törekvés hangulatát érzékelteti. Oldottabb lévai fogalmazásmódjával egyensúlyban tudja tartani kedélyvilágát. Változatos technikával hérült alkotásai megérdemelt sikert arattak.

Domonkos János: Két fiatal rajztanár kiállítása

Rajztanítás 1971/4

33. old

Káldi Judit.

Az 1971. évi vasi tavaszi tárlaton szerepeltek művei. Olajtechnikával dolgozik

Bertalan Lajos: Tavaszi tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 528. old. -529

Káldi Judit

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1982 DEC 24

15. ÉVFOLYAM, 302. SZÁM

1021

Káldi Judit grafikája

tulajdonítunk nagyományos kapcsolataink fejlesztésének, a hazánkkal szomszédos szocialista országokkal. Állhatatosan törekszünk az új lehetőségek közös erőfeszítéssel történő feltárására, az akadályok elhárítására. Ezt a célt szolgálta *Lázár György* elvtárs, valamint *Aczél György* és *Várkonyi Péter* elvtárs látogatása Romániában. Jól fejlődnek kapcsolataink a szocialista Jugoszláviával. Az egyes köztársaságokra is kiterjedő együttműködés jelentős eseménye volt a szlovén miniszterelnök látogatása hazánkban. Az élet által igazolt meggyőződésünk, hogy a szomszédos szocialista országok kapcsolatainak fejlődése gazdagítja és színesíti szocialista építőmunkánkat, internacionalista együttműködésünket, a gyakorlatban járul hozzá a múltból eredő gondjaink felszámolásához.

Az 1982-es esztendőben igen élénk volt az érintkezés hazánk és a szocialista országok külügyminiszterei, illetve külügyminisztériumainak képviselői között. A bolgár, a csehszlovák, a lengyel külügyminiszterrel, valamint a Német Demokratikus Köztársaság külügyminiszterével folytatott megbeszélés hatékonyan szolgálta a szocialista országok összehangolt külpolitikáját. A vietnami, a laoszi, a kambodzsai és a magyar külügyminiszter tárgyalásai ezen túlmenően alkalmat nyújtottak szolidaritásunk kifejezésére, az indokínai térség békéjét és biztonságát szolgáló vietnami, kambodzsai és laoszi javaslatok gyakorlati támogatására. Hasznosak voltak a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság külügyminiszterének budapesti tárgyalásai is.

Ami Albániát illeti, kapcsolataink sajnálatos módon változatlanul stagnálnak. A magunk részéről a normális államközi viszony helyreállítását, az együttműködés fejlesztését tartanánk ésszerűnek mindkét nép és ország javára.

Mostanában sok szó esik Kínáról, Kína és a többi szocialista ország kapcsolatairól. A Kínai Kommunista Párt XII. kongresszusának irányvonala arra enged következtetni, hogy a kínai vezetés a politikai stabilitás és a megalapozottabb gazdasági fejlesztés biztosítására törekszik. Mindez — bár még nem kevés bizonytalanság is tapasztalható a kínai politikában —, hozzájárulhat a többi szocialista ország és Kína államközi kapcsolatainak javulásához. A magunk részéről ebben a szellemben, a kölcsönös előnyök és érdekek szem előtt tartásával, változatlanul készek vagyunk a kétoldalú kapcsolatok fejlesztésére Kínával.

A szocialista országok együttműködésének fontos eseménye volt a KGST XXXVI. ülésszaka, amelyre — kormányfői szinten — Budapesten került sor. Napirenden van a KGST-tagállamok felső szintű találkozója, amelynek előkészítésében hazánk is aktívan részt vesz. Úgy véljük, hogy a KGST munkájának, szervezetének érdemi fejlesztése további jelentős erőforrása lehet az együttműködés hatékonyságának, az egyes tagállamok nemzeti és közös érdekei biztosításának. Ugyanakkor a KGST fokozott szerepet játszhat a tőkés gazdasági diszkrimináció, a szankciók és az embargós intézkedések kivédésében, hatásuk csökkentésében. Ez is a tagországok együtt-

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 JAN 22
NÉPSZAVA

1021

Az udvari joszagokon kívül két kiscica is a barátja dott.

— Olyan? büszkén. — De az is van, koromban

ERDEI ÚTON

Káldi Judit

dott lenni, amilyen volt.

Mindezek ellenére Kosáry Domokos említett munkájának megjelenése óta a magyar történettudományban fokozatosan oszlik szét a köd Kossuth körül. Elsőnek szándékosan Lackó Mihálynak csak néhány éve megjelent munkáját: Széchenyi és Kossuth vitája, 1977. című helyretevő megvilágítását említjük. Senki sem kívánja tagadni, hogy kettőjük között éles ellentét fejlődött ki. De ezt az ellentétet a történetírás félreértette, és a kisiklató értelmezések eredményeként a közvéleményben Kossuth az országot kataklizmába taszító, meggondolatlan és felelőtlenül hazardírozó „forradalmár"-ként jelent meg Széchenyivel szemben, aki a lépésről lépésre való haladást hirdette. Ebben a beállításban úgy tűnt, hogy Széchenyi programjának végrehajtása útján a gazdasági megerősödés és a polgárjogok fokozatos kiterjesztése eredményeként Magyarország puskalövés nélkül visszanyeri eredeti ál-

Németh József ASSZONYOK KOSÁRRAL

jellem nem éppen előnyösebb vonásainak mindmáig Kossuth a legnagyobb szakértője. Mikre hívta fel a figyelmet?: „Ah! az a magyar szalmatűz! Beh átkos szerepet játszott és játszik ez a magyar történelemben!... a fellobbanó lelkesedés hatalmasan csillogó vonásokat véshet a történelem gránitlapjaira, de maradandó sikerre csak az ernyedni nem tudó kitartás vezet." Hogy a magyar nehezen mozdítható az összmagyarság érdekében, azt éppen az a Kossuth vette észre, akinek kivételesen sikerült odáig elvinni a dolgokat, hogy Ausztria gyarmatosító hatalmát csak egy kölcsönkért hadsereg segítségével tudta — egy búcsúidőszakra — még fenntartani: „Ha csakugyan oda jutottunk volna, hogy *szegény* nemzetünknél minden, aminek közrehatása eszközökheti csak, hogy szegények ne maradjunk, *álom és ábránd*, mihelyt létesítése költségbe kerül; úgy valóban azt kellene mondanunk, temettessük el magunkat, az élet nem nekünk való."

Bartók János

lelket ő teremtő és kereső
vizsgálta.

Ebben is forradalmár.
Logikus, következetes, n
és társadalmi igazságérze

Költő forradalmár, aki
gazdasági berendezkedés
az általános és közös em
te igényeit és vágyait. Az
lom érdekelte. Valami el
ben, műben, alkotásban és az érzések világában is. A „semmi sem elég!" tökélye. Lírájában mikroszkóp alatt minden elem. Tegyük hozzá, maga a szerelem is.

És itt, ez előtt az emléktábla előtt kell megemlékeznünk Hévízi füzete szonettjeiről. E tündéri tájak „balatonozásairól" is, ahogy Szabó Lőrinc nevezte a Balaton környéki alkotó tartózkodásait. Nálunk hévízálásnak mondják az ilyen testi-lelki erősítő és alkotó heteket. Tudjuk, e gyógyító tó szomszédságában született Korzáti Erzsébet „A huszonhatodik év" múzsája is. Bátran mondhatom így régiesen, hogy Múzsa, hiszen a szülőváros, Keszthely, a Helikonok városa hazánkban és irodalomtörténetünkben. S a goethei Weimar mellett a magyar Weimar immár e szonettek utófényében is nő, hiszen Goethe, Szabó Lőrinc, Weimar és így Keszthely és Hévíz és így a Múzsa már különös konstelláció. A „Hévízi füzeté"-be ki tudja, miért be nem került „Képzelt képzeleteddel" szonett is itt született 1949 februárjában. Az „egyszerre két helyen egymásba zárva" tartó szerelem sorai itt íródtak Hévízen. Itt, az a hangütés, amely „A huszonhatodik év" százhúsz szonettjén zeng végig... És úgy, hogy szerelmi líránknak — mint Dante, Petrarca az olaszban — mesterműve lett.

Ezeket idézve állok itt e tábla Szabó Lőrinc művét idéző lapja előtt...

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP
1982 FEB 17

1021

MAGYAR HÍRLAP

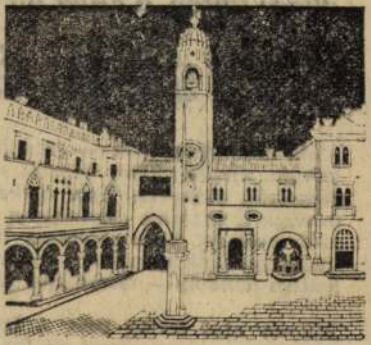

Káldi Judit rajza

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1982 MÁJ 22

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

MH SAJTÓFIGYELŐ

1021

Káldi Judit rajza

Káldi Judit rajza

1981 OKT 1 81

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

eti létezését a Skála és
oop. *Demján Sándortól,*
oop vezérigazgatójáto

iarzon

kű bútort gyártott és nö
olcsó szekrénysorok ará
arzonból 118 millió,
gydíjas Timi garnitúrábó
ó. az ugyancsak nagydíja
dabútorból 64 millió és
zekrénysorokból 70 milli
rtékűt állított elő három
év alatt. Timi gyermekbú
éldául 4 millió forint ér
Csehszlovákiába is expor
belkereskedelem számá-
g három változatban ösz-
180 gyermekgarnitúrát —
az idei teljes kötelezettségét —
október elejéig leszállították.

októberig a tervezettnél 46 millió-
val több, összesen 270 millió fo-

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 OKT 2 4

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Mór kapuk

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

latságosak. Nincs nevetségesebb a rongyos hintónál, foltos tisztizubbonynál. Az ülések barna-piros kincstári bársonya az évtizedek alatt lenyelt porból minden kanyarban felköhög egy lapátravalót, a szemcsék tébolyultan rohannak a rozsdaverte ablaküvegnek.

— Nem lehetne kinyitni?

A kalauz-fiú kezében megáll a jegy. Már eddig is soká forgatta, hátha ráírta valaki: hogyan lehetne a szép, ápolt, melles-faros hölggyel szóba elegyedni.

— Rossz az ablak! A másik fülkében se jó!

— Itt sosem takarítanak?

— Ritkán. Én nem is utaznék elsőn. Néha van bolha is...

— Bolha?

— Az hát! — örül a fiú a drága

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZEP 22

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Káldi Judit

Káldi Judit (Szombathely): Tengeren

idot a sa
használja
gyakran
hanem v
ban, kön
zajlanak
ségvetésé
foglalnak
rándulásc

Az eler
tályaiban
egy pe
ugyancsa.
Többnyire a tanító dönti
általában a gyerekek óhajait is figyelembe véve —, hogy mikor mi történjék, mi kerüljön műsorra, írás, olvasás, rajzolás, séta vagy éppen játék-e.

Az órarend nélkül működő osztályokban leggyakrabban az történik, hogy *a gyerekek csoportokra oszlanak, s minden csoport valami mással foglalkozik.* Az egyik londoni kertváros, Hounslow elemi iskolájában például meglátogattam egy körszakállas ifjú kolléga, *John Dewhurst* osztályát. A táblára a korszerű módszereket alkalmazó fiatal pedagógus egy fogalmazási, egy számtani, egy olvasási és egy rajzolási jellegű feladatot írt fel. A gyerekek szabadon választhattak köztük, és eszerint oszlottak csoportokra a tanteremben. A szemem sarkából őszinte elismeréssel figyeltem, hogy miközben én a tanítójukkal beszélgetek, egyikük sem tétlenkedik vagy rendetlenkedik, hanem mindegyik csöndesen és komolyan végzi — bátran mondhatom: tízéves életkorát meghazudtolva — a maga választotta munkát.

A tantermek berendezése jól igazodik ehhez a módszerhez.

A broomfieldi középiskola ker

a gyakorlati órákon az iskola varrodájában elkészítették a mintapéldányokból házi divatbemutatót rendeztek, majc a közvélemény alapján hoztál meg a végleges döntést. Ügyeltek arra, hogy a lányok egyenruhája egyszerre legyen *olcsó, ízléses és divatos.*

A fiúk hajának hosszát egyre több iskolában tekintik a tanulók magánügyének. Úgy vélik, hogy a pedagógusnak szigorúan meg kell követelnie a higiéniai normákat — például semmiképpen sem tűrheti el a kócos, elhanyagolt, piszkos hajzatot —, de az már jó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Vas Népe

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Szüret

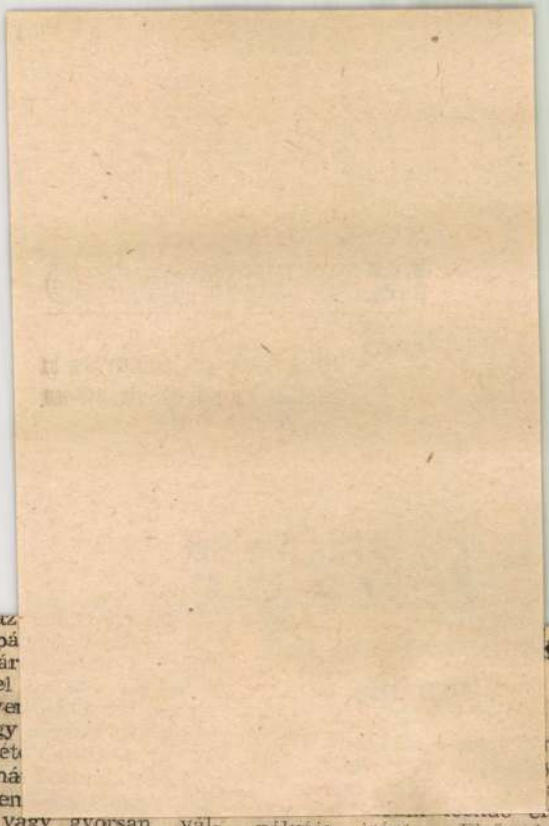

lyát. Igaz zöttük pá nek kizár döntik el jukat gyen zése, vagy lembe vét gyobb há valamilyen tározott vagy gyorsan változó) van arról, hogy mi legyen. Ennek első útja a megfelelő iskolatípus kiválasztása.

A három alapvető iskolatípus — gimnázium, szakközépiskola, szakmunkásképző intézet — közül a szombathelyi tanulók a szakközépiskolát helyezik előtérbe. Ebben az iskolatípusban 256-an szeretnének tanulni a következő tanévben. A gimnáziumot választók száma 245, a szakmunkásképző iskolát pedig 196-an jelölték meg, mint további tanulmányaik színhelyét. Örvendetesen alacsony — mindössze 25 fő — azoknak a tanulóknak a száma, akik iskolában már nem kívánnak tanulni. A többiek még nem döntöttek.

A szakközépiskolák és a szakmunkásképző intézetek főleg a kétkezi dolgozók gyermekei előtt népszerűek, míg a gimnáziumok a szellemi foglalkozásuaké számára. Az értelmiségi szülők gyermekei közül minden ötödik nyilatkozott úgy, hogy szeretne valamilyen szakmát szerezni.

Milyen foglalkozást választottak?

Ismerős tény, hogy idő-

nu-
yen
ab-
et-

pályája iránt. Elsősorban úgy, hogy a választott iskolatípussal hangsúlyozottabban összefüggő tárgyakat intenzívebben tanulja. A szakmával kapcsolatos könyveket olvassa. Érdeklődik olyan társaktól, felnőttektől, akik az általa választott munkakörben dolgoznak. Viszonylag magas — 160 — azoknak a diákoknak a száma is akik különórával is mélyítik ismereteiket. Az egyes pályákról szerzett ismeret azonban még így is nagyon felületes, elégségesnek közel sem nevezhető. Vagy csak a jó, vagy csak a rosszabb oldaláról tudnak az egyes szakmáknak ami semmiképpen sem jó, mert félrevezet.

A választott pályák felületes ismeretére vallanak a következő idézetek, amelyeket a felmérés során írtak le a tanulók. „Nem sokat tudok róla, de szeretem ezt a szakmát mert jók a munkakörülmények" (zenetanárnak készül), „hát a pályámról már sokat hallottam. Részben szép, részben rossz" (szobafestő). „Én nem nagyon tudok erről a pályáról. Tudom, hogy kisgyerekekkel kell foglalkoznom, vigyázni rájuk" (óvónő) „én ügyvéd szeretnék lenni. Fő feladat az emberek

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁJ 25
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest
Káldi Judit

1021

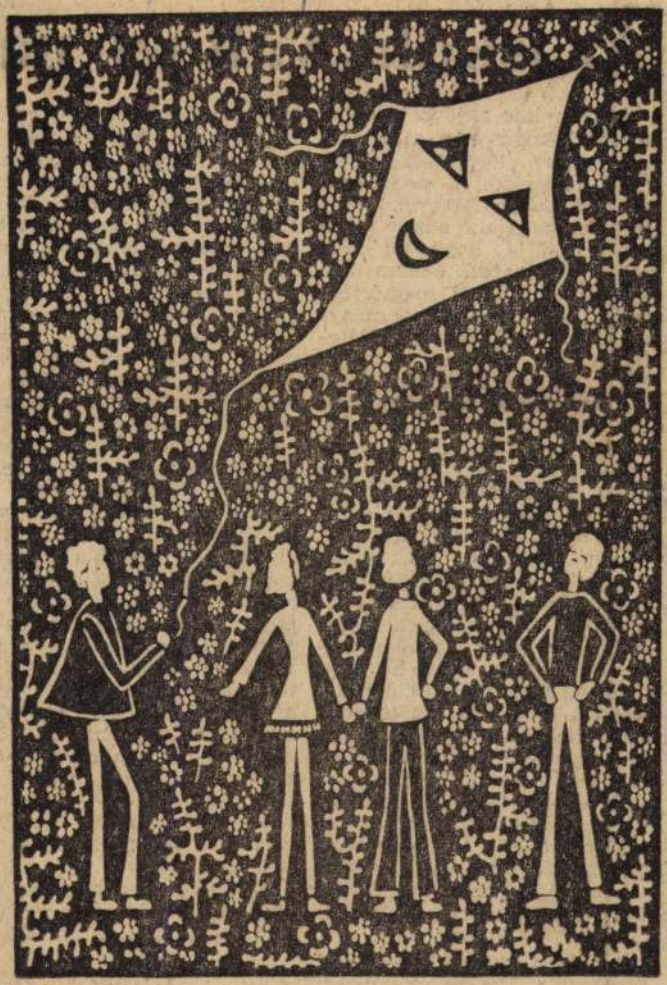

Káldi Judit: Sárkányeresztés

Az

Milyen lesz a jövő iskolája, a tanítás módszerei, a pedagógusképzés? Olyan kérdések ezek, melyekkel a *pedagógiai futurológia* foglalkozik. Az a tudományágazat, amely nem azt vizsgálja, hogy mi lesz, mi a kívánatos, hanem azt, ami várható, ami megtörténhet. Tehát olyan tudományágról van szó, amely feltételezéseket alkot, amelyek között találunk valószínűeket is, kétségeseket is, ellentmondásosakat is. A feltételezéseket az is bizonytalanná, esetlegessé teszi, hogy újabb technikai felfedezések „felborítják a papírformát", s újabb hipotéziseket tesznek lehetővé. Mégis, van alapja és kutatási tárgya a futurológiának mint tudománynak. A véletlenek és mellékes körülmények tömkelegén mindig áttör a törvényszerűség s ezért, ha mást nem is, de *a fejlődés várható irányát, a folyamatok tendenciát tudományos hitelességgel érzékelni és leírni lehet.* Így tehát hozzávetőleges érvényességgel szólhatunk a tanítási módszerek, segédeszközök, technikák, az épületek, a pedagógusképzés stb. jövőbeni alakulásáról. Az ilyen vizsgálódásoknak megvan a gyakorlati, instruktív értelmük.

A futurológia sem jelentheti azonban a jövőbe merengést, a képzelet fantasztikus utazásait. Gyakorlati funkciója csak

Átalakulóban van a család. Létszámban kisebb lett, anya is dolgozik, s a társad lom feladatai a nevelés ter növekedőben vannak. Min ezek ellenére a szocialista tá sadalomban a család és a cs ládi nevelés újabb reneszá szát élheti át.

Korunkban *megnőtt a sz bad idő*, s ez a tendencia fok zódik. Hazánkban 1972-ben bérből és fizetésből élők százaléka dolgozott csökke tett munkaidőben. A munk időcsökkenés nagyobb te nyit a művelődésnek, a pih nésnek, szórakozásnak. életforma átalakulóban va A hétvégi faházban, kertb „bütykölő", vagy a növek szabad időt mellékfoglalkoza ra fordító ember éppúgy pusa korunknak, mint a előtt „ücsörgő" ember, a te melésben csökkenő erőkif tésre késztetett ember, va a túltáplált ember, aki elk nyelmesedik, eltunyul. M régen a vérszegénység, tb ma vérkeringési zavarok kor jellegzetes — bár az o vostudomány által bizonyí rövidesen gyógyítható —, b tegségei.

Mindez — és még sok m tényező is, — hat a nevelé ügy alakulására és fejlődésér

A történelem távlatában

Egészen az új korig az éle

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 MÁR 25

Vas Népe

Káldi Judit

1021

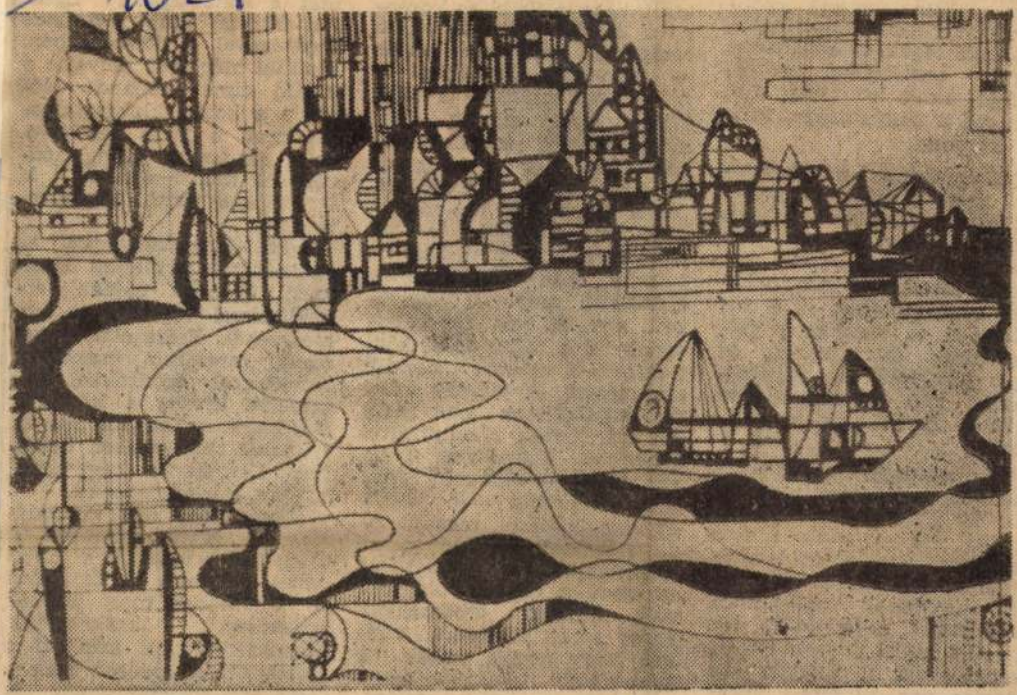

Káldi Judit: Öböl

kollektíva minden tagja fiatalabb nála. Természetes tehát, hogy értenek a fiatalság nyelvén, ismerik problémáikat. Szakképzettségük, felkészültségük és elhivatottságuk eredménye pedig; pezsgő, aktív kulturális élet van ma a nagyközség fiataljai körében.

Nehezen indul a beszélgetés, mert a szerény, szinte szófukar fiatalember annyit mond csupán; ő nem tett semmi különöset, csak azt, amire készült és ami minden népművelőnek is a kötelessége. A beszélgetés gátjai aztán felszakadnak és egy problémákkal, nehézségekkel teli, de mégis szép hivatás bontakozik ki előttünk.

Az iparosodó, fejlődő Körmenden nagyon sok a fiatal. Ha ők magük nem jönnek, el kell menni értük, illetve teremteni kell olyan lehetőségeket, ahol mindenki a saját igényeinek megfelelően szórakozik, művelődik, tanul. Ez egyik jelmondata az igazgatónak. 44 állandó közössége van az általa vezetett intézménynek. Közülük legtöbb az Ifjúság Házában működik. A szeszmentes szórakozóhely, a tv-nézés, a hírlapok, újságok kötetlen

[illegible] vét három elő[illegible] körmendi nézte

Egyik fő felad[illegible] kinti, hogy a fiat[illegible] korú felnőtt lak[illegible] rétegeinek lehető[illegible] — szervezett fo[illegible] műveltsége hián[illegible] lására. Erre m[illegible] módot. 35 fős fé[illegible] szervezett a [illegible] munkásokból. Kezdetben „csak" énekeltek, ma már a dalok mellett heti két órás tematikus foglalkozásokig jutottak. Két magánvizsgára előkészítő csoportot szervezett, ahol 33 felnőttet készítettek fel a művelődési központban a hetedik osztály elvégzésére. A vizsgák szinte mindenkinek sikerültek. Ha kell kiviszi a kultúrát a gyárakba, üzemekbe. Több vállalattal — cipőgyár, ládagyár, ÁFÉSZ — kötött együttműködési megállapodást, aminek értelmében ismeretterjesztő előadásokat tartanak a fizikai dolgozóknak. Példák, eredmények egész sorát írhatnám, mint azt, hogy filmre vették a Pét—KMT labdarúgó-mérkőzést és azt otthon levetítették a fiataloknak.

Mint az a beszélgetésből kiderült, a körmendi Művelődési Központ nemcsak he-

szertani továbbképzéseket is ő tartja a fiatal népművelőknek.

A rétegfoglalkozásokat az egész járás területére értelmezi. Iváncon például érdeklődéssel fogadták a komolyzenét. Ezért előadás-sorozat keretében magnóval, lemezekkel, erősítőkkel felszerelve kivitte a községbe a klasszikusokat. Ma már az ivánciak rendszeresen bejárnak Körmendre hangversenyekre, várkoncertekre.

Kevés időt tölt hivatalában. A járási népművelési felügyelő ugyanis a KISZ járási vb tagja is. És ebben a minőségben most jelölték másodszor tanácstagnak. Rendszeres napi körútjai a községekben sokszor csak a késő esti órákban érnek véget, mert a népművelőnek, a KISZ vb-tagnak és a tanácstagnak számtalan kérdésre, problémára kell egy-egy helyen választ adni

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 24

Magyar Hirlap

Káldi Judit

1021

Velence – Káldi Judit metszete

Miniszteri nyilatko

A borús égbolt, az időnként szemerkélő eső ellenére *sokan keresték fel szombaton a Budapesti Nemzetközi Vásárt*, amely ezen a napon már teljes egészében *a nagyközönségé volt*. A vásárépületek között és a pavilonokban a reggeli nyitástól kezdve élénk volt és délután tovább fokozódott a forgalom. A déli órákban a vendéglátók *kerthelyiségeiben éppúgy várni kellett szabad asztalra, mint az előző napokon*. Tekintettel a várható forgalomra, *a vendéglátók nagyobb áruszállítmányokkal töl-*

Dr. Horgos Gyula kohó- és gépi

Szocialista kooperáció: kiv

— Az újszerű vásárszervezés lehetővé tette az összehasonlítást az azonos célú, de műszaki megoldásban, kivitelben és esetleg árban eltérő hazai és külföldi termékek között. Az átgondolt csoportosítás lehetőséget nyújtott arra is, hogy figyelemmel kísérjük a nemzetközi gyártmányfejlesztés tendenciáit.

— A vásári termékbemutató, a hazai és külföldi partnerek érdeklődése igazol-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 OKT 1 3
Vas Népe
Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Bagoly

hetjük
édes, é
dicsomp
lakra r
tojás k
zsíros
stb. étv
min-gaz
lálék.

al ízesí
kompót
A sü
ros lébe
gyancsa
Ha pedi
ot adun
nos cse

Különleges csemege a túróval körözöttel májkrém-

meget fogyasztunk
cukrozott, kandírozott para
dicsompaprika szintén

Horgol

Divatosak, gyorsan elkészíthetők. A szeles őszi napokon praktikus viselet.

Az első sapka leírása: Mintegy 40 g jól mosható fehérfonalból 3-as horgolótűvel készítjük. (Horgolási próba: 22 pálca és 13 sor 10x10 cm.) Munkánkat a fejtetőn kezdjük 4 láncszem gyűrűbe zárásával. Minden sort 3 láncszemmel kezdünk és befejezzük a kezdő 3. láncszembe való szorosszemes kapcsolással. 1. sor: 15 egyráhajtásos pálcát (továbbiakban pálca) öltünk a gyűrűbe. 2. sor: 15x * 1 láncszem 1. pálca a pálcára * 1 láncszem. 3. sor: 15x * 2 láncszem 1 pálca a pálcára * 2 láncszem. 4. sor: 3 pálca az ívbe, * 7x3 láncszem, 4 pálca a 2. ívbe *, 3 láncszem. 5. sor: 5 pálca az ívbe. 7x *3 láncszem, 6 pálca a következő ívbe * 3 láncszem. 6. sor: 8x * 4 láncszem 8 pálca az ívbe * láncszem. 7. sor: 7 pálca a ívbe, 7x * 5 láncszem,

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR KÖRKÉP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974. NOV. 14.

VILÁGOSSÁG
Budapest

Kádár Judit „Radnóti illustrációi"

Világosság

1021

Ára: 5,– Ft

SOMMAIRE

Monarchie — mouvement ouvrier — austro-marxisme • *Tibor Erényi* — 657 М

Gustave Mahler et les possibilitès de la symphonie • *István Balázs* — 665 Гюстав Малер и возможности симфонии *Иштван Балаж*

Gáspár Miklós Tamás: Karl Kraus — 672 *Гашпар Миклош Тамаш:* Карл Краус

Les bons sentiments naissent dans la communauté • *Elemér Kéri* — 674 Хорошие чувства рождаются в хорошем коллективе • *Элемер Кери*

Sous prétexte d'un chant sur le destin *Sándor László-Bencsik* — 678 Под предлогом песни-судьбы *Шандор Ласло Бенчик*

Le problème de la présupposition dans la philosophie marxiste • *Júlia Fleischer — Ágnes Bécsi* — 684 Проблема предпосылки в марксистской философии • *Юлия Флейшер, Агнеш Бечи*

Science et conception du monde — **Наука и мировоззрение**

La vie dans le système solaire • *György Kulin* — 689 Жизнь в солнечной системе • *Дь. Кулин*

Interview avec l'académicien F. Brunó Straub *István Kardos* — 697 Иштван Кардош беседует с академиком Бруно Ф. Штрауб в телевидении.

Société et psychologie — **Общество и психология**

Stratégies d'escroc • *Ágnes Hankiss* — 703 Мошеннические стратегии • *А. Ханкиш*

Notes — **Заметки**

Sur la poésie de Tamás Tűz • *Gábor Szigethy* — 711 О поэзии Тамаша Тюз • *Габор Сигети*

Livres — **О книгах**

Notes sur le livre d'Éva Ancsel *István Hermann* — 713 Заметки о книге Евы Анчела *Иштван Херман*

Point focal — **В центре внимания**

Église et politique dans la Corée du Sud *László Bögös* — 715 Церква и политика в Южной Корее *Ласло Вешег*

Revue — **Обзор**

Le dernier favori du dernier tzar — 718 Последний фаворит последнего царя

kesztő bizottság:

n György, Balló István,
e László, Benkő Károly,
István, Koroknai Zsuzsa,
es István, Lukács József
erkesztő), Mátrai László,
erkesztő bizottság elnöke),
kácsy Gyula, Róka Gedeon,
Dénes

erkesztőség munkatársai:

s György, Farkas János,
Károly, Murányi Mihály,
Magda

E SZÁMUNK SZERZŐI:

Erényi Tibor, kandidátus, a Párttörténeti Intézet tudományos osztályának vezetője • *Balázs István*, az Akadémia Kiadó munkatársa • *Bécsi Ágnes* egyetemi hallgató • *Kéri Elemér* kandidátus, a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára • *László-Bencsik Sándor* író • *Fleischer Júlia* egyetemi tanársegéd, ELTE Bölcsészettudományi Kar • *Kulin György*, a TIT Uránia Csillagvizsgáló igazgatója • *Kardos István*, a Magyar Televízió főmunkatársa • *Hankiss Ágnes* pszichológus • *Szigethy Gábor* egyetemi adjunktus, ELTE Bölcsészettudományi Kar • *Hermann István*, a tudományok doktora, egyetemi tanár, ELTE Bölcsészettudományi Kar *Bögös László* újságíró, a Magyar Hírlap külpolitikai rovatvezetőhelyettese

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kaldi Judit
grafikusművész

SZABAD FÖLD

1984 ÁPR 7

1021

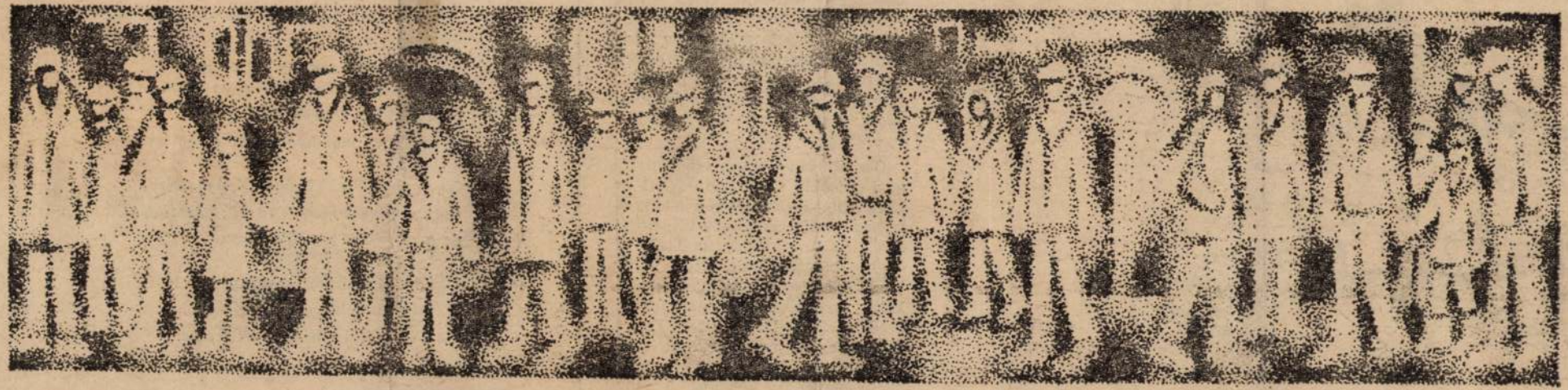

KALDI JUDIT RAJZA

leírás, a történelem és a nyelvészet vonzották elsősorban. És mintha előre látta volna, mire lesz szüksége későbbi fantasztikus életútja során, már ifjan belekóstolt olyan nyelvekbe, mint a latin, török, görög, héber, német, francia, arab, angol, olasz és a szláv nyelvekbe.

Bár Kőrösi Csoma előbb nyugati felsőbb tanulmányokkal is kiegészítette Erdélyben szerzett tudását, már arra készült, hogy Ázsiába menvén megtalálja őseink bölcsőhelyét. Ezért 1818-ban visszatért hazájába, majd 1819 november végén útnak eredt Kelet felé. Bukarest, Plovdia, az egyiptomi Alexandria, a ma harcok dúlta Bejrút mind látták a székely vándort. A népmesék vándorlegényére emlé-

a me
veszé
s épp

Visz
kíséri
át a tö
A szívé

Nem gondol az ensegre, fagyhalálra,
megy, hogy múltunk tájait megtalálja,
ez a gondolat tündöklő szerelme.

Néha-néha látom: világnyi távol
lassan lépve kiér a holdvilágból,
s a Tibet alján mintha énekelne.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit,
grafikusművész

NÉPSZAVA

1984 SEP 15

1021

Káldi Judit

RITMUS

különösen azt kezdték tisztelni az újdonsült tanácselnökben a falu lakói, hogy minden érdekelte.

— Miért nincs járda a falu utcáin? — kérdezte a titkárt.

— Mert nincs rá pénz!

A válasz, bár kézenfekvő volt, nem nyugtatta meg az elnököt.

— Szerezni kell!

Az iskolát szegényesnek találta.

— Bizony, kellene az új — bólogatott az iskola igazgatója.

— Csakhát nincs rá pénz?

— Így van elnök elvtárs!

niük, se tanulr

A sánta Bal
kás Tóth és Bo
ezelőtt a taná
ívben elkerülté
őszön naponke
hivatalhoz. Nc
ahol az adót
oda sem, ahol
bírságot illik
Le, a pincébe,
cefrét tárolták.

— Cukor kell bele, elnök elvtárs! — mondogatták neki.

— Szilva, barack van. Cukor nincs. Nekem minőségi ital kell.

És még karácsony előtt

sellit . . .

Ősszel elindult az első hordócska eperpálinka a maga útjára, a másodikért és a többiért már jelentkeztek azok, akik úgy érezték: joguk van erre.

A megye művelődési

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 17
Vas Népe

Káldi Judit
1021

Káldi Judit: Faültető

élők felelőssége

színpados stílusban megjelenített *könyvillusztráció*, mely az eredeti mű olvasásának élményét egyetlen pillanatig sem pótolhatja, noha kínos gonddal törekedett a szöveghűségre.

E sorok írója a magyar olvasók azon százezrei közé tartozik, akik ismerik, szeretik, igen nagyra becsülik, s állandóan újraolvassák *Lengyel József* munkáit. Lelkesednek gondolati mélységéért, tiszta humanizmusáért, s azért az érzelmi fűtöttségért, mely *Lengyel József* súlyos mondanivalóját állandóan a próza és a vers határán lebegteti. Érzik azonban azt is, hogy ezek a vívódásokkal, önmarcangolásokkal teli, tér- és időhatárok felett szárnyaló, belső monológok *nem színpadra termettek*. Törvényszerűségeik legalább annyira szigorúak, mint a drámáé, de *merőben mások*. Nem kivétel az *Újra a kezdet* sem, a szerző *Mit bír az ember* című ciklusából.

Látszólag lágertörténet ez, a második világháború utolsó heteiből, a valóságban pedig egy forradalmár útjának mozaik-kockákból összerakott ábrázolása, a kezdeti, ösztönösen tapogatódzó lépésektől a Tanácsköztársaság szolgálatán, az emigráción, a Moszkvában töltött, termékeny éveken, majd a Csillagbörtönön, a hitleri haláltábor poklain át a szabadság küszöbéig, ahol a főhős, Banicza István kikerülhetetlenül szembetalál[illegible] a túlélők felelősségével. (Hogyan tudnak majd a túlélők (a holtak asszonyok) úgy lépnek ki a múlt kísértetei, akár a holt asszonyok a Kékszakállú herceg várában. Mivel azonban a színpadi változat szükségképpen adós marad sok mindennel az *előzményeket* illetően, minden elhangzó szó „süketeknek harangoz" kissé, ha csak eleve fel nem tételezzük minden egyes nézőről a regény alapos ismeretét. (Megérthető-e például Sophia furcsa magatartása „krisztusi" vélekedése az SS-höhér jól megérdemelt likvidálásáról, ha nem emlékezünk részletesen a könyvnek azokra a lapjaira, amelyek bemutatják önkéntes közösség-vállalását az üldözöttekkel, s utalnak e lépés okaira is?)

A szereposztás nyolc nevet sorol fel, de ha az egyes szereplők súlyát is mérlegelni próbáljuk, már-már azt kell mondanunk, hogy az *Újra a kezdet* egyszemélyes dráma, hiszen akik időről-időre bejönnek a színpadra, azok kivétel nélkül csak ürügyet szolgáltatnak a mindvégig jelenlévő Baniczának, hogy kimondhasson valamit.

Szoboszlay Sándor Jászai-díjas vendégként vállalta Banicza István alakjának megformálását, s feladatát nagyon pontosan, árnyaltan, szinte szuggesztiv erővel oldotta meg. Társainak teljesen alárendelt szerep jutott, de ennek határain belül is figyelemre méltó volt *Kenderesi Tibor* Pokorny Antonja, *Jónás László* Trend Ri-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 7

VALÓSÁG

Káldi Judit

1021

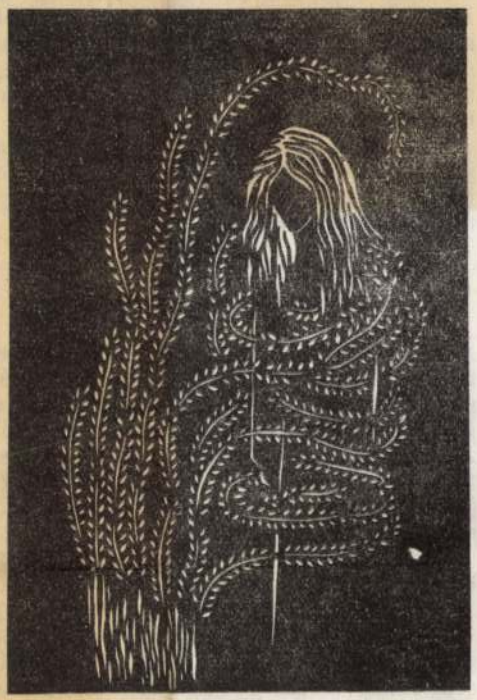

Káldi Judit: Radnóti-illusztráció

formáció, társadalmi-gazdasági különbségek is
ket. Latin-Amerika esetében tehát nem csupán
dés megkésett, eltorzult, hanem attól gyökerei
ben. Igaz, hogy a XVIII. század végétől a N
kialakuló világgazdasági centrumból érkező in
talanok a térség országaira, a történelmileg má
tőkés típusú fejlődés azonban sajátos és ország
tozatokat alakított ki.

A továbbiakban arra keresünk választ,
jelenlegi fejlődési sajátosságai, a többi fejlőd
jegyei, a gazdasági-történelmi fejlődés egyes s
rész mai problémakörét.

1. *A prekolumbián társadalom öröksége*

A latin-amerikai kontinens kezdeti benépesítése, a szervezett társadalom megjelenése feltételezhetően a népességáramlás fő irányával, illetve a természetföldrajzi viszonyokkal függ össze. A régészet és a nyelvtudomány ma már egyaránt erősíti az amerikai indián lakosság külső, ázsiai és óceániai eredetével kapcsolatos korábbi feltételezéseket. A Behring-szoroson, illetve a Csendes-óceánon át érkező bevándorlás hullámainak alapvető mozgása észak—dél irányú volt, s a betelepedés lényegében a Csendes-óceán partvidékére összpontosult. Az egyenlítői éghajlat feltételei között a magas hegységek völgyei bizonyultak legkedvezőbbnek a telepedésre. Így a gyarmatosítás előtti indián társadalom a közép-amerikai Kordillerák és az Andok völgyeiben fejlődött a legmagasabb színvonalúra.

Az indián társadalmak gazdasági alappilléréül szolgáló agrotechnikának a XV. századi Európához viszonyítottan is magas színvonala, az építkezés, szövés, kerámia, gyógyászat, matematika, művészetek színvonala az elmúlt évszázadok során máig sem lezárt, heves vitát váltott ki az indián társadalmak fejlettségi fokának meghatározása körül. E viták lényege, hogy termelőerői fejlettsége alapján a magas kultúrájú azték, maja, inka társadalom nem sorolható be egyértelműen a tudomá-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUN 9

Vas Népe

Káldi Judit

Káldi Judit: A harmadik fiú.

előírásainak
lemezeket, s
közöket, zenei
vásárolni. A
zeneiskola ug
nyú segítségn
vállalkozhat.

A zeneiskol
a kezdeti húszas létszámot megsokszorozták, mintegy 130 hallgatója van jelenleg. A zenetanulóknak mintegy a fele fizikai dolgozók gyermekei, akik bizonyos tandíjkedvezményben is részesülnek. Tavaly 22 kapott a jelenlegi tanévben 36 tanuló kap kedvezményt. A rászorulóknak hangszereket is kölcsönöz otthoni gyakorlásra.

A megalakulás óta bővült a tanszakok száma: a hegedű és a zongorát kiegészítette a fa- és rézfúvós szak. Ez utóbbiak igénylik elsősorban a hatékonyabb fejlesztést. Az intézmény nagy gondja, hogy a szaktanárok gyakran

sárváriak. A Filharmónia például évek óta rendez ifjúsági és felnőtt hangversenyeket neves előadóművészek közreműködésével. Tavalyelőtt négy előadáson 268 hallgató vett részt, tavaly viszont már megközelítette a 400-at a hallgatók száma. A felnőtt hangversenyekre 150 bérletet váltottak.

A komolyzene mellett természetesen nagy sikere van a könnyűzenének. Az [illegible] alakuló zenebarát-körök sokat tehetnek azért, hogy ne csak a táncdalokat, a tánczenét kedveljék az emberek. A népdalkincs összegyűjtésében sokat segített a Röpülj páva mozgalom, ja-

KALDI JUDIT, grafikus

Kaldi Judit: Radnóti illusztráció. 73.old.
fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1974. 7.sz. Bp.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 8

Szabad Föld

Káldi Judit
1021

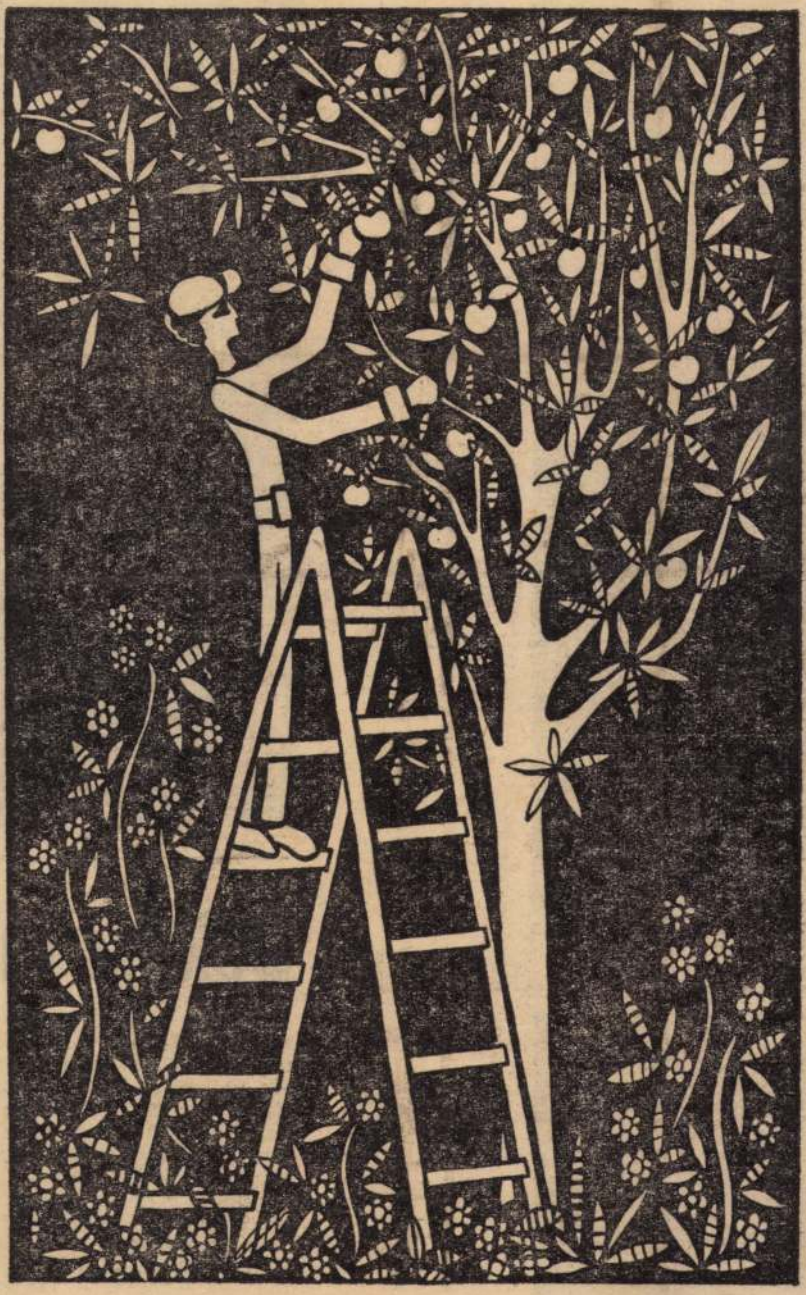

(KÁLDI JUDIT rajza)

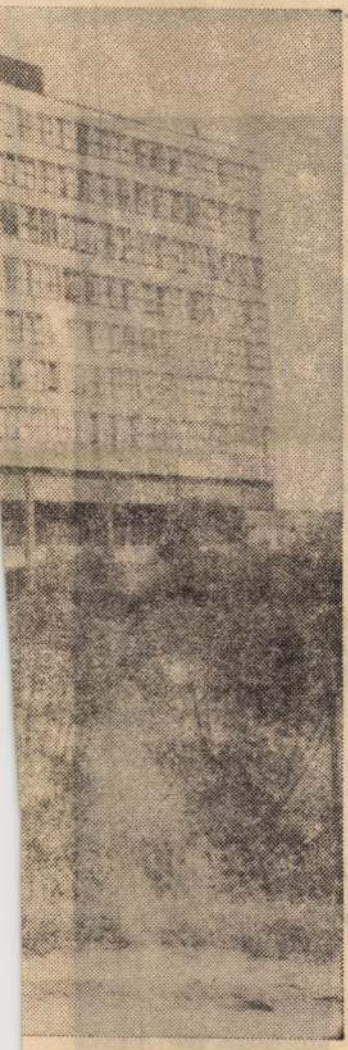

Békési moz

Nemrég újra Békésben jártam. Már számon se tudom tartani hányadszor. Amiben ismerős az ember, abban fedezi fel legnehezebben a még ismeretlent. Én is azt hittem: ezen a tájon már semmi újat nem tapasztalhatok. És most így, utólag apró kis mozaikkockák (emlékek) kezdenek összeállni bennem a közelmúltban megtett útról. S a kép, ami összeáll belőlük — a békési táj, a békési ember új arculatát tükrözi.

Az orvos

A fiatal orvos talán fél éve ke-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Eletünk

Káldi Judit

1972

6

1021

Láng lobban számból: dallamom.
Izzó orgonasíp a gégém.

KÁLDI JUDIT: *HÁDÉSZ*

A szél

Sejti, hogy lebetetlen,
zörgi, hogy már közeledem.
Várakozás elõtti tudatodba
most lopja be nevem.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 338-748, 340-726

1974 JUL 21

Magyar Hirlap

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza: Szök[illegible]

lájára?

és a központban

erezetekkel, opálos fényű kristályok lát-
hatók itt — a *bánya termékei.*

— A központi adatok szerint — mon-
dotta az igazgató — ez a bánya még
20—25 évig termelhet, bár véleményem
szerint *fogy az ércvagyon.* De van még
egy oka a nem gazdaságos termelésnek:
a *hazai és világpiaci árak eltérése.* A ki-
ermelt ólmot és cinket Lengyelországba
szállítják, ahol kohósítják, majd értékes
norganyfémet kapunk vissza. Ez az üz-
et a népgazdaságnak mindenképpen
egéri, de nem szabadna vállalati kere-
kben elszámolni... Tavaly a tervezett
0 ezer tonna helyett csak 177 ezret ter-
ltünk, a veszteség több mint 15 millió
nt volt. Az idén sem tarthatjuk a ter-
ezért fordultunk ismét átmeneti
séklésért a nagyvállalathoz.

*Saját erőből nem lehetne csökken-
a veszteséget?*

Próbálkozunk a meddő- és a hul-
nyvagok hasznosításával, de ez még

...ottság gaz-

Káldm Judit

rajza:Szökökut

Magyar Hirlap 1974/199 8.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 APR 30

Vas Népe

Kàldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

Tudom
Techn

A sumér-kér

Beszélgetés dr. Papp László kandi
Nyelvtudományi Intézetének tudomán

Az elmúlt évek során külföldön élő, magyar származású történészek és nyelvészek ismételten fölvetették a sumér-magyar „rokonság" elméletét. Könyveket írtak és tanulmányok sorát szentelték a „bizonyításnak". Érveik, amelyek a két — időben és földrajzilag egyaránt roppant távol eső — nyelv közti „egyezéseket" hivatottak igazolni, olyan naivak, hogy nemcsak egy bölcsészhallgató, de még egy értelmes gimnazista is meghökkenne rajtuk. Abszurd a sumérokat bármiféle kapcsolatba hozni a magyar etnikummal. Ez márcsak azért is lehetetlen, mivel a szóbanforgó mezopotámiai (Elő-

rai megnyilatkozásokat ú
kell tekinteni, mint a
konság kiterjesztésére i
nyuló próbálkozásokat.

— Kik voltak a sumér
milyen nyelvet beszéltek?

— A pásztorkodó, földm
velő ősök helyett magasa
kultúrájú, „dicsőbb" ősök
keresők számára a sumér
mint a városi civilizáció
ső megalkotói és az ékír
feltalálói szerepelnek. Ny
vük az emberiség talán le
régibb írott nyelve. Aggl
tináló, tehát könnyen feli
merhető, képzőket és rag
kat bőségesen használ
nyelv. Mindezideig nem
került rokonságba hoz
egyetlen más nyelvvel se
Mint beszélt nyelv i. e. 18

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Káldi Judit

Vas Népe

1973 SEP 30

1021

Káldi Judit: Szüret

mellett, akkor bizonyára elég komoly érzelmi alapja van kapcsolatuknak és a szülő is nyugodtan adhatja áldását házasságukra.

—f. k.—

öltő félmagasságtól kétrészre vesszük munkánkat. Az elejét a fenti mintával horgoljuk a hátrésszel azonos módon fogyasztva a karöltőt vállat, a nyakkivágást azon-

vel azonos módon
ron egy egyráha
ca, egy láncszem,
kimarad, s másod
egyráhajtásos pál
lünk, a következ
mint a kezdés és
mint az *5. sor.*
sorok sima egy

Őszi divat — fiatal lányoknak

Tíz perc torna

1. Álljunk egy szék mögé, jobb kezünkkel fogjuk meg a szék támláját, bal lábunkat pedig ütemesen lendítsük nyújtott térddel előre, majd hátra. Miközben az előre-hátralendítést folyamatosan végezzük, testhez simuló nyújtott karunkkal is kísérjük a mozdulatot. Nyolc-tíz lendítés után, váltás következik.

2. Mindkét kezünkkel könnyedén fogjuk a szék támláját, lassan guggoljunk le, majd egyenesedjünk fel. Ezet a gyakorlatot ötször-hatszor ismételjük meg, s közben törekedjünk arra, hogy a törzsünket minél egyenesebben tudjuk tartani.

3. Szék elé állunk, s előbb

tok után enyhe izomláz keletkezik, ez azonban a további rendszeres tornával gyógyítható.

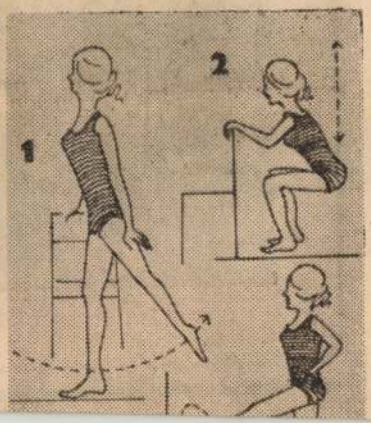

Káldi Judit

metszete

Magyar Hirlap 1974/118 8.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Vas Népe 6
1971. JAN.

Káldi Judit

1021

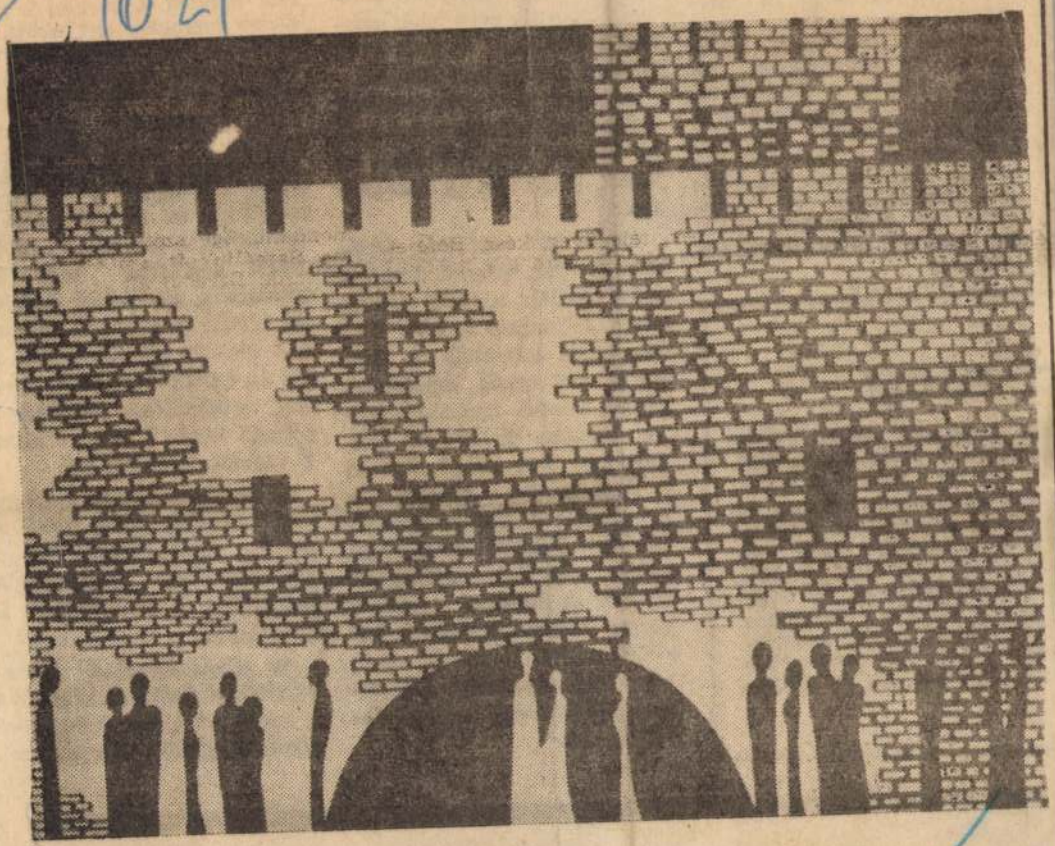

Káldi Judit: A gyulai vár.

gyakrabban fozzuk ki oke, vagy áztassuk be éjszakára fertőtlenítő oldatba.

A tökéletes megoldás persze az lesz, amikor majd eldobható tányérokat használunk az étkezések ez és olyan, egyszer használatos mosogató segédeszközökat, amelyek a munka elvégzése után azonnal a szemétbe kerülnek. Az edénymosogatógépek elterjedésével is csökkenni fog a konyhai baktéri megócok kialakulásának veszélye.

d meg

ban megjelent tréfás rejt- megfejtés érkezett szerkesztő- ező: *Az első sorban a máso- madik ábra egyforma.* Így az- voltunk a sorsolást illetően, egyiteket szerettük volna egy- hazni. De mert lehetőségeink került kisorsolásra, így a kö- edvezett ezuttal a szerencse: *Schermann László* Olaszfa, *Szele Rezső* Vát, *Mucsi Már-* et postán küldjük el, rövide-

ka világos fonalat ige Mintája **első sort fehér** s nel simán, **2. sort** sötét s nel simán; **3. sort** fehér s nel fordítottan; **4. sort** s színnel fordítottan kötjü

E négy sor ismétlése dolgozunk. Középvastag s lú fonallal a kötésminta: szem. 56 sor lox 10 centimeter.

Háta: 167 szemmel kezdjük. A sötét színnel 3 centis szélt kötünk mindig simán, majd folytatjuk a fent lévő négysoros mintával. A karöltőig (46 centi) egyenesen, innen kezdve mindkét szélén minden 2. sorban 1x3, 2x2, 2x3 6x1, majd minden 4. sorban 4x1 szemet fogyasztunk a karkivágásnak. 19 centi karöltő megasságánál a váll alatt befejezzük. Először a szemek számát három részre osztjuk, a két szélső szemeket három részben, míg a középső harmadot utoljára egy sorban fejezzük be.

mindig simán, majd folytatjuk a 4 soros mintával és szaporítunk a szabásminta szerint. A megfelelő hosszúság után fogyasztunk, az utolsó, befejező sornál, a középső szemeket tovább kötjük körülbelül 13 centiig és a nyakszírtnek megfelelően minden 2. sorban 1-szer 10 és és 7-szer 2 szemet fejezünk be.

A gomboláspántot 9 szemmel kezdjük, sötét fonallal mindig simán kötjük, mintegy 160 centi hosszan. A baloldalon a gomblyukat is belekötjük.

Az egyes részeket összevarrjuk, a zsebeket kibélelve s végül az elejét keresztező gomboláspántot varrjuk fel.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 24
Vas Népe
Káldi Judit

1021

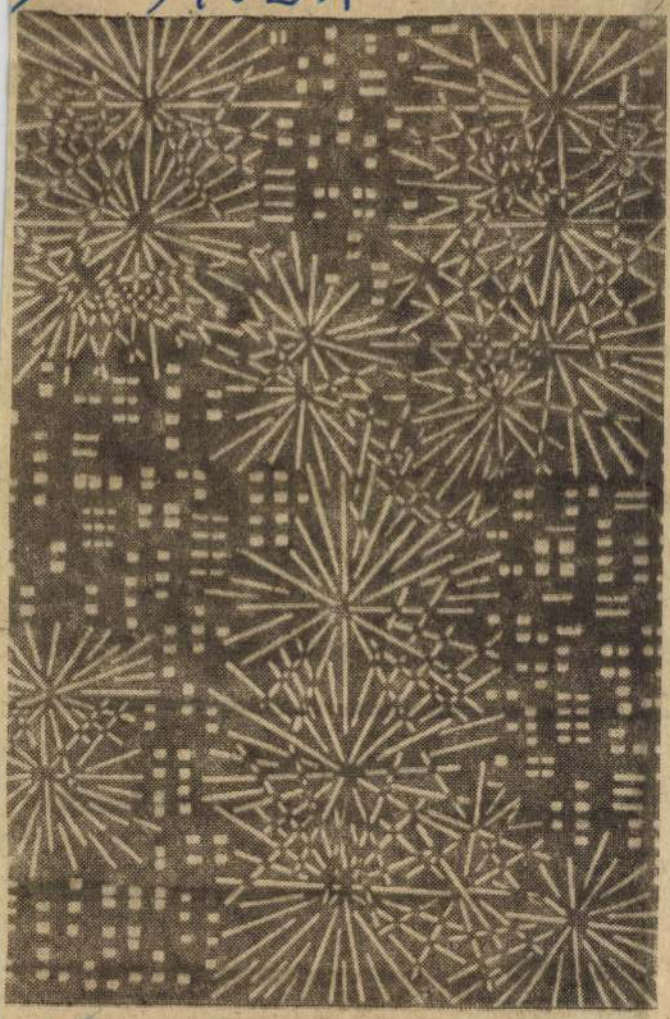

Káldi Judit: Fények

VAS NÉPE

hálátlanabb
lasztottam,
csapattól
Gyarmati,
Lajos. **Főle**
gyorsítását
gesnek, e
hátvéd he
újak közü
és Fehérv
lett. Beál
szott Stil
majd az utolsó két mérkőzésen Németh Lajos. **Sajnos a** között Horváth A. 5, a beállósoknál Pék 14, Stiber 16

A Vas Népe vándorserlegéért

Tegnap már megérkeztek az első szavazatok a sportrovathoz. A vártnál nagyobb érdeklődés nyilvánult meg az első napon, reméljük a szavazó-kedv az ünnepek alatt tovább folytatódik. Az eddig beérkezett szavazólapok alapján Antalovits Ferenc súlyemelő vezeti a mezőnyt. Szavazatot kapott még Halmosiné Sefer Rozália atléta, Horváth Árpád labdarúgó, Halmosi Zoltán labdarúgó, Csík Márta asztaliteniszező és Czeglédi Margit kézilabdázó. A szavazólap ma jelenik meg utoljára a sportrovatban. *Beérkezési határidő december 29. Címünk: Vas Népe Szerkesztőség. Sportrovat. 9700 Szombathely, Berzsenyi tér 2.*

Szavazólap

Vas megye 1973. évi legjobb sportolójának javaslom:

NÉV: _____

SPORTÁG: _____

Szavazni csak a Vas Népéből kivágott, s levelezőlapra felragasztott, vagy borítékban beküldött szavazólapon lehet.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-069, 337-745, 340-728

1974 JAN 6
Magyar Hírlap

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

Pinochet—Galley és a belső ellenség

Amikor felfedezték, hogy a francia belügyminisztérium műszaki személyzete lehallgató berendezéseket helyezett el a *Le Canard Enchainé* című szatirikus hetilap szerkesztősége részére előkészített új helyiségekben, a közönség érdeklődése is megnőtt a visszaéléseket bátran leleplező újság iránt: példányszáma ma már *meghaladja az egymilliót.*

Egy újabb számában a lap — nyilván a hadseregben szolgáló demokratikus érzelmű személyektől szerzett — *dokumentumokat* közöl, amelyek bizonyítják, hogy *Galley* hadügyminiszter, akit *Pinochethez* hasonlít a cikk, nem mondott igazat, amikor azt állította, hogy „a hadseregügyi minisztérium nem vezet kartotékokat az ellenzéki pártok és szervezetek tagjairól". A közölt dokumentumok *„A felderítés közleményei a belső ellenségről"* címen megjelenő kiadványból valók.

Ez a kiadvány, Galley szerint, az antimilitarista tevékenységről (röpcédulák, plakátok, emlékművek • meggyalázása, tüntetések, pacifista mozgalmak stb.) ad

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 30

Szabad Föld

Káldi Judit
1021

KÁLDI JUDIT rajza

BÖNGÉSZŐ

Gyökérből — fa

Érdekes angol kísérletekről számol be a Delta című folyóirat legújabb száma. Angol kertészeti kutatók immár sok éve kísérleteznek vele, hogy megoldják a különböző fák szaporítását gyökérdarabokkal. Kezdetben nagyon rossz volt az eredmény — az elültetett gyökérdarabok különleges hormonkezelés után is csak néhány százalékos arányban bizonyultak életképeseknek. Néhány évvel ezelőtt több almafát sikerült felnevelni dugványokból s most ezeknek a gyökérdarabjait használják fel ugyanolyan genetikus anyagú fák létrehozására, mint az eredeti vesszők.

Október és december között kézzel vágják le a 15 centiméres gyökérdarabokat és vízszintesen elfektetve, 25 fokos hőmérsékleten nedves tőzegbe ágyazzák őket. Öt nap múltán megjelennek rajtuk a kallusszövetek és 10—15 nap múltán a hajtások. Megfelelő vegyszeres kezelés után trágya alatt hajtatják tovább a gyökérdarabokat, majd négy hét múltán kiültetve, egy év alatt körülbelül egy méter magasságúra növekszenek a gyökérdarabokból hajtatott fák.

A terméshozamról és a fák minőségéről egyelőre még nincs világos képük a kutatóknak, de az új módszer — ha beválik —

MOZIVILÁ

Minden kezdet
ja a közmondás,
szorosan áll a
Eljutni az első fi
legtöbbször nagyobb teljesítmény és siker, mint azután a tizedikig vagy huszadikig. Hiszen milyen nagy bizalom előlegezését kell kivívnia egy még jóformán kipróbálatlan tehetségű, pályakezdő rendezőjelöltnek ahhoz, hogy kezére bízzák egy több millió forintos anyagi értékű film létrehozását.

Másfelől egy életerős filmgyártás nem maradhat fenn és nem fejlődhet tovább, ha nem bocsát ki szárnyai alól rendszeresen új meg új rendezőket.

Ebből a szempontból termékenynek ígérkezik az idei év. 1973-ban négy első önálló játékfilmjét rendező művész indult el e'en a rögös alkotói pályán. És na ehhez hozzávesszük azt a két elsőfilmesnek már igazán nem mondható ismert tévérendezőt, aki az idén jutott először mozifilmrendezéshez, akkor a moziban hamarosan bemutatkozó új filmrendezők létszámát máris hatra emelhetjük. Az évi húsz új magyar játékfilmhez viszonyítva ez igazán szép arány.

Nem valamennyien egészen fiatalok már, akik most első filmjüktől várják szívdobogva a közönség és a kritikusok elismerését. A legfiatalabb köztük *Szörényi Rezső*. Az ő viszonylag rövid filmes múltja a filmhír-

nem az elhivatottság és a teh
ség hiányzott hozzá, vagy tal
az ilyenkor csaknem elengedh
tetlen „rámenősség", hogy ne
jutott hamarabb „saját" filr
hez. De hát jó képességű
megbízható asszisztensekre mi
dig szükség van és Szücs Jáno
ebben a munkakörben keresse
volt. Alkotott egy-két siker
rövidfilmet is Ez év nyará
végre elkészíthette Fenákel Ju
dit novellájából, Marosi Gyul
forgatókönyvéből a *Szerelet határai* című bűvös első film
jét, melyet előreláthatólag já
nuárban mutatnak be.

Szücs János filmje falun és
környékén levő tanyák világa
ban játszódik. Főhőse egy id
érkező fiatal védőnő, aki hiv
tásának emberséges gyakorlá
közben sok emberi értetlensé
be ütközik. És beleszól életé
a szerelem is. A védőnőt Dr
hota Andrea alakítja.

A leleplező gúny, a szatí
mérgezett tőrével szurkálgat
első játékfilmjében napjai
élelmes ügyeskedőit, úgy
mondhatnám, szélhámosa
Szalkai Sándor, aki a korább
években a televízióban rend
zett „élesszemű" riportfilmek
de más műfajokkal is megpr
bálkozott. Szalkai változat
életút után érkezett el odái
hogy immár középkorú férf
ként saját forgatókönyvéb

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 31
Vas Népe

Káldi Judit
1021

Káldi Judit grafikája

a történelmi városunk a
tekszik szépségben. Embe-
bathelyhez fűződő élmény
László gyűjteményes kiál-
ngversenye. Mikor Bartha
a legutolsó arcát ismerhet-
utatta azt a művészi utat,
ustól kezdve bejárt. Korai
zínvilág kapja meg az em-
Önarckép és a Magvetők.
osztrák festő, Egger Linz
olyan monumentális, de a
nazást talált: íraibb, szín-
et betölti a két főalak, s
on, abban a képben benne
színek tolmácsolásával hi-

en játszik; az is élmény,
a, ahogy fesztelenül bele-
nyörűségére is játszik az
ulása. Aki látta, az akkor
netofonunk van, s szalagon
az éjféli órákban sikerült
át...

Béla,
dagógus

akos tanár vagyok, az el-
s László Szakközépiskolá-
egész életre felejthetetlen
BUSZ utazással 12 napot
öldön már jártam, de Itá-
ztem és ámultam: mindaz
t volt előttünk. Róma mo-
Nápoly derűje, Pompej kö-
os, Velence hídjaival, palo-
amelyet megvilágítanak, s
szórakoztatja a turistákat.
letem legnagyobb élménye
, amelyről nem fényképe-
az olasz föld hangulatát,
ét...
ák: —bir—lyé—fi—tai—

esik ezen a rossz úton
mondja erre, bizony, n
hasonlóak a gondjai. I
ni egyedül azért nem
tett aggályoskodásomon
Ernő figyelmeztetően
fel a kezét: „éles helyz
vagyunk".

Nem tudok szabadu... a
gondolattól, hogy korunk va-
dászó embere a bűntudat ál-
lapotában emel fegyvert a
nagyvadra.

Az ősembernek léte
múlott a vadászat sikerén,
s élete függött az igen gyak-
ran test—test elleni viadal

rakozás, a szeleburdiság
messze űzné a sebzettet.
Jobbra fordulunk egy csen-
des allén, majd ismét jobb-
ra a tölgyfák alá. Jenő bá-
csi meghúzza a szárat meg-
állunk.

(Folytatjuk)

Farkas Imre

Szülők fóruma a szakmunkásképzőben

A Hazafias Népfront megyei pedagógiai bizottsága és a megyei tanács művelődésügyi osztálya Szülők fórumát tart a szombathelyi szakmunkásképző intézetben 1974. január 3-án.

A megnyitót *Rácz János*, az MSZMP Vas megyei Bizottságának titkára mondja, bevezető előadást *Barek István*, a Művelődésügyi Minisztérium osztályvezetője tart.

Az előadás után a következő témákat tárgyalják meg a különböző szakcsoportok: a tervszerű nevelés jelentősége a 0—6 éves korban; a szülők feladatai az együttes nevelőmunkában; a család feladatai az iskolára való előkészítésben. A túlterhelés csökkentése: életre készülés: a tanulás korszerű módja. A szülők feladatai és lehetőségei a nevelés demokratizmusának fejlesztésében; az új rendtartás. A pályaválasztás; a fiatalok szabad idejének hasznos eltöltése; a továbbtanulás jobb megoldása.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1990 NOV 11

SZABAD FÖLD
Budapest

Káldi Judit
1021

(Káldi Judit rajza)

lakótelep.

Gyógyszerek a tengerből

A jelenleg alkalmazott gyógyszerek 50 százaléka a növény- és állatvilág organizmusaiból származik. Vannak ugyan szintetikus gyógyszerek is, amelyeket laboratóriumban állítanak elő, de ezek — a természetes alapanyagból készült gyógyszerekkel szemben — ritkán ugyan, de mégis előidézhetnek előre nem látható másodlagos hatásokat.

Feltehető, hogy az új gyógyszerek alapvető forrása maga a tenger lesz, ahol a világ állatállományának négyötöde él. A jövőben egyre nagyobb figyelmet szentelnek majd a

nek szülőházában, az öreg nemesi udvarházban, mely ma múzeum, vasárnaponként rögtönzött hangversenyekre kerül sor. Tavasztól őszig Lengyelország legnevesebb zongoristái zarándokolnak el Chopin házába hogy a világ zeneirodalmában egyedüli és össze nem téveszthető muzsikus lágyfutamú, erőindulatú s a nép lelkiségét zenében visszaadó varázsos chopini álmokat szólaltassana meg az egykori nappali szoba zongoráján.

S a közönség kívül a zongora szobán, kívül az udvarházon, nyitott ablakon át, miközben függönyök fehérségét meg-meglebbenti a szél — a közönség zene hangulatához oly illő parban, a füvön és a gyepen elmlázva s elgondolkozva saját é ten is, hallgatja a muzsik Mintha jelen lenne Chopin, n ga is, mintha a szobák mély maga játszaná vasárnapról sárnapra, kifogyhatatlan ke vel s a csak rá jellemző mébűs derűvel zongoradarabjait

Nos, nemrég valami haso történt Abonyban Chopin n zsikájával.

A különben szürke hétköz pon egyszerre a nagyközs Abony közepén, a vaskos alf di épület, a tanácsháza ablak ból muzsikát hallott a főté járó nép, mazurkák, polonéz keringők, balladák dallamait.

Bogny Halacz varsói zongo művész Chopint játszott, fára hatatlanul és Ádám Éva, az ab nyi Bihari János zeneiskola n vendéke is. Majd fuvolaszó v gyült ugyanazzal a dallamma zongora hangjaiba: Chopin V riációk fuvolára című fantázi ját játszotta az abonyi zene kola tanára, Dévai János, K vács Páné zeneiskolai tan zongorakíséretével.

Ezzel az ünnepi zenével h dette meg az ország első fal zeneiskolája, az abonyi — m több, mint két évtizede mű dik már az Alföld talán „l vastagabb dobhártyájú" sík

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1973 NOV 11
Vas Népe
Káldi Judit
1021

Káldi Judit: Sóhajok hídja

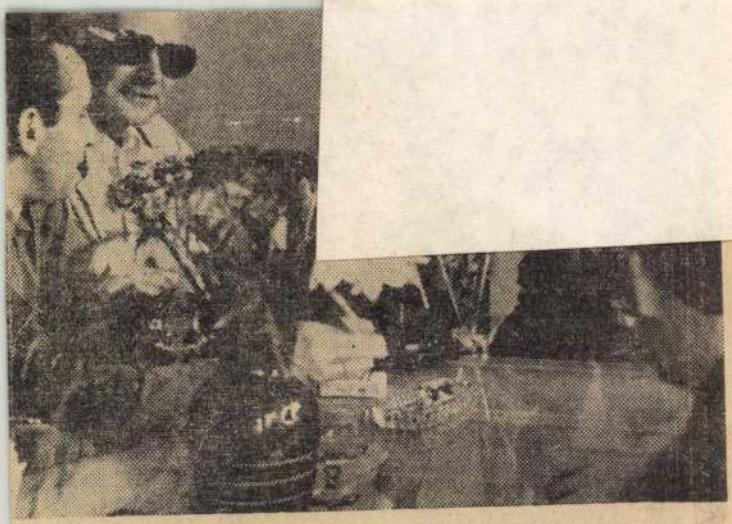

a virág és az őszinte szó mindenütt együtt járt.

túrpalotát — ahogy ők nevezik — egyet a város, kettőt a vállalatok építtetnek. A tanácsi költségvetés 20 millió rubel. Ebből lakásépítésre 5—6 milliót áldoznak, az üzemek ennek kétszeresét. Amint mondják, költségvetésükhöz Moszkva is jelentősen hozzájárul.

Jelenleg évente 100 ezer négyzetméteres lakóterület készül el, amit az ötéves terv végére 120—150 ezerre akarnak emelni. Érdekes számokat hallottunk különböző lebontásokban is. Például elmondták, hogy egy lakás (lakószoba, konyha) jelenlegi átlagterülete 30 négyzetméter, 9,7 négyzetméter jut minden lakosra. A jövőben már egy szoba-konyhás, összkomfortos lakásokat csak öregeknek és a fiataloknak építenek. Igen nagy gondot fordítanak a zöldövezetek kialakítására. Könnyű nekik — gondoltuk magunkban, hiszen erdejük és hegyük, a tovább sarjadzó, terjeszkedő perifériákon a hatalmas munka óriásai, a perzselő égbe fúródó daruk, a messze horizontig futó felszaggatott földek, cseperedő, vagy már derékig kibújt épületek, rajtuk, bennük körülöttük a megszállottan dolgozó emberek. Nem volt nehéz hazai képeinkre asszociálnunk, de összehasonlítást nem mertünk, nem akartunk tenni.

A mari elvtársak mintha csak ráéreztek volna gondolatainkra, melegen érdeklődtek megyénk, megyeszékhelyünk iránt, kedves üdvözletet küldve személyesen is ismert vezetőinknek.

És ha már ilyen szépen elbeszélgettünk, családias gesztussal ott tartottak bennünk ebédre.

Következik:
GYÁRAK, TERMÉKEK, KAPCSOLATOK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1972 MÁJ 28

Káldi Judit

1021

A FAVÁGÓ

(Káldi Judit)

kizárólag svéd gyufát gyárt, ezt azonban igen változatos „kiszerelésben".

Filmbő

Azt már megszoktuk, hogy operából filmet készítenek, az operafilmek népszerűek a világon. Most kerül sorra hazánkban először, de talán a világon is, opera alkotására film alapján. Vígopera készül ugyanis az emlékezetes nagy sikerű magyar film, a Fábry Zoltán—Sarkadi Imre „Körhinta" nyomán.

Erről Kertész Lászlótól, a Déryné Színház Jászay-díjas főrendezőjétől értesültünk, aki még hozzáfűzte, hogy a „Körhinta—73" — ez az ideiglenes cím — olyan hősöket vonultat fel, mint a film is (ezeket Törőcsik, Soós Imre, Szirtes alakították), csakhogy immár szinte két évtizeddel idősebbek, és a cselekmény hordozói az ő gyermekeik.

Az első, a Déryné Színház megrendelésére készülő opera zenéjét (mint 1955-ben a filmét is) Ránky György Kossuth-díjas szerzi. A filmforgatókönyv írója, Nádasy László most az opera szövegkönyvén dolgozik.

A „Körhinta—73" tulajdonképpen a színház ministagioneja (nyolc szólistaénekes, nyolc zenész, két karmester) nak előtörténete Reinitz Bélával, az Ady-dalok megzenésítőjével kezdődik. Ő vetette fel ugyanis először, még a Tanácsköztársaság idején, a „gördülő opera" gondolatát, ami három évtized után rövid ideig meg is valósult.

A gördülő opera megszűnte után, a Déryné Színház immár **éppen most tíz esztendeje** vígoperákkal járja az országot. A klasszikus vígoperát vonzó főcímmel hirdetik (A Don Pasquale-t) például „Szeszélyes esküvő" címmel, a következő újdonságot, a Fra Diavolót „Hét erdő ördöge" címmel játsszák.

A Déryné Színház vígoperaegyüttese minden nap másutt — és ez egyedülálló teljesítmény, talán az egész világon — a hét minden napján játszik operát.

A „Körhinta—73"-mal a színház az első mai tárgyú magyar falusi operát valósítja meg, és játssza majd falusi közönség előtt.

KÁLDI JUDIT, grafikus

Káldi Judit: Éjszakai fények, cimü müve.
fekete repr. 50.old

VALÓSÁG, A TIT folyóirata, XV.évf, 1972. 3.szám
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Magyar Hirlap

Káldi Judit.

1021

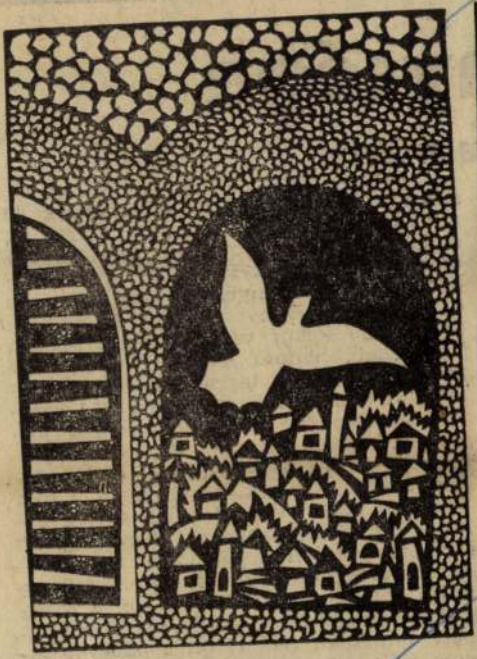

Káldi Judit metszete

Bisztray Ádám:

nysége

ka erőterei

szont a hektáronkénti kukoricaátlag 40 mázsa az utóbbiban, de 50 mázsa az előbbiben. Reménypusztán 504 szarvasmarha, Pogányban 120 ezer baromfi alkotja az állattenyésztés gerincét; az utóbbi teljes árbevétele 58,6, az előbbié 30,4 millió forint volt. S mégis, nem a Tavaszban, hanem az Új Életben volt magasabb az egy tagra jutó évi jövedelem: 31 ezer forint, a pogányi 27,4 ezerrel szemben. A különféle szociális juttatások összege azonban Pogányban magasabb: főként a nyugdíjasok és járadékosok *megsegítése* szerepel ebben, s már most, az egyesülést követően tűzték céiul, hogy — miközben ezt a gyakorlatot természetszerűen általánossá teszik — *az ipari biztosítottakkal azonos színvonalra emelik a családi pótlékot, a gyermekgondozási segély mértékét.* Reménypuszta másban példa: ott *a háztájit támogatták* kedvezőbben.

— Csupán az a követelmény, hogy ez *ne akadályozza* a közös munkát — fogalmaz Solti András főállattenyésztő. — Különben itt, Pogányban is nagyon in-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabad Föld

1974 MÁR 17

Káldi Judit
1021

KÁLDI JUDIT grafikája

kat gyűjt? (Írják meg a nevét, pontos címét.)

Kéri a múzeum, hogy a válaszokat küldjék meg címére: Vay Ádám Múzeum, 4562 Vaja.

Napfürdő. Nem lehet elég korán elkezdeni.

B. Gál István legutóbb is tö
mint 42 ezer forinttal részesed
a téesz jövedelméből.

— És jut ebből arra is, ho
tartalmasabbá, k ltúráltabbá
gye az életét? — faggatom
öreget. Ó mintha nem is halla
a kérdést, az elletési díjjal ka

Nem lehet abb

Negyven évet eltölteni sz
gos munkával egy
lyen, egy vidéken,
nem csekélység. Ha
orvosi hivatása teljesítése k
ben éri el valaki, minden t
teletet megérdemel. Ha pe
emellett egy-egy kivételes e
niség még a közéletben, tá
dalmunk problémáinak me
dásában is képes marada
eredményeket felmutatni, a
végképp elmondható, hogy
lőhelyének, megyéjének je
tős alakja. Ilyen ember
Gyarmati István is, a gy
megyei kórház stomatológu
orvosa, aki azonban nem s
sen hallja az ilyen „megje
seket".

Valóban méltatlan lenne
zá, ha valamiféle „külső
jegyekkel" próbálnánk
zolni portréját. Egy olyar
ritán ember esetében,
amilyen ő, arra is sokra

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Káldi Judit

T021

dit: Szüreti kocsi

rezeskor, a különböző tisztségek betöltésekor és főként a szociális kérdések kapcsán a határozatok szellemében foglalt állást, hozott döntéseket.

A feladatok megoldásában *sokat segített a nőbizottság.* Így a többi közt közreműködött a bérkérdésekkel kapcsolatos viták eldöntésében is. Az állami vezetés az 1972—73-as oktatási évre kiadott bérgazdálkodási irányelvek új vonásaként kimondta, hogy a gazdasági egységek vezetői a szakszervezeti szervek köreműködésével a nők anyagi helyzetének javítására fokozott figyelmet fordítsanak. Hogyan teljesítik ezt az előírást? *A soron kívüli előléptetésben részesült 597 dolgozó közül 322 nő.* Az irányelvek kedvező hatása abban is tükröződik, hogy az említetteknek több mint a fele (54 százaléka) nő, holott a dolgozóknak csupán 48 százalékát teszik ki.

Két évvel ezelőtt csak minden ötödik szakoktató volt nő, számuk az utóbbi időben némiképp emelkedett. Ugyanak-

helyzetnek a me
ra, egyebek köz
badságot biztosi
számára. Kibővít
tanulmányi uta
részvételi lehetős
ről 26 főre eme
nak a nőknek a
elhetnek ezzel). M
földi utakon rész
egy 19 százaléka
becsülendő eredm
de ahhoz kevés
szonylag rövid i
keresen változtas
tani helyzeten.

Vannak említésre méltó eredmények a dolgozó nők *erkölcsi megbecsülésében* is. A magasabb kormánykitüntetésben részesülők között ugyan alig találkozunk velük, de az alacsonyabb fokú kitüntetésben és dicséretben részesülő nők száma évről évre emelkedik.

Külön gondot okoz a dolgozó nők helyzete *az egyetem két gyakorló iskolájában,* mivel ők vannak többségben. Így kedvezményben való részesítésük a többiek

lyi munkaerő-szükséget és az ifjúsági munkaerőforrás tervszerűbb összhangjának megteremtésében.

Változatos tanácsadást

A következő évek [redacted]
fontosabb feladata [redacted]
szakmunkástanulásá[redacted]
zottabb segítése. [redacted]
hogy a szülők és leán
léletében egyaránt é
a régi előítéletek a
pályákkal és foglall
rökkel szemben. Er

KÁLDI JUDIT, festő

Szombathelyen 1971-ben tárlat. A fiatalok műveire még erősen hat az iskolák, mesterek, példaképek útmutatása, bár láthatólag igyekeznek megszabadulni minden iskolás kötöttségtől és gyámoltó irányjelzéstől, akár úgy, mint Káldi Judit, aki saját gondolatait igyekszik képi nyelven megfogalmazni. 529.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

KÁLDI JUDIT, festő

Szombathelyen az 1971-es tárlaton 7 alkotó elmaradt, akik 1970-ben szerepeltek, de 8 új névvel találkozunk 1971-ben. Ezek egyike: Káldi Judit. - A tárlaton több a szobor, kisplasztika és kerámia, mint 1970-ben. 528.old

BÉRCZLAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

KÁLDI JUDIT, festő

Szombathelyen az 1971-es tarlaton 7 új név szerepelt, de 8 régi elmaradt. De az "új" Jaksa István több évtizede jelen van Vas megye képzőművészeti életében, akarcsak a kimaradt Majthényi Károly és Brankovics Éva sem először szerepel vasi tarlaton. Viszont a fiatal Káldi Judit jelentkezését fel kell jegyeznünk. 529.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tarlat 71. 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szam, Szombathely

KALDI JUDIT, festő

Szombathelyen 1971-ben tárlat. A többség kedveli az olaj technikát Barthe Lászlótól kezdve a fiatal Kaldi Juditig, Brankovics Évatól Mészáros Józsefig, a fiatal Szokolszky Miklóstól Radnóti Kovács Árpádig. 529.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
Szombathely

1972 JAN 1

Káldi Judit.

1021

Káldi Judit rajza

ÚJÉV HAJNALÁN

— Kinek volt a blőd ötlete, hogy a konfettit bekenje ragasztóval?!

(Kallus rajza)

MEGLEPETÉS

Három faluból:

MIN MULATTAK 71-BEN?

Csipkerek:

A FEKETE VADKAN

A kocsmáros, aki vadőr is, a történet főszereplője.

Nemrég izgatott cingár ember bukott be a kocsma ajtaján kora este.

— Gyorsan, gyorsan — lihegte. Hatalmas vaddisznót láttak a Dobogó dülőn. Rettenetes agyaraj vannak...

Több se kellett a vadőr kocsmárosnak. Előkapta a puskát és rohant. Amikor a dülő közelébe ért, óvatosan

Lócs:

ÖKÖRFEJÉS

Szeptember táján két gazda iszogatott a kocsmában. Pityókás jókedvében így szól az egyik a másikhoz:

— Te János, van nekem egy tehenem, fogadjunk, hogy nem tudod megfejni.

— Nem-e? Nincs olyan tehén a világon, amit én meg ne tudnék fejni.

Szó, szót követett, s a két öreg elindult. Sötétedett már, amikor a gazda odanyomta cimborája kezébe a zsétert.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Káldi Judit

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1972 FEB 27

1021

Káldi Judit: ÚTON.

Újdonságok az új lakásokba

Sokan építenek családi házat, szövetkezeti lakást estük a Zománcipari Művek Kereskedelmi Osztályát coztatást kértünk az újdonságokról.

Az országos gázprogramhoz csatlakozva, ismert arjáni ZIM gyáregység gáztűzhely családja a Komfort. Ezekből M103-as néven megvásárolható tűzhelyekből bőven szállítanak belföldre és az NDK új lakásaiba is. Újdonságként kerül ki a Böcker tűzhely a gyárból, amely gáz, villany és zén, illetve fa, vagy olajfűtéses-tűzhely kombinációja. Az lső nagy szériát nyugatnémet megrendelésre szállítják, belföldön csak a későbbiekben hozzák a készüléket forgalomba.

Gázkonvektorral a budafoki gyár látja el a lakosságot. Két típusú, kéménybe köthető készülékük kapható, a Salgó Therm 3000 kalória, míg a Promontor 4500 kalória fűtőértékű. A készülékek alkalmasak városi- és földgázfűtésre is teljesen megbízhatóan üzemeltethetők.

Ma már a családi házak hetven százaléka fürdőszobával épül. Örvendetes, hogy bőven kapható fürdőkád, sőt választékot is kínál az ipar. Kevesen tudják, hogy a házgyári fürdőkádak mérete 150x80 cm. A legelterjedtebb belföldi típusok, 168, 170 cm hosszú kádak. Exportra testformát követő, színes, halványlila és ciklámen színű kilépő ajtóval ellátott kádakat készítenek. De a fürdőszoba berendezésben is változik a divat, most már a világoskék, sárga, kék, zöld, türkisz-színű teljes felszerelésű fürdőszoba berendezéseket készítenek.

Azoknak, akik kis helyen — régi építésű házban, víkendházban, nyaralóban szeretnének fürdési lehetőséget te-

Szerb csirkegulyás

Ugyanúgy készül, mint a rendes csirkegulyás, azzal a különbséggel, hogy még hasábokra vágott vegyeszöldséget, kelkáposztát, valamint több paradicsomot és zöldpaprikát főzünk bele.

Csibanyica

Juhtúróval töltött rétes. Amikor majdnem megsült, tetejét aludttejjel leöntjük és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Korcsolyázók

A kezdeményezésről csak dicsérő szavakkal szólhatunk

(konczek)

kedvenceben.

Rapcsák, a papa, a nyezetének egyöntetű ménye szerint „remé

es“ anyanyelvünk!

vallom, ma sem tudok. Csak azt felelhettem, hogy sem az Akadémia Nyelvművelő Bizottsága, sem más nyelvtudományi intézmény nem illetékes ennek a kérdésnek az eldöntésében. Valószínű, hogy ilyen esetre nincs is kötelező érvényű szabály: kiki maga dönti el — értelmi vagy érzelmi alapon — nyelvi hovatartozását.

— De hát nem döntő-e maga az anyanyelv szó? — tették fel a kérdést. Ez világosan mutatja, hogy az anyanyelv; az anya nyelve, tehát az a nyelv, amelyen az anya beszél vagy beszélt. Való igaz, hogy anyanyelv szavunkat így magyarázzuk. Czuczor—Fogarasi szótára — több mint száz évvel ezelőtt — ugyancsak így értelmezi: „Azon nyelv, melyet, anyánk tejével szoptunk, mint mondani szokás, anyánktól tanultunk”. Ez természetes is, hiszen a legtöbb esetben valóban az anya az, akitől a gyermek az első szavakat elsajátítja, akitől beszélni tanul. Ebből a tényből azonban aligha lehet szigorú jogi következményeket levonni. Mert például néha — ilyen vagy olyan okból — az apa neveli a gyermeket kicsiny korától kezdve, esetleg valamelyik rokon, vagy pedig — igen gyakran — a nagyszülők. Természetes hát, hogy beszélni is tőlük tanul, tőlük sajátítja el az „anyanyelvet”. Furcsa volna, ha valakit — mondjuk — német anyanyelvűnek kellene tartanunk, holott esetleg egy szót se tud németül, de édesanyja német volt, tudott, beszélt is németül. Úgy gondoljuk hát, hogy Értelmező Szótárunk meghatározását kell irányadónak tartanunk az anyanyelvre vonatkozólag: „Az a nyelv, amelyet az ember legjobban és legszívesebben beszél, s rendszerint az, amelyet gyermekkorában, főként anyjától tanult.”

— Ezzel a „rendszerint”-tel és „főként”-tel persze nem akarjuk egy pillanatig sem lazítani az anyák és az anyanyelv között levő hagyományos kapcsolatot. Sőt inkább egy további, eddig nem nagyon ismert összefüggésre szeretnénk ráirányítani a figyelmet.

jelzője az édes. A szeretetet, a gyöngédséget fejezzük ki ezzel a szóval, úgy, mint az édes fiam, édes szívem, édes hazánk szókapcsolatokban is. Így használja már Arany János is ezekben a soraiban:

„Lessz-e költő, aki az
édes ANYANYELVEN
Rólatok korának csudát
énekeljen?”

— Ma tehát semmi kétségünk sincs afelől, hogyan értelmezzük az édes anyanyelv kifejezést. Nem ilyen egyszerű azonban a dolog a régebbi nyelvhasználatban. Régen ugyanis főként így írták ezt a kifejezést: édes anyai nyelv. S nagyon valószínű, hogy ezt a három szóból álló kifejezést nem így kell érteni és tagolni: édes anyai nyelv, hanem így: édesanyai nyelv, tehát az édesanya nyelve. Az édes anyai nyelv kifejezésben az édesanyai tartozik szorosan egybe. Az édes tehát nem az anyai nyelv kifejezés jelzője; valószínűsíti ezt az is, hogy az egykori honi nyelv, hazai nyelv, nemzeti nyelv sohasem fordulnak elő az édes jelzővel együtt, csak az anyai nyelv.

— Üdvözöljük hát az édesanyákat, akiknek, íme, kétszeresen is közük van anyanyelvünkhöz.

ÉPE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

1971 DEC 2 5

Káldi Judit

1021

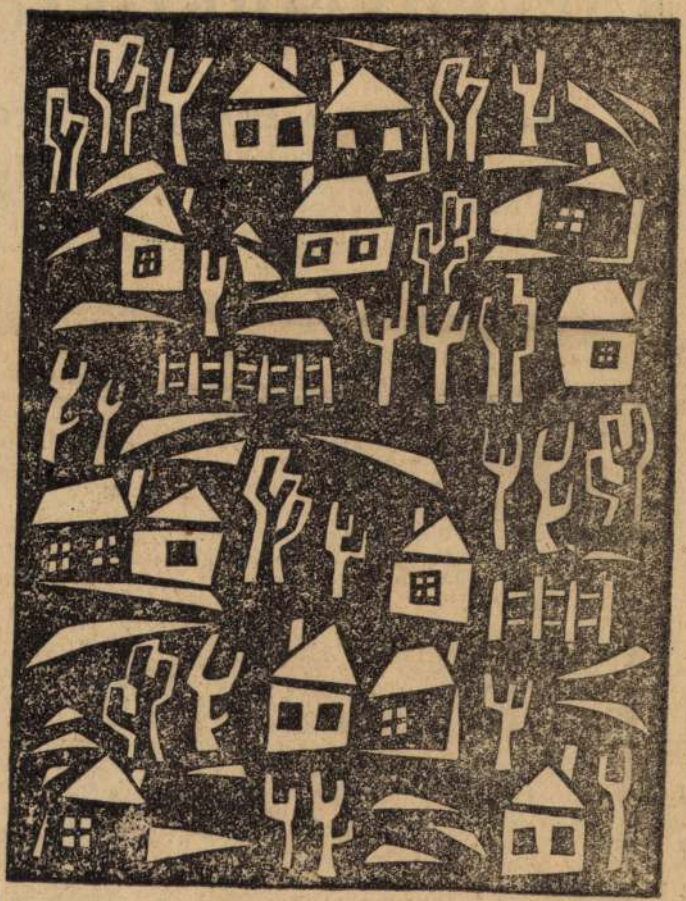

KÁLDI JUDIT rajza

Tö_____e

Irta: Dr. Korom Mihály igazságü

A Magyar Népköztársaság jogrendje a szocializmus teljes felépítésén munkálkodó dolgozó népünk érdekeit és akaratát fejezi ki. Törvényeinknek az a rendeltetése, hogy jogilag szabályozza a társadalmi viszonyokat. Ezzel fontos szerepet játszanak a társadalmunkat vezető marxista—leninista párt politikájának gyakorlati megvalósításában. A törvények a társadalmi folyamatok jogi szabályozásával, szervezésével segítik elő a társadalom tervszerű, tudományos vezetését és fejlesztését. Törvényeink védik rendszerünket minden támadással szemben, szabályozzák az állampolgárok jogvitás ügyei eldöntésének rendjét, erősítik a törvénytiszteletet, az állampolgári fegyelmet, általában a szocialista együttélés szabályainak betartását. Hatékonyságuktól függ a jogrend szilárdsága és az, hogy a szocialista törvényesség hogyan érvényesül az élet minden területén.

Hazánk törvényei, jogszabályai a munkásosztály állami rangra emelt akaratát fejezik ki, amely akarat egyidejűleg tükrözi az összes többi dolgozó érdekeit is. A jog természete és szelleme tehát szorosan kapcsolódik a társadalmat vezető osztályhoz és országunk gazdasági életfeltételeihez. Az állam és a jog tehát nem osztályok feletti, és azok lényege, funkciója, csak osztályalapon és az uralkodó politikával összefüggően érthető meg. Minden törvény alapvető tartalmát az adott gazdasági viszonyok, a társadalom gazdasági alapja határozza meg. Igy van ez hazánkban, szocialista államunkban is. Szocialista jogrendszerünk kiépítésének és fejlesztésének vezérfonalául mindenkor a társadalmi-gazdasági követelményeket tekintjük. Minél jobban és

adat, hogy az
vény betűjéne
megfelelően t
san döntsék el

Sokan szóvá
vényeinkben,
is vannak hé
gondjaink. E
adódnak, ha
nál a társadalr
jük fel a magu
ségeket félrei
megy" a jogs
zésétől eltérő
nyilvánvaló
vannak olyan
úgy jelentkez
viszonyok nin
hézagpótló jo
mánynak a t
tó új rendele
te szóvá, hog
teni. E jogos
tuk a burján

Ugyanilyen
múltban mó
A becsületes
és követelh
fékezze meg
sadalmi egy
embereket.
drágítók, sp
üzérkedők
a visszaeső
ban is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 OKT 4

KÉPES ÚJSÁG
Budapest

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: KÖLTÉSZET

Cserépgyűjteményének néhány szép darabja, amelyekért bejárta a környéket

Boriska néni m
mind-mind az é

Boriska néni

Ez a falu alig félévszázad alatt bizony alaposan megváltozott. Lecsapolták a Kraszna és a Szamos holtágait, mellékágait és kiszippantották az Ecsedi-láp nyúlványait.

Ez a falu egykor még tenderéről és vásznáról is híres halászfalu volt – ma olyan mezőgazdasági település, amelyben szépszámú ipari munkás is él.

Kis parasztporta udvarán találom. Alacsony, fürge mozgású asszony. Csak arcának kemény, élet-szántotta barázdái árulják el korát.

A kármintéglás tornácról természetes kedvességgel invitál kis otthonába. Az előszobába, ahol a falat festett tálak, bokályok, kancsók borítják, s a szobába, ahol a fa ragott komódban kézimunkák –

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 SEP 24
MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit
1021

MAGYAR HÍRLAP K U

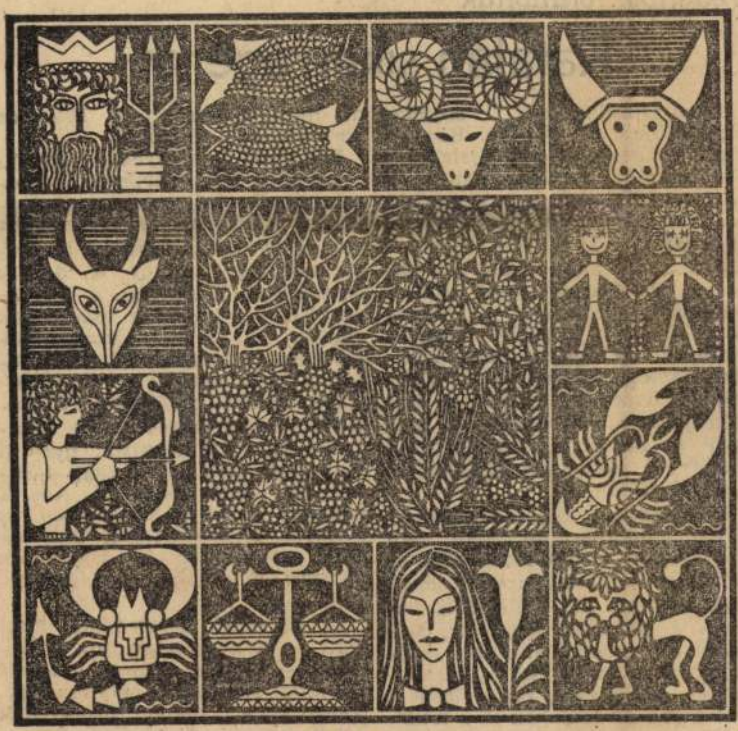

Káldi Judit rajza

Eredetiből fordították

Katalán sikerregény

Fordításirodalmunk csöndes szenzációja: az Európa Könyvkiadó gondozásában *megjelent az első katalán regény*, amelynek magyar fordítása nem áttételekkel, közvetítő nyelvekből, hanem az *eredetiből* készült. A tényt — napjainkban, amikor oly sok szó esik *a kis nyelvek nagy irodalmainak* fölkarolásáról — önmagában is csak üdvözlet illeti. *A Diamant tér* megjelenése azonban nemcsak némi jogos büszkeségre okot adó kuriózum, hanem jelentős alkotás is; a spanyol polgárháború története a kislányból asszonnyá érő *Kisgalamb* életútján át.

Kulcsregényt kapunk-e kézbe? Nehéz eldönteni, de talán nem is lényeges. *Mercé Rodoreda*, az 1909-ben született írónő lehet, hogy részben saját életét is beleírta a sorokba; meglehet, teljesen önmagáról mintázta hősnőjét. A bizonyos az, hogy közvetlen élmények realizmusával szól a ma olvasójához is a negyven évvel ezelőtti tragédiát egy ember útján át elénk táró re-

ni, mint a címet adó Diamant tér neve — a gyémánt.

Rodoreda regényében semmi rendkívüli nem történik: emberek élnek, dolgoznak s a természet törvényei szerint csöndben eltávoznak. Egészen a polgárháborúig, amikor a dolgok természetes láncolatát a logikával felfogni képtelen események váltják föl. S még irracionálisabb az állítólagos béke korszaka, a győztesekre és legyőzöttekre osztott országban. Kisgalamb — természetesen — a legyőzöttek közé tartozik, mint a spanyolok java része, vagy a katalánok döntő többsége. Azé a nemzeté, amely kétszeresen is vesztett a köztársaság bukásával; megalázták és elnyomták nemzeti mivoltában és egyéneiben.

Ez az előző nemzedékek által átélt — s nyomaiban ma is kísértő — nemzeti trauma magyarázhatja Rodoreda ógörög sorstragédiákkal rokon regényének hazai sikerét. A külföldi fogadtatást nyilván nem ez indokolja, hanem az az általános ér-

Kóldi Judit, grafikus

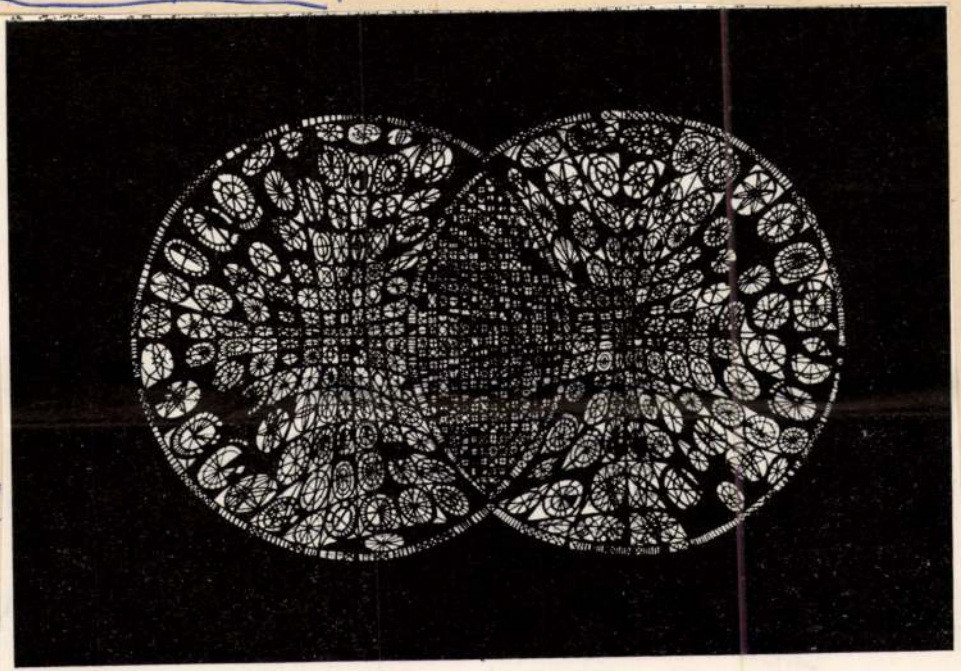

Kó

/4

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit,
grafikusművésznő

VAS NÉPE

1980 JUL 13

1021

Káldi Judit rajzai

KIKÖTŐ

BÉKE

lli, Móni, Tibi, Éva és Vendel ösztől a másik faluba jár is-kolába.

emplom áll, védelmi célokat helybeliek a lőrésekre mu-

Vége az ebédidőnek, indulnak vissza a gyerekek az óvodába. Bár eltévedni nem nagyon lehet, Kovács Pétert és Majer Bertalant édesanyja kíséri. Étel még csak jutna a szomszéd falu óvodájából, de hiányzik hozzá az étkező helyiség. A mostani épület korábban a „Hősök Háza" volt, majd kultúrház, egy nagy szobából áll. Egy óvónő, Novák Erzsébet dolgozik itt egy dajkával. Úgy számolják, hogy néhány év múlva csökken a gyereklétszám, hát meggondolandó, hogy érdemes-e étkezőt építeni.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JUL 20

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit,
grafikusművész

1021

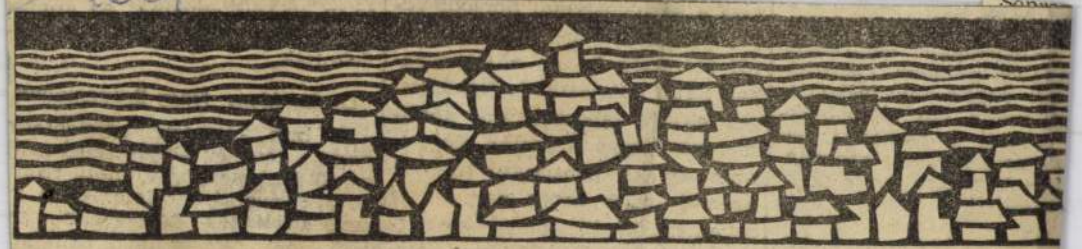

Káldi Judit: Tengerparti város

var.
zességében megfe-
lelem igényeinek.
azonban kielégítő-
ák anyagválaszté-
szerint több ke-
és poliészter —,
pamut alapanyag-
ékre lenne szük-
a tiszta gyapjú
uházati cikkek
Többet is rendel-
és női kabátok-
ól is.

tása a kazincbarci
gyi Kombinátban.
ről szerezték be
got. Saját kutatás
sel, először labor
mények között á
sőbb egy kis kap
üzemet, most p
háromezerötszáz
mék előállítására alkalmas ko
szerű gyárat építettek.

a szigetországban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Káldi Judit

1980 ÁPR 2 n'

grafikusművész

1021

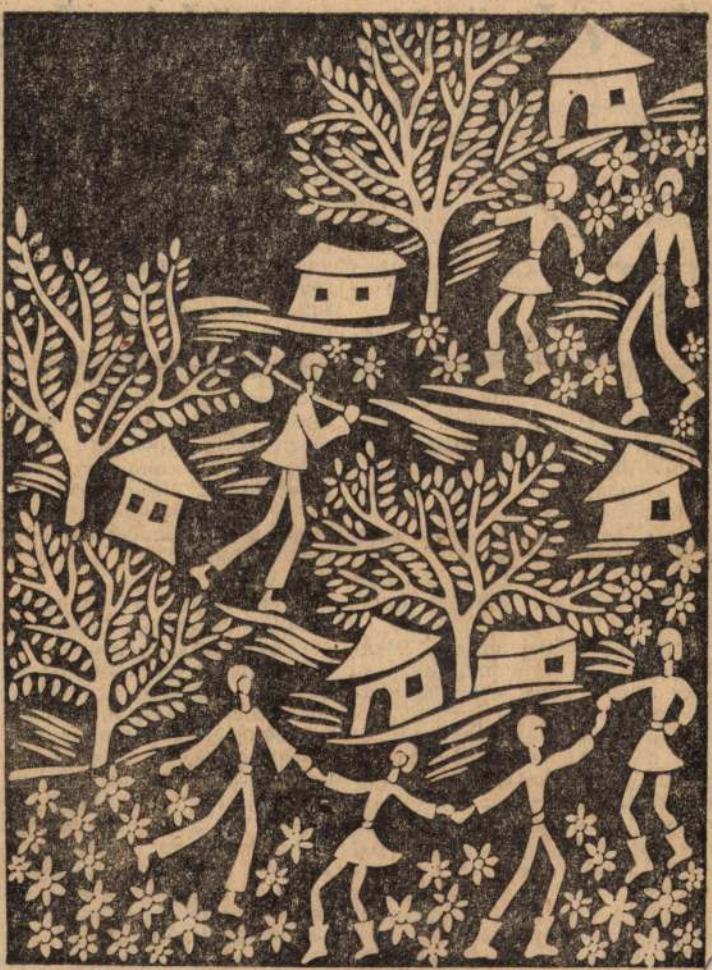

Káldi Judit: Áprilisi jókedv

Az első taggyűlések e

Az ország valamennyi oktatási intézményében áprilisban bonyolítják le a munkahelyi szintű szakszervezeti vezetőségválasztó taggyűléseket. A *budapesti Leövey Klára Gimnáziumban* erre a tavaszi szünetet követő napon került sor: a IX. kerületben az elsők között hívták össze a taggyűlést.

Délután két óra öt perckor benépesült a tanári, bár a kezdésig még volt tíz perc. Megérkezett *Kondorosi Éva*, a pedagógusszakszervezet IX. kerületi bizottságának köznevelési felelőse is, s *Haid Kornélné* igazgatóhelyettes, a taggyűlés levezető elnöke a megnyitó után már arról tájékoztathatta a résztvevőket, hogy a 41 szakszervezeti tag közül 36 megjelent, így nincs akadálya a választásnak, a taggyűlés határozatképes.

Dorogi Lászlóné, az szb titkára azzal kezdte mondanivalóját, hogy *nem szabad különválasztani* egymástól a pedagógusi, az iskolai, a párt- és a szakszervezeti munkát, mert bár mindegyiknek megvan a maga sajátos arculata, szorosan összetartoznak. Szavai bizonyítására *számos olyan példát* sorolt fel, amely a *közös munka* gyümölcse volt. Csak ezután tért rá a szűkebben vett szakszervezeti feladatok értékelésére.

Tetszett, hogy nem a segélyezéssel és az üdültetéssel kezdte, illetve folytatta a beszámolóját, *sokat*. Az elmúlt két esztendő során egy napot Pozsonyban, négy napot pedig a Tátrában töltöttek. Az idén az Országot terveznek utat. Kirándulásaikra mindig meghívják öt nyugdíjasukat és két gyesen levő kolléganőjüket is. Ezek a kirándulások nagyszerű lehetőséget nyújtottak a közösséggé kovácsolódáshoz.

Ugyancsak a tantestületi lét kört pezsdítette, hogy a fiatal pedagógusokat sikerült mozgósítaniuk a budapesti bizottság meghirdette fővárosi *sportrendezvényekre*, ahonnan egymás után hozták haza a díjakat. A titkár örömmel számolt be arról is, hogy a Munkahelyi Olimpiát meghódította a pedagógusok többségét.

Mindezekre a mindennapi munkát szépítő, feszültségoldó tevékenységekre szükség van. Többi között azért, mert az utóbbi három évben nyugdíjazások, munkahelyváltozások miatt *nevelőtestületnek több mint a negyede cserélődött ki*, ami nem kedvezett a közösségi életnek. A munkahelyi légkör 1978 elején javult, és a legjobb az 1978-79-es tanévben volt. Az idén azonban *fáradtabbak*, ingerlékenyebbek lettek a pedagógusok *rájuk háruló megsokasodott feladatok miatt*. Példaként hangsúlyozta: ebben a tanévben vezetnek be az új tantárgyakat, amelyek érdeklődéssel fogadtak a szak

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 DEC 2

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP

grafikusművész

1021

Káldi Judit metszete

ivatottabbnak
961-es bemutató
ója, szerkesztői
észben fordítója
onzódását, rokon
nértéktartóan tu
ozni a történeln
éneti, életrajzi
odalom eddigi
orszerű, a marx
óriákat érvényes
lkotott a számu
És mindezt köz
nányos, az érdekl
ötő stílusban, az
rók világa sorozatának gyakor-
ati-ismeretterjesztő feladatát is
ökéletesen kielégítve.

Most már csak egy újabb Ril-
e-kiadás várat magára, hogy az
ly sokáig félreértett nagy köl-
ő méltóan foglalhassa el helyét
olvasóink tudatában, a maguk
eljességében értékelt és feltárt
azai kortársai, Babits, Kosztо-
ányi, és nem egy szempontból
dy társaságában *(Európa)*

Kabdebó Lóránt

Gonda Zoltán metszete

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő
MAGYAR HIRLAP

1980 ÁPR 2 7

Káldi Judit,
grafikusművésző

1021

Káldi Judit rajza

Paolo Santarcangeli könyve

Pokolra kell annak menni...

Különös élmény magyar olvasó számára, hogy *egy olasz poéta oly megértéssel és elismeréssel tárgyalja könyvében magyar költők műveit*, mint a hozzá hihetőleg közelebb álló olaszokét, angolokét. Hiszen köztudott, hogy kultúránkról és költészetünkről — a saját kárára is — mily felületes tudomást vesz a nagyvilág. Pedze ne áltassuk magunkat. A földkerekség százvalahány irodalomteremtő népe közül nagyon kevés az, amely politikai konjunktúra, gazdasági vagy katonai hatalom, esetleg szerencsés központi helyzet folytán megismertethette kultúráját az egész emberiséggel.

Ám, bármennyire elszigetelt is nyelvünk, mindig akadtak *önkéntes propagátorok*, (akiket kevéssé becsültünk meg) akár a tizenkilencedik, akár a huszadik században éltek. (Félek kimondató problémák iránt. Az emberi kultúrát teremtő, az emberi gondolkodást meghatározó életérzések és mítoszok foglalkoztatják, akár a labirintus-jelképekről szól, akár nyelvfilozófiai kérdésekről, mint *A betűk tragédiája* című nálunk ugyancsak olvasható kötetben. A címben jelzett legutóbbi kötete pedig éppenséggel *a kutató ember, az alkotóművész* pokolra ereszkedéséről szól. Nehéz és talán fölösleges is lenne e rövid méltatásban ismerteti e művet. Dantétól Goethéig, Lenautól Vörösmartyig. Franz Kafkától József Attiláig elemzi és kíséri végig *a motívumrendszert* — vagy pontosabban emberi-művészi magatartást —, amely fölfogása szerint arra is alkalmas, hogy *egymástól elfalazott kultúrákat és költészeti gondolatrendszereket* közelebb vigyen egymáshoz. Olyan ez a roppant lélegzet

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit,
grafikusművész.

MAGYAR HÍRLAP

1980 MAJ 25

a többi között — az *Új Hold* ci-

1021

Káldi Judit rajza

Artner Margit rajza

A szocialista építés gyakorlata igazolta, hogy *az elvszerűség, valamint a realitások iránti érzékenység és nyíltság olyan tényezők, amelyek kölcsönösen erősítik egymást,* egyiket sem kell félteni a másiktól. A tapasztalatunk inkább az, hogy ha ezek közül bármelyiket veszélyeztetni engedjük, *a másik kettő* is elégtelenül funkcionál.

FODOR GÁBOR

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit
grafikusművész

VAS NÉPE

1980 JUL 20

1021

Káldi Judit: Tengerpart.

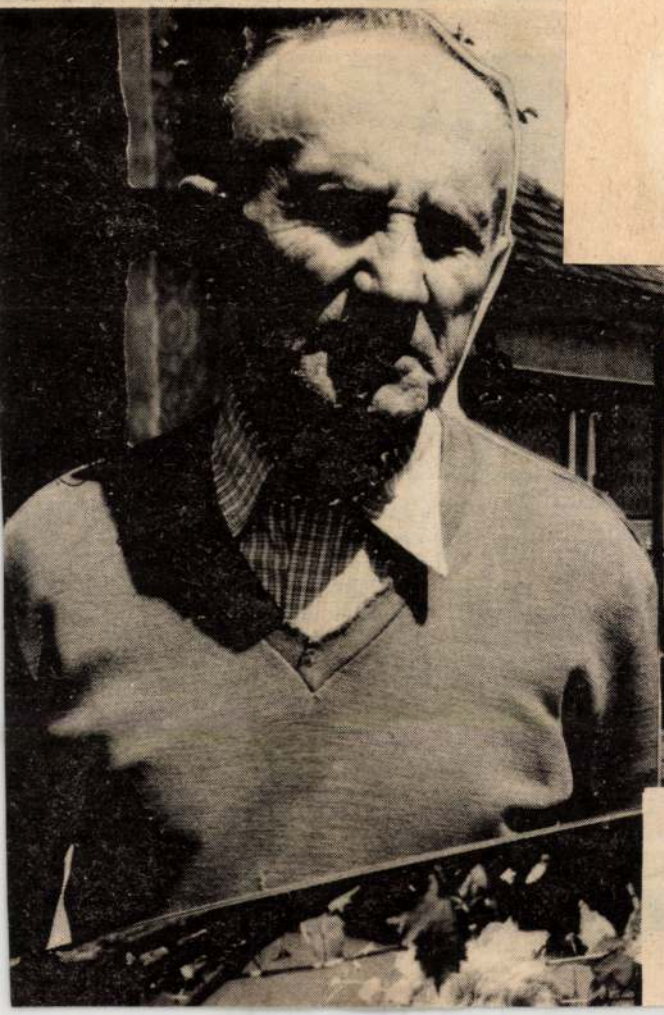

E hegyháti települést elsőként e
okirat említi Mezadou, azaz
helységnév arra utal, hogy a falu l
A Nagy- előtagot később ragasztották

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980. III. 27.

MAGYAR HÍRLAP

Kàldi Judit,
grafikusművész

1021

Kàldi Judit metszete

Kínai termékek Japánban

Mintegy 51,7 százalékkal nőtt az év első felében a Japánba irányuló kínai export, s értéke elérte az 1,95 milliárd dollárt — közölte a japán külkereskedelmi szervezet (JETRO). Az említett időszakban a két ország teljes kétoldalú kereskedelmi forgalma 19,6 százalékkal növekedett. A kínai export nagyarányú felfutása az olaj- és olajtermék-kivitel növekedésének következménye. Jelenleg a kínai export 42,4 százaléka az olaj- és olajtermékekből kerül ki, míg tavaly a Japánba irányuló kínai olajexport aránya mindössze 29,6 százalék volt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Tele[illegible]97-748, 340-726
1978 JAN 1
MAGYAR HÍRLAP
Káldi Judit

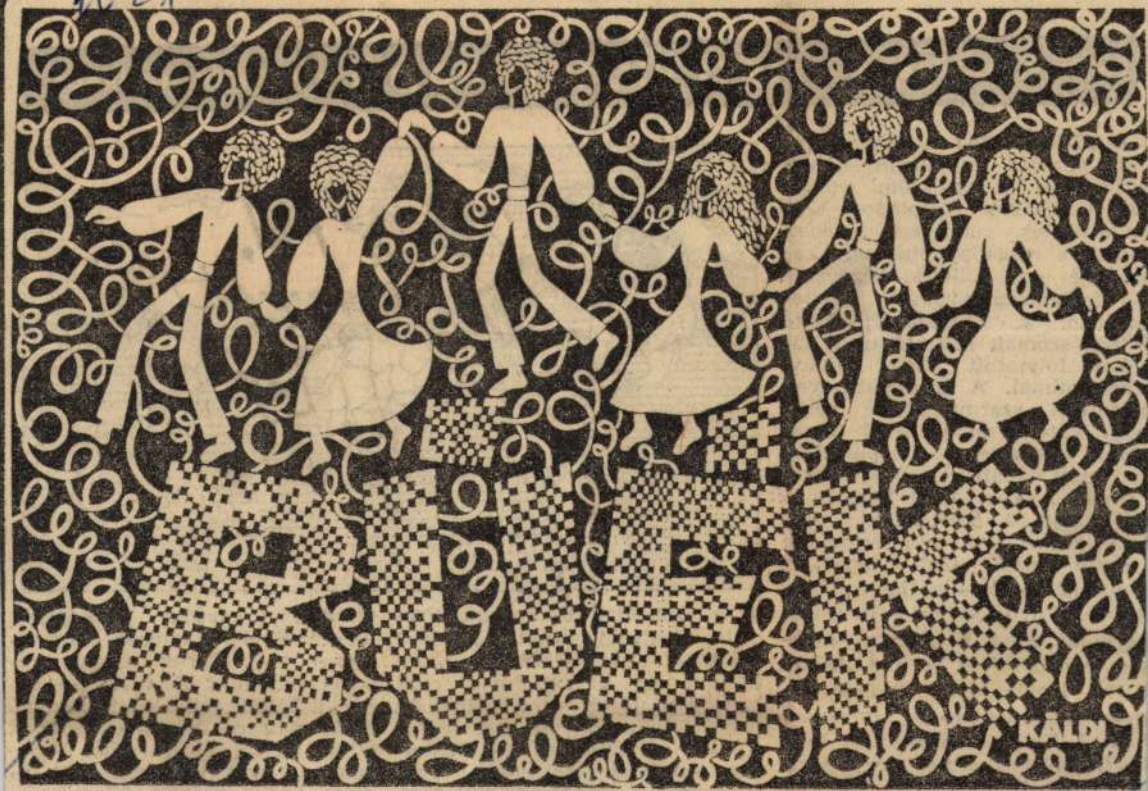

Káldi Judit rajza

atkozatban foglalt állást a államfő szavai.

HETI VILÁGHÍRADÓ • HETI VILÁ

1. ISZMAILIA: Szadat egyiptomi államfő és Begin izraeli kormányfő az egyiptomi városban találkozott másodszor. Előterjesztették rendezési javaslataikat, s megállapodtak egy katonai és egy politikai kérdésekkel foglalkozó bizottság létrehozásában. **2. TEHERÁN:** Szlad Barré, szomáli államfő tárgyalásokat folytatott Reza Pahlavi iráni sahhal. A hírügynökségek jelentései szerint Barré célja, hogy katonai és politikai támogatást szerezzen az Etiópia ellen folytatott háborújához. Barré Iránból Irakba, majd Pakisztánba utazott. **3. ANKARA:** A Bülent Ecevit volt miniszterelnök vezette Köztársasági Néppárt a múlt héten bizalmatlansági indítványt nyújtott be a Demirel-kormány ellen. A bizalmi szavazás tegnap zajlott le. **4. LISSZABON:** Ismét Mario Soáres kapott kormányalakítási megbízást. A Portugál Szocialista Párt főtitkára megkezdte tárgyalásait a pártokkal. A lisszaboni polgári sajtó nem zárja ki a szocialisták

és a jobboldali Demokrata Szociális Centrum közötti szövetség lehetőségét. **5. RÓMA:** A héten folytatódott a karácsony előtt kezdődött újabb terrorhullám. Az olasz fővárosban és más városokban újfasiszta és szélsőbaloldali csoportok hajtottak végre fegyveres és gyújtogató akciókat. **6. WASHINGTON:** Carter elnök elindult európai körútjára, amelynek első állomása Lengyelország volt. Carter megbeszéléseket folytatott Edward Gierekkel, a LEMP KB első titkárával. A látogatásról közös közleményt adtak ki. Carter Varsóból Teheránba utazott. Felkeresi még Indiát, Szaúd-Arábiát, Franciaországot és Belgiumot is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

NÓGRÁD

Káldi Judit

1977 DEC 1 8

1021

Káldi Judit: Zene.

Szrena (Szőnyi SE), (Nagybátony), Három J ZIM) — Péter (St. V Osgyáni (K.-lapujtő) — csok (SKSE), Kiss Gy. (bátony), Romhányi (St.

Edzőiigazolvány-csere

Nógrádban mintegy 400 szakképzett edzőt tartanak nyilván. Ám közülük csak egyharmaduk működik. A pontos nyilvántartás, a képzettségi színvonal emelése érdekében decemberben országos akció kezdődött az edzők igazolványának cseréjére. Az akció a jövő év első felében fejeződik be. Azoknak az edzőknek az igazolványát, akik legalább ötévenként nem vesznek részt továbbképzésen, nem érvényesítik. 1978. január 1-től nem érvényesített, régi igazolvány tulajdonosával az egyesületek nem köthetnek szerződést. Jövőre várható a játékvezetők és versenybírók igazolványcseréje is.

IZVESZTYIJA KUPA. jelenet a Szovjetunió—Kanada jégkorongmérkőzésről.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő
MAGYAR HIRLAP

Káldi Judit,
1980 MÁR. 16
grafikusművész.

nik, miből mi következik? Ez pedig az *olvasmányosság rovására* megy, fakóbbá teszi a könyv „szineit". A nem hadtörténész olvasó fejében nevek, évszámok kavarognak; utakat, kapukat, bástyákat, sáncokat próbál maga elé képzelni, s mire ez sikerülne, már szétlőtték, lerombolták, felrobbantották mindet, s kezdheti újjáépíteni valamennyit, immár egészen más formában, más elnevezéssel, más pasa, kapitány, generális irányításával — viszont elég kevés útmutató térképvázlat segítségével — már amúgy is zúgó fejében.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 337-748, 340-726

1979 NOV 4

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit
grafikusművész

1021

Káldi Judit rajza

1

álkozik *Szadat* egyiptomi elnök-
kel, majd november 8-án *Begin*
zraeli miniszterelnökkel. A mi-
iszter részt vesz a FAO novem-
ber 10. és 16. között Rómában
artandó értekezletén.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1979 NOV 14

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP

grafikusművész

1021

Káldi Judit rajza

rén kívülre.

— Tény tehát, dalmi szerkezet fizikai és szelle nyának változása tenzív fejlődése, a szűkebben vett társadalmi szükség se, az egészségügyi vonalának emelkedé az értelmiség szerep entőségének további vel. Önmaguk a szám nyítanak valamit, elég utalni, hogy az elmúlt az értelmiség létszáma harmoro sára nőtt. A ma aktív értelmisé giek kétharmada származik mun kás- vagy parasztszülőktől, azok eredeti foglalkozása szerint. Sok az úgynevezett vegyes család, amelyekben munkások, parasztok, értelmiségiek élnek együtt. Megszűnőben van az értelmiségi pályák „elit"-jellege. Ami a réteg belső szakmai struktúráját illeti, a régi magyar társadalmi-politikai szervezet eltűnésével megszűnt a jogászi pálya egyoldalú túlsúlya, és ezzel egyidejűleg nőtt

ségletnek megfelelően megnőtt szakértelmiségiek súlya, erősödö társadalmi becsületük. Lehe hogy vannak, akik ebből arra k vetkeztetnek, hogy „előzésbe vannak a műszaki, az agrár-, közgazdász- és a természettud mányi értelmiségiek, s hogy vis szaszorulnak a hagyományos humán jellegű szakmák művel Az *objektív társadalmi folyam tokban kétségtelenül vann olyan jelenségek, amelyek erős hetik ezt a látszatot, felbukka*

Káldi Judit

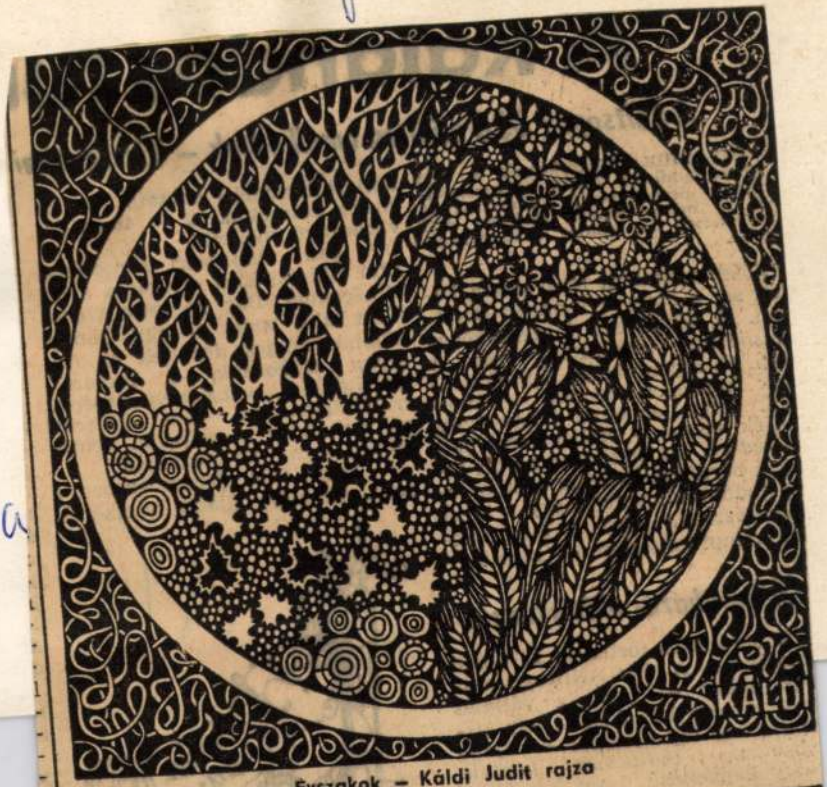

Évszakok – Káldi Judit rajza

vek akkor — noha a vállalat
még ki sem kászálódott egy tíz-
milliárdos fejlesztésből — újabb
beruházás indítására készült.
Nagy kapacitású üzem létesítését
tervezték amelyben évente 7500

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 JUL 29
VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Az athéni Plaka

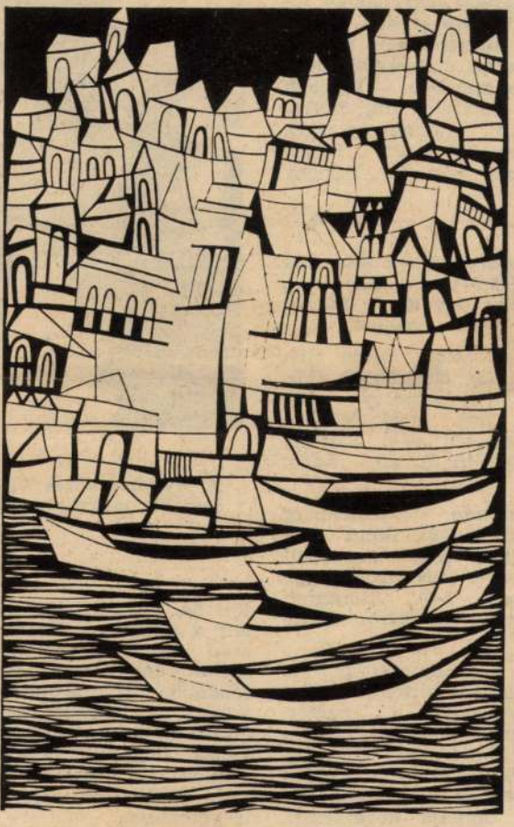

Kikötő **Káldi Judit rajzai**

SPORT

A férfi kosárlabda Savaria Kupa második na közönségsikert aratott a magyar csapat

Húszpontos győ a svédek ellen

Csütörtökön lapzárta után fejeződött be a Svédország—Csehszlovákia találkozó.

Svédország—Csehszlovákia 80:78 (41:34). — Művelődési és Sportház, vezette: Kosaras, Juhász.

Az első 10 perc színvonalas játékot hozott, fej-fej mellett alakult az eredmény. Jobbára a csehszlovákok vezettek, de csupán 1-1 ponttal. Aztán a svédek gyors indításokkal jelentős előnyre tettek szert, melyet a félidő végére csökkentettek a csehszlovákok. — A második félidő első öt percében tudásukhoz mérten játszottak az EB bronzérmes csehszlovákok, fokozatosan csökkentették hátrányukat. A hajrában 74:74 lett, az utolsó 2 perc sok izgalmat hozott.

A taktikai fegyelemből jelesre vizsgázó svédek meglepő, de megérdemelt győzelmet arattak esélyesebb ellenfelükkel szemben. — Legjobb dobók: Feldreich (29), Skytevall (23), Guntenberg (11), Nyström (8) illetve Hajek (23), Lauerman (17), Pazicky (12).

K. A.

Magyarország—Svédország 94:74 (48:27). — Körmend, 800 néző, vezette: Fügedi (svéd), Berki (magyar).

Magyarország: Szűcs (10), Ujhelyi (6), Németh K. (17), Gellér (7), Losonczy (30), *csere:* Láng (14), Morgen (2), Demeter (—), Sáfrány (6), Horváth Z. (2). *Edző:* Zsiros Tibor.

Svédország: Gutenberg (4), Taxen (10), Rahn (4), Feldreich (14), Skytevall (27), *csere:* Nyström (4), Svanberg (—), Nordgren (4), Terins (7). *Edző:* Mike Perry.

Már a bemutatkozás jó hangulatban történt, főleg Szűcsnél zúgott a nézőtér, de nem panaszkodhat a tapsra Gellér és Losonczy sem. Személyiből a svédek szereztek vezetést, majd Losonczy duplája következett. Az 5. percben Gellér—Losonczy villám akció után zúgott a vastaps. (10:3)

A nyitómérkőzés egyik legjobb magyar kosaras ki

jött be, ezzel kicsit lassúb lett a magyarok játéka. A svéd csapat viszont pontosabban dobott mint az első félidőben. Magyarország továbbra is biztosan vezetett és azt is megengedhette magának, hogy az utolsó percekben a szövetségi kapitány Gellért és Losonczyt is pihentesse.

A csehszlovákok ellen játék alapján tartott vál

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 1976 JAN 8

VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Fehér gyász

...att a hőkö
tése is késik néh
Az Építő KTSZ
unkák késése,
ányában a bi
lyszínen elvégez
kat sem tudta
. Így más muni
t.
A nehéz hely
ázgyártó és Szolgáltató
llalat segített. 1977. már-
usától városi gázkazánra és
nvektorokra állítottuk át a
tést. Ez a munka egyéni
rvezéssel és kivitelezéssel,
tmunkaként készült.
Meg kell említeni, hogy a
ógyszertár oficina bútorza-
védett, ezért felújítása,
deti állapotának visszaál-
ása aprólékos munkát igé-
el. Határidőként a KTSZ
7. november 20-át jelölte
g.
Reklamációnkra a KTSZ a
nkák befejezését 1978. ja-
ár 31-re ígérte. Amennyi-
ez így is lesz, remény
rá, hogy a gyógyszertár
endezésének átadása után,
r az első negyedévben a

nak. Kívánjuk, hogy sokáig örüljenek neki, s egyúttal viszonozzuk új évi jókívánságaikat is. A köszönetek továbbítására azonban nem vállalkozhatunk.

P. J.-né, Vasszécseny

Levele bizonyítja, hogy a községben igen jól dolgoznak a társadalmi szervezetek. Egyre népszerűbbek lesznek a társadalmi ünnepek. További jó munkát, sok sikeres rendezvényt kívánunk szervezőknek, résztvevőknek egyaránt.

Szerkesztőségünk és a lapkiadó vállalat dolgozói ezúton is megköszönik azoknak a kollektíváknak, vállalatok, intézmények dolgozóinak és kedves olvasóinak az üdvözletét, akik az új esztendő alkalmával eljuttatták

Böröczki Mihály:

Ajándék

A háromnapos fegyverszünetek
karácsonyát,
a megjuhászodott szavak
karácsonyát,
a fehér örömök karácsonyát
— a gyerek-nevetések,
felnőtt-békék világos, nagy egét
borítom a világra.

Ajándék ég.
Felhőtlen.
Csillag-járta.

Fogadd világ egyetlen csillagod:
meggyötört fénye
nap-hittel ragyog
a fáradhatatlan három királyra.

Káldi Judit rajza

Mi a véleménye?

Kérdez: Kozma Gábor

megyénkről?

Budapesti polgárok véleményére voltunk kíváncsiak; mit tudnak megyénkről, jártak-e már itt, s ha igen, mire emlékeznek? A több mint kétmilliós város különböző helyein, így az Astoria szállóban, a Moszkva téren, az ELTE egyik tanszékén, a Blaha Lujza téri aluljáróban, öreg belvárosi házakban, üzletekben készültek a rövidke interjúk. Az alábbiakban tehát a budapestieké a szó. Fotó: **Gyenge László**

Rédai Gábor metrókocsi vezető: Kilenc évvel ezelőtt jártam Vas megyében. Iskolai kirándulásunk volt, csak egy napot töltöttünk Szombathelyen.

Birck Eszter vegyészmérnök: Öt évig laktam Szombathelyen, az ötvenes évek elején. Tavaly újra eljutottam a városba. A régi hangulatot nem találtam, talán csak a főtéren

Gyimesi Ede orvosi könyvtáros: Az életemet a fővárosban éltem le ezidáig, több mint hatvan esztendőt. Jártam Afrikában, a Közel-keleten, szerte a világ

Káldi Judit rajza

Pesttől... nen. helyen is.

Czibik Imréné házmester: Sokat utazunk autóval az országban, külföldön is. Vas megyében még nem voltunk. Egyelőre nem is tervezzük, hogy odautazzunk. Csak azt tudom, hogy Nyugat felé van, s elég messze tőlünk. Egyszer talán eljutunk oda is.

Losonczi István üveges: Vas megyéről semmit sem tudok. Ha zenei tábor lenne ott, akkor szívesen elmennék — nagyon szeretem az operát. Nem nagyon utazgatok, nincs időm. Nem tudom, kinek van arra ideje, hogy a maguk megyéjébe menjen, nekem nincs.

Kozák András: színművész: A bátyám egy ideig Kőszegen élt, náluk jártam 1963-ban. Azóta nem jutottam el megyéjükbe. Kisfiam, a kétéves Dénes követeli a maga jussát. Rövidesen utazom Szombathelyre. Kíváncsi vagyok: milyen a közönség Önöknél?

Átúszta a Rábát — a Dunára készül

Meglepődve néztem végig a ipai Rába-parton észlelt ese-ényt. December hó 12-én; l 8 órakor a legmérgesebben folyó öreg Rábát, amely agy 30—40 méter széles, át vissza úszta 10—11 Celus fok hidegben egy fiatalnber. Elhatározása, hogy azért, hogy január 20-tól február 20-ig a Dunának az átúszását is vállalja.

Köszöntjük a Pápócon élő Horváth Lajos 37 éves fiatalember sportszerű bátorságát.

Papp Gyula

Káldi Judit

Káldi Judit: Szigét

Élet és Irodalom, 1978. juli. 15.

XXII. évf. 28. sz. 6. lap.

~~DUDÁS KÁLMÁN:~~

~~Két olasz képeslap~~

~~Torbole~~

~~Sugár rögtönöz képteret~~

a Bardolino hallgatott,

kövállán épp ilyen palást

épp ilyen althangú habok

-szovjet tárgyalás
szövetségben

Dobozy Imre és Georgej Markov tájékoztatójában a magyar és a szovjet pártkongresszusnak az irodalomra vonatkozó határozatai szellemében vizsgálta az irodalmi élet egyes jelenségeit. *Garai Gábor* főtitkár és Jurij Vercsenko az írószövetségek nemzetközi tevékenységéről beszélt, hangsúlyozva kétoldalú kapcsolatainkat. *Csák Gyula* titkár a szakosztályok munkájáról és a fiatal írók tevékenységéről szá-

Többre kép
szellemi kapa

Beszélgetés a könyvtervezésről

A könyvet éppúgy megtervezik, mint például az új épületet. Nem mindegy, hogy milyenek a betűk, az illusztrációk, a szedés, a formátum, a kötés, a borító, a díszítések és így tovább. Egymással és a tartalommal egyaránt összhangban kell lenniük. Az a cél, hogy a könyv egészében esztétikus és rendeltetésszerűen használható legyen. Lehet maga a tervezés de jó tervek alapján sem készül mindig kifogástalan kötet. a kivitelezőkön, a nyomdászokon és könyvkötőkön. A nyomája többször is szóba került az Élet és Irodalomban, ezúttal a ipografiájáról beszélgetünk Haiman György Gutenbergvtervező művésszel, a Magyar Iparművészeti Főiskola tanszékával.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE
1978 AUG 13
Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Műterem.

Baross-téri felüljáró.

tet, felszedik a kockakövet, érdes aszfaltburkolatot terítenek helyébe — és az egész hídszerkezetet sárgára festik. A hídfő budai kapujából kezdődő Mártírok útjáról is eltereltek a forgalmat, mert a Nagykörút budai részét újítják fel teljesen, még a lámpák fényének színe is megváltozik. A híd pesti oldalán, a Szent István körutat beállványozták. Az erdőnyi fagerendák között papírcsákós festők, műanyag védősisakos kőművesek dolgoznak — a pesti házak kozmetikusai ők, akik néhány hónap alatt bravúros munkával teljesen kiszínezték a Rákóczi utat, visszaadták a szecessziós

Nem is lehet az, mert holnap, valahol, Budapest egyik utcájában, terén ismét megkezdődik egy új beruházás. Máris asztalon fekszik a nagy autógyűrű terve, a külső kerületek peremének a teherautóknak, vagy Budapestet érintő személyautóknak nem kell majd keresztüljárni a városon. Új dunai autóshíd építését is szer-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÚLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 AUG 13

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Káldi Judit metszete

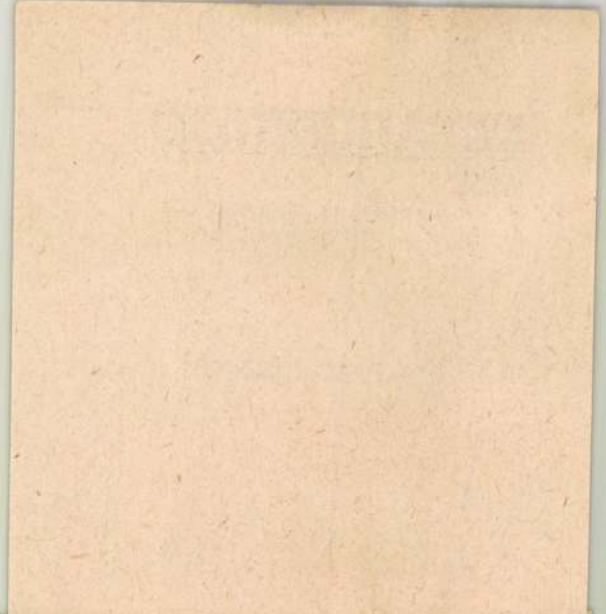

rencsét próbál
kalandjai a
magyar népmes
zetünkbe sok
zott, a cigányvi
lással, emberi
változatos, a n
ben is tapasztal
ben, csodákban gazdag mese ez. megítélésem szerint azonban a *Busladarfi* az eredetibben cigánymese. Részleteiben ugyan ennél is ismerős magyar népmesemotívumokra ismerhetünk, egészében azonban sajátos egyéni fantázia alapján gyúrt belőlük szép tündérmesét a mesemondó.

Lakatos Menyhért mesekötete mindenképpen nyeresége a meserodalomnak, s gyermekkönyvkiadónk szép köntösbe öltöztetve. Keresztes Dóra ötletesen stilizált színes illusztrációval jelentette meg. *(Móra)*

Seres József

tak. A Jókai-művek olvasottsága, népszerűsége azóta is állandó, töretlen; ez azonban néha — valljuk be — a korszerűbb, reálisabb történelmi gondolkodásnak, nemzetképnek akadályaként is jelentkezik. A helyzetet bonyolítja, hogy a csekélyebb tehetségű követők Jókainak valamennyi tulajdonságát igyekeztek elsajátítani, megpróbáltak mesterük modorában írni, csakhogy hiányzott belőlük a „nagy mesemondó" sodró tehetsége. Kifejlődött nálunk a történelmi regényeknek egy neme, amely eszményített, egyoldalú, nacionalista szemléletű történelemlátást sugall, valójában tehát történelmietlen, hiszen anakronisztikus módon a

1978 DEC 17

MAGYAR HIRLAP

Káldi Judit

kozákok, tatárok, perzsák szokásait. E feljegyzésekből jött lét-

1021

hetne összeállítani. *(Gondolat)*

Pomogáts Béla

Káldi Judit: A cordóbai patio

szempontok k
igazságtóság v
se keveredhes
körökben" ter
dák, a műtől
zönség számá
őrizhetetlen feltevések.

Engedtessék meg, hogy szerényen csatlakozzam ehhez a megállapításhoz. Annál is inkább, mivel elvben teljesen egyetértek az ezzel oly szervesen összhangban álló azon véleménnyel is, amit E. Fehér Pál nyilvánított ki nem is oly rég a Népszabadság hasábjain: Nem jó az, ha bárki, bárhol, bármikor az információk feketepiacán szerzi be véleményét, mivelhogy a beváltáskor kiderülhet: az információ nem hiteles.

ráljon? Mikoron pedig kritikát ír az én barátom, magas pulpitusra áll és ítélkezik. Ítél elevenek, holtak és megszületendők felett.

És sohasem pihen az én barátom. Mert lélegzetvételnyi idejében újabb gondolatokat görgető tanulmányokat rovogat papírra a társadalmi tudat hasadásáról, oly szomorú állapotú meghasonlottságáról. Arról a tudathasadásról, amiben mások leledzenek. Amíg ő ír, küzd, vitatkozik...

— ász —

Káldi Judit

Körtánc

Népszava,
1978.dec.30./6.old

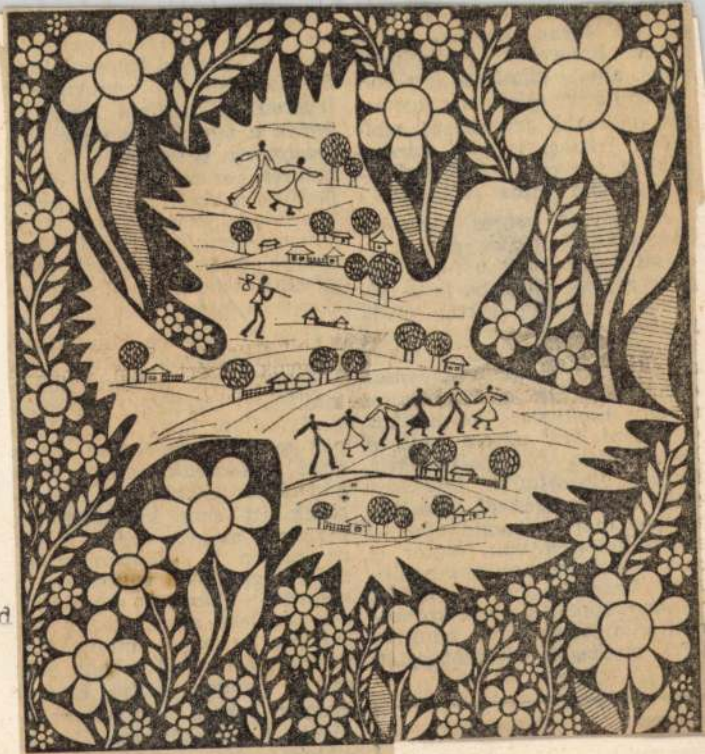

Káldi Judit:

Tuul kiemelésről van itt szó, részlet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 AUG 5
VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

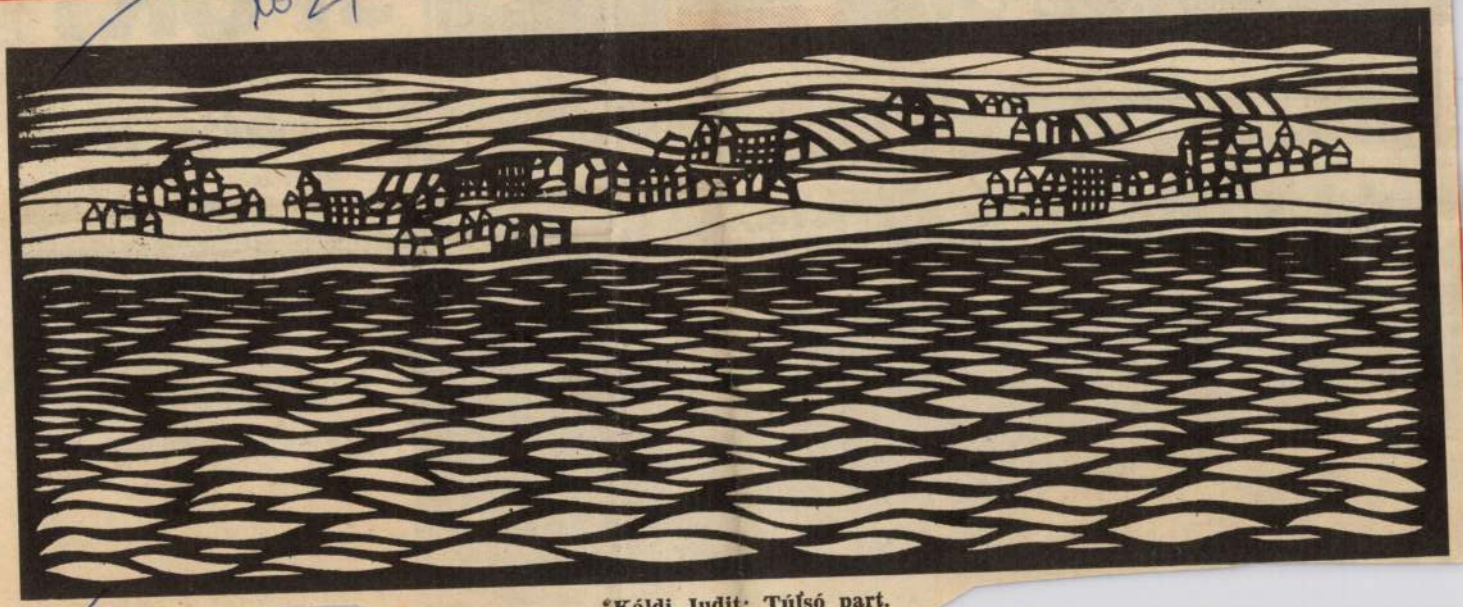

*Káldi Judit: Túlsó part.

SPORT

Hét mérkőzést itthon, hatot vidéken játszanak a Sabaria lányai

Ma nyitány kézilabdában

Haladás—ZTE II.

barátságos labdarúgó-mérkőzés lesz ma délután fél ötkor Szombathelyen, a Rohonci úti pályán. A szombathelyi tartalékcsapat pedig a ZTE vendége lesz a zalai megyeszékhelyen.

Telexen érkezett

Oslóban nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek, amelyen a legjobb eredményt a nyugatnémet gerelyhajító Michael Wessing érte el –94,22 m-rel a világ idei legjobbját dobta, emellett új NSZK-s rekordot ál-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE
1978 AUG - 5

Káldi Judit

— kulcsár —

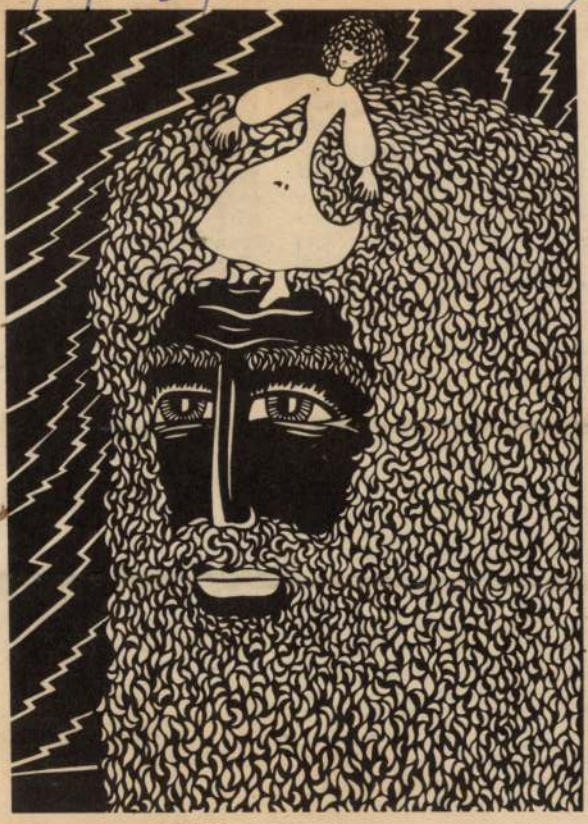

Káldi Judit: Zeusz.

kispályás

Nemr
Magyar
gyar K
ség és a Népsport „Tied a kosár" című tehetségkutató akciója. Több ezer résztvevő szerette meg ezt a modern labdajátékot, melynek van egy „unokaöccse" is: a minikosárlabda.

Ezt az új játékot tulajdonképpen nem a miniőrület szülte, hanem az a törekvés, hogy a kosárlabdát a 7—12 éves gyerekek is játszhassák. Eddig ugyanis a nagy pályaméret, a magas kosár stb. szinte lehetetlenné tette, hogy a kisebbek is űzhessék ezt a sportágat.

A minikosárlabda — hasonlóan a rendes kosárlabdához — az Egyesült Államokból indult el. Az amerikai kosárlabdaedzők elgondolása az volt, hogy ha a fiatal tanulók életkori sajátosságaihoz és termetéhez alkalmazzák a játékot, akkor az minden bizonnyal még nagyobb töme-

gekét vonz. Számításuk bevált. Ma már az Egyesült Államokban több százezren űzik a minikosárlabdát, s egyre jobban terjed a világ más égtájain is.

Nálunk is játsszák és akik eddig belekóstoltak, azok megkedvelték. Több száz, talán ezer minikosárlabda pálya van az országban. Szombathelyen is.

A minikosárlabdát általában 7—12 éves fiúk és lányok játsszák. A pályák többféle változatban készülnek. A leginkább használatos pályaméretek a következők: 12×18 m., 10×12 m., vagy 9×12 m.

A palánkok mérete 120×90 cm. A két palánkot az alapvonal magasságában állítják be, vagy legfeljebb 60 cm-rel a pályán belül. A palánk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE
1978 SFP 16

Káldi Judit

1021

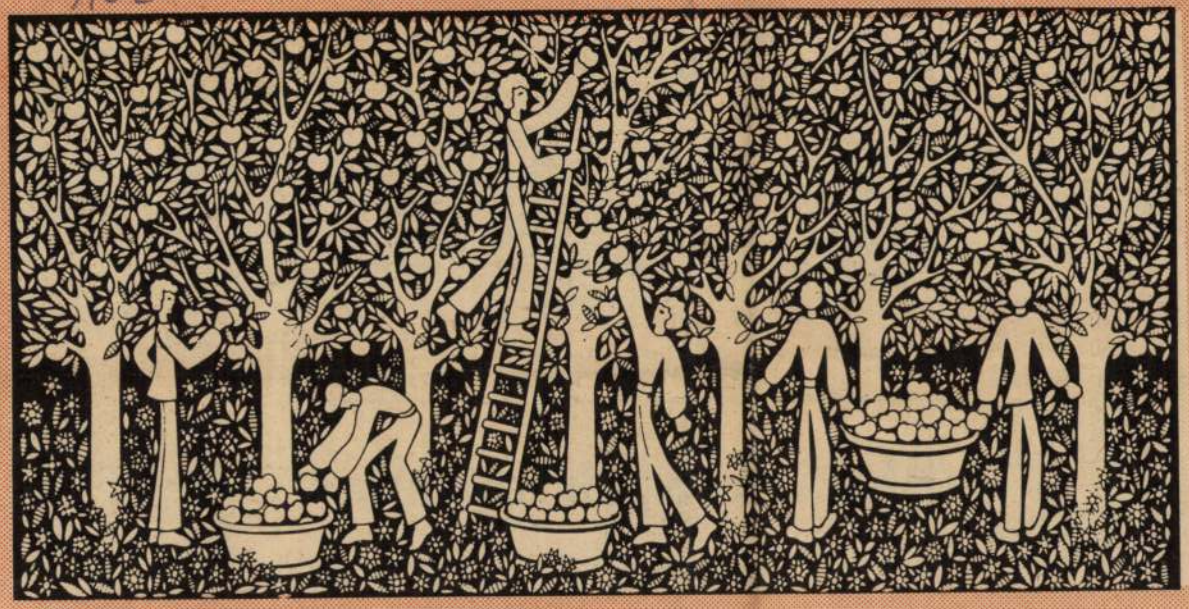

Káldi Judit: Gyümölcsszedés.

tett el az eredeti időpont-
n a játék. Több mint öt
t vártak és tanakodtak a
rvezők, az angol döntnök
a csapatok vezetői, ami-
ra is az időjárás „megol-
ta" a gondokat, elállt az
. Igy ha nagy késéssel is,
salakra léphetett Kjell
ansson és Taróczy Balázs.

lig egy órán át mérkőz-
ett azonban a két verseny-
mert újra hatalmas fel-
zakadás áztatta el a pá-
t, ami miatt félbeszakadt
első egyes találkozó. Így
ább várnak Baastadtban.

**Kjell Johansson—Taróczy
lázs 7:5 2:0 félbeszakadt.**

Az első játszmában Ta-
zy nem volt elég maga-
tos, sokszor rossz ütem-
n indult a hálóhoz, a svéd
y lelkesedéssel játszott,
egkilátástalanabb labdák-
is rettenetes igyekezettel
ott. Sokszor sikerült meg-
nie a legjobb magyar já-
ost erős, vonal mellé he-
zett labdákkal.

Birkózás: országos úttörő A—B kategóriás szabadfogású verseny, 14.30, Rohonci út.

Kosárlabda, NB II. nyugati, férfiak: Sabaria—ZTE, 17.30, Safrankó úti sportcsarnok. — **Női:** Sabaria—ZTE, 16, Safrankó u.

Röplabda, NB. II. nyugat, férfiak: Spartacus-Styl—Steinmetz SE, 17, városi sportcsarnok, Zrínyi u.

Labdarúgás: Magyar válogatott —Vasas Ikarusz előkészületi mérkőzés, 16, Fáy utca. — **Haladás—ZTE** barátságos mérkőzés, 10, Rohonci út.

Tájékozódási futás: Vas megye B fokozatú egyéni bajnokságának első fordulója, 13.30, Kőszegfalva.

VASÁRNAP

Atlétika: a sportiskola ellenőrző versenye, 12.30, Rohonci út.

seny másod
út.

Kosárlabd
női: Tanán
Gyakorló á
Röplabda,
fiak: Épít
Tóth Károly u. — **Női:** Spartacus-Styl—Szf. Volán, 14, városligeti pálya, Kőszegi LATEX—Olajbányász, 14, Kőszeg.

Kézilabda, megyei bajnokság, férfiak: Spartacus-Styl II.—Ják, 10, Szentgotthárd—Vasvár, 10.30, Vasvár—Csákánydoroszló 10, Répcelak—Sabaria 9. — **Nők:** Sárvár—Csepreg 10, Szentgotthárd—Sabaria II. 9.30, Universitas SZTSE—Pamutipar 9.30, Répcelak—Építők 10, Szh. LATEX—Egyházasrádóc 10, Gyöngyösfalu—Körmend 14.

Labdarúgás, NB. II. nyugati csoport: Sabaria—Soproni SE 15, Safrankó u., Répcelak—MÁV

Háziasszonyok tornája

Több éves gyakorlat már Szombathelyen, hogy az iskolakezdéssel egyidőben testmozgásra invitálják a dolgozó nőket, háziasszonyokat is. A Derkovits általános iskolában és az NLG-ben beindult már a munka, de további jelentkezőket várnak a Savaria Szakközépiskolában. A felfrissítő testedzést igénylők minden kedden 17 órától Molnár Gyula testnevelő tanárnál jelentkezhetnek.

renye, Szám
hegyalja, Meszlen—Táplá
kereszt, Haladás ifj. II.—C
10 óra, a többi mérkőzés
kor kezdődik. — **Sárvár—
mölk:** KMSE—Ölbő—Sz
Simaság, Cserhát—BHV
Szergény—Meggyeskovácsi,
celak II.—Pósfa (13 óra),
Meggyeskovácsi, Heg
Hegyhát SE, Bő—Csönge
házashetye—Rábapaty. A
zések 15 órakor kezdődn
Szombathelyi járási baj
Kőszeg II.—Lukácsháza
mesbőd—Vát, Narda-
gyösfalu, Tanakajd—F
tár 10, Csempeszkopács
hídvég, Sorkifalud—Vassz
Kisunyom—Balogunyom,
fa—Nemeskolta, 15 óra.
Teke, NB I. férfiak: S
MOM, 13. Köztársaság té
csarnok.
Munkahelyi Spartakiád
gyei döntők, atlétika:
sporttelep, 9, sportlövész
mok úti lőtér, 8.

Sakk: megyei csapat
ság ötödik fordulója, Pe
Sabaria, Pepsi SE II.—
9. Sárvár.

Tájékozódási futás:
gye B fokozatú egyéni
ságának második fordul
Kőszeg, Kenyérhegy.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 346-726

1978 SEP 10

SZABAD FÖLD

Káldi Judit

1021

1978. SZEPTEMBER 10.

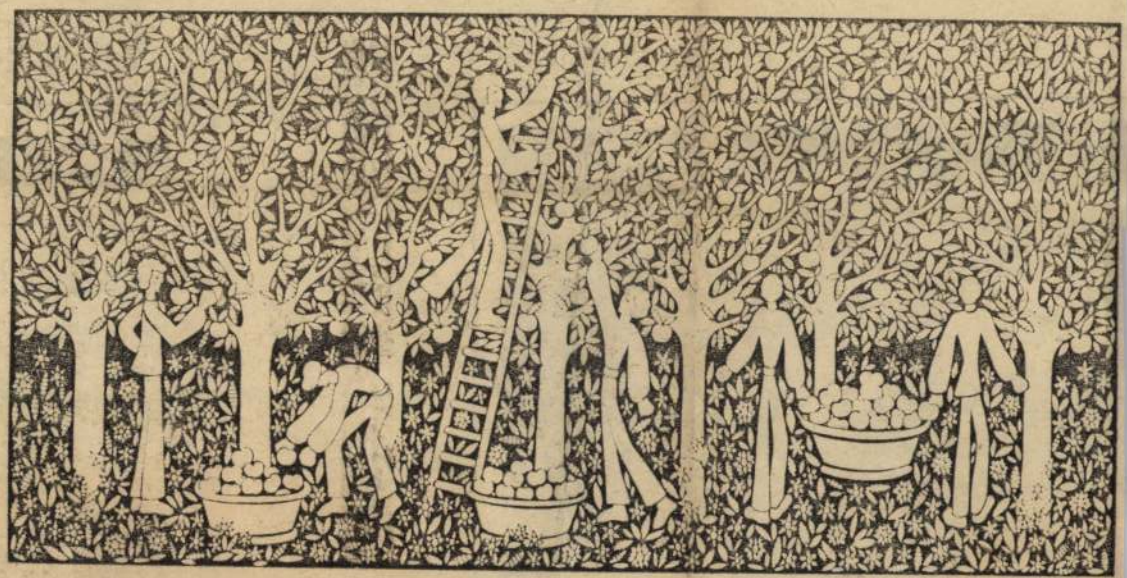

Gyümölcsszedők

(KÁLDI JUDIT rajza)

1978. SZEPTEMBER 10.

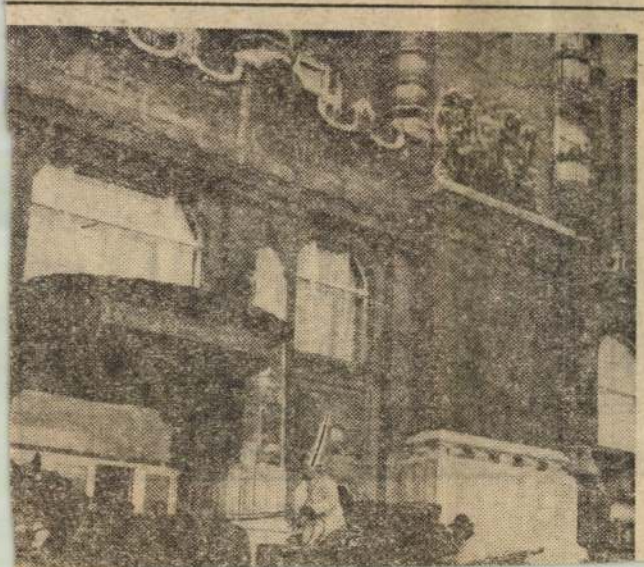

MOZIVI

A Kiskunságtól Svájcig

A hazai filmgyártás megk
te 1978—79-es bemutatóso
tát. Máris két új magyar
került a közönség elé. Az e
„A kétfenekű dob" a Kis
ságon ma, a másik, a „Dór
lenti" Svájcban, 1942 nya
1943 őszéig játszódik.

„A kétfenekű dob" forga
nak helyszíne közelebbről S
szentmárton, Petőfi szül
egykori lakhelye, ahol a
maga is megfordult néhán
1845—46-ban. Ma is becse
rándokhelye a községnek a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 37-749. 340-726
1970 ÁPR 3
Káldi Judit
MAGYAR HÍRLAP

1011

Májusi ének

Káldi Judit ünnepi rajza

azt kérdezik, nem Tyumenyből jöttem-e. S ez nem véletlen. Tyumeny méltán vívott ki nagy elismerést a Szovjetunióban és határainkon túl is.

Az itt folyó munka méreteire és lendületére jellemző, hogy 1964-ben, amikor megkezdődött az olajkutak ipari hasznosítása, mindössze 200 ezer tonna kőolajat termeltek ki. A kilencedik ötéves terv időszakában Tyumeny 460 millió tonna olajat adott a szovjet népgazdaságnak. Az idei tervezett mennyiség 250 millió tonna.

Vlagyimir Glebov a kilencedik ötéves terv végrehajtásáért a Megbecsülés Érdemrendet kapta. Kabáthajtókáján ott díszeleg a kiváló dolgozó kitüntetés mellett a lenini Komszomol több magas kitüntetése. Önmagáról nehezen beszél.

— Olyan ez az egész, mintha azzal dicsekednék, hogy megszülettem. Brigádvezető vagyok, egy fúróbrigád élén. Még nem voltam huszonöt éves, amikor ebbe a tisztségbe kerültem.

— *A felelősség nem csekély.* Rengeteg pénzbe kerül az olaj-

lakásunkba. A h
pülés szélén áll
város kellős köz
se ismerne rá a
Nyizsnye-Vartov

A fúrómester
zető mérnöki d
bében arra a
munkásnak érz
telmű igennel
az új, mondja,
fúrótoronynál
ség kell az
ellátásához.

— Az olajte
szabad tévedni.
kőolajra rendkívül nagy szükség van.

— Mit jelent számunkra a minőség javítása? Elsősorban felülvizsgáljuk munkánk eddigi szervezési és irányítási körülményeit. Javítani mindig és mindenütt lehet. Másodsorban teljesítjük mindazokat a vállalásokat, amelyeket a terven felül önként határoztunk el. Mindannyian tudjuk, mennyit ér most a fekete arany. *Rosszul dolgozni egyszerűen lehetetlen.* Hát ezt tesszük. Nincs ebben semmi rendkívüli.

Meruk József

Joao élettörténete,
egyéni, hanem azonos a portugálok százezreivel, hívják őket *Josénak, Fernandónak* vagy *Auréliónak*. Joao, aki orvosi igazolással mulasztott a gyárból, ahonnan egyébként nem akarták elengedni az ünnepségre — tipikusan —, hol is lakhatna, mint a főváros vörös övezetében, Barreiróban.

A család még a harmincas években, *Salazar* uralmának kezdeti időszakában vándorolt fel délről, ahol a gazdasági válság miatt a nagybirtokosok egyre

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1978 AUG 2[illegible]

Káldi Judit
1021

Káldi Judit: Útrahívó.

— Hát m
Hiszen a
utolsó pilla

Két
Szombathelyen

A tragikus körülmények között — atlétikai versenyen — elhunyt szombathelyi atléta, Reumann Erzsébet emlékversenyét minden évben megrendezi a klub. Ezúttal már huszonötödször adóznak az ifjúsági és serdülő atléták az egykori elöd emlékének. A jubileumi versenynek megfelelő körülményeket kívántak biztosítani a rendezők. így a Rohonci út lesz a színhely. A Haladás—ZTE NB I-es mérkőzés előtt, 13 órától peregnek a versenyszámok, egészen a mérkőzésig. Éppen ezért a tartalékok a Kondics utcában játszanak. Az első számot, a 300 méteres női ifjúsági gátfutást 13 órakor, az utolsót, a 800 méteres női síkfutást az NB I-es mérkőzés szünetében indítjuk. A győztes szakosztálynak, valamint a 3—3 legjobb eredményt elért versenyzőnek a névadó édesapja, Reumann Géza adja át a serleget, illetve a tiszteletdíjakat.

Gibba Istvántól a versenyek egyik főrendezőjétől megtudtuk, hogy tizenkét szakosztályból mintegy 300 versenyzőt várnak. Azt sem titkolják zöld-fehér berkekben, hogy szeretnék itthon tartani a vándorserleget. Ebben pe
versenyeken r
közönség.

Másnap ugy
lékverseny les
Dezső emlékér
szer adóznak
mann emlékve
dülő atléták
der Dezső eml
is rajthoz áll
gyományoknak
sporttelepen r
órától. A vár
senysorozat „
rint délre kí

A pontverse
giak külön le
az ifjúságiakk
helyen végzett
ládja által fe
el. A rendez
hatóan nemze
verseny, hiszei
érkezésüket.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1978 JUL 15

Káldi Judit

1021

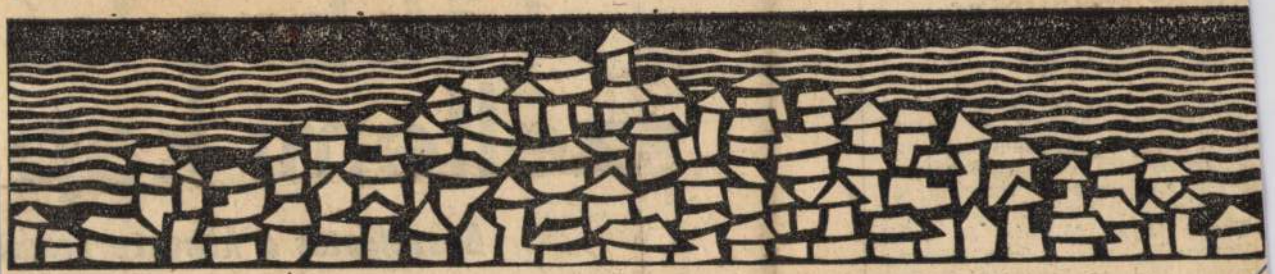

Káldi Judit: Sziget

ovjet tárgyalás övetségben

Dobozy Imre és Georgej Markov tájékoztatójában a magyar és a szovjet pártkongresszusnak az irodalomra vonatkozó határozatai szellemében vizsgálta az irodalmi élet egyes jelenségeit. *Garai Gábor* főtitkár és Jurij Vercsenko az írószövetségek nemzetközi tevékenységéről beszélt, hangsúlyozva kétoldalú kapcsolatainkat. *Csák Gyula* titkár a

Többre ké szellemi kap

Beszélgetés a könyvtervezés

A könyvet éppúgy megtervezik, mint például az új épületet. Nem mindegy, hogy milyenek a betűk, az illusztrációk, a szedés, a formátum,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUL 23

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

országa sajtóéletében szokatlannak mondható: megszületéséhez egy sor különleges feltétel volt szükséges; az osztrák és a ma-

A magus szinvonala kulturális magazin bécsi és budapesti szerkesztőségének jó munkát és sok sikert kívánunk. **G. P.**

Káldi Judit rajza

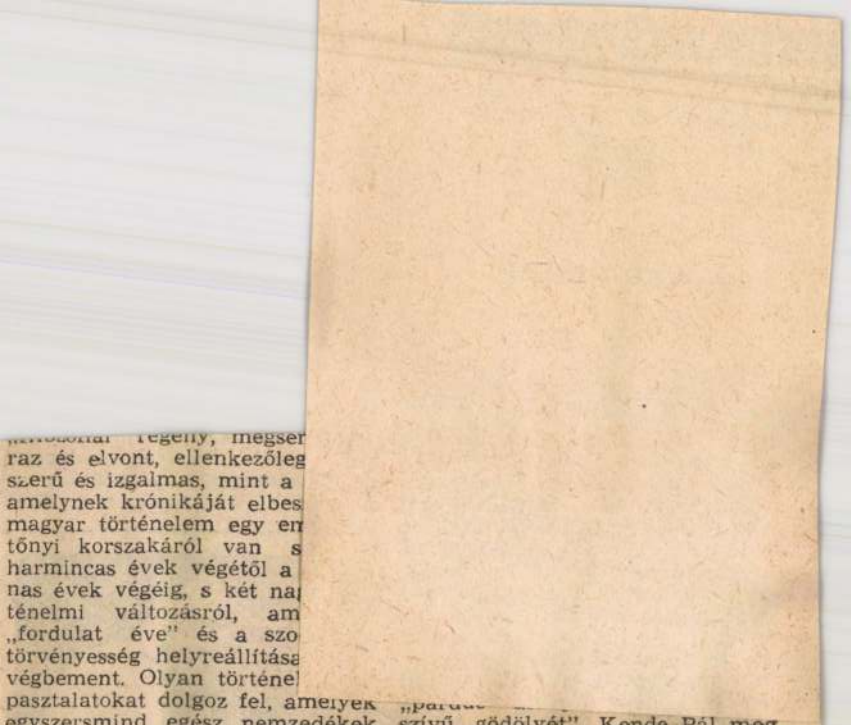

...történelmi regény, megsze-
raz és elvont, ellenkezőleg
szerű és izgalmas, mint a
amelynek krónikáját elbes
magyar történelem egy en
tőnyi korszakáról van s
harmincas évek végétől a
nas évek végéig, s két na
ténelmi változásról, am
„fordulat éve" és a szo
törvényesség helyreállítása
végbement. Olyan történe
pasztalatokat dolgoz fel, amelyek
egyszersmind egész nemzedékek
tapasztalatai voltak.

A regény hőse, Stoll Aurél törvényszéki bíró kemény és szigorú ember. Külsőre olyan, amilyennek az igazságszolgáltatás hivatott képviselőit szokás elképzelni: egyénisége pontosságot, zárkózottságot, önfegyelmet árul el. Élete nagy próbáiban mégis sorra rosszul vizsgázik, *nem képes az igazságosságot érvényesíteni.* Még a háború előtt egy szerencsétlen parasztember ügyében mond ítéletet. A férfit gyújtogatással vádolják, noha nyilvánvaló, hogy a bűncselek-

...párdu...
szívű „gödölyét". Kende Pál meg a jezsuita nevelőintézetben volt Stoll Aurél osztálytársa, később messze került tőle, egy elhagyatott faluban lett vasutas. Kettejük sorsa mégis szorosan összetartozik. A bíró látszólag erős egyénisége mögött gyenge jellem lakott. A forgalmista tehetetlen és sikertelen élete ellenkezőleg: *belső békét, szelíd emberséget* takart. Ez a szelíd emberség: a jóakarat, a megbocsátás korrigálja azt a sötétebb képet, amelyet Stoll Aurélról kapunk. Egyszersmind Kende Pál emberi jelleme és természete ta-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 AUG 19

VAS NÉPE

Káldi Judit

1921

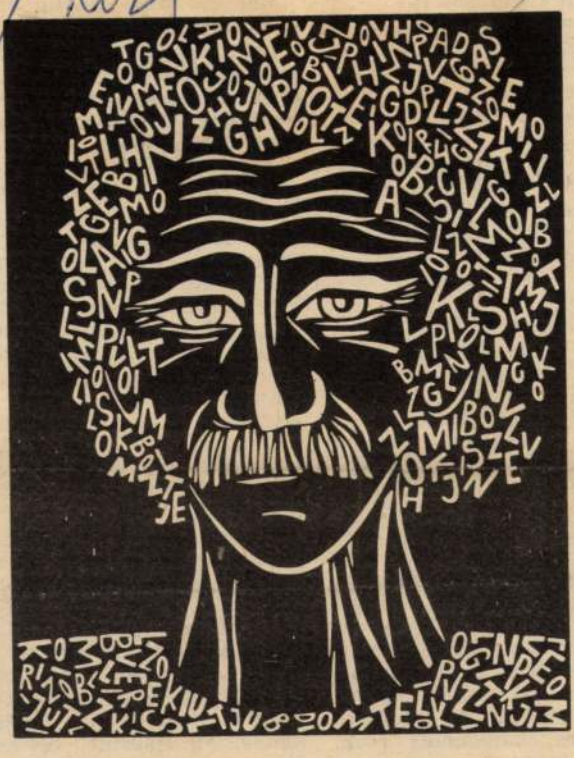

Káldi Judit: Nyomdász.

fején lapátol volt az aran
— Minden a pályán — Gyula. — Puskás dirigá
Hazalátogat úr Amerikáb húz elő. Ő lá[illegible] rajta kis gatyában, huszonöt évvel véznábban. Egy táblát tart, rajta a felírás: „Úszók".

— A megnyitón készült — mondja. — Én voltam a Magyar Úszó.

És könnyes a szeme.

Ma is büszkélkedünk vele. Külföldi turistákat fuvarozunk fel buszrakományként a betonlejtőn, mutogatjuk, ez itt a Népstadion. Nekik talán nem mond semmit. Ha kőcsipke, hát kőcsipke, egyik stadion olyan, mint a másik.

Nekünk az életünk egy darabja. Az emlékek visszahozhatatlanok és megismételhetetlenek. Ez a szép bennük, mert így a gólok évről évre nagyobbak, a versenyek évről évre felejthetetlenebbek lesznek. És tapsolunk és örülünk és győzünk. Mindig és mindenütt csak mi győzünk!

1954. május 23. Tizenegy fehéringes jólnevelt és jól szovjet atlétikai verseny műsorát. Az olimpiák kivételével soha nagyobb közönség előtt nem futottak még ötezres versenyt. Vlagyimir Kucra hatott az atmoszféra. Meg akarta javítani Gunder Hägg világcsúcsát. A balti flotta matróza szédületes iramban kezdett. 3000-nél 6 másodperccel volt jobb a részideje, mint a svéd futóé a világcsúcsjavításkor. Kuc itt már 120 méterrel vezetett Kovács József előtt. Ettől fogva aztán visszaesett és a „Bütyök" lépésről lépésre kezdte lemorzsolni a hátrányát. Csengetéskor azonban Kuc még mindig jó negyven méterrel futott Kovács előtt. A szőke kis magyar a hetvenezer néző orkánszerű biztatása mellett fantasztikus hajrába kezdett. Az utolsó kanyarban sikerült befogni Kucot, s a végén 15 méterrel nyerte a versenyt.

És tovább...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1978 JUL. 15

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Vitorlás Harlekin

VAS NÉPE 5

az

A Magy
ség minő
bizottsága
közzétette az 1977. évi
mények alapján az egyesü-
leti pontverseny végeredmé-
nyét. Megyénk három teniszcsapata közül kettő, *a Haladás* és a *Szombathelyi Építők* az első húsz között végzett, a harmadik, a *Sabaria* a 30. helyet szerezte meg. A pontversenyben, akárcsak az előző évben az Újpesti Dózsa végzett az élen, második helyen a BSE helyet cserélt a harmadik helyre került Vasassal. A vasiak közül a Haladás 13. helyezett 1616 ponttal. 1976-ban nyolcadik helyen végzett a zöld-fehér teniszező gárda 2044 ponttal. Nagyon szép a Szombathelyi Építők teljesítménye. Az 1976-os 21. helyről a 18. helyre jöttek fel és az előző évi 812 pont-

nagyrészét az
szerezte. Az újonc korcsoport 315, a serdülők 286, az ifjúságiak 85, a szeniorok 45, míg a felnőttek 273 ponttal járultak hozzá sportkörük előkelő helyezéséhez. A Sabaria a 23. helyről visszacsúszott a 30. helyre, mert az előző évben szerzett 742 pontjukkal szemben most csak 532 pontra futotta erejükből.

Érdekessége a pontversenynek, hogy az első húsz egyesületből 11 vidéki. A legjobb vidéki egyesület a Nyíregyházi Vasutas SSC az ötödik helyen végzett.

Az ország 130 egyesületéből 107 szerzett rangsorolási pontot.

Káldi Judit, Sestő

Jó adottsággal és tehetséggel dolgozik Szombathelyen Káldi Judit, Artner Ferenc, Pozsonyi János.

Losonci Miklós: A vasi műhely.
Vasi Szemle, 1976. 4. 5 sz. o.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726
1977 JUN 5

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Káldi Judit

1021

...losagosan is érezni lehetett a ... volna. Hiába sütött erős, éles ... kis füzetbe. – Hatvankilenc?

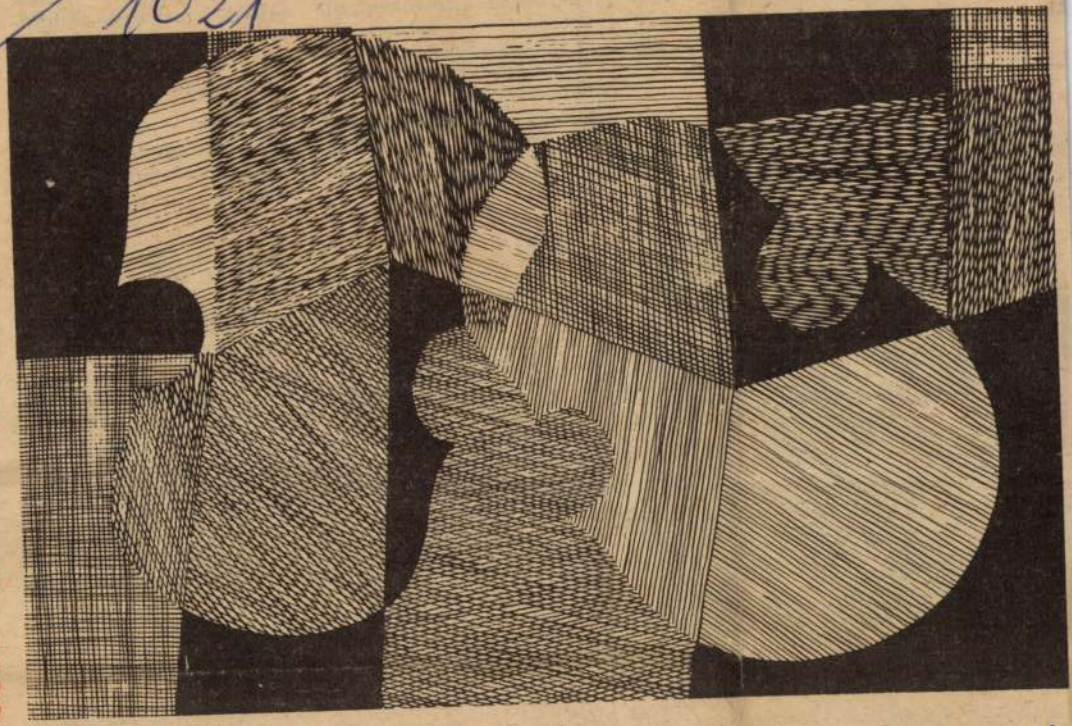

Káldi Judit: Gitár

TÓL KÉT
ÁR

— régi árakon számolva — 6 százalékkal haladta meg 1976 első negyedévének forgalmát. Korábban a negyedévi növekedések nem maradtak a tíz százalék alatt; az elmúlt tíz évben ilyen alacsony növekedés még soha nem volt.

zben. A Szentlőrinci Mezőgazdasági gyakorlatuk egy részét a termelőszövet-
Fotó: Erb János

Központi Bizo
áttekintették
választások
valamint a
egyenjogúság
mokratikus fr
feladatokat
talános Mun
(Hisztadrut)
tartandó vez
tásai előtt.

✦ *BERLIN: szombaton megkezdődött az NDK népek barátsága ligájának kétnapos nemzetközi konferenciája a népek közötti barátság erősítésének témájáról. A konferenciára magyar küldöttség is érkezett Demeter Sándornak, a Kulturális Kapcsolatok Intézete elnökhelyettesének vezetésével.*

✦ NEW YORK: Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára New Yorkban átnyújtotta a francia Jaques-Yves Cousteau-nak és az angol Sir Peter Scottnak az idei Pahlavi-díjat, amelyet Reza Pahlavi iráni sah alapított, a környezetvédelemben szerzett kimagasló érdemek jutalmazására.

elnökkel folytat megbeszéléseket.

✦ *PEKING: A kínai Honvédelmi Minisztérium Pekingben díszvacsorát adott a Nguyen Giap nemzetvédelmi miniszter vezetésével hivatalos látogatáson Kínában tartózkodó vietnami katonai küldöttség tiszteletére.*

✦ BRÜSSZEL: Pu Ming, a Kínai Népköztársaság bankjának elnokhelyettese, aki küldöttség élén tartózkodik Nyugat-Európában, Brüsszelben megbeszéléseket folytatott Francois Xavier Ortolival, az Európai Gazdasági Közösség bizottságának alelnökével.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 ÁPR

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

tott; sot: a világ minden jelen- Kabdebo Lorant

1021

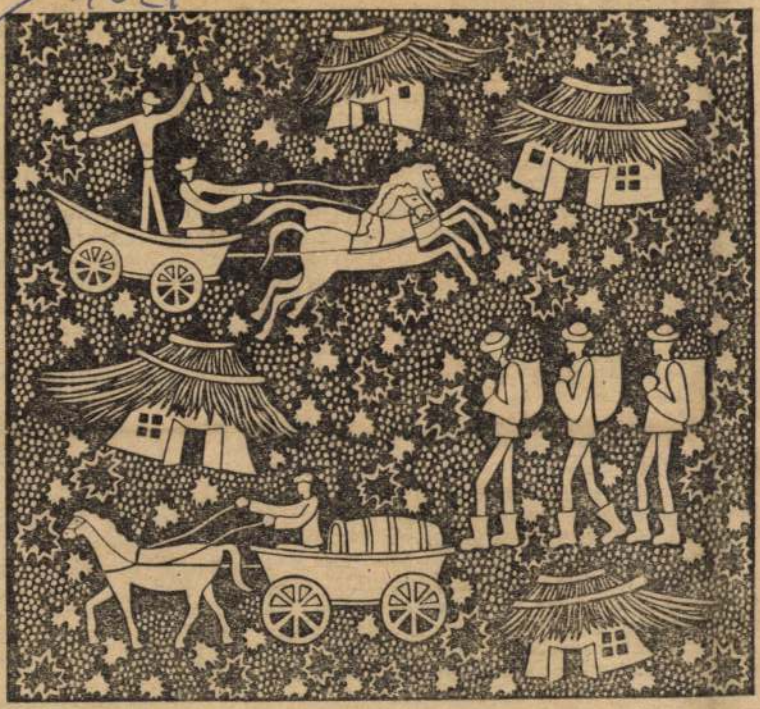

Káldi Judit rajza

hatalmas lépéssel
lebb ők is, taní
szárnyra bocsátásh
— Őrülnek? Elé

— A szigorú és
mai közönség elő
vizsga: természete
nyiunk számára öröm. Elégedettségről azonban szó sem lehet — feleli Barkóczy Sándor. — Készülni kell a kiskoncertre, majd az operaházi nagykoncertre is.

— Vizsga közben, láttam, többször is intett a tanítványainak. Mit jelentett a mozdulat?

— Egyezményes jelünk: nyugi, nem kell izgulni, jól megy.

A látottak alapján egy lányt és két fiút választottam ki a végzősök közül: *Magyari Anitát, Jezerniczky Sándort* és *Schubert Tamást.* Ugyanarról kérdezem őket: a kezdet kezdetéről, a vizsgáról és jövőjükről.

Anita: Már pici koromban táncosnő akartam lenni, nagyon akartam. Sok jelentkező közül tizenhatodmagammal vettek fel, és mindössze *hárman* maradtunk. Csak rettentő nagy fáradtságot éreztem, meg azt, hogy ilyen közönség előtt *produkálni kell.* A nyáron indulunk *a várnai balettversenyen Jezával,* és aztán...

zönség *ellen,* amely a legkisebb hibára is felfigyel.

Tamás: Én nagyot hibáztam, rettentő dühös voltam magamra: nem koncentráltam eléggé, annál inkább igyekeztem a következő gyakorlatra rátenni egy lapáttal. Egyébként már az óvodában táncolgattam, operabérletem volt, imádtam a balettet. Anitával jelenleg művészképzőre járunk hetente kétszer, az intézetben.

— De most már nyugalmasabb időszak következik. Nem?

— Hogyisne! — vágnak egymás szavába. — Délután próba, este próba, készülünk a koncertekre, tanulunk is, ruhapróba, filozófia- és táncírás óra, azt sem tudjuk, hol áll a fejünk.

És elviharzanak a jelmeztár felé. Ahogy a lépcsőn baktatok lefelé, Handel Edit szavaira emlékszem: „Most már *csak tőlük függ,* mi lesz belőlük, és a koreográfusoktól".

Kenessei András

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

gyar Hirdető
AJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirlap

1977 OKT 16

Káldi Judit

Magyar Hirlap

1021

Káldi Judit rajza

Két pályakezdő

Doór Ágnes és Temesi Ferenc között korban és élettapasztalatban éppen negyed század a különbség; egyszerre megjelent pályakezdő prózaköteteikben mégis van hasonló: mindketten az önéletrajzukat írják, nyíltabb, vagy áttételesebb formában. Ez a biográfiai témaközelítés egyben újabb irodalmunk feltűnő jellegzetessége is — ami kétségtelenül jót tesz az elbeszélések stílusegységének. Nem használ viszont a jellemáb-

renc novelláinak szereplői is. A főhős itt még kendőzetlenebbül, egyes szám első személyben jelentkezik. Lelki élete részletes feltárásával, önvallomásos boncolgatással azonban *Látom, nekem kell lemennem* című kötetében az író nemigen bíbelődik. Inkább azt próbálja elbeszélni, vagy „elszövegelni", általában kitűnő humorral és remek öniróniával, hogy mit érzett, hogyan viselkedett meglehetősen [illegible]

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar G/288/11

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Káldi Judit

Káldi Judit: Görög város

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Kállai Judit, jelmeztervező

a József Attila Színház kamaraműsorának

előadásához a jelmezeket tervezte

Havas Ervin: Sánta Ferenc: Éjszaka 7

Népszabadság, Bp. 1978 febr. 1.

Káldi Judit

Magyar

Káldi Judit metszete

Seres József

jában tehát történelmietlen, hiszen anakronisztikus módon *a*

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

ehéz eldönteni, de talán nem lényeges. *Mercé Rodoreda*, az 009-ben született írónő lehet, ogy részben saját életét is be-írta a sorokba; meglehet, tel-esen önmagáról mintázta hős-jét. A bizonyos az, hogy köz-etlen élmények realizmusával ól a ma olvasójához is a negy-en évvel ezelőtti tragédiát egy mber útján át elénk táró re-

vesztett a köztársaság bukásával; megalázták és elnyomták nemzeti mivoltában és egyéneiben.

Ez az előző nemzedékek által átélt — s nyomaiban ma is kísértő — nemzeti trauma magyarázhatja Rodoreda ógörög sorstragédiákkal rokon regényének hazai sikerét. A külföldi fogadtatást nyilván nem ez indokolja, hanem az az általános ér-

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

mult héten bizalmatlansági in-
dítványt nyújtott be a Demirel-
kormány ellen. A bizalmi szava-
zás tegnap zajlott le. **4. LISSZA-
BON:** Ismét Mario Soáres ka-
pott kormányalakítási megbíza-
tást. A Portugál Szocialista Párt
főtitkára megkezdte tárgyalásait
a pártokkal. A lisszaboni polgári
sajtó nem zárja ki a szocialisták

és a jobboldali Demokrata Szo-
ciális Centrum közötti szövetség
lehetőségét. **5. RÓMA:** A héten
folytatódott a karácsony előtt
kezdődött újabb terrorhullám. Az
olasz fővárosban és más váro-
sokban újfasiszta és szélsőbalol-
dali csoportok hajtottak végre
fegyveres és gyújtogató akciókat.
6. WASHINGTON: Carter elnök

elindult európai körútjára,
amelynek első állomása Lengyel-
ország volt. Carter megbeszélé-
seket folytatott Edward Gierek-
kel, a LEMP KB első titkárával.
A látogatásról közös közleményt
adtak ki. Carter Varsóból Tehe-
ránba utazott. Felkeresi még In-
diát, Szaúd-Arábiát, Franciaor-

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar Hirlap 1978-184-1

Káldi Judit

Káldi Judit rajz

Káldi Judit

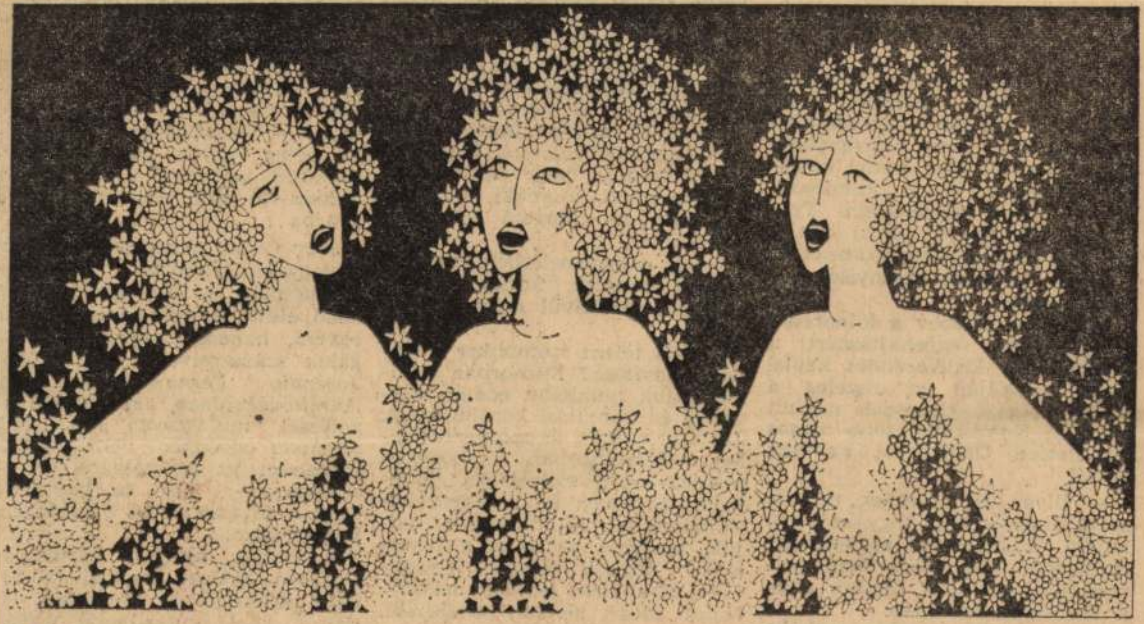

Májusi ének

Káldi Judit ünnepi rajza

álkozó, s
ként —
bemutat-
drámaian
bent épí-
olységgal
ost halá-
vos szív-
olást, ha
egyek a

találtam
Meglehet,
, hiszen
nem is
a portu-
ják őket
vagy
vosi iga-
gyárból,
akarták
e — ti-
lakhatna,
ezetében,

armincas
nak kez-
lorolt fel
ásági válság

Rengeteg pénzbe kerül az olaj- **Meruk József** miatt a nagybirtokosok egyre

Káldi Judit

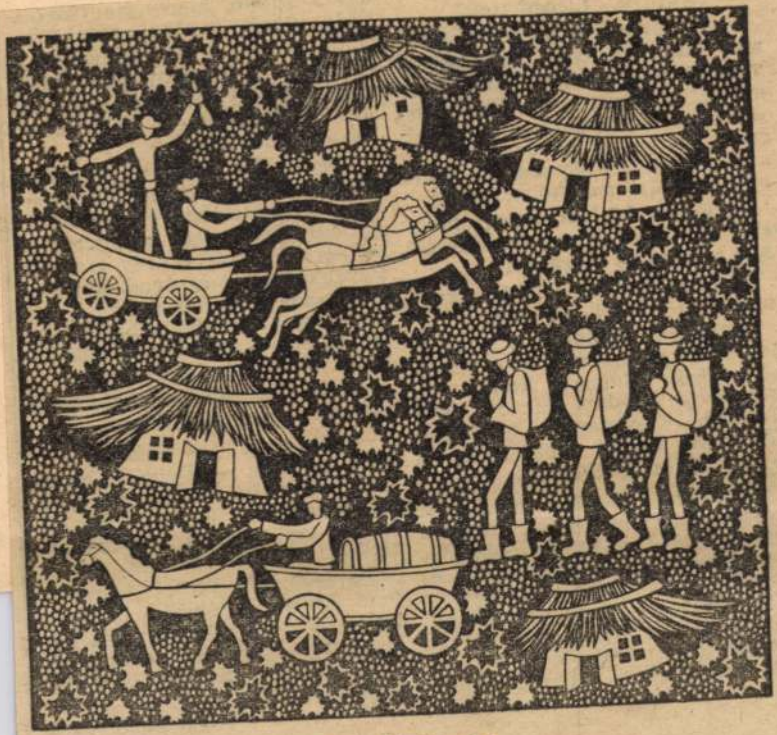

-Káldi Judit rajza

zenialoumagammal vettek fel, és mindössze *hárman* maradtunk. Csak rettentő nagy fáradtságot éreztem, meg azt, hogy ilyen közönség előtt *produkálni kell*. A nyáron indulunk *a várnai balett-versenyen Jezával*, és aztán...

És elvinarzanak a jelmeztár felé. Ahogy a lépcsőn baktatok lefelé, Handel Edit szavaira emlékszem: „Most már *csak tőlük függ*, mi lesz belőlük, és a koreográfusoktól".

Kenessei András

Káldi Judit

Magyar Hir

Káldi Judit rajza

érdekek által szervezett
rarchizált tevékenységi és maga-

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar Hírlap 1977/9

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 MÁR 26
MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

Lukácsy András

1021

Káldi Judit rajza

nyitott ab... csukogatja, tárja szélesre ... szűkíti résnyire. A tömegkommunikáció az uralkodó osztály, az adott hatalom érdekének és ér'ékrendjének megfelelő képet közvetít. Olyan, amilyennek a társadalom hatalmi, ideológiai rendszere kívánja látni magát és láttatni másokat, amilyenné közönsége kívánja formálni a társadalom kollektív tudatát, életvitelét, életmódját.

A magyar szociológiai irodalom — gondolok itt elsősorban *Losonczi Ágnes* nemrégiben megjelent jelentős könyvére — *az életmódot olyan értékrend és érdekek által szerveződő, hie-*

Káldi Judit

Tavaszi domboldal

Magyar Hirlap 1977-119-1o

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JAN 30
MAGYAR HÍRLAP
Káldi Judit
ET 1021

Évszakok – Káldi Judit rajza

MAGYAR HIR

A kalandos fu

A költségek 830 millióra emelkedtek – Visszavonn

ÚJSÁGHÍR: Megérkeztek a Péti Nitrogénművek épülő furfurolgyárának berendezései Finnországból. A 22 méter magas reaktort már beemelték az épület acélszerkezetébe.

Kissé szokatlan tárgyalásra került sor a Magyar Nemzeti Bankban. A téma egy hitelszerződés *másodszori* módosítása volt. A Péti Nitrogénművek beruházásának költségei ugyanis — anélkül, hogy egyetlen kapavágást tettek volna — *kétszeresére növekedtek*. Az ülésen nem volt vita; a beruházó és felügyeleti szerve tudomásul vette, hogy a bank *elmarasztalta* őket. A megbeszélés kompromisszummal zárult.

A beruházás előtörténete

A beruházás története 1974-ben kezdődött. A Péti Nitrogénművek akkor — noha a vállalat még ki sem kászálódott egy tízmilliárdos fejlesztésből — *újabb beruházás indítására készült*. Nagy kapacitású üzem létesítését dollárkitermelési mutatót 30 forintra számolták ki — 48-as devizaszorzó mellett.)

A bank, többszöri sürgetésre, 1974. októberében elfogadta a hitelkérelmet. Bár ne tette volna! Mert alig múlt el egy hónap, különös dolgok derültek ki. *Hodossy Gábornak*, a furfurol-létesítmény vezetőhelyettesének szóhasználatával élve kiderült például, hogy a „műszaki komplettség nem volt megfelelő".

— Ezért 1974 decemberében a bank asztalára újabb hitelkérel-

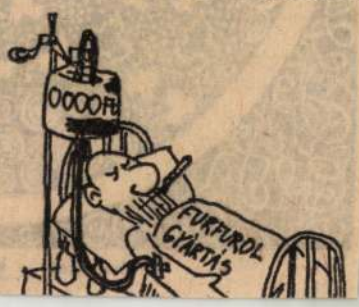

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-003, 337-748,340-726
1977. FEB

Ifjúsági Magazin

Káldi Judit

KÁLDI JUDIT RAJZAI 1021

— Mit akar te
ratlanul ért, mer

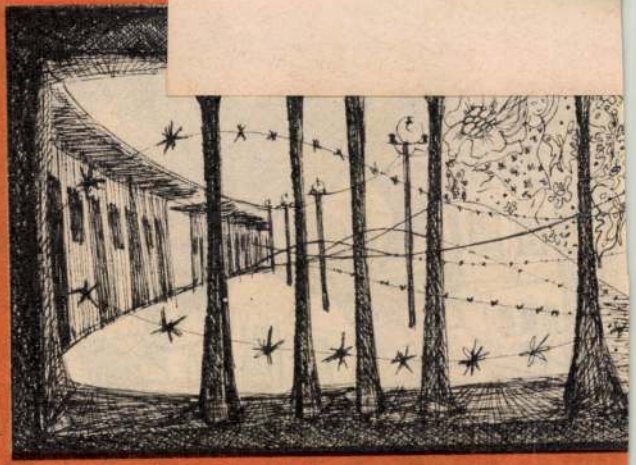

AMAYA CLUNES CHILEI MENEKÜLT RAJZA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

VAS NÉPE

1977 FEB 6

Kaldi Judit

1021

Kaldi Judit: Mykonoszi szélmalom.

★

A legellentéteset
ményeket egy
amerikai sportvers
gyezték fel, amely
dián rezervátum
hérekből álló csa
össze erejét egym
lovaglásban, íjász
lasszó és tőrhajítá
hérek győztek, míg sakkban,
biliárdban, ökölvívásban és
tekében a „rézbőrűek vitték
el a pálmát...

★

A legkülönlegesebb illatú
parfőmöt a francia Leblanc
nevű hölgy használta. Ami-

felárral árusították a sport-
rendezvények belépőit. A
felár idén is megmarad, a
bevétel az Edzett Ifjúság
akció céljait szolgálja 1977-
ben. (A jegyeken azonban
— mivel még tart a készlet
— továbbra is olimpiai felár
felirat található).

Káldi Judit

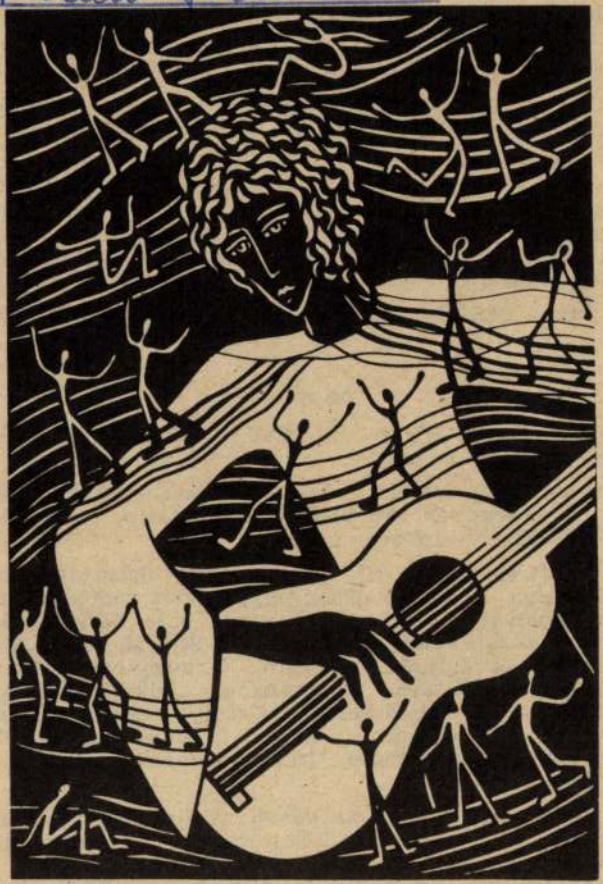

Káldi Judit: ZENE

Vas Népe, 1974. május 12.

Kosárlabda NB II. nyugat, férfiak: Kaposvár—Sabaria, Kaposvár. — *női:* Székesfehérvári Ikarus—Sabaria, Székesfehérvár.

Röplabda NB I. férfiak: Spartacus-Styl—MALÉV, Safrankó úti sportcsarnok 14.00, Szalai, Fonyódi.

Teke: országos vidéki ifjúsági női egyéni bajnokság, Szombathely, Köztársaság téri tekecsarnok, 8.00.

Labdarúgás NB I.: Haladás—Kaposvári Rákóczi, Ferencváros—Dorog, MTK-VM—Dunaújváros, Újpest—ZTE, Diósgyőr—Csepel, Tatabánya—Vasas, Salgótarján—Békéscsaba, Videoton—Bp. Honvéd, Rába ETO—Szeged. (Az Újpest—ZTE mérkőzés 16.30-kor, a többi 14.30-kor kezdődik). — *NB I. tartalékcsoport:* Haladás—Kaposvár 12.30, Büki.

Sakk: MESZÖV megyei bajnokság 8.00, KISZÖV székház.

VASÁRNAP

Asztalitenisz NB I. női: MÁV TI—Sabaria, Budapest. 10.30, Hornyák, Bolgár.

Kosárlabda NB I. férfiak: Körmendi FMTE—TFSE *NB II. Nyugat női:* MÁVDAC—Szombathelyi Tanárképző, Győr, Kaposvár—Haladás, Kaposvár.

Labdarúgás: NB III. északnyugat: Sabaria—Kőszeg 14.30, Czipp, Répcelak—Zalaszentgrót (zárt kapuk mellett) 14.30, Hontvári, Dunakeszi—Körmend 14.30, Előry. — *Megyei bajnokság.* Pamutipar—Spartacus-Styl, Molnár F., Egyházashetye—Uraiújfalu, Horváth, Szentgotthárd—Sárvári Vasas (Zala megyei játékvezetők), Bük—Kemenesalja (Veszprém megyei játékvezetők), Gérce—Vasszécseny, Bakó, Celldömölk—Építők, Boda, Sárvári Kinizsi—Vasvár, Takács, Simaság—Jánosháza, Grubics. (A mérkőzések 14.30-kor kezdődnek.)

Falusi Spartakiád járási döntői: Celldömölki járás: asztalitenisz, sakk, Jánosháza, 9.00, sárvári járás: asztalitenisz, sakk, 8.30, Sárvár.

Mezei futás: Sárvár városi és járási labdarúgó csapatok futóversenye 9.30 Sárvár, Kinizsi sporttelep.

Sakk: MEDOSZ megyei csapatbajnokság 9.00, Szombathely, Vízügyi Igazgatóság.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 FEB 2 0

VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza.

Nem e
a fájától
közmond
ráillik e
ra. 1948-
meth Imre a kalapacsvetes-
ben és 1976-ban Montreál-
ban fia, Németh Miklós a
gerelyhajításban nyert
aranyérmet. Tudósoknak
való téma. Mennyit örökölt
vajon a fiú az apja tehetsé-
géből és mi az, amit a csa-
ládi légkörnek, az otthon
kialakult szokásoknak tulaj-
donithatunk? Mit mond er-
ről Németh Imre, az egykori
világhírű kalapácsvető, aki
jelenleg a budapesti Nép-
stadion főigazgatója:

— Már két-három eszten-
dős korában kivittem ma-
gammal Miklóst a pályára.
Természetesen akkor csak
nézelődött-játszadozott, mint
más gyerek. Nyolc-tíz éves
volt, amikor egyszer egy női
gerelyt adtam a kezébe.
Azért ezt, mert ez könnyebb.

Egy sérülés miatt hosszab
időre elvesztette biztonsá
érzetét és emiatt nem futo
a kellő lendülettel a gerel
kihajítását megelőző pill
natokban. Szerencsére Ku
csár Gergely, ez a nagysz
rű szakember fokozatosa
megszüntette Németh Mikl
gátlásait. A kedvező ere
mények már 1975-ben m
tatkoztak. Tavaly aztán
magyar atléta a gerelyhaj
tás-világranglista élére k
rült 91,38 méteres eredm
nyével.

Németh Miklós kezéb
legelőször 94,58 méter
szállt a gerely a montrea
stadionban. Ezzel szint
megbénította az ellenfelei
főleg a számára előzőle

Sportműsor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 JAN 2 9
VAS NÉPE
Káldi Judit
1021

Káldi Judit: Görög tánc.

Kö
ke
szolgáltatás

B-tagi beszámoló
celldömölki munkásgyűlésen

A megyei tanács végrehajtó bizottságának tagjai évente munkásgyűléseken számolnak be a tanács és a vb munkájáról, meghallgatják az üzemek dolgozóinak, a települések lakóinak kérdéseit, javaslatait és eljárnak közérdekű ügyeikben.

en vb-tagi beszámolót
ttak csütörtökön délután
ömölkön a Keripari
lat gyárában. Ezúttal
Kuti Béla rendőr ezre-
a Vas megyei Rendőrfő-
ányság vezetője, a me-
tanács vb tagja számolt
testület munkájáról, a
e fejlődéséről, az ötödik
s tervben reánk háruló
tokról.

javítása hosszabb időt
igénybe.

Többen szóvá tették a
tok nyitvatartása és a
ellátás miatt jelentkező h
rpoblémákat. Tekintve, h
a megyében húsellátási g
nem tapasztalható, nyilvá
elosztással van baj. A
taggal együtt a tanácsi já
hivatal és a nagyközségi
nács jelen levő vezetői
retet tettek az ellátás r
javítására.

Írásban is, szóban is
merült a gyári buszme
kérdése. Ugyanis korább
dolgozók társadalmi mu
ban építettek az üzem
zelében egy buszvárót.
Volán autóbusz összetör
azóta se váróhelyiség,
megálló nincs. Arra is
vatkoztak, hogy 800 mé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 OKT. 3

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

Káldi Judit:
Barangolás görög földön

Magyar áru

Brüsszelben, a magyar kereskedelmi kirendeltségen *kiállítot-ták* a 150 éves Herendi Porcelángyár *legszebb* termékeit. A szakemberek véleménye szerint jelentősen fokozható a gyár exportja Belgiumba. Ugyancsak Brüsszelben nyílt meg szombaton az idei nemzetközi élelmiszeripari kiállítás. A bemutatóra több külkereskedelmi vállalatunk vitt húskészítményeket, sajtokat, borokat és konzerveket.

A kölni Spoga-kiállításon más-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1976 NOV 21

Nógrád

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Mennek a fecskék

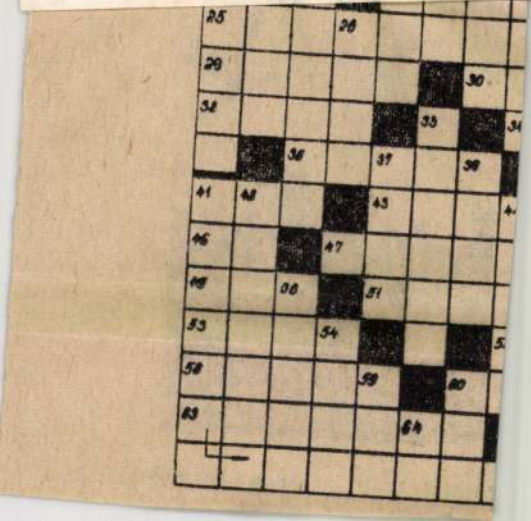
25
26
29
30
32
33
34
36
37
38
41
42
43
46
47
48
50
51
53
54
58
59
60
63
64

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 JAN 1 1

NÓGRÁD

Káldi Judit

/1021

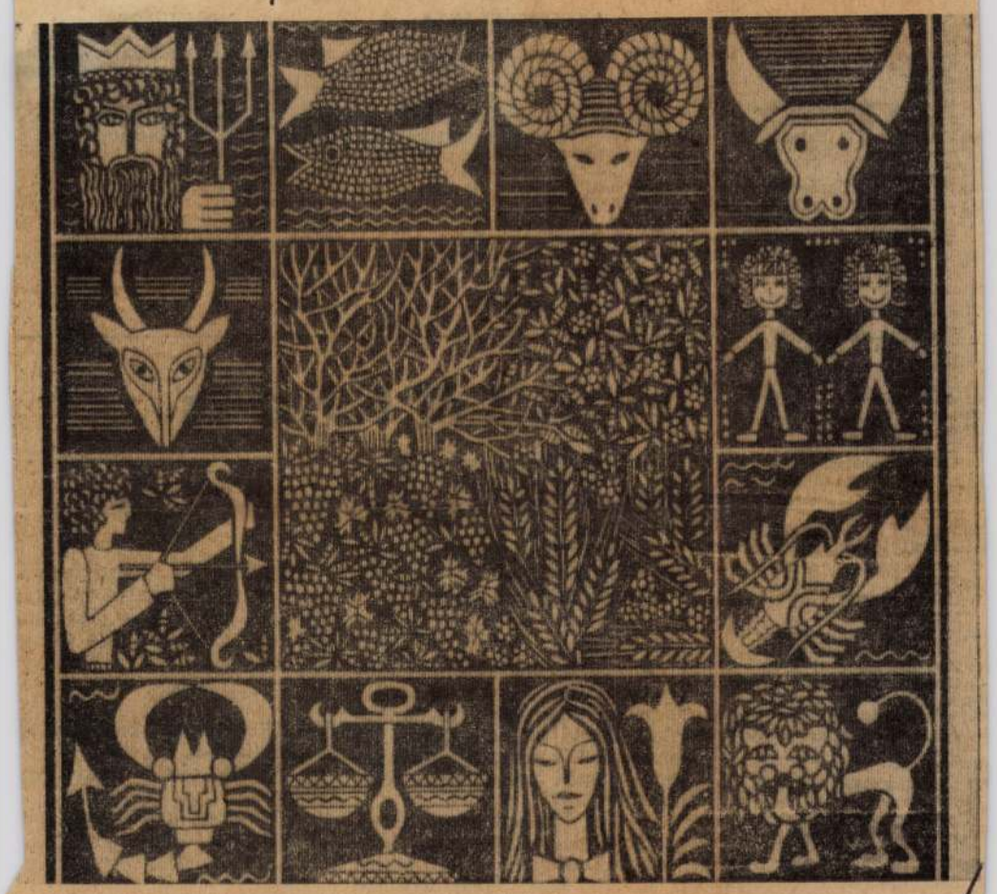

Káldi Judit rajza

0: Fő a feje.
1. Sport.
Nyilvános vetélkedő a Budapest Szállóból.
0: Reklámműsor.
5: A Közönségszolgálat tájékoztatója.
0: Esti mese. (Színes)
0: Tévétorna. (SZ.)
0: A HÉT.
0: Hírek — Totóeredmények.
5: Krúdy Gyula: Őszi versenyek. (Színes.)
Tévéfilm.
5: Mesterházi Lajos. Portréfilm.
20: Hírek.

BESZTERCEBÁNYA

0: Híradó.
0: A karmester.
0: Vidám versek.
5: Charlie Chaplin.
5: Daktari (17. rész).
5: Heti filmhíradó.
0: Árvai gyermekjátékok.
5: Látogatás a pozsonyi óramúzeumban.
5: Puccini (5. rész).
0: Klublátogatóban.
0: Okos dolgok. (mesejáték).
5: Rajzfilm.
5: Hangverseny a véradók tiszteletére.
5: Anna, a Jana testvére.
0: Miloska és hű barátai.
0: Esti mese.
0: Híradó, sporteredmények.
0: A vasárnap verse.
0: A máshonnan jött ember.
0: Az emberek és a történelem.
0: Híradó.
5: Sajtószemle.

MOZIMŰSOR

algótarjáni November 7.: fél s háromnegyed 6-tól: Osceola. es. NDK kalandfilm. Este rától: Mr. Majestyk (14). Szí- USA kalandfilm. Matiné: Vasapka. — **Kohász:** Rendet

BESZTERCEBÁ

15.55: Orosz nyelvklub
16.25: Tv-híradó.
16.45: Dokumentumfilm
17.15: Középiskolások
17.45: Publicisztika.
18.10: Beszélgetés a CSKP XV. kongresszusának határozatairól.
18.40: Esti mese.
19.00: Tv-híradó.
19.30: A hős portréja.
I. rész.
20.35: Dokumentumműsor a KGST-ről.
21.30: Tv-híradó
22.00: Ifjú nemzedék.

Olcsó regény. (16). Színes, olasz filmvígjáték. — **Kossuth:** Drága John (18). Svéd film. — **Balassagyarmati Madách:** Osceola. Színes. NDK kalandfilm. — **Kisterenyei Petőfi:** Lázadás a buszon. Színes, angol filmvígjáték. — **Pásztói Mátra:** Vértestvérek. Színes NDK indiánfilm. — **Nagybátonyi Petőfi:** Egykoronás románc. Színes, zenés csehszlovák filmvígjáték.

TRÉFÁK

— Hallottam, hogy a 16 éves fia a nagyvárosban kapott állást. Nem félti a gyereket?

— Először még aggódtam érte, de mióta megírta, hogy rendőri felügyelet alatt áll, teljesen megnyugodtam.

X

A macskának kicsinyei születtek. Az apa ezzel kapcsolatban megkísérelte felvilágosítani fiát a születés titkáról. A méhekkel kezdte. A felvilágosítás végén megkérdezte csemetéjét:

— Nos, kisfiam, megértetted, hogy a cicának, hogyan születtek kicsinyei?

— Igen papa, megszúrta egy méhecske.

X

— És ez itt?

— Két füttybe uram.

X

„Aztán el ne felejts rendszeresen írni, papa — mondja a drágalátos fiú —, még ha csak egy csekkre futja is az időből."

X

— Mit vegyek barátomnak születésnapjára?

— Ajándékozz neki egy könyvet.

— Azt nem, hiszen van má egy könyve.

X

Két negyvenév körüli férfi beszélget:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JAN 13
MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

kak „kitöltésére". s elengedhetetlenül szükséges a *jobb vállalatközi* kapcsolatrendszer kiépítése.

A tanácskozáson több élelmiszeripari vállalat képviselője ismertette tapasztalatait. Kitűnt, hogy a tervkészítéshez szükséges legfontosabb információk többségükben *rendelkezésre állnak*, a technikai feltételek *adottak*. A végrehajtásban viszont több tennivaló is akad még. A Győr me-

sárlási arai nem m
ösztönöznek egyé
szükséges, jobb m
termelésére. A Mis
igazgatója azt kér
valamilyen megolda
a hűtőipar jogszer
hassa különösen a
gyümölcsök termesztését, mert egyébként elapadnak ezek a nyersanyagforrások.

tásának javítására, és millió forintot a lakásépítkez támogatására.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JAN 22

KÉPES ÚJSÁG

Káldi Judit

1021

KORCSOLYÁZÓK

(Káldi Judit rajza)

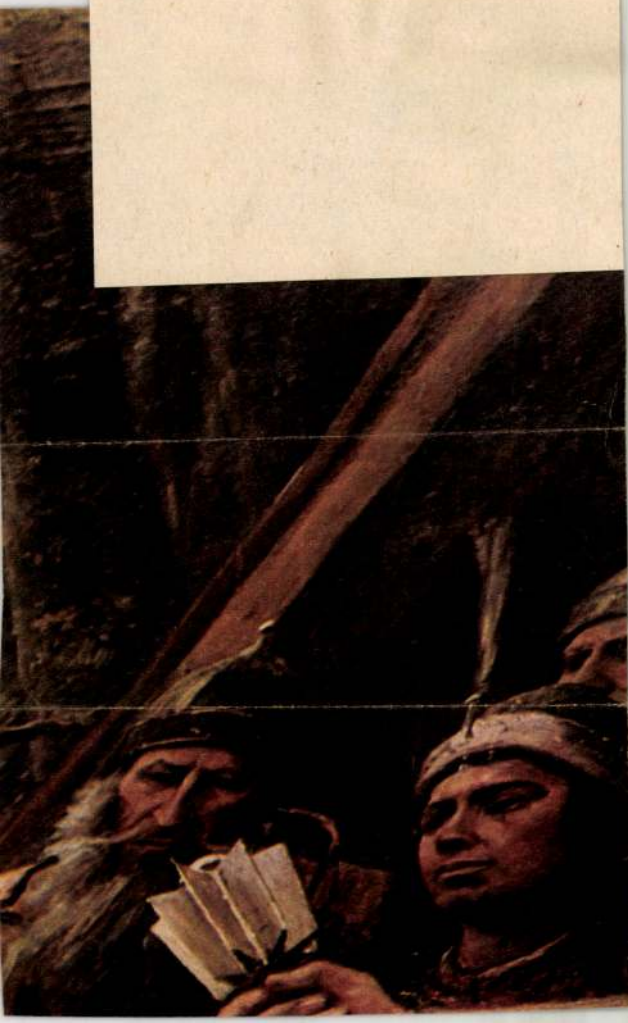

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 OKT 24
VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: HELLÁSZ

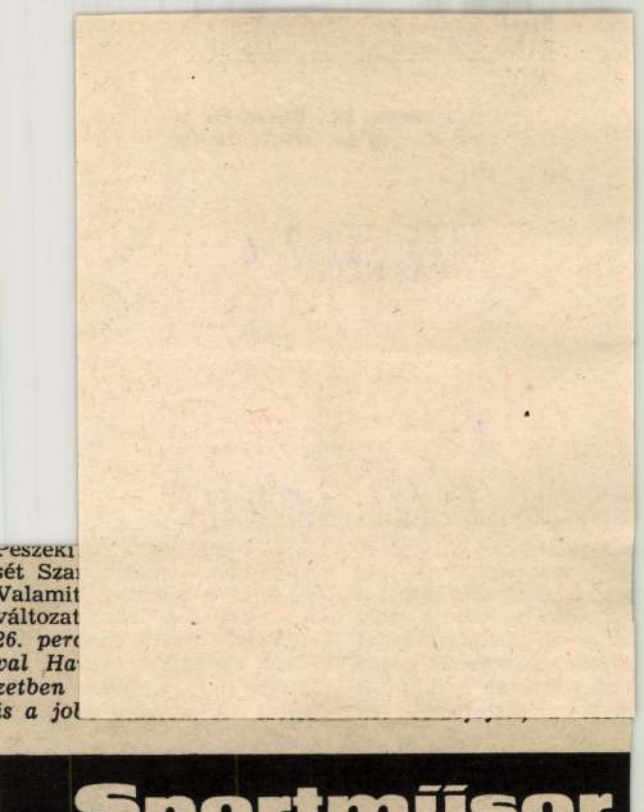

Sportműsor

VASÁRNAP

Asztalitenisz: Szombathely város 1976. évi II.—III. osztályú bajnoksága, 8 óra, Fürst Sándor iskola.

Kosárlabda, NB I. férfiak: Körmendi FMTE—BSE, 10, Körmend, Wein, Bognár.

Röplabda, NB II. nyugat, női: Haladás—Székesfehérvári Volán 15, Rohonci út. — **Férfiak:** Kaposvár—Építők, Kaposvár.

Súlyemelés: Serdülő vidék bajnokság, Tatabánya.

Labdarúgás, NB III. északnyugat: Körmendi FMTE—MOTIM TE, 13,30, Jámbor, Győri Dózsa—Kőszeg, 13,30, Hontvári, Dunakeszi—Répcelak 13,30, Bártfai, Bauxitbányász—Sabaria 13,30, Hartmann. — **Megyei bajnokság:** Pamutipar—Vasszécseny, Kovács, Építők—Kemenesalja, Vida, Vasvár—Sárvári Vasas, Egyed, Jánosháza—Uraiújfalu (Vérem megyei játékvezeSimaság—Spartacus-Styl, ás, Sárvári Kinizsi—Egzashetye, Schäfer, Cemölk—Szentgotthárd, ros, Gérce—Bük, Csótár mérkőzések 13.30-kor dődnek.) — **Országos ifi gi bajnokság:** Haladás– tabánya, 12.30, Kondics pálya.

Sakk: I. osztályú me verseny, Járműjavító, 9

Természetjárás: szom helyiek gyalogos túrája szegen, indulás Szom helyről a különvonatol Eredményhirdetés 12 ór a Királyvölgyben.

Kerékpár: Középisl verseny, 9 órától, Vépi Tüzép—Bozzai útvonalor

Kézilabda: Savaria megyei bajnokságot férfi és női csapatok rés 12.00 Safrankó úti sport nok.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1970 NOV 14

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

Ha kitekintünk
áthatjuk, hogy a
gokban csakúgy,
országokban és m
szocialista táborba
es erősödik a szoc
rékenység. De az i
a különböző társ
ndítékokban és a
ető eltérések van

A szociálpolitika
erjedelmének növe
ív társadalmi-gaz
yek involválják,
elől a termelőerők fejlődése
ezen belül elsősorban a műszaki
aladás), *másfelől* a szocialista
áborban a közösségi akarat, a tő-
munkás- és népi

be, hogy a gazdaságilag elmaradott országokban a gyors fejlődést nem csupán a tőkehiány gátolja, hanem ugyanúgy a szakképzett munkaerő és az alkotó el-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Káldi Judit

SZABAD FÖLD

1976 AUG 2 2

1021

s tudom, a szegénység komor [illegible]
halálomig sem felejthetem el —
egymáshoz fűzve járunk majd örökké,
mint legelőn az egyigás lovak.

(Káldi Judit rajza)

figurákat is képesek
na megformálni, ha a f
nyv és a rendezés n
meg őket természetes
vától. Kiváltképp Safr
készтette szerepe ba
mesterkélt mórikálásra

Sas Györg

T FÜTYÜL A S

Közre
a SKE

Operató

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1976 JUL 18

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP K

1021

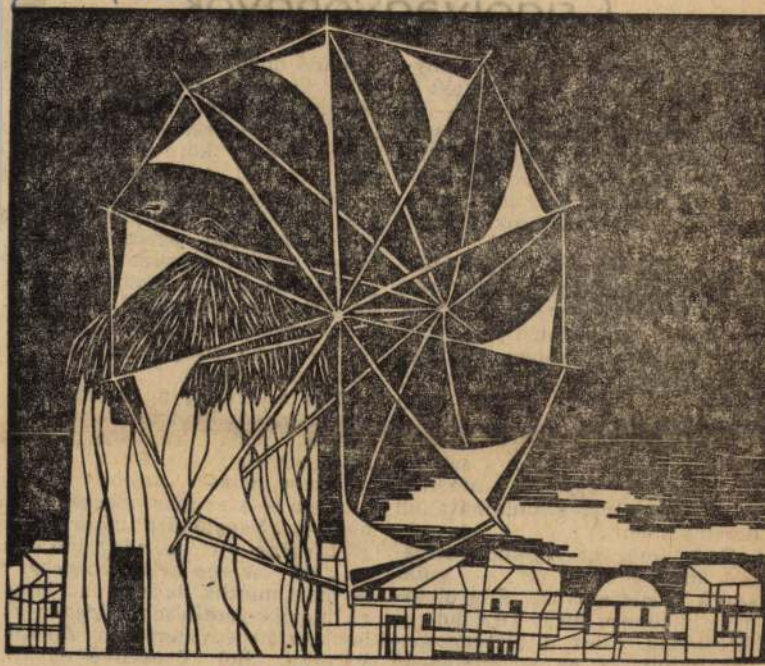

Káldi Judit: Mykonoszi szélmalom

Csigolyagyöngyök

Jólesett kézbe venni a könyvet; szép munka, szerethették a nyomdászok, könyvkötők is — ez jutott eszembe *Goór Imre* verseskötetéről; meg az, hogy *Füst Milán* Összes verseit kiadván 1958-ban, 91 darabot méltatott arra, hogy a sajátjaiként örökül hagyja.

Ez a verseskönyv *négy ciklusra* tagolva sem ígéri Goór Imre összes versét. De ha egy költőnek ötvenedik esztendején túl jelenik meg az első kötete, különlegesen érdekel: mit látunk benne? Nyilván a jéghegy legfölső harmadát: 64 verset.

Élményei: víz, szél, ásvány; asszony — az anya is, a szerető is: emberek: egyszeri emberek, mindig valakik, számlálhatatlan fénytörésben.

Goór Imre az Alföldön született, mindig is ott élt — szűkszavú önéletrazjából alig olvasható ki több a híres *Tűztánc-antológiában*. Mert a tűztáncosokkal indult, s az elnéptelenedő csapat veszteséglistáján tudhatták azok, akik csak verseinek döndülő doboknak hangján". Külön réteg a *szerelmesverseké*. Egy csaknem két évtizede megjelent költeményremek, a *„Szerelmes őszi vers"* köré micsoda csapat tömörül! A *„Tavaszi vers"* — csupa győzelem, erő és ragyogás. A *„Fekete szeretőm vagy"* telhetetlen testi szerelme gyönyörű, telített képeket rajzol. Az *„Alkalmas idő"* fájdalmas leltár az elmúlt szerelmekről, vagy az örök szerelem elmúló asszonyairól; lepréselt virágok ők ebben a verseskönyvben.

Erős költészet; ne hallgassam hát el kétségeimet se. A *tömörítésben* néha túlzásba esik: „nyúl-sín-eb vézna álom" írja a *„Köttem tavaszi szélbe"* című versben — s ez már nehezen érthető. A *„Kagylókürt"* című verse is zavarba ejt: „a nagy idő remeg itt / az *egy* kristálydarabja" — mert mintha *Radnóti* nagyszerű *Mőrike-fordításából lengne át* ide. Aztán egyszerre: a dalmát városka, „hol üzekedve együtt hentereg / kőcsipkés múlt / a bazáros jelennel" — merjem-e meg-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 AUG 20

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Hydrai halászok – Káldi Judit rajza

oznak. Amellett, hogy csaknem lasszikus bohózatba illően ábázolja totális csődbe torkolló jelenéseiket", elmegyógyászatiig is pompázatos kórleírásokat d a rögeszmés felelősségelhárióról, a félnótás hazabeszélőkről s a notórius bajkeverőkről. Hőeinek „szövegelései" közt a bezéddel jellemzés remek mintái alálhatók. Gyakori szerzői közeszólásait és kirohanásait pedig - annak ellenére, hogy látszólag laposan eltérítik a cselekményt gyenes útjától — végül is minig szükségesnek és helyénvalóak érezzük. Azért is, mert groeszkül mulattatnak és harsány ahotára ingerelnek, de azért is, ert tanúságot tesznek az író zenvedélyes igazságszeretetéről s igazságkereséséről. Mert Rákoy Gergely ebben a könyvében is - nem először — bebizonyítja, ogy az igazság megtalálásáért és fogadtatásáért dühöngve nevetni és nevettetve dühöngeni egyránt érdemes. *(Magvető.)*

nyein továbblépve, tást letrehozni. *Ku Lajos* báiran és értő vállalkozásába. Neh rozni *Az elveszett v* A legközelebb talár nyos ismeretterjes Azért nem nevezhet tudományos műnek, si lebilincselő, anek sa, olykor a fanta hajló képzeletvilág tény közlésén túl ig rizontot tár az olva

A Brazíliában két nyitott szemmel ja ságíró második könyvét olvashatjuk most. Az 1972-ben megjelent *A Zöldpokoltól a Vidámkikötőig* varázslatos világában most tovább barangolhatunk.

Az elveszett őskultúrákat kutató első fejezet nem ígér többet, mint azt, hogy beavatja az olvasót abba a titokba, amelyért az elmúlt évszázadok során tudósok, fanatikus kalandorok és kincskeresô kisemberek indultak a biztos pusztulásba. Csak az izgamai hétköznapjait Olyan szakér telemmel írott részletes jellem zést találunk az indiánokró mely egy-kettőre szertefoszlatj eddigi romantikus indiánképze tünket. Meglepetéssel is szolgá Kutasi az indiánokról: „Az ama zonasi törzsek nagy része isme a fogamzásgátló növényi kivona tokat! A Roraima vidékén é karib és aruak indiánok manal néven ismerik a fogamzásgátl más törzseknél piraim a nev

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 APR

Ifjúsági Magazin

Káldi Judit

...e narom fenyő közt —
eltévedhetsz
s magadra lelve — eltévedhetsz
újra.

ÓSZABÓ ISTVÁN FORDÍTÁSA 1021

MOGYORÓSI ERIKA:

Kedvesem

Sikonganak a csillagok
Szent Iván éje tántorog
Testem ha melletted ragyog
Szent Iván éje tántorog
Sikonganak a csillagok

SAJTOFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 APR

Ifjúsági Magazin

Káldi Judit

...ezhez a
padon. Kéz keresi a kezet —
mélyebbre hull, mi vágytól
nehéz, mint hiányod körében én.

MOGYORÓSI ERIKA:

Kedvesem

Sikonganak a csillagok
Szent Iván éje tántorog
Testem ha melletted ragyog

H

Sz
ím
ím
el
s
új

ÓSZABÓ ISTVÁN FORDITASA

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 ÁPR 18

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Vágta – Káldi Judit rajza

szállító partnere, az NDK
jánlott hasonló típust. Tel
z idő, közben az NDK is
esztett ilyen gépet, ennek
olt a mintázási lehetős
lacsony a termelékenység
ként adódott az ötlet: há
össze a két gépet. A fejlesz
erült, s az idén — jelentős im-
portmegtakarításként — a textil-
vállalat már 40 ilyen berendezést
készít, méghozzá úgy, hogy az
amortizálódott, korszerűtlen, régi
gépek állványát és hajórészét át-
építik az új gépekbe. Így *gyor-
sítható* a vállalat nagyberuházása,
a költségek is *csökkennek*. A
„megnőtt" tmk — teljes kihasz-
nálása érdekében — már bérmun-
kában más vállalatoknak is készít

rációk és a szakosítások gyorsít-
hatnák közös gondjaink enyhíté-
sét. (A textilipari gépgyártásra,
ellátásra egyébként alakult külön
KGST-vállalkozás is — az Inter-
textilmas.)

A gazdaságos, szelektív fejlesz-
tési törekvésnek *ellentmond*, ha
egy kötőipari vállalat arra kény-
szerül, hogy *gépeket gyártson*.

Bossányi Katalin

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Ifjúsági Magazin

Káldi Judit

sak remény hogy csak itt
parti köveken 1021

KÁLDI JUDIT RAJZAI

ALEKSZANDR
TVARDOVSZKIJ:

Járatlan az út

Járatlan az út,
Kemény a kaptató,
De menj tovább,
Légy nagy vagy ismeretlen —
Kövesd a futó
Napok tűzoszlopát.

Kövesd, kövesd,
A tűzjelet,
És el ne hagyd magad —
Odavagy,
Lemaradsz, ha a rettenet
meg a csüggedés
Téged is elragad.

Költő, ez a hivatásod,
Ez lüktet mindenedben.
— Keserű hivatás?
— Felelj akárhogy —
Keserű
És édes is egyben!

KLEIN VILMOS FORDÍTÁSA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

VAS NÉPE

1977 APR 3

Kaldi Judit

1021.

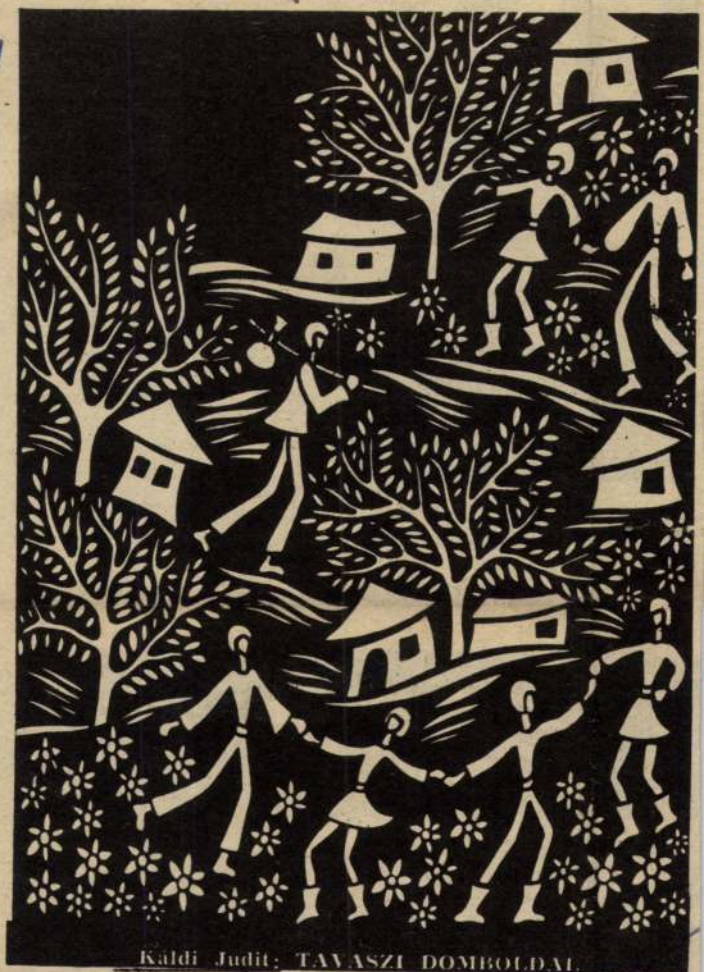

Kaldi Judit: TAVASZI DOMBOLDAL

Csak annyit tudott,

mindenáron gyerekkel foglalkozik majd, ha felnő.

1941-et írtak akkor. Honnan tudhatta volna a bodajki földműves gyermeke, hogy

nénihez, ha beteg, ... resik.

Elégedett ember Lékai Gyuláné. Azt csinálhatja, amire vágyott, amit szeret. Nagy családja, a gondjaira bízott gyerekek mellett mással is törődik. Lassan húsz éve lesz, hogy a párt tagja, bizalmi. Ezzel is jócskán akad dolga, hisz a hozzátartozók a város legkülönbözőbb pontján laknak. De ezt a munkát is szívesen csinálja, akárcsak választott hivatását. S aztán, ha marad még egy kis szabad ideje, az a három unokájáé.

— sk —

Már nem félek az öregségtől

Szombathely zarkaházi, illetve szenkirályi részén 13 hold saját földjén gazdálkodott Margovics József. Szép lovaiban, s egy istállónyi marhájában látta megélhetésének hátterét, biztos tá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 [illegible]

SZABAD FÖLD

Káldi Judit

1021

(Káldi Judit metszete)

irtam, azon zsörtölödt
már a cirkusz sem ig
oroszlánok, a tigrisek, e
a fenevadak olyan békés
borak, türelmesek, eng
sek, hogy nyugodtan el
tőlük tanulni ezeket a
ritkább emberi tulajdon
Az artisták olyan hi
hajtják végre — v
nyaktörőként emlegetett
tatványaikat, hogy a v
természetesebb dolgána
ha az ember fejen áll
trapézon, közben lábával
kat pörget, szájával ped
bitát fúj, s közben — t
tesen — mosolyog, inte
van lélegzetvételnyi id
kokat szór szét a kedve
ség között. Miféle cir
amiben nincs cirkusz?
dem én joggal, hiszen a
(két és fél évtizeddel a
forduló előtt) vetekszik
mológépek nyugalmáva
izgalomra, különleges
ványra vágyik cirkusz

Káldi Judit

Káldi Judit: Velence

Káldi Judit

Káldi Judit:
Barangolás görög földön

Magyar Hirlap 1976/25478

Hydrai halászok – Káldi Judit rajza

Káldi Judit

Vágta – Káldi Judit rajza

Magyar Hirlap 1976/93/8

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar Hirlap 1976/1/10

Káldi Judit

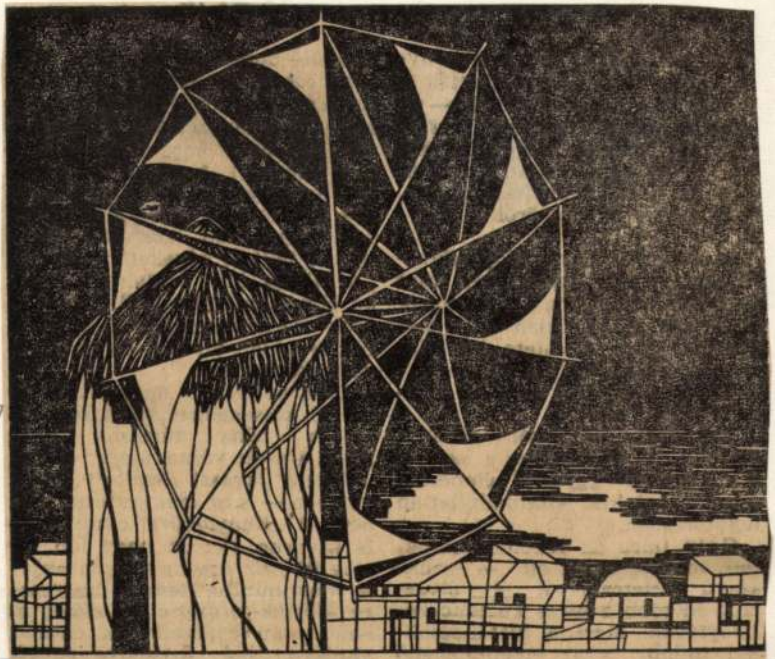

Káldi Judit: Mykonoszi szélmalom

Magy

csapat veszteséglistáján tudhat- hentereg / kőcsipkés múlt / a ba-

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 APR 11

SZABAD FÖLD

Káldi Judit

... terhüket elviszik, lèrakják,
az ember-alkotta gép-hangyák.

1021

(Káldi Judit metszete)

egrögzött
k. Attól
gy ezt a
k. Nem
gy ő...
udok ró
Daibret.
ette az
n kínos
perccel múlt négy óra, te-
galább két órát aludt. —
róla — ismételte meg
t, kialudt pipáját szopo-
— Ezért is kértem meg

elügyelő! — Malinda
ában olyan sok szemreha-
rejlett, hogy Daibret ösz-
zent. — És a megállapo-
k?! Értse meg, hogy feké-
a dohány valóságos mé-
Nem, úgy látszik mégis
Madame Daibret segítsé-
kell folyamondom.
Nem kell. — A felügyelő
a pipáját az asztal fiók-
— Nem szükséges Madame
et-t feleslegesen izgatnia.
b elmegyek még egy hip-
is kezelésre!
Semmiféle kezelés nem se-
a saját maga nem küzd e
s ellen. Annál is inkább,
holnap reggel szabadság-
azom, és senki sem ügyel
magára. Nem, nem, köte-
gem...
De kérem önt! — Daibret
örögve nézett az orvosra.
e hiszen megígértem...
Hát mit csináljak magával!
ajtott fel Malinda. — Gye-

linda rendelőjéből Daibret
ívül rossz hangulatban
vissza. Beleszimatolt a le-
be, és tüntetőleg kinyitotta
lakot Sztrelkina zavarba
és gyorsan elnyomta a ci-
táját

das hó
keleti
40—50
a pusz
telékek
ték az

Ke

Az e
lokkal.
gott,
szentm
ber z
Apró
rócba
a par
Összec
Csatka

Váci
eszem
amit
szegén
a bef
natát,
imáit,
babon

Egy
morm

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1976 JAN 15

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Káldi Judit

1021

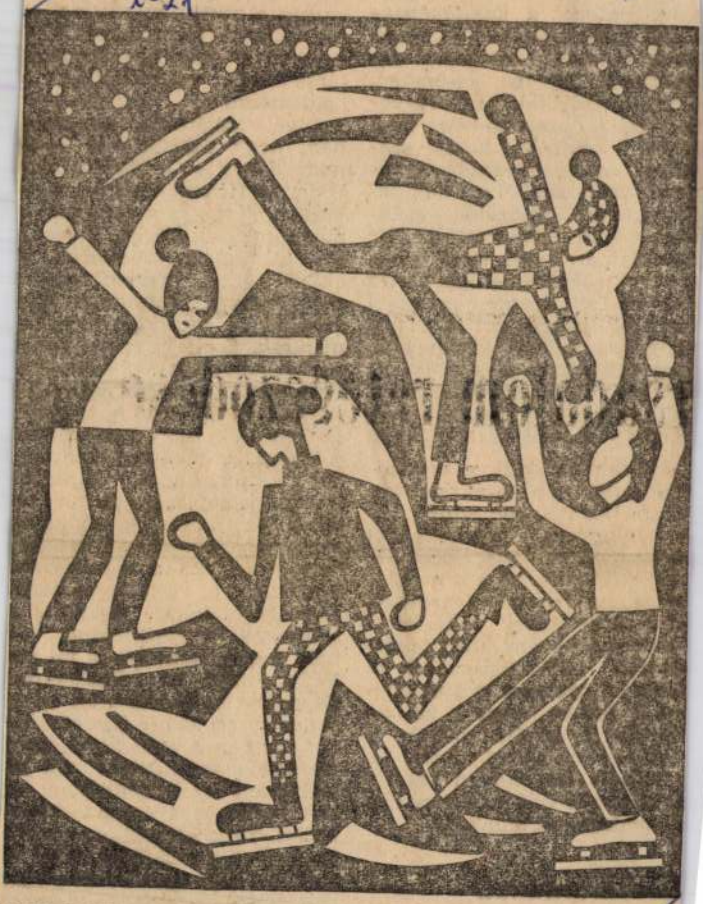

Káldi Judit: Korcsolyázók

következő e
előrelépnünk
elemi fokátó
temi oktatá
kultásáig. M
évtizedek jö
it veszélyezt
lehet közön
mára, amikor [illegible]
megtermelt értékeinek nem je-
lentéktelen százalékát, csak-
nem felét exportáljuk. Ez
nemcsak arra vall, hogy jelen-
tős értékeket termelünk, nehéz
nemzetközi verseny részesei
vagyunk, hanem azt is jelenti
művelődéspolitikánk oldaláról,
hogy mind jobb szakmunkáso-
kat, mind jobb szakembereket
kell képeznünk, hogy a ver-
senyben megálljuk helyünket.

Javítanunk kell a pedagó-
gusképzés minőségét minden
okon. Ugyanakkor, amikor ezt
z alapvető követelményt
angsúlyozom, szeretném le-
zögezni azt is, hogy *a magyar*
edagógustársadalom nemcsak
obb lehetőségek közt végzi
unkáját, hanem növekvő tár-
adalmi felelősségérzettel is.
Néprajzi gyalogos gyűjtő útja-
mból tudom, hogy a két vi-
ágháború között milyen is
volt egy kis falusi, tanyai is-
kola helyzete, milyen kegyet-
enül nehéz volt a lelkiismere-
es pedagógus munkája.

hivatástudattal,
elelősségérzettel

Ismeretterjesztő Társulat mun-
kájában, nagy a számuk a
pártmunkások között, és részе-
sei a tanácsi munkának is
akkor ezzel éppen eleget
mondhattam. *Szocialista köz-*
életünk jó munkásai a peda-
gógusok. Csak egyetlen szélső
példát még: sok szó esik — és
nem mindig igazságosan — a
képesítés nélküli nevelőkről.
Panaszolják, hogy veszedelmes
jelenség, kártékony kényszer
az alkalmazásuk. Bizonyos
gondot jelent számuk növeke-
dése, ez igaz. De mondjuk
meg egyszer: nagy szükség
van rájuk. És a legnehezebb
területen, az általános iskola
alsó tagozatában dolgozik a
többségük e fiataloknak, bár
még a gimnáziumba is jut be-
lőlük, mint itt közelünkben
Csepelen is. *Legtöbbjük lelki-*
ismeretesen, nagy igyekezettel
dolgozik, és a 4620 ilyen fiatal
pedagógusjelölt közül 3600 je-
lentkezett továbbtanulásra, te-
hát kettős, igen nagy terhelést
vállal. Teszi ezt akkor, amikor
még mindig előfordul, hogy —
sajnos — az egyetemet elvég-
zett fiatal pedagógus mégsem
kezd nyomban hivatásához,
méltatlanul inkább otthagyja

Káldi Judit

Káldi Judit: Vízivirágzás

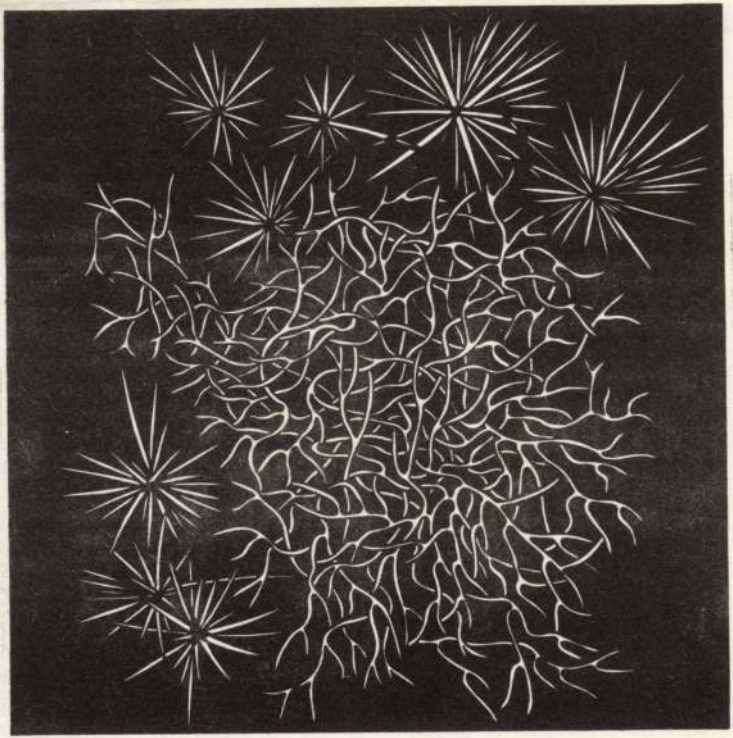

Köznevelés, 1976. máj. 21.

Csengeri krónika

Mindenképpen példaadó kezdeményezés rejlik az egyszerű cím alatt. Egyszerű kiállítású könyvecske, amelyet egy tudós tanárember tiszteletére, hetvenedik születésnapja alkalmából állítottak össze tisztelői és tanítványai. A csengeri születésű Molnár József érte ez a rendkívüli tiszteletadás. Nem egyetemi tanszék vagy tudományos intézet élén dolgozott, nem ott töltötte be a hetvenedik évet sem, hanem a magyar kultúra egyik „szürke eminenciása-ként", ahogy a rövid köszöntő nevezi. Elsősorban az oktatás területein működött, sokáig középiskolai tanárként vidéken és a fővárosban, nevelésügyi tisztviselőként majd tankönyvkiadói szerkesztőként és szakfelügyelőként. A csengeri tízgyermekes parasztcsalád fiának útja a debreceni egyetemen és a Sorbonne-on át vezetett a tanári pályára, közben azonban sosem lett hűtlen a szülőhelyhez, visszajárt oda helytörténeti, néprajzi, régészeti, nyelvészeti kutatásokat folytatni. Ezen felül leginkább mégis az irodalom érdekelte. Mintegy hétszáz kisebb-nagyobb cikke jelent meg szétszórtan. Állomáshelyeinek egyikén sem szűnt meg a fent említett tudományágakat tanulmányozni, kutatásokat szorgalmazni, szeretetüket tanítványaiba beoltani.

E sokoldalú kapcsolat jegyében született a *Csengeri krónika*, alcíme szerint „néprajzi és helytörténeti antológia". A rövid köszöntőkön kívül 26 kisebb-nagyobb dolgozatot, tanulmányt tartalmaz. Ezek túlnyomó része Csengerhez és szűkebb környékéhez kapcsolódik tárgyával. *Dankó Imre*, a kötet szerkesztője a nagy és vál-

Káldi Judit grafikus

A Tavaszi tárlat '76 c. kiállításon szerepelnek a művész művei: „Az éjszaka monológja" c. tusrajza (említve)

Kulcsár János: Tavaszi tárlat '76.
Vas Népe, 1976. ápr. 10

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 APR 17

Népszava

Káldi Judit

1021

Káldi Judit:
Májusköszöntő

1972 februárjában alakult, fennállásának 5. évébe lépett a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete. Ebből az alkalomból tartott tájékoztatót pénteken Budapesten, a Bethlen téri székházban *Sziklay Béla* főtitkár, aki bejelentette, hogy az

egye
gyűl
júni
össz
ka
mér
köz
ren
ötöc
kon

Abdul Razah el-Y
Budapes

A Magyar Szolidaritási

Káldi Judit

Magyar Hirlap 197

Káldi Judit: Béke

politikai alternatíva a jobboldali uniópártok és a szociáldemokrata—liberális koalíció közötti versengés.

Az új baloldalak legnagyobb belső problémája éppen az, hogy miközben az alternatíva keresése szülte őket, ők maguk nem tudtak alternatívává válni. Elszigeteltek, jórészt atomizált

Káldi Judit

Magyar Hirlap 1

Káldi Judit rajza

elvének tagadása, sem a tudományos és genetikus szempont-

Káldi Judit

Májusköszöntő

NÉPSZAVA, 1976. április 17.
6. oldal

Káldi Judit:
Májusköszöntő

Kaldi Judit, grafikus

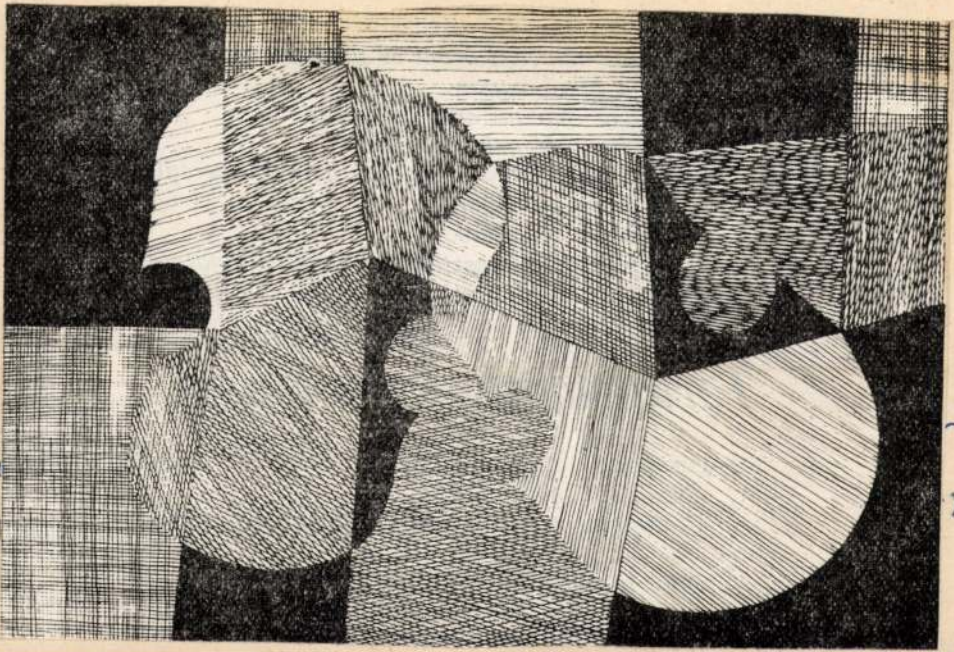

186.

XX/6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 APR 24
VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Diákírók, diákköltők találkozója Sárváron

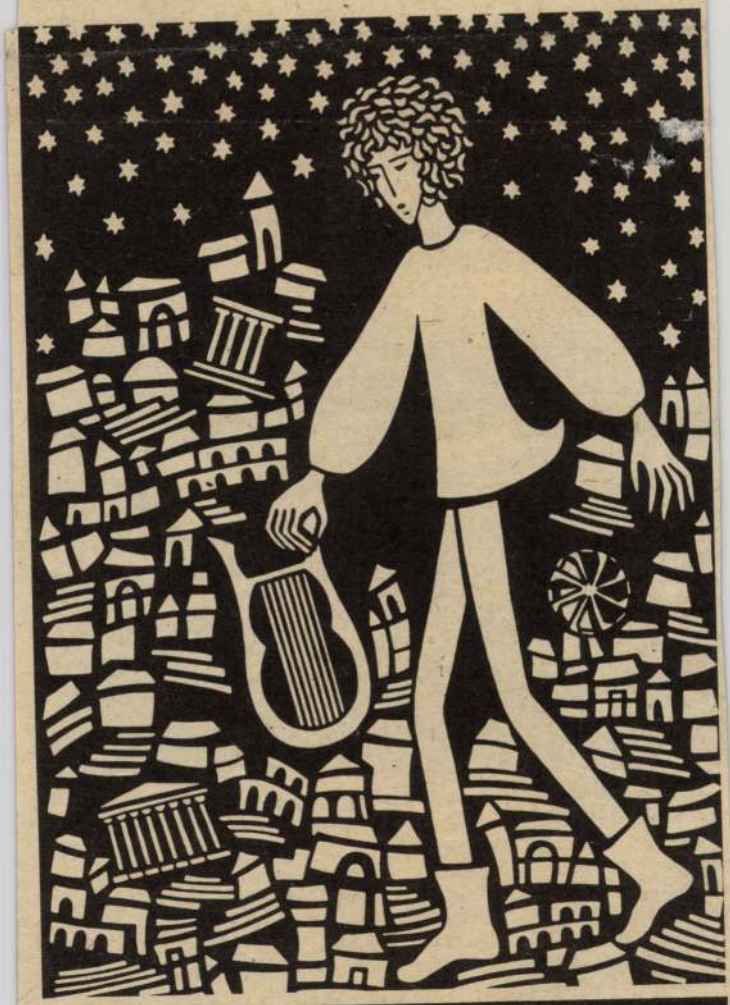

Káldi Judit: Lantos

S

A második percben kapott gólra
órával a befejezés előtt válaszo

SBTC—Haladás 1:1

Szombathely, 10 ezer néző, vezette: Halász M. (Cserne-alvy, Molnár). — NB I-es bajnoki labdarúgó-mérkőzés.

Stécé: Szűcs — Gecse, Kovács II., Varga, Tóth — Oros-ázi, Földi, Horváth, Básti — Kajdi, Loch. *Edző:* Dávid Ró-ert.

Haladás: Szarka — Kovács, Király, Kereki, Kiss — Horváth Z., Vörös, Kulcsár — Sebestyén, Farkas, Hauzer. *Edző:* Sárosi László.

Csere: Gecse helyett Miklós a 60. percben, Vörös helyett Tar, Kulcsár helyett Fedor, mindkettő a 65. percben, Földi helyett Mohácsi a 79. percben.

Kajdi kapura tör, Kiss azonban becsúszva szereli. Mögöttük Sebestyén. (Horváth Pál felvétele)

Igazi áprilisi „hidegzuhannyal" kezdődött a mérkőzés, hiszen már a második percben a hazai hálóban volt a labda. **Egy hazaadás után Király tétovázott, s Loch a kiinduló Szarka mellett a hosszú sarokba gurított. (1:0).** A gól nagy rohamokra serkentette a zöld-fehéreket, egymást követték a hazai támadások. Az 5. percben

natban szerelte Lochot. A 18. percben Farkas beemelése után Gecse a kapu torkából fejelte ki a labdát. A vendégek láthatóan húzták az időt, s egy perc hosszabbítást jelzett Halász a 29 percben. A 34. percben látványos hazai akció futott a pályán. **Farkas Sebestyén elé tolta a labdát, Szücs kijött a kapujából, de a jobbösszekötő**

Káldi Judit grafikus

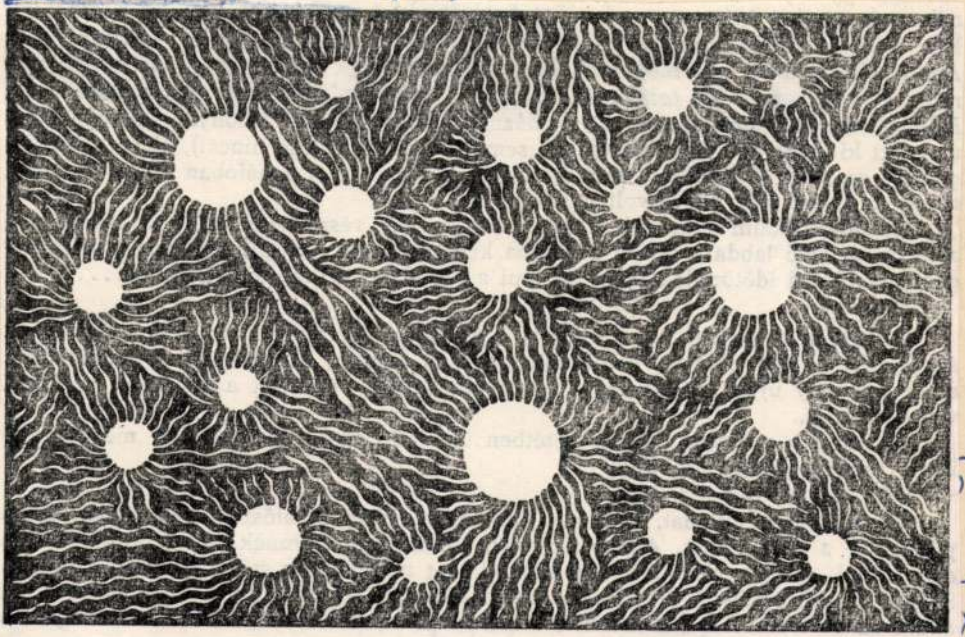

K 59.

Je X/6

Káldi Judit, grafikus

L.: Mácsai István

[Vekerdi L.: Az értelmező erőkjei c. cikk (538-542) után]

Káldi Judit: Rajza

542.

Jelenkor, Pécs, 1977. junius.

XX/6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁJ 14
KISALFÖLD

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Hellász.

LD magazin

művelődési ház fennállásának 10. évfordulójára
aly augusztusban. Ezen a bemutatón a 75 éves
dr. Csiba Józsefné festményeit is kiállították.
ás kapukat is döngettek, és nagyobb teret ki-
szony több száz festménye bemutatásának.
ovát híre a Kulturális Minisztériumig.

marhaprogram
őállványon

fogók — Ízlés és tekintély —

tért — Kiűzve az üvegbura alól

örcs *Tivadarnak*, a helyi művelő-
si ház igazgatójának, aki pedagó-
is a bágyogszováti iskolában.

— Most már igen, tudom, hogy
báztam, s szóltak a járástól is.

Tud arról, hogy a minisztéri-
is írtak levelet az asszony
levél nem fedi a

jöttek festménybemutatóval egybekötött árusítás volt. De másfajta kiállítást az utóbbi öt évben nem rendeztünk.

✦ ✦ ✦

Visszamentem az öreg házhoz, és a néni távollétében beszélgettem fiá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MÁJ 1

VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

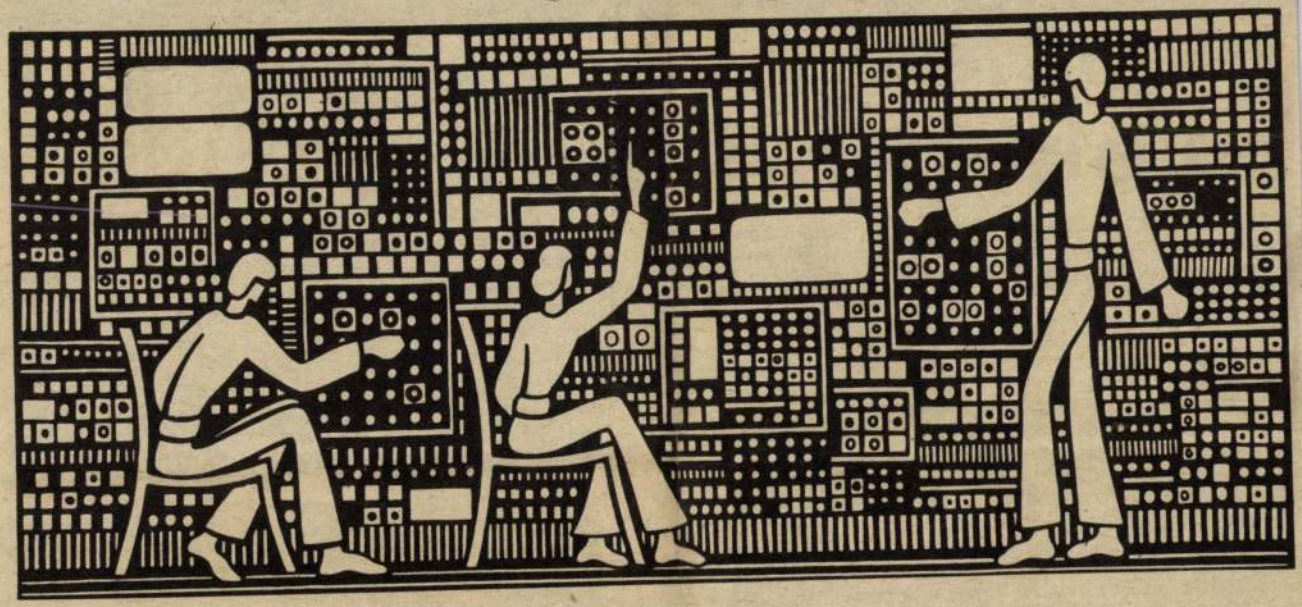

Káldi Judit: AUTOMATIKA

VEAB-pályázat

elméleti és gyakorlati szakembereknek

Nemrégiben adhattunk hírt a vasi szakemberek eredményes, díjakkal is fémjelzett tudományos pályázatairól a VEAB által kiírt témákban, szakterületeken A Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottsága újra megküldte pályázati kiírásait a legkülönfélébb témakörökben, a legkülönbözőbb foglalkozási ágak elméleti és gyakorlati szakemberei számára. Részben saját anyagi erejéből, részben az illetékességi területén levő hat megye — Fejér, Győr-Sopron, Komárom, Vas, Veszprém és Zala — támacsa által rendelkezésre bocsátott anyagi támogatás révén pályázat hirdetésével igyekszik serkenteni a Közép- és Észak-Dunántúlon folyó tudományos tevékenységet. Egyik sajdonsága a pályázati kiírásoknak, hogy jónéhány témában idén is jövőre is lehet pályázni.

A következőkben részletesen — de teljesség nélkül — ismertetjük a témaköröket, zárójelben a beküldési határidőt jelezzük évszámmal, s a megadott év szeptember 1-ig kell a pályzatot beküldeni.

Agrártudományi szakbizottság: A pillangós takarmányok kis veszteséggel való helyzete a jogintézmény továbbfejlesztésének lehetőségei

tézetnél a gyakorlat szempontjából fontos problémakör megoldásában; A műszaki-anyagi ellátás döntési rendszere és információigénye (1977).

Társadalomtudományi szakbizottság: Az intenzív gazdasági fejlődés fő problémái iparunkban, különös tekintettel a Közép- és Észak-Dunántúl térségére; Vizsgálatok a pályaválasztás és pályaorientáció témájában; Kutatások a munkáskultúra kérdéskörében, mindkét téma a VEAB területén (1977); A marxista propaganda hatékonysága növelésének eszközei és mérésének módszerei (1977 és 1978);

nántúli faipari üzemek nyersanyagellátásának növelésében; A városi (városkörnyéki) környezetvédelem esztétikai vetületei; A városok és városkörnyéki községek kapcsolatának módszerbeli kérdései a művelődésügyi ellátás területén; A kis települések művelődési ellátottságának helyzete, fejlesztésének lehetőségei a közoktatás- és közművelődés egységében; A távlati munkaerőstruktúra változásai, valamint a távlati beiskolázás kölcsönhatása; A fiatalok helye, szerepe a társadalmi munkamegosztásban; (A munkába helyezés, munkahelyi beilleszkedés és

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar Hirlap 1

Káldi Judit

Káldi Judit rajza

Magyar Hírlap 1976/270/10

Káldi Judit

Magyar Hirlap 197

Káldi Judit: A hydrai kikötő

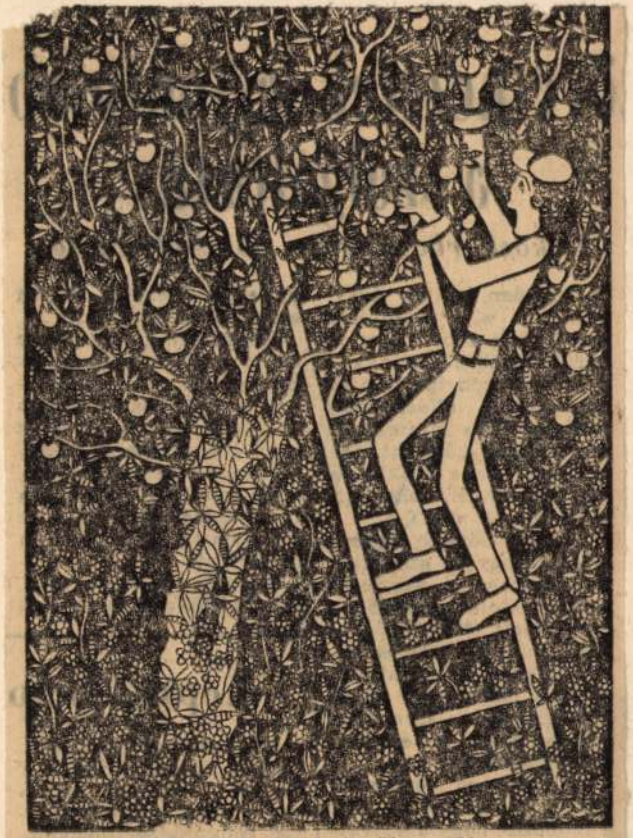

Káldi Judit: Gyümölcsszedés

Káldi Judit

Gyümölcsszedés

Népszava, 1976. október 2-a

4. oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1916 APR 4
Vas Népe
Káldi Judit

1021

Tavaszi varázslat

Káldi Judit grafikája

...vermekeknek magyar...
... 10.00 Krumpliorr. ...
...at — 10.30 Aranytallé...
...ekdalok — 11.30 ...
...óknek. — 12.30 A tud...
...yon. — 14.00 A néz...
...V. — 14.30 Vivát Bé...
...ilmsorozat. — 15.20 ...
...élután. — 20.05 Tany...
...itben. Drámasorozat. ...
...portszemle. — 22.30 ...
...nap.

2.

15.00 Prága: Asztalite...
— 20.00 A tíz nagy cik...
...vezető. Bergman portr...
...1.00 A nyári éjszaka ...
...Svéd film. — 22.50 Huszonnégy ...
...ra.

OSZTRÁK MŰSOR

15.30 Három ember egy csó...
...akban Film. — 17.00 Állatlexi...
...kon — 17.30 Wickie és az erős ...
...mberek. Filmsorozat. — 17.55 ...
...óéjszakát gyerekek. — 18.00 ...
...Öregek klubja — 18.30 Játssz ...
...velünk. — 19.00 Vasárnapi oszt...
...rák képek. — 19.30 Tv-híradó. ...
...Kultúra. — 19.50 Sporthírek — ...
20.15 Pierre és Jean. Tv-film. — ...
21.50 Hírek. Sporthírek.

2.

17.15 Horizont. — 18.30 Szeress ...
ma éjjel. Zenés vígjáték — 20.00 ...
Tudományos magazin. — 20.15 ...
Prizma.

HÉTFŐ

RÁDIÓ
KOSSUTH RÁDIÓ

8.20 A nap kulturális programjából. — 8.25 Nóták. — 9.00 A költészet hete — 9.10 A hét zeneműve. — 9.40 Tücsök koma... — 10.05 Nemzetközi mesefesztivál. — 10.20 Óvodások dalkincse. — 10.30 Zenekari muzsika. — 11.19 A Normafa históriája. — 11.39 Rákóczi Epizódok — 12.20 Ki nyer ma? — 12.35 Tánczenei koktél — 13.20 Válaszolunk hallgatóinknak. — 13.35 Népi zene. — 13.58 Ezeregy délután. — 14.28 Székely Endre dalaiból — 14.39 A költészet hete. — 15.10 Édes anyanyelvünk. — 15.15 Könnyűzenei felvételek. — 15.28 Az élő népdal. — 15.38 Kóruspódium. — 16.00 A világgazdaság hírei. — 16.05 Rádióiskola. Irodalmi kirándulások. — 16.35 Aida Operarészletek. — 17.05 Tudományos Híradó. — 17.20 Bemutatjuk új felvételünket — 17.43 Népzenei Magazin. — 18.25 Új könyvek. — 18.30 Esti Magazin — 19.15 A Rádió Kabarészínháza. — 20.30 Verdi műveltségi verseny.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Basszusáriák. — 8.33 Daljátékokból. — 9.10 Koncertfuvószenekar játszik. — 9.33 Két otthon között. Riport. — 10.00 A zene hullámhosszán — 10.55 Kis magyar néprajz. — 12.00 Verbunkosok katonadalok. — 12.50 Kamarazene — 13.33 Ja...

... — 19.00 TV-híradó — 19.30 A politikai ismeretek alapjai. — 20.00 A hátországban. Tv-játék. — 21.10 Tv-híradó. — 21.40 Riport — 22.05 Hacsarturjár: 2. szimf.

JUGOSZLÁV MŰSOR

17.10 Magyar nyelvű tv-napló — 17.45 Bábjáték — 18.00 Tv-óvoda — 18.15 Olvasmány. — 18.45 Tegeződve. — 20.00 Éva Ras: Kire vársz komám? Tv-dráma. — 21.05 Kiválasztott pillanat. — 21.55 Dok. film.

2.

18.30 Puccini sorozat. — 19.45 Rajzfilm. — 20.25 Sport a karikatúrában. — 20.30 Tv-tárca. — 21.20 Finnországi képek.

OSZTRÁK MŰSOR

9.00 Óvodások műsora. — 10.00 Iskolatelevízió — 10.30 A tizedik áldozat. Film. — 17.55 Jóéjszakát gyerekek. — 18.00 Állatok paradicsoma. — 18.25 Mi. Családi műsor — 19.00 Osztrák képek. — 19.30 Tv-híradó. Kultúra. Sport — 20.00 Hétfői telesport. — 20.50 San Francisco utcáin. Filmsorozat. — 21.40 Hírek. Sporthírek.

2.

18.25 Angol nyelvlecke kezdőknek — 19.00 Utazás az Amazonason. Dok. film. — 19.40 Stan és Pan. Film. — 20.00 Parasztok Filmsorozat. „Karácsony". — 20.50 Kulturális specialitások. — 21.40 Tv-híradó 2.

A Rádió és TV a műsorváltoztatás jogát fenntartja.

A SZOMBATHELYI MOZIK MŰSORA

VASÁRNAP

Savaria: Liliomfi (magyar, du. fél 4)

Válságdíj (angol, du. háromnegyedi 6. este 8)

Matiné: Ralu hercegnő hozománya (de 10)

Béke: Csillag a földön I—II. rész (szovjet fél 4)

Matiné: Zsuzsi és a varázsgyűrű (de 10)

HÉTFŐ

Savaria: Lóháton ágyutűzben (szovjet, de 10, du. fél 4)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 FEB 22

Vas Népe

Káldi Judit

10.21

Káldi Judit: Beat

1976. február 22. Vasárnap

Tavaszi vari-
ézünk a vízszin-
, 22. számú so-

sze (Zárt betűk: D
(Zárt betűk: D
-e. 13. István a
osta 15 Valamit
ancia grafikus és
bb mestere 19.
nyolországban. 21.
. Kiknek a ba
neve mellett áll.
hangzó, fon. 27
bálta. 29. Legma-
Joga van hozzá.
nes sor, rend. 36.
37 Szikes tala-
ió egynemű be-
Kettőzve cukorka
ngzó. 45 Mák be-
2. Sír 53 Lítium.
oldalra ment. 56.
nvírt keskeny ol-
Régi orosz súly-
ka ábrándkép.

ntartás céljára ki-
írásban ajánl 3
testület. 4. Vala-
tájszólással 6 Régi
vezető, utónevének
EÁ 10. Vonj betűi
NOYON). 16. Az
Surrant 19 Növény.
r betűi R) 23 Ke-
armadik sora (Zárt
t-megyei község 28.
zepe. 32 Mettersége

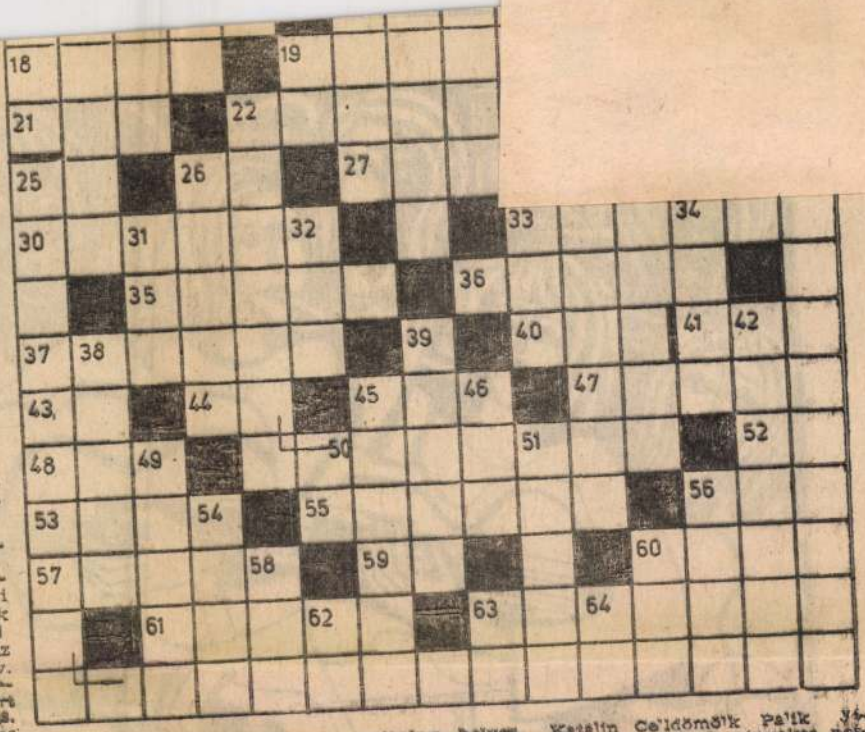

fordítva annyi mint szentegy-
let". 54. Iskola belseje. 58 Vas-
megyei község 58 Emelkedett
hangú líraj költemény 60 Juta-
lom 62. Ból, -ből az angol
nyelvben 63 Azonos mással-
hangzók. 64 Szolmizációs hang.
Beküldendő: a vízszintes 1.,
9., függőleges 25., 22 számú so-
rok megfejtése:

A múltheti rejtvény helyes megfejtése: Szép a munka a haza javáért, igazságáért és a szabadságért

A Rejtvény helyes megfejtéséért könyvutalványt nyertek: Kutasi Jánosné Szombathely, Nagy Károly Szombathely Tóth Ernőné Szombathely. Szimedli Katalin Celldömölk Palik József Bük. Az utalványokat postán küldjük el.

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtéseit minden héten legkésőbb csütörtökön reggelig levelezőlapon küldjék meg szerkesztőségünknek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1916 FEB 22

Vas Népe

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Kikötő

SPORT

90 perc sárdagasztás —

Haladás—Bábolna 2:1 (0:1). — Rohonci út 500 néző, vezette: Kósik. — Barátságos labdarúgó-mérkőzés.

Haladás: Kenesei — Fischer, Horváth Á. Kereki, Kiss Gy. — Halmosi, Király (Fedor), Horváth Z. (Tóth J.) — Szabó, Farkas Hauzer.

Bábolna: Kóczián — Füredi (Kalamár), Hernádi, Kalmár, Nyers — Szakolczai, Fehér, Varga — Rédei (Bajor) Tóth, Korsós (Bácsi).

16. perc: Korsós két csel után a bal alsó sarok mellé lőtt.

17. perc: Horváth Z. beadását Hauzer fejelte kapura, de Kóczán szögletre ütötte a labdát.

25. perc: Korsós elvihar-zott a bal szélen, beadását Tóth a léc alá lőtte. (0:1).

65. perc: Tüzijáték után Hauzer fejéről kapu mellé került a labda.

72. perc: Farkas 4 lépésről Kóczián-ba rúgta a labdát.

81. perc: Fedor elhúzott a jobbösszekötő helyén, beemelte a labdát az ötös sarkára és Hauzer a bal felső sarokba pörgette a pettyest. (1:1).

89. perc: Szabó visszagurította a labdát és a jókor érkező Horváth Á. a léc alá emelte. (2:1).

Az irreális talajon nem alakulhatott ki jó játék. Az alkalmazkodott a szokatl körülményekhez — s fől az első félidőben — jobb játszott a Haladásnál. A B bolna nagyon jó benyom keltett, a szombathelyiek s helyzetet kihagytak. Az

Jelenet a Bábolna kapu Szabó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 MAJ 1
MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Béke

méltó, mert ez a „nagypolitika" küzdelmeihez való kapcsolódást jelenti. Bármennyire jelentős elméleti munkák születnek is az új baloldali értelmiségiek tollából, bármennyire fontos is az érintettek számára az új baloldal egyes csoportjainak tevékenysége, bármennyire hangos is a sajtó egyes magukat baloldalinak nevező anarchista csoportok terrorcselekményei után, bármennyire problémát okoz is a baloldal egésze számára egyes újbalosok egységbontása — a hatvanas évek végének baloldali fellendülése után jelenleg az NSZK-ban az aktuális politikai alternatíva a jobboldali uniópártok és a szociáldemokrata—liberális koalíció közötti versengés.

Az új baloldalak legnagyobb belső problémája éppen az, hogy miközben az alternatíva keresése szülte őket, ők maguk nem tudtak alternatívává válni. Elszigeteltek, jórészt atomizált csoportokra bomlottak maradtak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 FEB

Valóság

Mert valahol csak el kell kezdeni.

10 21 Káldi Judit

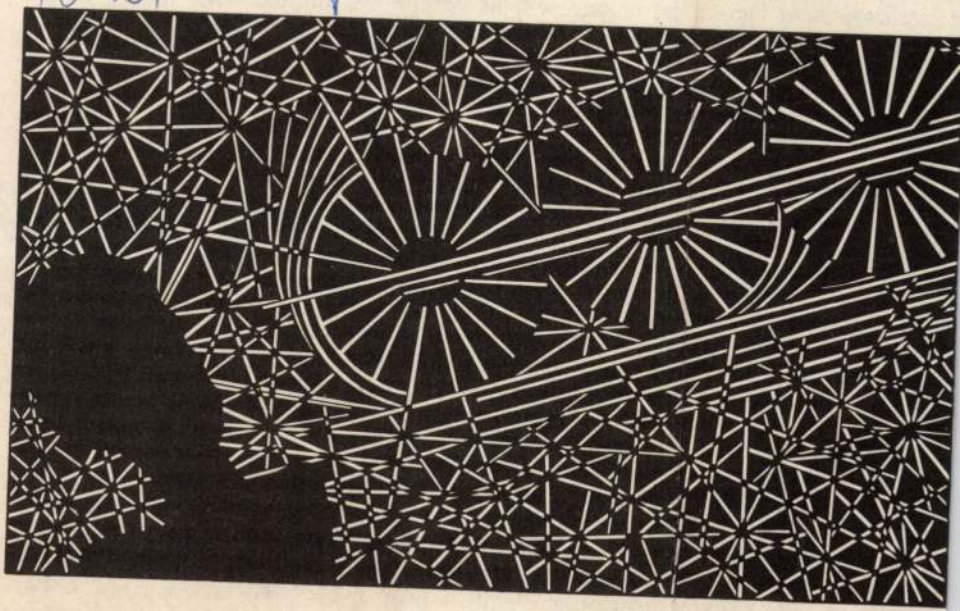

Káldi Judit: Balatonszárszó

int inkább prózaiak. Bizonygatni nyilván nem kel
rmészetesen — világnézeti *is*. Következésképpen: a
t" eredményezi az irodalom fogalmának alapve
z elemzést nem ismételve, összegezem az értelmezé
hetőségeit: 1. az esztétikum—luxus, az élet járulél
indössze „szép" tükre. Ennek hatása: a műalkotás
abad időben „használatos" 2. az esztétikum — a p
, tehát újfent nem önálló, és újfent nem a „lényeg
int az első esetben, de szintén a valóság „beosztottj
s nem mélyebb, esztétikai-világnézei értelemben le
z éppen adott pillanat tükre, amelyben mintegy a
an, aminek benne kell lennie. *Ezzel a csúsztatással persze egyszeriben igazolni lehet, ogy a forma csak járulék.* Mindkét felfogás, szorosan együttműködve, passzív befo-
adásra — a világnézet mechanikus elsajátítására „nevel". Vajon elsajátítottnak evezhető-e a standardizált világnézet? Jelenleg ui. lehetetlen annak tudatosítása, ogy a művészet — létkérdés, hogy nekünk szóló, felhívó objektum, hogy benne gy szélesen értett emberi-társadalmi gyakorlat kristályosodik ki — művészi forma-ént. *Nem fölösleges.* Miközben tehát tankönyveink az irodalmat ancilla politicae-nek kintik, elvész annak lehetősége, hogy valóban világnézetet, világhoz való sajátos iszonyt szuggeráló tárgyként ábrázolják. Láttuk: a passzivitásra, elfogadásra neve-s már a legegyszerűbb, ötödikes feladatoknál kezdődik, amelyek a kreatív — indi-iduális tevékenység ellen hatnak. Az irodalmi alak, a jellem „ismérveinek" kis-kolás memorizálásától logikusan jutunk el Chagall és Joyce öblös letorkolásáig, örösmarty megfeddéséig.

Az elemző megpróbálta megkeresni e szemléleti hibák bölcsőjét, de nem talált gyértelmű, határozott eredetre, csak egymást kizáró, ám szépen összekeveredő ondolati és tudományos forrásokra. Végül is négy ilyen bázis látszik tisztán. Tör-éneti sorrendben az első, a legarchaikusabb réteg: *a régi retorikai és poétikai tan-önyvek* latin grammatikákra emlékeztető kolosszális elvontsága, az „ismérvek"

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

MAGYAR HÍRLAP

1976 MÁR 1 4

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Erköl

Fontos feladatra vállalkozott *Farkas Endre* legújabb művében, az *Erkölcs és forradalmiság*ban: Marx és Engels életművét átvilágítva körvonalazza a marxizmus etikai körképét. A könyv tehát a klasszikusokhoz fordul, de nagyon is mai érdeklődést elégít ki, hiszen — mint bevezetőjében írja — a jelenkori polgári ideológiák, a különböző Marx-interpretációk és a jelenkori, úgynevezett marxizáló irányzatok hatása nyomán a köztudatot elvenen foglalkoztatja e kérdés.

Az igaz, mutat rá a továbbiakban a szerző, hogy a marxizmus tagadja az erkölcsi erők abszolút önállóságáról, másra vissza nem vezethető önértékéről szóló tanítást, s hogy az etikai szempontot az okság elvének, valamint a gyakorlati osztályharc követelményeinek veti alá, de ebből nem következik sem az erkölcsi tényezők viszonylagos önértékének tagadása, sem a tudományos és genetikus szempont-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZOLGÁLAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 349-726

1976 MAI 16

NÓGRÁD

Káldi Judit

1021

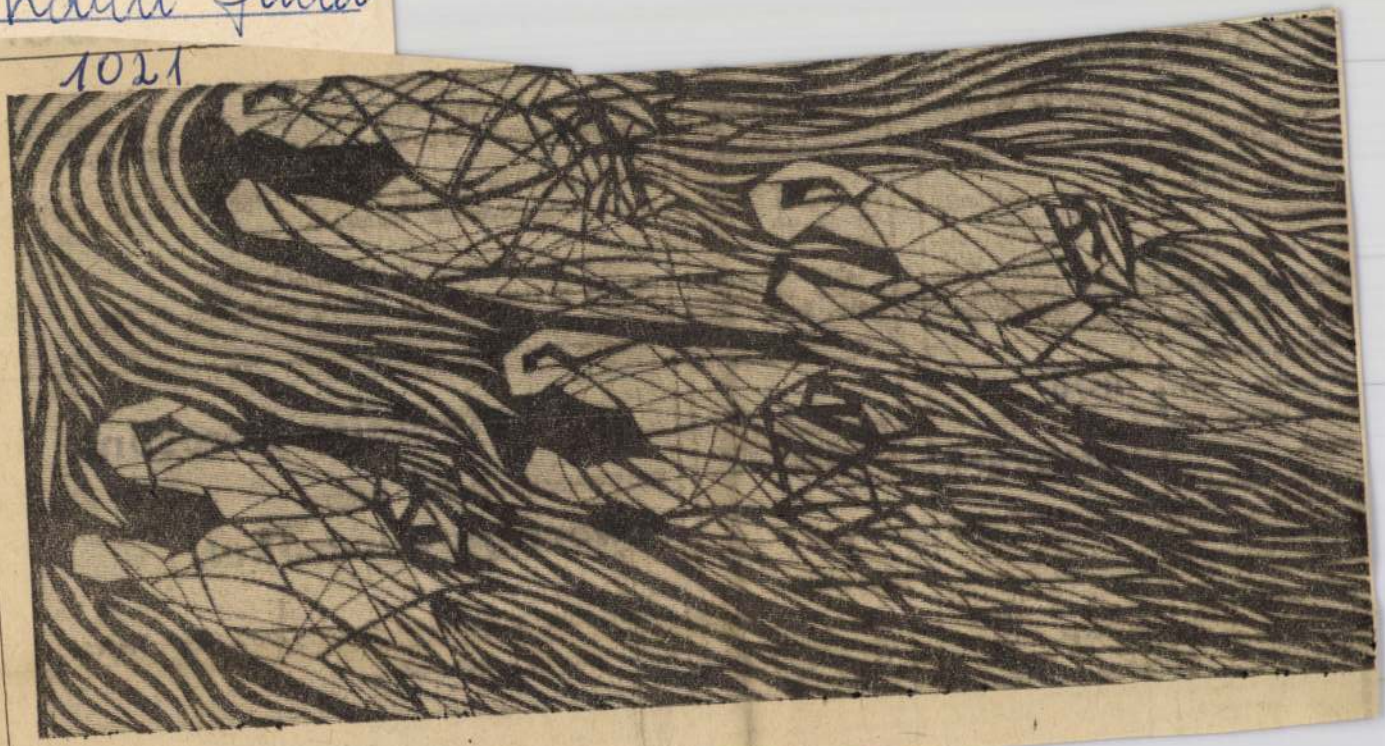

Káldi Judit: Vágta

Pásztó,
badulás tér 15. sz.

A Szerszámgépipari Művek érsekvadkerti gyáregysége azonnali belépéssel felvesz:

esztergályos. marós. gyalus. fúrós. köszörűs. fémhántoló. gépszerelő. öntvénytisztító. géplakatos. szerkezeti lakatos. hegesztő

szakmunkásokat és betanított munkásokat valamint kőműves és fényező szakmunkást. Bérezés kollektív szerződés, illetve megegyezés alapján. Jelentkezés munkanapokon reggel 6 órától 14 óráig a gyáregység munkaügyi csoportjánál.

Italbolt. Szügy. Jelentkezés a központban. Balassagyarmat. Óváros tér 26. Telefon: 631.

A nagyközségi közös tanács vb. költségvetési üzeme (Rétság) felvételre keres június 1-től augusztus 31-ig terjedő időszakra

úszómesternek

18 éven felüli diákot a bánki tóstrandra.

Könnyűbúvári vagy úszómesteri vizsga szükséges.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezni lehet: költségvetési üzem. Rétság, Kossuth u. 55.

összeállítói

munkakörbe.

Vegyianyag Kereskedelmi Vállalat 14. sz. telepe.

Salgótarján, Nagy Sándor út 10. Telefon: 23-31.

A Nógrád megyei Vegyesipari Javító Vállalat felvételre keres sajtolóüzemébe

csoportvezetőt.

Feltétel: általános gépésztechnikusi végzettség. Jelentkezni lehet: A vállalat személyzeti vezetőjénél. Salgótarján 4. Kölcsey u. 17.

szakképzettsé

Betanulási idő 12 hét, második felére 1530,—

Betanulási idő letelte majd ezt követően darabber

Jelentkezni lehet a Váci Kötöttárugyár pásztói gyáregységénél, Pásztó, Szabadság út 145.

Felvételre keresünk

őszi cukorrépa-átvételi idényre

cukorrépa-átvevőket.

Jelentkezés: Mátravidéki Cukorgyárak, 3001 Hatvan, rövid személyi adatokkal.

Augusztus elején 4 napos tanfolyamon a részvétel kötelező.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Velence

DASÁG

A szójc

m termeljük nagyobb arányban? – Tárcaprogramban

hbség persze, az, hogy az 43-as 11 mázsával szemben *16,6 ázsa volt 1975-ben az országos agtermés*, de nem kevés gazságban 4—500 hektáron értek 25 mázsát. Megoldódott a gésítés, s a Bólyi Állami Gazdag az idén már *teljes mértékn fedezte a vetőmagigényeket.* ója-szaktanácsadási szolgálata van a gazdaságnak, amely 220 rtnert ellenőriz a *közösen elgadott technológia megtartásán.*

Több irányból kezdődött tehát szójanövény újjáélesztése, hien az OMFB, a MÉM iregszem-

Csakhogy — miközben a vetésterület szerkezete alig módosult, az állattenyésztés „technológiája" alaposan. Három évtizede például még egyéves korában ölték le a disznót, ma 6—7 hónapos korban, nem szólván a broiler csirkékről, s általában az intenzívebb hizlalás modern, iparszerű módszereiről.

— A növénytermesztő csak a hozamot, s nem a beltartalmat tekinti fontosnak — mondja Kralovánszky U. Pál. — Pedig a régi lófogú kukoricában *még 8 százalék volt az emészthető nyersfehérje-tartalom*, a hibrid-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÉPES ÚJSÁG
Budapest

Káldi Judit
1976 MÁR 13

1021

Káldi
Judit:
CSILLAGOK
FELÉ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JAN 30

SZABAD FÖLD

Kállai Judit

1021

(Kállai Judit grafikája)

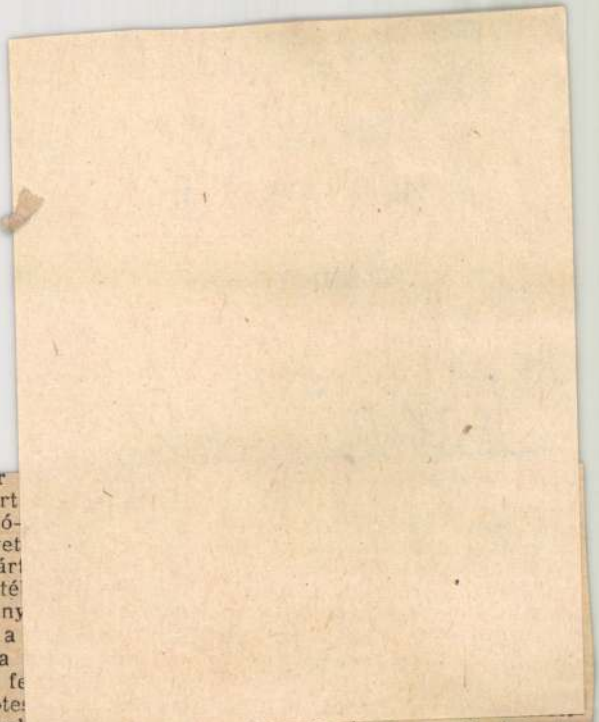

rezsóra, amikor
és rosszul lezárt
hirtelen sípoló-
tört elő. Ahelyet
nyugodtan elzár
ömlő gázt, ijedté
udvarra. Néhány
lángba borult a
benn ugyanis a
gyott és lassan fe
a neonvilágítóte
rendezésében kel
meggyújtotta. A tetemes anyagi kárt okozó tüzet azután csak a nagy erővel kivonult tűzoltóság tudta elfojtani.

Ez az eset, amely egyébként az egyik Pest környéki faluban történt, a viszonylag szerencsésebb lefolyású gázbalesetek közé tartozik. Törökszentmiklóson a minap sajnos, súlyosabban végződött a könnyelműség. Idős Petrik Józsefék — miként ma már sokfelé szokás, modern módszerrel: a butángáz lángjával perzselték a disznót. Ez ellen nem lehetne kifogást emelni, a helyrehozhatatlan mulasztást akkor követték el, amikor a perzselés után befagyott és elzárhatatlan palackot bevitték az épületbe, s ott akarták „kiolvasztani" a szelepét. A nagy erejű robbanás volna, ha kora reggel helyett a hivatali órákban következik be a robbanás... Székesfehérvárott szintén a felelőtlen munka miatt kellett a közelmúltban gázriadót elrendelni. Az útépítők egyik markológépe ugyanis eltörte az úttest alatt húzódó gerincvezetéket. A veszélyt csak több órás, megfeszített munkával tudták elhárítani a gázszolgáltatók.

Közvéleményünket — különösen az elmúlt év őszén történt budafoki és a szolnoki gázrobbanás után — érzékenyebben érintik a gázzal kapcsolatos negatív hírek. Hozzá kell tennünk, hogy az illetékes hatóságok és a gázellátásban közreműködő vállalatok már levonták a tragikus esetek tanulságait. Megszigorították az ellenőrzést,

Káldi Judit

Káldi Judit grafikája

Vas Népe

1976. április 11. Vasárnap

ső része (Zárt
za köze egyik
zafelé megyek!
rű nép 18 Re,
ett női név. 21.
só németül 25.
Adó betűi 28.
lakja. 33 IÁV.
, ütő szerszám.
5 39 A távoli
ik része (Zárt
mzetközi forga-
ató jelzés 45.
hélyragos hatá-
tó 55 Világos
8 Kétfejű me-
ban. 59. . ko-
ól fogva latin-
ír. 63 Levegő-
orú. 69. Átitató,

harmadik része
trágú, alacsony,
, többes száma
áros 6 Német
és kálium vegy-
e 9 Gárdonyi
kénző 11 Írás-
ásonának is ne-
eitve 49. Jellegzetes buddhista
templom 51. Féktelen szerelem.
54. Testrészed 57. Tábor köz-
használatú neve 59 Mitrope
páros betűi. 60 A halmaz egy
mennyisége 62 Korának meg-
határozói ford 64. Osztrák,
román és norvég gépkocsik jel-
zése 66 A vágó oldala 68 Sa-
játkezűleg. 69. Igekötő. 70. Visz-
szalő!

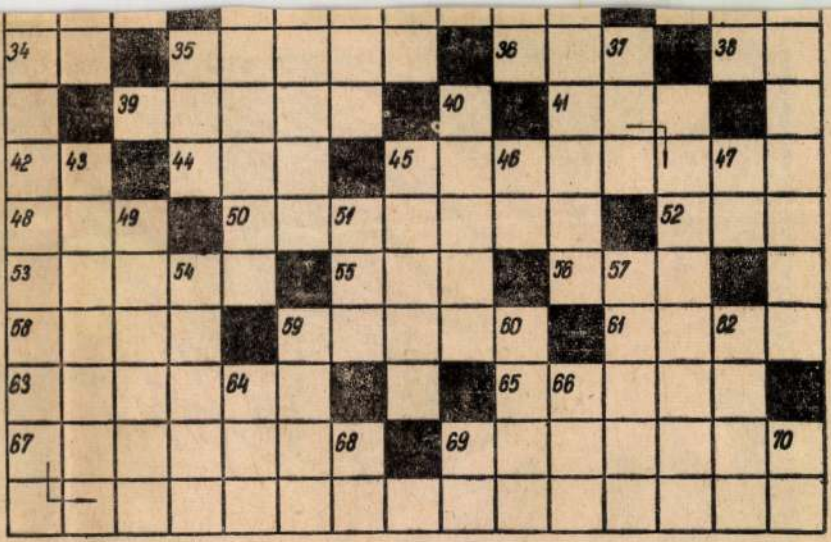

Beküldendő: a vízszintes 2., 41., valamint függőleges 1. számú sorok megfejtése.

A múltheti rejtvény helyes megfejtése: Teljes felszabadulásunk napja, történelmünk legjelentősebb dátuma lett.

A rejtvény helyes megfejtéséért könyvutalványt nyertek: Bencsics István Szombathely, Riegler Imréné Szombathely, Lőrántfy Zoltán Köcsk, Pécsi Jenő Sárvár, Joó Ágnes Szombathely. Az utalványokat postán küldjük el.

Kérjük kedves olvasóinkat hogy a rejtvények megfejtéseit minden héten legkésőbb csütörtökön reggelig levelezőlapon küldjék meg szerkesztőségünknek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978 . 2

ÉLETÜNK

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Pireasz

a könyvnek ebben a művészi metszetében. Anno
öreg suttogva adja tovább több évezred embe
ott van az a „billenőhelyzet", amit érdemes az é
az írói szándék szerint — a mű címével is erre
meg a szeretet, a bárány áldozatát fel-nem ismer
tanításai, neveltetési benyomásai közül az egye
gyaték. Amely a regény tényeinek és jelentésk
groteszkség hárításai ellenére — úgy sodródik f
csára, hogy egyben kinyilvánítja: van lehetőség
ségek fölött valami tényleges „igazra."

Nagyszerűek az írói mozgások: a kert állat
zésének és feldarabolásának remekül megtalált
ezüst-fényű állatalaknak többszörös felvillantásával,
vezeti és köti át a regény a motivumoknak egy egész csoportját az őstörténetbe. Talán úgy is írhatnánk: *Nádas* mindent megtesz, hogy a családregény-epilógus s mindaz, ami Simon Péterrel a kertben, a házban és az intézetben megtörténik, a szenvedés erkölcsi sugárzásának, ama sötétségben világító fénynek a jegyében kapjon értelmet, ami a Jézus-tekintetben és az ezt fel nem ismerő évezredes családi tévelygés végpontján villan fel. S ebben, a regény-glóbusznak e nagyívű konstrukciójában — mint nadir és zenit — jelenik meg a pszichológiai mélységek kútjában elrejtezett „Anya" meg — a sorstörténet csúcsán — a „Megfeszített' tekintetének fénye. Az előbbi — láttuk — csak sejthető, az utóbbi is csak Cirenei Simon tudatában tükröződik.

Ám amennyire a szerkezet-építés, a formálás intellektuális igyekezete és az analitikus módszer mindvégig megggyőző marad az életanyag alapszintjén, a primér érzékelés gömbjében, úgy a regény e szellemi építményrendszerében inkább csak a szándék, az alkotó nagyratörésével s nem az esztétikai megvalósítás teljesértékűségével találjuk szemben magunkat.

Nádas prózájának erősségére és épp a textus komoly kidolgozottságára vall, hogy a „regény" családtörténeti, etikai kitágításának, történeti, szellemi odafüggesztésének

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1978 ÁPR 23

VAS NÉPE

Káldi Judit
1021

millió kék sugara...

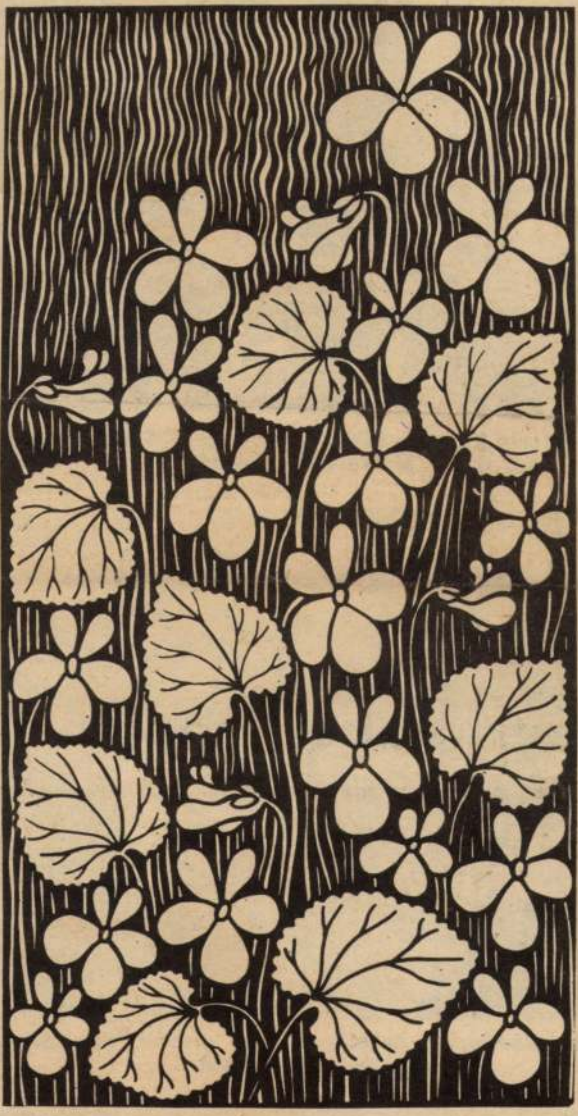

Káldi Judit rajza

15 méteres kút, egy hidrofor és kész a házi vízvezeték, amely két család jó ivóvizét szolgálja.

Frigy Károlyné a háztájiban négy disznót, négy tehenet és 36 tyúkot gondoz.

1978 FEB 1

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

VAS NÉPE

Káldi Judit

1021

Mikor volt ez? Réges-rég!
Talán most is futnak még.

Káldi Judit rajza

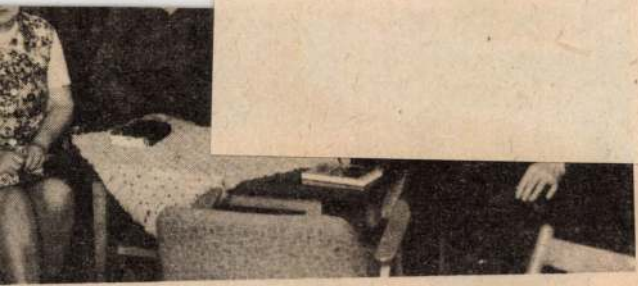

Ebéd után, aki szórakozni akar, az tovább is itt maad az öregek napközijében. A tévében ma nincs műsor, de sok a jó könyv.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

SZABAD FÖLD

1978 MÁJ 7

Káldi Judit

1978. MÁJUS 7.

1021

(KÁLDI JUDIT rajza)

hiányzók közül négyen ekkor
rmadik?), Jámbor Erika pedig

Délután, a váltáskor majd' indig van időnk. A brigádasszából vettünk egy használt vékészüléket. A postahivatal űszerésze társadalmi munkán megjavította és karbantartott. Még a közös tévékészülék ézésére is tudnak az éppen nt levők időt szakítani. Szetünk aki valóban akar olsni, művelődni, az megteremm a feltételeit. A mi gazdasági unkánkat például az alapján értékelik, hogy milyen gyork és pontosak vagyunk. S ek óta a brigád munkájára mmiféle jogos panasz nem rült fel. Tehát az egyáltalán m kevés munkát kifogástalal elvégezzük, otthon is helytunk és mégis marad az önivelődésre szabad időnk. arat, szervezés dolga...

Szente Pál

Ismerkedés bo

— A kémia tudománya, gyészek munkája a legtöb ber számára ma is titokzat log — hangoztatták egyön a várpalotai Magyar Vegy Múzeum tudomá nyos mun sai, Fábián Éva és Költő ló. Aztán megma ai miért?

— Mert ahogy kevesen annak idején, hogy mi tö az alkimisták boszorkány háiban, úgy ma sem soka ják, mi történik a mode mai laboratóriumokban, ipari üzemekben. Holott a ipar termékeivel az er nap mint nap találkozna nincs nehezebb feladat, m emberekkel megismerte vegyészet boszorkányko a régieket és a korszerűe várpalotai Magyar Veg Múzeum erre a nehéz fel vállalkozott. Ez a múzeum csak hazánkban egyedülál nem egész Közép-Euró Kapuját nemrég nyitottá újra. Otthona a Várpalota rén álló középkori Thury-

Kezdetben a múzeum gyűlt anyagával az országo ta, vándorkiállításokat r zett, az elsőt 1970-ben. Ha utakra időnként ma is el nak. De ahogy az utóbbi ben egyre gyülemlett a k ható anyag, és azzal egyre ban berendezkedtek a T várban — sor kerülhet helybeni állandó jellegű k tásokra. A mostani már ig bőséges látnivalót kínál: be tatja a kémiai tudomány és gyészet hazai történetét a le gibb időktől 1850-ig, vala 1945-től napjainkig. (A két szak közti közel száz eszt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Judit

1978 SEP 10

1021

Káldi Judit rajza

Úgy tűnik, hogy ez a munka me
tes minden pedagógiától. Leve
del Júlia *Boszorkányszomba*
kisregény, Horgas Béla: *Szára*
föld című versciklusa pedig a kö
tő újabb verseit tartalmazza.
kötet végén ott találunk egy köz
sen, sőt párhuzamosan írt rés
(Négykezes), s ez mind forma
ját, mind tartalmát tekintve gor
dolkodóba ejt. Először tehát ez
kel! szemügyre vennünk.

A cím a négykezes zongorajá-
tékra utal. Ezzel a mozzanattal is
indul a ciklus: négykezest ját-
szani indulnak a színpadra, még-
pedig *nem* betanult darabbal.
Improvizálni fognak. Ez azonban
csak szimbolikus indítás *az iro-
dalmi improvizáláshoz*. És mit le-

Horgas Béla, bár kitűnő
verstechnikával ír, s megkapó, le-
nyűgöző képekkel kápráztat el,
munkáiban mégis a költő belső
emésztődése, izgalma tükröződik,
s legtöbbször irracionalizmusba
hulló módon. De mindez most va-
lahogy beillik a kötet improvizá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 ... 1

ÉLETÜNK

Káldi Judit

tás bizonnyal nem várat magára sokáig.

(Szépirodalmi Könyvkiadó, 1977.)

LŐR

1024

Káldi Judit: Sugárzás

ebekülésüket stb.).

lmet érdemel a regény nagy láz
úgy-ahogy kiegyengető, csak a n
ıhajda Flóra. Érezhetően ő *Jóka*
a mű legnagyobb formátumú sz
kedves az írónő szívének. Terem
rázható talán, hogy Flóra alakja
mény esszenciája ő az öntörvény
személyiség. Figurája mélyről szal
mberré, kivált nem olyanná, aki
hat" az élet kihívására. Nincs F[illegible] szemben igazi távlata, ma-
ja *Jókai Annának*. Megrója ugyan kisebb következetlenségeiért, be-
k egynémely ellentmondását, hogy a valóban fontos, alapvető dol-
azonosuljon vele. Márpedig Suhajda Flóra alakja aligha magasodik
vetendő példává. Egyéniségében, örökös világidegenségében van va-
rű elvontság, abszolútumkergetésében, Gregers Werle-i „ideális kö-
dig többször is komikussá, s ami rosszabb, hamissá, hiteltelenné vá-
rakteréért, elszánt szívósságáért, nem alkuvó igényességéért joggal
t az asszonyt. Tiszteletreméltó — bár öncsonkításra is készteti —
ányos munkában „transzcendentálja" magát. Ámde abba a dilem-
szakad „az emberélet útjának felén", már nem követhetjük. Hagyján,
k élénk cáfolatául — házasságra áhítozik, de a szuverén lét, tudomá-
árstalanul *vagy* szerelem és önfeladás egy férfi függvényeként alter-
koholtnak és képtelennek érezzük. Nem, nem lehet igaz, hogy ko-
három megoldás közül választhat: senyved a házasság bűzös posvá-
nemiség rabszolgája „váltott lovakkal" vagy kivert ordasként keresi
ndenciáját. Lehangolóan közös lényegű e három út: mindeniknek
a velejárója, végállomása. Hisszük, léteznie kell negyedik és ötödik

eszélestechnikai szempontból *A feladat* csakúgy vegyes benyomáso-
életanyagával, koncepciójával. Meggyőző, jól sikerült részletet szem-
nség követ. A szöveg mindvégig egyenes beszéd, auktorális előadás
gok érdekes elegye. A párbeszédek néha erős életszagot árasztanak,
feltűnően csináltak és élettelenek. A szabad függő beszéd többször
a a rendezetlenül kavargó tudattartalmakat, nemegyszer azonban —
elmi jelenetekben — túlontúl emelkedett, már-már dagályba szökken.
— helyesen — a trivialitás végletétől sem retten vissza, baj viszont,
téssel egyetemben, itt-ott keresettnek, művinek tetszik, vagy képza-
... egyéniségének mágnese elsöpört minden kicsinyes méricskélést ...";
volna róla a szenteltvizet ...": *137. l. stb.*). Az előrejelzések és visz-
ltalában ügyesen tagolják-dúsítják a cselekményt, de azt egy kissé
rezzük, hogy az első randevúra készülődő Flóra a *Pillangókisasszony*
li, majd Arábert épp a Japánba tett út szakítja ki az életéből. Ízlés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP
1978 MÁR 51

1021

Káldi Judit rajza

végül a biztonsági szerkezet [illegible]
folyásolja). Más kérdés, hogy a kormányzatok és a nemzetközi szervezetek döntései és határozatai elsősorban a *politikai szférában* történnek, ami annyit jelent, hogy tartalmukat és korlátaikat a politikai erőviszonyok és a politikai intézmények alakítják ki. Ha azonban a politikai döntés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 11

KÉPES ÚJSÁG

Káldi Judit

1021

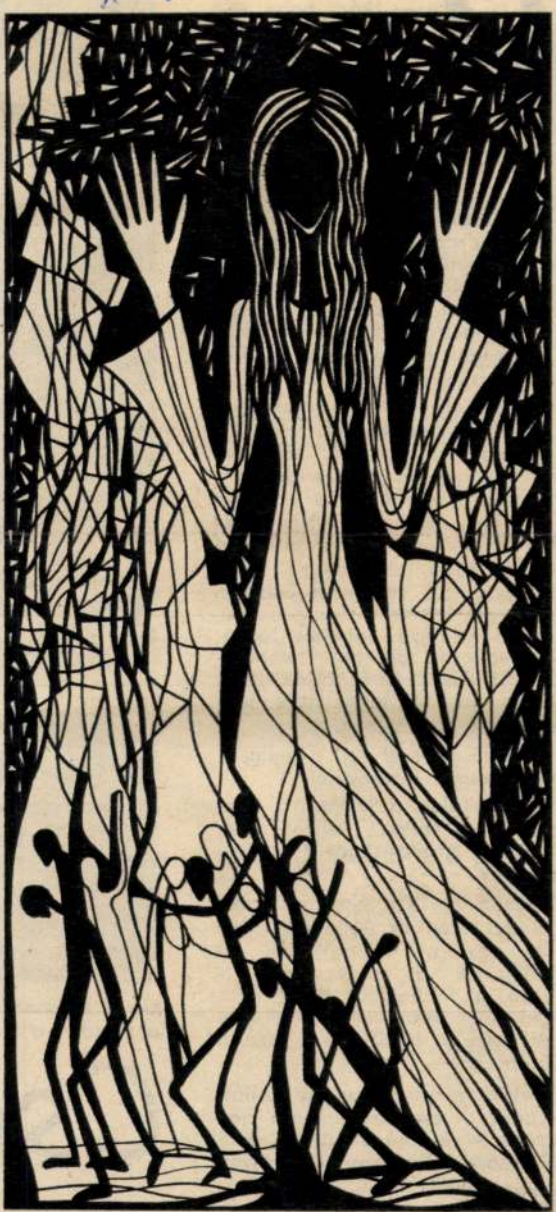

KÁLDI JUDIT: Illusztráció Radnóti „A félelmetes angyal" című költeményéhez (tollrajz)

lányi, amikor a repülésről írt. Mert ez már nem illik. Más az életstílusunk, következésképpen az írásmód is változott. Ma az érzéseinket magunkban tartjuk, visszafogottan, hűvös tárgyilagossággal értékeljük a körülöttünk zajló eseményeket.

Márpedig az mégiscsak csuda, hogy az ember leül egy süppedő karosszékbe, szép zenét hallgat, és egyszercsak felragyog a feje fölött a csillagos ég. De nem akármilyen ám! Nem az a néhány pislákoló csillag tűnik fel, amelynek sikerül áttörni a városokat beborító szennyes, sötét levegőburkot. Azt a szikrázó égboltot látjuk, melyet csak az ipari településektől távoli, apró falvak lakói és a szabad természetet járó emberek élvezhetnek.

Amely alatt el kell némulni a fenségesnek látványától.

Amely alatt az ember, ó, nem parányi voltát, ellenkezően, végtelen gazdagságát érzi létezésének . . .

Aztán egy kis, piros nyilacska elindul ezen az égbolton, megáll egy-egy csillagképnél és hallhatjuk a magyarázatot — azon a földtekén, ahol élünk, mely évszakban milyen csillagok és bolygók terítik be éjente a látóhatárt.

Majd surranó hangok hallatszanak — csendesen forgó gép zöreje — és máris ott állunk a Déli-sark kellős közepén. Hóval, jéggel borított táj körülöttünk, fejünk felett egy másik égbolt, olyan, amelyet hazánk fölött nem láthatunk soha. Melyen más csillagképek ragyognak, melyekről más mondákat költött a képzelet . . .

Azután visszatérünk újból jól ismert féltekére, napjainkba. És megtudhatjuk, hogy pontosan

Alul a körpanorár
a vonallal is kira

Csi

melyek ma a Fö
élő embereknek r
ismerőseik.

Ebben a csudá
más egyébbel eg
ban a népligeti
ban vehet részt

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 187-748, 340-726
1977 DEC 4

SZABAD FÖLD

Káldi Judit

1021

(KÁLDI JUDIT metszete)

a kertészeti
és a faiskol

AZ ÁRUSÍTÓH
KECSKEMÉT—
BORBÁSI FAIS
6001 KECSKEM
Telefon: 13—785

PEST MEGYE DUNÁN INNENI RÉSZÉN:

Cegléd,	Aiszegi út 5.	
Dunaharaszti,	Bartók Béla út 3.	
Nagykőrös,	Petőfi Sándor u. 55/a.	
Tápiószentmárton,	Vorosilov u. 50.	
BUDAPEST PESTI OLDALÁN:		
Budapest	X., Fehér út 1. (Élessarok)	
	Kertészeti Áruda	
BARANYA MEGYÉBEN:		
Pécs,	Szőlő—Gyümölcstermelő Szövetkezet	
Boly,	ÁFÉSZ	
Szigetvár,	ÁFÉSZ	
Pécsvárad,	ÁFÉSZ	
Mohács,	ÁFÉSZ	
BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN:		
Jánoshalma,	Dózsa György u. 7.	
Kalocsa,	Ecetgyár u. 14.	
Kecskemét,	Szolnoki hegy	
Kecskemét,	Univer ÁFÉSZ, Homokbánya	
Kecskemét,	Alsószéktó 9.	
Kiskunhalas,	Magyar u. 1.	
Kiskőrös,	Lenin u. 16.	
Lakitelek,	Külső Széchenyi út	
Lajosmizse,	Vörösmarty u. 20.	
Borbás 50.	Faiskola	

1502 BUD
Telefon:
PEST M
Törökbál
Diósd,
Gyömrő,

Káldi Judit

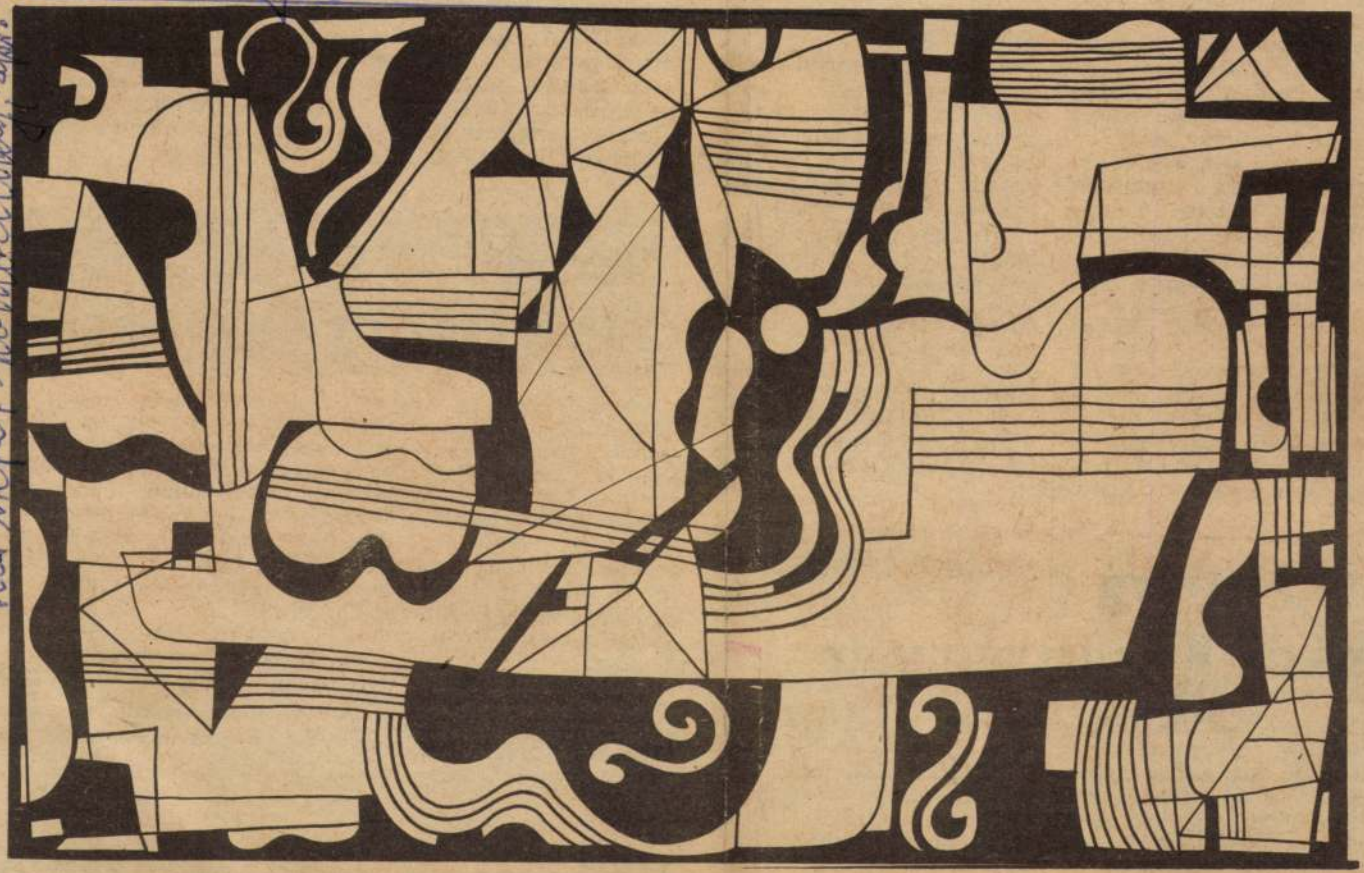

Káldi Judit: Hajók és hurok

lyan lakó, aki azt hitte, ogy végig az egész utcában negcsinálják ilyenre a bejá-atot.

Dr. Bakondi Béla Sárvár: Az Élet és Irodalomban ol-vastam Fehér Klára tollából gy egész oldalas cikket „Mocsok" címmel. Ekkor ju-ott eszembe, egy már régen lfelejtett eset, melynek zemtanúja voltam. Lenin-grádban álltunk egy villa-nos megállóban. Egyik ársunk rágyújtott és a gyu-át — mint itthon szokta — földre dobta. Egy iskolás iúcska odament, felvette. Megérintette társunk kezét és a gyufaszálat a férfi mel-ett levő szeméttartóba dob-a. Röstelltük magunkat... tthon én még ilyet nem lát-am, de szeretnék. Annyi minap egyik anyanyulam összenőtt, nyolc lábú ikerpárnak adott életet. Sajnos születésük után pár percre elpusztultak.

Molnár Béla Szombathely: A városgazdálkodási üzem a délelőtti órákban végig-öntözi városunk főbb útjait, pedig a poros utakat nem locsolni, hanem előbb meg-tisztítani kellene. Miután a víz felszárad, a por ottmarad. A levegő tisztasága vé-gett helyesebb lenne, ha az utak szélén felgyülemlett piszkot távolítanák el. A fővárosban is egy-egy kije-lölt napon és útszakaszon tartanak nagytakarítást. S hogy a forgalom ne gátolja a munkát, helyesebb lenne azt az esti órákban elvégez-ni.

Cikkeinkhez szólnak hozzá

Másik Kiss István volt

Március 27-én jelent meg lapunkban egy cikk, mely-nek címe: Időhálóban akadt fenn a bűnöző. Írásunkban a celldömölki Korona ven-déglőben történt betörés kö-rülményeit és tanulságait ír-ta meg Csongrádi János. A cikkre levélben tett észrevé-zott, ez félreértésre adhat okot.

Levélírónknak igaza van. Tájékozódásunk szerint a betörő Kiss István Celldö-mölk, Marcal majori lakos jelenleg is szabdságvesztés büntetését tölti. A vendéglő hidegkonyhai dolgozója, Kiss

tóviz hőfoka a külső hőmér-séklet függvénye. Így előfor-dul az, hogy amikor a külső hőmérséklet meghaladja a plusz 12—15 fokot, a beépí-tett automatika a fűtést tel-jesen leállítja, melynek kö-vetkeztében a fűtőtest lehűl a helyiség hőmérsékletére. Ez azt jelenti, hogy a helyiségek

[illegible] rendeletben előírt — 24 fok. Viszont március 10-e óta elő-fordul, hogy napokig nem merték fürdetni a kisgyere-kéket a meghűlés veszélye miatt. Ennyi lakónak, pana-szosnak feltétlen igazat kell adni, hogy valami probléma van a fűtéssel!

Marad a kavicsozott burkolat

Szombathelyen a Schön-herz Zoltán körút 42—52. számú társasház lakóközös-ségének képviselője pana-szolta, hogy a ház nyugati oldalán nincs vízelnyelő ka-nális, így esőzéskor szinte megközelíthetetlen az épü-let. És míg a többi lakótelep parkolója szilárd burkolatú, addig az övék csak kavicsoz-va van.

A városi tanács terv- és munkaügyi osztályának ve-zetőjétől megtudtuk, hogy a társasház nyugati oldalán két víznyelő akna van. Ugyanezen az oldalon az útburkolatban az esésviszo-nyoknak megfelelően, össze-sen hat víznyelőt alakítottak ki. Az épület délnyugati sarkán a burkolatba április-ban még egy víznyelőt épí-tenek, és egyben gondoskod-nak a meglévők kitisztításá-ról.

A város más területein is alakítottak ki hasonló minő-ségű parkolót, s a jövőben sem tudják ígérni, hogy azo-kat szilárd burkolattal lát-ják el.

Ki fizesse a vendégszereplő

Káldi Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

gyűjteményből

VAS NÉPE

1979 JUN 24

Nézzétek csak, fiúk, lányok,
olyan mint az álom.
Tudom, ti is raktok ilyent
az idei nyáron.

1021

Káldi Judit rajza

—Celldömöl
zségből bejá
eddig panor
szállította.
nésével a
járaton e
an mondhat
veszélyes
dtet. Mi, ut
ennek okát,
ár beállított
iért vették
nem mindeg
ön kell naponta két-
aznunk. Másik prob-
hogy megszüntették
ölkön a Köztársaság-
gállót és áthelyezték
utcába. Azóta az uta-
kilométert gyalogol-
térig, ugyanakkor a
yanezen az útvonalon
megy a Korona Ven-
Így aztán naponta
okszor késve érünk
munkahelyekre, mert

állományának több mint fele ilyen régi típusú jármű, melyeknek kicserélése folyamatosan történik. Celldömölk ebben az évben kap 2 panorámás buszt, de az még nem tisztázott, hogy melyik vonalon fogják járatni.

A megállóhely áthelyezésével kapcsolatosan közölte, hogy a forgalmi rendet a tanács, rendőrség és egyéb szervek állapították meg.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit

MAGYAR HÍRLAP

grafikusművész

1979 ÁPR 15

1021

MAGYAR HÍRLAP

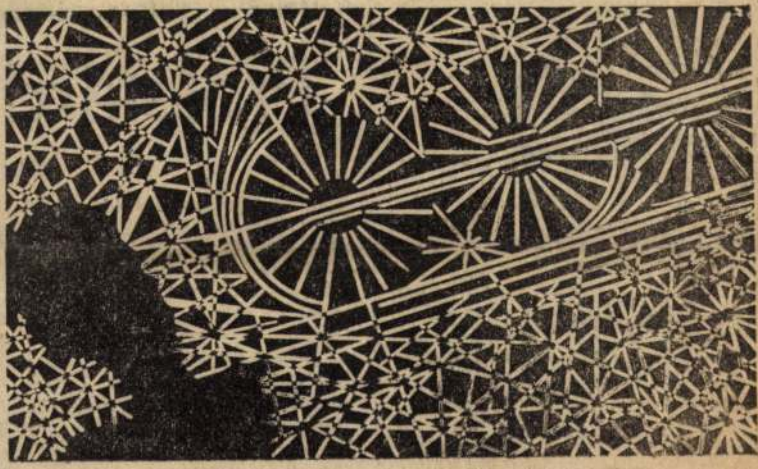

Káldi Judit: József Attila-illusztráció

Kiss Attila rajza

A cselekvés determináltság

Proletárdi

Varja

1919 áprilisától július második a Magyarországi Szocialista Párt Munkások Magyarországi Pártja, amelynek hallgatóit a párttitkárs váltakozva, előbb egésznapos fo lakásos iskola keretében folytatt között szerepelt — többek közö Nyisztor György, Polányi Károly, Zoltán, Rudas László, Varga Je marxizmus oktatásának korabeli kintést, hanem tükrei a marxiz helymunkájának is. Varjas Sán 24-én, Erkölcstani alapvetés cim szabad akarat filozófiai problén

1978 NOV 2 6

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

MAGYAR HIRLAP

Káldi Judit

ÉT 1021

MAGYAR HÍRLAP

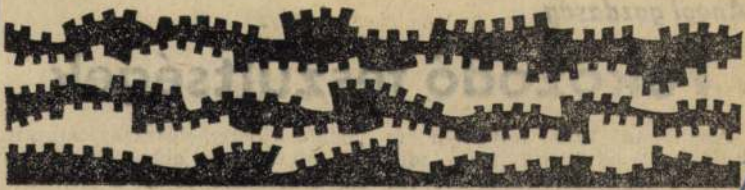

Káldi Judit: Kasztíliai várfalak

MAGYAR HÍRLAP NÉPGAZD

Angol gazdaság

Fokozódó feszültségek

Angliában 1979 folyamán (a márciustól októberig tartó időszakban jóformán bármikor) sor kerülhet parlamenti választásokra. A gazdasági helyzet alakulásának az ország politikai hangulata szempontjából *sorsdöntő je-*

tartani a béremelések évi átlagát. Tekintve, hogy ebből körülbelül 1,5 százalékot fedez a termelékenység tényleges növekedése, az inflációs nyomás félreérthetetlenül *fokozódni fog.*

Jelenleg a fogyasztói árak 8

MAGYAR HIRLAP

1978 DEC 2 41

1021

Káldi Judit

Káldi Judit: Mór kapuk

mán az első évek plakátművészete, a 30-as évek építészeti törekvései, tovább él a világ kultúrájában *Majakovszkij* forradalmi lírája és *Jeszenyin* versei, *Muhina* szobrai és *Eizenstein* filmjei, *Dziga Vertov* riportfilmje és *Solohov* regényfolyama.

De mindez még csak a szubjektív oldal, az érdeklődés, *a várakozás*. Objektíve is ki lehetne mutatni *a gazdagítás* folyamatát. Csak néhány példa erre: az európai filmművészet egész fejlődése elképzelhetetlen a szovjet film nélkül; a 20-as, 30-as években az új társadalmi érzékenységű realizmust Németországtól az

Húros Anna Mária

rendsze
jelentős
formált
ezek, a
a szocia
gazdag

Minde
szet
és a művészet
formái — mint lehetőségek és ígéretek és a megvalósult művek sora mint látható, hallható, olvasható példák — *gazdagítják a világ egész kultúráját* és alakítják a világ szocialista művészetét

SZABOLCSI MIKLÓS
akadémikus

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Káldi Judit
MAGYAR HÍRLAP
Grafi Tervezők
1979 SEP 9

1021

Káldi Judit: Az Alhambra ablakai I–II.

A tak

Tudósítónktól:

Megtisztelő fel
get jövő héten
karékpénztár: *n*
viumot szervez
rak a szociális-g
ért témakörben.
Megtisztelő az
karékpénztár Ne
e — amelynek az OTP hét éve
agja — az 1977-ben Budapesten
artott, *igen jól sikerült* nemzet-
özi marketing konferencia ta-
asztalatai alapján kérte fel az
TP-t az *első* ilyen kollokvium
egrendezésére. A meghívottak
özött a világ legjelentősebb
egybankjainak és takarékpénz-
áraínak képviselői — előkei. el-
ökhelyettesei — vesznek részt:
9 országból érkeznek küldöttek,
apántól az Egyesült Államokig,
Thaiföldtől Malaysiáig, s ott lesz-
ek több európai szocialista or-
zág *meghivottai is.*

A rendezvény célja az, hogy
lősegítse — *társadalmi-gazdasá-*

a
n-
le-
ok
ek
ü-
gy
az
ő-

adások *címét* áttanulmányozni.

Ahány ország, szinte annyiféle feladattal működnek a takarékpénztárak: a dán képviselő például *A takarékpénztár, mint a vállalatok bankja*, az USA-é *A takarékpénztárak hozzájárulása az állami beruházási tervek végrehajtásához* címmel tart előadást. A kilenc előadó közül ketten — *dr. Szirmai Jenő*, az OTP vezérigazgatója, és *Fekete János*, a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettese — képviseli hazánkat.

A szeptember 12—13-án Székesfehérvárott tartandó kollokvium eredményeiről sajtótájékoztatón számolnak majd be.

Káldi Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Grafikusművész

SZABAD FÖLD
Budapest
1979 AUG 26

1021

1979. AUGUSZTUS 26.

Készülődnek a fecskék

(Káldi Judit rajza)

SZABAD FÖLD
Budapest

1979. AUGUSZTUS

net

a maiak már nem a
a történelmi nyomorú-
megrögzött előítélete-
láthatatlan kerítéseket
láttatni. Balázs János
ak a vágyai között élt,
papírra vetette: *„Fejet*
/ kinevettek engem /
a cigány-hegyen / raj-
kezdtem. / Hátam mö-
kszor mondták / nézd a
ondot / megváltja tán a
/ És dombhátról a vis-
hunyorgó szemükkel /
néztek rám, / hogy
felfedeztem".

s János utódai már a
rt vállalták, nem a put-
gyakori gyermekáldást,
nde-mondák közhelyeit.
elsiratták, búcsút in-
a régmúltnak. Észrevé-
az önvizsgálat, az önis-
újra és újra szövődő szá-
egértették magukkal és
al: közöttük már nem-
agédiák léteznek. Bele-
képeikbe: tekintetükből
k segélykiáltás hallat-
rkukat nemcsak segély-
szorongatja. Pinájukból
t felszáll a múlt, hogy
eket vetve mai felhők-
adjon, s esőként vissza-
cseppjei termőföldeket
nek. Ezen a kiállításon
k segélykiáltás hallat-
anem kihajtottak a meg-
öröm virágai is. Hogy
k várni kell, hanem ad-
ehet, méghozzá nemeset,
ből ellesett szépet, ami
gha jelenleg szokatlan és
nas is. Együtt mutatták
yökereik nemcsak a fel-
att hálózzák be a földet,

MOZI

Hűtlenségek sok bonyodalomn

Ha fontos, és ráa
kimért feladatunk
igen szoktunk számo
míthatatlannal. Elé
nünk azonban „A
című francia—olas
filmet, hogy lássuk
rosszul tesszük. P
ennek a jelentős
a kedvéért se jusso
azonosulni a filmn
sen kelőképp körül
tő hősével, aki fog
nézve orvlövész, d
tem akár bérgyilkos

Azt hiszem, kár
előrebocsátanom, hi
ből jövő káröröm
zönség részéről a v
den percében az e
lövész-bérgyilkost
bosszúságot, amelyet
rehajtására kijelölt
szoba szomszédságá
lenül felbukkanó
okoz. A Bérgyilkos
vátásos, a Bajkeverő
pán amatőr, mégis
minden az utóbbin
jobban. De csak a
szonyában. Mert k
Bajkeverő sem él át
sikerélményt. Pechs
azzal kezdődik, ho
férji felszarvazottsá
keztében már lény
akasztotta magát a
mint említettem a F
val szomszédos — sz
bájának W. C.-sze
egyszercsak váratla
roppan a kötelet t

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
Káldi Judit
Tolna m. Népújság
1979 AUG 19

1979. augusztus 19.

1021

Kenyérszegő

Káldi Judit rajza

Munkába fogott szél

Az ember ősi törekvése a szél munkába állítása, energiájának kihasználása. A történelem során a vitorlás hajókkal sikerült ezt a legjobban elérni, ám a vitorlás hajókat kiszorították a drágább, de gyorsabb hajózást lehetővé tevő gőzgépek. Mára a gőzhajók is ritkaságnak számítanak, mert jött a még drágább, de kényelmesebb, tisztább olaj.

A szárazföldeken a szélmalom „fogta" a szelet, szélenergiával őrölték a búzát, illetve emelték a vizet. Érdekes, hogy a perzsák már a VII. században használták. Európában a XII. század óta ismeretes, Hollandiában a XVII—XVIII. században terjedt el. Négy, vászonhuzattal vagy zsalusan kiképzett szárnya tengelyt forgatott; a szárnyakat kormánylapát állította a széliránnyal szembe. Kis teljesítménye miatt azonban már ez is jórészt a múlté.

Korunk energiaszegény világában azonban újra feltámadtak a remények a szélenergia munkába fogására. A modernizált fazonú szárnyak már nem is emlékeztetnek a régi szélmalmokra, de a cél itt is ugyanaz: tengely forgattatása. A forgó mozgás villamos generátorhoz jut, amely elektromos áramot állít elő. Eddig általában csak kis teljesítményű, 20—50 kilowattos szélerőműveket építettek, de kísérleteznek több száz, sőt több ezer kilowatt teljesítményű berendezésekkel is. A hasznosítható energia arányos a lapátok által súrolt területtel és a szélsebesség köbével.

A világon rendelkezésre álló szélenergia igen nagy, ezért sokfelé foglalkoznak hasznosításával. Alkalmazásának lehetőségét azonban korlátozza, hogy a szél megbízhatatlan energiaforrás, gyakran a szélerőmű forgatására sem elég, máskor meg a viharos szél veszélyezteti, magát a gépet. Hátrányos az is, hogy az egységnyi súlyú levegő szélenergiája a többi energiahordozóhoz viszonyítva igen kicsi, ezért a mai szerkezeti anyagok által megszabott korlátok miatt a teljesítmény növelése rendkívül bonyolult feladat.

Káldi Judit

MH SAJTÓFIGYELŐ

MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 337-748, 340-726

grafi Szemüvén

NÓGRÁD

1979 SEP 2

1021

Káldi Judit: Görög szélmalom

(MT

ÉGLÁTÁS
ÉKEI

gulatért, igaz inkább Bé
kell menni. A csöndes, n
hitt helyek is csaknem elfogy-
tak, majdnem mindenüvé be-
tört a rohanás és a zaj, az
éles gépi muzsika, nem ritka
esetben a türelmetlen udva-
riatlanság. De ne legyünk tü-
relmetlenek. Ma is vannak ne-
vezetes helyeink, ahol él, vagy
újraéled a világhírű magyar

gyar Életrajzi Lexikon 11 000 címszava között csupán hét fővárosi vendéglátóiparos személyt említ: *Gerbeaud Emil, Glück Frigyes, Gundel János, Gundel Károly, Hang Márk, Kugler Henrik* és *Tarján Vilmos* nevét.

A szerzők népszerű stílus-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1979 MÁR 10
KÉPES ÚJSÁG

Káldi Judit
grafikus

1021

KÁLDI JUDIT:
Radnóti-illusztráció

árvíz nagy visszhangot váltott ki Párizsban, Münchenben és Berlinben. És mindenekelőtt a fővárosban, ahol még élénken emlékeztek a nagy pesti árvízre. Itt rögtön az első napon közadakozásból 10 068 forint és 55 krajcár gyűlt össze.

Ez persze alig-alig enyhítette Szeged város gondját, amelynek szomorú állapotáról így ír a Vasárnapi Újság:

„Bizony szép város volt. Voltak részei, melyek már a nyugati nagyvárosok színezetét viselték magukon — szép egyenes utczák, járdák, élénk gazdasági életre mutató kirakatokkal, néhol nagy palotaszerű épületekkel, melyekben elfért volna egy-egy falu összes lakossága."

Szeged 5723 házából 384 maradt épen, de ezekből 100 lakhatatlanná vált. Emberi életben a veszteség 151 fő volt. Több mint két hónapon át sok helyen még 4 centiméteres víz borította a várost, a Tisza csak 186 nap múlva húzódott vissza a medrébe.

A folyó ma is sokszor nyugtalankodik. 1879-ben nyolcszázhét centiméternél átszakította a gátat.

1979. február végén a víz magassága 841 centiméter volt.

De a Tisza mégis medrében, békén maradt.

Összeállította: Ligeti Nagy Tamás

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUN 24
NÓGRÁD

Káldi Judit
festőművész

1021

Káldi Judit: Öreg halász

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 JAN. 6

Káldi Judit

1021

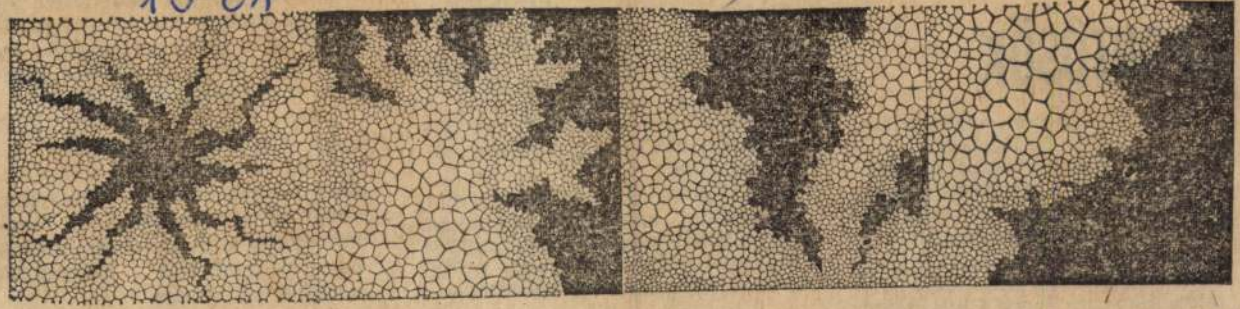

Káldi Judit: Földmozgás

SPORTŐSÖK

Bájos kuriózumokra bukkantam Varga László helytörténész művében, a *Hatvan város sporttörténetében*. Nem akarom megtartani őket magamnak, felidézem közülük a legkedvesebbeket.

1908. augusztus huszadikán már fontos labdarúgó mérkőzést vívtak a Hatvani Torna Club, a hatvani aranycsapat fiai az egri lak-

megkérdeztem kollégáimat, bará
taimat — nem csak pedagógus
kat!, — de senki se vallott
ekkora summát. Mert igaz, hog
a lakodalmakra óriási összeg
költenek mostanában, sőt a kri
tákra is, ez mégsem általános.
fenti összeg a statisztikákban fe
tüntetett havi átlagjövedelem h
romszorosa.

Aki ebből tízezer forintot t
karácsonyi ajándékra félreten
az valóban megérdemelné, hogy a
tévében mintaapukaként szere-
peljen. Mint egyszerű típuscsoda.

h. a.

ják nekik a biztosító ajándékat.
És dolgozatukat benyújtják
mindkét pályázatra.

(Kéri)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 OKT 2 9

MAGYAR HÍRLAP

Káldi Zsuzsa Judit

Természettudományos ismereteket

1021

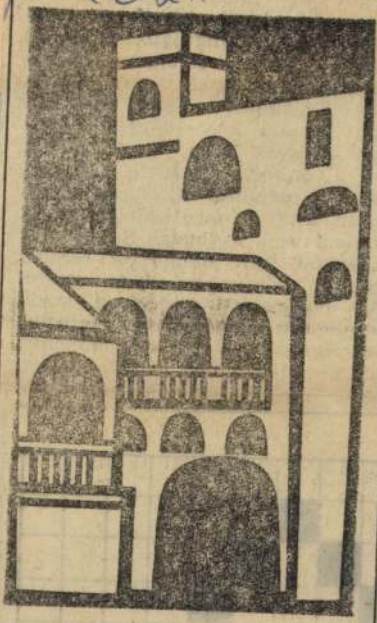

Káldi Judit metszete

gát. Továbbá: ne acsarkodó kutya fogadja a vendéget! A kutyát kössük meg, vagy zárjuk be ilyenkor, annál is inkább, mert a megtámadott nem az oktalan állatra haragszik ilyenkor, hanem ránk, és joggal. S ami még nagyobb baj: hangulata esetleg el van rontva az egész estére. Az összegyűlt vendégek közül *mindenkit fogadjunk egyforma szívélyességgel, s ne legyenek „díszvendégek" az asztalnál sem.*

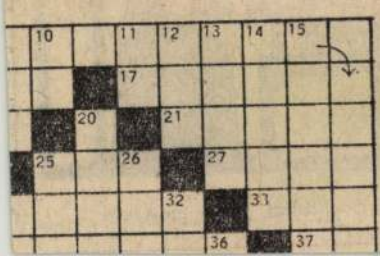

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁJ 5

KÉPES ÚJSÁG

Káldi Judit
Grafikusművészet –

1021

szárnyas szót s sárga illatot szitál.

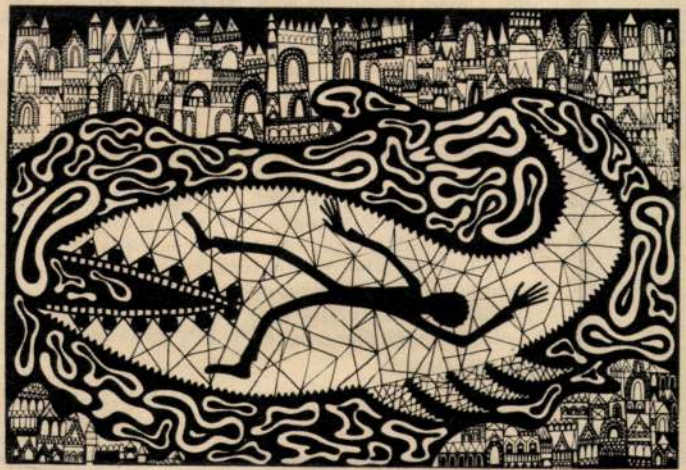

KÁLDI JUDIT:
Illusztráció Babits Mihály „Jónás könyvé"-hez

Joliot - Curie

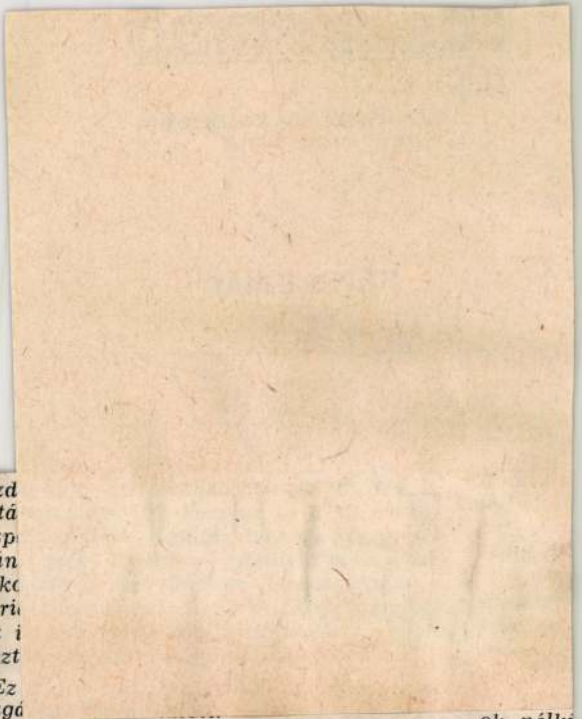

gazd
Letá
zasp
után
Roko
Curi
pet i
lyezt

Ez
magá

— A fölszerelése persze, különösen mai szemmel, nem tekinthető a legtökéletesebbnek. Nem is nagyon használt a mosdónak és a márványnak. Mert bizony, ez az én legelső laboratóriumom, a szülői ház fürdőszobájában működött. Szűkösnek elég szűkös volt, de végtére is alkalmas arra, hogy ott végezhessem első kísérleteimet.

Erről ennyit.

— Illetve, még azt, hogy ott határoztam el, kutatói pályára lépek.

ok nélki
őt a hát
galmas
Már ne
hogy a
mészete
ges érzé

A foly
xikonbó
követke
leánya,
a prepa

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Káldi Judit

NÉPSZAVA 5

avagi hasonlót.

jól szórakozik Rjazanov nóncán. A film — amiként *Variety* kritikusa is megjzi — „az utóbbi évek leg-

hivatástudatom hiányzott..."

Claudia Cardinale nyilatkozott így, a *Vasprefektus* forgatási szüneteiben. Az a Claudia

Káldi Judit: Görög tánc

onos lesz.
Nagyszám
ótkarikát
y csőre
kerünk, n
lt drótot
ével pár
vágjuk.
A kariká
újt egy
bb hatás
ítésére.
Először is a padlón — mint-
y kiterítve — összerakjuk
elképzelt térválasztót. A
arikákat még nem kapcsol-
k egybe, hanem a kisebb-
agyobb karikák rendezgeté-
vel keresünk valami szép
intát, kompozíciót, sőt, más
rmákat is belekomponálha-
nk a készülő fémfüggönybe.
rra mindig gondoljunk, hogy
inden második sor karika
eresztben fog állni a párat-
n sorokra. Ez a földön ki-
rítve, persze, nem látszik,
e érdemes nem elfelejteni.
Ha a padlón kész a megfe-
lő méretű és mintájú tér-
a padlóhoz csavarozzunk ke
ményfalécet. Ennek oldalához
csavarozott másik léc rögzíti
a térválasztó alsó szemeit, é
szinte kifeszíti a fémfüg
gönyt a padló és a mennyez
között.
Három függőleges rúd, r
részerelt virágtartókkal
virágokkal — teljessé teszi
térválasztót, és lakályosabbá
szobasarkot. **Kertész Balá**

Háztartási fortélyok

A tojásfehérjét könnyebben
erjük fel, ha lehűtöttük. Le-
dve 1—2 napig romlásmen-
sen tárolható a hűtőben.

*A tojássárgáját csak 1 na-
ig* tartsuk hűtőben, mert
orsan romlik. Ha a tete-
re ujjnyi hideg vizet ön-
nk, nem képződik kéreg
jta.

A citromot, narancsot a
eleg lakásokban friss víz-
n tartsuk, és naponta egy-
er-kétszer cseréljük rajta a
zet. Így nem szárad ki, nem
lesz kemény a héja, és fris
marad.

*A lereszelt citrom- vag
narancshéjat* úgy tehetjük
későbbi felhasználásra, h
egy üvegben kristálycukorra
rétegesen lerakjuk. Alulra é
felülre mindig cukrot ke
tenni, majd fedjük le az üve
get.

A zöld kaprot megmosv
leszárítva és felaprítva, réte
gesen sózva helyezzük e
üvegben és jól zárjuk le
Alul és felül sórétegnek kel
lennie. **R. J**

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP 1979 JAN. 27

Káldi Judit

1021

Káldi Judit rajza

Versek között

Szentendrei búcsú

Jobbágy Károly nevét olvasvahallva mindig *egy azon* verse jut az eszembe. Elsősorban a költemény (vele együtt az iskolai évzáró ünnepélyek) érzelemhangulata él bennem, meg a mottóként idézett párbeszédrészlet: „— *És a tanár úr? Még mindig a gimnáziumban? — En még mindig ott...*" A címre nem emlékeztem. Mielőtt vékony dongájú, újabb, sorban a hetedik kötetét (utaltunk rá fentebb: *Szentendrei búcsú*) kézbe vettem volna, megkerestem ezt a bizonyos költeményt. A *Szép versek* 1967-es kiadásában találtam rá: *Az elhagyott repülőtér*. Újraolvasva is invenciózusnak tartom. Mindezzel azért hozakodtam elő, hogy le merjem írni: Jobbágy Károly *tanár-költő*. A bátorságra pedig azért van szükség, mert a költő szó bárminemű párosítását irodalmi közvéleményünk valahogy mindig pejoratívnak érzi. Holott a lírikusi értékeket egyáltalán nyeit mutatja, de aztán a nemzedékek egymásrautaltságának, összefogódzkodási szükségességének intellektuális izgalma már nem tud a moralizálás, a didaktikusság fölé emelkedni. A *nyár*-rész valóban kötetcímre érdemes triptichonja a *Szentendrei búcsú*. Vujicsics Tihamér emlékének három részre tagolt, *leíró* megformálása (a megrendülésében hasonló Weöres-tisztelgés feszességét is észbe juttatva), szellemi és emocionális feszültséget képes kelteni.

Jobbágy Károly költői megnyilvánulásai mégsem messzehangzó kinyilatkoztatások. Noha nem mond le az egyetemes, kozmikus dimenziókról! Csak lírai atmoszférája nem eléggé sűrű. Pedig mennyi lehetőség villan meg az *ősz*-ciklus úti élményeket felvezető reprezentatív költeményében is: *Az ősz csodái*. A *tél*-fejezetben a másutt is ta-

1978 DEC 31
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 337-748, 340-726

VAS NÉPE 1978 DEC 31

Káldi Judit

1021

Káldi Judit: Flamenco.

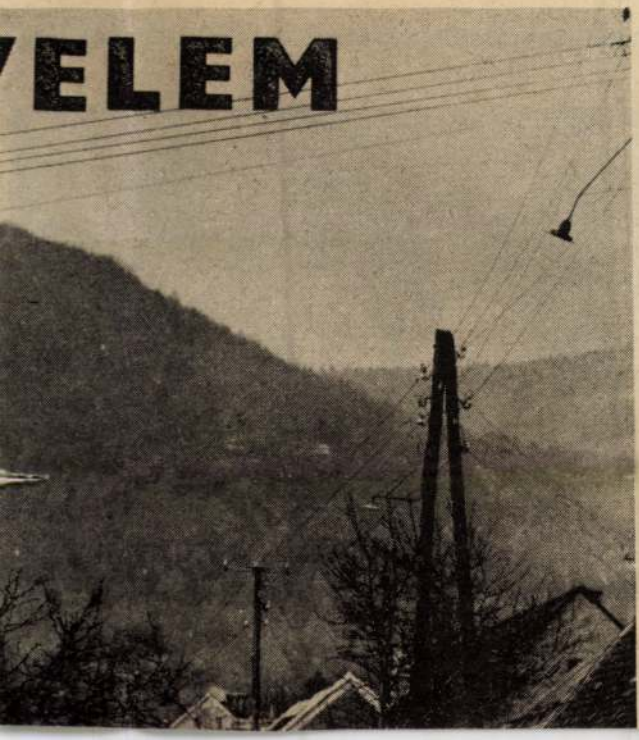
ELEM

POSTA